הארץ

3.80 שקלים, יום ראשון י"ז בתמוז התשנ"ד, 26 ביוני 1994 VOL 76/22777 JUNE 26 1994
כולל מע"מ, באילת 3.25 שקלים

פתרונות בזמן!!!
לביא
* שעוני נוכחות ותוכנה לרישום שעות עבודה *
לביא מחשבים בע"מ, הירדן 29 ר"ג, טל' 03-6775120 פקס' 03-6775133

דו"ח ועדת שמגר מתפרסם היום; תוקף בחריפות את אי־אכיפת החוק בשטחים

הדו"ח קובע כי המשטרה לא אוכפת את החוק על יהודים וערבים כאחד; הוועדה לא ממליצה להסיק מסקנות אישיות

מאת דליה שחורי

ועדת שמגר מגנה בחריפות, בדו"ח המתפרסם היום על הטבח במערת המכפלה, את אי אכיפת החוק בשטחים על ידי המשטרה על יהודים וערבים כאחד. מדובר באי אכיפת החוק על עבירות של מתנחלים נגד פלשתינאים, שבמיפול בזמן נקיטת מחנות, והעבירות הפליליות של פלשתינאים, שהמשטרה לא חוקרת בשל מחסור בכוח אדם.

ועדת שמגר מציינת בדו"ח כי אכיפת החוק בשטחים הידרדרה בשנים האחרונות בגלל האינתיפאדה, פעולות הגדר והפרות הסדר, וקובעת כי על המשטרה וצה"ל להגביר את שיתוף הפעולה ביניהם כדי לפעול לשמירה על שלטון החוק בשטחים.

ראו עמודים 2א–3א

דו"ח הוועדה יוגש ב־11 לפני הצהריים לממלא מקום מזכיר הממשלה, אהרן לישנסקי. שעה וחצי לאחר מכן יחולק הדו"ח לכלי התקשורת. הממצא העיקרי בדו"ח הוא הקביעה כי ברוך גולדשטיין, שנכנס בבוקר יום שישי 25 בפברואר '94 לאולם יצחק במערת המכפלה, בו נערכה תפילה מוסלמית לרגל חודש הרמדאן, טבח 29 אנשים ופצע עשרות – פעל לבדו, ללא סיוע או שיתוף פעולה מצד איש.

הוועדה בוחנת אפשרויות, על פי העדויות ששמעה, כי לגולדשטיין היה מסייע, אך פוסלת אפשרויות אלה. הוועדה סבורה כי העדויות המצביעות על כיוון זה נובעות מהתרשמויות שנוצרו בעת מהומה והתרגשות.

הוועדה החליטה לא להמליץ על הסקת מסקנות אישיות לגבי איש, למרות שהדו"ח מצביע על שורת מחדלים בסדרי האבטחה והתפילה במערת המכפלה ובאופן התפקוד של זרועות הביטחון לשם אכיפת החוק במערה ובאזור. הוועדה החליטה על כך מכיוון שסברה כי לא נמצא אף גורם בלעדי, שאילו היה פועל כשורה בבוקר הטבח, היה מצליח למנוע אותו. כך, אילו שלושת שוטרי משמר הגבול או שוטר משטרת ישראל היו מתייצבים לשמירה בבוקר הטבח, על פי תוכנית האבטחה של מערת המכפלה, אין כל ודאות כי הם היו עוצרים את גולדשטיין או חושדים בו, שכן הם הכירו אותו.

הסקת המסקנות תושאר אפוא בידי צה"ל והמשטרה, שיצטרכו לשקול ולהחליט, בעקבות הדו"ח, אם לנקוט הליכים משמעתיים כלפי קצינים, חיילים ושוטרים על פי מעשים ומחדלים המתוארים בדו"ח. נראה כי חלק ניכר בדו"ח מוקדש להסברי הוועדה, מדוע היא החליטה לא להמליץ על הסקת מסקנות אישיות, למרות הליקויים והמחדלים שהתגלו במערך האבטחה במערה בבוקר הטבח, והעיקר נוכח העדר חמישה מתוך ששת המאבטחים שהיו צריכים להיות באזור אולמות התפילה.

דו"ח ועדת שמגר, המשתרע על 370 עמודים, כולל המלצות לשינוי סדרי התפילה וסדרי הביטחון והבטחות במערת המכפלה, כדי למנוע אפשרות כי טבח מסוג זה או פיגועים אחרים ייעשו. המסקנות וההמלצות בדו"ח התקבלו פה אחד על ידי חמשת חברי הוועדה – נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר (יו"ר), השופטים אליעזר גולדברג ועבד אל־רחמן זועבי, פרופ' מנחם יערי ורב־אלוף (מיל') משה לוי. אין בדו"ח כל נספח סודי, והכלל מותר לפרסום.

על הקמת ועדת חקירה על פי חוק החליטה הממשלה יומיים אחרי הטבח, ב־27 בפברואר '94.

צילום: אלכס ליבק

אלפים השתתפו אתמול בהלוויית פעיל החמאס, נאסר סלוחה, שנרצח בעזה. התנועה האיסלאמית טוענת שהרצח בוצע על ידי משפחתו של משתף פעולה שנרצח על ידי חוליית עז א־דין אל־קסאם. ההלוויה הפכה להפגנה נגד משתפי פעולה ונראו בה גם מבוקשים חמושים

נביל שעת: בספטמבר יועברו לידי הפלשתינאים הסמכויות האזרחיות בגדה

רבין: הפלשתינאים צריכים להוכיח תחילה את הצלחתם בעזה וביריחו

מאת עמירה הס, אלוף בן ועקיבא אלדר

ראש צוות המשא ומתן הפלשתיני, נביל שעת, צופה שהסמכויות האזרחיות בגדה יועברו לידי הפלשתינאים בחודש ספטמבר. בכינוס פומבי של לשכת עורכי הדין בעזה אמר שעת, כי הבחירות הכלליות למימשל העצמי יתקיימו מיד לאחר העברת סמכויות זה.

במסיבת עיתונאים שקיים קודם לכן בלשכתו בעזה אמר שעת, שביום שלישי הוא יפתח במשא ומתן עם האלוף דני רוטשילד, מתאם הפעולות בשטחים. כמו"כ ידונו הנושאים שהיו צריכים להידון עוד קודם לכן, ושלדברי שעת הם עוכבו בגלל ישראל או בגלל הפלשתינאים עצמם. שעת הסביר כי מדובר ב־26 סוגיות כמו המו"מ על העברת סמכויות בגדה, על שחרור כל האסירים ועל תיחום או העברת שטחים מסוימים ברצועה (שטחי המואסי, בסמוך לגוש קטיף) לסמכות הפלשתינית. לדברי שעת, העיכוב בהוצאת הרשיונות ובניה לי רואה הוא לוגיסטי בלבד.

שעת הדגיש במסיבת העיתונאים כי על אף שאלוף עוזי דיין הוליך את אלוף אמנון שחק בנושא ונתן בודעה על המשך יישום הסכם האוטונומיה, הוא עצמו ישא ויתן עם אלוף דני רוטשילד.

בתשובה לשאלה אמר שעת: "יש לנו הזכות להחוק חוקים חדשים, והדרישה היחידה השמורה לישראל היא לבדוק אם אין הם סותרים את הסכם האוטונומיה".

עוד אמר בכינוס: "לא התמנו על שום ויתור בנושא ירושלים ובנושא ההתנחלויות, אבל הסתפקנו בקבלת חלק מזכויותינו בעזה וביריחו, כדי תחילת הדרך להגשמת הזכות הפלשתינית על האדמה". לישראל, אמר, אכן פירוש שונה להחלטה 242, אך כל העולם תומך בפירוש הפלשתיני, "ואנו ניאבק עד שישראל תקבל אותו גם כך".

שעת חזר והביע שהשלטון הפלשתיני יהיה דמוקרטי "כי עם שנאבק נגד הכיבוש לא יוכל לשאת שלטון לא־דמוקרטי". הוא קרא לנוכחים "לפקוח עין על השלטון ולבדוק אותו תמידית "ואם לא נעמוד בהבטחות לדמוקרטיה, תשכחו לנו את הראש". עוד אמר שהשלטון חייב להיות דמוקרטי "כי כל העולם מסתכל עלינו, ועזרת העולם, שלה אנו זקוקים כל כך, לא תגיע אם לא נהיה דמוקרטיים".

מקורות מדיניים בכירים בירושלים אמרו אתמול, כי הפגישה המתוכננת בין שעת לאלוף דני רוטשילד תוקדש לשיחות מקדמיות בלבד על העברת הסמכויות המוקדמת לפלשתינאים בגדה.

המקורות אמרו כי ראש הממשלה, יצחק רבין, מבקש שהפלשתינאים יוכיחו תחילה את הצלחתם בהפעלת המינהל האזרחי בעזה וביריחו, לפני שיקבלו סמכויות בשטחים נוספים.

שלא כראש הממשלה, נביל שעת סבור כי "מועד הנסיגה הישראלית מכל האזורים של האוכלוסיות הפלשתיניות אינו קשור במימוש הסכם האוטונומיה, אלא בהסכם עצמו, כלומר תשעה חודשים לאחר חתימתו. אין אנו יכולים להמתין חמש שנים כדי לראות אם ההסכם מתגשם כסדרו", אמר.

מקורות מדיניים בכירים מסרו גם כי רבין לא מינה את חברי המשלחת לשלב הבא של השיחות עם אש"ף. רוטשילד ריכז את עבודת הצוות לקראת השיחות על העברת הסמכויות המוקדמות, ומרכז בינתיים את הטיפול בעניין, במקביל למינויו הקים כראש הצוות לשיחות על הבחירות בשטחים, במסגרת המו"מ בוואשינגטון.

רבין ושר החוץ, שמעון פרס, ייפגשו עם יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, ביום רביעי הבא בפאריס.

(סוף בעמוד 16א)

המשטרה עצרה כמה פלשתינאים שניסו להקים יחידת משטרה במזרח ירושלים

עמ' 4א

מנכ"ל התאחדות הקבלנים: אם ממשלת רומניה תמשיך לבוא בתביעות, נחזיר את העובדים לארצם

עמ' 7א

בגליון זה 28 עמודים בשלושה חלקים

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	3.0440	-0.43%
שחור	3.07	—
סל יציג	3.3648	+0.05%

החברה מס' 1 בארץ המייצרת מערכות
אל פסק ON-LINE
נמאטרוניק
טל: 02-821777

בכור הגרעיני בדימונה אירעה ב־68' תאונה שיצרה בעיה בטיחותית קשה בסביבתו

מאת שרון שדה
סופר "הארץ" לענייני ביטחון

עובד לשעבר בכור הגרעיני בדימונה טוען, כי לפני 26 שנים היתה בכור תאונה שגרמה בעיה בטיחותית חמורה בסביבה הקרובה של הכור.

בתוכנה ששודרה שלשום ביומן השבוע של הערוץ הראשון של הטלוויזיה נאמר כי ברוך בן עמוס, שעבד באותו זמן כבקר קרינה וטיפל עם עובדי כור נוספים בניקוי אתר התאונה, נחשף לקרינה הקטלנית אך לא נודע לו על כך תוך הבדיקות הרפואיות שעבר במהלך עבודתו.

בן עמוס שוחרר כעבור כמה חודשים מעבודתו בכור מסיבות בריאותיות, אך בסוף שנת '91 נבדקה קיבתו בגלל גידול סרטני ונפסקו לו 40% נכות לצמיתות על ידי הביטוח הלאומי.

באמצעות בא כוחו, עו"ד גידי פרישטיק, צפוי בן עמוס להגיש בעוד כמה שבועות כתב תביעה לקבלת פיצויים בסך יותר ממיליון שקל מהנהלת קמ"ג בגין אבדן הכנסה, סבל ועוגמת נפש. יצוין, כי באותו הוויכוח התבקש עורך דינו של בן עמוס להעביר את כתב התביעה בדיקה ביטחונית בטרם יוגש לבית המשפט.

לדברי פרישטיק, ידוע לו על לפחות 18 מקרים של עובדים לשעבר בקמ"ג שלקו בסרטן. בכתבת הטלוויזיה הוצג עובד לשעבר נוסף, אברהם בבבישתי, שלקה בסרטן ועבר ב־88' ניתוח לכריתת שלפוחית השתן. בבבישתי פרש מקמ"ג לפני שלושה חודשים, לאחר 30 שנות עבודה ועומד אף הוא להגיש תביעת פיצויים מהמדינה בטענה שלקה בסרטן עקב עבודתו.

בשנים האחרונות התפרסמו בכלי התקשורת ידיעות על תביעות שהגישו נפגעי קרינה ובני משפחותיהם כנגד הנהלת קמ"ג ומשרד ראש הממשלה, וכן בקשות לבדיקה של מומחים חיצוניים על סידורי הבטיחות ורמות הקרינה הנפלטות במתקני הכור.

הנהלת קמ"ג ובכירי הוועדה לאנרגיה אטומית המפקחים על פעילות הכור טענו בעבר כי אחוז חולי הסרטן בכור הגרעיני נמוך לכלל האוכלוסיה וכי מושקע מאמץ רב בהבטחת סטנדרטים בטיחותיים גבוהים לעובדים בו, שעוברים גם בדיקות רפואיות קבועות ושוטפות ומוגנים באמצעי זהירות והדרכה מגוונים.

לבקשת דרעי, ביטל ראש הממשלה השתתפותו בשידור חי בקול־ישראל בשבת

מאת אבירמה גולן ועידית רוזנבלום

ראש הממשלה, יצחק רבין, ביטל שלשום את השתתפותו בשידור חי בתוכנית מיוחדת של "קול ישראל" לציון שנתיים לכהונת הממשלה. על פי התכנון, היה רבין אמור להתראיין מביתו. בעקבות פרסומים מוקדמים ברדיו התקשרו מאזינים רבים ל"קול ישראל" והביעו את מחאתם על כך שרבין עומד להשתתף בשידור רדיו חי בשבת.

מנהל לשכת ראש הממשלה, איתן הבר, מסר אתמול כי ראש ש"ס, ח"כ אריה דרעי, שוחח בנושא עמו ועם ראש הממשלה, וטען כי השתתפות ראש הממשלה בשידור חי בשבת היא בבחינת חילול שבת בפרהסיה. לאחר התייעצות, אמר הבר, החליט לקבל את דברי דרעי. הבר פנה ל"קול ישראל" וביקש להקליט את הראיון מראש.

ראו עמוד 6א

לדברי הבר, דרעי לא הזכיר הצבעת אי־אמון, אולם נודע כי בשיחה בין דרעי לרבין אמר דרעי כי אם יעלו המפלגות הדתיות הצעת אי אמון בעניין השידור החי, לא תוכל ש"ס שלא להצביע עמן.

ביום שישי בשעה 18:30 התקשר דרעי לכתב "קול ישראל" בכנסת, יואל ביר, וביקש לברר האם אכן עתיד ראש הממשלה להשתתף בשידור. לאחר מכן התקשר לעורך היומן, חיים הכט, ואמר לו כי הרב עובדיה יוסף "התחלחל מכוונתו של רבין לחלל את השבת בפומבי". הכט הסביר לדרעי שאין המדובר בנסיעה בשבת, אלא בהשתתפותו של רבין בשידור בעזרת מיקרופון שהוצב בביתו.

דרעי התייעץ ברב יוסף, וברבע לשבע הודיע להכט כי זה אינו מקבל את ההסברים. בשיחה בין הבר להכט הוסכם כי הראיון יוקלט מראש בביתו של רבין.

בשעה 22:00 בלילה הגיע צוות "קול ישראל" לראיין את ראש הממשלה בביתו. רבין התנצל בפני הצוות על הטרחה שנגרמה לו.

950F II

מערכת שיכוך הידראולית לזרועות הרמה לנסיעה חלקה (R.C.S.)
• תמסורת אוטומטית • תא מפעיל נוח ושקט • מושב מפעיל משוכך אוויר • מערכת שקילת מטען־אופציה
• אספקה מיידית
• תוכנית מימון חדשנית ומותאמת לצרכיך
CAT
יש לך את כל הכלים להחליט
CAT
החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ. מפיצי CATERPILLAR בישראל
חולון: טל' 03-5571555, חיפה: 04-761477, ב"ש: 07-273810

ועדת השחרורים של שב"ס דחתה את בקשתו של מרקוס קלינברג לשחרור מוקדם

מאת ראובן שפירא

ועדת השחרורים שליד שירות בתי הסוהר, בראשות השופט משה חסון, החליטה שלשום לדחות את בקשתו לשחרור מוקדם מהכלא של המרגל מרקוס קלינברג, לשעבר סגן מנהל המכון למחקר ביולוגי בנס ציונה.

בשנה האחרונה קיימה ועדת השחרורים כמה דיונים בבקשתו של קלינברג לשחררו מהמאסר לפני סיום ריצוי עונשו בגלל בעיות בריאות. בפני הוועדה השמיעו את טיעוניהם נציגי שב"ס, גורמי הביטחון ופרקליטו של קלינברג, עו"ד אביגדור פלדמן.

הדיון האחרון בעניין התקיים לפני חמישה חודשים ושלשום פורסמה החלטת הוועדה. בעקבות זאת ימשיך קלינברג, המוחזק בבידוד בכלא אשקלון, בריצוי עונשו עוד כתשע שנים, אלא אם כן תתקבל בעתיד החלטה אחרת (בפני נשיא המדינה מונחת כבר מזמן בקשת חנינה של קלינברג).

מרקוס קלינברג שימש כסגן מנהל המכון הביולוגי בנס ציונה, שבו לפי פרסומים זרים, מפתחת ישראל נשק ביולוגי וכימי. קלינברג הורשע בריגול למען ברית המועצות. הוא נדון ל־20 שנות מאסר ועד כה ישב בכלא כ־11 שנים.

לדברי בני משפחתו, סובל קלינברג בן ה־77 מבעיות לב וגב קשות, ומצבו הרפואי מחמיר ככל שמתארכת שהייתו בכלא. חוות דעת רפואיות שהציגו בני משפחתו בשנה האחרונה, הצביעו על הרעה במצבו הבריאותי של קלינברג. שלטונות שב"ס הכחישו עם זאת, בדיונים בוועדת השחרורים, כי קלינברג נמצא במעקב רפואי וזוכה בכלא לטיפול רפואי נאות.

מרקוס קלינברג, פרופסור בהשכלתו, נחשב על ידי גורמי הביטחון כאחד המרגלים שגרמו את הנזק הרב ביותר לביטחון המדינה. זאת לנוכח הסודות הרבים שהוא יודע על היערכותה של ישראל למלחמה ביולוגית וכימית. ועדת השחרורים קיבלה את הטענה העיקרית של גורמי הביטחון שפרופסור קלינברג ממשיך להוות גם כיום סיכון ביטחוני ושחרורו עלול לפגוע בביטחון המדינה.

עו"ד אביגדור פלדמן אמר כי קלינברג קיבל את ההחלטה של ועדת השחרורים "בצורה קשה" תוך שהוא שואל אם השלב הבא שבו ידונו בשחרורו יהיה לאחר מותו.

העיתון הדרום אפריקאי "ויקאנד סטאר":

משטרת דרום אפריקה סבורה שהמוסד אחראי לרצח איש עסקים ביוהנסבורג

מאת סוכנויות הידיעות

יוהנסבורג (עו"ד ואי־פי). לפי העיתון הדרום אפריקאי "ויקאנד סטאר" סבורים בלשי משטרת דרום אפריקה כי סוכני המוסד רצחו ב־91' איש עסקים, תושב יוהנסבורג, בו חשדו כי מכר למדינות ערביות כימיקלים לייצור נשק גרעיני.

עוד נאמר בידיעה כי את הטענה השמיע קצין משטרה בכיר, החוקר את רצח אלאן קיג'ל, מנהל המכירות של חברה בת דרום אפריקאית של חברת כימיקלים בריטית גדולה. גופתו המבותרת נמצאה בתא המטען של מכוניתו, סמוך ליוהנסבורג.

כימיקלים לנשק גרעיני

לדברי הקצין, צ'ארלס לנדמן, קיג'ל עבד "למען ממשלות זרות, ועבודתו היתה קשורה לנשק הדרים כימיקלים המיוצרים באמצעות טכנולוגיה גבוהה. כימיקלים אלה משמשים לייצור נשק גרעיני, ואלאן קיג'ל היה מעורב במכירתם למדינות במזרח התיכון". לנדמן לא אמר, באילו מדינות מזרח תיכוניות מדובר.

בראיון ל"סטאר" לא קשר לנדמן ישירות את ישראל לרצח, אך לדברי העיתון "מקור מהסתודי בכיר" מאמין שהמוסד הישראלי אחראי לו.

בכתיבתו של הקצין החוקר עצמו התפוצצה מכונה שעברה. איש לא נטל על עצמו את האחריות לפיצוץ, המשטרה סבורה כי ייתכן שהמקרה קשור לחקירה.

"אנשים מדמיינים"

שגריר ישראל בדרום אפריקה, אלון ליאל, אמר כי ההשערות חסרות כל בסיס. "נראה לי כי דמיונם של מספר אנשים עובד שעות נוספות. אנו מתחילים להתרגל לעובדה, כי כל פעם שקורה רצח מסתורי בעל הקשרים בינלאומיים – מייחסים אותו למוסד", אמר אתמול ליאל.

עוד ציין העיתון, כי משטרת דרום אפריקה התקשרה עם בלשים בבריטניה, וכי החקירה תתפשט לאירופה ו"למקומות אחרים".

כן תיארה המשטרה את הרצח כ"רצח מקצועי שנועד למסור הודעה למישהו". ה"סטאר" השווה בין רצח קיג'ל לרציחתו של ג'ראלד בול, מדען הנשק הקנדי שהיה מעורב בבניית "תותח העל" עבור עיראק. ב־90' נמצא מת בדירתו שבבריסל. הרוצח של בול לא זוהה, וגם במקרה זה התעוררו השערות, כי המוסד אחראי לכך.

ליאל: חסר כל בסיס

ראש ממשלת יפאן הודיע על התפטרותו ופיזור ממשלתו

טוקיו (עו"ד ורע"צ). ראש ממשלת יפאן, טסוטומו האטה, הודיע אתמול על התפטרותו ופיזור ממשלתו.

האטה, המכהן בתפקידו רק תשעה שבועות, הודיע על התפטרותו בשידור חי בטלוויזיה, פחות משעה לפני שהפרלמנט עבר לדון בהצעת אי אמון שהוגשה בידי המפלגה הליברלית־דמוקרטית, מפלגת האופוזיציה הגדולה ביותר ביפאן. אלמלא הודיע האטה על החלטתו להתפטר, אין ספק שהוא היה מפסיד בהצבעת האי אמון, המסר שהיה מאלץ אותו להתפטר או לקרוא לקיום בחירות בזירות לפרלמנט.

ממשלתו של האטה תמשיך לכהן כממשלת מעבר עד לכינון ממשלה חדשה. ביפאן כבר החלו להיערך מגעים בין המפלגות כדי לכנס את הפרלמנט מחדש, במטרה לבחור ראש ממשלה חדש.

משקיפים סבורים, כי קרוב לוודאי שיקח זמן רב לגייס תמיכה בבחירת כל מועמד שהוא. לאף מפלגה אין רוב בפרלמנט, ויהיה צורך ליצור קואליציה. המומחים מוסיפים, כי אפילו כאשר יתמנה ראש ממשלה חדש, הוא יהיה שבוי בידי אותם כוחות פוליטיים, שגרמו להפלת קודמו, לתיתם של האטה ושל קודמו, מוריהירו הוסוקאווה.

"חשוב מאוד להקים ממשלה יציבה, אשר להביה תהיה מדיניות משותפת. זה הנושא החשוב ביותר כרגע", אמר האטה במסיבת העיתונאים. האטה ציין, כי כרגע אינו חושב כלל להיות שוב מועמד לראשות הממשלה. הוא הוסיף כי עדיף לעם היפאני להבין שהוא מעדיף להשאיר את ההחלטה לפרלמנט, ולא לפלגנות האופוזיציה הגדולה.

התפטרותו של האטה באה בעקבות כישלון האופוזיציה לכונן מחדש לשורותיה את המפלגה הסוציאליסטית, אשר פרישתה באפריל הותירה את הממשלה ללא רוב. שיחות הפיוס עם מפלגה זו כשלו עקב דרישתה להיהרגות מגולים בצד הממשלה בנושא המסים וצפון קוריאה.

האטה, שדיבר במסיבת עיתונאים, אמר כי הוא התפטר כדי לשמור על יציבות המדינה.

אלוף שחק עשוי להעיד במשפט צאלים ב'; אלוף לוין יעיד מחרתיים

משפטנים מעריכים: עדות לוין תסייע לנאשמים למרות שזומן כעד תביעה

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

סגן הרמטכ"ל, אלוף אמנון שחק, עשוי להעיד בקרוב כעד תביעה במשפט צאלים ב'. במשפט נאשמים רב סרן ק' וסרן א' מסיירת מטכ"ל בגרימת מוות ברשלנות ובשימוש בלתי זהיר בנשק. אסון צאלים ב' אירע ב־5 בנובמבר '92 ובו נהרגו חמישה חיילים ששוגר לעברם טיל.

ראו עמוד 6א

סגן הרמטכ"ל מופיע כעד תביעה בכתב האישום ובעת שוקלים בפרקליטות הצבאית לזמן את אלוף שחק להעיד בבית הדין הצבאי מחוז מטכ"ל. מקורות, המקורבים לפרקליטות הצבאית, מסרו כי עדותו של סגן הרמטכ"ל עשויה להיות העדות החשובה ביותר במשפט. אם יוזמן שחק להעיד, הוא יעיד במשותה. בשבועות הקרובים גם עשוי להעיד ראש אמ"ן, אלוף אורי שגיא, אולם עדיין לא התקבלה החלטה סופית אם לזמנו לעדות.

אלוף עמירם לוין, כי שההבנות לתרגיל בצאלים היו בבחינת פרויקט עבודה, אמור להעיד ביום שלישי בבוקר. עדותו של אלוף לוין תתפרס על פני יום שלם ובגלל עובדה זאת, הוחלט לדחות את המשך עדותו של אל"מ (מיל') טל רביבי, ראש מחלקת בטחון האימונים במטה הכללי, שהעיד ביום ששי ולא סיים את עדותו.

אל"מ רביבי העיד כעד מטעם התביעה הצבאית. כעת שהוא הופיע באולם בית הדין, טענו שני הנאשמים, רס"ן ק' וסרן א', כי הוא אינו מתמחה בתרגיל בצאלים והביעו התנגדות לעדותו. שלושת השופטים, אל"מ (מיל') עודד מודריק, אל"מ גלעד שר ואל"מ משנה האב בונה דחו את טענות הנאשמים. בעדותו עמד אל"מ רביבי על שגיאות שהיו בתרגיל בצאלים מההיבט הבטיחותי. הוא, למעשה, סיים את עדותו מטעם התביעה ובישיבה בעוד שבועיים הוא אמור להשיב לשאלות הנאשמים. חלק מעדותו של אל"מ רביבי ניתן בדלתיים פתוחות ובאולם ישבו גם חלק מבני המשפחות השכולות.

מקורות משפטיים מעריכים כי אלוף לוין יעיד מחרתיים לטובת הנאשמים, למרות שזומן מטעם התביעה. לדבריהם, אלוף לוין לא ירצה להעמיד באולם בית הדין עם שני הנאשמים, אותם הוא מכיר היטב. אם הערכה זאת תתממש, עשוי התובע להכריז על לוין כעד מאכזב.

בשבוע שעבר סתרו האלופים לוין ושחק זה את זה. אלוף עמירם לוין נעתר לבקשת המשפחות השכולות ושלח מכתב לבג"ץ שבו הוא תומך בעמדתן לפתוח את המשפט בפניהן. סגן הרמטכ"ל שיגר מכתב נגדי, אותו הציגה פרקליטות המדינה, והתנגד לפתיחות המשפט בפני המשפחות. מכתבו של אלוף לוין נמסר לבא כוחן של המשפחות ללא ידיעת הממונים עליו. באימוץ הסדר הפשרה, קיבל בג"ץ את עמדת אלוף שחק.

שני הנאשמים עוד לא גיבשו סופית קו הגנה, אבל בכוונתם לזמן עדים רבים, בהם חיילים וקצינים מסיירת מטכ"ל. ייתכן שרב סרן ק' ירצה לזמן גם את הרמטכ"ל לעדות. רב סרן ק' טוען כי הוא נקט בכל אמצעי הבטיחות, הקפיד על קיום הפקודות. מי שירה את שני הטילים הוא סרן א'. סרן א' טען כמבר"ח כי הוא נקלע לקישמון.

صكنا من الاصل

صكنا من الاهل

גולדשטיין פתח בירי על מאות המתפללים המוסלמים מאחור, בעת שכרעו; 29 נהרגו

מאת דליה שהורי

ברוך גולדשטיין, רופא מקרית ארבע שנולד וגדל בשכונת ברוקלין בניו יורק, נשוי למרים גולדשטיין ואב לארבעה, נכנס בבוקר יום שישי, 25 בפברואר, בסביבות 5.20 בבוקר, למערת המכפלה. אותו יום שישי חל בחודש הרמדאן, ונחוג בו גם חג הפורים. גולדשטיין הרג 29 מתפללים מוסלמים ופצע עשרות.

במערת המכפלה התפללו באותה שעת בוקר כ־500 גברים וילדים מוסלמים, שהיו מרוכזים באולם יצחק, וכ־300 נשים שהתפללו באולם הג'אוואליה. בצד אלה התפללו באולם נפרד, אולם אברהם, כ־13 יהודים מקרית ארבע, הנמנים עם "מניין הוותיקין", המתייצב לתפילה במערת המכפלה מדי בוקר משעה ארבע.

גולדשטיין הגיע למערת המכפלה לבוש מעיל חמוי צה"ל ועונד דרגות סגן, למרות שדרגתו במילואים היא סרן. גולדשטיין נשא רובה גלילון ללא מחסנית, ועל פי שלוש עדויות של חיילים – רובה אם־16. כן נשא תרמיל גב, בו החזיק שבע מחסניות, ולאחר מעשה נמצאו בו "מכתב הודי־דה" ושתי מעטפות ריקות.

בזמן שמיעת העדויות בוועדה התעוררה שאלה איך הגיע גולדשטיין לאולם יצחק. מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון, אלוף שאול מופז, אמר כי "אפשרויות הכניסה של גולדשטיין לאולם יצחק הן שתיים. או שהוא נכנס דרך השער הראשי (של אולם יצחק), או שהוא נכנס דרך אולם אברהם. אם הוא נכנס דרך אולם אברהם, מישהו שיתף אתו פעולה". מכאן החשיבות שיוחסה למסלול שעשה גולדשטיין עד שנכנס לאולם יצחק.

אף לא איש משמר ישראלי אחד הבחין בגולדשטיין כשנכנס לאולם יצחק. על פי תוכנית האבטחה של מערת המכפלה היו צריכים להיות באולמות התפילה באותה שעה ששה שומרים: קצין וחייל צה"ל, שלושה שוטרי משמר הגבול ושוטר של משטרת ישראל. מבין הששה היה במקום רק סג"ם רביבי, ששלח את החייל שנלווה אליו להתלבש בחייל אחר. שלושה שוטרי מג"ב איחרו בגלל שורת תקלות בבסיסם. לגבי שוטר משטרת ישראל התברר, כי שוטר כזה התייצב במערה רק כמה פעמים, למרות הוראה מפורשת של אלוף פיקוד המרכז דני יתום מינואר השנה.

גולדשטיין נכנס לאולם יצחק בשעה 5:30 לערך ופתח בירי על המתפללים מאחור, שעה שהיו בתנוחת כריעה. רוב המתפללים שהעידו אמרו כי הם שמעו באולם קול פיצוץ או שניים לפני שהתחילו היריות. עד אחד סבר כי מדובר בפיצוץ של רימון; עד אחר אמר כי מדובר בשתי פצצות. כמה מתפללים אמרו כי ליד גולדשטיין היה מסייע, שנשאר בפתח האולם וירה כשגולדשטיין החליף מחסניות. אחד המתפללים אף טען כי היו לו שני מסייעים.

גולדשטיין – על פי תחקירו של יועץ הרמטכ"ל לאינתיפאדה תא"ל דוד אגמון – פנה ימינה וצעד צמוד לקיר, תוך כדי ירי. פעם אחת נעצר להחליף מחסניות ליד הדלת המחברת בין אולם יצחק לאולם אברהם, ופעם שנייה ליד הדלת בין אולם יצחק ואולם היוספיה. תא"ל אגמון קבע מסלול זה על פי המקומות שבהם נמצאו ריכוזי תרמילים גדולים. אך ממצאים אלה נסתרו על ידי קצין המעבדה לזיהוי פלילי במטה הארצי, פקד ברוך סגל. פקד סגל אמר בוועדה, כי התרמילים היו פזורים "כמעט בצורה הומוגנית על פני האולם", וגם בדיקת מסלולי המעוף של 22 קליעים שפגעו בקירות מראה כי "ירי בוצע מכל פינות האולם".

מיד לאחר הטבח השתררה מהומה. המתפללים נסו בבהלה מאולם יצחק, תוך איסוף מהיר של הפצועים וההרוגים. שני החיילים ששמרו ליד השער המזרחי, סמל קובי יוסף ותיבדרורי, סגרו את השער המזרחי וירו כשמונה־תשע יריות באוויר, כדי להרחיק את המתפללים. לאחר מעשה אספו ששה תרמילים. על פי עדות אלוף יתום, נדרסו שלושה פלשתינאים על ידי ההמון במנוסתו; חמישה נהרגו מחוץ למערה, באירועי הפרות סדר ואירועים אחרים, אחד בשכונת אל שייוח הסמוכה למערה, הארבעה בצומת בית כחיל על ציר וצפה יהודה, בזמן הפגנה של כ־3,000 תושבים נגד כוחות צה"ל. כ־90 איש נפצעו באזור המערה, וקרוב ל־130 איש נפצעו בחברון.

באולם יצחק נותרו גופתו של גולדשטיין, רובה גליל, יותר מ־100 תרמילים, שנבדקו על ידי המחלקה לזיהוי פלילי של המשטרה, ולגבי אחד מהם נקבע כי נורה מרובה גליל שלא זוהה; שבע מחסניות, אקדח ברזל ושלוש מחסניות לאקדח, שהיו בנרתיקים על גופו של גולדשטיין.

"העלמת ראיות"

המושל הצבאי של חברון, אל"מ שלום גולדשטיין, העיד כי לאחר שהמעבדה לזיהוי פלילי סיימה את עבודת התיעוד, זימן המינהל האזורי, בתיאום עם הצבא ומפקד המערה, חברת ניקיון, ששטפה את הרצפות וניקתה את השטיחים באולם יצחק, שהיו ספוגי דם. מנהל הוואקף של אזור חברון, שייח סאלח ארנטשה, טען, כאשר חברי הוועדה סיירו במערת המכפלה, כי פעולות הניקיון נעשו למרות מחאות הוואקף, וגרמו להעלמת ראיות.

אנשי המחלקה לזיהוי פלילי השיבו לשאלת חברי הוועדה לגבי הפיצוצים שעדים שמעו באולם יצחק, כי כאשר קליעים של גליל (קליבר 5.56 מ"מ) נורים מטווח קצר, הם נוטים להתרסק, ובתוך אולם סגור הם ייצרו רעש ניכר.

קצין מטה בריאות במינהל האזרחי, ד"ר יצחק סבר, מסר לוועדה כי 125 פצועים קיבלו סיוע רפואי בבתי החולים של חברון, "עלייה" הממשלתי ו"ראל אהלי"; 43 הועברו לבית חולים אל מוקאסד במזרח ירושלים, וכמה פצועים הועברו לבית חולים הדסה בעין כרם ולבתי חולים ממשלתיים בבית ג'אלה וברמאללה.

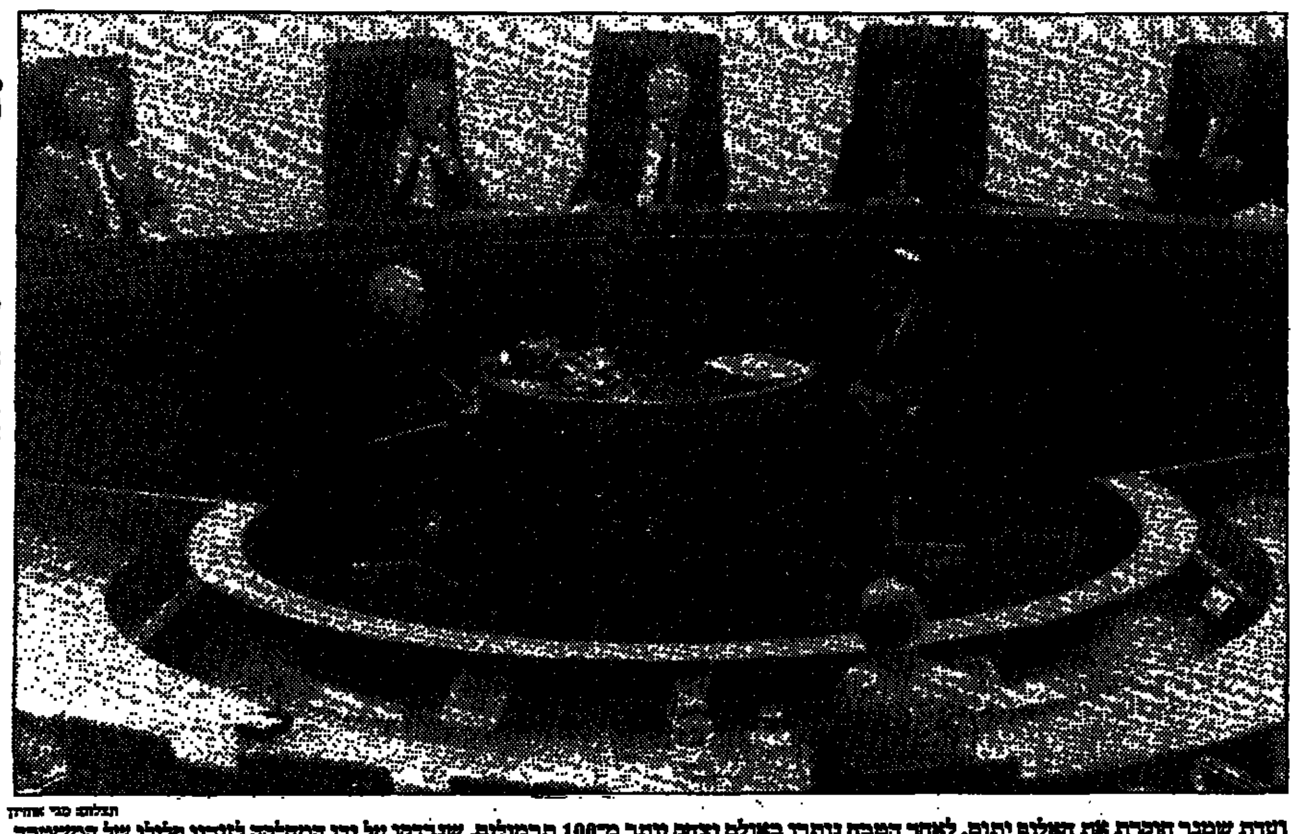

תצלום: מגי אהרון

ועדת שמגר חוקרת את האלוף יתום. לאחר הטבח נותרו באולם יצחק יותר מ־100 תרמילים, שנבדקו על ידי המחלקה לזיהוי פלילי של המשטרה, ולגבי אחד מהם נקבע כי נורה מרובה גליל שלא זוהה

מזג האוויר

חם קצת יותר

היום יהיה מעונן חלקית עד בהיר, חם קצת יותר. הים יהיה גלי. גובה הגלים: מ־60 עד 120 ס"מ. טמפרטורת המים: 27 מעלות.

רוח צפון־מערבית תנשב במהירות של 30 קמ"ש, ותנאי הראייה יהיו בינוניים.

תיאור המפה הסינופטית: שקע מעל הים האגאי גורם לאוויר קר ולגשמים מעל צרפת וארצות השפלה. רכס במרכז אירופה גורם לשמים בהירים וטמפרטורות גבוהות במיוחד בגרמניה, שווייץ, אוסטריה וצ'כיה. במזרח הים התיכון מזג אוויר נוח.

התחזית להיום

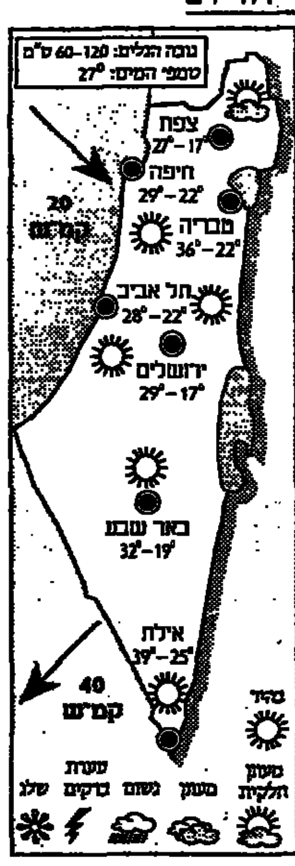

זריחת השמש – 05:36
שקיעת השמש – 19:49
זריחת הירח – 22:04
שקיעת הירח – 08:36

זיהום האוויר

ריכוזי גופרית דו-חמצנית, שנמדדו בימים 17.6 עד 23.6 (במיקרוגרם למ"ק אוויר)

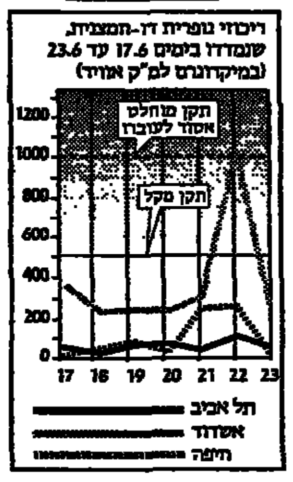

מפלס הכנרת

עומס החום

תחזית להיום	בוקר 7–12	צהריים 12–16	ערב 16–20	לילה 20–7
אזור תל אביב	קל	בינוני	בינוני	—
אזור חיפה	קל	בינוני	בינוני	—
אזור ירושלים	—	בינוני	קל	—
אזור הגליל	—	קל	—	—
אזור הכנרת	בינוני	כבד	כבד	בינוני
צפון הנגב (באר שבע)	קל	כבד	בינוני	—
אזור אילת	בינוני	כבד	כבד	בינוני

הטמפרטורות בעולם

תחזית להיום	מינימום	מקסימום	מזג האוויר
איסטנבול	17	27	מעונן חלקית
אמסטרדם	17	25	מעונן חלקית
אתונה	23	33	נאה
בודפשט	12	25	מעונן חלקית
בייג'ינג	*22	*30	גשם*
בוקארשט	14	26	בהיר
בריסל	18	20	גשם
ברלין	15	28	מעונן חלקית
וינה	13	25	נאה
ורשה	5	22	נאה
ז'נבה	16	25	גשם
טורונטו	12	19	גשם
יוהנסבורג	*2	*21	בהיר*
לונדון	14	22	מעונן חלקית
ליסבון	15	23	מעונן חלקית
מדריד	15	22	מעונן חלקית
מוסקווה	10	21	גשם
ניו יורק	18	26	מעונן חלקית
ניירובי	*9	*26	מעונן*
פאריס	13	21	גשם
פראג	10	25	גשם
פרנקפורט	15	29	גשם
ציריך	17	27	גשם
קהיר	23	32	בהיר
קופנהאגן	7	17	גשם
רומא	14	28	מעונן חלקית

*טמפרטורות אתמול

שיחת היום / עם יצחק ארצי

על תלונות משרד החוץ הרומני על היחס לפועלי הבניין הזרים מרומניה

זה עלול לפגוע ביחסים

האם יש חשש לפגיעה ביחסים בין ישראל לרומניה על רקע היחס שהוגדר "כמחפיר" על ידי משרד החוץ הרומני לפועלי הבניין הרומנים העובדים בישראל?

ללא כל ספק האירוע הנוכחי הוא פצצה שיש ביכולתה להרוס את היחסים המסורתיים והידידותיים של ישראל ורומניה מאז ימי השלטון הקומוניסטי, ובימי השלטון הדמוקרטי הנוכחי. הנשר לידים הם כ־400 אלף יוצאי רומניה החיים בארץ אבל הפרשה של היחס לפועלי הבניין עלולה להעכיר מאוד את היחסים בין שתי המדינות. רומניה סובלת במעבר ממשטר ריכוזי למשטר של שוק חופשי ואחד הביטויים לכך הוא אבטלה אדירה.

רבבות פועלים פוטרו והם מחפשים עבודה מחוץ לרומניה. הם מעדיפים את ישראל וגם כאן מעדיפים את עובדי הבניין מרומניה בשל קשר השפה והקשר עם יוצאי רומניה. יוצאי רומניה בישראל מיוצגים היטב בענף הבנייה ומהווים את הקשר בין העובדים הזרים לבין המעסיקים בארץ. אבל עובדה זו מחייבת סדר עבודה מחושב וזהיר כדי שהיתרון בהבאת עובדי בניין מרומניה לישראל לא יהפוך לחסרון. בדרך ההתנהגות שלנו אנו עלולים ליצור שכבה של עובדים זרים כמו בגרמניה ולגרום לבעיות הקשות שנוצרו שם. שינוי מיידי של היחס לעובדים הזרים מרומניה צריך להיעשות גם כדי למנוע תסכול ועוינות מצד העובדים הללו, כשהתוצאה אפשרית למצב זה תהיה הגברת היחס השלילי של תושבי רומניה ומוסדותיה למדינת ישראל והגברת האנטישמיות ברומניה.

ארצי, ח"כ לשעבר, יליד רומניה ובעל קשרים עם אישים במדינה זו

הנזיפה של משרד החוץ בשגריר ישראל ברומניה מלמדת שמתפתחות כאן תקריות דיפלומטיות. מה צריך לעשות כדי לעצור את ההתדרדרות?

הצד הדיפלומטי חשוב אבל במקרה זה אינו העניין העיקרי. אחת הדרכים למנוע גם מתח במישור הדיפלומטי מעבר למתח שכבר נוצר, זה לטפל בעניין בצורה מרכזית, לשים קץ להפקרות בתנאים שמעניקים לעובדים מרומניה והעובדים הזרים בכלל. אני מציע שינוסח תקן סטנדרטי שיקבע את השכר ואת הזכויות הסוציאליות של העובדים הזרים, תנאי המגורים, נושא ביטוח ממלכתי מהולה ועזר. אסור לבטל את העובדה שמדובר בעובדים זרים.

במצב הנוכחי פועל רומני מרוויח בישראל כ־2,300 שקל ונשאר בסוף החודש עם 1,400. זה כמובן אחרי הורדת הוצאות המגורים שמסתכמות בכ־100 דולר, מס וביטוח. הנקודה הקריטית היא תנאי המגורים. צריך לתת לעובדים אותם תנאים לפחות כמו לעולה חדש בקרוואנים. המצב הנוכחי הוא למטה מהסטנדרט הזה. אי אפשר להחזיק 40–50 איש במחסנים ובאוהלים.

הפועל הרומני למד בבית ספר מקצועי, יש לו תואר וצריך לכבד אותו כאדם וכאיש מקצוע ולא לייצור שיכון בתת־תנאים. כדי להבטיח את המשך עבודתם צריך למצוא שיטה אחרת מאשר לקיחת דרכון כדי להבטיח את כיבוד החוזה. הדבר הזה יוצר הרגשה של פגיעה בזכות יסוד.

צריך מצד שני לסכם עם שגרירות רומניה שהיא לא תוציא דרכונים חלופיים לעובדים שדרכונם הוחרם.

ייתכן שיש לערב מיד את ההסתדרות בנושא הזה.

מאת גבי זהר

השאלות שהעסיקו את חברי ועדת שמגר:

האם גולדשטיין פעל לבדו, או קיבל סיוע? האם שלטונות הביטחון העלימו ראיות?

מאת דליה שהורי

להלן השאלות עליהן אמורה להשיב ועדת שמגר.

● האם ברוך גולדשטיין פעל לבדו, או נהנה מסיוע או שיתוף פעולה?

● האם גולדשטיין הגיע למערת המכפלה נושא רובה גלילון, או רובה אם־16?

● מיהו האדם שנכנס למערת המכפלה מיד אחרי גולדשטיין, נושא רובה גליל, נעלם מיד לאחר הטבח ולא תוחקר על ידי המשטרה? האם סייע לגולדשטיין?

● דרך איזה פתח נכנס גולדשטיין לאולם יצחק: מהפתח הראשי לאולם, מאולם אברהם, או מאולם היוספיה?

● איך הגיע התיק הסגול של גולדשטיין לאולם אברהם?

● מה המסלול שעשה גולדשטיין באולם יצחק עד שנרצח? האם היה לו סיוע באולם?

● מה פשר הפיצוץ או שני הפיצוצים החזקים שנשמעו באולם יצחק לפני תחילת היריות?

● האם נפתרה 'תעלומת' התרמיל שנמצא באולם יצחק, שעל פי ממצאי המחלקה לזיהוי פלילי נורה מרובה גליל, אך הכלי שממנו נורה לא זוהה?

● האם בהזמנת חברת ניקוי לשטוף את הרצפות באולם יצחק ולנקות את השטיחים גרמו שלטונות הביטחון להעלמת ראיות, כפי שטוען הוואקף המוסלמי?

● האם נגרמה העלמת ראיות גם בפעולת התיקון של פגיעות הקליעים על הקירות? חוקר המחלקה לזיהוי פלילי טען כי לא ניתן לבדוק פגיעות שתוקנו, ולכן הוא בדק מסלולי פגיעה של 22 קליעים בלבד.

● מיהו הפלשתינאי שנפצע בבוקר השבת, לפני 5:20 בבוקר, בקרית ארבע? מי פגע בו?

● מי פגע במוחמד אבראהים אבו עיד, פלשתינאי נוסף שנורה בלכתו בשוק בדרכו למערת המכפלה, בשעה לפני הטבח?

● אם איש המילואים במוקד ההגנה המרחבית בקרית ארבע, שלמה ארלשטיין, היה מגלה יותר ערנות כשהתברר לו כי מרים גולדשטיין מודאגת מכך שברוך גולדשטיין ירד למערת המכפלה (אמרה בוועדה: "הוא לא ירד להתפלל במערה") – האם הוא היה יכול למנוע את הטבח?

● האם החיילים ששמרו על הכניסה המזרחית למערת המכפלה פעלו כשורה כשסגרו את השער המזרחי וירו כשמונה־תשעה כדורים כלפי מעלה, לצורך הגנה עצמית?

● מה קרה להתראות השב"כ בעניין טרור יהודי? הרמטכ"ל העיד כי יש התראות כאלה מעת לעת, והן מתפזרות. אך כל הקצינים שהעידו לפניו אמרו כי לא היו התראות כאלה. מי אינו דובר אמת? איפה נעצרו ההתראות? כיצד הן "טופלו" ועל ידי מי?

● מדוע איש לא התייחס להתראה של מפקד נפת חברון, אל"מ שלום גולדשטיין, שהופיעה במסמך שהופץ לקראת חודש הרמדאן, על פיה יש אפשרות שיהיו בעיות במערת המכפלה בבוקר שבו קרה הטבח, בגלל החפיפה בין הרמדאן וחג הפורים, וצריך להיערך לכך?

● מתי ועל ידי מי ניתן ההיתר למתפללים היהודים להיכנס למערת המכפלה עם נשקם? מן העדויות עלה כי המתפללים הנהיגו זאת ביוזמתם בשנים '80 עד '82, וכי בשנת '86 אישר ההסדר פורמאלית ע"י ועדת השרים לעניין מערת המכפלה.

● מדוע היהודים לא עברו בדיקה ביטחונית בכניסה למערת המכפלה, שלא כמתפללים המוסלמים?

● מדוע לא התייצב שוטר משטרת ישראל בדרך קבע לשמירה במערת המכפלה? האם היה עליו להתייצב, כטענת אלוף יתום, או לא, כטענת המשטרה?

● מי רצח את ברוך גולדשטיין? זו שאלה שהוועדה התבקשה לחקור על ידי מרים גולדשטיין.

MASCHIO
משקיו
משקיו – נעלי גברים
יבואנים בלעדיים
של:
FRATELLI ROSSETTI

MEN SHOES 235, DIZENGOFF ST., TEL-AVIV TEL: 03-5464641
נעלי גברים רח' דיזנגוף 235 תל־אביב

מפקד מג"ב בחברון העיד כי הוראות פתיחה באש אוסרות לירות על מתנחל יורה

בפני ועדת שמגר הופיעו 106 עדים במשך תקופה של יותר מחודש. כמה מהעדויות היו מפתיעות, אחרות שערורייתיות. כך עדותו של מפקד יחידת מג"ב חברון, סנ"צ מאיר טיאר, בה עלה, אגב טענה בעניין אחר, כי קיימות הוראות פתיחה באש האוסרות לפתוח באש על מתנחלים כשהם יורים "לעבר מקומיים".

טיאר אמר בעדותו, כי על פי ההוראות יש לתפוס מחסה ולהמתין עד שמחסנית היורה תתרוקן או עד שיהיה לו מעצור בכלי, ורק אז יש לנסות להשתלט עליו. ההוראות התגלו כשטיאר אמר כי אחד משלושת שוטרי מג"ב שאיחרו לשמירה במערת המכפלה בבוקר הטבח, נמיר דאעף מהכפר הדרוזי סג'ור, אמר לו שגם אילו היה במקום, הוא לא היה יכול לירות בגולדשטיין בגלל הוראות הפתיחה באש, האוסרות לירות על מתנחל יורה.

טיאר אמר כי ההוראות ניתנו על ידי מח"ט יהודה אל"מ מאיר כליפי, בכנס שנערך כמה חודשים לפני כן בהשתתפות עשרות קצינים. בעקבות דברי טיאר חקרה הוועדה באותו עניין את כל העדים שהופיעו אחריו. קציני צה"ל בכירים, מהרמטכ"ל רב אלוף אהוד ברק ועד הפצ"ר תת אלוף אילן שיף, דחו את גרסת מג"ב. מפקד כוחות צה"ל בגדה, אלוף שאול מופז, אמר כי ההוראה ניתנה על ידי מפקד פיקוד המרכז בהקשר של הפרות סדר. אך גם חיילים ששמרו על המערה אמרו כי הם הבינו את ההוראות כאיסור כולל לירות על מתנחלים כשהם יורים.

עדותם של אנשי "מניין הוותיקין", המתפללים הוותיקים במערת המכפלה, הבאים להתפלל בה מדי בוקר, היתה אמורה לשפוך אור על השאלה האם לברוך גולדשטיין היה מסייע, שעזר לו להיכנס באין רואים לאולם יצחק דרך אולם אברהם, בו מתפללים היהודים, ולהגניב אחריו את הנעולים. עד מהרה התברר כי "הוותיקין" אינם כה ותיקים, ורובם החלו להתפלל בשחר לפני כשנה־שנתיים בלבד. לאחר מכן נמצא כי מדובר בקבוצה תמהונית, באנשים קשי יום וקשי ביטוי, הטוענים כי הם אינם מסוגלים לזכור אף מי התפלל אתם באותו בוקר. רובם טענו כי הם לא ראו את גולדשטיין בבוקר הטבח, בגלל שהיו מרוכזים בתפילה, אך היו בטוחים שגולדשטיין לא נכנס לאולם יצחק דרך אולם אברהם.

יוצא דופן היה אילן תור, שסיפר כי ראה את גולדשטיין באולם אברהם, ואף דיבר אתו. גולדשטיין שאל אותו למה הדלתות בין אולם אברהם ויצחק נעולות, ותור השיב לו, "אתה לא יודע? זה הרמאדאן". גולדשטיין הגיב: "אבל פורים היום". עוד מתפלל, סעדיה חי, העיד כי ראה את גולדשטיין באולם אברהם.

המתפללים המוסלמים

12 מתפללים מוסלמים שזומנו להעיד בפני הוועדה ניצלו את הופעתם כדי להתריע על התנכלויות מתמידות כלפיהם מצד המתנחלים. הם גוללו תמונה קשה של פיזור נעצים על השטיחים באולם יצחק, שעליהם הם דורכים יחפים; הטלת תומצה על השטיחים בנובמבר '93; הקמת רעש מכוון בקביעות בעת התפילה המוסלמית באמצעות דפיקות על הדלת המפרידה בין אולם אברהם ואולם יצחק; צפירה בצופרים; ועל פי אחת העדויות, אף באמצעות תקיעת בשופר. זאת, לדבריהם, כדי להטריד את המתפללים וליזום תגרות.

אחד העדים האשים את צה"ל בשיתוף פעולה עם המתנחלים, ואמר כי אין טעם להגיש תלונה מכיוון ש"היו מספר תלונות שהוגשו, אבל זה לא עזר, והמתנחלים רק הגבירו את ההצפה שלהם". שלושת שומרי הוואקף, שזומנו להעיד בצווי הבאה, אמרו בין היתר כי מפקד מערת המכפלה רס"ן רב סטלמן "מתרשל בעבודתו ולא אכפת לו". הם טענו כי יש לו "יחסים אישיים" עם המתנחלים, וכי הוא מעלים עין ממעשיהם.

לדיוני הוועדה, שהועברו בשידור ישיר בטלוויזיה וברדיו, נרשמה צפיית שיא לקראת עדות הרמטכ"ל רב אלוף אהוד ברק. בסקירה רהוטה ומרשימה, שלא היה בה דבר מפתיע מבחינת תוכנה, הרחיב הרמטכ"ל את הדיבור על המאבק המתמיד של צה"ל בטרור הפלשתינאי בשטחים, תוך דאגה לשמירה על הסדר ולהשלטת החוק.

לאחר פרישת הקשר הרחב התייחס ברק לטבח. הוא אמר כי תוכנית האבטחה של מערת המכפלה, כפי שתוכננה, אילו בוצעה במלואה, ייתכן שהיתה מונעת את ביצוע הטבח, או לפחות מצמצמת מאוד את היקפו. ברק אמר כי אין במצב ולא יכולה להיות תוכנית אבטחה שתתן תשובה הרמטית מוחלטת לכל אפשרות, ובכלל זה מעשה התאבדות של מטורף בנחרץ ביצוע.

בהתייחסו להוראות הפתיחה באש אמר ברק כי צה"ל הוציא הבהרה, שאין במצב פקודה כפי שהובאה לפני ועדת שמגר על ידי סגן ניצב טיאר. עוד אמר הרמטכ"ל כי אין ולא יכולה להיות פקודה צה"לית האוסרת לירות על מתנחל אם הוא יורה אש לתכלית שלא לצורכי הגנה עצמית, שכן פקודה כזו "אבסורדית על פניה".

"האדם המסתורי"

גם עדותו של אל"מ יואב גלנט נמסרה בדלתיים סגורות והותרה לפרסום לאחר מכן, על פי בקשת "הארץ". אל"מ גלנט הכין דו"ח על הטבח בהוראת אלוף מופז. הוא מסר, בין היתר, בהסתמך על עדות החיילים ששמרו בשער הכניסה המזרחי למערת המכפלה, כי אחרי כניסת גולדשטיין נכנס למערת המכפלה אדם שנשא בצמוד לו רובה גליל. אדם זה נעלם אחרי הטבח, וכשביקש מפקד המערה רב סרן רב סטלמן, כחמש דקות אחרי הטבח, מכל הנוכחים להישאר במקום, הוא כבר לא היה שם. המשטרה לא חקרה אותו. "יכול להיות שיש פה איזושהי רמה של שיתוף פעולה" עם גולדשטיין, אמר גלנט לוועדה.

דליה שהורי

עכשיו כשתרכוש מים נטו תקבל
שואב תעשייתי במתנה!
חדש ובלעדי
מים נטו מהולים - מקרר ומטהר מים במכשיר אחד רק 2950 ש"ח
להתשומת לב
לקוחות מי עדן ואביעות
קיבוץ בהתמצאות ע"י הסכמה
הכי נקי
למים נטו
למה לשלם
28 ש"ח
עבור כל מיכל מים –
התחברו ל מים נטו
ויש לכם מים נטו
צלולים ונקיים יותר ללא הפסקה,
ללא טרחה וללא הוצאות נוספות
רק 1490 ש"ח
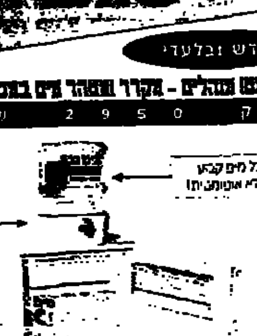
* ניתן להתקין על מקרר קיים
* כל מתקני מים נטו פועלים בשיטת אוסמוזה הפוכה – המפיקה את המים הנקיים ביותר
קוביות בקלי קלות
מכונת קרח
בכל ציוד הנקיון
שואב תעשייתי
במחיר ביתי – רק 640 ש"ח

שואב אבק ומים
מקצועי חזק מאוד –
לבתי מלון משרדים
וגם לבית
אקסטרקטורים
לשטיפת שטיחים
ומכונות לשטיפת
רצפות בכל הגדלים
ולכל מטרה!
מבחר מיני ברים - מקררים
אצלנו תמצא מבחר
גדול של מקררים
- "מיני ברים"
במידות שונות
לפי בחירתך
לכל מטרה
– משרד,
חדרי מלון
מירות נופש
רק 880 ש"ח
מידות: 59 x 42 x 46 ס"מ
המחירים אינם כוללים מע"מ
מים נטו
מים טובים באמת
מים נטו בע"מ
03-5242960
03-5246010

בטולמנ'ס ערוכים לאורחים.

פתוח במוצש בהרצליה 19.30-22.00 דהימים וכלים

טולמוס הכינו עבורכם מלאי מהמגוון הרחב של השולחנות היפים והמתוחכמים גם מאיטליה וגם מדנמרק. על מנת להבטיח אספקה מיידית. – הזמן קצר והמלאי מוגבל – כדאי להזדרז. המחירים למזומן. אפשרות לתשלומים נוחים.

שולחן אוכל קריסטל מאיטליה
בשלושה גדלים 90×90/180,
90×145/290,
90×125/250 (בתמונה)
2350 ש"ח ←

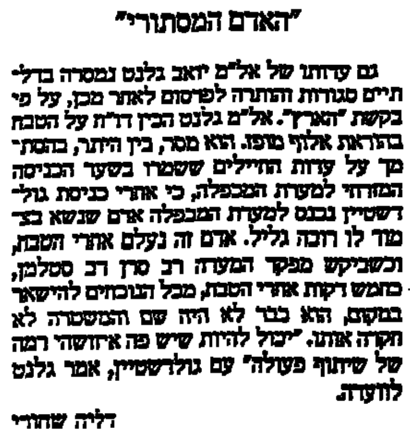

שולחן אוכל מאיטליה 1.00 × 2.25
מ' פלטה קריסטל 15 מ"מ
4590 ש"ח →

יעוץ ותכנון איתך ובביתך בצבצ'י
03-6053135 .09-544390

טולמוס

הרצליה פיתוח. מדינת היהודים 87 09-544390: תל אביב. ה' באייר 72. 03-6053135: ספרץ חיפה. מקלף 5. 04-413729: ירושלים. הסדנה 4 תלפיות. 02-723223: פתוח רצוף 09.00-20.00

פרומן ייפגש עם מנהיג חמאס "למען הסדר במערת המכפלה"

המגעים – בתיווכו של נימר דרוויש, ראש התנועה האיסלאמית בישראל

מאת נדב שרגאי

הרב מנחם פרומן מתקוע ייפגש מחר עם אחד מראשי החמאס באזור חברון לדיון בעניין סדרי התפילה במערת המכפלה. המערה סגורה כבר ארבעה חודשים לתפילות, מוסלמים ויהודים בעקבות הטבח שביצע שם ברוך גולדשטיין, תושב קרית ארבע. וצפוים, כי עם פרסום דו"ח ועדת שמגר, היום בצהרים, תקיים הממשלה דיון לקראת קביעת סדרים חדשים.

הרב פרומן מסר שלשום ל"הארץ", כי הפגישה שתתקיים מחר, היא חלק מסדרת פגישות שקיים באחרונה עם אנשים מראשי החמאס, כדי לנסות ולמצוא הסדר "המקובל על היהדות והאיסלאם בנושא המקומות הקדושים בכלל ומערת המכפלה בפרט".

לדברי הרב פרומן חלה בשיחות אלה התקדמות רבה והושגה הסכמה עקרונית, כי "יש להפקיע את מערת המכפלה מהסכסוכים בין הגושים הלאומיים" ולמסור את המחלוקת ואגב כך גם את הניהול בתחום הדתי, בידי אנשי דת "הנוגעים ישירות לעניין".

סופר "הארץ" מציין, כי המגעים בין הרב פרומן לאנשים מראשי החמאס בנוגע למערת המכפלה, מתקיימים על דעתו של גורם בכיר בממשלה, זה כמה חודשים, בתיווכו של עבדאללה נימר דרוויש, ראש התנועה האיסלאמית בישראל. הרב פרומן אמר שלשום ל"הארץ" כי גם בקרית ארבע ישנה קבוצת יהודים התומכת בהעברת הסכסוך על מערת המכפלה למישור דתי, מתוך הערכה שכך ייקל לפתור את המחלוקת במקום. בינתיים העבירו ראשי קרית ארבע שורת הצעות משלהם לצה"ל ולממשלה בעניין סדרי התפילה במערת המכפלה, על רקע הדיווח, שכבר פורסם, כי אולם יצחק, האולם הגדול במערת המכפלה, ייסגר לתפילת יהודים וכי רק תושבי המקום, המתפללים מקרית ארבע וחברון יוכלו לבקר ולהתפלל במערה, ולא קהל מכל רחבי הארץ, כפי שהיה מקובל עד כה.

אלה הצעות ראשי קרית ארבע, כפי שנוסחו במסמך: "תפילות יהודים בלילות שבת ובוקרי שבת יתקיימו באולם יצחק. התפילות בחגי ישראל ומועדים יתקיימו בכל האולמות, שכן בחגים יש מחברון מניינים רבים בנוסחים שונים. בימים מיוחדים כמו חול המועד, יום העצמאות, יום כיפור קטן, יתקיימו התפילות בתיאום עם המועצה הדתית כפי שהיה מקובל עד היום. מבקרים ומתפללים תפילות קצרות (כמקובל בכותל המערבי ובמקומות כמו קבר ר' מאיר בעל הנס או במירון), ייכנסו למערת המכפלה בכל שעות היום, בכפוף להסדרי הביטחון במקום".

ראשי קרית ארבע צירפו למסמך שהגישו גם הצעות בעניין הסדרי הביטחון: "בשערי הכניסה למערת המכפלה ייבדקו גופנית על ידי החיילים, אישי ציבור, גברים וילדים מכל הדתות. נשים ייבדקו על ידי חיילות. אין להסתפק בגלאים מגנטיים, שכן קיימת אפשרות הכנסת חומר נפץ פלסטי ואמצעי לחימה לפגיעה במתפללים. בנוסף למצלמות שיותקנו יש להציב חיילי מג"ב בשעת תפילות המוסלמים בכל האולמות, במיוחד בימי ששי, כדי למנוע הסתה והתארגנות לפגיעה ביהודים ולבידוק המתפללים במערה ומחוץ למערה... בדיקות וסריקות ביטחוניות בתוך חדרי הציונים של אברהם, יצחק ויעקב, כולל משרדי הוואקף תהיינה בדרך המקובל על ידי אנשי ביטחון בזמן ביקור אישים", אומר המסמך שהוגש לצבא.

עוד אומר מסמך המתנחלים: "צה"ל יחזיק בכל המפתחות של חדרי המערה לביצוע בדיקות שגרתיות בכל זמן, על מנת להקל על השליטה הביטחונית ולחות את הרגש שמקומות אלה לא ישמשו מסתור לנשק או כל אמצעי אחר".

"פורום הרבנים למען ארץ ישראל" הודיע בסוף השבוע, כי ישתתף במאבק ציבורי עיקש, אם יורעו תנאי התפילה של היהודים במערת המכפלה, בעקבות מסקנות ועדת שמגר, העתידות להתפרסם הבוקר. אתמול פרסמו הרבנים אברהם שפירא (הרב הראשי לשעבר), הרב שאול ישראלי והרב משה צבי נריה, קריאה מטעם האגודה, "לאור הפרסומים על כוונות הממשלה לצמצם את מקום התפילה ומנהגי התפילה ליהודים במערת המכפלה", כתבו הרבנים במכתב, "הננו להודיע, כי נושא קביעת התפילה של היהודים במערת המכפלה, הוא כולו נושא דתי ואינו בסמכותה של הממשלה, אלא של רבני ישראל. מערת המכפלה היא מקום התפילה היהודי הקדום ביותר והוא מוכר כך בתורה. תפקידה של הממשלה היה הנו נושא הביטחון בלבד, קביעת חלוקה ברורה של שעות התפילה שם, כדי למנוע התנגשויות וחו לאו".

עו"ד גילי ארד (מימין) ויואל ארלר בבית המשפט הגבוה לצדק. ארלר קבל על כך שברוך גולדשטיין כונה בדיוני ועדת שמגר "הרוצח"

איזה גו(ע)ל

יומן עם ישראל סגל בערוץ 1, הלילה השישי עם גבי גזית בערוץ 2, ליל שבת 20:00; אמנון לוי מראיין את שמעון פרס, ערוץ 2, שבת, 13:10.

הכתבת לענייני בריאות של ערוץ 1, רבקה נוימן, התכוונה לעורר את בעייתם של גמלאי הכור הגרעיני בדימונה שלקו בסרטן, ויצא לה סקופ: "אירוע תאגנתי" בכור, שיצר "בעיית בטיחות זמנית", כדברי אחד הגמלאים. אמנם זו היסטוריה בת כמעט יובל שנים, אבל כדי לחולל פאניקה של דליפה או קרינה בכור גרעיני, אין התיישנות.

האם נכון שהנהלת הכור לא מוכנה לספק לגמלאים את תוצאות הבדיקות? כל עוד זה לא נעשה, יישאר חשד שיש מה להסתיר.

כרגיל בכתבות מסוג זה, נקשרה עסקה משולשת: הטלוויזיה מקבלת סקופ, הנפגעים מקבלים דחיפה לתביעתם, הח"כ הראשון שמתקשר לאולפן ומי־שר שיגיש הצעה דחופה לסדר היום (כאן, לימור לבנת), מקבל חשיפה.

אותה מתכונת בכתבה של חנן עורן בעניין מחדלי ההגנה על חיילים במחסום ארז (ח"כ עמנואל זיסמן הגיע ראשון לטלפון). כתבה ארוכה ומייגעת, המעידה עם זאת על דמוקרטיזציה בצה"ל: יש בעיות עם הציוד? המפקדים לא בסדר? תקראו לצוות מהטלוויזיה.

עמוס כרמלי בא מחיפה ואינו מעורה די הצורך בירושלים כדי לייצר כתבה ממוקדת על בעיה סבוכה ומגעית – המאבק הברליני על השליטה במורה העיר; ושרי רז לא הצליחה לטשטש את המלאכותיות המגושמת בניסיון להרכיב את המסמך היהודי־פלשתיני על הפקת רומיאו ויוליה – או שמא זו דווקא הצלחתה?

שתי כתבות מגישות לב (קטעות רייטינג) בהנחיית גזית: על יוגי שגר האמריץ ואמו הגיבורה; ועל ליננה, אם פונדקאית מארצות־הברית שגרמה אושר לזוג ישראלים. פונדקאות לזרע הכיצית והיצורים אפשרית בשלהי המאה ה־20, אבל לא בארצות שבענייני אישות תקועות בימי הביניים.

שני המשדרים הסתיימו בכתבות לא מוצלחות על ישראלים 1994: בדיוטיפורי של נתב"ג (1) הבכיתה של אוהדת הכדורגל בת ה־71 קלה כץ, שהתיישבה בכל כוכרה, בכתנת לילה, ליד טורס דשן, מול מסך הטלוויזיה כדי לחזות במונדיאל, וההודרה באמצעות ערוץ 2 גם לחזר המגודים שלי. מה אומר ומה אדבר? כדבריה בתיקון קל: "יהבבהיה, איזה גו(ע)ל".

"בארבע עיניים", לעיני כל הקהל, מאפשר אמנון לוי לשמעון פרס לצחצח את תדמיתו בראיון מלטף אנו, בין פוליטיקה, היסטוריה ורכילות. מסרום מעמדו כמדינאי בעל שם עולמי, פרס מצטנע עד כדי ביטול עצמי ומעודד שה, שלא בטובתו, את התהייה בענין אמינותו.

אי־שיגור הודעות אזהרה מונע מהוועדה לקבוע אחריות אישית

ועדת חקירה הפועלת מכוח חוק ועדות חקירה, תשכ"ט־1968, אינה מוסמכת לקבוע כלפי אדם בדו"ח שלה ממצא, מסקנה או המלצה שיש בהם כדי לפגוע בו, אם לא נשלחה לאותו אדם "הודעת אזהרה". הודעה כזאת יכולה ועדת חקירה לשלוח, לאחר עיון בעדויות שנשמעו בפניה ובמסמכים שנמסרו לה, מכוח סעיף 15 לחוק. בהודעה מוסבר לאותו אדם מה הם הממצאים והמסקנות האפשריים שמהם הוא עלול להיפגע. לאותו אדם ניתן לעיין בחומר הראיות הרלוואנטי, לחקור עדים, להשמיע דברו ולהיות מיוצג על ידי עורך דין.

הוראת החוק (בסעיף 15 (א)) ברורה לגמרי. נקבע בה כי ניתן שלא לשלוח הודעת אזהרה אלא במקרים שהוועדה בדו"ח שלה לא תקבע לגביו ממצא או מסקנות ולא תמליץ לגביו המלצות". פרשנות סבירה של דברים אלה צריכה להוביל למסקנה כי אי־משלוח הודעה מחייב את הוועדה שלא לקבוע דבר על אחריותו של אדם למעשה או למחדל, ושלא לקבוע לגביו כל ממצא או מסקנה, ולו גם לכאורה, שיש בהם כדי לפגוע בו.

האיסור להמליץ המלצות אמור להתייחס הן להמלצה להעמיד לדין פלילי, הן להמלצה להעמדה לדין משמעתי. בשני המקרים מדובר בהמלצה שיש בה כדי לפגוע באדם. המירב שיכולה לעשות ועדה כוועדת שמגר, שלא שלחה הודעות אזהרה, הוא לציין כי חקירת המעורבים בנושא תיעשה בידי רשויות אחרות (כרשויות הצבא), אך זאת בלא לומר דברים שיהיה בהם כדי להצביע על חשש ממשי לכאורה לעבירה פלילית או משמעתית. גישה אחרת, אם תינקט על ידי ועדת חקירה, נראית בהגדרת מהסביר והמקובל.

כך, למשל, הסתפקה ועדת כהן, שחקרה את הטבח בסאברה ובשתילה, במשלוח "הודעות אזהרה" לגורמים המרכזיים בלבד. לגבי אחרים הבהירה הוועדה בדו"ח שפורסם בפברואר '83 כי "מוטב שהבדיקה או החקירה, אם היא נחוצה, תתנהל בדרך אחרת, ולא בפני ועדה זו, כגון בפני רשויות הצבא על פי הוראות המתאימות של חוק השיפוט הצבאי והיקיפים אחרים". כאמור, אין בדברים אלה כדי קביעת אחריות כלשהי או צורך בחקירה כלשהי של אלה שלא קיבלו "הודעת אזהרה".

ועדת לנדוי, שעסקה בעניין חקירות השב"כ, הבהירה כי טובת הציבור מחייבת שלא לנקוט נגד עובדי השירות הליכים פליליים. הוועדה הבהירה עוד בדו"ח שלה, שפורסם באוקטובר '87, כי מטעמי טובת הציבור "אנו נמנעים מלהגיש המלצה להפקת מסקנות אישיות משמעותיות לעניין זה נגד עובדים הממשיכים לעבוד בשירות". בנמוך לכך הבהירה הוועדה כי "מאחר שלא המלצנו המלצה לגבי איש מאנשי השירות לא היה, לדעתנו, מקום להפעיל את הוראות סעיף 15 לחוק ועדות חקירה".

כך היו ממצאי ועדת לנדוי כלליים בלבד. למשל, בדבר הנוהג למסירת עדויות שקר בבתי המשפט, בלא ציון אחריות של אדם ספציפי. כך ייתכנו ממצאים בעלי אופי כללי גם בדו"ח ועדת שמגר, אך בלא קביעת אחריות של אדם מסוים למעשה או למחדל.

גישה כאמור מתחייבת לא רק מלשון החוק, אלא גם מהפרשנות הפסיקתית שהביאה ב־1979 לתיקונו של חוק ועדות חקירה. ועדת אגרנט פירשה בשעתה את סעיף 15 לחוק כך שהיא חייבת להודיע לפלוני שהוא עלול להיפגע, רק אם היא סוברת שהפגיעה תהיה תולדה של עדות אחרים, ולא תולדה של דברי הנחקר עצמו. לאור פרשנות זאת לא נקראו רב אלוף דוד אלעזר והאלוף שמואל גונן להופיע שנית בפני הוועדה, ולא ניתנה להם אפשרות לחקור עדים ולהביא ראיות. פרשנות זאת עוררה ביקורת נוקבת, גם כלפי בג"ץ שדחה את עתירתו של אלוף גונן.

לנוכח הביקורת שונה החוק ב־79, ביוזמתו של שר המשפטים שמואל תמיר. מצד אחד נקבע כי ניתן לא לשלוח לאדם "הודעת אזהרה", אפילו הוא נפגע ממהלך החקירה עצמה. מצד שני נקבע במפורש כי אם לא נשלחה "הודעת אזהרה" לאדם, לא ייקבעו לגביו בדו"ח ממצאים, מסקנות או המלצות כלשהם.

החלטת ועדת שמגר, שלא לשלוח הודעות אזהרה, מעוררת תהייה, בעת שמדובר בוועדה החוקרת את נסיבותיו של אירוע מסוים, ושאינה אמורה להמליץ רק לגבי סדרי ביטחון בעתיד. החלטת הוועדה מונעת ממנה לקבוע אחריות אישית או פיקודית של הגורמים המעורבים. כל קביעה שתוכל להתפרש כמטילה אחריות, אם אכן תימצא כזו בדו"ח, תוכל להיות בסיס לעתירה לבג"ץ.

לפני כחודש דחה בג"ץ עתירה נגד יו"ר הוועדה נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר, שבה התבקשה הפסקת חברותו בוועדה של השופט עבד אל רחמן זועבי, בגין דברים שפורסמו בשמו, שהיה בהם כדי להעיד על דעה קדומה. בג"ץ הבהיר כי ראוי שחבר ועדת חקירה לא יתראיין ולא יתבטא בכל עניין שיש לו קשר, ולו עקיף, עם הנושא הנחקר. העתירה נדחתה האיל ונקבע כי לא הוכחה דעה קדומה ונחרצת שיש בה כדי לפסול.

בג"ץ דחה את עתירת מרים גולדשטיין למנוע את פרסום דו"ח ועדת שמגר

נדחתה גם תביעתה של גולדשטיין להורות על הקירת מות בעלה

מאת משה ריינפלד

בית המשפט הגבוה לצדק דחה שלשום את עתירתה של מרים גולדשטיין, אלמנתו של ד"ר ברוך גולדשטיין, למנוע את פרסום מסקנות ועדת שמגר היום, ולהורות ליועץ המשפטי לממשלה לפתוח לאלתר בחקירת רצח בעלה במערת המכפלה.

עתירתה של גולדשטיין למנוע את פרסום דו"ח הוועדה התמכה בעיקר על הטענה כי יו"ר הוועדה, השופט מאיר שמגר, לא הפעיל את סמכותו על פי סעיף 15 לחוק ועדות חקירה, ולא הודיע למי שעלולים להיפגע ממסקנות הוועדה, ובכלל זה לה עצמה, במה הם עלולים להיפגע.

השופטים תיאודור אור, דליה דורנר וצבי טל קבעו כי העותרת לא פנתה תחילה לגורמים המוסמכים בבקשה כי תימסר הודעה כזאת; וכן יען שהדו"ח עדיין לא פורסם, ולא ידוע מה הן מסקנותיו, אין בידיה כל תשתית עובדתית שתצדיק את התערבות בג"ץ.

"העתירה הוגשה באיחור"

השופטים ציינו בעניין זה, כי העתירה הוגשה באיחור, יומיים לפני פרסום הדו"ח, אף כי עבר זמן רב מאז החלה עבודת הוועדה.

באשר לדרישה כי בג"ץ יורה ליועץ המשפטי לממשלה כי יפתח לאלתר בחקירה בעניין רצח ברוך גולדשטיין, קבעו השופטים כי בנסיבות הקיימות, עדיין מוקדם לתת הוראה כזאת.

בדיון בבג"ץ לא נכחה העותרת, וייצג אותה עו"ד גידי פרישטיק. לפני השופטים גם הופיע יואל ארלר, שהצטרף לעתירה. ארלר התייחס בעיקר לטענה כי בעת חקירת העדים בוועדה כינו כמה מחבריה את ברוך גולדשטיין "הרוצח", לפרות שהוא לא הורשע על כך בדין. ארלר טען כי הדבר מלמד על דעה קדומה שיש בה כדי להשפיע על מסקנות הוועדה.

עם זאת, אישר ארלר בתשובה לשאלות השופטת דורנר, כי הוא לא פנה בכתב אל הוועדה כדי שתודיע כחוק לאלמנתו של גולדשטיין על האפשרות כי מסקנותיה יפגעו ב"שמו הטוב" של בעלה.

"חברי הוועדה כינו את גולדשטיין 'הרוצח'"

השופטים אור ודורנר שאלו את בא כוחה של האלמנה על מה היא מבססת את דרישתה למסור הודעה, אם אינה יודעת מה כתוב בדו"ח הסגור. על כך השיב עו"ד פרישטיק כי לעומת זאת ידוע כי חברי הוועדה כינו את בעלה "הרוצח", וכי הוועדה לא הזהירה לא את מרים גולדשטיין ולא את המתפללים המוסלמים כי הם עלולים להיפגע.

באת כוח המדינה, עו"ד גילי ארד, אמרה בדיון כי על העותרים להתאזר בסבלנות, להמתין עד שיוגש הדו"ח לממשלה, לקרוא את המסקנות ורק לאחר מכן להגיב, אם יהיה עוד צורך בכך.

"העתירה קנטרנית"

ארד אמרה כי העתירה קנטרנית, וכי רק מתוך כבודם של העותרים אין המדינה מבקשת להטיל עליהם הוצאות.

השופט טל העיר כי האלמנה חוששת מהכתמת שם משפחתה בלא שיתאפשר לה להגן עליו, ושאל כיצד תוכל להסיר את ה"סטיגמה" לאחר שכבר יפורסם דו"ח שמגר.

עו"ד ארד השיבה כי איש במשטרה לא הודיע למרים גולדשטיין כי נסגר התיק בעניין בקשתה לחקור את רצח בעלה. באת כוח המדינה הוסיפה כי הדרך הנכונה היא לפנות למשטרה ולשאול היכן עומד התיק. אך טל ציין כי אין בכך תשובה לשאר לה אחרת: בתנאי שהוועדה לא נהגה כראוי, פגעה בשמו של גולדשטיין ולא העניקה הזדמנות לחקור בעניין זה – האם תתכנס הוועדה מחדש ותדון בעניין זה בתוך כוונה לתקן את המעוות. עו"ד ארד השיבה כי דיון בוועדת חקירה אינו הליך פלילי; אם יוחלט על הליך פלילי – יהיה למסקנותיו משקל רב יותר מזה של דו"ח הוועדה.

זינגר ברנע
שמורה

הודעה בדבר הנפקה

בכל סניפי הבנקים ורק למשך 3 ימים

ב', ג', ד' (27 עד 29 ביוני 94')

זו ההזדמנות לרכוש יחידות בקרן המשקיעה בניירות ערך במחירי היום ועם ערבות דולרית על ההשקעה, בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך

ייחודה של הקרן: רווחיות – בטחון – סחירות

רווחיות

השקעה במחירי היום נותנת סיכוי מצויין לתשואה גבוהה
הקרן תשקיע באג"ח דולריות, מניות ואופציות הנסחרות בבורסה בתל-אביב ובבורסות העולם

בטחון

הצמדה לדולר בערבות פ.י.ב.י. אחזקות. שווי נכסי הקרן, בתום שש שנים, יהיה **הגבוה** מבין השניים:
המחיר בבורסה של ניירות הערך שבתיק הקרן, או מחיר ההנפקה צמוד לדולר בשעור 95%

סחירות

הקרן הינה קרן נאמנות סגורה ויחידות הקרן תסחרנה בבורסה לניירות ערך בתל-אביב

בנקאי הקרן:
הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

מנהל הקרן:

בערבות: פ.י.ב.י. אחזקות בע"מ
החברה האם של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

זינגר ברנע ושות' ניהול קרנות נאמנות (93) בע"מ

מודעה זו אינה מהווה הזמנה לרכוש את יחידות הקרן

יואר פרלום

صكنا من الاصل

המשטרה עצרה כמה פלשתינאים שניסו להקים יחידת משטרה במזרח ירושלים

מאת אלוף בן וגרשון אלון

המשטרה ביצעה מעצרים בקרב פלשתינאים במזרח ירושלים, שניסו להקים מסגרת של משטרה פלשתינית בעיר. המעצרים היו בין הגורמים ל"הורדת הפרופיל" של אש"ף בהפעלת מוסדותיו בירושלים – כך העריכו גורמי ביטחון, בדיווחים שמסרו לדרג המדיני.

ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, כינס ביום ששי דיון בפורום מצומצם, שעסק בפעילות הפלשתינית הלאומית בירושלים. בדיון הוחלט לבחון אפשרות של חקיקה, שתאפשר לסגור מוסדות שלטוניים של אש"ף, שיפעלו בתחומי ישראל בניגוד להסכם עזה ויריחו. ההסכם קובע, שמוסדות הרשות הפלשתינית יפעלו רק בשטחי הממשל העצמי.

במשרד המשפטים מכינים עתה תיקוני חקיקה, שיתאימו את סעיפי ההסכם לחוק הישראלי. על פי ההצעה, יוכנס לחקיקה זו סעיף בעניין מיקום המוסדות הפלשתיניים, שיאפשר לסגור אותם במקרה הצורך. המשפטנים הציעו שהחקיקה תהיה "כמו לתלות שוט על הקיר, שלא יצטרכו להורידו, אבל הוא יהיה שם".

החוק הקיים היום אינו מאפשר לסגור את מוסדות הרשות הפלשתינית. בדיון הועלתה הסתייגות מהפעלת הפקודה למניעת טרור, כדי לסגור מוסדות של אש"ף – שאמנם מוגדר עדיין כארגון טרור, אך חוק זה אינו מופעל נגדו.

בדיון בלשכת שר הביטחון השתתפו שר החוץ שמעון פרס, שר המשטרה משה שחל, המפכ"ל אסף חפץ, ראש השב"כ, אלוף פיקוד המרכז זאב לבנה, היועץ המשפטי לממשלה מיכאל בן־יאיר והיועץ המשפטי של משרד החוץ יואל זינגר. גורמי הביטחון דיווחו בדיון, כי אש"ף "הוריד פרופיל" באחרונה בפעילותו במזרח ירושלים. עם זאת, לשכת הסטטיסטיקה של הגדה ורצועת עזה, שהוקמה ב"אוריינט האוס", עדיין פועלת שם, למרות דרישות ישראל להעבירה אל מחוץ לעיר.

ראש הממשלה אמר לאחר הדיון, כי "ננסה קודם לפעול בהידברות מדינית, אבל לא נבטל את האפשרות של חקיקה, לא נפרוץ אבל בתוך מסגרת המשותפת מהסכם עזה ויריחו גם בתחום הזה".

רבין אמר בראיונות ל"ידיעות אחרונות" ו"למעריב", שהתפרסמו ביום ששי, כי יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, יוכל להתפלל במקומות הקדושים בירושלים. רבין אמר: "יש ברום מגביל אחד, השיקול הביטחוני. ערפאת כמוסלמי זכאי, כמו כל מוסלמי אחר, לבקר בירושלים. אם ירצה להתפלל, זאת זכותו. תהיה בעיה של עיתוי וסידורים, אבל בעיקרון התשובה תהיה חיובית. עובדי זה נובע מההתחייבות של כל ממשלות ישראל וגם של הממשלה הנוכחית, לאפשר חופש גישה למקומות הקדושים".

בתגובה לטענות ראשי האופוזיציה, כי ביקור ערפאת בירושלים עלול לפגוע בריבונות הישראלית בעיר, אמר רבין בראיון לערוץ 2: "כל כך לא רציתי לומר דבר כזה. זה מחיר שיהודים שהם הריבון, מרבים להתערב בחופש הפולחן של בני דתות אחרות. אמרתי, קדאפי יכול לבוא, אסד יכול לבוא, כל שליט ערבי, כל ערבי".

סיעת הליכוד תקפה אמש בחריפות את רבין בעקבות הצהרתו זו. לדברי ראשי הליכוד מגלה רבין נדיבות לב כלפי הרצה ערפאת על חשבון מעמדה של ישראל בירושלים. סיעת הליכוד הדגישה כי ידוע לכל, בעיקר לאחר נאום הג'יהאד על ירושלים של ערפאת, שאין הוא מתפלל תמים אלא משתמש בתפילה כתירוץ לחיזוק מעמדו של אש"ף בירושלים.

סיעת הליכוד יוזמת השבוע במליאת הכנסת דיון בשורה של הצעות דחופות לסדר יומה של הכנסת, במלאת שנתיים לממשלה. בדיון ביום רביעי ידברו נציגי הליכוד על כישלונות הממשלה בתחום המדיני, הכלכלי והחברתי.

ממלא מקום סיעת הליכוד בכנסת, ח"כ דוד מגן, תובע מרבין לאסור על כניסתו לארץ של ראש המרכז לאלימות, מובארק עוזי, שמנהיג מסע לפתיחת בתיהם של מחבלים שאוטמו בירושלים על־ידי כוחות הביטחון. מגן ציין כי עוזי מסית נגד ישראל ולכן יש לגרשו לצמיתות. הוא גם תובע לסגור את המרכז לאלימות, כביכול, שבראשו עומד עוזי בשל פתיחת הבתים האטומים ללא אישור. גם ועדת הפנים של הכנסת עומדת לדון השבוע בנושא זה ביוזמתו של יו"ר הוועדה ח"כ יהושע מצא (ליכוד).

8 ח"כים מסיעות האופוזיציה תובעים מיו"ר ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת, ח"כ דדי צוקר (מרצ) להביא לאלתר לדיון בוועדה את הצעת החוק־יסוד ירושלים, הקובעת כי ניתן יהיה לשנות את החוק רק ברוב של 80 ח"כים. במכתב ששיגרו יוזמי החוק, עוזי לנדאו (ליכוד) ויצחק לוי (מפד"ל) הם מציינים כי הצעת החוק אושרה במליאת הכנסת ב־20 באוקטובר אשתקד אולם מאז לא מצא יו"ר הוועדה לנכון להביאה לדיון בוועדה.

יוזמי החוק תובעים מח"כ צוקר להביא את הצעת החוק לדיון בוועדה כבר בשבוע הבא, להכנתה לאישור המליאה בקריאה הראשונה.

יו"ר לשכת הליכוד ח"כ עוזי לנדאו טען כי נעשה מאמץ מכוון להכשיל את החוק להקצאה עמוקה על מנת לאפשר לממשלה לבצע ויתורים לאש"ף בירושלים. לדבריו, לנוכח מכתבו של שר החוץ, שמעון פרס, לראשי ערפאת ניתן להבין מדוע כה עזה התנגדות הממשלה לחוק.

בתגובה אמר אמש ח"כ צוקר כי הוא יכנס את הוועדה בעוד כשבועיים לדיון בהצעת התיקון לחוק ירושלים. הוא ציין כי יזמן לדיון זה את ראש עיריית ירושלים אהוד אולמרט.

גורמים פרלמנטריים העריכו אמש כי הדיון בתיקון חוק ירושלים יהיה ארוך, ממושך ויסודי משום שיש לו השלכות מרחיקות לכת. מקור הפרלמנטרי של "הארץ" מציין כי בעת שהחוק אושר בקריאה טרומית, התנגדו נציגי הקואליציה לאישורו ונראה שהם יעשו כל מאמץ כדי לסכל את הליכי החקיקה שלו.

בתגובה להחלטת הממשלה שלא לחוקק חוקים בעניין מוסדות אש"ף בירושלים, האשים יו"ר ועדת הפנים של הכנסת, ח"כ יהושע מצא (ליכוד) את ראש הממשלה בהטעיית הכנסת והציבור מכוון לעכב חקיקה פרלמנטרית לסגירת מוסדות אש"ף בירושלים. מצא ציין כי לפני חודשים פנו אליו בשמו של רבין אנשי לשכתו וביקשו ממנו לעכב את החקיקה שיזם לצורך סגירת מוסדות אש"ף בירושלים. לדבריו, נמסר לו שהממשלה תגיש הצעת חוק כזו, אולם שלשום הודיעה הממשלה שלא לחוקק חוק כזה. מצא הודיע כי יניח על שולחן הכנסת מכלול הצעות חוק כאלו.

אולמרט: ממשלת ישראל הכריזה מלחמה על ירושלים מתוך מניעים מפלגתיים

מאת נדב שרגאי

ראש עיריית ירושלים, אהוד אולמרט, מזהיר מפני אירועים קשים אם תאפשר הממשלה ליאסר ערפאת לבוא לירושלים. אולמרט אומר את הדברים בתגובה לדברי ראש הממשלה, יצחק רבין, כי אם יתאם זאת ערפאת מראש, תינתן לו אפשרות לבקר במקומות הקדושים ובכללם הר הבית.

אולמרט אומר כי נימוקו של ראש הממשלה בדבר חופש הפולחן, שנועד להצדיק את מתן הרשות לערפאת לבקר בירושלים הנו מגוחך, באשר ברור שהאיש בא לכאן, כדי להמשיך את הג'יהאד על ירושלים, עליו הכריז ביוהאנסבורג וכדי להמשיך ולחתור מתוך ירושלים לחלוקת העיר, כפי שהוא עצמו אומר. לדברי אולמרט ביקור ערפאת בירושלים "טומן בחובו ודאי פרעות שסופם מי ישורנו".

אולמרט חזר ומחה על שלא הוזמן לדיון שהתקיים ביום ששי, בהשתתפות ראש הממשלה, בצעדים הנדרשים למנוע את העובדות שמנסים הפלשתינאים לקבוע בירושלים. ראש העירייה שב וציין, כי בעבר הוזמן ראש עיריית ירושלים לפורומים מסוג זה ותקף את השימוש ביועץ המשפטי לממשלה לצורך החלטה בעניין המוסדות.

אולמרט אמר: "כשרוצים לברוח מקבלת החלטות או מתחילים לחפש נתיבי מילוט ודרך כל מיני יועצים למיניהם. יש פה מצב בלתי נסבל ששום מדינה נורמאלית לא היתה סובלת. יש כאן מוסדות פלשתיניים שפועלים באופן גלוי ומוצהר לחלוקתה של העיר ולהפיכתה של חלק מהעיר, החלק המזרחי של העיר, בירה של מדינה אחרת, שהם רוצים להקים. הציבור בישראל צריך לתאר לעצמו מצב שבו אנחנו מקימים משרד בקהיר או בפאריס ואומרים שתכלית פעולתו של המשרד הזה, להביא להפקעת חלק מהריבונות על קהיר או על פאריס לטובת ריבונות של מדינה אחרת. זה בדיוק מה שקורה בירושלים". ראש עיריית ירושלים הזכיר, כי ערפאת פירסם צו נשיאותי, חתום על ידו, כנשיא מדינת פלשתין, בעיתוני מזרח ירושלים, כאשר הוקם המשרד לסטטיסטיקה במזרח ירושלים.

לדבריו, הוא פנה בעניין זה לראש הממשלה ולשר החוץ, אולם לא זכה למענה. אולמרט אמר, כי בעניין הרחקתו מהדיונים בנושא המוסדות נהג ראש הממשלה רבין בחוסר תבונה וחוסר אחריות ומוכיח ששיקולים אישיים מפלגתיים, עדיפים בעיניו על שיקולים לאומיים. עוד הבהיר ראש עיריית ירושלים, כי מי שלא משתף פעולה עמו לא יזכה גם לשיתוף פעולה מצדו, וכי ראש הממשלה עשוי למצוא עצמו פגוע יותר לטווח הרחוק מהתרמתו.

אולמרט הבהיר: "אי הזמנתי לדיונים בענייני ירושלים אינה עניין אישי. אין לי דחף מיוחד לשבת בפורומים של ממשלת ישראל, אבל מה לעשות ואני ראש עיריית ירושלים ובתוקף שכזה יש לי אחריות שהם לא יוכלו לעקוף אותה. הגישה שרבין והממשלה שלו מפגינים כלפי היא גישה מפלגתית.

"אין שום שיקול ממלכתי שמצדיק את ההתעלמות הזאת. ועדת השרים לענייני ירושלים בראשותו של רבין הקימה ועדה לענייני ביטחון, שאני אחד החברים בה, והיא דנה בכל הנושאים הללו. הרכב שראש הממשלה מנייעך אותו, כולל את כל הגופים שמיוצגים בוועדה, למעט אני. רמזו לי, שזהו תגמול על הכרזותי נגד כניסתו של ערפאת לירושלים. אם כך – זאת התנהגות ילדותית ואפילו מטופשת. אין לי שום מחויבות פוליטית לראש הממשלה והתקפותי ענייניות. אני לא הייתי היחיד שהתבטא נגד כניסה של ערפאת לירושלים, אלא שאני עשיתי זאת פומבית". אולמרט מאשים עוד, כי ממשלת ישראל הכריזה מלחמה על ירושלים. לדבריו "בתקופה כה רגישה, שבה מדברים בגבוהה גבוהה על הצורך בחיזוק העיר, ממשלת ישראל מעדיפה שיקולים כיתתיים וצרים, על פני הצורך לנהוג בצורה ממלכתית ואחראית, מכיוון שהממשלה מתקשה להסתגל לרעיון, שבראש עיריית ירושלים עומד במקרה איש ליכוד".

עוד אמר אולמרט, כי רוח רעה נושבת ממשרדי הממשלה לכיוון ירושלים. הוא מציין כי יוצא מכלל זה הוא שר התיירות, עוזי ברעם, ובמידה מסוימת גם משרדי השיכון והתחבורה, אולם שני משרדים אלה תלויים לדבריו בהחלטות של שר האוצר וראש הממשלה.

אולמרט מגלה כי בתקופת מערכת הבחירות על ראשות העירייה, פנה לראש הממשלה וביקש ממנו מכתב התחייבות דומה לזה שנשלח לקולק בכל הנוגע להשקעות בעיר ופיתוחה.

לדבריו, רבין התחמק ממשלוח מכתב דומה אליו, רק כעבור ארבעה חודשים, בלחץ של פנייה לערכאות אישר, כי יתנהג עם העירייה בצורה הוגנת, גם אם יבחר אולמרט. אולם לדברי אולמרט, כעת אין הממשלה מממשת את התחייבויותיה לעיר.

שר המשטרה משה שחל (משמאל) מודיע במסיבת עיתונאים בירושלים על הקמת מחוז יהודה ושומרון. לצדו, מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב אסף חפץ

השר שחל הודיע על הקמת "מחוז יהודה ושומרון" בפיקוד ניצב אליק רון

מאת ראובן שפירא

שר המשטרה, משה שחל, הודיע ביום ששי על הקמת "מחוז יהודה ושומרון", שיהיה למחוז השישי במספר של המשטרה. בראש המחוז החדש יעמוד אליק רון שהועלה ביום ששי לדרגת ניצב. המחוז יהולש על פעולות המשטרה בשטחי הגדה המערבית.

ניצב רון שימש בעבר כמפקד היחידה המיוחדת למלחמה בטרור של משמר הגבול, וכמפקד כוחות מג"ב בירושלים. בתפקידו האחרון היה מפקד מרחב הגליל. הוא נחשב לקצין מנוסה, מוכשר ובעל יכולת מבצעית ואינטלקטואלית גבוהה. יש לו ניסיון מבצעי ומיומנות ביטחונית. הוא בקי בסודרי העבודה של צה"ל, שעם מפקדיו יצטרך לעבוד בתיאום הדוק. בצמרת המשטרה ובמשרד המשטרה התלבטו כיצד לקרוא למחוז החדש. השם הבלתי רשמי היה "מחוז האוטונומיה", וכך כונה המחוז החדש בכל המסמכים הרשמיים. אבל ברגע האחרון, לפני ההודעה הרשמית על הקמת המחוז הוחלט מסיבות שונות לקרוא למחוז "מחוז יו"ש".

המחוז החדש יעמיד תחת כפיפות פיקודית ומבצעית אחת את יחידות המשטרה בנפת יהודה ובנפת שומרון שעד כה היו מפוצלות בין שני מחוזות משטרתיים. המפקד הצבאי, אלוף פיקוד המרכז היה צריך לפעול מול פיקוד משטרתי שונה בכל אחת מהנפות האלה הנתונות לאחריותו, מאחר שבשטחים צה"ל הוא האחראי גם על פעולות המשטרה.

יחידות המשטרה בשטח שנותר ברצועת עזה, לאחר כינון הממשל הפלשתיני העצמי, יישארו תחת אחריות המחוז הדרומי של המשטרה. כתוצאה מכך יהיו כבישי "המעבר הבטוח" משטחי הממשל הפלשתיני העצמי ברצועת עזה ליריחו מפוצלים לאחריות משטרתית של שני מחוזות משטרתיים (מחוז יו"ש והמחוז הדרומי).

יחידת סדר מיוחדת

מפכ"ל המשטרה, רב ניצב אסף חפץ, ושר המשטרה שחל אמרו כי הבעיה הזאת נדונה בעת התכנון של המחוז השישי. לדעת כל המומחים אין צורך להכפיף את יחידות המשטרה בעזה למחוז יו"ש, בגלל המרחק וגם מאחר שהפיקוח על המעבר הבטוח יהיה נתון לכל אורכו בידי מפקדה מיוחדת אחת של משמר הגבול.

במסיבת עיתונאים ביום ששי בלשכתו בתל אביב, שבה הודיע שחל על הקמת מחוז יו"ש, הוא אמר שהקמת המחוז היא תוצאה של תפיסה שנכבשה במשטרה זה תקופה ממושכת כדי להביא לאכיפת החוק ולספק שירותי משטרה "כחוקי הב־ [illegible]" משטר רמעקשי בכל שטח שבו יש אזרחים ישראלים, גם מעבר לקו הירוק. השר שחל ציין כי למשטרה ולמג"ב (שהוא חלק מהמשטרה) יש חשיבות רבה למימוש שליטה אופרטיבית בשטחים בכל הקשור לביטחון שוטף, אכיפת צווי תנועה, טיפול בבעיות סדר ציבורי ופשיעה ושיתוף פעולה בתחומים האלה מול המשטרה הפלשתינית.

במחוז יו"ש יופעלו יחידות סדר מיוחדות (יס"מ) ויחידה מרכזית שיהיה פקוד על משימות מיוחדות לשמירה על הסדר, טיפול בהפרות סדר ומלחמה בפשיעה. השר שחל אמר כי הוא תולה תקוות רבות במחוז החדש והמשימה העיקרית בו היא אכיפת החוק. במחוז ישרתו בשלב הראשון כ־1,000 שוטרים (המשרתים כיום בנפות יהודה ושומרון), אבל לדעת השר יש צורך דחוף בהגדלת מספר השוטרים כדי שהמשטרה תוכל למלא את משימותיה כיאות.

בעתיד, אמר שחל, כאשר תתקבל הצעתו שהמשטרה תקבל יותר משימות, תפקידים ואחריות בשטחים, יהיה צורך להגדיל עוד יותר את מספר השוטרים ואנשי מג"ב במחוז יו"ש לכדי כמה אלפים.

בן 19 נהרג מירי בעת פיזור הפגנה בשכם

מאת איתן רבין, סופרו הצבאי של "הארץ"

מקורות פלשתיניים מסרו כי בתקריות בשטחים בסוף השבוע נפצעו חמישה פלשתינאים, שלושה מהם ברמאללה ושניים בחברון. בעיקר דווח על יידוי אבנים לעבר כוחות צה"ל בגדה המערבית.

גופתו של עסאם מחמוד אל־באסאטרה, בן 19 תושב הכפר בית סוריך שממזרח לרמאללה, הובאה אתמול לבית חולים האנגליקאני בשכם. צה"ל והמשטרה בודקים את נסיבות המקרה. ההערכה היא, כי הצעיר נהרג בזמן פיזור הפגנה בשכם.

הפגנות למען שחרור האסירים הפלשתינאים התקיימו בכמה מוקדים בערים המרכזיות בגדה המערבית. בשכם התפתחה הפגנה לעימות עם חיילים, שהגיבו ליידויי האבנים בירי כדורי גומי. במחנה אל־[illegible] קיימו בני משפחות אסירים הפגנה מול מפקדת המשטרה הפלשתינית.

חייל צה"ל נפצע קל ביום ששי מפגיעת אבן שנזרקה לעבר סיור צה"ל שעבר במרכז חברון. החייל טופל במרפאה צבאית ושוחרר.

אבנים נזרקו ביום ששי לעבר מכוניות של צה"ל במחסום ארז. כוחות משטרה וחיילי צה"ל פתחו במרדף אחר מיידי האבנים. למקום הגיעו גם שוטרים פלשתינאים ועימות התפתח ביניהם לכוחות הביטחון. נסיבות התקרית נבדקות במשרדים המשותפים לישראל ולפלשתינאים [illegible]. המשטרה הפלשתינית עצרה את אחד הנערים שהשתתף בתקרית. מקורות פלשתיניים טענו, כי הנער לא יידה אבנים.

גורמים צבאיים מכחישים כי הוחלט להעביר מתפקידו את מפקד חטיבת חברון, אלוף משנה מאיר כליפי. לדברי מקור צבאי בפיקוד מרכז, מסיים כליפי את תפקידו ללא קשר לטבח במערת המכפלה.

חישובית זהב
תוכנה להנהלת השבונות וניהול עסק
לעצמאים ובעלי עסקים
הנהח"ש דו־צדדית וכפולה • חשבוניות • בנקים • לקוחות/ספקים • מלאי
אלפי משתמשים · קלה ונוחה לתפעול · מאושרת ע"י מס־הכנסה
לקבלת תוכנת הדגמה חינם פקסס 03-496119
מערכת מידע קולי 24 שעות 03-6476858
המחיר החל מ־ 350 שקל כולל מע"מ
אוטוסופט
רח' החרגי מלכות 7 תל־אביב טל' 03-6471486

מבקרת המדינה מאשרת את מה שאנחנו טוענים כבר זמן רב:
רפא"ל סובלת בחשאי את יחידות המשנה שלה...
הכוונה להפעיל את רפא"ל במתכונת מרכזי רווח
הוכשלה ע"י אנשי רפא"ל".
"ידיעות אחרונות" 9.6.94

אדוני שר הבטחון, מר יצחק רבין ומר דוד עברי מנכ"ל משרד הבטחון:
כאשר החלטתם לקבור 300 מיליון דולר (!) באדמות הגליל בעת הקמת מכון "לשם" -
שלא היה בו צורך - אמרתם שהטעו אתכם ולא ידעתם.
היום כשמתברר שמנהלי רפא"ל מרמים אפילו את עצמם תארו לעצמכם
איך הם מרמים אתכם!
אל תתנו ששוב יספרו לכם סיפורים: הפיכת רפא"ל לחברה היא מחדל בטחוני
שלא תוכלו לתקן!

רפא"ל חייבת להשאר חלק ממשרד הבטחון.

ציבור עובדי רפא"ל
וביניהם עשרות רבות
של חתני פרס בטחון ישראל.

רפא"ל להבטחת היתרון האיכותי של ישראל!

ראשי המשטרה הפלשתינית ביריחו יציגו לאש"ף בתוניס את תוכנית היערכותם לביקור ערפאת

לאחר שאש"ף יאשר את התוכנית, היא תוחזר ליריחו לצורך יישומה. אלוף פיקוד המרכז התיר מחדש כניסת תיירים ליריחו

מאת יוסי טורפשטיין

בימים אלה אמורים ראשי המשטרה והביטחון הפלשתיניים באזור יריחו להעביר למטה אש"ף בתוניס את תוכנית ההיערכות הכוללת שלהם לקראת בואו של היו"ר יאסר ערפאת ליריחו, כנראה בעוד כשלושה שבועות.

לאחר שהתוכנית תזכה לאישורם העקרוני של יו"ר אש"ף ואנשיו בתוניס, היא תוחזר ליריחו לצורך השלמת פרטים ואז יתחיל יישומה. הנהגת אש"ף אף אמורה להנחות את ראשי המשטרה ביריחו לגבי אופן והיקף התיאום המבצעי עם כוחות צה"ל באזור.

על פי התוכנית יארח ערפאת את מקבלי פניו במבנה חדש שבנייתו הוחלה בידי המינהל האזרחי הישראלי והושלמה לאחרונה. בכיכר פלשתין, היא הכיכר המרכזית בעיר, ישא ערפאת את נאומו בפני המון מקבלי פניו. חגיגות קבלת הפנים לערפאת ייערכו במחנה הפליטים עקבת ג'בר.

במשטרה הפלשתינית מעריכים כי ייתכן שערפאת יורה לצמצם ככל האפשר את התיאום המבצעי עם צה"ל. כוחות צה"ל, שכבר השלימו את היערכותם לקראת האירוע, הציעו לראשי המשטרה הפלשתינית סיוע בכמה תחומים העלולים להיות בעייתיים.

הפלשתינאים ייאלצו לתאם עם צה"ל את ויסות הזרימה ההמונית של תושבים מהשטחים הצפויים לנהור אל העיר יריחו. כן יזדקקו לסיוע בהגשת טיפול רפואי לנזקקים. העיר יריחו תתקשה להכיל את כל המבקשים להגיע אליה. בפני כוחות המשטרה והביטחון הפלשתיניים תעמודנה בעיות קשות של שליטה על המצב ושל סיכול ניסיונות התנקשות בחייו של יו"ר אש"ף ומלוויו הקרובים.

בירן מכחיש

המפקדים הפלשתינאים אף חוששים כי נוכחותם של מבוקשים פרחחי הגדה ושל אסירים משוחררים רבים שהורשעו ברצח משתפי פעולה תלבה אלימות. במשטרה הפלשתינית חוששים שיהיו שינצלו את הביקור כדי לנקום באסירים שרצחו חשודים בשיתוף פעולה עם ישראל. ראשי המשטרה הפלשתינית אף עוקבים מקרוב אחר הדרשות המושמעות במסגדי יריחו מחשש להסתות פוליטיות.

במשטרה הפלשתינית החלו לבצע לאחרונה פעולות לשינוי הדימו־כות בשטח. מחנה אל־אקצא, לשעבר מחנה תגן, שבו ממוקמים כיום רוב דרגי המטה המשרדים של המשטרה יפונה ברובו ובמקום יישאר מגל פיקוד מצומצם. במחנה אמורים להתמקם בעתיד דרגי פיקוד נוספים של המשטרה לרבות הפיקוד העליון בגזרת עזה־יריחו, בראשות גנראל נאסר יוסף, המפקד העליון של המשטרה. המשטרה הפלשתינית נערכת עתה להתאים לצרכיה בתי ספר ומבנים שונים בפאתיה הדרומיים והצפוניים של יריחו לשם יועברו יחידות מאל־אקצא.

במסגרת התיאום השוטף בין כוחות צה"ל לבין המשטרה הפלשתינית נערכה שלשום פגישת עבודה בין מפקד גזרה בבקעת הירדן, תא"ל א', לבין מפקד משטרת יריחו, עמיד (תא"ל) חאג' אסמעיל ג'בר. בפגישה הודיע הקצין הישראלי לעמיתו הפלשתיני כי כוחות צה"ל יתירו כניסת תיירים זרים ליריחו החל ממחר.

בפגישה הכחיש הקצין הישראלי לקצין הפלשתינאי בשם אלוף פיקוד המרכז, אילן בירן, כי בירן מעולם לא אמר שביכולתו לכבוש את יריחו תוך חמש דקות. לעומת זאת, בשיחה קודמת עם קצינים פלשתינאים אמר, כי אם יימשכו אי ההבנות בקרב שוטרים פלשתינאים בקשר לקיום פרטי ההסכם, ייאלץ לסגור את תחומי העיר יריחו משיקולי ביטחון.

גורמים פלשתיניים ביריחו, ובהם סאיב עריקאת, התאוננו קשות נגד צעד זה ששלל מיריחו את אחד ממקורות הכנסתה העיקריים בתקופת הקיץ. כניסתם של תיירים לאזור יריחו נמנעה לאחרונה על פי החלטת ראש הממשלה ושר הביטחון יצחק רבין בעקבות כמה מקרים שבהם ילדים פלשתינאים יידו אבנים באוטובוסים של תיירים.

שוטרים פלשתינאים מסכלים יידוי אבנים

ייתכן שלהחלטת פיקוד מרכז להתיר כניסת תיירים תרמה העובדה שראשי המשטרה הפלשתינית החלו להציב לאחרונה צמדי שוטרים בצמתים המרכזיים של מסלול נסיעת כלי הרכב של תיירים ישראלים במגמה לסכל זריקת אבנים. בנוסף לכך, ראשי המשטרה הפלשתינית העבירו בימים האחרונים למשטרת ישראל רשימה של עשר מכוניות גנובות שהועברו ליריחו ונתפסו בידי המשטרה הפלשתינית. המכוניות עצמן עדיין לא הועברו לידי משטרת ישראל למרות שבוועדת הקישור סוכם לפני זמן מה כי הן יועברו בהקדם. ההערכה היא שבאזור יריחו נמצאות כ־170 מכוניות שנגנבו בתחום מתחומי ישראל.

כן הוסגרו ביום חמישי האחרון על־ידי המשטרה הפלשתינית ארבעה מתושבי מחנה הפליטים ג'ילזון והעיירה ביתוניא שבאזור רמאללה, אשר רצחו נערה בביתוניא על רקע חילול כבוד המשפחה ונמלטו ליריחו. הם נעצרו בידי אנשי הביטחון המסכל של ג'בריל רג'וב ונמסרו לידי המשטרה הפלשתינית.

מקורות פלשתיניים העריכו כי ראש שירות הביטחון המסכל באזור יריחו, ג'בריל רג'וב, יועבר מתפקידו זה ויופקד על יחידת הבולשת של המשטרה האזרחית באזור. רג'וב, הנושא על כתפיו דרגות עקיד (אלוף משנה), שב לא מכבר משיחות במטה אש"ף בתוניס. לדברי המקורות, הוא ננזף שם בשל תפקודו ביריחו, הן משום שאנשיו נוהגים לעצור בחופשיות חשודים והחשודים בעיניהם בשיתוף פעולה והן מתוך מאבקי הכוח שהוא מנהל מול הגורמים הפלשתיניים האחרים באזור, האזרחיים והמשטרתיים. במסגרת מאבקי הכוח האלה רג'וב מנסה למנוע את התפרסותה של "יחידת ביטחון הנשיא" באזור. את מקומו של רג'וב בפיקוד על יחידת הביטחון יתפוס כנראה אמין אל־הינדי מעזה.

אנשי גוש שלום מפגינים מול משרד ראש הממשלה בקריה בתל־אביב. בהפגנה, שאליה הצטרפו גם חברי חד"ש, יש גבול ונשים בשחור, השתתפו כמאה איש שקראו לשחרור כל האסירים הפלשתינאים ולהפסקת אטימה של בתים בשטחים

שר ההגנה המצרי ביקש מארה"ב סיוע צבאי נוסף

"חיוני להגדיל את עוצמתה הצבאית של מצרים לשם הבטחת היציבות במזרח התיכון"

מאת שרון שדה
סופר "הארץ" לענייני ביטחון

"מצרים תגדיל את עוצמת צבאה ותשלים את תהליך המודרניזציה שלו עד ראשית העשור הבא, תוך ניצול הסיוע הביטחוני שמעניקה לה ארצות הברית" – אמר שר ההגנה המצרי, מארשל חוסיין טאנטאווי, בראיון לשבועון האמריקאי "דיפנס ניוז".

בחודש שעבר ביקר טאנטאווי בארצות הברית, בפגישותיו עם ראשי משרד ההגנה האמריקאי הבהיר כי חיוני להגדיל את עוצמתה הצבאית והכלכלית של מצרים כדי להבטיח את היציבות והשלום במזרח התיכון.

הסיוע הצבאי שמעניקה ארצות הברית למצרים מסתכם כיום ב־1.3 מיליארד דולר בשנה. לדברי שר ההגנה מתקשה מצרים לממש את תוכניותיה הצבאיות בשל התייקרות אמצעי הלוחמה. לפיכך, פנתה מצרים לארצות הברית בבקשה להעביר לה אמצעי לוחמה משומשים במחירים נוחים, או למסור לה אמצעי לוחמה עודפים היוצאים משירות הצבא האמריקאי.

מצרים פועלת לרכישת צוללות נוספות לצי המצרי, לנוכח הצטיידות איראן בצוללות רוסיות. כמו כן פועלים המצרים לרכישת נגמ"שים מתקדמים, מטוסי תובלה, מטוסי קרב, נשק נגד צוללות ומערכות הגנה אוויריות.

טאנטאווי הסביר את תהליך ההתעצמות המואץ של הצבא המצרי באיכותם הירודה של אמצעי הלוחמה הסובייטיים שנותרו ברשותו, ובעלייתם של איומים צבאיים חדשים במזרח התיכון.

לדבריו, הצבא וחיל־האוויר המצרי יסיימו עד שנת 2005 את המעבר מהתבססות על ציוד רוסי מיושן בעל אמינות נמוכה, לציוד מערבי מתקדם. הכוח המצרי המשוריין יהיה מורכב בעיקר מטנקי מערכה אמריקאיים מסוג M1A1 "אברמס", ו־M-60.

במקביל פועלת מצרים לרכישת נגמ"שים נוספים מסוג M-113. המצרים מצאים במו"מ עם ארצות הברית להקמת קו ייצור הרכבה של נגמ"שים מסוג זה במרכז הייצור בהלוואן, בו מיוצרים ברשיון אמריקאי טנקי ה"אברמס".

טאנטאווי. איומים חדשים

אבו עלא: הבנק העולמי מסורבל ואינו מאפשר פיתוח

מאת עקיבא אלדר

אבו עלא, האחראי על התכנון הכלכלי בשטחי הממשל העצמי נפגש בסוף השבוע בוואשינגטון עם ראש צוות השלום האמריקאי, דניס רוס, ועם סגן נשיא הבנק העולמי קיו קבוסר, המופקד על המזרח התיכון ובכלכלנים בכירים בבנק. אבו עלא הגיע לכאן בראש צוות של שבעה מומחים מהשטחים, בהם כלכלנים ואנשי מקצוע בתחום המים, האנרגיה והתשתית.

נודע כי בפגישותיו עם אנשי הבנק ומחלקת המדינה, התלוננו אבו עלא ואנשיו כי המנגנון המסורבל של הבנק העולמי אינו מאפשר לפתח בתהליך של פיתוח כלכלי. לדבריהם, עקב כך אין התקדמות בגיוס השקעות לשטחי האוטונומיה. הם מבקשים לשכנע את הבנק העולמי ואת הממשל להעניק לרשויות האוטונומיה חופש פעולה נרחב יותר על ידי הגדלת היקף המענקים שיועברו אליהם מתמיכות התורמות לתשלום משכורות, וכן להגמיש את הנטייה להקצות את הכספים רק לפרויקטים.

אבו עלא וחבריו הזהירו מפני השלכות המצב הכלכלי הקשה בשטחי האוטונומיה על מצב רוחה של האוכלוסייה ועל תמיכתה בתהליך השלום.

בסוף השבוע התקיימה לכבוד אבו עלא סעודת ערב, שאליה הוזמנו לצד אישים פלשתינאים גם הציר הכלכלי בשגרירות ישראל, אמנון נויבך, ונשיא אוניברסיטת באר שבע, פרופ' אבישי ברוורמן.

צה"ל הכריז על כוננות בפיקוד צפון ובדרום לבנון מחשש לפיגועים מצד חיזבאללה

מקורות לבנוניים: אנשי צפרדע ישראלים פוצצו שתי ספינות דיג בנמל סרפנד

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

צה"ל הכריז על כוננות בפיקוד הצפון ובדרום לבנון מחשש לפיגועים מצד ארגון החיזבאללה, בעקבות שורת פעולות שנקט צה"ל בשבועות האחרונים. פעולות אלה גרמו למותם של עשרות מחבלים.

רדיו ביירות טען כי ישראל היא שהתנקשה בחייו של מחמד מורתאדה (30), אשר היה אחראי על הכפרים, צפונית לאזור הביטחון. מורתאדה היה פעיל בכיר בחיזבאללה. סוכנות הידיעות האיסלאמית בטהראן מסרה, כי ישראל הגבירה בזמן האחרון את פעילותה נגד חיזבאללה ונגד השיעים בלבנון. לפי אותה סוכנות ידיעות, נשבע הארגון הפרו־איראני לנקום באופן חסר רחמים בישראל.

סיור צה"ל ניצל

מקורות צבאיים בכירים מסרו כי צה"ל ממשיך בפעולות יזומות נגד המחבלים בדרום לבנון. בקרב המחבלים, ובעיקר הבכירים ביניהם, שורר כעת חשש רב. מאז חטיפתו של מוסטפא דיראני לפני כחודש על ידי צה"ל מבקעת הלבנון, הם אינם סרים לבתיהם אלא לנים במקומות מסתור.

בצה"ל חוששים כי חוליות של מתאבדים מארגון החיזבאללה ינסו לבצע פיגועים מתוך רצועת הביטחון. הכוונה היא הן למכוניות תופת והן לחדירה של חוליות לביצוע פיגועים בגבול הצפון. צה"ל תגבר את סיוריו בדרום לבנון, והחיילים הודרכו לגלות ערנות.

סיור של צה"ל ניצל, כאשר מטען חבלה רב עוצמה התפוצץ ביום ששי בעת שהסיור עבר בגזרה המערבית.

נהרגו 2 מאנשי חבש

מקורות צבאיים מסרו כי בשלושת החודשים האחרונים נרשמה עלייה בניסיונות הפיגועים של חיזבאללה בדרום לבנון. אחד המקורות מסר כי רבים מהמחבלים פועלים כעת מתוך מבנים ובפאתי כפרים, מה שמקשה על צה"ל לפעול באזור שבמקומות אלה יש ריכוז של אוכלוסייה אזרחית. בנוסף לפעילי חיזבאללה, המנסים לפגוע בצה"ל וצד"ל, נרשמה עלייה בניסיונות הפיגועים מצד ארגונים כמו אמל וארגונו של ג'ורג' חבש.

בסוף השבוע נהרגו מאש צה"ל שני מחבלים שנמנו עם ארגונו של חבש. השניים היו בדרכם לבצע פיגוע בתוך רצועת הביטחון. מאז מבצע דין וחשבון סיכלו כוחות צה"ל בפיקוד צפון עשרות פיגועים נגד כוחות צה"ל וצד"ל. פעילותו של פיקוד צפון, בראשו עומד אלוף יצחק מרדכי, זוכה לשבחים במטה הכללי ובממשלה.

סוכנויות הידיעות מוסיפות: קומנדו ימי ישראלי פוצץ ביום ששי עם שחר שתי ספינות דיג בנמל סרפנד, בדרום לבנון, מסרו מקורות ביטחוניים לבנוניים. המקורות סיפרו כי אנשי צפרדע ישראלים הורדו בשעה 03:30 לפנות בוקר לנמל הדיג הקטן, הנמצא 55 ק"מ מביירות ומהגבול עם ישראל, והצמידו חומרי חבלה לשתי ספינות דיג מקומיות, בבעלותם של מוחמד עבאס עסוי ושל סלים עלי מאגאנה.

שלושה ימים קודם לכן עצרה ספינה של חיל הים הישראלי שני דייגים, שנחקרו לגבי הבעלות על שתי הספינות שפוצצו ביום ששי, ציינו המקורות בשיחה עם כתב סוכנות הידיעות הצרפתית. אנשי קומנדו ישראלים פוצצו לפני שבעה חודשים, בנסיבות דומות, ספינת דיג בבעלותו של מוחמד עבאס עסוי.

איראן מממנת ארגון פלשתיני בלבנון המתנגד לאש"ף

מאת דפנה ורדי

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). איראן החלה לממן פעילותו של פלג שפרש מארגון הפתח בלבנון. הארגון "המפקדה המאוחדת של פתח" מתנגד למדיניות אש"ף ולערפאת. בראש הארגון עומד הקולונל מוניר מקדח, כך מוסר ה"פורין ריפורט" הלונדוני.

לטענת השבועון, לארגון יש גישה לסכומי כסף גדולים שמקורם באיראן. מקדח השתלט על הארגונים הצבאיים והתרבותיים של אש"ף במחנה הפליטים עין־חילווה שבלבנון. ארגונים אלה לא היו פעילים זה זמן רב בשל העדר מימון. כעת פועלים ארגונים אלה הודות ל"קרן המרטירים" (קרן הקדושים) שבמימון איראן. מקדח הודה כי האיראנים הם שמממנים את פעילותו בדרום לבנון. "כל מי שתומך במהפכה האיסלאמית־ערבית לפלשתין מתקבל בברכה", אמר מקדח. לדברי השבועון, שלטונות לבנון אישרו שאיראן החלה לתמוך בכ־500 משפחות של "מרטירים". הלבנונים תיארו את המעורבות האיראנית כמדאיגה.

עוד מציין השבועון, כי מקדח ויתר על שאיפתו להקים קואליציה של הארגונים החילוניים והדתיים המתנגדים לערפאת. לטענת העיתון, מקדח לא הצליח לעורר עניין אצל מתנגדי ערפאת, למרות העובדה שהוא נהנה ממימון נדיב. בכיר במודיעין הלבנוני אמר, כי מדאיגה אותו האפשרות שתיווצר ברית בין אנשיו של מקדח לבין פלגים קיצוניים בחיזבאללה, בעזרת גיבוי כספי מאיראן.

מקורות פלשתיניים בלבנון הביעו תמיהה על הודעתו של מקדח בנוגע לסיוע האיראני שהוענק לו לצורך שיקום מוסדות אש"ף. המקורות ציינו, כי ייתכן שהצהרתו של מקדח עשויה לשרת את ערפאת בכך שתיווצר חשש אצל ישראל, כי כל החמצה בהענקת סיוע כספי לאוטונומיה הפלשתינית תוביל להגברת ההשפעה של איראן ושל הארגונים האיסלאמיים הקיצוניים הפועלים בלבנון.

עוד ציינו המקורות הפלשתיניים, כי איראן חותרת לנצל את הסיוע הכלכלי למחנות הפליטים בלבנון, כדי להפגין לפני דעת הקהל הפלשתינית את עמדתה בעניין ירושלים.

הפתרון לקיץ החם!
התעשייתיים של
Venta
1994

דגם תקרה
להרכבה בתקרה ועל קונסטרוקצית ברזל למפעלים תעשייתיים.
– דגם מתכוונן, שקט ובעל עוצמה גדולה
– ניתן להשיג בגדלים "24–"20–"16

דגם פנל
להרכבה בקיר או בחלון למפעלים, למטבחים גדולים, אולמי ספורט ומחסנים.
– ניתן להשיג דגם דו כיווני להוצאת אויר דחוס / הכנסת אויר נקי בגדלים "24–"20–"16–"12

דגמי ונטה 1994 מיוצרים על פי ידע של אחד המפעלים הגדולים באירופה.
★ כל הדגמים בעלי עוצמה מוגברת ומפיקים כמות אויר מוגדלת בהתאם
★ עם בולמי זעזועים למנועים ולרשתות
★ צביעה מיוחדת בתנור המבטיחה הגנה נגד חלודה לאורך זמן
★ רשתות מגן בהתאם לתקן E.E.C.
★ מנועים מתוצרת ונטה תעשיות בע"מ (3PH/1PH)

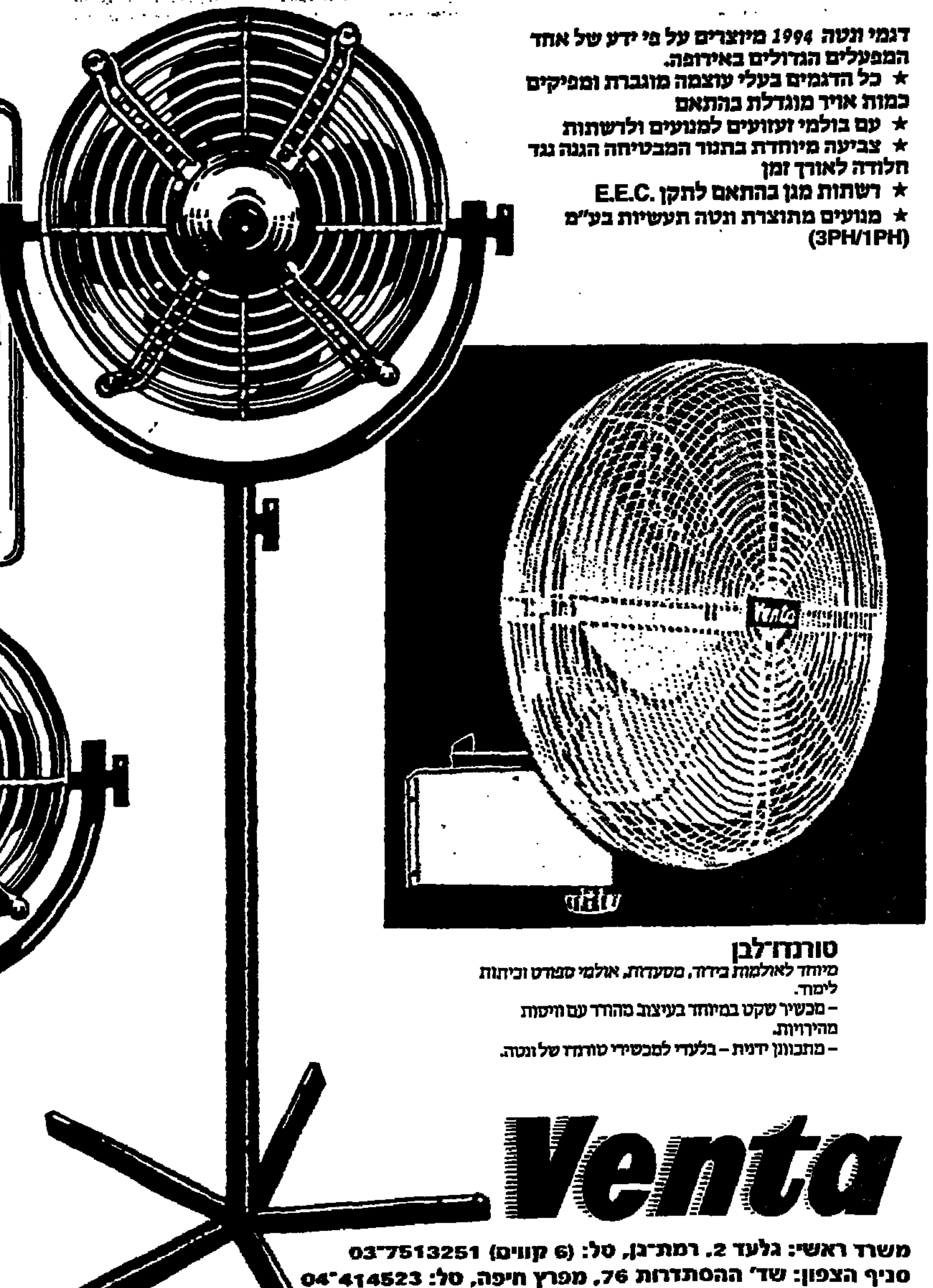

טורנדו'לבן
מיוחד לאולמות בידור, מסעדות, אולמי ספורט וכיתות לימוד.
– מכשיר שקט במיוחד בעיצוב מהודר עם ויסות מהירויות.
– מתכוונן ידנית – בלעדי למכשירי טורנדו של ונטה.

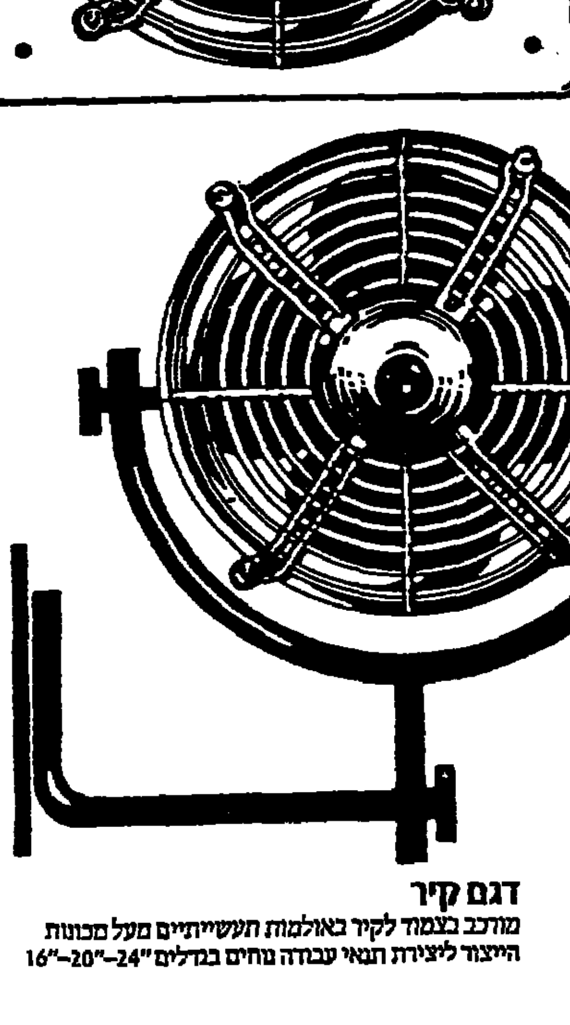

דגם קיר
מורכב בצמוד לקיר באולמות תעשייתיים מעל מכונות הייצור ליצירת תנאי עבודה נוחים בגדלים "24–"20–"16

מאוורר תעשייתי על רגל
מתאים לאוורור אולמות ספורט ומפעלים ליצירת תנאי עבודה נוחים.
– ניתן להשיג בגדלים "24–"20–"16

Venta
משרד ראשי: גלעד 2, רמת־גן, טל: (6 קווים) 03-7513251
סניף הצפון: שד' ההסתדרות 76, מפרץ חיפה, טל: 04-414523
סניף ירושלים: רחוב ינאי 3, טל: 02-248015, 02-254818

هكذا من الاصل

صكنا من الاجل

לשכת רה"מ: "שידור חי בשבת הוא חילול בפרהסיה"

הרב יוסף מתכוון לכנס בקרוב את מועצת חכמי התורה ואת הח"כים של ש"ס כדי לקבל החלטה סופית בדבר חזרתה של ש"ס לקואליציה

בניזרי. התומך העיקרי

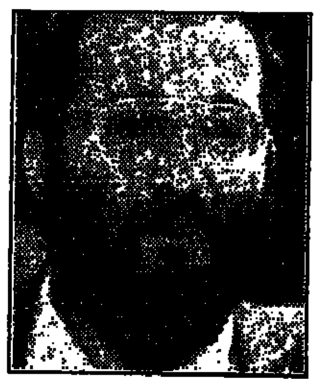
דרעי. חילול שבת

הבר. לאחר התייעצות

מאת אבירמה גולן

ראש הממשלה, יצחק רבין, ביטל שלשום את השתתפותו בשידור חי של תוכנית מיוחדת של "קול ישראל" לציון שנתיים לכהונת הממשלה. רבין נענה בכך לפנייתו של ח"כ אריה דרעי (ש"ס), שטען כי השתתפותו של ראש הממשלה בשידור חי ברדיו בשבת היא בבחינת חילול שבת בפרהסיה. במקום השידור החי, שידר "קול ישראל" ראיון עם רבין שהוקלט ביום שישי.

פניות רבות

מלשכת ראש הממשלה נמסר אתמול כי ההחלטה לבטל את השידור החי ולהחליפו בראיון מוקלט התקבלה לאחר של"קול ישראל" הגיעו פניות רבות מצד מאזינים דתיים, כיום ח"כ דרעי.

דרעי דיבר עם עורכי התוכנית ולאחר מכן עם מנהל לשכת ראש הממשלה, איתן הבר ועם רבין עצמו. לאחר התייעצות, הגיעו ראש הממשלה ואנשי לשכתו למסקנה ששעתיים של שידור חי בבוקר שבת הם אכן חילול שבת בפרהסיה, והחליטו להקליט את הראיון מראש.

בסוף השבוע התרבו הסימנים המצביעים על כך שש"ס איננה מרחיקה לחזור לקואליציה. נודע כי הרב עובדיה יוסף מתכוון לכנס בקרוב את מועצת חכמי התורה ואת הח"כים של סיעת ש"ס כדי לשמוע את כל הדעות בעד ונגד החזרה לקואליציה, ולקבל הכרעה. ייתכן שהרב אכמן, המתנגד בחריפות להצטרפות לקואליציה, לא יוזמן להתייעצות, דבר העלול לגרום למשבר נוסף בין התומכים בהצטרפות לבין המתנגדים.

במקביל מפגינה ש"ס מאמץ ניכר להראות כי היא נושאת את דגל המאבק למען העניין הדתי. המאמץ הזה מופנה בעיקר כלפי המפלגות הדתיות האחרות, אך גם כלפי הציבור החרדי.

חילוקי דעות

התומכים העיקריים בהצטרפות לקואליציה הם ח"כ שלמה בניזרי, שעמדתו נתמכת על־ידי הרב אלבז, ראש ישיבת "אור שמח", ושלום סערון, מנהל רשות הדואר היוצא, המקורב לאחרונה לרב עובדיה יוסף. שמו של סערון נזכר בין היתר כמועמד לתפקיד מנכ"ל משרד הדתות. בין סערון לבין דרעי קיימת יריבות המתריפה עכשיו על רקע חילוקי הדעות בעניין ההצטרפות לקואליציה.

דרעי אינו אומר במפורש כי הוא מתנגד להצטרפות לקואליציה. מי שמתנגד לכך במוצהר הוא הרב דוד יוסף, בנו של מנהיגה הרוחני של ש"ס, הרב עובדיה יוסף. הנימוק העיקרי של יוסף הוא התגובות הציבוריות הקשות נגד ש"ס ברחוב החרדי ובקרב תומכי ש"ס הימניים בעקבות הישיבה בממשלה אחת עם מרצ, ובעקבות הכוונות האחרונות להסתדרות.

תומכי ההצטרפות טוענים לעומתו כי ש"ס זקוקה בדחיפות לתקציבים לצורך מימון פעילות מוסדות התנועה, ובעיקר "אל המעיין". לדבריהם, הדחיקה אל ספסלי האופוזיציה תנתק את הקשר עם משרדי הפנים והדתות, שממילא אינם מתפקדים כראוי ללא שרים במשרה מלאה. התומכים גם טוענים שחלקים אחרים בציבור תומכי ש"ס מבקשים שהתנועה תחזור לקואליציה כדי להשפיע.

המגמה המתנגדת

בישאון ש"ס, "יום ליום", מבטא בגיליון השבת שלו את המגמה המתנגדת להצטרפות. מאמר המערכת יוצא נגד הכרזתו של רבין בנושא המלחמה הצפויה עם סוריה במידה ולא ייחתם הסכם שלום. (כזכור, תבעה ש"ס לערוך משאל עם בנושא רמת הגולן). הכותרת בעמוד השני בעיתון מדגישה את תביעת דרעי לסגור את רחוב בר אילן בירושלים בשבתות.

בראיון המרכזי בעיתון אומר יו"ר הנהלת הקואליציה, ח"כ אלי דיין, כי הוא מוכן לטפל בתיקי הפנים והדתות בתיאום מלא עם ש"ס, וכי הוא מבין שש"ס לא תתפשר על עניין עיגון הסטטוס־קוו בחוק. "ההערכה שלי", אומר דיין בראיון, "היא שש"ס תישאר מחוץ לקואליציה, אלא אם כן תימצא נוסחה מתאימה". שתי הנוסחאות שהוצעו לש"ס באמצע השבוע שעבר נדחו על ידה.

ברחוב החרדי הולך וגובר הלחץ על ש"ס. חוגי הרב שך בבני ברק עושים מאמצים להגביר את כוחה של התנועה החדשה "ארגון מרביצי התורה הספרדים", שיוצרת גוף מתחרה לש"ס. לטענת אנשי הרב שך, מדובר בבמה עשרות ראשי ישיבות שכל אחד מהם מייצג מאות תלמידים ספרדים, ובכוחם לגנוב קולות מש"ס בבחירות הבאות.

תקופה שקטה

בש"ס מתייחסים אמנם בביטול לכוח האלקטוראלי של "מרביצי התורה", אך התארגנותם משפיעה, ככל הנראה, על אחדים מראשי ש"ס, ובעיקר על הרב דוד יוסף ועל הרב משה מאיה, המעוניינים בתקופה של שקט כדי לא להגביר את ההתנגדות לש"ס בעולם הישיבות.

בשבועות האחרונים גברה גם פעילותם של הגופים השונים המוגדרים כ"מאוכזבי ש"ס" או "תומכי ש"ס בעבר", המתנגדים להליכה לקואליציה עם השמאל. בירושלים, בני ברק, פתח תקווה, בת־ים, ראשון לציון ואשדוד הופצו כרוזים הקוראים: "עוזרו הספרדים, הצילו את ש"ס", ו"לא ניתן לכמה אינטרסנטים להשפיל את תנועתנו ולהוביל את עם ישראל לאבדון". "כל אחד יזעק וימחה ויפעיל את השפעתו על נציגי ש"ס להפיל את הממשלה הרעה הזאת", נאמר בכרוזים, שחלקם נכתבו בידי תומכי הרב עוזרי.

ח"כ פרוש יחזור ויתפטר היום מהכנסת בעקבות התערבות של האדמו"ר מגור

מאת אבירמה גולן

ח"כ מנחם פרוש מאגודת ישראל, שהתפטר מהכנסת ביום שלישי שעבר ומשך את מכתב ההתפטרות שלו ביום חמישי שלאחריו בעקבות אשפוזו של ח"כ אברהם שפירא, ישוב ויתפטר הבוקר מחברותו בכנסת.

ביום חמישי סערה סיעת יהדות התורה בעקבות צעדו של פרוש. פרוש אמר כי התייעץ עם ארבעה מחברי מועצת גדולי התורה שאמרו לו, לדבריו, כי הוא נוקט צעד נכון. לדבריו, אמרו חברי המועצה כי הנימוק שמסר לעיתונות, על פיו הוא חייב למלא את מקומו של שפירא עד שיבריא, כדי שהכנסת לא תישאר ללא ייצוג של הזרם המרכזי ביהדות התורה, הוא נימוק הגיוני. גם מקורביו של שפירא אמרו כי "פרוש נהג באופן אחראי".

בשעה 19:00 בערב יום חמישי מסר פרוש כי הוא חוזר בו מהתפטרותו. שעה קלה לאחר מכן ביקרו בחדרו של שפירא בבית החולים שני פוליטיקאים. אחד מהם, ראש עיריית בני ברק, משה אירנשטיין, הוא המועמד הבא ברשימת אגודת ישראל לכנסת אחרי שפירא. בטרם נודע מה מצבו הרפואי של שפירא, היו דיבורים על כך שהוא ייאלץ להתפטר, ולפי הסכם הרוטציה לא פרוש הוא שהיה נקרא לחזור לכנסת, אלא אירנשטיין.

מאוחר יותר באותו ערב, לאחר התגובות הנזעמות מצד סיעת דגל התורה, ולאחר שהתברר מעל לכל ספק ששפירא יחזור לפעילות מלאה לאחר תקופת החלמה קצרה, הביע האדמו"ר מגור את מחאתו הנמרצת על מה שהגדיר כ"חילול השם שלא היה כדוגמתו זה עשרות שנים".

האדמו"ר מגור לא הסתפק בפנייה אל פרוש. ממערכת העיתון "המודיע" נודע כי באותו ערב נמסר לפרוש שהעיתון מתכוון לפרסם כתבה קשה ביותר, שתכפיש את שמו של פרוש ותזכיר לו את אירועי יוני 84', ערב הבחירות לכנסת, כאשר המרה (לטענת אנשי גור) את פי האדמו"ר הקודם, והוקע בעיתונות כמי שזלזל בסמכותו של האדמו"ר בנוגע להסכם הרוטציה.

פרוש ובניו, שעשו את השבת כהרגלם במלון "המרכז" השייך למשפחה, הוכו בידי תלמידי ישיבת "שפת אמת" של חסידות גור. פרוש נחבל קשה, סבל מזעזוע מוח והיה מאושפז במשך שבועיים.

מאוחר יותר בליל יום חמישי התחייב פרוש לשוב ולהתפטר, ו"המודיע" ביטל את פרסום הכתבה.

"מעשה של שטות"

ביום שישי בבוקר אמר ח"כ אברהם שפירא, בניגוד לדברים שנמסרו על־ידי מקורביו ערב קודם לכן, כי הוא סבור שפרוש עשה מעשה של שטות, וכי היה עליו להתייעץ אתו לפני שהחזיר את מכתב ההתפטרות. "יש לפרוש ידיד בשם אברהם שפירא, הוא היה צריך להתייעץ אתי לפני שעשה מה שעשה, הרי את השכל לא לקחו לי", אמר שפירא.

בהתייחסו לדברי פרוש, על פיהם ביטל את התפטרותו לאחר התייעצות עם חלק מחברי מועצת גדולי התורה, אמר שפירא, כי היה על חברי המועצה "לדבר עם הפרוטוקולים שניתנו אותי לפני שאישרו את צעדו של פרוש".

צילום: רב מייר

שלשום בצהריים התקיים בתל אביב פסטיבל גסטרונומי – אירוע במסגרת חודש הגאווה של ההומוסקסואלים והלסביות, שיתקיים בסוף החודש. ברחבת הסינמטק הוצבו 15 דוכני אוכל של מסעדות שונות מתל אביב ומאות משתתפים התערבבו בין הדוכנים וטעמו מהמאכלים השונים. במקום התקיים רב שיח בהשתתפות חברי הכנסת יעל דיין, סילבן שלום, ענת מאור ותמר גוז'נסקי. בתצלום, שטיחונים שהוצבו בסינמטק עם שמותיהם של קרבנות מחלת האיידס. (רויטל ברכה)

הפרקליט הצבאי הראשי: תיק צאלים ב' – המסווג ביותר שבו טיפלתי עד היום

שיף גילה שהעירו אותו ב–4 בבוקר לקבל אסמכתא משפטית לחטיפת דיראני

(ע). תת אלוף אילן שיף, הפרקליט הצבאי הראשי, אמר ביום ששי כי תיק צאלים ב' הוא התיק המסווג ביותר בו טיפל עד היום וכדי להסביר מדוע התיק מסווג כל כך, יש לחשוף דברים שלא ניתן לחשוף אותם. תא"ל שיף דיבר בפני חברי המועדון הסטודנטי־תעשייתי במלון שרתון בתל־אביב.

הפרוטוקולים יצונזרו

שיף אמר כי בפני שופטי בית המשפט העליון נחשפו כל העובדות ויש לתת קרדיט לבית המשפט הזה, אשר איש אינו חושד בשופטיו. "אני מודע במלוא האחריות והכאב למשמעות ההחלטה שלא להתיר לבני המשפחות השכולות של חללי צאלים ב' להיות נוכחים בישיבות בית המשפט, אני יודע כמה זקוקה משפחה שכולה לדעת מה באמת קרה", אמר שיף.

הפרקליט הצבאי הראשי הוסיף בנושא זה כי הפרקליטות הצבאית היתה מוכנה למסור לבני המשפחות השכולות פרוטוקולים מדיוני בית המשפט, לאחר שעברו צנזורה.

תא"ל שיף נשאל לתגובתו בנוגע לדו"ח ועדת שמגר ואמר, כי עדיין מוקדם להשיב על ההשפעה של הדו"ח על צה"ל ובוודאי שהוא לא יעשה זאת בפומבי. כאשר התייחס למשחק "זחילת הרשת" הדגיש שיף, כי אין שמץ של ראיה כי אחד מהמפקדים הבכירים ידע על המשחק הזה שבוצע לפני האסון שלוש פעמים בלבד, בהפרש של שישה חודשים ממקרה אחד למשנהו. לדבריו, אפילו הנאשמים לא הטילו את האחריות על המפקדים ולא טענו כי הם ידעו על המשחק.

תא"ל שיף ציין כי ננקטו צעדים מנהליים, עוד לפני המשפט, נגד מפקד גף בדרגת סגן שידע על תופעה של תליית אנשים על רשת הבלימה של המטוסים, אולם סבר כי הדבר נעשה לאחר שהרשת כבר הורדה מהאוויר.

הפצ"ר דיווח, כי החקירה ב–70% מתיקי מקרי מוות בצבא מסתיימת במהירות של עד 5 חודשים, כאשר החקירה במקרי מוות בתאונות דרכים מסתיימת תוך חודשיים עד שלושה.

כאשר התייחס תא"ל שיף לפסקי ההלכה של רבנים בנוגע לפקודות צבאיות כמו פינוי יישובים או התנחלויות, אמר, כי כל עוד מדינת ישראל איננה מדינת הלכה שלא חל בה הדין הפלילי, אין לפסקי הלכה אלה מבחינת הדין במדינה על מה לסמוך ואין להם כל יסוד. הוא הוסיף, כי הצבא כפוף להחלטות הממשלה, המתקבלות באישור הכנסת.

תיאוריית השב"כ – שגויה

תא"ל שיף התייחס עוד לתיאוריית השב"כ לפיה החייל הקטן תמיד משלם את המחיר ואמר, כי אין לתיאוריה זו כל יסוד, וכאשר רק נגד השב"כ ישנן ראיות, הרי שרק הוא יועמד לדין מאחר והשיקול בהעמדה לדין הוא בהתאם לראיות שנמצאות בתיק.

הפצ"ר ערך השוואה בין רמת הענישה האזרחית לצבאית ואמר, כי רמת הענישה בצבא היא יותר מחמירה בשל הנורמות המוצבות בצבא כמו זהירות, ואמות מידה מוסריות, הרבה יותר מאלה הנדרשות מעובדי ציבור. "להיות כיום פצ"ר זה יותר מסובך בשל התרקמות הגדלת והגבורת לייעוץ משפטי, כאשר הכוונה בישראל השכבה להיות לגליסטית. ב–4 לפנות בוקר מעירים פצ"ר משנתו כדי לבדוק אסמכתא משפטית להחוקת, מסמכא דיראני בישראל", סיפר שיף.

ג'יפ של חיילי גולני שוטט בין המטרות בעת אימון באש חיה של משמר הגבול והמשטרה

המקרה אירע במדבר יהודה לפני כשבוע

מאת איתן רבין, הכתב הצבאי של "הארץ"

תקרית ירי נמנעה ברגע האחרון, כאשר רכב של חיילי גולני נכנס בטעות לשטח אש של משמר הגבול בדרום הארץ. כוחות משמר הגבול הבחינו כי מדובר בחיילי צה"ל ונמנעו מירי. הרכב, בו נסעו חיילי גולני, נכנס לשטח האש ללא תיאום מוקדם.

בתשובה לשאלת "הארץ", אישר דובר צה"ל את פרטי המקרה וציין כי נסיבותיו נבדקות. הדובר הדגיש כי לא היה ירי דו־צדדי, וכשחיילי משמר הגבול זיהו את הרכב הצבאי, הם הפסיקו את הירי.

המקרה אירע בסוף השבוע שעבר. כוחות של משמר הגבול והמשטרה התאמנו בשטח אימונים באזור מדבר יהודה. שטח האימונים מסומן וגם באזור ישנם שלטים האוסרים כניסה לשטח מאחר שמדובר בשטח אש. בעיצומם של האימונים, נכנס רכב בו נסעו כמה מחיילי גולני לתוך שטח האש בלי לתאם זאת מראש עם כוחות משמר הגבול ועם הקצינים המופקדים על שטח האימונים. הג'יפ הצבאי, ובו החיילים, שוטט בין המטרות ונמצא בסכנת פגיעה. כאשר הבחינו חיילי משמר הגבול בג'יפ, הם נצרו את כלי נשקם. לפי מקורות צבאיים, במקום התפתח ויכוח נוקב בין חיילי משמר הגבול לבין חיילי גולני. חיילי גולני הסבירו כי לא הבחינו כי מדובר בשטח אש, שנערך בו אימון פעיל.

מקור צבאי דיווח כי נסיבות התקרית נבדקות בפיקוד ובמחלקת בטיחות ואימונים במטה הכללי. התקרית מוגדרת כחמורה מאחר שחיילי משמר הגבול והשוטרים התאמנו באש חיה והחיילים מגולני נמצאו בסכנת פגיעה.

בצה"ל מכינים כעת סרטים על ירי דו־צדדי, נוכח מספר רב של מקרים שאירעו בשנתיים האחרונות בהם ירו כוחות צה"ל על חבריהם. בכמה מקרים היו גם נפגעים. תקרית ירי דו־צדדי בין משמר הגבול וכוח צה"ל נמנעה לפני שבועות אחדים ברגע האחרון בצפון רצועת עזה. גם מקרה זה עדיין נחקר.

כלנית - המרכז לתוכנות PC

נציגים ומפיצים של: Microsoft NOVELL® Lotus Borland COMPUTER ASSOCIATES®

MathSoft Adobe IBM יבנה

חדש! קטלוג התוכנה הגדול בישראל! להשיג בדוכני העתונים ובכלנית.

מחלקות מיוחדות לעסקים, מוסדות ודילרים.

השמות המסחריים השונים המופיעים במודעה, הם סימנים מסחריים בבעלות החברות המיוחסות.

חומה ומגדל 16 ת"א 67771 טל' 03-5372929 (רב קווי) פקס. 03-5372928

אורן

מעבדי תמלילים קונים בכלנית!

חדש! QTEXT מעבד התמלילים המובן מאליו
מעבד התמלילים המובן מאליו.
799 ₪ (לא כולל מע"מ) ($266 +מע"מ)
איות אוטומטי עברי/אנגלי (אופציה בתשלום)

WORDMILL המעבד שעובד
גרסה 5.2 חדישה!
תמיכה מלאה בגופנים יחסיים ומדורגים...
... עבודה יעילה ברשתות... הגהה עברית משוכללת... הגהה אנגלית ו- thesaurus...
טבלאות גמישות... חישובים אריתמטיים...
חדש! FAXMILL פקס איטגרלי בתוכנה

א–ב מעבד תמלילים +6.2
א–ב משרד ממוחשב

Einstein איינשטיין
איינשטיין פלוס כולל מיילר:
499 ₪ (לא כולל מע"מ) ($166 +מע"מ)

Word Perfect
מעבד תמלילים המוביל בעולם
במבצע 443 ש"ח
(לא כולל מע"מ)
(במקום 803 ש"ח)

חדש! דגש 1.1
מעבד תמלילים ל-Windows
עברית מלאה ללא הגנה !!
מבצע 494 ש"ח
(לא כולל מע"מ)

מבצעי Microsoft
Office ₪1379 (לא כולל מע"מ)
Excel ₪689 (לא כולל מע"מ) במקום 1737 ₪
Word ₪689 (לא כולל מע"מ) במקום 1737 ₪

COMPUTER ASSOCIATES®
כעת במבצע!
CA-SUPER PROJECT ₪ 1899
CA-CLIPPER ₪ 1899
CA-REALIZER ₪ 269
CA-SUPER CALC ₪ 239
(לא כולל מע"מ)

מבצע Lotus מחיר מבצע 369 ש"ח (לא כולל מע"מ)
ורסיות, Lotus 4.0 windows, 2.4, 3.4 כולל תמיכה וספרות עברית מלאה.

נמר לא בלבד!
התוכנה המובילה בניהול מח' רכב
על לקוחותינו נמנים:
דלק, דור כימיקלים, ישקר, דפי זהב ועוד...

מיקרוסופט פרוג'קט
במבצע 2099 ש"ח (לא כולל מע"מ)
כולל עברית+תמיכה וליווי של אמן כרמון-
מומחים לניהול פרוייקטים ומידע.

תוכנות עזר
Symantec, Quarterdeck ועוד...
המחיר בש"ח לא כולל מע"מ

חדש! – NORTON UTILITIES 8.0	506	LAPLINK PRO	506
NORTON COMMANDER 4.0	287	חדש! – COMMWORKS	510
NORTON DESKTOP WINDOWS	506	PROCOMM PLUS (DOS)	326
חדש! – PC TOOLS PRO 9.0	536	PROCOMM PLUS WINDOWS	444

מבצע QEMM – כולל SIDEBAR מחיר 273 ש"ח

חישובית זהב
תוכנה להנהח"ש + ניהול עסק
החל מ- 282 ₪ (לא כולל מע"מ)

Windows NT
עם השירות של בינת.
מערכת ההפעלה המתקדמת עבור:
Client -Server Computing
אשר תוכננה לנצל את הכוח
המקסימלי מהמחשב שברשותך.
טלפן מייד לקבלת פרטים ולמחיר מבצע!

חדש! NET WinFax PRO 4.0
התוכנה לשיגור פקסים
הנפוצה בעולם!

QUATTRO PRO 5.0
289 ₪ (לא כולל מע"מ)

QUATTRO PRO 5.0 WINDOWS כולל SIDEBAR
289 ₪ (לא כולל מע"מ)

52% מהשוק בחרו
מיכפל
מהדורה 7
התוכנה המובילה למשכורות ל-PC:
משחקי שכר ■ גילום
■ טפסים 126, 106, 102, 101
■ מהירה ביותר.
תוכנית מיוחדת להקשה רטרואקטיבית של תלושים שחושבו ידנית או בלשכת שרות.
תוכנת שכ"ע לעובדי השטחים: טלפן:

Wincomm Pro
תוכנת התקשורת
המובילה תחת Windows.
טלפן למחיר מבצע!

NOVELL במבצע!
NOVELL 3.12 - 5 משתמשים
2039 ש"ח
(לא כולל מע"מ)
NOVELL 3.12 - 10 משתמשים
4649 ש"ח
(לא כולל מע"מ)
שאר הורסיות-
טלפן למחיר מבצע!

CD-ROM
מהדורת 94 החדשה
תקפון עסקי
מדריך הטלפון הישראלי הממוחשב
מבצע!
לכל הרוכש תקפון עסקי
עד לתאריך 31.5.94
כונן CD חינם!

CorelDraw 4.0
התוכנה המושלמת לעיצוב גרפי
במבצע!
טלפן למחיר מבצע!

כלנית המחירים כוללים מע"מ
מידע לעורכי דין
תקדין ......869₪

מידע ברפואה
MedLine לפי מקצועות רפואיים...החל מ־1339 ₪
כתבי עת רפואיים...החל מ־661 ₪
QMR – תוכנת עזר בדיאגנוזה לרפואה פנימית

מידע במחשבים
Computer Select..........3900 ₪
Support on Site..........4919 ₪
ועוד...

מידע כללי
תקפון–מדריך הטלפון הממוחשב על CD ......במבצע!
תקפון עסקי–המאגר המושלם לרשימות
תפוצה של ישראל......מ־4190 ₪
חדש!! לבית !! אנציקלופדיה ישראלית......930 ₪

מנכ"ל התאחדות הקבלנים: אם ממשלת רומניה תמשיך לבוא בתביעות, נחזיר את העובדים לארצם

מאת ראלי סער
סופרת "הארץ" לעבודה ורווחה

מנכ"ל התאחדות הקבלנים, עמוס ברעם, תקף אתמול בחריפות את ממשלת רומניה, שלדבריו "אינה משתפת פעולה בכל הקשור להבאת הפועלים הרומנים לישראל". ברעם הגיב על הפרסומים בדבר אחריות התאחדות הקבלנים לתנאי העבודה והמחיה של חלק מהעובדים שהובאו מרומניה לעבוד בענף הבניין בארץ.

ביום רביעי זומן שגריר ישראל ברומניה, אבשלום מגידה, לשיחת הבהרה קשה במשרד החוץ הרומני בעניין זה.

ברעם הודיע כי "אם ממשלת רומניה תמשיך לבוא בתביעות, עוד ארבעה חודשים אנחנו נחזיר את 12 אלף העובדים הזרים מרומניה שעובדים בישראל, ונחליף אותם בעובדים זרים אחרים". בהתאם לאישורים שהנפיק משרד העבודה והרווחה, חלק מעובדי הבניין קיבלו אשרות שהייה בישראל לחצי שנה.

לדברי ברעם, "רומניה היא הארץ היחידה בעולם שאין בה סדר. בכל מדינה, כל עובד שהוא מקצוען בתחומו מקבל חותמת רשמית המעידה על כישוריו, אבל ברומניה אין שום כללים. הרומנים אינם משתפים פעולה בנושא זה, ולפני שהם באים בתביעות כלשהן, אני ממליץ להם שישליטו אצלם סדר, ושאפשר יהיה להחתים ברומניה עובדים על חוזים מסודרים, לאחר שיוברר כי הם כשירים מקצועית, ואין להם עבר פלילי".

ברעם אמר כי 30% מהעובדים הזרים שהגיעו לארץ מרומניה אינם מקצועיים, והקבלנים נאלצו לתבוע מחברות כח האדם שהביאו אותם להשיבם לארץ מוצאם. ברעם סיפר כי "מאות מהעובדים הזרים שהגיעו מרומניה ברחו מהמעסיקים הישראלים שהביאו אותם, מיד עם הגיעם, והיום הם עובדים אצל קבלני משנה, בלי שיהיה אפשר לאתר אותם, כיוון שבדרך זו הם מתחמקים מתשלום עבור כרטיסי הטיסה".

מנכ"ל התאחדות הקבלנים אמר כי פנה לשגריר רומניה בישראל, גיורגי תומסקו, וביקש ממנו עזרה באיתור העובדים הזרים שמצויים בישראל בלי פיקוח. ברעם הציע שדרכוני העובדים יופקדו בשגרירות רומניה, בערובה לנאמנותם למעסיק הישראלי. לדברי ברעם, "הרומנים אינם משתפים פעולה. השגריר אמר לי שאינו רוצה שבארץ יפעלו כנגד החוקים, אבל גם ברומניה אין חוקים".

לדברי ברעם, "מוזר אני מתכוון לקבל מכל קבלני הבניין את רשימות העובדים הזרים שברחו מהם, ולבקש מהרשויות להוציא נגדם צו עיכוב יציאה מהארץ".

עוד אמר ברעם, "שהרומנים לא יבואו אלינו בטענות, כי הם רחוקים מלהיות צדיקים. עובד רומני מרוויח בארץ, כולל שעות נוספות, 800 דולר בחודש. בארץ מוצאו, הפועל המקצועי ביותר מרוויח 80 דולר בחודש. אחרי שנת עבודה בישראל, העובד הרומני יכול לקנות בארצו וילה, ולרומניה יש אינטרס שייכנס מטבע זר".

ברעם סבור כי "ככל הנראה המושבה הרומנית בארץ גדולה מדי, ולכן אנחנו נמצא דרך חוקית לא להביא יותר עובדי בניין מרומניה. זה לא בריא שקבוצה כל כך גדולה של עובדים מארץ אחת תתקבץ בישראל. הם הופכים פה לאיגוד פועלי רומניה".

לדברי ברעם, "מכל העולם פונים אלינו לבקש עובדים. אנחנו מביאים עכשיו קבוצה של 500 פועלים מסין, מתאילנד והפיליפינים, ובנוסף אנחנו מארגנים קבוצה של יהודים מרוסיה".

באשר לפרסומים על תנאי העבודה והמחיה של העובדים הרומנים בישראל, אמר ברעם: "רוב הפועלים הזרים בארץ זוכים לתנאים טובים, אבל יש לזכור שזה אינו מבצע קל לשכן בארץ בבת אחת 20 אלף פועלים זרים. אני שמח לומר שכניסתם של רוב העובדים הזרים לישראל היתה כניסה נאותה". ברעם אמר כי אין להסיק ממספר מועט של מקרים קשים, גם אם נחשפו בתקשורת, לגבי כלל העובדים הזרים.

עם זאת הוסיף ברעם כי "איני מתנער מאחריות". לדבריו, אם יש חברות כח אדם שמנצלות לרעה את העובדים הזרים, משכנות אותם בתנאים גרועים ואינן משלמות להם את שכר המינימום — 530 דולר לחודש עבודה מלא, הוא יתבע ממשרד העבודה והרווחה שישלול מחברות אלה את רשיונן.

ראשי התאחדות הקבלנים קיימו ביום רביעי כנס חירום, שבו הבהירו לנציגי חברות כח האדם שעליהם לעמוד בהתחייבויות, ולדאוג לתנאי מחיה נאותים לעובדי הבניין הזרים מרומניה. מאחר שסעיף זה נתון לפרשנות, הוציאה התאחדות הקבלנים חוזר לחבריה ולחברות כח האדם, שבו נאמר כי תנאי דיור הולמים משמעם: חדר של 12 מ"ר לארבעה עובדים, ודירה שתכלול חדר שירותים ומקלחת, מטבח, וציוד מינימאלי כמו פינת אכילה, כלי אוכל, מקרר ומקלט טלוויזיה.

לדברי סמנכ"ל התאחדות הקבלנים, יהודה גורן, מונו ששה פקחים מטעם ההתאחדות, שעוברים באתרי הבניין ובודקים האם העובדים הזרים מקבלים שכר מינימום, ובאילו תנאים הם משוכנים. גורן ציין כי בשבוע שעבר נבדקו 30 אתרי בניין, הפקחים הגישו ארבעה דו"חות על תנאי העסקה לא תקינים של העובדים הזרים. בין השאר, מצאו המפקחים כי 18 עובדים זרים שוכנו בדירה בת שלושה חדרים.

גורן ציין כי הסנקציה המופעלת על קבלני בניין שנמצאו מעסיקים עובדים זרים בתנאים לא הולמים, היא ביטול הקצאת העובדים בידי משרד העבודה והרווחה.

פועלי בניין מרומניה המתגוררים בווילה באשדוד ביחד עם כ-100 מחבריהם

בכירים במשרד החינוך קובלים על העדר תקציב לתוכניות למניעת נשירת תלמידים

כן קובלים הבכירים על העדר אכיפה בכל הנוגע למניעת נשירה

מאת אור קשתי
כתב "הארץ" לענייני חינוך

בכירים במשרד החינוך מותחים ביקורת חריפה על חוזר מיוחד שעומד להוציא המשרד בזמן הקרוב, בנושא מניעת נשירת תלמידים במערכת החינוך.

בחוזר מוצעות תוכניות רבות למניעת הנשירה, שכמה מהן מיושמות כבר בבתי הספר. בנוסף, מפורטים בו הקריטריונים להגמול של בתי ספר שיפעלו למניעת הנשרת תלמידים וקידום הישגיהם.

לדברי בכיר במשרד החינוך, כרגע אין ביטחון שהתקציב הדרוש להפעלת התוכניות למניעת נשירת תלמידים עומד לרשות המשרד, ו"ללא התקציב, החוזר הוא בבחינת המלצה של כל מערכת החינוך, ופעולות ברמת ההצהרות בלבד".

הבכיר אמר, כי "כ-35 מיליון שקל דרושים להפעלת התוכניות, ובלעדיהן לחוזר אין כל משמעות".

לדברי בכיר אחר במשרד, "בחוזר אין כמעט התייחסות לשאלה מי יחייב את בית הספר לפעול כנגד נשירת התלמידים.

"חסרה בחוזר גם תשובה ברורה על השאלה מי יפקח על מנהלי בתי הספר, ומה תהיה המדיניות לגבי מנהלים שלא יילחמו בתופעה", ציין הבכיר.

לטענתו, "צריך להוסיף יותר באחריותו של מנהל בית הספר, עד להעברה לדין של מנהל שינשיר תלמידים. החוזר הוא רק שלב ראשון, ואסור להסתפק בו".

עם זאת, הבכירים במשרד מדגישים, כי פרסום החוזר יעביר את המודעות לנושא ואת החשיבות שמייחסים במערכת החינוך למלחמה בנשירה.

בחוזר נמתחת ביקורת חריפה על סיווג התלמידים בבתי הספר על פי מעמדם הכלכלי־חברתי. "לא פעם מתקבלים תלמידים המשתייכים לקבוצות אוכלוסיה הנחשבת לחלשה מבחינת השגיה הלימודיים שלא מתוך רצון מלא של המוסד הקולט", נאמר בחוזר, "רבים מהם נחשבים למי שמקשים על קיום השגרה ההרמונית־חינוכית וכדורשים תשומת לב רבה לעצמם".

החוזר מציין, כי "במקרים רבים הנשירה היא אך סיכום ותוצאה אחרונה של מערכת תפיסות המושרשת בממסד החינוכי ואצל התלמידים ביחס ליכולת ההשתלבות וההצלחה של תלמידים מסוימים.

"בהיערכות בתי הספר קשה לעתים לגייס התייחסות מקצועית, המוקדת בקשיים הנגלים של התלמיד, שלא על בסיס סיווגו כלא מתאים או כלא מסוגל".

דובר משרד החינוך מסר, כי "מדובר בהצעה לחוזר, שחולקה להנהלת המשרד, על מנת לקבל את הערותיהם של בכירי המשרד.

"בימים אלו נאספות התגובות וההערות, ורק לאחר מכן ייצא החוזר המחייב למניעת נשירה".

עשרות נעצרו במסיבות אסיד בחוף אכזיב ובתל־אביב

מאת משה מובאל ועתים

המשטרה עצרה ביום ששי בלילה 11 צעירים שהשתתפו במסיבת אסיד באולם הסינראמה בתל־אביב, בחשד לשימוש ולסחר בסמים.

בעקבות מידע שהגיע למשטרה הגיעו בלשי מפלג הסמים ביחידה המרכזית בתל־אביב ותחנת הצפון "השישה", לאולם הסינראמה ונטמעו בין מאות המשתתפים.

לאחר זמן לא רב עצרו הבלשים את החשודים, ובהם שני קטינים. שניים מהחשודים שוחררו מהמעצר לאחר חקירה.

תשעת האחרים יובאו היום לבית משפט השלום בתל־אביב, להארכת מעצרם.

בית משפט השלום בעכו האריך ביום ששי את מעצרם של 23 צעירים שהשתתפו במסיבת אסיד בחוף אכזיב.

שוטרי משטרת מרחב הגליל ושוטרי המשטרה הצבאית הגיעו ביום ששי בלילה, בעקבות מידע מודיעיני, לחוף אכזיב, שבו התקיימה מסיבת האסיד, ועצרו 60 צעירים, ובהם תלמידי תיכון.

ממשטרת מרחב הגליל נמסר, כי רבים מהעצורים חשודים בסחר בחשיש, מריחואנה ואל־אס־די.

המשטרה קבעה את מקום המסיבה, על פי צו שהוצא בבית משפט השלום בעכו.

ראשי חבר הנאמנים של הסוכנות יציעו לרבין למנות את שלמה להט ליו"ר ההנהלה

מאת ראלי סער
סופרת "הארץ" לעלייה וקליטה

ראשי חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית החליטו להציע בהליך לא פורמלי לראש הממשלה, יצחק רבין, למנות את שלמה להט, לשעבר ראש עיריית תל־אביב, כיו"ר הנהלת הסוכנות.

מאז פברואר האחרון, עם יציאתו המאולצת לחופשה של שמחה דיניץ, מינה חבר הנאמנים את יהואל לקט, איש מפלגת העבודה, כיו"ר בפועל. המינוי של לקט פוקע היום, וחבר הנאמנים יתכנס כדי להחליט אם לקט ימשיך לכהן בתפקידו עד לכינוס מושב חבר הנאמנים הבא, באוקטובר, או עד המושב שלאחריו, בפברואר 95'.

במסיבת עיתונאים שכינס לקט שלשום נמסר, כי 15 מראשי המגביות, חברי חבר הנאמנים של הסוכנות — הגוף שמקבל את ההחלטות הפורמליות — החליטו "בקונצנזוס מלא" להציע לראש הממשלה את להט כמועמד לא־מפלגתי מוסכם לראשות הסוכנות. לגבי המועמדים האחרים, ח"כ אברהם בורג (עבודה) ולקט, "היו חילוקי דעות".

יו"ר חבר הנאמנים, מנדל קפלן, הפסיק את מסיבת העיתונאים וקרא ללקט לשיחה פרטית, שבה מסר לו כי הציע לרבין למנות את להט כיו"ר. עם זאת, נמסר במסיבת העיתונאים, כי קפלן מסר ללקט מכתב, שבו ציין כי הוא "שבע רצון מתפקודו כיו"ר בפועל". לקט אמר: "לא היו לי חילוקי דעות עם קפלן, ומערכת היחסים בינינו טובה".

"בשבוע שעבר צלצל אלי להט. בין השאר, שוחחנו על האפשרות שהוא יהיה מועמד לתפקיד. להט אמר כי אינו מועמד לתפקיד, איש לא פנה אליו, ובכוונתו להתמקד בעסקים", סיפר לקט.

עם זאת הוסיף היו"ר בפועל: "אני בעל ניסיון בחיים הציבוריים, ויודע שזה יכול להשתנות. השתדלתי להימנע מקמפיין כלשהו, ואני מקדיש את זמני לעבודה בסוכנות".

להט, העומד עכשיו בראש חברת השקעות פרטית, אמר אתמול: "אמרתי ללקט שלא הציעו לי את המועמדות בצורה עניינית. כשיציעו לי בצורה של מקבלי ההחלטות המוסמכים לתפקיד, אשקול את העניין".

מקורבי ראש הממשלה אמרו אתמול, כי רבין "תומך באופן עקרוני במועמד העבודה, לקט. אם אכן לקט יישאר המועמד המועדף של רבין, על מרכז מפלגת העבודה לאשר את המועמדות, ולאחר מכן היא תעבור לאישור ההסתדרות הציונית.

הסכם פשרה

ועדת השישה, הגוף שנבחר לקבוע את השינויים המבניים בסוכנות, הגיעה להסכם עקרוני על תפקוד הסוכנות בשלוש השנים הקרובות, עד לכינוס הקונגרס הציוני ב-97'.

ועדת השישה מורכבת משלושה ראשי הסוכנות היהודית: לקט, נציג העבודה, ונציגי הליכוד, המפד"ל והמר בר־יהודה, ויו"ר מחלקת הנוער והחלוץ, שלמה גרביץ. יו"ר מחלקת העליה, אורי גורדון, איש העבודה, משתתף בוועדה כ"נתמך", ללא זכות הצבעה. כמו כן חברים בוועדה שלושה ראשי המגביות: מנדל קפלן מדרום אפריקה, מייסר חבר הנאמנים, מקס פישר מארה"ב ונורמן ליפוב מקנדה.

ועדת השישה הוקמה כדי ליישב את חילוקי הדעות הקשים בין ראשי המגביות לנציגים הישראלים בכל הקשור להמינויים בסוכנות.

בהסכם הפשרה שהושג ביום חמישי האחרון נקבע, כי החל מ-97' יבוטלו תפקידים של ראשי המחלקות בסוכנות, שכיום הם מינויים פוליטיים. הביטול נעשה בהמלצת ראש הממשלה. במקום ראשי המחלקות, שכולם ישראלים, ימונו שני יושבי ראש משותפים, אמריקאי וישראלי.

בתמורה לביטול המינויים הפוליטיים בראשות המחלקות, הסכימו האמריקאים שתקציב הסוכנות ייקבע לשלוש שנים, במקום אחת לשנה, כנהוג כיום. כמו כן נקבע, כי במשך שלוש השנים הבאות לא יוגשו כל תביעות לשינויים מבניים בסוכנות. ביום רביעי השבוע יתכנס מושב מיוחד של הוועד הפועל הציוני להצביע על הסכם הפשרה.

שוטרים שכפו על נהג להתלוות אליהם לתחנה נמצאו אשמים בכליאת שווא

ישלמו לתובע 6,000 שקל פיצויים. השופט: הם התעמרו בחשוד

מאת משה מובאל

שני שוטרים שדרשו מנהג להתלוות אליהם לתחנת המשטרה, אחרי שראו אותו, לטענתם, מבצע עבירת תנועה, וקצין משטרה שמנע מהנהג להתקשר לפרקליטו, נמצאו אשמים בבית משפט השלום בהרצליה בכליאת שווא. סגן נשיא בית משפט השלום בהרצליה, צבי גורפינקל, הטיל על שלושת השוטרים קנס כספי, כפיצוי על העוולה שגרמו לנהג.

ב-1 בינואר 92', בשעה 3 לפנות בוקר, נסע גלעד גנס מתל־אביב לביתו ברעננה. אחרי צומת הרחובות ירושלים־הבריגדה־היהודית בהרצליה, נעצר גנס על ידי ניידת של המשטרה. שני השוטרים, אברהם רונן ומרדכי סימון, טענו כי ראו אותו עובר את הצומת באור אדום. אחרי שעיין אחד השוטרים ברשיונות, הוא הורה לנהג את המפתחות והורה לו להתלוות אל הניידת לתחנת משטרת הרצליה, בעוד הרשיונות נשארו בידי השוטרים.

בתביעה שהגיש הנהג, באמצעות עו"ד מיכאל גנס, לבית משפט השלום בהרצליה טען, כי הושב על אחד הספסלים בכניסה לתחנה ולא אפשרו לו להתקשר לפרקליטו. עוד טען כי מאוחר יותר הגיע לתחנה הקצין גיל שאיי, שהעליב אותו ומנע ממנו להתקשר בטלפון. כעבור זמן, כאשר התקשר הנהג לאביו, עו"ד גנס, שוחרר הנהג לביתו. הנהג טען כי השוטרים ביזו אותו, בכך שכלאו אותו שלא כדין ודרש פיצוי כספי של 15 אלף שקל.

בכתב ההגנה שהגישו הקצין ושני השוטרים, הם טענו כי אין לנהג עילת תביעה. לטענתם הם עצרו את הנהג משום שחשדו כי מדובר ברכב גנוב. לדבריהם, ביקשו ממנו להתלוות אליהם לתחנת המשטרה, רק משום שלא היה ברשותם פנקס לרישום דו"חות. הם הוסיפו כי הנהג הסכים להתלוות אליהם וכי הנהג, הוא שדיבר בגסות לקצין.

עד שהעניין הגיע להתברר בבית משפט השלום בהרצליה, נבדקה התנהגות השוטרים ונרשמה הערה בתיקם האישי. בישיבת קדם המשפט הציע בית המשפט לסיים את התביעה בכך שהשוטרים יתנצלו בפני הנהג על התנהגותם. זאת, בהתחשב בעובדה שלשוטרים כבר נרשמה הערה בתיקם האישי. נציג פרקליטות המדינה, בא־כוחם של השוטרים, דחה את ההצעה ותביעת הנהג התבררה בבית המשפט.

בפסק הדין כותב השופט גורפינקל כי באופן עקרוני הנהג, לא מצא כל פגם בהתנהגות השוטרים. אולם דרישת השוטרים מהנהג להתלוות אליהם לתחנת המשטרה, קבע השופט, "נעשתה שלא כדין". השופט האמין לגרסת התובע, גלעד גנס וחברתו שנסעה עמו במכונית, לפיה התנהגות קצין המשטרה בתחנה, היתה זלזלנית ומתנשאת כלפיו בכך שמנע מהשוטרים להגיש לו כוס קפה והטיח כלפיו "אתה כזה קטן בשבילי".

השופט קבע בפסק הדין כי בעצם הדרישה מהנהג להתלוות אליהם לתחנת המשטרה, כשל חשד לביצוע עבירת תנועה, נשללה חירותו וגם אם לא הושם במעצר פיסי, הדרישה שימתין בתחנה ללא אפשרות להתקשר, יש בה משום שלילת חירותו של התובע והמעשה מהווה עוולה של כליאת שווא. השופט דחה את טענת השוטרים כי פעלו בתום לב בתחום סמכותם והגדיר את התנהגותם כ"התעמרות באזרח".

בית המשפט קבע כי התובע יפוצה ב-6,000 שקלים, אשר יחולקו כך: הקצין חויב בתשלום של 3,000 שקלים ושני השוטרים ב-1,500 שקלים כל אחד. השופט הורה גם לשוטרים לשאת בהוצאות המשפט ובשכר טרחת פרקליטו של גנס.

פלילים

● **חשוד בהתעללות מינית ונפשית בבנותיו.** אלמן מאזור חיפה חשוד באינוס ובהתעללות מינית ונפשית בשתי בנותיו הקטינות. שופט בית משפט השלום בחיפה, אהוד רקם, ציווה שלשום להאריך את מעצרו בשבעה ימים. לבית המשפט דווח כי שירותי הרווחה מטפלים בשתי הבנות בזמן שאביהן נכלא לחקירה. (ע)

● **ניסה לחטוף בת 10.** בת 10 מבאר־שבע התלוננה שלשום כי אלמוני ניסה לחטוף אותה. בתום יום הלימודים, בשעת צהרים, היתה הילדה בדרכה לביתה, כשאלמוני שבא בפיאט צהובה ניסה לחטוף אותה. הנהג דרש ממנה להיכנס למכוניתו, בטענה שהוא חבר של אביה. כאשר התנגדה לדרישתו אחז בידה וניסה להכניסה בכוח למכונית, אולם היא הצליחה להשתחרר מידיו.

היא הולה לרוץ לעבר בית הספר, כשהנהג דוהר אחריה כמה מטרים לפני שנעלם. הילדה נכנסה לחדר המזכירות של בית הספר מבוהלת בבכי, וגוללה את הסיפור בפני מנהלת בית הספר. למקום הגיעו שוטרים ואנשי הביטחון של המוקד העירוני, שפתחו בחיפושים אחר הנהג. חוקר נוער של משטרת מרחב הנגב, שהוצמד לילדה, ניסה לקבל ממנה פרטים נוספים בכל הנוגע לחשוד. (אמנון יוסף)

● **אסיר בחופשה תקף ודקר את אשתו.** אסיר בחופשה תקף את אשתו בסכין מטבח בזמן מריבה ודקר אותה בבטנה ובצוארה. היא הועברה במצב קל עד בינוני לבית החולים איכילוב בתל־אביב. המקרה אירע בדירתם של הזוג. הבעל התוקף נמלט מהדירה, ונעצר אחר כך. (ע)

● **מסדר זיהוי תמונות הביא למעצר חשוד בפריצה.** עוזיה אברוצמת, בן 27 מטירת הכרמל, הנתון במעצר־בית, נלקח לחקירה לאחר שתושבת היישוב זיהתה את תמונתו באלבום המשטרה, כחשוד בפריצה לביתה. שופט בית משפט השלום בחיפה, אהוד רקם, הורה שלשום להאריך את מעצר החשוד בששה ימים.

החשוד, המעורב גם בעבירה אחרת, נצטווה על ידי בית המשפט שלא לצאת את פתח ביתו לפרק זמן קצוב. לטענת המשטרה פרץ החשוד ביום רביעי האחרון לבית מגורים בטירת הכרמל ונמלט מהמקום כשבידיו תכשיטי זהב ו-1,000 שקל, לאחר שבעל הדירה הפתיע אותו. (ע)

● **שתי חנויות נעליים בת"א עלו באש.** שתי חנויות נעליים עלו שלשום לפנות בוקר באש. הדליקה פרצה ברחוב נווה שאנן 18, בתחנה המרכזית הישנה של תל־אביב. נזק נגרם לחמש החנויות הסמוכות. במשטרה ובשירותי כיבוי האש חוקרים חשד להצתה. (ע)

SEE EUROPE IN ENGLISH
אירופה ובריטניה לבחירתכם

ARTIC EXPLORER 20 DAYS
דנמרק, שבדיה, פינלנד, נורבגיה – כולל 5 ימים בחוג הארקטי
יציאות מקופנהאגן כל יום א' עד 7.8
מ- $ 2,270

GRAND TOUR OF SCOTLAND 8 DAYS
כולל האי סקאי, לוך נס, אגם לומונד, אולאפול, אדינבורו
יציאות מלונדון עד 8.10
מ- $ 760

THE SCANDINAVIAN 14 DAYS
דנמרק, שבדיה, נורבגיה – כולל סיור פיורדים
יציאות מלונדון כל יום ב' עד 12.9
מ- $ 1,285

NORMANDY, BRITTANY AND THE LOIRE VALLEY-10 DAYS
לונדון, קלה, רואן, נורמנדי, באייה, סאן מאלו, מונט סאן מישל, ארמונות עמק הלואר, שרטורה, ורסאי, פריס
יציאות מלונדון כל יום ו' עד 14.10
מ- $ 1,020

SPECTACULAR SCANDINAVIA 15 DAYS
דנמרק, שבדיה, נורבגיה – כולל סיור פיורדים והבל יוסלנד בדנמרק
יציאות מקופנהאגן בימי א' ו–ו' עד 11.9
מ- $ 1,550

GRAND TOUR OF FRANCE 17 DAYS
חבל נורמנדי, מונט סן מישל, עמק הלואר, קוניאק, רוקאמאדור, קרקסון, אביניון, פרובנס, הריביירה, ניצה, מונקו, רוט נפוליאון, פריס
יציאות מפריס כל יום ו' עד 14.10
מ- $ 1,695

HIGHLIGHTS OF BRITAIN 13 DAYS
אנגליה, סקוטלנד, ויילס
יציאות מלונדון כל יום א' עד 13.11
מ- $ 980

GRAND TOUR OF ITALY 16 DAYS
כולל רומא, פומפיי, סורנטו וקפרי, סיציליה, טאורמינה, פאסטו, פוגיה, סאן מרינו, ונציה, אזור האגמים, סטרזה, מילנו, פיזה, סיינה, פירנצה
יציאות מרומא עד 22.10
מ- $ 1,695

BRITAIN & IRELAND 14 DAYS
אנגליה, סקוטלנד, ויילס, אירלנד
יציאות מלונדון כל יום א' עד 26.12
מ- $ 1,115

THE BEST OF SPAIN & PORTUGAL-15 DAYS
מדריד, ברצלונה, אליקנטה, גרנדה, מיחאס, גיברלטר, רונדה, סביליה, ליסבון, סלאמנקה, טולדו, אסקוריאל, עמק הנופלים
יציאות ממדריד כל יום א' עד 23.10
מ- $ 1,100

THE FABLED ISLES 13 DAYS
אנגליה, ויילס, סקוטלנד, אירלנד
יציאות מלונדון כל יום א' עד 23.10
מ- $ 855

GRECIAN DELIGHTS 14 DAYS
אתונה, מיקנה, אולימפיה, דלפי, מטאורה, שייט למיקונוס, פטמוס, רודוס, כרתים, סנטוריני, קושאדאסי
יציאות מאתונה כל יום א' עד 23.10
מ- $ 1,395

FOCUS ON IRELAND 7 DAYS
כולל דבלין, גלוואי, קונמרה, קילרני, ווטרפורד, וקסטרד
יציאות מדבלין כל יום א' עד 16.10
מ- $ 550

INSIGHT INTERNATIONAL TOURS
חוברות, פרטים והזמנות אצל כל סוכני הנסיעות או ברימון טיולים טל. 03-204103
FOR THOSE WHO WANT THE BEST - רימון טיולים

יש לך עסק עם
תמי 4 UV בר
מטהר המים המוביל בישראל

תמי בר – בר המים היחיד בישראל בעל תו התקן
● מים טעימים ובריאים גם חמים וגם קרים – בחינם.
● טיהור מים מושלם כולל מערכת U.V. לקטילת חיידקים.
● עשרות אלפי לקוחות מרוצים.
● מעוך שרות ייחודי ואמין עם נסיון ורמה מקצועית מעל כולם.
חדש! תמי מיני בר
מרכז הזמנות: 03-5711666
רעננה 09-912108 ● חיפה 04-347222
ירושלים 02-511774
תנה טיפה מעל כולם
מבית קיבוץ נתיב הל"ה

זה אף פעם לא נגמר במשרד כן, יום עבודה נוסף הסתיים. הגעת הביתה
ויש כמה דברים שעדיין לא סיימת. אולי נשאר מסמך חשוב שעליך לשגר עוד הערב.
עכשיו יש פתרון מצויין-פקס בבית. זה כל כך פשוט ונוח.
פקססת? הרווחת!
פקס – 0.25 ש"ח
מכתב – 0.85 ש"ח
מברק – 14.40 ש"ח
שליח – 8.00 ש"ח
אל תהסס-פקסס
מהיר יותר. נוח יותר. זול יותר.
בזק
אגף השיווק

هكذا من الاصل

صكنا من الاصل

ספורט

עורך אבי רצון

איוואניסוויץ' לא התקשה לנצח 3–0 את מנסדורף בסיבוב ה־3 בווימבלדון

לונדון (רויטר). עמוס מנסדורף סיים אתמול את דרכו בטורניר ווימבלדון, כשנוצח בידי הקרואטי גוראן איוואניסוויץ' בשלוש מערכות 6–3, 7–5, 6–4. איוואניסוויץ' שלט בכל המשחק, שבר בכל מערכה פעם אחת את חבטת ההגשה של מנסדורף וניצח. הקרואטי שלח 25 חבטות הגשה ללא מענה, לעומת חמש של מנסדורף. למנסדורף היו גם שלוש שגיאות כפולות בהגשה, לעומת אחת של איוואניסוויץ'.

השליטה של איוואניסוויץ' בהתמודדות היתה ללא עוררין, כשמנסדורף הצליח לזכות רק שש פעמים בנקודות קטנות במשחקונים שבהם הגיש יריבו הקרואטי.

רק מדורג אחד הודח במשחקי היום הראשון של הסיבוב השלישי. הרוסי ייבגני קפלניקוב (15) הפסיד לדניאל ואצ'ק הצ'כי 6–4, 5–7, 4–6, 4–6, 3–6.

תוצאות אחרות: פיט סמפראס (1) – ג'אק ארמאס (ארה"ב) 6–1, 6–2, 6–4; טוד מרטין (6) – מרטין דאם (צ'כיה) 6–2, 6–7 (1–7), 6–4, 6–3, 11–9; בוריס בקר (7) – האוויר פראנה (ארגנטינה) 6–7 (4–7), 6–4, 6–1, 6–3; סרחי ברוגרה (8) – ז'אן פיליפ פלוריין (צרפת) 6–7 (4–7), 6–4, 6–2, 7–5; מייקל צ'אנג (10) – גרנט קנל (קנדה) 6–7 (4–7), 6–4, 6–2; אנדריי מדבדב (9) – ריצ'ארד פרומברג (אוסטרליה) 6–7 (4–7), 6–3, 7–5, 6–4; אנדרה אגאסי (12) – ארון קריקסטיין 6–4, 6–3, 7–6 (7–5); יונאס ביורקמן (שוודיה) – קנת קארלסן (שוודיה) 6–4, 6–4, 1–0 (קארלסן פרש); בריאן שלטון (ארה"ב) – ג'ייסון סטולטנברג (שוודיה) 6–7 (7–9), 5–7, 5–7, 5–7, 6–4.

סיבוב שלישי, נשים: לאריסה ניילנד מלאטוויה, שהדיחה את אנה סמשובה בסיבוב השני, העפילה לשמינית הגמר, לאחר שניצחה את קימיקו דאטה (יפן) (6) 6–3, 6–2; לורי מקניל, שניצחה בסיבוב הראשון את שטפי גראף, העפילה גם היא לשמינית הגמר. מקניל ניצחה את ההולנדית קריסטי בוגרט 6–2, 6–4.

תוצאות אחרות: ארנצ'ה סאנצ'ס ויקאריו (2) – ננסי פבר (בלגיה) 6–2, 6–1; מרטינה נברטילובה (4) – לינדה הארווי־ווילד (ארה"ב) 6–3, 6–2; נאוקו סאוואמאטסו (יפן) – מרי־ג'ו פרננדז (11) 6–0, 7–5; יאנה נובוטנה (5) – דומיניק מונאמי (בלגיה) 6–0, 6–4, 6–0; קונצ'יטה מרטינז (3) – נאטאלי טוזייה (צרפת) 6–1, 6–3; גבריאלה סבאטיני (10) – מרדית' מקגראת' (ארה"ב) 6–4, 6–1; אמנדה קוטזר (14) – ג'ניפר הלגסון (ארה"ב) 6–0, 6–3; לינדזי דאונפורט (9) – ברנדה ריטנר (גרמניה) 6–4, 6–3, 6–1; יאנה באריסון־קוסט (13) – לאורה גולארסה (איטליה) 6–2, 4–1 (גולארסה פרשה); הלנה סוקובה (17) – סילקה פראנקל (גרמניה) 6–3, 6–2.

● מרטינה נברטילובה עוררה אתמול שערוריה קטנה, לאחר שהתלוננה על צלם שהעיר אותה בשעות הבוקר המוקדמות למרות שהצילום נקבע לשעות הצהריים. "מה הם חושבים שאני עושה בין 6 ל־8 בבוקר – מתהלכת בפיג'מה ואומרת 'בוא בבקשה לצלם אותי'", אמרה הספורטאית שזכתה תשע פעמים בטורניר.

אבי נימני יוצא היום למבחן בקאן

מאת אשר גולדברג

קשר מכבי תל אביב אבי נימני אמור לצאת היום, או מחר, למבחנים בקבוצת קאן מצרפת בה שיחק טל בנין.

אתמול נתקבל פאקס מהקבוצה הצרפתית ובו בקשה לשלוח את נימני למבחנים. הצרפתים הוסיפו שתוך מספר ימים יודיעו אם ירכשו את השחקן. מנהל מכבי שמעון קורק אישר לנימני לצאת לצרפת, ודרש שהצרפתים ירכשו לשחקן ביטוח מתאים.

● הפועל באר שבע. בפגישה עם ראש העיריה יצחק רגר, היום שישי, סוכם שיו"ר הפועל באר שבע דן פסח ימשיך לכהן בתפקידו.

● הפועל פתח תקוה. הקבוצה החתימה בסוף השבוע את איתי מרדכי, הקשר ששיחק בעונה שעברה במכבי הרצליה.

אשר גולדברג

● מכבי הרצליה. אלעד קורן ישחק בעונה הקרובה בקבוצה, לאחר שרכשה את כרטיס השחקן שלו.

אמיר יגאל

● מכבי פתח תקוה. עוזי אוחיון שוחרר בסוף השבוע מהקבוצה. אוחיון חתם לשתי עונות בבני יהודה.

אשר גולדברג

ישראל תשחק פעמיים נגד סין

מאת אבי רצון

בוסטון (מיוחד ל"ספורט הארץ"). נבחרת הכדורגל של ישראל תתמודד פעמיים בתוך שנה עם נבחרת סין, כאשר כל מדינה תארח משחק אחד. סיכום עקרוני על כך הושג בין יו"ר ההתאחדות לכדורגל, עזריקם מילצ'ן, לעמיתו הסיני.

השניים נפגשו בקונגרס פיפ"א שהיה בשיקאגו, בפתיחת משחקי גביע העולם. לדברי מילצ'ן, הרעיון לקיים את שני המשחקים עלה במסגרת שיחות רעים, באחת ממסיבות הקוקטייל בקונגרס.

קרסנוב שבר את השיא במוט – 5.66 מ' באליפות ישראל

דני קרסנוב היה אתמול האתלט היחיד ששיפר את השיא הלאומי ביום הראשון באליפות ישראל באתלטיקה. קרסנוב שיפר בסנטימטר אחד את שיאו בקפיצה במוט כשהשיג 5.66 מטר.

בתחרות בקפיצה במוט לנוער שיפר יעקב דינר את שיא הנוער ב־2 ס"מ כשעבר 5.15 מטר.

ב־100 מ' ניצח ההולנדי האנדר ולוס ב־10.54 שניות, לפני כפיר גולן (10.69) שקבע במוקדמות 10.53 שניות.

מנצחים נוספים – כידון: אלכס פיינבורט 75.68 מטר; דיסקוס: סרגיי לוקשוק 59.12 מטר; 100 מטר משוכות: הרוסי איגור טנטמסכין 14.65 שניות לפני ארז מלצר 14.98; 1500 מטר: דב קרמר 3:53.09 דקות; 400 מטר: אלכסיי בורוב 47.29 שניות.

המנצחות בין הנשים – 100 מטר משוכות: אלגה דוגמצקי 15.09 שניות; קפיצה לרוחק: שרה רוזנברג 5.70 מטר; 100 מטר: גלית מרצקי 12.45 שניות; 1,500 מטר: רזאה סרלימן 4:56.39 דקות.

קטש הוזמן להתרשמות בקונטיקט

מאת אלי מרוסי

עודד קטש, כדורסלן נבחרת העתודה, הוזמן למסע התרשמות במכללת קונטיקט בחודש הבא. משה קריקב, נציגו של קטש, אמר שיש אפשרות שקטש ישחק בקונטיקט בעונה הבאה. קטש בדק ומצא שלפי התקנות החדשות בצה"ל יוכל ספורטאי מצטיין להשתחרר מצה"ל, בתום שנתיים ממועד התחלת שירותו בצבא. קטש יסיים הקיץ שנתיים בצה"ל.

מולי קצורין ורלף קליין יחזרו מחר לישראל בתום ביקור בן שבוע בארה"ב. עדיין לא הוחלט מי יהיה הזר השני בקבוצה. דייויד תורדקיל הוא אחד המועמדים. הפועל ת"א פנתה לתורדקיל וביקשה שיפחית משכרו אולם הוא סירב.

● קני סימפסון, ששיחק בעבר במכבי ר"ג, ישחק בעונה הבאה במכבי חיפה. המאמן יהיה יגאל רווידוב.

● נבחרת העתודה של ישראל בכדורסל זכתה בפורטו, פורטוגל, במקום הראשון בטורניר בינלאומי, לאחר שניצחה נבחרת של שחקני מכללות 85–87 (40–48). לישראל קלעו: קטש 20, כהן מינץ 15, מוכתרי 12, שפר 10, קובי בלול 8, אלי בלול 6, שלף 6, להב 4, דרור כהן 4, אלוש 2.

חולה כדורגל

על גג החניון, עם שק שינה, טלפון, טלוויזיה ומטריה, מעודד ג'ון האריס את נבחרת ארה"ב

השכנים במנהטן־ביץ' שבקליפורניה, אינם נבהלים יותר מהשאגה 'גווווול' מגג החניון של פול האריס. הם משוכנעים שהוא מטורף, אבל סלחנים מאחר שמדובר באוהד מס.1 של ארה"ב, שהודיע כי יתגורר על גג החניון עד שארה"ב תודח מהמונדיאל.

"נכון", אמר האריס בן ה־58, "יש לי את כל מה שצריך. טלפון, מכשיר טלוויזיה ומטריה. עליתי לגג בעת שארה"ב שיחקה בבכורה עם שווייץ בשבת שעברה. אני נמצא כאן כל הזמן ולא יורד לביתי, למעט מקלחות ושירותים בוצעים אחרים, כל זמן שארה"ב בתמונת המשחקים". להאריס יש שק שינה בסמוך, ולרעייתו שחושבת, כמו שכניו, שאירעה תקלה במדפים העליונים במוחו, מודיעה לו מתי הארוחות מוכנות. "כן, אני יודע שהיא חושבת שאני פגוע מוחין, אבל היא תומכת בי. אחרי המשחק עם קולומביה, נראה שאהיה על הגג לפחות עוד חמישה ימים. הוכח שהבאתי הרבה מזל לנבחרת, שאני האוהד מס. 1 שלה. לא אנטוש את הבחורים כעת".

השכנים צופרים במכוניותיהם בכל פעם שהם עוברים ליד ביתו. בסיוע של חבר, נגר במקצועו, בנה האריס משטח עץ שמכסה את שטח גג המוסך, כדי שיבלה את היום ברווחה יחסית. לדבריו, השכנים לא רק צופרים, אלא מתעדכנים מדי פעם בתוצאות המשחקים. האריס אוהד כדורגל שנים רבות. הוא מאמן מקצועי, שהדריך ביותר מ־2,000 משחקים, מרביתם משחקי נוער. הוא כתב ספרים על ההיסטוריה של הכדורגל, תורת האימון ושיפוט. הוא החל את הקריירה בקבוצת הנוער של צ'אטם בניו ג'רזי, אלופת מדינת ניו ג'רזי בשנת 1952. הוא ניסה להתקבל ללא הצלחה לנבחרת האולימפית שהתכוננה לאולימפיאדת מלבורן 56'.

ההתאחדות האמריקאית הציעה לו כרטיסי כבוד למשחקים, אך הוא העדיף להישאר על הגג. "אני הודיתי להם, אבל אני חייב להמשיך במשימה. זה חלק מהתרומה שלי לחינוך האמריקאים לכדורגל".

גביע העולם 94' ארה"ב

ברזיל עלתה בקלילות לשמינית הגמר

היתה לנבחרת הראשונה שעלתה לשלב הבא, לאחר שניצחה בליל שבת את קמרון 3–0. בבטו: עלינו על המסלול הנכון

ברזיל היתה בליל שבת לנבחרת הראשונה שהבטיחה את מקומה בשמינית הגמר אחרי ניצחון 3–0 נגד קמרון. במחצית הראשונה איכזבה ברזיל, אבל המחצית השנייה היתה חגיגה של כדורגל מהסוג שרק הברזילאים יודעים לתת.

הצופים שציפו לחגיגה של כדורגל התקפי, התאכזבו בפתיחה מהמשחק ההגנתי ומהגישושים. ריגובר סונג, המגן הענק של קמרון (1.91 מטר), נצמד לרומאריו ומנע ממנו לקבל כדור ועד הדקה העשירית, שבה בעט בבטו כדור ראשון לעבר המסגרת, לא נרשמה אף הזדמנות.

בדקה ה־13 דרשה ברזיל בעיטת 11 אחרי עבירה של סונג על דונגה, אבל השופט בריזיו ממקסיקו לא העניק את הבעיטה, ובצדק, לאכזבת הצופים, רובם אוהדי ברזיל.

"במחצית הראשונה היתה לנו בעיה, כי לא שיחקנו בקצב שלנו", אמר מאורו סילבה, "אבל לא הייתי מודאג. ידעתי שהשער יגיע על ידי רומאריו". וזה בדיוק מה שקרה בדקה ה־39. דונגה מסר כדור קשה לרומאריו, שהשתלט עליו, ומול השוער בל הצליח לגלגל לפינה ולכבוש, 1–0.

במחצית השנייה רקדה ברזיל ובסופו של דבר הגיעו גם השערים. שניות אחרי שרוז'ה מילה נכנס לשדה, בדקה ה־65 (אחרי שהצעיר סונג הורחק), כבשה ברזיל את השער השני מנגיחה של הבלם מרסיו סנטוס, אחרי פריצה מימין של המגן ז'ורז'יניו.

בדקה ה־70 כבר 3–0. השוער בל הדף ביד אחת כדור של רומאריו ובבטו כבש מזווית קשה את שערו הראשון בטורניר.

רוז'ה מילה היה היחיד שהצליח לסכן את השער של ברזיל, אבל עד לסיום שלטה ברזיל. המאמן קרלוס אלברטו פריירה הכניס את מילר (במקום ראי החלש) ואת פאולו סרג'יו במקום זיניו.

"זה היה משחק הרבה יותר קשה מהמשחק נגד רוסיה. הקמרונים היו הרבה יותר מהירים מהרוסים. היינו בלחץ במחצית הראשונה, אבל השתפרנו מאוד בשנייה", אמר פריירה אחרי המשחק.

מאמן קמרון, הנרי מישל, הבהיר כאילו נבחרתו שיחקה על תיקו. "לא באנו לשחק על תיקו, אבל נגד נבחרת כמו ברזיל ברור שמשחקים קצת מאחור", אמר מישל. בבטו: "עלינו על המסלול הנכון, אבל עוד לא זכינו בכלום".

● ברזיל: טפארל, ז'ורז'יניו, אלדאיר, מרסיו סנטוס, ליאונרדו, מאורו סילבה, דונגה, ראי (מילר, 81), זיניו (פאולו סרג'יו, 75), בבטו, רומאריו.

● קמרון: בל, סונג, קאלה, טאטו, אגבו, ליבי, מ'בואה, אומאם ביאיק, מפדה (מאבונג, 70), פו, אמבה (מילה, 65).

שפט: ארתור בריזיו (מקסיקו). 83,401 צופים, בסטאנפורד, סן פרנסיסקו.

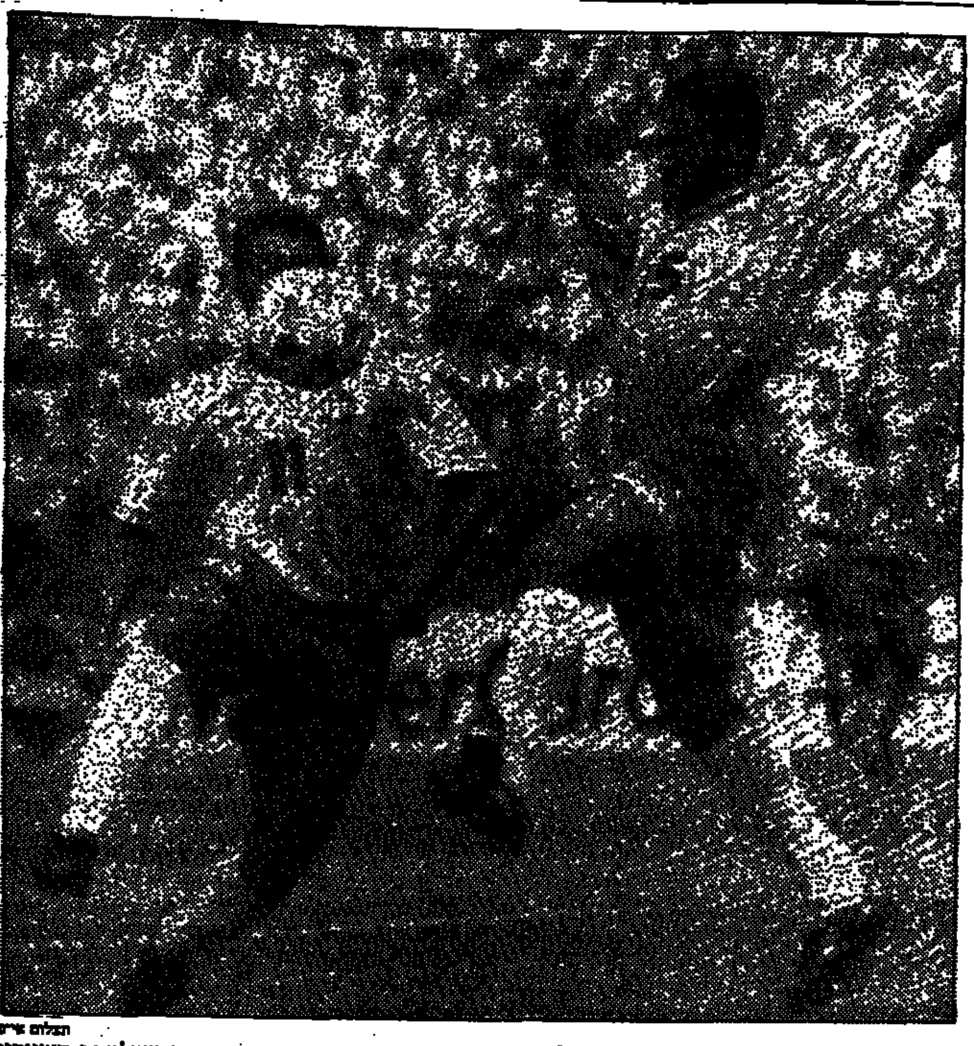

תצלום אי־פי

כוכב ברזיל, רומאריו (11), מנסה לחלוף על פני מגן קמרון, אגבו. רומאריו כבש אחד משלושת השערים

מגן בלגי הכריע את דרבי השפלה

בלגיה ניצחה 1–0 את הולנד בעימות הראשון ביניהן בגביע העולם

מאת יחיאל ארזי
שליח "הארץ" לאורלנדו

המפגש ההיסטורי הראשון שנערך אי פעם בין בלגיה להולנד בגביע העולם, לא הסתיים אתמול כפי שציפו 30 אלף אוהדים בכתום ביציעים. בלגיה ניצחה 1–0 משער של המגן פיליפ אלברט בדקה ה־65, אחרי בעיטת קרן כשהכדור השטוח פגע בקורה וניתז פנימה, ובכך הבטיחה בלגיה את עלייתה לשמינית הגמר.

רבים היו מעדיפים לוא הדרבי ה־117 של ארצות השפלה היה נערך בבריסל או באמסטרדאם ולא ב"ג'ונגל של אורלנדו" בחום של 35 מעלות עם 72% לחות. אבל לא היה מנוס מזה ואולי משום כך ראינו מעט מדי משתי הנבחרות בעלות מסורת מפוארת ומאגן הישגים כה מרשים.

זה היה אמור להיות אחד משיאי השלב המוקדם, אך הוא היה רחוק מזה. היו בו פחות מדי מהלכים מבריקים או מבצעים נועזים; יותר מדי שמירות אישיות ומערכים זהירים; פחות מדי יצירתיות, ברק ואיכות והרבה הצלות נועזות של השוערים פרודום הבלגי וזה חוי ההולנדי, שמנעו תוצאה מרתקת ומלהיבה יותר.

אלא שהולנד חייבת להיות יעילה ונועזת יותר מכפי שהיתה נגד בלגיה, למרות שב־20 דקות הסיום לחצה, ניסתה, נגחה ובעטה ללא הרף לעבר השער הבלגי, לשווא.

ההולנדים ראו בדקה ה־89 כדור של אוברמארס (הוחלף בדקה ה־69 את טאומנט) נהדף במשקוף וטענו גם כי המגן מרהוד הדף כדור בידו, אך השופט הברזילי מארסיליה רוזה בתוקף את תביעתה לבעיטת 11.

השינויים האישיים בהרכב הולנד, שעשה המאמן אדבוקט, היו מאוחרים מדי והכשילו את הנסיונות להשגת שוויון באמצעות הטלת כוח מוגבר להתקפה. משום שאז, ביתרון 1–0 ובשלב הקריטי, כבר היו הבלגים רגועים, יעילים וכנראה גם בטוחים בכוחם לשמור על הניצחון.

● בלגיה: פרודום, ברויקלמאנס (סמידטס, 61), גרון, אלברט, דהדורלק, אמרס (מדוה, 73), סטאלנס, ואן דר אלסט, שיפו, דהתרייה, וובר.

● הולנד: דה חוי, ואלקס, קומאן, פ. דהבור, רייקארד, האוטרס, ינק, טאומנט (אוברמארס, 64), ר. דהבור (ויטסחה, 46), רוי, ברגקאמפ.

שפט רנאטו מארסיליה (ברזיל), 61,219 צופים, באורלנדו.

תצלום אי־פי

אוהדי ברזיל לא מחמיצים שום הזדמנות לחגוג בריקודים ובתופים, כמו גם לאחר הניצחון על קמרון

מילה שבר את שיאו של האיירי ג'נינגס

רוז'ה מילה הפך שלשום לאיש המבוגר ביותר ששיחק אי פעם בגביע העולם. בגיל 42, חודש אחד וארבעה ימים, שבר מילה שנכנס כמחליף במשחקה של קמרון נגד ברזיל, את שיאו של פט ג'נינגס, שוער העבר של צפון אירלנד, ששיחק בפעם האחרונה בגביע העולם ביום הולדתו ה־41 (12 ביוני 1986, גם כן נגד ברזיל).

המבוגר ביותר שזכה בגביע היה דינו זוף, שוער נבחרת איטליה ב־82', שעבר את גיל 40.

בית א'

		מש	שערים	נק
1.	שווייץ	2	2–5	4
2.	ארה"ב	2	2–3	4
3.	רומניה	2	5–4	3
4.	קולומביה	2	5–2	0

משחקי היום:
רומניה – ארה"ב (23.00)
קולומביה – שווייץ (23.00)

בית ב'

		מש	שערים	נק
1.	ברזיל	2	0–5	6
2.	שוודיה	2	3–5	4
3.	קמרון	2	5–2	1
4.	רוסיה	2	5–1	0

משחקי סוף השבוע:
ברזיל – קמרון 0–3
שוודיה – רוסיה 1–3

בית ג'

		מש	שערים	נק
1.	גרמניה	2	1–2	4
2.	ספרד	2	3–3	2
3.	ד. קוריאה	2	2–2	2
4.	בוליביה	2	1–0	1

משחקי סוף השבוע:
דרום קוריאה – בוליביה 0–0

בית ד'

		מש	שערים	נק
1.	ארגנטינה	1	0–4	3
2.	ניגריה	1	0–3	3
3.	בולגריה	1	3–0	0
4.	יוון	1	4–0	0

משחקי סוף השבוע:
ארגנטינה – ניגריה
משחקי היום:
בולגריה – יוון (19.30)

בית ה'

		מש	שערים	נק
1.	מקסיקו	2	2–2	3
–.	אירלנד	2	2–2	3
3.	איטליה	2	1–1	3
–.	נורווגיה	2	1–1	3

משחקי סוף השבוע:
מקסיקו – אירלנד 1–2

בית ו'

		מש	שערים	נק
1.	בלגיה	2	0–2	6
2.	סעודיה	2	3–3	3
3.	הולנד	2	2–2	3
4.	מרוקו	2	3–1	0

משחקי סוף השבוע:
בלגיה – הולנד 0–1
סעודיה – מרוקו 1–2

מלך השערים

3. גבריאל באטיסטוטה (ארגנטינה), מרטין דאהלין (שוודיה)

2. ג'ורג'י האג'י (רומניה), פלורין ראדוצ'יו (רומניה), אנטוני גויקוצ'אה (ספרד), יורגן קלינסמן (גרמניה), אדולפו ואלנסיה (קולומביה), ג'ורג' ברגי (שווייץ), לואיס גארסיה (מקסיקו), פואד אמין (סעודיה), רומאריו (ברזיל)

סעודיה גברה 2–1 על מרוקו

זקוקה לתיקו נגד בלגיה במחזור האחרון בבית ו' כדי לעלות לשמינית הגמר

סעודיה זכתה בניצחון הראשון שלה בהיסטוריה של גביע העולם, כשגברה על מרוקו 2–1 בדרבי של העולם הערבי ועשויה לעלות לשמינית הגמר.

המשחק באיצטדיון ג'איינטס בניו ג'רזי הנעלה לרמה גבוהה, היה משופע בהזדמנויות וגם השערים לא איחרו לבוא. סעודיה עלתה ליתרון אחרי שמונה דקות, בבעיטת 11 של סמי אל־ג'אבר שגם הוכשל ברחבת מרוקו.

המרוקאים, שהיו טובים יותר במחצית הראשונה והגיעו ליותר הזדמנויות, השוו על ידי מוחמד שאוש בדקה ה־27, אחרי מבצע אישי של אחמד באהג'ה, שפרץ מצדיין משמאל ועבר כמה שחקני הגנה סעודים. בדקות שאחרי השוויון החמיצו המרוקאים כמה הזדמנויות, במיוחד חבאבי.

בדקה ה־44 כבש פואד אמין בבעיטה חזקה ממרחק – שער נהדר שהעלה את הסעודים ליתרון 2–1. לאורך המחצית השנייה תקפו המרוקאים שוב ושוב, אבל לא הצליחו לעלות במחבם יותר משתי קורות.

השוער הסעודי אל־דעאייה, שטעות שלו עלתה לנבחרת בהפסד להולנד, היה מצוין ומנע כמה שערים בטוחים.

לסעודים יספיק תיקו נגד בלגיה כדי להבטיח את העלייה לשלב הבא, בעוד מרוקו תהיה חייבת לנצח את הולנד כדי לעלות.

התנאים בניו ג'רזי היו נוחים הפעם, 27 מעלות בלבד ו־70 אחוז לחות.

● סעודיה: אל־דעאייה, אל־אנאזי, מדני (אל־מועאזי, 52), אל־חילוחי, אל־ג'אוואד, ג'האני, אמין, אל־בישי, ג'ברין, אל־מוואליד, אל־אוואיראן, אל־ג'אבר (אל־גשיאן, 80).

● מרוקו: עזמי, נאייבט, עזוזי, טריקי, עבדאללה (אל־חדריוי, 57), אל־חדריוי, חבאבי (חאדג'י, 73), דאודי, אל־חדראווי, באהג'ה, שאוש.

שפט פיליפ דון (אנגליה). 72,404 צופים, ניו ג'רזי.

חוליט תבע יצרן בטענה שהפיץ חולצות עם מסר גזעני נגדו

הכוכב ההולנדי רוד חוליט, שפרש ברגע האחרון מסגל נבחרתו לגביע העולם, תבע אדם שהפיץ חולצות טריקו שלדעת הכדורגלן היה בהן מסר גזעני. על כך דווח בטלוויזיה ההולנדית. על חולצות הטריקו מופיעה קריקטורה ומתחתה הודפס בהולנדית המשפט: "חוליט, פרוץ, האכל את הבננה ותשוב למילאן".

הכדורגלן, שמוצאו הוא חצי סורינאמי, הגיש תביעה אזרחית ופלילית על פגיעה גזענית נגדו. היצרן, ג'ון האדיר, ממוצא סורינאמי, נחקר במשטרה ונקבע כי משפטו יחל ב־1 ביולי.

חוליט פרש בעקבות עימות עם המאמן דיק אדבוקאט.

רוברטו באג'ו על המאמן סאקי: "הוא השתגע"

כך מדווח בכותרתו הראשית העיתון קורייר דלו ספורט על העימות הסוער בין הכוכב האיטלקי למאמנו, בעקבות החלפת באג'ו. "רובי. הצלתי אותך", אמר סאקי שבכה במסיבת העיתונאים. באג'ו: שאלתי אותו אם היה לו אומץ להחליף את מראדונה, והוא השיב בחיוב. אני לא מאמין לו

"הוא השתגע", אמר כוכב נבחרת איטליה, רוברטו באג'ו, והתכוון למאמן הנבחרת, אריגו סאקי. הדברים צוטטו בכותרת הראשית בקוריירה דלו ספורט של יום שישי, שסיקר את ניצחון איטליה (1–0) על נורווגיה. דבריו של באג'ו נאמרו, כאשר סאקי החליף בדקה ה־20, אחרי הרחקת השוער ג'אנלוקה פאליוקה. לדבריו לא היו עדי שמיעה, אך לטענת קוריירה דלו ספורט, מומחים לקריאת שפתיים זיהו בוודאות את הדברים.

באג'ו הגיע כעוס מאוד למסיבת העיתונאים. לשאלה אם אכן אמר את המשפט, ענה: "ייתכן שחשבתי לומר דברים גרועים יותר. כאשר ראיתי את השלט עם מספר 10 שמראה על החלפתי, הייתי בטוח שיש כאן טעות במספר. אי אפשר לקפוץ משמחה, כאשר אתה מוחלף אחרי 20 דקות, אבל העיקר הוא טובת הקבוצה, הניצחון הזה איפשר לנו שקט יחסי".

לשאלה שהתייחסה לכושרו הגופני, ענה באג'ו: "מצבי טוב. ראיתם באיזו מהירות הגעתי למרכז השדה, כאשר הוחלפתי. אני מקווה מאוד שהחילוף שלי פתר בעיה טקטית. בעצם, אני מקווה מאוד שזה היה השיקול. שאלתי את סאקי אם היה לו את האומץ להחליף את דייגו מראדונה, אילו שיחק בקבוצתו. הוא השיב לי בחיוב, אבל אני לא מאמין לו".

המאמן סאקי פרץ בבכי במסיבת העיתונאים, וכשהתעשת אמר: "רובי, הצלתי אותך. זאת היתה החלטה שעלתה לי בהרבה בריאות, אבל זאת הפעולה היחידה שיכולתי לעשות לטובת באג'ו והקבוצה. כשנותרנו ב־10 שחקנים, אפילו המשחק השתנה. היינו חייבים לרוץ פי שניים. בהתחשב במזג האוויר ובמצבו הגופני של באג'ו, הקבוצה היתה סובלת מנוכחותו במגרש. אבל האמינו לי, רוברטו הוא שחקן יוצא מהכלל. הוא יהיה האיש שיכריע את המשחק נגד מקסיקו. בבחירה שלי לא היה מדובר על אומץ או שיגעון, אלא רק על היגיון פשוט. זה היה ניצחון של הלב. כל השחקנים נתנו את הנשמה והפגינו משחק אינטליגנטי".

לשאלה מדוע התמהמה בהחלפת ג'יג'י קאזיראגי בדניאל מאסרו, ענה סאקי: "פחדתי. הרי לא ידעתי כיצד לפרש את התקנה החדשה של פיפ"א, המתירה להחליף שוער ושני שחקנים".

מאמן נורווגיה, אגיל אולסן, אמר כי ההחלטה של סאקי שינתה את המשחק. "אם היינו נותרים 11 נגד 11, היינו מנצחים את איטליה. הטקטיקה היתה להמתין לאיטליה במחצית המגרש שלנו, ועל ידי כך לחטוף כדור ולצאת להתקפות מתפרצות. ההרחקה של פאליוקה, אילצה את איטליה להתגונן, אנחנו נאלצנו לתקוף והעורף שלנו נחשף".

דינו באג'ו, מבקיע שער הניצחון, עלה באיטליה אחרי המשחק למעמד של אליל. "דינו גיבור המערב הפרוע", כתב עליו הגאזטה דלו ספורט. היומון הזכיר, כי דינו הוא שהעלה את איטליה למונדיאל, בשערים שהבקיע בנבחרות על פורטוגל.

דובר פיפ"א, גידו טוניוני האיטלקי, הוא אולי האדם השנוא ביותר במולדתו כיום, כך לפחות טוען הקורייר דלו ספורט. "בראוו לשופט", הצהיר טוניוני במשחק, "הוא נהג כפי שציפינו ממנו. כך נימנע מאיטליה". הקורייר טוען, כי טוניוני אמר דברים אלה בשיחה בטלפון סלולארי עם המתאם של הוועדה המארגנת בניו יורק, סיברס, קורי ממוצא שוויצרי. טוניוני לפי העיתון, ינסה אולי להכחיש, אך צלמים איטלקים שמעו בבירור את השיחה.

ההתבטאות הזאת היא חלק ממאבקי הכוח המתחוללים כיום בפיפ"א, בין המזכ"ל ספ בלאטר, שטוניוני הוא אחד מנושאי כליו, ליו"ר ההתאחדות האיטלקית אנטוניו מאטארזה, שנבחר לא מכבר לסגן נשיא פיפ"א, תפקיד שבלאטר נשא אליו את עיניו.

רופאים דחו ניתוחים לא חיוניים בד. קוריאה בגלל שידור משחק

פגישת פיסגה נדחתה. התחנות היו ריקות. רופאים בבתי חולים דחו ניתוחים שלא היו חיוניים להצלת חיי אדם. מדובר בסיאול, בירת דרום קוריאה, בעת המשחק עם בוליביה (0–0).

דרום קוריאה לא ניצחה בשלושה טורנירי גביע העולם. כדי לעלות לשמינית הגמר, היא חייבת לנצח את אלופת העולם גרמניה. הנשיא קים יאנג־סם, אוהד כדורגל מושבע, ואורחו, ראש ממשלת תאילנד צ'ואן לקפאי, דחו את הפגישה ביניהם ב־20 דקות, כדי שיוכלו לצפות בשידור הישיר של המשחק נגד בוליביה.

מאות אלפי קוריאנים הגיעו למקום עבודתם מוקדם מהרגיל כדי לצמצם פערים בעבודה, על מנת לצפות במשחק.

הנהלת בית הכלא בקנסאן, דרומית לסיאול, שברה את הכללים כאשר התירה ל־800 אסירים לצפות בשידור המשחק. בתחנות האוטובוסים והרכבות, הצטופפו מאות ליד מסכי ענק, כדי לעודד את הנבחרת. המשחק עם בוליביה, הוצג לפני פתיחת הטורניר, כמשחק הקל יחסית של הנבחרת.

טלוויזיה

ערוץ 1

15.30 מונדיאל: תקציר משחקי אתמול; 23.00 מונדיאל: שידור ישיר שווייץ – קולומביה; 0.55 מונדיאל: תקציר משחקי היום (כולל ארה"ב – רומניה).

יורוספורט

8.00 עד 12.00 מונדיאל: תקציר משחקי אתמול; 19.00 מונדיאל: שידור ישיר בולגריה – יוון; 01.30 מונדיאל: שידור מאוחר ארה"ב – רומניה.

סופרספורט

6.00 עד 11.00 ווימבלדון: סיכום שלושת הסיבובים הראשונים.

החלו במסיבה, סיימו בביזה

מסיבת רחוב בהשתתפות אוהדי כדורגל בהאנטינגטון פארק, קליפורניה, הפכה להתפרעות המונית, שהוליכה לביזה ולמעצר של אדם אחד, אחרי שאחד מסגני השריף נפגע ממכונית. 80 אנשי חוק משש רשויות מקומיות שונות הוזעקו למקום, כדי לפזר את ההתפרעות שארכה כשעתיים, החל מ־11 בלילה ביום שישי.

בעיירה שמרוחקת שמונה קילומטרים דרום מזרח ללוס אנג'לס, התקבצו 5,000 בני אדם, שהחלו את החגיגה בחסימת רחובות ובמניעת גישה קלה. חלונות של ארבע חנויות נופצו, כדי לאפשר לבוזזים מעבר ממכוניות. כמה מהשוטרים שהוזעקו למקום, הותקפו על ידי המתפרעים שהשליכו אבנים ובקבוקי זכוכית.

השוטר שנפגע הובהל לבית החולים, משם נמסר כי הוא סובל מפגיעות במרפקו וירכיו. הוא טופל ושוחרר. החשוד, לאוניד־וליו סנטאנו (18), נעצר והואשם בתקיפה חמורה של שוטר.

פאליוקה הושעה משני משחקים

ג'יאנלוקה פאליוקה, שוער נבחרת איטליה, שהורחק במשחק נגד נורווגיה בשל נגיעת יד מחוץ לרחבה, הושעה אתמול משני משחקים – כך הודיעה אתמול נשיאות פיפ"א.

"מגיעים ששיחקו בפראות השעיה משני משחקים. אי אפשר להעניש אותי באותה חומרה", אמר פאליוקה לאחר ששמע את העונש. פאליוקה יחמיץ את משחקה האחרון של איטליה בשלב המוקדם, נגד מקסיקו ביום שלישי, ואת משחק שמינית הגמר, אם איטליה תעלה אליה.

עשרות חוגגים נפצעו בהתנגשויות עם משטרת מקסיקו לאחר הניצחון על אירלנד

אוהדים משולהבים של מקסיקו "חוגגים" את נצחון נבחרתם על אירלנד בהתנגשויות עם משטרת מקסיקו

אלפי אוהדי כדורגל מקסיקאים התנגשו עם משטרת המהומות של מקסיקו ועשרות מהם נפצעו אחרי שחגיגות הניצחון על אירלנד יצאו מכלל שליטה. לפחות 36 אוהדים נפצעו בכיכר העצמאות במרכז מקסיקו סיטי, אחרי שהאוהדים זרקו בקבוקים ואבנים על השוטרים שניסו לשמור על הסדר, ואלה הגיבו באלימות על ההתפרעות.

דקות ספורות לאחר הניצחון, זרמו רבבות אנשים לרחובות הבירה כשהם מניפים את דגלי הלאום וזועקים "ויוה מקסיקו". חגיגות פרועות כאלה היו בערים אחרות, ובגוודלחרה, העיר השנייה בגודלה במקסיקו, נפצעו 12 אנשים, מהם שלושה קשה.

כמה אוהדים עצרו אוטובוס מקומי, הסיעו אותו מנתיבו כשעשרות משרים נבנבו אליו ולא פחות מ־15 איש רקדו על הגג, בעת שהאוטובוס נסע לאיטו בין ההמון. משטרת מקסיקו מסרה שלפחות 20 שוטרים נפצעו בהתפרעויות.

ב־1970 וב־1986 נראו במקסיקו מחזות דומים בשעה שאירחה את המונדיאל והכינה להצלחות הנבחרות.

פוגטס עשוי לנפות את מילר "בגלל פחדנותו"

לאחר אסיפת שחקנים סוערת שוחח המאמן הגרמני עם מילר, שחבריו מכנים אותו "התינוק הבוכה"

המאמן הגרמני ברטי פוגטס (מימין) ושחקנו אנדריאס מילר. קרע, או שיקול מקצועי?

מאמן נבחרת גרמניה, ברטי פוגטס, הוליס לשנות את הרכב לקראת המשחק נגד דרום קוריאה מחר בדאלאס ו"הקורבן" הראשון עלול להיות אנדריאס מילר, הקשר התוקף שפוגטס עצמו ניבא כי הוא הולך להיות הכוכב הגדול של גרמניה כאן ליפות זו.

מילר הוחלף בידי פוגטס במחצית השנייה של המשחק נגד ספרד, ואחר כך אמר, כי מילר כבראה לא יפתח נגד דרום קוריאה. "משהו ישתנה במרכז השדה לקראת המשחק הבא, אני מצפה שנשחק בהרכב שונה".

פוגטס גם אמר, כי אנדי מילר הוא רק אחד מהשחקנים אשר "יכולתם נבחנת מחדש" והכחיד את הטענה שהמאמן והשחקן יצאו מכלל שליטה. "הקישור של הנבחרת הוא החלק החשוב של הקבוצה ושם צריכים לבוא השינויים", אמר פוגטס, שעדיין לא נרגע מהמשחק של נבחרתו נגד ספרד.

גרמניה זקוקה לניצחון על הקוריאנים כדי להבטיח לעצמה מקום ראשון בבית והישארות בשיקגו לקראת רבע הגמר.

פוגטס ערך ביום שישי אסיפת שחקנים סוערת ואחריה שוחח עם אנדריאס מילר ביחידות. "מילר נגד צא בכושר מעולה, אבל הוא מפחד להיפצע וזה משפיע על משחקו. אם ימשיך לשחק כך, לא תהיה לי ברירה אלא להוציאו מההרכב, ואז הוא לבטח לא ייפצע", אמר פוגטס.

שחקני נבחרת גרמניה מכנים את מילר עקב פחדנותו "התינוק הבוכה".

מילר קיבל את הביקורת של המאמן פוגטס, אבל אמר: "אני לא השחקן היחיד שצריך להאשים. אני מאוד רוצה לשחק בדאלאס ופוגטס יכול לסמוך עליי. אני אתן 100 אחוז מיכולתי".

פוגטס אמר, כי הוא עשוי לפתוח עם שני חלוצים נגד דרום קוריאה, להבדיל מחלוץ אחד ששיחק נגד ספרד. ייתכן שליד יורגן קלינסמן, שמקומו בטוח מכבר, יעלה בהרכב רודי פלר בן ה־34.

אבי רצון / בוסטון

סאקי לוחץ ומלחיץ

לפני שבע שנים שיחקה מילאן נגד פארמה בגביע האיטלקי. פארמה, שרק באותה שנה עלתה מהליגה השלישית לשנייה, הדיחה את מילאן בשני משחקים ועלתה לחצי הגמר. סילוויו ברלוסקוני, נשיא מילאן, דווקא אהב את מה שעשו הפארמזים למילאנזים, משום שבתוך 48 שעות הוא החתים את מי שאימן את פארמה, אריגו סאקי, לשלוש שנים.

מאז הסיפור פחות או יותר ידוע ומוכר. סאקי זכה עם מילאן באליפות איטליה אחרי עשר שנות יובש והוסיף לכך שתי זכיות בגביע אירופה לאלופות, תוך שהוא משנה מהקצה אל הקצה לא רק את אופי וסגנון המשחק של מילאן, אלא את פניו של הכדורגל האיטלקי כולו.

לפני שלוש שנים התמנה סאקי למאמן ה"סקוודרה אזורה" ולפני שלושה חודשים נבחר ברלוסקוני לראש ממשלת איטליה. בעוד האיטלקים ממתינים לשינויים שיחולל ראש ממשלתם החדש, חל שינוי אצל אריגו סאקי. המאמן, אשר שיכלל את הכדורגל הכלכלני למעט כמעט מדוייק ואשר הלחץ המפורסם שלו המלווה ליציאה לנבדל כמעט בכל הזדמנות – השתנה. סאקי ביטל בעבר כל אפשרות של ריגול, גם לפני משחקים חשובים, להכרת היריב לפני משחק נגד מילאן, משום שטען בצדק שלמילאן סגנון משחק משלה, והיא לא תשנה אותו בגלל יריב כזה או אחר. מילאן שיחקה במדריד, בטורינו, בבריסל, בנאפולי, באיינדהובן וברומא, באותו סגנון ובאותה צורה כפי ששיחקה בסן סירו של מילאנו.

והנה, בחודשים שלפני מונדיאל 94' וגם בימים של לפני המשחק נגד אירלנד, דיבר סאקי יותר על ג'קי צ'ארלטון, ריי האוטון ופול מקגראת, מאשר על באג'ו, דונאדוני ומאלדיני. הדברים לא נעלמו מעיניהם של הפרשנים באיטליה, שטענו שסאקי לחוץ ובעיקר מלחיץ את שחקניו. הטענות היו מקצועיות וברורות. הן היו קשורות בדילול מרכז השדה, נוכח לשיטת ה־"4־4־2". אי אפשר ללחוץ על היריב, טענו המבקרים, עם שלושה קשרים אשר יתקשו לעזור להגנה ברגעים קשים. המרוויחים יהיו גדולים והנבחרת תחזור הביתה מובסת ומבויישת.

החששות התאמתו אחת לאחת נגד האירים. אפילו סאקי הבין ששעה נגד הנורווגים הוא כבר חזר ל־"4־4־2" הלוחץ, המקורי והאמיתי. סאקי פשוט נכנע ללחץ של העיתונות והפרשנים וב־20 הדקות הראשונות נגד נורווגיה הפגינו האיטלקים יכולת טובה עד שהגיעה הרחקה של פאליוקה (ובאריבו הוא השוער היחיד בהגנה האיטלקית שאינו ממילאן ובכך ניתן להסביר את האיחור שלו ביציאה לנבדל לצידם של מאלדיני, באררי וקוסטאקורטה).

בעקבות אותה הרחקה של פאליוקה נאלץ סאקי להכניס שוער, מרקג'אני, ולהוציא שחקן שדה. אלברטיני? סיניורי? קאזירגי? אולי דינו באג'ו? לא, רוברטו באג'ו. באג'ו, כמובן לא האמין. הוא קיטר וחזר והיפנה מבט לספסל האיטלקי. אתם בטוחים שאני המוחלף? כן, אתה, אמר לו סאקי והסביר אחרי המשחק שבאג'ו היה פצוע בימים האחרונים ועם 10 שחקנים זה כבר פחות כדורגל ויותר נחישות, הקרבה ולחימה. באג'ו לא בנוי לכך. למזלו של סאקי באג'ו השני, דינו, כבש שער ניצחון ולמעשה המונדיאל האיטלקי מתחיל רק ביום שלישי נגד מקסיקו. אותה מקסיקו שהפגינה כדורגל חלש נגד נורווגיה אבל מסוכן ומעניין נגד אירלנד, וניצחה אותה 2–1.

ואיטליה נגד מקסיקו, אמורה להיות איטליה עם רוברטו באג'ו, ובאותו סגנון הדרך של 20 הדקות הראשונות נגד האירים. אלא אם כן ימשיך סאקי לעסוק בריגול ויבטל את חופש הפעולה של סוכביו. האיש מהעיירה הקטנה פוסיניאנו שבחבל אמיליה רומניה בצפון איטליה הוא בימים אלה בלתי צפוי, עצבני ואולי ארצות הברית הגדולה היא שמלחיצה אותו.

זו עדיין לא ברזיל

כמו אחרי הניצחון של ארגנטינה על יוון 4–0, כך אחרי הניצחון של ברזיל על קמרון 3–0 איני יוצא מרוצה מהכדורגל של הברזילים. הם היו טובים יותר מהקמרונים (בעיקר אחרי שהנבחרת מאפריקה נותרה עם 10 שחקנים) וגם הפגינו ניצוצות של כדורגל היופי, אבל מוקדם להשוות בין ברזיל 70' או 82' לזו של 94'.

רומאריו ממשיך להבקיע שערים ממצבים שרק הוא יכול להבקיע, ובכך מפגין יכולת אישית לא רעה. לאורך הקו היפהי. אבל, תתפלאו, החלק היותר חזק של הברזילים הוא דווקא ההגנה והחלק החלש של הקישור (בעיקר דונגה), שמאפשרים לראי להמשיך ולשמור על מקומו בהרכב הפותח. היום, שבעייתי של הברזילים בשנים האחרונות היה בעיקר בחלק האחורי, הבין זאת המאמן קרלוס פריירה ועכשיו נותר להמתין ולראות אם לברזיל יש גם את היכולת לעשות אותה קפיצת איכות שרבים בחובבי העולם מייחלים לה. רוסיה של המשחק הראשון וקמרון עם 10 שחקנים, עם כל הכבוד, הן לא קנה מידה כדי לבדוק זאת.

שוודיה של מונסון בלי ראוולין אבל עם ברולין, כהולם כך.

שוודיה יכולה להקשות

זה לא שהשוודים כל כך גדולים. גם הם עדיין לא הפגינו כאן כדורגל שאפשר לומר עליו שהוא מציג את העתיד. אבל לשוודים סגנון משחק מוגדר וברור והברזילים החוגגים עלולים להיות מופתעים מכמה שמכינים להם ברולין, אנדרסון, תרן ושוורץ. נכון שראוולין, שכבר הבקיע 3 שערים בטורניר, לא ישחק נגדם בגלל שני כרטיסים צהובים והברזילים בוודאי הצליבו עשרות פעמים כאשר ראו את השופט הצרפתי קינו מניף בפני החלוץ השוודי את הכרטיס הצהוב השני שלו בטורניר, אבל לשוודיה מספיק כשרון כדי להקשות עליהם ואולי גם לנצח אותם.

לגבי הרוסים, הרי שעל יכולת כמו שהפגינו נגד השוודים, הם היו נשלחים בעבר לסיביר. מצד שני כשהאיום הסיבירי היה קיים, אני בטוח שהם לא היו מפגינים יכולת כל כך חלשה.

הם כבר לא לועגים

שיקאגו, דטרויט ועכשיו כבר בוסטון. המונדיאל הולך וכובש את ארצות הברית. הניו יורק טיימס והוואשינגטון פוסט, השיקאגו טריביון והבוסטון גלוב, מגדילים מדי יום את מספר העמודים שהם מקדישים למונדיאל. ידיעות, פרשנויות וסיפורי צבע ממלאים את העיתונים הלוכים ומתרחבים. גם בעלי הטורים השונים הפסיקו ללעוג לזוקת הכדורגל ואפשר לומר שמתפתח כאן סיפור אהבה שעדיין לא הביא לחתונה, אבל האירוסין בדרך.

משקיף מהצד / יהושע שגיא

מעצב אופנה על תלבושות השחקנים בגביע העולם

הכדורגלנים לובשים מכנסיים קצרים במידה גדולה יותר כי זה מצ'ואיסטי

יובל כספין, בן 37, אופנאי שמעצב גם מדים ותלבושות לתיאטרון

מה אתה אומר על תלבושות הכדורגלנים?

התאכזבתי, באמת התאכזבתי. חשבתי שאראה את השחקנים לבושים במוטיבים (של רקדניות – י.ש.) ותחרים, כמו של רקדניות, אבל התפלאתי לראות שבמשך השנים שום דבר כמעט לא השתנה בבגדי המשחק של הכדורגלנים.

אתה לא מבחין בשום שינוי?

יש יותר צבעוניות, שכנראה משרתות את המפרסם, כיוון שמשתמשים בשחקנים כאילו היו לוחות מודעות, כאילו עליהם לשאת בגאווה את דבר המפרסם. פעם הכל היה בצבעים אפורים, היום יש יותר צבעים, שילובים של אדום וירוק וגם החולצות עם כל מיני הדפסים מיוחדים. יש התקדמות, אבל לא התפתחות חדשה. הכל נשאר אותו הדבר.

אתה חושב שיש מקום לשנות את מדי השחקנים?

לא יודע. אם יש – אז צריך לבדוק את הצרכים של השחקנים. מה יש כאן לבדוק? הכל ברור: הם צריכים לרוץ ולבעוט.

גם באתלטיקה צריכים לרוץ, ובאתלטיקה היו במשך השנים שינויים ודגמים בלבוש הספורטאים. האתלטים רצו פעם במכנסיים קצרים ובגופיה, עד שבן ג'ונסון וקארל לואיס החלו לרוץ באולימפיאדה בבגד גוף צמוד. עכשיו הרצים לובשים בגדי טייטס צמודים, או אופנוענים יחידה אחת לכל הגוף. זה לא קרה בכדורגל.

איך אתה מסביר זאת?

אולי מפני שהכדורגל הוא ספורט מצ'ואיסטי ואין לשחקנים סיבה לשנות את הלבוש בצורה שיכולה למוטט את הדימוי הגברי.

הלבוש של שחקני הכדורגל מבטא מצ'ואיזם?

בוודאי. השחקנים לובשים במתכוון מכנסיים וחולצה במידה יותר גדולה. תאר לעצמך איך היה נראה כדורגלן לבוש מכנסיים במספר אחד יותר קטן. זה יכול להעיב וליצור דימוי אחר לגברי השחקן, כאשר כל מיני בליטות בגוף היו הופכות את דימוי המצ'ואיסט על פניו. למרות זאת, לא נעשו שינויים בבגדי הכדורגלנים, חוץ מהצבעוניות המוגברת, מהשילובים של אדום וירוק והזהב וכל מיני צבעים שהופכים את התמונה בטלוויזיה שמחה יותר. וכמובן, גם הכתובת הענקית על החולצה שזו גם פונקציה של כסף.

איך היית מעצב תלבושת חדשה לשחקני הכדורגל?

אילו היו מזמינים אצלי, למשל, לתכנן את מדי מכבי חיפה לגביע אירופה, הייתי משתמש בצבעוניות יוצאת דופן, אולי משתמש באלמנטים של דגל הלאום. בכל מקרה הייתי יושב עם השחקנים, לומר את צרכיהם, אולי הייתי מתכנן להם טייטס עיצובי מיוחד מתחת למכנס. כמובן שהדבר אפשרי רק אחרי לימוד ושיפול מקצועי בעניין.

תעודת שליש בצבעים

סוונסון: לא מסתפק בעליה לשלב הבא

מאמן נבחרת שוודיה שגברה 3–1 על רוסיה רוצה לסיים בראש טבלת בית ב'

שוודיה הבטיחה לעצמה מעשית מקום בשמינית הגמר אחרי ניצחון 3–1 על רוסיה, אתמול לשבת. באותו יום חגגו בשוודיה את "חג הקיץ" המסורתי והניצחון הראשון של שוודיה בגביע העולם מאז 1974 – הקפיץ את התגיגה לשלמות.

דווקא הרוסים עלו ליתרון ראשון, מבעיטת 11 כבר בדקה הרביעית. רונג' ליונג הכשיל את אלכסנדר בורדיוק כשישה מטרים מהשער. אך לנ סאלנקו לא נכשל וקבע 1–0 לרוסיה.

השוודים הלכו ללחוץ בעוצמה מתגברת על השער הרוסי, והרמוניית סובות החמצו על ידי תומאס ברולין ומרטין דאהלין. בדקה ה־39, כמה דקות אחרי שהשוער הארין ספג צהוב על בזבוז זמן, הוא נבעט לפנדל של ברולין אחרי שדאהלין נדחף על ידי גורלוקוביץ' בתוך הרחבה.

בפתיחת המחצית השנייה הגיע האורצ'נקו להרחקות טובה, אך הדמיין. דקה אחר כך היתה רוסיה עם עשרה שחקנים כשגורלוקוביץ', שכבר ספג צהוב במחצית הראשונה, קיבל צהוב שני על עבירה מאחור.

מכאן היתה השליטה של השוודים ברורה. הארין עצר אמנם כמה כדורים, אבל בדקה ה־60 כבש דאהלין שער יתרון בנגיחה אחרי הגבהה של יונאס תרן. שש דקות לסיום שוב כבש דאהלין, ושוב בנגיחה, והעלה את מאמנו בטורניר לשלושה שערים. דאהלין, שספג צהוב שני בטורניר, ייעדר מהמשחק נגד ברזיל.

"הגענו את הניצחון, אבל אסור לשכוח שיש לנו עוד משחק ביום שלישי. אני לא מסתפק בזה שעלינו לסיבוב השני, אני רוצה לנסות לרדת בראשות הבית", אמר המאמן סוונסון.

אבל הרוסים, שכמעט לבטח יודחו הביתה אחרי המשחק הבא, משוכנעים שהמאמן פאוול סאדירין יתפטר. "סאדירין יתפטר ברגע שנגיע בחזרה לרוסיה", אמר אחד מבכירי ההתאחדות הרוסית.

- שוודיה: ראוולי, נילסון, בירוק לאבר (אריקסון 89), אנדרסון, ליונג, תרן, אינגסון, שוואר, ברולין, דאהלין, אנדרסון (לארסון, 84).
- רוסיה: הארין, גורלוקוביץ', חלוב, ניקיפורוב, אונופקו, פופוב (קארפין, 40), בורדיוק, קולגיצ'וב, מוסטובוי (גוליאמין, 49), סאלנקו, ראדצ'נקו.

שפט: ז'ואל קיניו (צרפת), 75,171 צופים, בדטרויט.

מקסיקו והחום התישו את האירים

מקסיקו – אירלנד 2–1 (1–0)

לואיס גארסיה, חלוץ אתלטיקו מדריד, כבש פעמיים ומקסיקו ניצחה את אירלנד 2–1 ושמרה על סיכויים לעלות לשלב הבא. והאירים סבלו מאוד מהחום הכבד באורלנדו. "לא המקסיקאים ניצחו אותנו, אלא החום הכבד", אמר ג'קי צ'ארלטון, מאמן אירלנד לאחר המשחק.

המקסיקאים הפגינו טכניקה טובה מפתיחת המשחק והיו עדיפים בשדה. דקה לפני המחצית הצליח קרלוס הרמוסיו לנער את השומר שלו ולהרכין כדור טוב לגארסיה שבעט כדור חזק ואלכסוני מ־20 מטר לפינה הרחוקה של בונר. "השער שקיבלנו דקה למחצית שבר את הבחורים", אמר צ'ארלטון אחרי המשחק.

בדקה ה־65 כבש גארסיה שער דומה בבעיטה מ־18 מטר, 2–0. האירים נראו אבודים כשהטמפרטורות בשמש הגיעו ל־44 מעלות, וכשהמשקיף עיכב את כניסתו של ג'ון אולדריג' כמחליף, איבדו אולדריג' וצ'ארלטון את העצבים.

שוער אירלנד, בונר, מנע אי נעימות כשעצר כמה כדורים קשים, אבל דווקא אז הצדיקו המחליפים של צ'ארלטון את עצמם כשג'ייסון מקאטיר בישל לאולדריג' הבקעת שער בדקה ה־83. עד לסיום ניסתה אירלנד נואשות להשוות אבל יכולת סרבה של שוער מקסיקו, חורחה קאמפוס, מנעה שיוויון.

המצב בבית ה' מסובך עכשיו כאשר לארבע הנבחרות סיכוי להעפיל לשלב הבא. לכל אחת מהן שלוש נקודות והמחזור האחרון (נורווגיה נגד אירלנד ומקסיקו נגד איטליה) יקבע.

- מקסיקו: קאמפוס, סוארז, אמבריז, ראמירז, ברנאל, דה אלמו, רודריגז (גוטיארז, 80), אספה, הרמוסיו (סלווהודו, 80), גארסיה, אלבס.
- אירלנד: בונר, אירווין, פילן, מקגראת', באב, קין, האוטון, האריסון, שרידן, סטאנטון (מקאטיר, 71), קוין (אולדריג', 71).

שפט: קורט רוהליסברגר (שוויץ). 61,129 צופים, באורלנדו.

90 דקות ראשונות בלי שערים

דרום קוריאה – בוליוויה 0–0

דרום קוריאה ובוליוויה סיימו אתמול ליום שישי את משחקם בבית ג' ב־0–0 – המשחק הראשון באליפות ללא שערים. משחק חלש, עם כמה התפרצויות טובות שהוחמצו, נתן לדרום קוריאה נקודה שנייה בטורניר.

"היינו יכולים לעשות היסטוריה אילו ניצחנו", אמר עוזר המאמן הקוריאני, הו ג'ונג מו, "אבל החמצנו שני מצבים מעולים". גם בוליוויה היתה מאוכזבת, מכיוון שהתיקו הזה אומר כי רק ניצחון על ספרד יכול לעלות אותה לסיבוב השני.

שתי הנבחרות התייצבו למשחק ללא אף ניצחון בהיסטוריה של גביע העולם ובכך נותרו פני הדברים גם אחרי 90 דקות. למרות שבוליוויה שלטה יותר בכדור ובמרכז השדה, נראתה דרום קוריאה קרובה יותר לניצחון. ההזדמנות הגדולה ביותר במשחק היתה של ארווין סאנצ'ו שבעט עם ענשין מצויין מ־20 מטר, אבל השוער הקוריאני הדף בקצות האצבעות.

- בוליוויה: טרוצ'ו, כאנדי, רימבה, קווינטרוס, קריסטאלדו, בורחה, מלגאר, סוריה, באלדיוויסו, רמאלו (פניה, 67), סאנצ'ו.
- דרום קוריאה: צ'וי אינג יאנג, פאן קאון, ג'ונג באי, הונג ג'י, מיונג בו, יאנג ג'ין, ג'ונג' יונג, ג'ה סאנג, באאנג יון (סיאוק ג'ו, 65), סון הונג.

שפט: לסלי מוטראם (סקוטלנד), בבוסטון.

המלך הגולה: אני מאמין ביכולת הרומנית להתעלות ברגעי משבר

מיהאי, המלך הרומני הגולה, הוכיר לנבחרתו את המשחק המכריע נגד ארה"ב. "אני משוכנע שתתגברו על התבוסה (4–1) לשוויץ. אני מאמין ביכולת הרומנית להתעלות בעיקר ברגעי משבר. אני מאחל לכם הצלחה". הדברים נשלחו באמצעות פאקסימיליה, ממלונו של המלך השוהה בתקופה האחרונה בעיירות נופש בשוויץ.

על האיגרת חתום המלך רק "מיהאי". המלך בן ה־72 הוגלה מארצו על ידי הקומוניסטים בשנת 1947. אחרי המהפכה בדצמבר 1989, הוא נכשל בנסיונו לארצו, בגלל חשש השלטונות מחזרת המלכות לרומניה. בביקורו היחיד במולדתו, באפריל 1992, הוא התקבל בחום על ידי מאות אלפים. ומניה זקוקה לפחות לתיקו מול ארה"ב, כדי לעלות לשלב הבא.

יחיאל ארזי / אורלנדו

אירים לא מתוחכמים

הכל היה מוכן לחגיגה אירית, ו"הבחורים בירוק" פשטו באלפיהם על אורלנדו, כדי להפכה לדאבלין לפחות ללילה אחד. אלא שמשהו השתבש ביום שישי באיצטדיון סיטרוס בול, ומי שחגג בסופו של דבר היו רבבות מקסיקאים. אורלנדו התחפשה לשעות ארוכות למקסיקו סיטי, וההילולה הבלתי פוסקת – עם כוסיות טאקילה ולהקות של מריאצ'יס – הזכירה אירועים מהמונדיאלים העליזים של 1970 ו־1986.

חום מעיק של 44 מעלות על מסכה הדשא, גבה חסר למקסיקאים והיקשה מאוד על האירים, שהתגעגעו לקור ולגשם של בריטניה. גם הקהל שהבתיבו המקסיקאים, שחשו באורלנדו כמו בבית, היה גורם חשוב בדרך לניצחון החיוני. אמנם, מאמן מקסיקו, מיגל בוריו, נטה להצטנע לאחר המשחק כשאמר, כי לשחקניו היה גם מזל – נוסף לנחישות, למאמץ שהשקיעו ולביצוע היעיל, אולם לאמיתו של דבר, היתה מקסיקו ראויה בהחלט ל־3 הנקודות, מפני ששלטה בבעטה, הפגינה עבודת צוות מצויינת בתנאים קשים, נהנתה מפירגון הדדי, ומעל הכל – היתה הנבונה משתי הנבחרות, בגלל ולוקה כוחות נבונה ועדיפות טכנית בולטת.

המבחן שהפגינו שלושם האירים, ללא השראה ובלא תיזוגים, לא הותיר להם סיכוי רב. משחקים למודי קרבות, כמו אירווין וקין ממנצ'סטר יונייטד, האוטון, סטונטון וטאונסנד מאסטון וילה ושרידן משפילד ונסדי, אפשר בהחלט לצפות ליותר – בפרט מול יריבים שאינם מוכרים מחוץ למולדתם, המייצגים מועדונים ללא יומרות, כמו חורה קרוז, טולוקה, אטלס, אמריקה ונקאסקה.

המוני האירים, ביציעים הגדושים יותר מ־61 אלף צופים, עם רגלים וצעיפים ירוקים, ושירה אירית שהכידה הרבה יותר את המבלי מאשר את אורלנדו – ציפו שה"מושיע" יציל אותם גם הפעם. אולם ג'ק צ'ארלטון, אולי הדמות הבעייתית ביותר באירלנד על אף היותו אנגלי, לא מצא תשובה ופתרון למצב המביך. "מקסיקו נבחרת טובה. לפעמים אתה מצליח ולפעמים נכשל. איני מאשים את מזג האויר. זה חלק מהמשחק, אך הבחורים שלנו נותרו בלא מיקוד קצת לפני ההפסקה, ואז ספגנו את השער הראשון", אמר ג'ק בן ה־59, בעל המראה הממלכתי הפנים המסוקות. "זה לא סוף העולם, אך בהחלט בעל משמעות למשחק הבא נגד נורווגיה, שיכריע לטובה או להפך".

היום שלושה משחקים

ארה"ב – רומניה. יום ראשון, 23.00, לוס אנג'לס

ארה"ב יכולה להבטיח לעצמה הלילה אחד משני המקומות הראשונים בבית א', אם תנצח את רומניה בלוס אנג'לס, במשחק האחרון בשלב המוקדם (23.00, אין שידור ישיר). רומניה תנסה להתאושש מתבוסתה לשוויץ, ואם תנצח, תעפיל לשמינית הגמר מאחד משני המקומות הראשונים.

ארני סטיוארט, שהבקיע את השער השני לרשת קולומביה, אמר אתמול: "חשוב מאוד לסיים במקום הראשון בבית המוקדם".

מאמן רומניה, אנג'ל יורדנסקו, קבל על כך שנבחרתו שיחקה נגד קולומביה בלוס אנג'לס, טסה לדטרויט למשחק נגד שוויץ ושבה ללוס אנג'לס כדי לשחק הלילה. יורדנסקו גם התייחס למשחק: "אנו חייבים לזכות לפחות בנקודה אחת, אבל זה יהיה קשה מאוד כיוון שעלינו להתאושש מהבדלי השעות בין הערים השונות".

מאמן ארה"ב, בורה מילוטינוביץ', משוכנע שנבחרתו תעפיל לשמינית הגמר: "אנו כמעט לא צריכים לשחק כדי להמשיך בטורניר. הכי חשוב שנעלה שלב, לא משנה מאיזה מקום בבית".

ישפוט מארקו ואן דר אלדה (הולנד).

שוויץ – קולומביה. יום ראשון, 23.00, סן פרנסיסקו

שוויץ עזבה את האולם ברטוריס, ותערוך את הופעת הבכורה שלה בטורניר במגרש פתוח כששחק נגד קולומביה בסן פרנסיסקו בסיום משחקי בית א' (23.00, שידור ישיר בישראל וביורוספורט).

קולומביה, אכזבת הטורניר עד כה, שהפסידה בשני משחקיה הראשונים, תנסה להתאושש ולהעפיל בכל זאת לשמינית הגמר. שוויץ, מנגד, לא תרצה להפסיד, כדי לא לסיים במקום השלישי ובכך למנוע אפשרות לשחק בשמינית הגמר באורלנדו הלוהטת.

מאמן שוויץ, רוי הודג'סון, משוכנע שנבחרתו כבר העפילה לשמינית הגמר ויתן לכוכבי הקבוצה, אלן סוטר (אצבע שבורה) וצ'יריאקו ספורצה (שרירי רגליים מתוחים) לנוח. "תומאס ביקל יהיה מחליף טוב מאוד לשניהם", אמר הודג'סון.

מאמן קולומביה, פראנסיסקו מאטורנה, אמר: "שיחקנו עד כה רע מאוד, ולא מגיע לנו לעלות לסיבוב הבא. איני רואה סיבה שנעפיל עם יכולת כזאת. אין לזה סטר".

ישפוט פטר מיקלסן (דנמרק).

בולגריה – יוון. יום ראשון, 19.30, שיקאגו

בולגריה ויוון, שתי הנבחרות שהובסו במשחקי הפתיחה של בית ד', ייפגשו הערב בשיקאגו, ברדיבי של הבאלקן ויחתמו את הסיבוב השני בבית (19.30, שידור ישיר ביורוספורט).

בולגריה תנסה להשיג את ניצחונה הראשון בטורניר הגמר, לאחר 17 משחקים שבהם הפסידה או סיימה בתיקו. גם יוון, שזה משחקה השני אי פעם בטורניר הגמר, תנסה לזכות באותו הישג.

מאמן יוון, אלקטאס פאנאגוליאס, אמר אתמול: "זהו משחק קובע לשתי הנבחרות. יהיה לנו קשה מאוד, כיוון שבבולגריה משחקים שניים או שלושה השחקנים הטובים באירופה – סטויצ'קוב, קוסטאדינוב והבאלאקוב". המאמן היווני הודיע, כי בעקבות התבוסה 4–0 לארגנטינה, הוא יערוך שינויים בהרכב. בולגריה תנסה לשפר את הגנתה, ביחוד את האגף השמאלי שהיה פרוץ במשחק ההפסד 3–0 לניגריה.

ישפוט עלי מוחמד בוג'סאים (איחוד הנסיכויות).

מארקג'יאני הרגיע את האיטלקים

לוקה מארקג'יאני הגיע לארה"ב מוכן לשמש בתפקיד צופה. אלה החיים של שוער בכל ענף ספורט. הכל השתנה בדקה ה־21 במשחק בין איטליה לנורווגיה (1–0), כאשר השוער הראשון ג'אנלוקה פאליוקה, הורחק לאחר שנגע בידו מחוץ לרחבה בכדור, בעת פריצתו של אויינד ליאונהרדסן. באותה שנייה היה מארקג'יאני בן ה־28 השוער הראשון של איטליה עד סיום משחקי הסיבוב הראשון, כולל משחק גורלי עם מקסיקו ביום שלישי על ראשות הבית. אם תנצח איטליה, היא תעלה לסיבוב הבא, תיקו יסייע גם כן, אך הפסד עלול לסיים את דרכה בגביע העולם.

האיטלקים אינם דואגים. מארקג'יאני הפגין יכולת טובה נגד הנורווגים. "נכנסתי למשחק במצב הגרוע ביותר. לא רק הרחקה, אלא בעיטת עונשין סמוך לרחבת ה־16 מ', כאשר אני קר לגמרי. קשה מאוד לעבור ממצב של צופה לשחקן פעיל בתוך שניות".

הפעולה הגדולה שלו היתה חמש דקות לסיום, כאשר מנע הבקעה כריאן יעקבסן, כדי לשמור על שער היתרון של דינו באג'ו מהדקה ה־69. "ידענו שהפסד לנורווגיה יהיה סוף הסיפור שלנו", אמר מארקג'יאני, שהוליך את לאציו רומא למקום השלישי בליגה האיטלקית. "ההגנה שלנו עמדה בעשי גבורה בדקות האחרונות במשחק".

מארקג'יאני נקבע שוער שני, בעיקר בגלל תלשתו במשחק נגד שוויץ במוקדמות גביע העולם (פאליוקה היה בהחלמה מפציעה בזמן אותה הרכבו) וקיבל את הדין.

במחנה האיטלקי סיכמו את פאליוקה על הזינוק האמיץ לרגלי ליאונהרדסן, על אף שהורחק, כי אם היה נתקע בשער, היה לשחקן הנורווגי סיכוי טוב מאוד להבקיע. "ידעתי שאני מחוץ לרחבה, אבל לא היתה לי שום ברירה אחרת", אמר פאליוקה בסיום. "לא היה לי מספיק זמן לחשוב שאורחק, אלא רק לעצור את הכדור".

בארזי נותח בברכו וסיים את הטורניר

פראנקו בארזי, קפטן נבחרת איטליה, שנפצע במשחק נגד נורווגיה, סיים את הטורניר. בארזי עבר שלשום בלילה ניתוח ארתרוסקופיה בברכו בבית חולים בניו יורק, וייעדר מפעילות ספורטיבית פרק זמן לא ברור.

הניתוח עבר בהצלחה מלאה, אמר רופא הנבחרת האיטלקית, סטיבן לספר כתב יחזור בארזי לשחק, אולם ברור כי הדבר ייקח כמה שבועות.

מאמן איטליה, אריגו סאקי, אמר כי היעדרם של בארזי ומאלדיני היא מכה קשה לנבחרת במשחק המכריע מול מקסיקו.

صكنا من الارمل

לפחות פעם בשנה אתם נזכרים
שיש צורך לטפל בענין.
במצבות שלייפשטיין (1940)
מחלקה לשיפוץ וחידוש מצבות יקיריכם
טל: 03-6476177

נהג מונית מיבנה נרצח בירי; גופתו נמצאה בפרדס ליד נס־ציונה

מאת משה מובאל

גופתו של שמעון אמסלם, בן 28, מיבנה נמצאה אתמול בתוך מכונית בפרדס סמוך לנס ציונה. אמסלם, נהג מונית במקצועו, נורה בעורפו. המשטרה סבורה כי מדובר ברצח על רקע פלילי.

אתמול בשעה 15.00 בערך ראתה תושבת כפר אהרן, שהלכה בשביל של פרדס בין כפר סירת שלום לרחובות, מכונית מסוג "סיאט" עומדת על שביל, ובה גופת אדם. היא הודיעה את המשטרה. למקום הגיעו מפקד מחוז המרכז, ניצב שלמה אהרונישקי, מפקד מרחב השפלה, תנ"צ רחמים דורי, ומפקד משטרת ראשון לציון, רפ"ק יפתח רוכובבי, וכן שוטרים רבים. הפרדס נסגר, והמשטרה החלה בחקירה.

מבדיקה ראשונית של המחלקה לזיהוי פלילי של משטרת מחוז השפלה, עלה כי אמסלם נורה בשר בת בנוקר. החקירה הועברה לצוות חקירה מיוחד במטה מחוז השפלה, בפיקוד של רפ"ק מרדכי בן מאיר.

אמסלם היה נשוי ואב לשניים. הוא עבד בתחנת המוניות "הנגב" ביבנה. אתמול לפני הצהרים דיווחה אשתו במשטרת יבנה, כי בעלה יצא בליל שבת להסיע את גיסתו במכונית לביתה בראשון לציון, ומאז לא חזר.

מחקירת המשטרה עולה, כי לפני כמה ימים לווה אמסלם סכום כסף גדול מחבר לצורך ביצוע עסקת רכוש. אתמול לא נמצא הכסף שהיה אמור להיות ברשותו. כמו כן טרם נמצא האקדח, שעל פי החשד נורה באמצעותו.

מודעה חדשה של בנטון מציגה את רייגן כחולה איידס

רומא (ע"ר). אוליביירו טוסקאני, האחראי למודעות הפרסומת לחברת בנטון לבגדים, גרם שוב למחלוקת ציבורית סביב פרסום חדש, המציג מודעת אבל מזויפת של נשיא ארה"ב לשעבר, רונלד רייגן. במודעה עולה, כאילו מת רייגן מאיידס.

"מודעת האבל" והתמונה פורסמו במהדורה מיוחדת של עיתון בנטון, שהוקדשה לאיידס, כמאמר מאסירי התוקף את הנשיא לשעבר. המודעה משבחת במקומה את "היענותו המהירה והנחושה של רייגן למלחמה במגפת האיידס בתקופת כהונתו".

שוטרים פלשתינאים ומבוקשים מעז אדין אל־קסאם השתתפו בהלוויית פעיל חמאס שנרצח

מאת עמירה הס
סופרת "הארץ" בעזה

אלפי אנשים השתתפו שלשום במסע ההלוויה של פעיל החמאס בעזה, נאמר סלוחה, אשר נרצח ביום רביעי שעבר.

התנועה האיסלאמית בעזה טוענת שהאחראים לרצח הם משפחת משתף פעולה שנרצח בעזה על ידי עז אדין אל־קסאם. משפחה זו הודיעה בעבר על כוונתה לנקום בפעיל חמאס.

בהלוויה, שהפכה הפגנת־ענק נגד משתפי הפעולה, נכחו מפקד המשמר הלאומי עבד אל־ראזק אל־מג'יידה ושוטרים חמושים רבים בכמה מכוניות משטרה. בהלוויה נראו גם כ־10 מבוקשים מיחידות עז אדין אל־קסאם, חמושים אף הם.

20 אלף משתתפים

מסע ההלוויה יצא ממסגד פלשתין בעזה, לאחר שהאימאם ביקש מהאנשים שלא לקרוא כל סיסמה אלא לצעוד בדממה. אלפי המלווים שבאו מכל הרצועה, ושמנו לפחות 20 אלף, צעדו ברחובות הראשיים של עזה, עד לבית הקברות בשכונת שייח רדואן. היו קבוצות שצעקו סיסמאות כמו "פלשתין איסלאמית", "היהודים – צבאו של מוחמד חוזר" וקראו קריאות לנקום במשתפי הפעולה, אך אחד מראשי החמאס שהחזיק ברמקול ביקש מהם להפסיק.

פסוקים מהקוראן

בבית הקברות דיברו שניים מראשי התנועה האיסלאמית, מוחסין אבו עטא והשייח אחמד בחר. אבו עטא קרא פסוקים מהקוראן המדברים על נקמה, הבהיר שתנועתו לא תשקוט "עד אשר יפגעו ברוצחים בודזה הפושעים", וקרא ל"קליעי" צבא השחרור הפלשתיני ולקליעי עז א־דין אל־קסאם" להכות יחד נגד משתפי הפעולה.

השייח בחר הבהיר שהתנועה הפסיקה להרוג משתפי פעולה "לא מתוך חולשה אלא מעמדה של כוח", וכדי לתת הזדמנות למשטרה להוכיח את יכולתה. הוא ביקש מהקהל שלא להטיל את האשם על משפחותיהם של משתפי הפעולה, וקרא לשלטון "לפעול נגד הבוגדים".

במסע עצמו, וגם בבית הקברות ירו הן השוטרים והן מבוקשי החמאס, והקהל ענה לירייות בקריאות "אללה אכבר".

תאומי מבחנה נולדו בביילינסון בעקבות טיפול בתרופה המיוצרת בהנדסה גנטית

הטיפול נעשה במסגרת ניסוי קליני בינלאומי

(ע). טיפול חדשני בתרופה המיוצרת בהנדסה גנטית הביא ללידתם של תאומי מבחנה בבית חולים ביילינסון. התרופה החדשה ניתנת במסגרת ניסוי קליני בכמה מקומות בעולם, כולל היחידה להפריה חוץ־גופית בביילינסון. לדברי מנהל היחידה, ד"ר בני פיש, זו הפעם הראשונה שטיפלו בבני־זוג כטכניקה של הפריית מבחנה ללא התרופה המקובלת "פרגונל". בני הזוג שטופלו בתרופה החדשה עברו קודם לכן כמה טיפולים ברכיבים המקובלות, אולם ללא תוצאות.

התרופה החדשה כוללת חיקוי של בן המופק בדרך סינתטית – זה מוחדר לגוף בתנאי מעבדה, עובר הסבה ומייצר את ההורמון הנדרש לשם ביוץ.

ד"ר פיש מסר כי זהו מקרה ראשון של שימוש בתרופה הסינתטית בטכניקה של הפריית מבחנה. בעולם משתמשים בתרופה החדשה בכמה מרכזים רפואיים, ליצירת ביוץ. לדבריו, התרופה יעילה ומדויקת יותר בהשגת התוצאות הרצויות ביצירת ביוץ. עד כה התוצאות מפתיעות, ומבשרות תקווה לזוגות שעברו הפריית מבחנה ללא הצלחה.

התרופה החדשה קיבלה את אישור ועדת הלסינקי לאחר הצלחת הניסויים הקליניים שערכת החברה המייצרת אותה, "ארס־סרנו" משווייץ, ברחבי העולם.

המבצע לפתיחת בתים אטומים הושעה לשבוע "כדי לאפשר לישראל לחזור בה ממדיניותה"

מאת יוסי טורפשטיין

המרכז לחקר אי האלימות, שבראשות ד"ר מובארק עווד, הודיע שלשום על השעיית המבצע לפתיחת בתים אטומים למשך שבוע "כדי לאפשר לשלטונות הישראליים לחזור בהם ממדיניות האטימה ולאפשר פעולות תיווך ליישוב הבעיה האנושית הזו".

המבצע שיזם ד"ר עווד לפתיחת בתים שנאטמו בידי כוחות צה"ל, החל לפני כעשרה ימים ובמסגרתו נפתחו עשרות בתים בידי ד"ר עווד עצמו ומתנדבים באזורים שונים של הגדה וירושלים.

בשבוע שעבר, בעקבות פרסומים באמצעי התקשורת, אטם צה"ל מחדש שני בתים. האחד, בית משפחת אל־מצרי בכפר עזריה שליד ירושלים (השייך לנפת בית לחם של המינהל האזרחי), שאחד מבניה, סאמר, אשר בגינו נאטם הבית ב־89', כבר שוחרר בדצמבר 93'. הבית השני שנאטם מחדש, הוא ביתו של מחמוד עליאן בשכונת ג'בל מכאבר בירושלים, שנאטם בראשונה לפני 18 שנה. ארבעה מבני משפחת עליאן, בהם מחמוד עליאן עצמו ששוחרר בעסקת ג'יבריל ב־85', וכן שני מתנדבים נוספים, נעצרו בידי כוחות משטרת ירושלים. עד כה לא נאטמו מחדש שאר הבתים, שנפתחו בידי הפעילים הפלשתינאים.

בהודעת המרכז לחקר אי האלימות, נאמר כי מטרת המבצע היתה למקד את תשומת הלב הציבורית לבעיית הבתים האטומים, שממנה התעלמו המנהיגים הישראלים והפלשתינאים במשא־ומתן לשלום.

"מטרת המבצע אינה להתגרות בשלטונות הישראליים, אלא להביא לתיקונו של אי צדק זה ולהשרות אווירה של שלום", אמר ד"ר עווד עם פתיחת המבצע. הוא הדגיש, כי אין זה סביר שבמסגרת צעדי השלום משוחררים אסירים, אשר בגין פעולותיהם נאטמו בתי משפחותיהם, ואילו הבתים עצמם נשארים אטומים.

פעוט נפל מקומה רביעית על שיח ונפצע קל

מאת אמנון יפה

אביעד כהן, בן 3 מדימונה, נפצע קל לאחר שנפל מהקומה הרביעית. למזלו, הנפילה נבלמה על ידי שיח.

סמוך לשעת כניסת השבת, שיחק הילד ליד ארון חלון הבית שבקומה הרביעית בשכונת נווה דוד. הוא הבט את ראשו בחלון הרשת. לפתע, נקרעה הרשת מאחת הזכוכיות והפעוט, שהתכופף, נפל למטה. הוא נפל תחילה על שיח שבלם את עוצמת החבטה. בני משפחה ושכנים מבוהלים שרצו למטה, מצאו אותו שרוע על הארץ.

ניידת טיפול נמרץ של מד"א הגיעה למקום ואנשי טיפול ראשוני, פינו הפעוט לבית החולים סורוקה בבאר־שבע. בבית החולים התברר כי הוא נחבל קל בכל חלקי גופו. הוא אושפז להשגחה במחלקה לכירורגיה של ילדים.

משרד החינוך עשוי להעלות ציונים בבחינות בגרות אם יתברר שהיו קשות מדי

מאת אור קשתי, סופר "הארץ" לענייני חינוך

בעקבות תלונות על רמת הקושי בבחינות הבגרות, שהתקיימו בשבועיים האחרונים, ובעיקר לנוכח התלונות על בחינת הבגרות במתמטיקה, שהתקיימה בשבוע שעבר, הורה שר החינוך, אמנון רובינשטיין, למנכ"ל משרדו, ד"ר שמשון שושני, לכנס השבוע את המפקחים המרכזיים (מפמ"רים) של כל המקצועות בבחינות הבגרות לדיון מיוחד כדי לבדוק אם הבחינות שניתנו השנה אינן קשות מדי, או שהמבנה שלהן אינו תקין.

לדברי דובר משרד החינוך, יצחק טוניק, התלונות מתייחסות רק לחלק מבחינות הבגרות ברמת הלימוד המקסימאלית (חמש יחידות לימוד), ולא לרמות אחרות. בשנה שעברה ניתן פאקטור בבחינת הבגרות בדקדוק.

אתמול בתיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

יש להם הרבה אחיות

התיאטרון הלאומי "הבימה" מציג באולם רובינא את "האחיות רוזנצוייג" מאת וונדי וסרשטיין. תרגום: אהוד מנור. בימוי: עמית גורי. תפאורה: אדריאן ווקס. תלבושות: צילי צרצי. מוסיקה: אהוד הרמז. תנועה: מאיר אלוני. תאורה: בזרי קופרמן.

זהו מחזה אמריקאי על שלוש אחיות יהודיות. אחת מהן גרה בלונדון עם בת מתבגרת, והיא בנקאית. השנייה היא עיתונאית הנוסעת בעולם ומנסה ליצור קשר עם במאי שהוא ביסודו של דבר הומוסקסואל, והשלישית היא ד"ר המייעצת לנשים וגברים ברדיו על בעיות הנפש שלהם. לכולן החיים לא בדיוק הסתדרו, והמחזה רצוף חכמת יהודית אמריקאית, עם כמה רגעים רגישים, כמה בדיחות לא רעות וכמה תפקידים טובים.

האם עצם העובדה שמדובר במחזה על אחיות יהודיות אמריקאיות די בה כדי ש"הבימה" תעלה את המחזה על הבייר כן, למה לא? בפועל, הייתי שמח מאוד אילו הבמאי היה רגיש יותר לרגעים אנושיים, והבנה הצגה מבריקה יותר ומשעשעת יותר. המבחן של הצגה כזאת הוא במידה בה היא מצליחה להפוך את הסיפור הזה, שהוא אמריקאי מאוד, לחומר אנושי שיהיה אכפת לך ממנו, למרות שביסודו של דבר זה לא האנשים או הסיפור הכי מעניינים בעולם. במבחן הזה ההצגה בסך הכל לא עומדת, למרות שיש בה לא מעט רגעים יפים.

יש בחומר הזה בהחלט פוטנציאל, מה גם שהשחקנים מראים כמה אפשר להשתעשע בו: מרים זוהר בתפקיד האחות הבכורה, ליאת גורן בתפקיד האחות הצעירה, יהודה אפרוני בתפקיד של פרוון יהודי מלא חכמת חיים פשוטה, נתן דטנר בתפקיד הבמאי, ואפילו שרון בר־זיו בתפקיד קטן יחסית של המחזר של הבת. רוזינה קמבוס מגזימה בתפקיד האחות האמצעית, שהיא על גבול הקריקטורה, אבל אולי כך צריך, כי זה די עובר.

אולם, כל זה ביחוד לא מגיע לכך שהמשפחה הזאת, שבעצם מה לי ולה, תהפוך לדבר החשוב ביותר בעולם עבורי כשאני יושב בתיאטרון. אפילו מהחומר הזה, שאינו מלהיב אפשר היה להפיק יותר.

עם זאת, זו הצגה שמצליחה להעביר ערב באולם הגדול של תיאטרון "הבימה", וזה מעשה לא פשוט. אם היא תצליח – באופי הבורגני שלה – לסייע לתיאטרון להעלות הצגות כמו "שלוש אחיות" שמשוחקת במקביל ב"הבימרתף" (על הצגה זאת, המרשימה ביותר, בביקורת אחרת, ויש קשר נושאי בין שני המחזות, למרות שווסרשטיין רחוקה מלהיות צ'כוב), הרי לא אכפת לי של"הבימה" יש גם את האחיות רוזנצוייג, למרות שלא באמת אכפת לי מה יעלה בגורלן.

בביל שעת:

(סוף מעמוד 1א)

השלושה יקבלו את פרס השלום על שם נשיא חוף השנהב המנוח, פליקס הופואה־בואני, ובעת דנים בארגון פגישת עבודה ביניהם. סדר היום של הפגישה עדיין לא נקבע.

הנוכחות הבינלאומית הזמנית בחברון תסיים את פעולתה באוגוסט, בתום המנדט בן שלושת החודשים לפעולתה. קול ישראל שידר אתמול כי נציגי שלושת המדינות המשתתפות בכוח המשקיפים בחברון – איטליה, נורווגיה ודנמרק – נפגשו ברומא והחליטו שלא להאריך את מנדט הכוח לתקופה נוספת.

ראש הממשלה אמר בסוף השבוע, בהתייחסו לפגישה פומבית בינו לבין המלך חוסיין, כי "לי לא ידוע על הסכמה על תאריך. אני יודע שיש הסכמה עקרונית מצד מלך ירדן". רבין ייצא לביקור בארה"ב בנובמבר, שבו יקבל את פרס השלום מידי נשיא ארה"ב לשעבר, רונלד רייגן. רבין הודיע לרייגן כי ישמח לקבל את הפרס בטקס בלוס אנג'לס, וביקש לקבוע את התאריך לנובמבר.

ירדן וישראל מנהלות עתה מגעים רצופים לקביעת המקום והמועד של השיחות ביניהן, שיתחדשו במחצית השנייה של יולי. על המיקום יש חילוקי דעות בין שלושה או ארבעה אתרים. ירדן הציעה לנהל את השיחות משני עברי הגבול בערבה, וישראל מציעה את עקבה ואילת, או בתי מלון לחוף ים המלח. בישראל מקווים, שארה"ב תסייע בשכנוע הירדנים.

מקורות פרו־ישראליים בוואשינגטון אומרים כי משרד הסיוע האמריקאי לאוטונומיה לא יוקם במזרח ירושלים. המקורות הישראליים אמרו את הדברים בעקבות פגישה שקיימו ביום ששי חברי ועדת החוץ של בית הנבחרים עם מנהל סוכנות הסיוע (AID) בריאן אטווד. בשיחה פרטית אמר אטווד "לא נעשה שום דבר טיפשי שיפגע בישראל".

מזכיר המדינה וורן כריסטופר אמור להודיע בימים אלה על החלטתו בסוגיה זו לאחר שקיבל מכתב מראש הממשלה, יצחק רבין, שישראל מתנגדת נחרצות להפעלת לשכת הסיוע ממשרדי הקונסוליה במזרח ירושלים. פקידים בוואשינגטון אמרו כי כריסטופר יבחר בין הצבת אנשי הסיוע בקונסוליה במערב ירושלים לבין הצעה לפתוח משרד בירידו, דבר הכרוך בהקצאה תקציבית מיוחדת. הסיוע לרצועת עזה יופעל ממשרדי השגרירות בתל אביב, או במשרד שייפתח בעזה.

אסיפה כללית

פורום המשק והכלכלה למען איכות הסביבה בישראל

ב ח ס ו ת
השר לאיכות הסביבה
י ו ס י ש ר י ד

חברי "פורום המשק והכלכלה למען איכות הסביבה בישראל" מוזמנים לאסיפה הכללית שתתקיים:
יום שישי כ"ב תמוז תשנ"ד, 1 ביולי 1994.

האסיפה תתקיים ב"בית אלון" רחוב אילת 8 גבעתיים, בחסות השר לאיכות הסביבה יוסי שריד.

להלן סדר היום:

מושב ראשון
09:00 – 09:30 התכנסות ורישום.
09:30 – 09:40 דברי פתיחה: ראש העיר המארח מר אפי שטנצלר.
09:40 – 10:15 ברכת השר לאיכות הסביבה יוסי שריד ודבריו לבאי האסיפה.
הענקת תעודת כבוד למייסד הפורום יוסף תמיר – יו"ר "חיים וסביבה".
ברכת הארגונים המקצועיים במגזר העסקי.
10:15 – 11:00 הרצאה: פרוייקטים משותפים לישראל ושכנותיה ככלי לקידום השלום.
מרצה: אהרון זוהר, חבר הנהלת הפורום.

מושב שני
11:00 – 12:00 דו"ח פעילות הפורום.
אסיפה כללית ובחירת מוסדות הפורום.
יבחרו: הנהלה
ועדת בקורת
ועדה מדעית
ועדת כספים
ועדה לקשרי חוץ
ועדת הסברה

לעו"ד בתיה אבלין

משתתפים בצערך במות אחיך

משה (מוניה) שפירא ז"ל

דירקטוריון, הנהלה ועובדי החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בע"מ

במלאת שלושים לפטירתו של
בעלי, אבינו וסבנו היקר

שלמה גליקסברג ז"ל

תתקיים אזכרה וטקס גילוי המצבה
ביום שלישי י"ט תמוז תשנ"ד 28/6/94 בשעה 17.00
בבית העלמין הירקון (כביש חוצה שומרון)

תודתנו נתונה לכל מנחמינו

המשפחה

יד ושם
רשות הזכרון לשואה ולגבורה

הנהלת יד ושם
מביעה את צערה העמוק על מותה של

רות זריז ז"ל

חברת מועצת יד ושם

יידישפיל התיאטרון היידי בישראל

אבל על מותו של חבר ההנהלה
ואחד ממייסדי התיאטרון

מר **יצחק קורן** ז"ל

ומשתתפת באבל המשפחה

הנהלת תיאטרון היידישפיל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אמנו וסבתנו היקרה

דבורה ניימן ז"ל

ההלוויה התקיימה ביום ששי ט"ז תמוז תשנ"ד 24/6/94
יושבים שבעה בבית הבן רח' הטבק 7 רמת השרון טל' 03-5406362

המתאבלים:
גדעון, שרה, עמלי ושלי ניימן
יגאל, נחמה, טל, גיא ודן נאמן
וכל בני המשפחה

לנירה דרור
מנכ"ל בריטיש איירווייס בישראל

משתתפים באבלך הכבד במות

אביך ז"ל

התאחדות סוכני נסיעות ותיירות בישראל
ש.ע.ל. בע"מ

קואופרטיב "דן"
משתתף בצער החבר
אמנון שומרון והמשפחה
על מות
האב ז"ל

המזמים וכואבים את מותו בטרם עת
של מנהלנו המסור והנאמן

שרגא אורנשטיין

אמנון אורמן
רן הנגבי
ועובדי מנופים ומשאות בע"מ
שמיר בע"מ

קואופרטיב "דן"
אבל על מות חברו הגימלאי
יעקב פלז ז"ל
ומשתתף בצער המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של יקירנו

יואכים חיים לוי

הלויה תתקיים ביום שני י"ח תמוז התשנ"ד 27.6.94 בבית העלמין שדה יהושע (כפר סמיר) שער מספר 1 בשעה 16:00.

המשפחה המתאבלת:
אשתו: מריאנה לוי
בתו: רעיה לקסלר וב"ב
בנו: ד"ר יורם לוי וב"ב
בנו: דורון לוי וב"ב
אחותו: רות שלייר

לפנינה והמשפחה
אתכם באבלכם בהילקח

ישראל רותם

ידיד ורע

רודי גולן
וכל בית נאות הככר

לאתי, רועי, רוני ועופרי
אתכם באבלכם הכבד במות יקירכם

שרגא אורנשטיין

תמרה ואמנון אורמן
רונית ורן הנגבי
יעל ודוד לשם
אורלי ואלון מגדל
ובני ביתם

חדשות חוץ

צרפת נוקטת יד קשה נגד מיליציות בני הוטו כדי להוכיח את עמדתה הנייטראלית בסכסוך

סייאנגוגו, רואנדה (רויטר). צנחנים צרפתים נקטו אתמול יד קשה כלפי המיליציות מבני שבט הוטו שהטילו את אימתם על דרום מערב רואנדה, כשפירקו באופן שיטתי את מחסומי הדרכים שלהם ואמרו להם לעזוב את המקום.

הצנחנים, הגל הראשון של כוח בן 2,500 חיילים שצרפת מתכננת לפרוס ברואנדה כחלק מ"מבצע טורקיז" השנוי במחלוקת שלה, עצרו את הג'יפים והמשאיות הצבאיות שלהם בכל מחסום דרכים אותו שבו נתקלו. בסודרות וחילופי דברים קצרים נאמר ללוחמי ההוטו לשוב להיהם האזוריים ו"להשאיר את משימת השמירה על השלום בידי המקצוענים".

נראה כי טאקטיקה זו היא חלק ממאמץ של צרפת להוכיח לחזית הפטריוטית של רואנדה, שמתנה ביקורת קשה על ההתערבות הצרפתית, כי היא אינה נוהגת משוא פנים בטיפול שלה בקהילות של בני טוטסי ובני הוטו. הצרפתים, שהימשו אימונו בעבר את צבא רואנדה, שהממשלה בו היא בידי בני הוטו, מנסים להוכיח, כי הם מתערבים ברואנדה ככוח נייטראלי ולא כדי להציל את ממשלת המעבר במדינה זו.

במאמצים ההומניטאריים.

בהצהרה של משרד החוץ האיטלקי נאמר, כי ההחלטה על כך הושגה בפגישה משותפת עם פקידים בכירים במשרד ההגנה. לדברי ההצהרה, החיילים ייצאו לרואנדה בתחילת השבוע. על פי ההצהרה, הפקידים הבכירים בוחנים אפשרות שהחיילים יוכלו להגן על מרכזי בריאות ועל שירות ההומניטאריות.

ראש ממשלת איטליה, סילויו ברלוסקוני, אמר שלשום כי הוא מצפה שאיטליה תשלח עד 450 חיילים ובית חולים שדה כדי להעניק סיוע הומניטארי לקרבנות מיחוץ הדמים ברואנדה. ברלוסקוני אמר בפסגה שהתקיימה בקורפו, כי הוא מקווה שאיטליה תוכל לתאם את פעולותיה עם צרפת. דובר של ברלוסקוני הדגיש, כי בכל הנראה יוצבו החיילים האיטלקים, מחוץ לגבולות רואנדה.

ברלוסקוני: 450 חיילים ובית חולים שדה

רומא (רויטר). איטליה מסרה אתמול כי היא תשלח משלחת לגבול אוגנדה־רואנדה, כדי לבדוק אם הכוחות המוזרים שלה יוכלו לסייע

הסנקציות המורחבות נגד המשטר הצבאי בהאיטי נכנסו לתוקפן

פורט־או־פרינס (רויטר ואי־פי). קשריה של האיטי עם העולם החיצון הצטמצמו שלשום, כאשר ארה"ב הפסיקה באופן רשמי את הטיסות בין שתי המדינות בניסיון נוסף לשים קץ לשלטון הצבאי.

כל העסקות הכלכליות בין ארה"ב והאיטי הופסקו ביום רביעי. הרשויות ניסו להקל מעט על האיסור הפיננסי באמצעות פסיקה של בית"ד שקבעה שיש לפתוח מחדש את סניפי "סיטיבנק" ו"בנק אוף בוסטון" בפורט־או־פרינס; שני הסניפים נפתחו מחדש שלשום אחר הצהריים, אך המוסדות הפיננסיים בארה"ב נותרו סגורים בפני תושבי האיטי.

הטיסות היומיות בין פורט־או־פרינס לבין מיאמי היו הקשר החשוב ביותר בין האיטי לבין העולם החיצון. כל חברות התעופה למעט אייר פראנס, המפעילה שתי טיסות הלוך ושוב בשבוע מגוואדלופ ואחת מהרפובליקה הדומיניקאנית, הפסיקו את טיסותיהן להאיטי, כדי לציית לחרם.

ניו יורק (רויטר). העיתון "ניו־יורק טיימס" מסר אתמול מפי כמה פקידי ממשל בכירים בארה"ב כי אם וכאשר יוותרו השליטים הצבאיים בהאיטי על השלטון, ישלח לשם האו"ם בין 12 ל־14 אלף חיילים, מחציתם אמריקאים. הפקידים הבכירים הוסיפו כי המספר הסופי עשוי להשתנות.

התוכנית, לפחות במתכונתה הנוכחית, מציבה ארבע מטרות עיקריות בפני חיילי האו"ם: הגנה על מוסדות ומנהיגים דמוקרטיים, מתן הכשרה מקצועית לצבא ולמשטרה בהאיטי, הגנה על עובדים בארגונים בינלאומיים למתן סיוע הומניטארי ולשמירה על זכויות האדם ושמירה על הסדר הציבורי.

נשיא ארגנטינה, קארלוס מנם, הבטיח אתמול לנשיא ארה"ב ביל קלינטון כי ארצו תעניק סיוע פעיל למשלחת או"ם חזקה יותר שתיכנס להאיטי אם שליטיה הצבאיים של מדינה זו יוותרו על השלטון. "שני המנהיגים הסכימו שיש להשיב בדחיפות את הדמוקרטיה על כנה בהאיטי ואמרו כי חיזוק משלחת האו"ם במקום עשוי להעניק תרומה חשובה למטרה זו", נאמר בהצהרה שפרסם הבית הלבן.

מנם, שארצו נתנית ממה שהוא מכנה "הקשרים הטובים ביותר שהיו לה אי פעם עם ארה"ב", אמר כי ארגנטינה תשלח בכל הנראה חיילים למשלחת האו"ם, אך הוסיף כי הקונגרס הארגנטיני יצטרך לאשר את ההחלטה.

צרפת וקנדה הבטיחו אף הן לשלוח חיילים לחיזוק משלחת האו"ם.

השופט פיזר את חבר המושבעים בחקירה המוקדמת של סימפסון

לוס־אנג'לס (אי־פי). עורכי הדין לי ביילי ואלאן דרשוביץ' הצטרפו אתמול לצוות ההגנה במשפטו של או־ג'יי סימפסון.

מיד לאחר שהתמנו, סייעו עורכי דין אלה לשכנע את השופט לפזר את חבר המושבעים של החקירה המוקדמת בפרשת הרצח הכפול.

שופט בית הדין העליון, ססיל מילס, הודה במפתיע ביום שישי לחבר המושבעים להפסיק את החקירה, באומרו כי כמה מאנשי חבר המושבעים עלולים להיות מושפעים מהפרסום שניתן עד כה לפרשה.

בעקבות החלטת השופט, יתקיים שימוע ראשון בפרשה זו ביום חמישי, ובמהלכו יצטרכו התובעים להגיש את ממצאיהם בבית דין פתוח; הסניגורים יוכלו לקיים חקירה נגדית של העדים.

כוכב הפוטבול לשעבר, בן ה־46, חשוד כי רצח את אשתו לשעבר ואת מאהבה. הוא טוען כי הוא חף מכל פשע.

הפסקת האש בבוסניה קרובה להתמוטטות

סרייבו (אי־פי). הפסקת האש האזורית בבוסניה, שהושגה ביוני, קרובה להתמוטטות, לאחר שהאו"ם לא הצליח אתמול לכנס את הצדדים הלוחמים לשיחות כוללות על הפסקת מעשי האיבה.

הסכם זה נחשב חיוני למתווכים הבינלאומיים לדון על הסכם כולל לסיום מלחמת האזרחים בבוסניה, הנמשכת זה 26 חודשים. הסכם הפסקת האש הנוכחי נכנס לתוקפו ב־10 ביוני ואמור להימשך חודש.

רוב הקרבות באחרונה אירעו סביב קו החזית מערבית לטוזלה, מגורדקאף שבצפון עד דיבויצה שבמרכז בוסניה. סבורים כי חיילי הממשלה המוסלמית מנסים להשתלט על חלק חשוב מהדרך.

אלפי סרבים נמלטים

אמצעי התקשורת בבוסניה, הן של הסרבים והן של המוסלמים־קרואטים, דיווחו כי אלפי סרבים נמלטו מהאזור עקב אש ארטילריה כבדה שניתכה עליו. דובר האו"ם בבוסניה, מייג'ור רוב אנינק, דיווח אתמול בבוקר על חילופי אש ארטילריה כבדה בקרבת ואבודיבדיצה במרכז בוסניה, בגורדקאף בצפון ובאזור שממערב לטוזלה.

עם הגעת הידיעות על חילופי ארטילריה נוספים ביטלו פקידי או"ם בכירים שיחות שנועדו להתקיים בין הסרבים־בוסנים לבין מנהיגים צבאיים ופוליטיים, שמטרתן להציל את הסכם הפסקת האש ולהאריך את תוקפו גם לאחר ה־8 ביולי.

אנינק אמר כי פקידים פוליטיים וצבאיים בכירים בממשלת בוסניה ביטלו מהרעיון להשתתף בדיונים. נראה כי הם רוצים לדון רק בהסכם מקיף למניעת ירי צלפים – הסכם שאינו יכול לספק את הסרבים.

חיילי הבריגאדה הרוסית השישית הממונעת במצעד פרידה שהתקיים אתמול בברלין. רבבות ברלינאים צפו בחיילים הרוסים. עד ספטמבר יעזבו כל חיילי רוסיה את ברלין. בשבוע שעבר צעדו בברלין צבאות ארה"ב, צרפת ובריטניה, שהתנגדו לקיים מצעד משותף עם צבא רוסיה במענה שאין לתת לגיטימציה לתפקיד המרכזי שהיה לרוסיה בחלוקת העיר ובתמיכה במשטר הקומוניסטי במזרח גרמניה

ארה"ב מזהירה את צפ' תימן: המשך הפגזות עדן יגרור פעולת חירום של מועה"ב

צפון תימן הכריזה על הפסקת אש החל מחצות

צנעא (ע"צ וע"ר). צפון תימן הכריזה אתמול בערב על הפסקת אש חדשה במלחמת האזרחים עם הדרום, החל מחצות הלילה (לפי שעון ישראל), כך מסרה הטלוויזיה בצנעא. הפסקת האש הוכרזה בשם מועצת ההגנה הלאומית (הצפונית). בהודעה נאמר, כי הנספחים הצבאיים של ארה"ב וצרפת בצנעא יפקחו במישרין על הפסקת האש. לפחות 35 אזרחים נהרגו או נפצעו בעדן לפני שהצפון העלה את הצעתו להפסקת אש.

ארה"ב קראה שלשום לכוחות צפון תימן להפסיק מיד את ההפגזות על עדן, שגרמו למותם של עשרות בני אדם. "כוחות הצפון צריכים להפסיק מיד את הפגזתם על עדן, להימנע מפעולת קרקע נגד העיר ולהסיג את כוחות הארטילריה ואת משגרי הטילים שלהם", אמר שלשום בוואשינגטון דובר מחלקת המדינה האמריקאית, מייק מקקארי. "פעולות צבאיות נוספות יגררו פעולת חירום של מועצת הביטחון של האו"ם", הוסיף מקקארי, מבלי לפרט אילו צעדים יינקטו.

מזכ"ל האו"ם, בוטרוס ראלי אמר שלשום, כי צפון תימן צריכה להצהיר באופן דחוף "על הפסקת אש מיידית ועצירה מוחלטת של ההפגזות על העיר עדן כדי שניתן יהיה להקים מנגנון לפיקוח על הפסקת האש". ראלי ושליחו המיוחד בתימן, לחדאר בראהימי, שוחחו שלשום עם מנהיגי הצפון והדרום בפגישות נפרדות שקיימו בניו־יורק.

חמישה ניסיונות קודמים להגיע להסכם על הפסקת אש, שהוצעו בעיקר על ידי הצפון, נכשלו עד כה, כשכל צד מאשים את הצד השני בכישלון.

הצהרה רשמית ששודרה אתמול ברדיו צנעא הביעה "השתאות ואי נחת" מההצהרה האמריקאית. בהצהרה נאמר כי ההודעה האמריקאית "אינה מבוססת על מה שקורה בשטח". על פי ההצהרה, הצפון מצייתת להפסקת האש ואילו הדרום הוא האשם בפרובוקציות.

כוחות צפון תימן הפגיזו אתמול לפני ההכרזה על הפסקת האש פרברים במעוז הדרום עדן, למורת אזהרותיה של ארה"ב. פקיד בכיר בדרום תימן אמר, כי טורים של טנקים מהצפון נראו שועטים במרבר, צפונית לעדן שהדרום הפורש הכריז עליה כעל בירתו – הכרזה שלא זכתה להכרה בינלאומית.

סוכנות הידיעות הצרפתית מסרה כי כוחות צפון תימן הצליחו לנתק את הכביש המוביל מבית הזיקוק, הנמצא 18 ק"מ ממערב לעדן. כביש החוף המקשר בין עדן לבין בית הזיקוק נותק ליד הכפר מדינת א־שעב. אולם, מחסום דרכים שהקימו כוחות הדרום ביציאה מהכפר, מונע מכלי רכב אזרחיים לנסוע לכיוון עדן.

חשוב לדעת!

זה עתה יצא לאור הספר:

חוקי עזר של עיריית תל־אביב־יפו

ערוכים לפי נושאים עם ארבעה מפתחות

בעריכת צבי ה. פרייזלר עו"ד

מעודכן עד 1.4.1994

אדריכלים
בעלי עסקים
בנקים
בתי אוכל
בתי חרושת
בתי מלאכה
בתי עינוגים
ועדי בתים
חברות
מהנדסים
מוסדות חינוך
מוסדות סעד
מוסדות תכנון
מוסדות תרבות
משרדי ממשלה
ספריות
עיריות
עורכי דין
קבלנים
רואי חשבון
רשויות מקומיות
שרותי כבאות

תושבי ת"א־יפו והבאים בתחומה

להשיג בחנויות הספרים המובחרות, או בטל' להוצאה, בכרטיסי אשראי ויזה וישראכרט במחיר מבצע עד 10.7.94 - 198 ש"ח (כולל מע"מ); מחיר קטלוגי 268 ש"ח

כתובים הוצאה לאור, המלך ג'ורג' 41, ת.ד. 7830, ירושלים, טל'/פקס' 02-259228/9

קנה פקס וקבל קו בחצי מחיר 345 ש"ח בלבד

בזק מאפשרת לך להזמין קו לפקס- בפקסימום חסכון. רק 345* ש"ח. במקום 690 ש"ח.
זמן שווה כסף- השימוש בפקס חוסך לך את שניהם. להזמנת קו לפקס חייג 199 או לפקס 198.

אל תהסס-פקסס

מהיר יותר. נוח יותר. זול יותר.

המבצע בתוקף מיום 15.6.94 עד 15.7.94

*לא יסופק מכשיר טלפון עם התקנת קו זה. המחיר כולל מע"מ

בזק

הודעות בעניין

תכנון ובנייה

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן־1990 וחוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי באר שבע

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 5 (ב) לחוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן־1990, ובהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר שבע מופקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר 6/בת/5/7", המהווה שנוי לתכניות הבאות: מס' 6/במ/1/... השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: באר שבע שכונת רמות גוש: 38083, חלקה 6 (חלק) ... עיקרי הוראות התכנית: ... כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך שלושים יום מיום פרסומה של הודעה זו בעיתונות, למשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, מחוז הדרום רחוב התקוה 4 ת.ד. 68 באר שבע 84100 ... התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

שלום דניאל

יו"ר הועדה לבניה למגורים ולתעשיה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965 מרחב תכנון מקומי חיפה

הודעה בדבר אשור תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 בדבר אשור תכנית, המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר חפ/1877 גב/ר", ... נמסרת בזה הודעה ... התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה המחוזית חיפה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה חיפה וכל המעונין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד"ר חיים קופלמן

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז חיפה

עיריית הרצליה חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 נמסרת בזה הודעה ... כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה, הוגשה על ידי כהן עדי ויעקב בקשה להקלה ... גוש 7648 חלקה 8 ... כל המעונין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הועדה המקומית ... בימים א' ג' ה' 12.00–9.00 ... כל הרואה עצמו נפגע ... רשאי להגיש התנגדות ... תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

אלי לנדאו

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי הגלבוע

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה הגלבוע מופקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר ג/8227" ... ישוב: מעגלות ... כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתונות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון ... התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

אפרים קריצלר

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הצפון

הועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ... הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה ... בקשה להיתר בניה בגוש 6583 חלקה 280 ... כל המעונין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה בימים ובשעות שהמשרדים פתוחים לקהל. כל הרואה עצמו נפגע ... רשאי להגיש התנגדותו ... תוך שבועיים מתאריך הודעה זו, לועדה המקומית במשרדי העיריה.

זאב בילסקי

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

עיריית קרית אתא משרד מהנדס העיר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית אתא

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה ... הוגשה ... בקשה ... גוש 11027 חלקה 64 ... כל המעונין רשאי לעיין בבקשה במשרד מהנדס העיר ... תוך 15 יום מתאריך פרסום הודעה זו, למשרד מהנדס העיר, עיריית קרית אתא, ת.ד. 1 קרית אתא.

דוד ראט

יו"ר הועדה המקומית

עיריית חיפה משרד מהנדס העיר הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה רחוב ביאליק 3, חיפה טלפון 04-366807

הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ... גוש 10782 ... ימים: יום ב' ד' יום ד' 17.00–15.00 08.00–11.30 ...

ד"ר י. חס

מהנדס העיר

עיריית פתח תקוה מנהל ההנדסה הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקוה בקשה לאשור שמוש חורג ... גוש 6380 חלקה 94 ... תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

גיורא לב

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "שבמא העמקים"

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי הוגשה למשרדי הועדה המקומית "שבמא העמקים" נצרת עילית, בקשה להקלה בתיק ... למשרדי הועדה המקומית הנ"ל רח' כרמל 20/5 נצרת עילית תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

ז'אק לאררה

יו"ר הועדה

עיריית עפולה הועדה המקומית לתכנון ובניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה בקשה להיתר ... גוש 17781 חלקה 7 ... תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה.

בברכה,

צ. בשי יו"ר ועדת המשנה של הועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה

עיריית ירושלים הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי הוגשה לועדה בקשה להיתר ע"י ... 21 יום מתאריך פרסום הודעה זו. לכתובת: עיריית ירושלים, מחלקת רישוי בניה ... בשעות 14.00–12.00, 287648.

אהוד אולמרט ראש העיריה יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

עיריית אשדוד

הודעה פרסום הקלה, שמוש חורג ... 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 ... תוך 14 יום מפרסום זה.

איגור צבי צילקר

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה, אשדוד

גליל מרכזי שוקים עכו

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי ... עכו.

משה סלע

יו"ר הועדה

מרחב תכנון מקומי שומרון

נמסרת בזאת הודעה לפי סעיף 149 לחוק תכנון והבניה תשכ"ה־1965 ... 14 יום מפרסום הודעה זו, לועדה המקומית השומרון (ת.ד. 58, זכרון יעקב 30950).

דוד לוין

יו"ר הועדה המקומית השומרון

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי חיפה

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז חיפה ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה חיפה מופקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר חפ/1795" ... התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

ד"ר חיים קופלמן

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז חיפה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי שוקים שוק עירוני עכו

תאריך 22/06/94

הודעה לסעיף 2 ב' (ג) לתקנות התכנון והבניה ... לכתובת: ... ת.ד. 3230 עכו 24314.

בכבוד רב,

פלק קהל מהנדס העיר

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן־1990 וחוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי עפולה

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 5 (ב) לחוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן־1990, ובהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז צפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה מופקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת ... התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

אפרים קריצלר

יו"ר הועדה לבניה למגורים ולתעשיה מחוז צפון

صكذا من الاصل

יומן

אחרי קורפו

יורשו של ז'אק דלור בנשיאות הנציבות האירופית, שבינתיים שוררת מחלוקת עזה על זהותו, ייאלץ להתמודד עם מספר בעיות יסוד המעיקות על האיחוד, ואשר בפסגת קורפו בסוף השבוע הושקע מאמץ רב להצניען כדי שלא להעכיר את האווירה המתוחה ממילא.

באיחוד האירופי יש תנועה חופשית של הון וסחורות ושיתוף פעולה הדוק כמעט בכל תחומי החיים, אבל הוא רחוק מאוד מלהיות "ארצות הברית של אירופה", ובכלל – קשה מאוד לראות בו "איחוד". עם הצטרפות של ארבע מדינות אפט"א (אוסטריה, פינלנד, נורווגיה ושוודיה) ב־1 בינואר '95, הוויכוחים על צירופן בעתיד הלא רחוק של מדינות מרכז ומזרח אירופה, הקשיים עלולים להחריף.

האיחוד מתקשה מאוד לשלב את מרכיביו השונים: דרומיים מול צפוניים, עניים מול עשירים, גדולים מול קטנים, "הציר המרכזי" (צרפת־גרמניה) מול המדינות הצדדיות, גרמניה מול צרפת, בריטניה מול כל השאר, ועוד. אם 12 החברות אינן מצליחות כבר כיום לגשר על ניגודי האינטרסים החריפים השוררים ביניהן, מה יתרחש כאשר האיחוד ימנה 16 חברות, ואחר כך 26?

המיתון החריף הפוקד את אירופה, והאבטלה המעיקה כל כך, גורמים לעלייה במספר המתנגדים לאיחוד. המשבר המוניטארי בקיץ שעבר הבליט את ההבדלים הפיננסיים בין המדינות, והמלחמה בבוסניה חשפה את כישלון הרעיון של מדיניות חוץ והגנה משותפת. המחלוקת הגוברת על עתיד האיחוד באה לביטוי ברור בהישגים של רשימות לאומניות אנטי־אירופיות בבחירות לפני שבועיים.

בשורש הוויכוח עומדת הסוגיה המרכזית, "העמקה" מול "הרחבה": האם יכול האיחוד לגשת לצירוף מדינות נוספות בטרם ביסס והעמיק את הברית בין המדינות החברות בו כבר כיום? ברור לכל שהמוסדות הקיימים של האיחוד אינם מסוגלים להחזיק את המסגרת המורחבת שאמורה להתמלא בשנים הקרובות בחברים חדשים על פי אמנת מאסטריכט.

מעבר לצורך הדחוף בהקדמת הדיון על רפורמה כללית במבנה הנציבות, אין מנוס מאימוץ נוסחאות חדשות כדי להגדיר מסלולי התקדמות שונים לקראת יעדי האיחוד ("אירופה במספר מהירויות") עבור מדינות שאין ביניהן הרבה מן המשותף.

ניצן הורוביץ

אלכסנדר לוקאשנקו, המכונה "ז'ירינובסקי של בלארוס", מוביל בבחירות לנשיאות

מאת איזבלה גינור

הבחירות הראשונות לנשיאות בבלארוס שהתקיימו ביום ה' אמנם לא הכריעו כצפוי ובעוד שבועיים ייערך סיבוב שני, אך התוצאה של הסיבוב הראשון היא בהחלט בלתי צפויה: ראש הממשלה ויאצ'סלב קביץ' שנחשב למועמד בעל הסיכויים הטובים ביותר לא מעט בזכות הצעד הפופוליסטי המובהק שנקט בתחילת החודש כאשר צמצם ב־10% את מחירי המזון, הגיע למקום השני עם 17.4% מהקולות, כאשר מקדים אותו בפער עצום ראש הוועדה הפרלמנטרית למלחמה בשחיתות, אלכסנדר לוקאשנקו, שצבר 45.1% מכלל הקולות על פי מניין בלתי רשמי.

יתר המועמדים וביניהם יו"ר הפרלמנט לשעבר (הנשיא בפועל) סטאניסלאב שושקביץ' ומנהיג החזית העממית (התנועה לעצמאות המדינה) זנון פוזניאק, זכו לאחוזים מעטים בלבד. לוקאשנקו, יו"ר סובחוז לשעבר המוגדר כ"ז'ירינובסקי של בלארוס", התחיל להתבלט בזירה הפוליטית בפרלמנט הבלארוסי מתחילת השנה כאשר בחר לבסס את עיקר פעילותו במלחמה בשחיתות, ואף הצליח לכפות על יו"ר הבית דאז, שושקביץ', התפטרות באשמת שחיתות שמעולם לא הוכחה. בתחילת מערכת הבחירות נפרץ משרדו בפרלמנט ובסיומה אף היה ניסיון להתנקש בחייו של לוקאשנקו כאשר נורה מטווח קצר ממכונית חולפת. לדעת הפרשנים, אירוע זה רק הגביר את הפופולאריות שלו בקרב הבוחרים.

שני המועמדים שיתמודדו בסיבוב השני דוגלים בהידוק קשרים עם רוסיה, אך לדעת הלאומנים הבלארוסים, בהשוואה לקביץ' הדוגל בעיקר באיחוד מוניטארי עם רוסיה, לוקאשנקו הוא המסוכן הרבה יותר את עצמאותה של המדינה: לוקאשנקו מציע לקיים משאל עם על צורת הקשר שבין שתי המדינות – פדרציה או קונפדרציה: "אנו איננו יודעים בעצמנו מה רצוננו כאשר מדברים על עצמאות", אמר.

למרות ששניים מתוך ארבעת המועמדים שנכשלו כבר קראו לתומכיהם לתמוך בסיבוב השני בקביץ', סביר להניח כי הציבור של בלארוס יעדיף את לוקאשנקו, המפזר הבטחות תוקפניות, על פני מנהיג שהביא את המדינה למצב של קריסה כלכלית.

חדשות חוץ

בריטניה הטילה וטו על מינוי דהאן – מועמד 11 חברות האיחוד האירופי לנשיא הנציבות

קורפו, יוון (אי־פי). האיחוד האירופי נקלע אתמול למשבר כשבריטניה, המתנגדת להעברת תהליך איחודה של אירופה, הטילה וטו על בחירת המועמד של 11 החברות האחרות באיחוד לתפקיד נשיא נציבות האיחוד.

שתיים מהמדינות המובילות באיחוד, צרפת וגרמניה, אמרו כי הן יבטו להציע שנית את מועמדותו של ראש ממשלת בלגיה, ז'אן לוק דהאן, כממליפו של ז'אק דלור, שיסיים בתחילת השנה הבאה את כהונתו לאחר תשע שנים. אך ראש ממשלת בריטניה, ג'ון מייג'ור, הדגיש כי הוא לא ייסוג מעמדתו. "קיימים מועמדים מוכשרים יותר מז'אן־לוק דהאן", אמר מייג'ור בסיום פגישת הפיסגה בת היומיים באי קורפו.

דלור, איש המפלגה הסוציאליסטית בצרפת, היה פעיל מאוד במאמצים ליצור אירופה מאוחדת יותר, ומדינות רבות באיחוד האירופי רוצות שממלאו ילך בדרכו. דהאן נחשב לבעל עמדות דומות לאלו של דלור. אך מייג'ור דחה את מועמדותו של דהאן בטענה כי הוא מייצג מדיניות ש"אינה בדיוק בקו אחד עם הכיוון שבו נעה כעת אירופה". חוקי האיחוד דורשים שהמינוי לנשיא נציבות האיחוד, הנחשב לחשוב ביותר במערכת הפוליטית האירופית, ייקבע בהחלטה פה אחד של ראשי המדינות החברות באיחוד.

ראש ממשלת הולנד, רוד לוברס, נחשב בעיני רבים כיורשו המועדף של דלור, אך הוא איכזב את צרפת וגרמניה ב־1992, כשתמך בבריטניה שביקשה לא להתחייב על סעיפים מרכזיים באמנת מאסטריכט לאיחוד אירופה. גרמניה וצרפת העבירו את תמיכתן לדהאן, וכל מדינות האיחוד למעט בריטניה הלכו בעקבותיהן לאחר שלוברס והנציב האירופי לענייני כלכלה, סר ליאון בריטאן – פרשו מהמירוץ.

גרמניה, שתהיה הנשיאה התורנית הבאה של מועצת שרי האיחוד ב־1 ביולי, החליטה לכנס פסגה מיוחדת ב־15 ביולי כדי לפתור משבר זה.

המשבר האפיל על נושאים אחרים שאירעו במהלך הפסגה בקורפו: נשיא רוסיה בוריס ילצין חתם ביום ששי בבוקר על "הסכם לשותפות ולשיתוף פעולה" בין הפדרציה הרוסית לאיחוד האירופי. ההסכם, המוגדר בקורפו כ"היסטורי ובעל חשיבות רבה", יאפשר את הורדתם של מוצרים רוסים לשוק האירופי, יעודד השקעות אירופיות ברוסיה, ויסלול את הדרך להקמה אפשרית של אזור סחר חופשי בין שני הענקים של היבשת.

מנהיגי האיחוד גם חתמו ביום ששי על אמנות נפרדות עם אוסטריה, פינלנד, נורווגיה ושוודיה, ובכך סללו את הדרך להצטרפות ארבע מדינות אלה לאיחוד.

כמו כן, הגיעו מנהיגי האיחוד להחלטה בכמה נושאים נוספים: הוחלט לגנות את "רצח העם" ברואנדה ולהציע סיוע כדי למנוע מעשי הרג נוספים. האיחוד גם החליט להעניק סכום של 560 מיליון דולר לאוקראינה כדי לסייע לה לסגור את הכור הגרעיני בצ'רנוביל.

כמה ממנהיגי האיחוד האירופי בפסגה שהתקיימה אתמול בקורפו. מימין, ראש ממשלת ספרד, פליפה גונסאלס (מוסתר), ראש ממשלת בריטניה, ג'ון מייג'ור, נשיא נציבות האיחוד, ז'אק דלור (בשורה הקדמית), ראש ממשלת איטליה, סילביו ברלוסקוני, וראש ממשלת בלגיה, ז'אן לוק דהאן, שנותר המועמד היחיד לנשיאות האיחוד

היום מתקיימות הבחירות לנשיאות אוקראינה

קייב (רויטר). מסע הבחירות לנשיאות באוקראינה הגיע אתמול לסיומו. בבחירות שיתקיימו היום צפוי מירוץ צמוד בין שני המועמדים העיקריים: הנשיא הנוכחי, ליאוניד קראבצ'וק, וראש הממשלה לשעבר, ליאוניד קוצ'מה, התומך בהידוק הקשרים עם רוסיה.

שבעה מועמדים יתמודדו בבחירות, ונראה כי לא יהיה מנוס מקיום סיבוב בחירות שני בעוד שבועיים, שכן לא צפוי שמועמד כלשהו יזכה ביותר מ־50% מכלל הקולות.

קראבצ'וק נבחר ברוב סוחף ב־1991, ובאותו יום גם הצביעו תושבי אוקראינה ברוב של תשעה נגד אחד בעד הפיכת ארצם למדינה עצמאית.

בשלביה האחרונים של מערכת הבחירות סייר קראבצ'וק באזורים דוברי הרוסית שבמזרח ובדרום אוקראינה – אזורים בהם קיימת התנגדות הרבה ביותר כלפיו – והגן על הישגיו, לנוכח יותר משנתיים של מפולת כלכלית.

כמו כן ויתר הנשיא לקומוניסטים, שנבחרו בבחירות הכלליות באפריל, כשמינה ראש ממשלה שמרני, עשרה ימים בלבד לפני הבחירות לנשיאות.

"אני תומך ברפורמות, אל תטילו ספק בכך", אמר קראבצ'וק לכורמים בסיור שקיים בשבוע שעבר. "אך אף מדינה אינה יכולה לשנות את המערכת כולה ללא מאמצים הארוכים לפחות שנתיים־שלוש".

קוצ'מה עמד בעבר בראש מתקן הטילים הגדול ביותר בעולם וכיהן בשנה שעברה במשך 10 חודשים כראש הממשלה תחת שלטונו של קראבצ'וק. הוא בילה את היום האחרון של מסע הבחירות בחצי האי קרים, שם הוא זוכה לתמיכה רבה מצד הרוסים מבוינה אתנית, התומכים אף הם בהידוק הקשרים עם רוסיה. "אי אפשר להקים מחדש את בריה"מ", אמר קוצ'מה שלשום בבירת קרים, סימפרופול. "עלינו לחשוב על איחוד כלכלי. אבדן השוק הרוסי כמוהו כמוות לאוקראינה", אמר.

רקע / אדר פרימור

המשך המאבק על החזון האירופי

כמו הפרלמנט האירופי, גם נציבות האיחוד האירופי שימשה מאז ומתמיד זירה למאבק בין התומכים באינטגרציה אירופית מעמיקה לבין התומכים בקשר רופף בין מדינות־לאום.

תומכי ה"העמקה" באיחוד האירופי שאפו מאז ומתמיד לחזק את כוחה של הנציבות ולהפכה לממשלה אירופית בעלת סמכויות של רשות מבצעת אמיתית. לעומתם, תומכי ה"הרחבה", היינו התומכים בצירוף מדינות חדשות לאיחוד על חשבון ה"העמקה", טענו תמיד שמדינות־הלאום הן הריבון האמיתי, וכפי שהתבטא דה־גול בעבר: "לא ייתכן שפקידים חסרי זהות לאומית יתנו לצרפת הוראות".

הוויכוח בין שני הזרמים ביבשת החל כבר עם הקמת הקהילה האירופית הכלכלית לתוקף של אמנת רומא ב־1958. בהקדמה של אמנה זו מבטאות "נחושת ראשי המדינות החברות בקהילה למסד איחוד בין עמי אירופה – איחוד שילך ויהדק". הגדרה מרחיקת לכת זו לא תאמה כמובן את רצונן של כל מדינות היבשת ובריטניה, שעמדה בראש המתנגדים, הקימה ב־1960 את ארגון הסחר החופשי האירופי – הוא ארגון אפט"א. ארגון זה, שניסה להציב בפני אירופה אלטרנטיבה בדמות קשר יבשתי רופף, הלך ונחלש עם השנים, במיוחד לאחר "בגידת" בריטניה והצטרפותה לקהילה ב־1972, יחד עם אירלנד ודנמרק.

החתימה אתמול בקורפו על צירופן של ארבע חברות אפט"א נוספות לאיחוד קוברת למעשה את הארגון. עם זאת, אין ספק שתומכי ה"הרחבה" באיחוד רשמו לעצמם נקודת זכות חשובה, מאחר שברור לכל קברניטי האיחוד שניהול הבירוקרטיה של 16 מדינות תהיה קשה פי כמה מניהול זו של 12 מדינות. יותר ויותר ניתן לשמוע באירופה את ההערכה, כי למרות התפוררות ארגון אפט"א, הרי שההרחבה של האיחוד (ובמיוחד הרחבתו בעתיד לכיוון מדינות מזרח אירופה, השונות מאוד באופיין מבחינה כלכלית ופוליטית מיתר חברות האיחוד) טומנת בעצם את הגולל על החזון הפדרליסטי של איחוד אירופה. המחזיקים בדעה זו טוענים כי ייתכן שבעצם מי שניצח במאבק (לפחות באופן זמני) הם תומכי ה"הרחבה", שהצליחו להרחיק מבריסל את חזון "ארה"ב של אירופה", ולהפוך את האיחוד האירופי ל"אפט"א גדולה".

המאבק על נשיאות הנציבות משקף אף הוא את המאבק על דמותו של האיחוד. הראשון שנכנס באופן רשמי להתחרות היה נציב האיחוד לענייני כלכלה, סר ליאון בריטאן, שהודיע כבר בפברואר השנה על מועמדותו לתפקיד. למועמדות זו לא היו סיכויים רבים להצליח מאחר שלפי הסכם לא כתוב, שמאחוריו עומד הרעיון של יצירת רוטציה מסוימת בתפקיד, מחליפו של דלור, הסוציאליסט הצרפתי, צריך היה להשתייך הן לאחת המדינות הקטנות באיחוד והן לאחת המפלגות הדמוקרטיות־נוצריות.

אלא שמעבר לסיבות אלה, אין ספק שהציר הצרפתי־גרמני, שהכריז בחודש יוני השנה על תמיכתו במועמדותו של ראש ממשלת בלגיה, ז'אן לוק דהאן, המוגדר כ"פדרליסט מושבע", סלד ממינויו של בריטי בתקופה בה לונדון מרגישה יותר ויותר את האירו־סקפטיציזם שאפיין אותה בתקופת תאצ'ר.

אי הנכונות לקבל את ה"דיקטאט הצרפתי־גרמני" והטלת הווטו הבריטי על מינויו של דהאן מהווים את אחד השיאים במאבק המתמשך על החזון האירופי. אין ספק שהמאבק יימשך עוד שנים רבות (ואולי במיוחד לאחר הרחבת האיחוד), ועתה יש להמתין ולראות האם ייבחר מועמד של פשרה כמו מזכ"ל נאט"ו, פיטר סאתרלנד, או שבריטניה ה"סוררת" תתקפל ברגע האחרון, וכפי שעשתה בעבר בהזדמנויות רבות, תקבל את דעת יתר 11 החברות.

שינויים בקווי אגד החולפים בצומת כפר שמריהו!

החל ב־27.6.94 יחלו עבודות בצומת כפר שמריהו. עקב כך ישתנו זמנית מסלולי קווי אגד החולפים בצומת. להלן השינויים:

התחנות בצומת לקווים: 601, 602, 604, 901, 904, מבוטלות ומועברות למסעף נוף ים ב־2 כיווני הנסיעה.

קו 029 לחוף הים:
עד צומת כפר שמריהו ללא שינוי, ימינה לכביש החוף, שמאלה לנוף הים לרח' שער הים והמשך ללא שינוי.

קו 029 לכפר־סבא:
עד מסעף נוף ים ללא שינוי, ישר לרח' אביב, ימינה לרח' החורש, ישר לרח' נורדאו והמשך ללא שינוי.
תחנות מבוטלות:
לחוף הים: רח' קרן היסוד 6, רח' הנשיא 71, רח' הנשיא (בי"ס נוף ים).
לכפר־סבא: מסעף נוף ים, רח' המעפילים 10.
תחנות חדשות:
לחוף הים: רח' שער הים/מסעף נוף ים:
לכפר־סבא: רח' אביב (מול בית אבות), רח' החורש 33, רח' החורש 5, רח' נורדאו פינת מעפילים.

קו 618 (נתניה־תל השומר):
לנתניה: ללא שינוי.
לתל־השומר: עד צומת כפר שמריהו ללא שינוי, ממשיך בכביש החוף דרומה עד צומת הסירה, שמאלה להרצליה, שדרות שבעת הכוכבים, רח' הרב קוק והמשך ללא שינוי.
התחנה ברח' המעפילים 10 מבוטלת.

קו 425 מלון דן אכדיה־ירושלים:
לירושלים: מלון דן אכדיה, מלון השרון, רח' וינגייט, רח' גולדה מאיר, רח' שער הים, ישר לרח' אביב, ימינה לרח' החורש, ישר לרח' נורדאו והמשך ללא שינוי.
למלון דן־אכדיה: עד צומת כפר שמריהו ללא שינוי, ימינה לכביש החוף, שמאלה למסעף נוף ים ברח' שער הים, שמאלה לרח' גולדה מאיר, רח' וינגייט, מלון השרון, מלון דן אכדיה.

התחנה לכיוון ירושלים ברח' המעפילים 10 הועתקה לרח' נורדאו פינת המעפילים.

לציבור הנוסעים
איתכם הסליחה, על אי הנוחות הזמנית הנגרמת לכם.
בברכת נסיעה נעימה.

אגד — התנועה של המדינה

רונית ואביעד מיתר
חובקים בן
אח ליגאל

נכד ונין
לשולה ויגאל ז"ל כהן — עפרה וצבי מיתר
שושנה יכין — יעקב זילברשץ

כך סוגרים
עניין בגוש דן
03-638-20-20
לוח העיר
הלוח הנפוץ ביותר בגוש דן

השבוע בלוטו מינימום הפרס הראשון
8,000,000 ש"ח
ההגרלה ביום ג'
הגרלה מספר 26/94.
יותר מיליונרים בלוטו
מפעל הפיס

הארץ

יום ראשון י"ז בתמוז התשנ"ד
26 ביוני 1994

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212
ת"ד 233 תל אביב 61001; פקס' 6810012 מערכת, 6815857 הנהלה, 6815859 מודעות
ירושלים: רחוב המבשלת 2, טל' 02-254245/6, ת"ד 273 י-ם 91002; פקס' 02-254249
חיפה: רחוב נורדאו 20, טל' 04-623166/7, ת"ד 5259 חיפה 31052; פקס' 04-670715
שירות ולקוחה למנויים 5121333, 03-5121344 מודעות לחה ירושלים 03-6382020

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב
העורך: חנוך מרמרי   עורך המשנה: יואל אסתרון
גרשום שוקן, העורך 1939–1990

HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken St., Tel (03)5121212, Fax 6810012

תפנית בעמדת רבין

עד לימים האחרונים שררה תמימות דעים כי הממשלה, עם מחויבותה לעיקרון של חופש הדת וחופש הגישה למקומות הקדושים של כל הדתות, תמנע מיאסר ערפאת לבקר בהר הבית (חרם א-שריף). הודעתו של ראש הממשלה, כפי שפורסמה בשני עיתוני הצהריים ביום ו', באה כהפתעה ויצרה מצב חדש.

"ערפאת כמוסלמי זכאי, כמו כל מוסלמי אחר, לבקר בירושלים. אם ירצה להתפלל, זאת זכותו. תהיה בעיה של עיתוי וסידורים, אבל בעיקרון התשובה היא חיובית". במלים אלה ענה יצחק רבין על שאלת העיתונאי המראיין, האם הוא מוכן את ערפאת לבקר בירושלים. ראש הממשלה נמנע מלהשיב בשלילה; ומן הרגש ששם על זכותו של ערפאת – "כמו כל מוסלמי אחר" – להתפלל באתר הקדוש לאיסלאם (מסגד אל-אקצא) משתמעת המגמה. הסייג בדבר עיתוי וסידורים נשמע פעוט משקל לעומת החיוב העקרוני.

כלום ראש הממשלה תמים עד כדי להאמין כי הופעתו של ראש אש"ף בהרם א-שריף לא תתורגם מבחינה של אירוע בעל משמעות דתית גרידא? אין לייחס לו תמימות; ולא דרוש לו דמיון רב כדי לתאר לעצמו כיצד תפילתו של ערפאת במסגד אל-אקצא וסיורו בכיפת הסלע ישפיעו על האוכלוסייה המוסלמית. זו תתלהב מהופעתו, מזרח ירושלים תהיה כולה אש"ף, וערביי השטחים יפרשו את ההיתר הישראלי לביקור, שנועד לכאורה לכבד את קודשי האיסלאם, כצעד לקראת הסכמה פוליטית של ממשלת ישראל לתביעותיו הלאומיות-המדיניות של האורח בדבר ריבונות פלשתינית במזרח העיר. כך תיראה הופעתו של ערפאת, באיצטלה של צליין מוסלמי, גם ברחבי העולם הערבי.

מחויבות ישראל לחופש הגישה למקומות הקדושים של כל הדתות, כפי שמנוסחת במגילת העצמאות, ידועה כמובן לראש הממשלה מימים ימימה והוא צודק באומרו כי "אי אפשר לעמוד על אמונתה של ירושלים כבירת ישראל בלי לאפשר חופש גישה לבני הדתות האחרות". אך הבעת הנכונות לאפשר לערפאת להתפלל בהר הבית עכשיו אינה נובעת בהכרח מן ההבנה הזאת.

כלום השתכנע ראש הממשלה בדיעבד מדעתו של יועצו לשעבר זאב נריה, כי ערפאת יהיה עלול להיעלב מסירוב ישראלי להתיר לו תפילה בהרם א-שריף, מאחר שבנאומו בשטוקהולם הזמין רבין את מועמר קדאפי לקיים את המצווה הדתית הזאת? כלום התכוון רבין להעניק לראש אש"ף את הבכורה לעומת המלך החשמי? רבין הזכיר בראיון המצוטט את קדאפי, את הנשיא אסד ואת מלך סעודיה, אי-אזכורו של המלך הירדני בלט על רקע זה. שמא פשרנותו של רבין כלפי מנהיג אש"ף מסתברת על יסוד ההבנה כי מן הנמנע להחזיק אותו בתחומי יריחו ולבודד?

קשה להאמין כי ראש הממשלה אינו מודע להשלכות הפוליטיות שתפילת ערפאת במסגד אל-אקצא צפויה להוליד. באיזו זכות הוא מוקיע את דוברי האופוזיציה על שהם "מציגים ביקורים כאלה (כוונתו לביקורו של נביל שעת, שהממשלה מנעה) כהצבת סימן שאלה על ריבונות ישראל בירושלים, כשגיאה גסה"? עד ליום ו' חשב רבין כמו ראשי מפלגות הימין.

נוכח האפשרות שיאסר ערפאת יבוא להתפלל באל-אקצא, הניסיונות להגביל פעילות פוליטית של אש"ף במזרח ירושלים נראים בלתי מעשיים. אפשר לעמוד על כך ש"שום גוף בעל תפקיד ברשות הפלשתינית לא יהיה בירושלים"; אבל אם ערפאת יורשה להופיע בעיר העתיקה של ירושלים – איך נוכל לבוא בטענות לפייסל אל-חוסייני וחבריו?

המלך והעט

מאת צבי בראל

"ההסכם בין ישראל לירדן קיים, רק חסר העט שיחתום", זאת היתה אחת מכותרות העיתונות שעשה שמעון פרס בחודש יוני בדיוק לפני שנה. זה לא היה ההסכם היחיד שכמעט נחתם עם ירדן. שבע שנים לפני כן כמעט נחתם הסכם לונדון, ו"הבנות עמוקות" הושגו גם ב-1983 ועוד קודם. בינתיים נחתם הסכם אוסלו, והסכם קהיר, והסכם פאריס, והעט הד-תיר שהיה פעיל בצד הערבי היה זה של ערפאת.

סוריה וירדן ביקרו את ההסכם, התנגדו לדרך שבה הושג, גינו ביניהן את ערפאת השותף את אוד-רות השורה, והחליטו לתאם עמ-דות ובשום אופן לא לחתום על הסכם נפרד עם ישראל. כל כך הדוק היה התיאום, עד שסוריה הסכימה לשלוח לירדן משלחת רמת דרג, בראשות ראש הממשלה ושר החוץ הסורי, כדי לחדש את ימיה של הוועדה העליונה לשי-תוף פעולה שהוקפאה מאז מלחמת המפרץ.

זו היתה אמורה להיות תעודת הכשר הערבית החשובה ביותר שירדן היתה יכולה לקבל. יותר מכך, סוריה, לבנון וירדן הסכימו ביניהן באופן עקרוני להקים גוש כלכלי משותף שמטרתו "לסכל את הסכנות הטמונות בהסכם הכלכלי הישראלי-פלשתיני". הכל כבר היה מוכן לקבלת פני המשלחת הסורית בירדן. אבל יום לפני הביקור נודע על ההסכם לשיתוף פעולה שנחתם בין ישר-אל לירדן במפגש התלת צדדי בוואשינגטון. יום קודם דיווחה העיתונות הערבית מפי מקורות בפרלמנט הירדני כי ראש ממשלת ירדן, עבד אל-סלאם אל-מג'אלי, מסר בישיבה סגורה כי קיימת הסכמה סורית-אמריקאית על קווי היסוד של הסכם אפשרי בין ישר-אל לסוריה. סוריה הגיבה בכעס ומיד. המשלחת הסורית לירדן עוכבה, וראש ממשלת ירדן נאלץ להכחיש בפומבי את דבריו.

לא ברור על סמך מה אמר מג'אלי כי קיימת הסכמה סורית-אמריקאית, מקורות ערביים סב-רים כי הצד הישראלי גרם לירדן להאמין כי יש הסכמה עקרונית כזאת, וכי סוריה מתקרבת יותר ממה שירדן רואה, ורצוי לה לכן לא להישאר מאחור. ההכחשות הסוריות לא עזרו, לפחות עד כה.

מקורו של חוסר האמון ההיסטו-רי בין סוריה לירדן עוד בראשית שנות ה-70, בפלישה הסורית לירדן ב-1970 בזמן אירועי ספ-טמבר השחור, באיומה של עד-שאת בירדן אחרי שסוריה בעשה אותו מלבנון, בעזרה ותומכת של ירדן בעיראק במלחמת איראן-עיראק, בעמדתה לצד עיראק במלחמת המפרץ, בניגודים הסו-ריים בנציגים ירדנים רשמיים וב-ניסיון להתנקש בחייו של המלך. לכן די היה ברמז כי סוריה אינה אומרת את כל האמת לירדן כדי להחזיר את חוסר האמון ולגרום לירדן להחליף את עמדתה בתוך ימים.

הדילמה הירדנית היא שמצד אחד לירדן יש כל הסיבות בעולם לחתום על הסכם עם ישראל לפני שהאוטונומיה הפלשתינית מנהדרת בת ההסכמים הכלכליים מוציאים אותה מן השותפות. ירדן תעשה גם כל שביכולתה כדי למנוע מצב שבו ערפאת הוא הנושא והנותן על ירושלים. אבל מצד שני, ירדן זקוקה גם לבריכה סורית. הסיוע האמריקאי, עם כל חשיבותו, לא יוכל לבוא במקום הסיוע של סעו-דיה ושל מדינות המפרץ. השוק הערבי איננו פתוח כולו לסחורות ירדניות, ופועלים ירדנים אינם רשאים לעבוד ברוב מדינות ערב.

הסכם שלום נפרד עם ישראל עלול בינתיים לפרסר את שיבתה של ירדן אל העולם הערבי עד שתצטרף אליו סוריה, שהצליחה עד כה לעכב כל קרבה פומבית בין ישראל למדינות ערב. אבל מה יקרה אם סוריה באמת תתקדם מהר יותר, אילו קלפי מיקוח יישארו בידי ירדן?

הדילמה הסורית גיוונה אף היא מחסור הראות. אם עד לפני שבו-עיים היה אסור משבבע כי המשו-לש הסורי-ירדני-לבנוני הוא הברית האיתנה ביותר מול תהליך השלום, הוא מוצא עצמו לפתע ללא אחד הקודקודים, ואין בידיו שום ערובות לכך שעוד מדינות ערביות לא יצטרפו להסכם שלום עם ישראל ובכך ינפצו את אזורת העמדה, שלפחות באופן רשמי ופומבי עדיין נשמרת. עומאן וק-טאר כבר קיבלו על אירוחן משל-חות ישראליות, ובחריין, ואולי גם כווית, בדרך. בין מרוקו לישראל קיימים יחסים שאינם שונים מש-לום מלא, ולתוניסיה כבר נוסעים תיירים ישראלים. האם אסד יצליח לשכנע את ירדן שאין שום הסכ-מות בינו לבין האמריקאים, ואולי גם עם ישראל, ולעצור את הסוף?

ההצהרות שהשמיעו המלך חו-סיין וראש ממשלתו בשבוע שעבר אמנם יוצרות את הרושם שירדן מוכנה לעשות כמה צעדים חד צד-דיים. הם אינם מצטמצמים בינתיים להסכם נפרד, והם עדיין לא נתו-נו באופן רשמי. האם תצליח ירדן לגרור את סוריה באמצעות הברו-תיה הזיוביות וההסכמות העקר-ניות עם ישראל, או שגם הפעם יפספס המלך בכיסיו כדי למצוא את העט לחתימה הסופית?

אלכס ליבק / ירושלים, יוני 1994

בין עסק למעבדה לאומית

מאת זאב שיף

בעת ביקורו של יצחק רבין ברוסיה הוא שאל את שר ההגנה הרוסי, פאוול גראצ'ב, מהי הבעיה הקשה ביותר המעסיקה אותו. גראצ'ב השיב ללא פקפוק: התעשייה הביטחונית של רוסיה. בארצות הברית אין זו הבעיה הביטחונית הקשה ביותר, אך אין ספק שהיא מטרידה ביותר לא רק את המפעלים המפטרים עשרות אלפי איש, אלא גם את הפנטגון.

זאת למרות שאחרונה משר ההגנה האמריקאי הקודם, לס אספין. על פי התחזית, יעמיק משבר המכירות עוד יותר בשנתיים הבאות. הנפילה במכירות הנשק תהיה עצומה, מ-33.5 מיליארד דולר ב-1993 ל-11.5 מיליארד השנה ול-10 מיליארד ב-1995.

מה שקורה למעצמות הגדולות קורה גם לתעשייה הביטחונית של ישראל. המכירות בחוץ יורדות. צה"ל קונה פחות ופחות בישראל, ומה שחמור מאוד הוא הירידה הגדולה שלה גרם צה"ל בהשקעות בפיתוח, כ-43 אחוז בשנים האחרונות.

נראה שהמשבר בתעשיות הביטחוניות טרם הגיע לשיאו. כל אחת מהתעשיות הביטחוניות איבדה תוכניות הבראה, אך אף לא אחת מאלה הצליחה להתממש עד הסוף. ספק אם אפשר לכנותן תוכניות הבראה, משום שמדובר יותר בתוכניות התאמה. מפטרים ומפטרים וחוזרים לנקודת ההתחלה. כל אחת מתוכניות ההתאמה הסתיימה בפיגור ובעליות גבוהות, ושוב מחפשים תוכנית הבראה חדשה. בין העובדים להנהלות ולמשרד הביטחון אין דיאלוג אמיתי על הצלת הידע הקיים. תחת זאת מרגישים מריבות ועמ-פטומוזיציה בעבודה שקטה, ועמה גם מורל העובדים.

מבקרת המדינה עסקה באחרונה פעמיים בתעשיות הביטחוניות. את הדו"חות הכינה הוסיפה לביקורת מערכת הביטחון, בראשותו של אלוף (מיל') אביעזר יערי. הדייוחות ראשונה היתה בדו"ח הכללי. העניש פרסם דו"ח מיוחד על איגודים הקשורים למערכת הביטחון. זהו דו"ח מעולה המוסיף חלק ממה שעבר על התעשיות הביטחוניות. הוא מתייחס לתקופה שעד 1991, אך צפוי דו"ח נוסף על תוכניות ההבראה בתעשיות הביטחוניות.

> השאלה אינה מי אשם יותר בהידרדרות בתעשיות הביטחוניות, אלא כיצד להבריאן באמת ולמנוע הריסת מוקדי הידע שסייעו בשמירת הפער האיכותי בינינו לבין צבאות ערב

מה שמתגלה מראיע למדי: עודף עובדים והבטלה סמויה; תקציבים בלתי מציאותיים וחישובי רווח לאראמיתיים; הנהלות המגנות על חוסר יעילות, וגם משתמשות באופן לקוי בתקציבי המחקר.

אין להבין מכך שהמומחים במשרד מבקר המדינה התייאשו מסיכוייה של התעשייה הביטחונית. על רפא"ל, למשל, אומר אלוף (מיל') יערי כי יש לה סיכויים טובים לצאת מהמשבר משום שיש לה מוצרים טובים, אך בתנאי שתתעשת בזמן. זו גם הדעה במשרד הביטחון, אלא שדווקא בעניין רפא"ל מצאתי שם נטייה מוגזמת ללכת למשבר כדי לממש החלטת הממשלה להפכה לחברה ממשלתית. ברפא"ל הגיעו הצדדים לעייפות, שהתבטאה השפלה מיוחדת של אנשים שתרמו רבות לביטחון המדינה.

דווקא משום שמצוקה מוצלחים בולטת ברפא"ל, יותר מאשר במקומות אחרים, הבעיה הנובעת מהפער שבין שכר העבודה ובין המכירות. מחיר שעת עבודה ברפא"ל בינואר השנה הגיע ל-171.1 שקל. בתעשייה הצבאית – 138.5 שקל; בתעשייה האווירית – 134.7; באלביט (חברה פרטית) – 139.3. הסיבה ליוקר ברפא"ל אינה קשורה רק לניהול אלא, ואולי קודם כל, לכך שהעובדים מקבלים כ-40 אחוז בממוצע מעל לשכר הניתן באותם תחומים במקומות אחרים.

השאלה אינה מי אשם יותר בהידרדרות בתעשיות הביטחוניות, אלא כיצד להבריאן באמת ולמנוע הריסת מוקדי הידע שסייעו בשמירת הפער האיכותי בינינו לבין צבאות ערב. התעשייה האווירית עדיין מכניסה הרבה למדינה, אך נמצאת בפרשת דרכים משלה. שם קיימת גם בעיה שהחלק החלש עלול לגרור אחריו את המפעלים המרוויחים, שדווקא בהם צריך לעתים תוספת כוח אדם. התעשייה הצבאית השתפרה, אך עתידה לוט בערפל מפני ששוק המוצרים שלה רווי מאוד ואין באמתחתה מוצרים אטרקטיביים אחרים. לגבי רפא"ל נכונה גישת הממשלה, שקיבלה את הצעותיה השכנות של ועדת יודעטר מ-1989, שלפיהן יופרד החלק העסקי מהחלק שניתן לכנותו "המעבדה הלאומית", ושזו תתוקצב על ידי המדינה שלא על בסיס עשיית רווחים. את איתורם של מוקדי הידע האחרים וכיצד לשלבם במעבדה הלאומית יש לקבוע תוך כדי התייעצות לא רק עם "אומרי הן" מקצועיים.

הפרדה זו אינה תרופת פלא אוטומטית, אלא רק פתיחה טובה. כך אין גם לראות בהפרטה של כל דבר בתעשיות הביטחוניות פתרון לכל. גם במולדת ההפרטה, ארה"ב, הזהירו חוקרים מפני הנהמה בגישה זו בתעשייה הביטחונית, משום שעלולים להיווצר ניגודי אינטרסים בין טובת המדינה לטובתם של אלה הרוצים לעשות רווחים מהירים. אין זה נכון שאי אפשר להגיע להסכמה בעניין זה עם הנהגות העובדים. נכון שיש בוועדים שלהם גם כאלה שאינם מתחשבים בדבר מלבד המשכורת הקרובה, אך אפילו ברפא"ל יש בקרב העובדים הבכירים נכונות להידברות אמיתית.

חרדותיו של הרקולס

מאת עוזי בנזימן

יחסו של הממשל הישראלי לאוטונומיה דומה קצת ליחסו של הרב מנחם פרוש להתפטרותו מהכנסת: רוצה להישאר בפנים אבל נאלץ לעזוב, חוזר בו מפרישתו כשנדמה לו שההזדמנות נקרתה לו, חוזר בו מחזרתו כשהוא נתקל בתגובה זועפת. כך גם ממשלת ישראל כלפי הממשל העצמי בעזה וביריחו: רצתה לצאת ועם זאת להישאר קצת בפנים, ביצעה נסיגה אבל מרגישה בעלת בית על האזורים המתפנים, חתמה על הסכם היוצר מציאות חדשה אך מתקשה להשלים עם השלכותיו.

ממרום הקתדרה

התגובה הרווחת היום בין ראשי המדינה היא להזיח את המשקפיים אל עבר המצח, להתבונן מבעד למיקרוסקופ על עזה ויריחו ולדווח בניסה קפדנית על האופן שבו אש"ף מיישם את השליטה שנמסרה לידיו. המוסכמה הכללית היא שאש"ף מצליח להנחיל מרותו הצבאית על השטח, אבל מתקשה, לפי שעה, להפעיל את המערכות האזרחיות. ממרום הקתדרה מוכן המפקח הישראלי לתת בכל זאת אשראי לתלמיד הפלשתינאי ולהמתין בקוצר רוח לימים טובים יותר שבהם יסגל לעצמו את אורחות החיים הראויים.

עד שמדינת ישראל, באמצעות ראשיה ונציגיה הבכירים, שופטת בסרגל של ברזל את מידת התקדמותם של הילידים, מן הדין שתתבונן רגע על עצמה: עד כמה הפנימה היא את רעיון האוטונומיה ועד כמה פיתחה בתוכה סובלנות למשמעותו ולהשלכותיו.

בשבוע שעבר מנעה המדינה באופן משפיל מנביל שעת לבקר בירושלים. באותו שבוע הבהירה הממשלה ליאסר ערפאת שלא יחלום להגיע לירושלים בביקורו הראשון בעזה וביריחו. אלוף פיקוד המרכז, אילן בירן, צוטט כמי שאמר למפקד המשטרה הפלשתינית ביריחו שהוא, בירן, מסוגל לכבוש את העיר מחדש בתוך חמש דקות. מנהל לשכת העיתונות הממשלתית צוטט כמי שמבקש לראשי אש"ף להפסיק להתבכיין ולהתחיל לעבוד. השדולה החקלאית, באמצעות נציגיה בממשלה ובכנסת, אוסרת מלחמה על החקלאים הפלשתינאים כדי למנוע מהם לייצא את תוצרתם לישראל. קומץ בעלי המפעלים הפלשתינאיים בעזה מתלוננים על מאבק כלכלי ישראלי חסר פשרות המתבטא בהפעלת מדיניות של מחירי הציף. ישראל מתמקחת בקשיחות עם אש"ף על הסכומים שכל צד תובע מזולתו במסגרת ההתחשבנות ההדדית על החובות שהצטברו ב-27 שנות השלטון הישראלי. וזה יבול של שבוע אחד בלבד.

איום מדומה

ביחסי הכוחות העכשוויים, ישראל היא הרקולס והממשל העצמי בעזה וביריחו הוא ליליפוט. מעניינה של ישראל שתוכנית האוטונומיה תיחשב בהצלחה. לכאורה, זו גם דעתה של האופוזיציה, שהרי רעיון הממשל העצמי לפלשתינאים נולד בחוגו של מנחם בגין והיה לאבן הראשה בהסכמי קמפ דייוויד. נכון אמנם שלליכוד יש השגות קשות על האופן שבו תורגם פתרון האוטונומיה בהסכמי אוסלו, אבל גם לשיטתו, עיקר הסכנה היא בשלבים הבאים ולא בהסכם עזה ויריחו. בכל מקרה, מסגרת הממשל העצמי כפי שהונחלה לפני כחודשיים אינה מאיימת על מדינת ישראל: היא תוצאה מהוגדרת, והיא באה להוציא אל הפועל רעיון עקרוני שבו דוגל גם הליכוד: לתת לפלשתינאים מרחב מחיה של שלטון עצמי שבו ישקמו את כבודם הלאומי ויורשו שהם חופשיים לנהל את חייהם.

הנה, גם בתנאי מוגבל זה מגיבה המדינה בעצבנות ובחשדנות: היא מלמדת יום יום את הפלשתינאים ואת ארגונם הציג מי כאן הבוס. הרי מדובר, לפי שעה, באוטונומיה בלבד, ורק בשני אזורים. לא, וחלילה, בעצמאות מלאה, לא בריבונות מוחלטת: רק במתן סמכות לפלשתינאים לנהל את חייהם הפנימיים. ובכל זאת, מתפרצת מתוך מערכת השלטון בירושלים (ומקרב חלקים רחבים בציבור) חרדה גדולה כלפי הפלשתינאים, כאילו גם בחלקה הקטנה שניתנה להם הם מאיימים על קיומנו.

במבט מסע יחסי הציבור הראוותני שניהל יצחק רבין בתקשורת של סוף השבוע לציון מלאות שנתיים לכהונתו, הוא הצהיר שערפאת זכאי לבקר במקומות הקדושים. איש מהמראיינים המתמוגגים לא שאל אותו: מה הוא עושה בגרון. ראש ממשלה אינו משודר המטיח את מסכנותו הצרכיו בפניו של הציבור ומצפה לישועה: ראש הממשלה מצויד בכל הכלים הדרושים כדי להוציא אל הפועל את כוונותיו.

בינתיים / אמנון דנקנר

לבטל את המסיבה

פעם, כשהיינו ילדים וארכשנו היינו מתכונים עד סוף השנה בכיתה, היינו באים לבית הספר ביום הלימודים האחרון, מקבלים את התעודה ורצים הביתה בשמחה עצומה על שהחופש הגדול הגיע סוף סוף, או ליתר דיוק – יגיע מיד אחרי שההורים שלנו יראו את ציונים שלנו. אני לא יודע מה בדיוק השתבש במשך השנים שחלפו, אבל היום, כשהילדים מגיעים לכיתה א', הדבר הראשון שהמורה עושה אתם הוא להתחיל בהכנות למסיבת הסיום של השנה.

מערכת החינוך הישראלית, אחרי שניסתה להציב כל מיני מטרות לתלמידים, כמו השכלה או חינוך, הגיעה בעצם למסקנה שיהיה קשה מאוד להשיג את היעדים הדי דמיוניים האלה, בהתחשב בכך שחלק מהמורים לא יודעים לספור עד 50 בלי לעשות 16 שגיאות ומשוכנעים שהמיתולוגיה היוונית היא ענף המדע העוסק בסוג המיתות שהיוונים מתו בהן בימי אנטיוכוס. לכן הוחלט שהמטרה העליונה של החינוך בישראל היא מסיבת סוף השנה.

אני לא אומר שסוף שנת לימודים הוא לא סיבה למסיבה: המורים בדרך כלל שמחים משום שהמשכורת שלהם עלתה בעשרות אחוזים. התלמידים שמחים משום שהעבירו עוד שנה בלי שיכריחו אותם להתאמץ וללמוד באמת, ומשרד החינוך שמח משום שהאו"ם עדיין לא הכריז באופן פומבי ורשמי על מערכת החינוך בישראל כעל אזור מוכה אסון. רק ההורים לא כל כך מרוצים, משום שבשבועות האחרונים של שנת הלימודים הם עסוקים רק במסיבות האלה.

הורה לשלושה ילדים בגיל בית הספר, למשל, הוא פקעת של עצבים, משום שהוא צריך לרדת עם ילדיו מחזרה לחזרה, ממסיבה למסיבה, ולא מדובר במסיבה אחת בלבד לילד, אלא בשתיים-שלוש, משום שכדרך כלל תלמיד משתתף במסיבת הכיתה שלו, במסיבה של בית הספר שלו וגם במסיבה של ה"נושא" שלו, היינו, לפי שלא מתבטא בטרמינולוגיה, מסיבה מיוחדת לסיום הלימודים בכיתה שעסקה בנושא שמחוץ לתחומי הלימוד הרגילים. במסיבות האלה המורה, מטעמים דמוקרטיים ומחוסר רצון לפגוע בבישה, מחלק תפקידים כמעט לכל התלמידים, מה שמבטיח שהם עסוקים למעלה מראשם בחזרות, כאילו היו בזן גילמודים צעירים, ואלה שנותרו בלי תפקיד כי הם באמת נודא לא מוכשרים לכלום לוקים בסראשם אירוח שמחייבת שעות של טיפול נפשי נמרץ בבית.

כיוון שצביעות והסכנות הן ערכים שנודשו מזמן בתרבות מתנבנית הלימודים, מסיבות אינן יכולות להיערך בלי מערכת קול משוכללת ומערכת תאורה יקרה, ובדרך כלל שוכרים גם את שירותיו הטובים של במאי.

אם זה כבר כל כך מקצועי, אז כדאי גם לא להסתפק באולם בית הספר הישן והטוב, אלא שוכרים אולם בעיר או באיזה קאנטרי קלאב או בקיבוץ, ואז צריך גם אנשי ביטחון (פעם קראו לזה סתם סדרנים), כי הנוער היום נורא פרוע (מעניין למה).

ואם כבר הלכנו את כל הדרך הזאת, הגענו בתעשיית הבידור, מדוע שלא נשכור איזה מבדחן או רקדנית בטן כדי שיהיה ממש נהדר ונזמין גם קייטרינג, שלא יגידו שאצלנו אנשים יוצאים רעבים מן המסיבה. בורים ועמי ארצות – כן. אבל רעבים?

כל זה עולה כמובן הרבה מאוד כסף, וזה עוד לפני שחישבנו את הכסף המתנות למורים שבכיתות הגבוהות ובכפי התלבושות להפבה ועוד כל מיני הוצאות צדדיות, והכל, כמובן, מכיסם של ההורים.

וכך אנחנו מגיעים לידיעה בעיתון בשבוע שעבר על בית הספר בחיפה שערך מסיבת סיום באולם שכור ושם הופיע, בשכר, מבדח סטנד-אפ שקיבל את פיו עד כדי כך שהמנהלת דרשה כי יפסיק את הופעתו ובתגובה השליכו תלמידיה בקבוקים ושאר חפצים על ראשה והיא הולכה משם על ידי אנשי הביטחון השכירים שנאלצו עוד שעות ארוכות לשמור על ביתה מחשש התלמידים הזועמים.

אני כמובן נגד אלימות מכל סוג, אבל במקרה הזה אינני יכול להימנע מחייך עכן שאומר – מגיע לה, למנהלת הזאת, ומגיע לכל מערכת החינוך שמכבנה לעזור מסורת של מסיבות הסודגיד את המנים הכי ולגריות, ריקות ההתגיסטיות של החברה הישראלית.

●

אני מציע לשר החינוך שיסגור את הברז של המסיבות, הוא בוודאי יודע. טוב מכל אחד אחר, שאין סיבה לחגיגה. אם רוצים לציין את סיום שנת הלימודים, אפשר לעשות זאת בדרך צנועה ומאופקת, בלי הוצאות ובלי אקסטרווגנצות. אין צורך שעם סיום שנת הלימודים תיראה מערכת החינוך כאילו למי שעומד בראשה לא קוראים אמנון רובינשטיין אלא ססיל ב. דה מיל.

פלשתינאים כבני אדם

מאת גדעון לוי

באיחור משווע של כמעט יובל שנים גילתה בשבועות האחרונים הטלוויזיה הישראלית את העובדה שמסגרה ומדוים לנו מתגוררים תחת שליטתנו יותר ממיליון וחצי פלשתינאים. משנתגלתה העובדה הזאת לראשי הטלוויזיה, הם פועלים עכשיו במלוא המרץ לגשר על הפער המסומר.

שינויי השלטון והאווירה הלאומית, השינויים המדיניים והתחרות בין שני הערוצים הביאו סוף סוף את השטחים לחדר האורחים הישראלי. טוב, כמובן, מאוחר מאשר לעולם לא, וצריך עכשיו לברך בפה מלא על המגמה הזאת, אבל אי אפשר לפסוח את הטלוויזיה שאחריותה למחדל המתמשך שלה.

דווקא על רקע השפע העכשווי בדיווחים בולט עוד יותר המחדל של אי-סיקור המתרחש בשטחים במשך שנים רבות כל כך. לא שהטלוויזיה לא הראתה לנו את השטחים במשך כל אותן שנים. היה לה תמיד אפילו כתב לענייני השטחים במשרה מלאה, וכתב צבאי שהוזמן לשם מפעם לפעם, וראש דסק לענייני המזרח התיכון שגיצה על המלאכה. אלא שבמשך כל אותו זמן הם הראו לנו את השטחים במעט אך ורק מזווית אחת – זווית הדם והמרות העשן ועוגם את הזווית הזאת כיוון בדרך כלל הרשויות הרוחות ביותר הדיצות המלחמה.

יותר מזאת, חלק גדול מהדיווחים צולמו מבליק מהלף ששר עם כתבות. הכתב הצבאי דיווח בהתפעלות על מבצעים לפיצוצי בתים של מבוקשים, אבל שום כתב לא בא אחר כך להראות את ההריסות ואת הסבל שנותר שם. כתב הכתב בשטחים סיפר על הכגר ממחסום ארז, אבל שום כתב לא פתח מקודך במטבח פליטים. ותמיד היו אלה הדעות ודובר צה"ל שהתקבלו כאמת הבלעדית, שבטלוויזיה שלנו אין עליה עוררין. כל ילד שנורה בראשו בשטחים הפך בטלוויזיה למחבל בכוח, מעולם לא הטילה הטלוויזיה ספק בגרסה כלשהי של כוחותינו. גרסת הפלשתינאים הוצגה, אם בכלל, בגרסה השקרית. העובדה

> שינויי השלטון והאווירה הלאומית, השינויים המדיניים והתחרות בין שני הערוצים הביאו סוף סוף את השטחים לחדר האורחים הישראלי

יבין. לא רק מחדל עיתונאי

שבמשך השנים התגלתה לא אחת אמת אחרת לא העלתה ולא הורידה דבר בטלוויזיה. טלוויזיה ממלכתית שהיתה לטלוויזיה ממשלתית.

כך יצא שהישראלי נחשף במשך כל אותן שנים אך ורק לשני סוגי פלשתינאים: הסכינאי שנתפס ונראה מזוקי על מסך הטלוויזיה שלו, והפרצוף הקודר שהציץ אליו ממכבה המסגדה שלו. בשני המקרים היה ברור שמדובר בחיות אדם. מעולם לא עסקה הטלוויזיה במצוקות היום יום בשטחים, אף פעם לא שוחחה עם אינטלקטואלים משם, עם ילדים, איש לא התעניין במערכות החינוך הבריאות, בתנוגה שבמהמה מלמטה, בתלאות שבוחם עוצר למשפחה מרובת ילדים, במצוקות השכול, בעוני ובבוכה של רבבות.

רק כך אפשר להבין את ההדמעלות שאחזות עכשיו בישראלים רבים נוכח פלשתינאי שמופיע לפתע אצלם בסלון בדהירות מושימה בתוכנית אירוח – והם לא ידעו שהוא כזה. וכי איך אפשר היה לעמוד על רמתם של הפלשתינאים, כשמעולם לא ניתן להם פתחון פה? איך אפשר היה להבין ללבם, כשמעולם לא הוצגה שגרת חייהם הקשה מנשוא?

חיים יבין, מראשי הטלוויזיה לדורותיה, השתאה באחרונה גם הוא לפגוש פלשתינאי מרשים – סרטו המצוין על ראזי אבו-ג'יאב שודר באחרונה. פתאום ראה יבין, וראו הצופים שלו, לא רק את הופעתו המרשימה של גיבור סרטו, אלא גם את העובדה שגם הוא חולם תמיד בעזה על דירה עם ארבעה כיווני אוויר ומדיח כלים, מין תכונה אנושית. עכשיו אומר יבין שהמחדל של אי-כיסוי השטחים בטלוויזיה שלו דומה במחדלה לגבי יום הכיפורים. גם אם הפריז יבין, אין ספק שמחדל האי-כיסוי אינו רק מחדל עיתונאי.

הטלוויזיה הישראלית, מוסד ממלכתי, העלימה מאתנו מידע חיוני במשך חצי יובל שנים והו בזמן נתנה יזה למגמה למנוע כל גילוי של אנושיותם של הפלשתינאים. גם התירוץ ששנים ארוכות נמנע מהם מלסקר בחופשיות את השטחים לא יעמוד עכשיו לאנשי הטלוויזיה. נכון שהוועד המנהל הטיל עליהם גזירות גרוטסקיות, כמו איסור לראיין מנהיגים פלשתינאים, אבל איש לא אסר עליהם לצלם את העגשה בגן ילדים פלשתיני – כן, יש גם גני ילדים ובעוגות יום בשטחים, לא רק "קני מחבלים". קשה גם להזכר במיעוט מאנשי הטלוויזיה שעלה אי פעם על בריקדה גבוהה במיוחד כדי להילחם על זכותו וזכותנו לחופש הדיווח.

הנזק שנגרם קשה לתיקון. בצד ההסתה וליבוי היצרים של שני עיתוני הצהריים, גרם אמצעי התקשורת הכי חשוב במדינה לעיוות דמותם של שכנינו, בהעלימו מאתנו מידע על אורחם.

ספק גדול אם תיצוותה של כתבת הסטטוס של הערוץ השני, והתחרות בין תוכניות האירוח בשני הערוצים מי יראיין יותר את טופאן אבו-אירודה מעזה, יוכלו עוד לתקן את הנזק.

סקר ידיעות אחרונות שהתפרסם ב"ממון" ביום שישי 17.6.94, קבע:

קופת חולים מאוחדת
הקופה המובילה בישראל!

שוב הוכחנו, שמקצועיות רפואית גבוהה, שרות זמין ונוח, יחד עם יחס אישי ואדיב מעניקים
לקופת חולים מאוחדת מקום ראשון בדירוג קופות החולים.
קופת חולים מאוחדת - הקופה הצעירה במדינה -
דורשת מעצמה, דורשת ומקיימת. רפואה זמינה ומתקדמת!
עכשיו זה בדוק - עוברים ל"מאוחדת".

מרכז מידע למצטרפים חדשים "סלמסר" ☎ 03-5652288 ☎ 02-294445 ☎ 04-303171

המאוחדת דורשת לשלומך!

هكذا من الاصل

כשמתקשרים אליו בלילה, זה בגלל הבורסה של טוקיו

יש בליכוד החושבים כי משה ארנס צריך לחזור לפוליטיקה ולנסות להתמודד על ההנהגה. אבל ארנס, היום סגן יו"ר מועצת המנהלים של החברה לישראל, מעדיף להשקיף על המפלגה מבחוץ. "יש אנשים המכורים לפוליטיקה ולא יכולים בלעדיה. אני מעולם לא הרגשתי כך"

מאת אביבה לורי

פעמיים החליפו יצחק רבין ומשה ארנס תפקידים במשרד הביטחון. בפעם הראשונה, ב־1984, כשהוקמה ממשלת האחדות הראשונה, רבין החליף את ארנס. בפעם השנייה, ב־1990, אחרי "התרגיל המסריח", ארנס החליף את רבין. לא תהיה פעם שלישית, אומר ארנס משועשע. ימי הפוליטיקה, מבחינתו, עברו לבלי שוב. "ברוסיה הוסיפו ילדים לשרת בצבא 25 שנים. אני נתוספתי לשירות המדינה ל־18 שנה", הוא אומר, "ומצפוני הציבורי נקי".

וכך, במצפון נקי, הלך הפוליטיקאי והג'נטלמן מהליכוד לעבוד אצל שאול אייזנברג. ביולי '92 העביר את כורסת שר הביטחון ליצחק רבין, ובספטמבר אותה שנה התייצב בבית אסיה וקיבל לידיו את תפקיד סגן יו"ר מועצת המנהלים של "החברה לישראל". רק חמש דקות הליכה מהמשרד הישן במשרד הביטחון, אבל הבדל של יום ולילה. לשכה מרווחת, שטיחים מקיר לקיר, צמחייה מרגיעה, ספרייה מבוררת ותחושה של נחת. ארנס נראה רגוע ומציין בסיפוק שסגנון העבודה במגזר העסקי לא דומה לחלוטין לפוליטיקה. אייזנברג, שלא כמו יצחק שמיר, נמצא מעט מאוד בארץ, וארנס, הממלא את מקומו בהעדרו, כלל אינו מתגעגע לנשיפותיו של דוד לוי בעורפו.

"גם בעסקים יש אחריות, אבל אי אפשר להשוות אותם מבחינה זו למשרד הביטחון", אומר ארנס, שלא זוכר לילה בלי שיחת טלפון אחת לפחות בהיותו שר הביטחון. אצל אייזנברג, אם יעירו אותו בלילה, זה יקרה בגלל עליות או ירידות בבורסה של טוקיו או של ניו יורק.

אבל לא בגלל הבורסה נזכר שמו של ארנס בימים האחרונים. יש עכשיו בליכוד ומחוץ לו החושבים כי ארנס צריך לחזור לפוליטיקה ולנסות להתמודד על ההנהגה. רק הוא יהיה מסוגל, סבורים חברים, לשכך את היצרים, לפרק את היריבויות ואת המחנות. ב־'96 יהיה ארנס בן 71, צעיר מעט מרבין ומשמעון פרס, ואם הם יכולים, אומרים החברים של ארנס, אז למה לא הוא. בינתיים קיימו החברים רק גישושים ונפגשו אתו לשיחות בארבע עיניים. אבל נראה שארנס דווקא נהנה להשקיף על הליכוד ממשרדו בבית אסיה, כמתבונן מהצד. "שאני אתמודד? ההתמודדות היתה כבר".

אפשר להתמודד מחדש, אריאל שרון אמר שיתמודד.

"אצל שרון זה היה צפוי. הוא קרא תיגר על בגין בשעתו ועל שמיר, ועכשיו על ביבי נתניהו. אילו לא היה נוהג כך ומתייצב כחלק מהצוות העובד תחת ההנהגה שנבחרה, אותי זה היה מפתיע".

שרון אמר שיחזור להתמודד רק אם המצב יהיה גרוע מאוד.

"אז עכשיו כנראה מספיק גרוע. אצלנו הפוליטיקה יהודית מאוד. באמריקה אף אחד לא זוכר מי רץ בפריימריס, כי מי שלא נבחר הולך הביתה. אצלנו אנשים לא הולכים הביתה. הם נשארים וממררים את חייהם של פוליטיקאים".

גם דוד לוי עוד לא אמר את המלה האחרונה.

"גם לדוד לוי קשה מאוד לנגן כינור שני או שלישי. הוא ניגן כינור שני אצל בגין, התקשה לנגן כינור שני אצל שמיר אבל איכשהו עוד משך. עכשיו בוודאי קשה לו. הוא רואה את עצמו כעשוי מחומר המתאים לראשות ממשלה ואומר את זה בגלוי, ולעתים הוא חושב שהוא היחיד מבין אנשי הליכוד שיכול לעשות את זה. אבל ההסתברות לכך נמוכה מאוד. אני מבין שעל פי חוקת הליכוד 75% מחברי המרכז צריכים להצביע בעד עריכת פריימריס ונדמה כי שהם אכן יתקיימו.

"אני חושב שאלה תופעות טבעיות באופוזיציה. האופוזיציה היום מתוסכלת משום שלא הצליחה להפיל את הממשלה. אני מניח שלא מעט אנשים ציפו שביבי ייבחר ובתוך זמן קצר יגיע לשלטון, וזה לא קרה – ולדעתי לא היה יכול לקרות. זה כנראה מקור התחושות הללו. אבל הדברים יירגעו ככל שנתקרב לבחירות. אין כמו בחירות כדי לחדד את המוח. אז אנשים מתחילים להתרכז במאבק האמיתי ומפסיקים לחשוב על מה שהיה יכול להיות. גם על מפלגת העבודה לא עברה תקופה טובה באופוזיציה. הם לקחו את עצמם בידיים רק בששת החודשים האחרונים שלפני הבחירות ואני משוכנע שזה יקרה גם בליכוד. אני חושב שאנשים ירגישו או ביתר שאת כי כל ניסיון לחבל בהנהגה שנבחרה ולמתוח עליה ביקורת יזיק לליכוד".

מדוע בעצם לא תחזור לפוליטיקה?

"מדוע כן? יש אנשים המכורים להתעסקות הזאת ולא יכולים בלעדיה. אני מעולם לא הרגשתי כך. יש בליכוד כמה אנשים מוכשרים מאוד".

ובכל זאת היו אליך פניות בתקופה האחרונה?

"היו, וזה נראה לי טבעי, בגלל התסכול. אבל זה יעבור להם".

משה ארנס נולד בליטא. כשהיה בן 14 היגרו הוריו לארה"ב. הוא היה חניך בתנועת בית"ר, במלחמת העולם השנייה התגייס לצבא האמריקאי ושירת בחיל ההנדסה. אחרי המלחמה למד הנדסה באמ.איי.טי וב־'48 עלה לישראל עם קבוצת חברים מהתנועה. בארץ הקימה הקבוצה את היישוב מבואות בית"ר. בשנות החמישים נסע ארנס לארה"ב כדי להשלים את לימודי התואר השני. כשחזר לארץ התקבל לעבודה כמרצה בפקולטה לאווירונאוטיקה בטכניון ובו בזמן החל לעבוד בתעשייה האווירית. לימים התמנה לסמנכ"ל החברה ולנושא הדגל של פרויקט הלביא. מהתעשייה האווירית עבר לעסקים פרטיים בתחום הטכנולוגיות המתקדמות, אבל אז קראו לו חברים להצטרף לתנועת החרות. ארנס מאמין עד היום שהם המינו אותו כדי שיקשט את הרשימה לכנסת. "מהנדס ראשי בתעשייה האווירית ופרופסור בטכניון – זה נשמע להם טוב", הוא אומר.

לפני שנתיים, מיד אחרי הבחירות לשביעית, הודיע ארנס ליצחק שמיר שהוא פורש מהפוליטיקה, ללא קשר לתוצאות הבחירות לכנסת. "כשהייתי פעיל בפוליטיקה הרגשתי כמו אדם שנוסע בפקק תנועה בנתיבי איילון ומחפש יציאה. כבר קודם חיפשתי הזדמנות לעזוב, אבל ברגע ששמיר עשה את ההסכם עם לוי ובכך הפך למעשה את תוצאות השביעיות (ארנס נבחר בהן למקום השני ולוי לרביעי) והבטיח לו שהוא יהיה מספר שתיים, הודעתי שאני לא ממשיך עוד. באתי לשמיר למחרת ואמרתי לו את זה, אבל אני חושב שלא התייחס ברצינות לדברי, כי הוא אמר 'בסדר, בסדר, גם אני מתכוון לפרוש'. בסוף אני פרשתי והוא לא".

בהצבעה בכנסת על חוק הבחירה הישירה לראשות הממשלה הצביע ארנס נגד: "הנושא עבר על חודו של קול, של ביבי. 57 בעד, 56 נגד. עשיתי כל שביכולתי לשכנע אותו שלא יצביע בעד החוק, והוא הבטיח לי שאם הקול שלו יכריע, הוא יצביע אתנו. אבל התברר שהקול שלו הכריע והוא הצביע אתם. אני לא מאשים אותו אשמה בוטה, כי כשהגיעו לאות נ"ן וקראו בשמו הוא עוד לא היה יכול לעשות ספקולציות ולדעת שהקול שלו אכן יכריע".

זהו חוק מסוכן, לדעת ארנס, שיוביל להרס יציבות פרלמנטרית. "אצלנו אומרים 'בואו ננסה'. קומוניסט אחד אמר פעם לחברו שהקומוניזם הוא ניסוי מעניין מאוד. ענה לו החבר: 'אם זה ניסוי, למה לא ניסו אותו קודם על עכברים?' אצלנו זה עבר על חודו של קול וכך לא משנים שיטות ממשל. השיטה הזאת לא קיימת בשום מקום בעולם. בארה"ב עמלו האבות המייסדים שנים רבות עד שיצרו את השיטה. אני הייתי מהסס לבצע ניסיון כזה. האם מצבנו כה רע עד שכדאי לעשות כל ניסיון פרוע?

"בפרספקטיווה היסטורית מתברר שהשיטה שלנו לא גרועה כל כך. ממשלות לא נופלות כל שני וחמישי. היו מלחמות, היו משברים, והעסק תיפקד לא רע. לממשלה הזאת יש רוב של קול אחד בכנסת ושנתיים היא מתפקדת ולא נופלת. בכל משטר דמוקרטי יש סחטנות של מפלגות קטנות. אלה דברים לא אסתטיים ולא סימפטיים, אבל הם חלק מהחיים הדמוקרטיים. אם אצלנו זה קצת יותר מדי, אפשר להעלות את אחוז החסימה. השיטה החדשה תחליש את המפלגות הגדולות ותחזק את הקטנות. יהיו תופעות כמו רוס פרו".

למה לדעתך ביבי נתניהו תומך בחוק הזה?

"כל מי שחושב שיש לו כריזמה ואישיות טלוויזיונית, לא צריך את הפקידים ולא את ההברפלדים. הוא פונה ישירות לעם. ביבי הוא בחור פוטוגני, הוא מתנסח טוב. אני מניח שזה מה שמניע אותו. גם רמון בעד השיטה הזאת וגם רבין".

אילו הייתם עדיין בשלטון, האם הייתם ממשיכים את תהליך השלום?

"אני מניח שכן. אין לי ספק בכך".

על אף שמיר?

"אני חושב שכן. עובדה שהלכנו למדריד".

אבל לא התכוונתם ללכת הרבה מעבר לכך.

"אני עצמי, עוד כשהייתי שר החוץ, יזמתי את יוזמת השלום של מדינת ישראל. התכוונתי בכל הרצינות. אחרת, בשביל מה לעשות את זה. לא היה לי ואין לי ספק גם היום, שאנחנו חייבים להגיע להסדר עם האוכלוסייה הפלשתינית. זה חשוב יותר מאשר עם כל מדינות ערב".

כבר לפני זמן רב אמרת שצריך לצאת מעזה.

"כשר הביטחון היו לי הרבה שעות עזה וראיתי שאין טעם להישאר בה. אמרתי שהעיקר הוא היציאה משם. אני לא הייתי חותם הסכם עם אש"ף. הייתי פשוט יוצא. מודיע להם להתארגן עד לתאריך מסוים ויוצא. גם רבין החזיק בדעה שצריך להגיע להסכם עם האוכלוסייה המקומית. אבל התברר לו שאין לה ייצוג. אנחנו אשמים בכך שדחפנו אותה לזרועות אש"ף. עצרנו כל התארגנות פוליטית בשטחים, לא איפשרנו קיום אסיפות ומפלגות. כשהייתי שר הביטחון התחלנו להתארגן בכיוון זה. רצינו לאפשר להם לבנות לאט תשתית פוליטית. ניסיתי לסובב את הגלגל. היום מצבנו – ויש אנשים שבוודאי לא יאהבו את ההקבלה – לא שונה בהרבה מהמצב שהיינו בו בלבנון. אז ניסינו לעשות מניפולציה במערכת הפוליטית הלבנונית, והיום הממשלה מנסה לחזק את ערפאת כמו שממשלת בגין ניסתה לחזק את באשיר ג'מייל. גם ממשלת בגין לא היתה מאוהבת בג'מייל, היא חשבה שמכל מה שיש הוא הטוב ביותר".

אבל שמיר אמר באחרונה שעזה היא חלק מארץ ישראל השלמה.

"על סמך מה? שם ישבו הפלשתים. כשבגין קרא לי אחרי התפטרותו של עזר ויצמן וביקש ממני להיות שר הביטחון, אמרתי לו שאינני רוצה להיות שר הביטחון שיוריד יישובים מסיני. הוא ענה לי: 'מה אתה, סיני הוא לא ארץ ישראל'. ז'בוטינסקי מעולם לא אמר שסיני הוא ארץ ישראל, בתנ"ך זה לא כתוב, וגם הרב גורן לא אמר את זה. אני לא יודע מי כן אמר. אולי זה חלק מהגבולות המנדטוריים וכך זה כנראה מופיע במפה של האצ"ל. יש לי הערכה רבה לאצ"ל, אבל זו לא היתה סיבה להתעקש ולשאת עול כזה על כתפינו, שהיה יכול לגרום שבר בחזיתות אחרות. רמת הגולן לא היתה במפה המנדטורית ולדעתי היא חשובה מעזה".

החשובה בגלל רעיון ארץ ישראל השלמה או בגלל הביטחון?

"משיח כנראה לא יבוא בזמן הקרוב. רק בגלל הביטחון".

איך לדעתך רבין מתפקד בראש ממשלה?

"אני לא מסכים עם המהלכים המדיניים שלו אבל מוכרח להודות שהוא ראש ממשלה לא רע. ישבנו יחד בממשלות ואני מכיר אותו היטב. לדעתי, לא הכל מתמצה במדיניות חוץ וביטחון. המישור המשקי לא פחות חשוב. רבין, למרות העומס האדיר שרובץ על כתפיו, מקדיש לא מעט זמן לתחומי כלכלה ואני חושב שהראייה שלו נכונה. הוא בעד ליברליזציה, בעד הפרטה, ובתחום הזה אני נותן לו ציונים טובים. צריך להודות באמת".

אם יש לארנס געגועים לפוליטיקה הם מתמצים במישור האישי. אפשר לראות אותם בעין: תמונה של מנחם בגין מוצבת על הכוננית בחדרו של ארנס. על התמונה הקדשה אישית בחתימת ידו של בגין. על כוננית אחרת, תמונות צבעוניות של הנכדים. "נוסטלגיה? כן. יותר מכל אני מתגעגע לתעשייה האווירית. אני נזכר בתקופה ההרואית שבה ממוסך קטן של תיקונים למטוסים בנינו את אחת התעשיות הנחשבות ביותר בעולם".

וכדי שהגעגועים האלה לא יציקו לו יותר מדי, מנהל ארנס בימים אלה, כנציג החברה לישראל, מגעים עם ממשלת ישראל לרכישת התעשייה האווירית. ארנס יהיה מאושר לסגור מעגל ואולי, הוא מעז לקוות, לחזור לשם בדרך זו. "אני לא מאמין ביכולתה של המדינה להבריא את התעשייה האווירית. את הבעיות הקשות תהיה עם העובדים. אצל מעסיק פרטי הם יודעים שיש גבול למשכורות שהם יכולים לקבל. הממשלה חשופה ללחצים פוליטיים. העובדים אפילו הצליחו לשלוח נציג לכנסת. נפגשתי עם יו"ר מועצת המנהלים, צבי צור, ועם רבין והתרשמתי שרבין מבין את הבעיות ומוכן למכור. יכול להיות שדווקא אני אוכל לשכנע את העובדים להתנהג בהיגיון. הם הרי מכירים אותי".

משה ארנס: "כשהייתי פעיל בפוליטיקה הרגשתי כמו אדם שנוסע בפקק תנועה בנתיבי איילון ומחפש יציאה" תצלום: רחל הירש

איך הצלתי את ארץ ישראל

"אני אעשה הכל כדי שהממשלה הזאת לא תמשיך לתפקד", אומרת אסתר סלמוביץ' מסיעת יעוד ומוכנה גם לנמק באותה נשימה את המגעים הקואליציוניים עם הממשלה. "אנחנו הולכים למשא ומתן, זה הכל"

אסתר סלמוביץ': "ליעוד צפוי עתיד גדול. תנו לנו זמן להתארגן, להקים מוסדות" תצלום: ישראל סאן

מאת עמירה שגב

"הנה נכנס הגבר היחיד בכנסת", אמר ח"כ חנן פורת כשנכנסה למזנון הח"כים ביום רביעי שעבר לפנות ערב ח"כ אסתר סלמוביץ'. הוא ליווה את דבריו – שנאמרו בקול רם במיוחד – בחיוך ובהנפת הזרועות לצדדים, ובנימין נתניהו הרים את ראשו מעל צלחת אבטיח ואמר "האיש שלנו בממשלה".

"אני בקושי עומדת על הרגליים", הכריזה ח"כ סלמוביץ', שעד אז הספיקה לבשר בכל תוכניות המלל ברדיו ובכל מהדורות החדשות בטלוויזיה, לרבות "ערב חדש" שמאולפניו שבה באותה שעה, שהלילה – בדיון המרתוני עם שני חבריה לסיעה, גונן שגב ואלכס גולדפרב – היא הצילה את ארץ ישראל. "אכלתי שזיף בבוקר ושתיתי קפה על הדוכן", היא אומרת לגליה, העוזרת הפרלמנטרית שלה, שידיה עמוסות בהודעות טלפוניות, ולצעיר חבוש כיפה שחוזר ומחזיק בשבילה שלושה ממתינים על הקו בתאי הטלפון שליד המזנון. "אני לא יכולה לדבר, אני חייבת לאכול משהו. תגידו לכולם – יותר מאוחר".

סלמוביץ', תושבת נהריה ולשעבר פקידת מקרקעין, צברה נקודות זכות לא מעטות מאז המערכון של "זהו זה" והכותרות בנוסח "רפול הכניס בסחיטת־פצוע שמונה עב"מים לכנסת". בצומת נוהגים לכנות אותה "הוד רוממותה". "לזכותה ייאמר", אומר ח"כ מיכאל איתן, המתעמת אתה דרך קבע כשהיא מנהלת את ישיבות המליאה בתפקידה כסגנית יו"ר הכנסת, "שהיא למדה מהר מאוד, ופרוצדורלית היא ממש מבינה. היא תרצה, היא משתוללת והיא מתקרמת".

"האיש אצלה הבדל עצום אחרי שנתיים", אומר ח"כ דדי צוקר. "היא צברה ניסיון, היא השתפרה, ואפילו קלטה מהיו"ר שלה את הסגנון המטיפני־המסבירני שלו".

"במיטבה", אומר כתב פרלמנטרי, "היא מנהלת את הישיבות כמו גננת. במירעה, היא מגיעה לאוקטבות שיכולות לנפץ זכוכית. בישיבות שבניהולה מתרחשות המהומות הכי קשות. אבל כשיש סיטואציות טעונות מבחינה פוליטית, הצבעות על הסתייגויות ועל הסתייגויות להסתייגויות, היא פותרת את זה אפילו טוב יותר משילנסקי".

"הרבה דברים היא למדה בדרך הקשה, אבל בסך הכל, כשאני בוחן אותה בשנתיים האחרונות, היא תאונה של הדמוקרטיה. כמו גולדפרב. הם לעולם לא יתרוממו מעל מעמד מעריצי רפול שהפכו לפוליטיקאים. אי אפשר לנהל פוליטיקה כשותף המגוחך אותך הוא עלבון. זה לא עובד, גם לא בדמוקרטיה".

"יש לה בעיה קשה", אומר סגן שר החינוך, מיכה גולדמן. "מאז שהיא בפוליטיקה פיטמו אותה כפי שמפטמים אווז – בכיוון פוליטי מסוים; והיא לא יכולה עכשיו להתגמש. גונן וגולדפרב הם אנשי מפלגת העבודה ביסודם. היא משהו אחר. היא עומדת בלחצים המופנים אליה מכל הכיוונים, ובלי קשר לאינטרס שלנו, מתפקדת יפה".

ח"כ סלמוביץ' טועמת קצת מתמרוק שהביא לשולחנה מקס המלצר הוותיק. בחדרה מחכים לה כבר שני עיתונאים הונגרים שביום שלישי שעבר נכחו בטקס שנערך בכנסת לזכר שואת יהדות הונגריה ומבקשים לתעד את סיפור משפחתה שנספתה בשואה. זרם המתעכבים ליד שולחנה במזנון אינו חדל. בצהריים, בין הראיונות, היא ניהלה את המליאה, ובתשע בערב היתה אמורה לשבת שוב על הדוכן, לאחר הגשת הצעה משלה לסדר היום בעניין קרנות הפנסיה.

בשלב כלשהו בשתי שנות כהונתה בכנסת התגברה על מכשלת הכנות הגמורה שלה בראיונות עיתונאיים, שהסבה לה מבוכה לא מעטה, וסיגלה לעצמה עברית ממלכתית, מהודרת, שזורה בסיסמאות. שום עיתון כבר לא יצליח לשכנע אותה לדגמן בגדים אופנתיים, כפי שעשתה ב"חדשות", או להפיק ממנה פנינים בנוסח השיר המביך שכתבה לחיילים בצפון ("על מדיכם אבק דרכים. ברך שרבק בבעליכם הכבדות יסגיר יעדים נסתרים"). אבל סביר להניח שיהיו לה עוד הזדמנויות להתמוגג על בדידותה הפוליטית הייחודית מרפול.

עייפה אך מרוצה?

"עייפה ומאוד מרוצה. השגתי הישגים מרשימים למען ארץ ישראל".

הצלחת להתיש את שגב וגולדפרב?

"לא מדובר בהתשה. זה היה דיון חיוני ותורם. פתאום את עומדת לפני הקווים האדומים שלך וברור לך עד היכן את יכולה ללכת. את נלחמת בחירוף נפש, וזה קשה. היו בלילה הזה נקודות של חוסר ריכוז, של שבירה, אבל הצלתי את ארץ ישראל".

ומירפות את שני חברייך לסיעה – הסיכום שהגעתם אליו כנראה מנע את כניסתכם לקואליציה. גונן לא יהיה שר וגולדפרב לא יהיה סגן שר.

"את מציגה את זה בדרך מסוימת מאוד. המטרה שלי היא להציל את ארץ ישראל ולא לטרפד אף אחד. אך אם בדרך הציפיות של אנשים לא מתגשמות כתוצאה מכך, זה המחיר".

אבל הורדת את התנועה שלך ממפת ההשפעה.

"אני חולקת עלייך. אנשים שלא נאמנים לדרכם ולאידיאולוגיה שעל בסיסה הם נכנסו לכנסת – אין להם עתיד בה. כמו ד"ש. הצומת צמחה פי ארבעה, מן האופוזיציה".

אבל את כבר לא צומת. היתה לך הזדמנות להתנקם באמצעות רפול ויתרת עליה.

"היום מתרחשים דברים רבים במפה הפוליטית. תם עידן ההליכה אחרי איש אחד".

דווקא היום? כשמדברים על בחירות אישיות?

"לדעתי ליעוד צפוי עתיד גדול. תנו לנו זמן להתארגן, להקים מוסדות".

אומרים שהפעילו עלייך מכבש של לחצים עד כדי כך שנמלטת לחדרך במלון וביקשת שלא להעביר אלייך שיחות.

"זה לא מדויק. לא מפעילים עליי לחצים. יש לי דעות ידועות וברורות מאוד. גם כשהייתי בצומת נעשו ניסיונות להיכנס לממשלה, אך אני התנגדתי לאורך כל הדרך. גם אז – כשהתנהל מו"מ קואליציוני – לא ראיתי שרבין, שהבטיח לרפול בעל פה כל מיני הבטחות, היה מוכן לתת אותן בכתב. על גונן וגולדפרב הפעילו פי אלף לחצים ממה שהפעילו עליי. אני כבר משוכנעת, ובמשוכנעים לא צריך להשקיע אנרגיה. אני מקבלת את כל הפונים אליי, שומעת את כולם, אבל זה לא קשור בשכנוע, אלא יותר בנושאים הקשורים בצרכים שלהם. אנשי יש"ע דואגים מאוד בכיוון הפרקטי".

האם נכונה המסקנה שבעקבות ההסכם שהגעתם אליו אחרי ליל השימורים אין סיכוי שתוכלו להיכנס לקואליציה?

"זו אינה משאת חיי, להיכנס לקואליציה. בתנאים הקיימים אעשה הכל כדי שהממשלה הזאת לא תמשיך לתפקד. אני לא רואה היכן יכולים קווי היסוד של רבין להיפגש עם המצע של יעוד. צריך להיות גמיש מאוד כדי להפגיש אותם. אנחנו הולכים למשא ומתן, זה הכל".

משא ומתן שכישלונו מבחינתך ידוע מראש. או על מה אתם מתכוונים לדבר אתם?

"אני אמנם לא התכוונתי לדבר. מבחינתי לא צריך להיכנס לממשלה, כי הדבר יחזק אותה. בתנאים הקיימים, עם שר אחד וסגן שר אחד, לא תהיה לנו יכולת לשנות שום דבר".

ואילו היו מציעים גם לך מינוי שר, האם זה היה משנה את התמונה?

"מי שמכיר אותי לא ישאל שאלות כאלה. אותי לא קונים בכלום. לי יש עקרונות ועליהם אני נאבקת. אלמלא הייתי כזאת, לא הייתי יוצאת מצומת".

כדי לממש עקרונות צריך להיות בעמדת כוח.

"אני חוששת שהממשלה בבעיה. היא לא תוציא את ימיה. לרבין יש בעיות קשות במפלגה, ואני לא רוצה לעזור לו ולתת לו את הלגיטימציה, את הרוב היהודי שהוא כל כך רוצה בו".

על מה נסב אישוש ליל הדיונים?

"לו זה היה תלוי בי, לא הייתי מגיעה לזה. חבריי, שהם הרוב הדמוקרטי, ומזכירות התנועה, גרסו מה שגרסו ולכן הגענו למה שהגענו. אני יצאתי מהלילה הזה בהישג גדול מאוד, משום שההחלטה היתה ללכת למו"מ בלבד – ולא להסכם קואליציוני – בתנאים שהכתבתי".

האם זו תורשה טובה, במעבר שעשית מפקידה בכירה במשרד עורכי דין למי שהוכרעת גורלות לאומיים?

סלמוביץ', צוחקת: "כן. קודם כל כבר התרגלתי לזה – שנתיים הן תקופה שמרגילה אדם לקבלת החלטות. חוץ מזה, אף פעם לא הייתי ראש קטן. גם בתפקידי הקודם עשיתי עבודה של עורך דין. ניהלתי משרד ביד רמה. או שיש לך את זה או שאין".

ולך יש?

"אני חושבת שכן".

וטוב לך במעמד הזה?

"טוב לי לא בניצול סמכויות כאלה או אחרות, אלא ביכולת להשפיע בכיוון שאני מאמינה בו".

ברגע שיצאת מצומת שמטת את ההזדמנות להשפיע גם בשנים הבאות בכיוון שאת מאמינה בו. האם את מאמינה שיעוד תוכל להשתתף בבחירות הבאות ולהיכנס לכנסת, בעיקר אם לא תיכנסו לקואליציה?

"אני מאמינה בדבקות בעקרונות, גם אם צריך לשלם את מחירם. בפרישה שלנו מצומת, שנעשתה בגלל יושר ציבורי, בגלל הדברים שצומת הטיפה להם ולא קיימה – כשאנשים ראו שאנחנו מוכנים ללכת עד הסוף, קיבלנו עידוד ותמיכה רבים. יש אנשים שלא כל כך מתעניינים במדיניות חוץ וביטחון, אבל טוהר השלטון חשוב להם. באו אליי אנשים שהצביעו למרצ ואמרו לי: 'אסתר, את פועלת בשבילנו. אם היו בחירות אזוריות, היינו מצביעים בשבילך'. כך במפורש".

תישארי בתחום הפוליטי?

"כן".

כיורשת של גאולה כהן?

"מה פתאום!"

כתבו עלייך, שמאז גאולה כהן לא נראו דמעות כאלה ולהט כזה בכנסת.

"אני לא זוכרת את עצמי בוכה אלא בפרישה מצומת. זו היתה טראומה. אני לא חושבת שצריך להתבייש בדמעות. יש בזה משהו אנושי ואפילו מרגש לראות חבר כנסת מתנהג כאחד האדם ובוכה. קיבלתי הרבה מכתבים אחר כך".

אחד מכתבי הכנסת קרא לך "תאונה של הדמוקרטיה".

"נחיה ונראה, ימים יגידו. אני, מצדי, אעשה הכל כדי להיכנס לכנסת הבאה. אני חושבת שיש לי מה לתרום ולדעתי האופן שאני עובדת בו הוא חריג בפוליטיקה הישראלית. אני חושבת שמאמינים לי שאני מוכנה לטפל בבעיות של יחידים, שאני אדם ששומע ורגיש, ומוכן לעזור. הדברים האלה זוכים להערכה. בשכלו כל הקצים, ואין מי שיעזור, אנשים יודעים שאני שם, עם כל הכלים הפרלמנטריים העומדים לרשותי".

בשיחות ועידה עם רפול, שאורגנו בשבילך בתוכניות רדיו בשבוע שעבר, הוא נשמע מפויס מאוד. האם את וחברייך אינכם מתכוונים לחזור הביתה?

"היחסים האישיים ביני ובין רפול היו תמיד שם דבר. הוא היה בן בית אצלי. אני לא נוטרת ולא שמחה לאיד. קרה מה שקרה, וכל המחנה הלאומי הפסיד".

למה לא שיכנעת את חברייך לחזור? הרי בלעדייך הם לא יכולים להתקיים, שני ח"כים אינם יכולים להיות סיעה.

"לא הגענו לכלל שיחה על כך. הדבר הזה לא עלה. זו האמת. מבחינתי, המינהל בצומת עדיין לא תוקן. רפול לא שינה שם דבר וחצי דבר".

תחזרו אם רפול יפטר את דורון שמואלי, מנכ"ל צומת?

"לא רק את דורון שמואלי. אילו הוא היה מסיק את המסקנות מדו"ח הילמן, היינו חוזרים. אני בפירוש לא פוסלת את העניין".

ומאז דורשים את מותי

פונדמנטליסטים בבנגלדש הוציאו נגד הסופרת תסלימה נסרין גזר דין מוות ומקיימים הפגנות בדרישה להוציאה להורג. "לא אפסיק לכתוב רק כדי להציל את חיי", היא אומרת ממקום מחבואה

שירות "שפיגל"

את תסלימה נסרין מכנים "סלמן רושדי של בנגלדש". הסופרת והרופאה בת ה־32 עוררה עליה את חמתם של פונדמנטליסטים בארצה, וקבוצה פונדמנטליסטית לא מוכרת הוציאה עליה בספטמבר '93 גזר דין מוות. נסרין, גרושה שלוש פעמים, דורשת את "חירות הווגינה" – טוענים רודפיה – מעודדת פריצות וניאוף ומבזה את האיסלאם.

במאמרי עיתונות, שקבלה בהם על שלילת זכויות הנשים בחברה הפטריארכלית של ארצה, הגיבה נסרין על הפיכת האיסלאם לדת מדינה ב־1988. ברומן שלה, "ערווה", היא תיארה את הרדיפות שהמיעוט ההינדי סובל מהן. ב־'93 נאסר הרומן לפרסום בבנגלדש.

מאז הוצא נגדה גזר דין מוות קיימו פונדמנטליסטים, בהם חברי פרלמנט, הפגנות רבות בדרישה להוציאה להורג. על קירות בית אביה תלו כרוזות: "צריך לתלות את תסלימה". הממשלה, שבתחילה העניקה לה בלב ולב הגנה משטרתית רופפת, הוציאה נגדה ב־4 ביוני צו מעצר. להלן קטעים מראיון אתה שנערך ארבעה ימים לפני שירדה למחתרת.

פונדמנטליסטים הכריזו על פרס בסך 1,250 דולר על ראשך. האם את מרבה לחשוב על המוות?

"אני עומדת על המשמר, אבל איני פוחדת. אני לא יכולה להפסיק לכתוב רק כדי להציל את חיי".

את כותבת זה חמש שנים נגד אפליית הנשים.

"ומאז דורשים את מותי. לדעתי, הקוראן טועה בדברים רבים. הנשים בחברה שלנו מדוכאות על סמך הקוראן, ומתנגדי התבוננות להקריע את הדבר. מדוע, למשל, חלקן של נשים בירושה קטן מזה של גברים? מדוע אוסרת השריעה על נשים להתגרש ביוזמתן?"

שאלות כאלה מעלות גם נשים איסלאמיות הפועלות למען זכויות הנשים. אבל הן אינן מעמידות את הקוראן בסימן שאלה.

"אני חושבת שהייתי בת 11 או 12 כשהתברר לי שגם הקוראן טועה. למדנו בבית הספר שכדור הארץ סובב סביב השמש. בקוראן נאמר שכדור הארץ עומד על מקומו. אמי לא יכלה להסביר לי את הסתירה ורק אמרה 'הקוראן הוא ספר האמת'. אני אמרתי: 'הדת אינה הגיונית ואסור להיגרר לוויכוחים אתה'. מאז לא האמנתי שהקוראן אינו יכול לטעות".

את מדברת בזכות ביטול מוחלט של הקוראן?

"בחברה מודרנית ותרבותית לא יהיה עוד שימוש בספרי דת. הם שימשו ממילא רק למטרה אחת – לחיזוק שלטון הגברים. בארצי לאשה אין זכות להגדרה עצמית. היא חייבת להתכופף לרצונותיה ולצרכיה המיניים".

את עדיין רואה עצמך מוסלמית?

"לא, אני אתיאיסטית. אני חולמת על עולם בלי דתות".

סלמן רושדי אמר שאלה המתיימרים לדעת מה נכון הם מסוכנים.

"נראה לי שרושדי פוחד מהפונדמנטליסטים. מטרתי גם מרחיקה לכת יותר. רושדי כתב על חייו הפרטיים של הנביא. אני רוצה לשנות את החברה. הנשים בבנגלדש עדיין מוכות לשתוק. לפני שלוש שנים נכנסו הפונדמנטליסטים לפרלמנט כמפלגה הרביעית בגודלה. השפעתם גדלה והממשלה אינה מעזה להתייצב נגדם. אנחנו חיים כאפלה, ולכן צריך לנקוט אמצעים קיצוניים כדי לעורר תשומת לב".

באחד משירייך כתבת: "ברצוני הייתי קונה נער צעיר... נער מעורר תיאבון, בתולי... ומתענגת בו בכל העולה על רוחי". האם היית רוצה בהיפוך כזה של יחסי גברים־נשים?

"לא, השיר נועד להיות אלגוריה, מחאה על הצו התרבותי השוביניסטי".

האם לא בוקעת ממנו שנאה לגברים?

"אני לא שונאת גברים. אני שונאת את חברת הגברים. הייתי בת 18 וחזרתי הביתה מבית הקולנוע כאשר נער ניגש לריקשה שלי וכיבה את הסיגריה שלו על זרועי. הגברים מסביב לא עשו דבר לעזור לי. הרגשתי שהם נגעו בסוער האנוש שלי. הבנתי אז שמשמעותה של אשה היא הפרת משמעות אם אינה מבינה נת להרוס את שיטת הדיכוי כולה".

את באה ממשפחה לא אדוקה במיוחד. היית רשאית לבחור למי להינשא ואביך איפשר לך ללמוד. בכל זאת את כותבת על "הסבל הבלתי נסבל" של ילדותך.

"מגיל 11 הורשיתי לצאת מהבית רק כדי ללכת לבית הספר. מגיל זה נאסר עליי לשחק בשדות או במגרש המשחקים, בעוד אחיי יכלו לעשות ככל העולה על רוחם. איזו חברה היא זו הכולאת את הנשים כדי להגן עליהן? אני כותבת על סמך מה שראיתי וצפיתי. כרופאה ראיתי נשים רבות בוכות בחדר הלידה לאחר שילדו בנות. הן פחדו שבעליהן יגרשו אותן. ראיתי את איבריהן הקרועים של נשים שנאנסו בידי הבעלים. הסבל הקיצוני הזה – עליו אני כותבת, הוא בלתי נסבל בעיניי".

באמריקה / עקיבא אלדר

סימפסון, בקרוב הספר (או הסרט)

בעוד שבוע, לכל היותר שבועיים, יוצגו בחנויות הספרים הראשונים על או. ג'יי סימפסון. מישהו ירוויח הרבה כסף מהטרגדיה של ניקול סימפסון ורון גולדמן. בקרוב יופיע על המדפים סיפורו של מייקל פיי, על קורותיו בכלא בסינגפור. מישהו כבר כותב את ספרה של לורנה בוביט "המותיכת". ג'ון וויין בוביט מתפרנס מהופעות ברחבי אמריקה. טוניה הרדינג הפכה את ננסי קריגן לכוכבת בינלאומית. אחרי שהודתה בקנוניה לשבור את ברכה של חברתה לנבחרת, מתפרנסת המחליקה מחלוקת אוטוגרפים. פאולה ג'ונס מככבת בתחנות כבלים של מטיפים תאבי בצע. המתפרנסים מהסתה נגד ביל והילרי קלינטון.

זה הזכיר לי את החלטת השופט בעניינה של אליס מצינגר, בעלת מזללה בקורוולים שבמדינת אורגון. בספטמבר 1993 התייצבה אשה זו בתחנת המשטרה המקומית והדריעה בשמה האמיתי – קתרין אן פאוור, מבוקשת מאז ספטמבר 1970. היא הורשעה בהשתתפות בשורה של מעשי שוד, שנועדו לממן פעולות מחאה נגד מלחמת וייטנאם. באחרון שבהם, בברגיטון, מסצ'וסטס, היא נהגה במכונית שמילטה את חבריה אשר רצחו את השוטר וולטר שרודר ליד הבנק המקומי. פאוור־מצינגר המירה את זהותה השאלה בחמש שנות מאסר. השופט רוברט בנקס הוסיף לגזר הדין סעיף מיוחד במינו: אם היא או מי מבני משפחתה יזכו בטובת הנאה קטנה שבקטנות מסיפור חייה – היא תהיה צפויה למאסר עולם. עשיית ממון כזאת היא בעיה מוסרית, השופט בנקס מצא דרך מעניינת לטפל בה.

פרשת הסימפסונים, ולפני כן משפטם של האחים מננדז המואשמים ברצח הוריהם, הוסיפים נקודות תורפה במערכת עשיית הצדק האמריקאית. רשת סי־בי־אס שידרה לפני כמה שבועות שני פרקים מתוך סדרה על קורותיה של משפחת מננדז. זה היה לאחר שחבר מושבעים אחד, ואחר כך אחר, לא הצליחו להגיע לכלל הסכמה. השחקנים דומים מאוד לבני המשפחה, אפילו עורכת הדין בסרט נראית כמו אחותה התאומה של עורכת הדין מירוח כתב סי־בי־אס מבית המשפט. ניכר שאילו היה מננדז הזקן אביו של התסריטאי, הוא לא היה זוכה למות מות טבעי. מי שצופה בסרט ורוצה לאמץ את האחים הנוכים, לא להרשיעם. אחרי חיפושים נרחבים נמצאו 12 מושבעים שנשבעו כי החמיצו את הסדרה, המשפט חודש.

שני שלישים מאזרחי ארה"ב צפו במצוד אחרי סימפסון ושמעו את דיווחי התקשורת על סימני דם שנמצאו על הכפפה שלה. הם חזו בתובע הכללי בלוס אנג'לס מצהיר כמה חבל שכך נפלו גיבורים. בסוף השבוע הפיצה המשטרה לתחנות הטלוויזיה והרדיו קלטת של שיחת טלפון שניהלה ניקול סימפסון, אשה מוכה ומפוחדת, עם מוקד המשטרה, שעה שאלוף נעוריה הסתער על הדלת. עד אז אמרו שלא יימצא מושבע אחד שיגזור עונש מוות על השחור הפופולרי ביותר באמריקה מאז מרטין לותר קינג. אחרי שידור הקלטת יהיה קשה למצוא באמריקה אשה שתחוס על האיש האליל הזה.

בין שידור לשידור חזר וזמנו לאולפן מומחים לדון בסוגיה חשובה: האם לנוכח טיפולה הנמרץ של התקשורת בפרשה יש לאו. ג'יי סימפסון סיכוי למשפט הוגן?

ניצחון הפוטבול על הכדורגל

על פי הסקרים, שישה מבין עשרה אנשים שהיו בקרון הרכבת התחתית, חשבו ששתי הבחורות והבחור שנכבשו בתחנת המטרו "סנטור" מרחו את פניהם בצבעי מלחמה אחרים נתם כך, במנהג של בריות משונות באמריקה. הם לא הבינו שאלה צבעי הדגל הנהוגי. שני שלישים מהאמריקאים אינם יודעים שבימים אלה מתקיימים אצלם בבית משחקי הגביע העולמי בכדורגל. מאמציהם של העיתונים והטלוויזיה להעלות את הכדורגל לסדר היום הלאומי מעוררים רחמים. בתחרות עם הפוטבול והבייסבול זו מלחמה אבודה.

ראשית, הכדורגל אינו די אלים לטעמם של האמריקאים. או. ג'יי סימפסון, שאם לא ברור עדיין שרצח את גרושתו, אין מחלוקת על כך שהכה אותה, זכה למעמד של גיבור תרבות בזכות הצטיינותו באחד האלימים שבמשחקי הכדור. שדר רדיו מבפאלו, עיר אדוקה, אמר שאצלם או. ג'יי הוא מספר אחת. אלוהים הוא מספר שתיים. קשה לדמיין שוער כדורגל במעמד כזה.

שנית, שום רשת טלוויזיה לא תוציא סנט שחוק אחד על זכויות השידור ממשחק שיש בו הפסקה אחת בלבד. נשיא ארה"ב מקבל בשוויון נפש את הכרזות המראיין על הפסקה לפרסומת. רשתות השידור הפסיקו את הדיווחים על רעידת האדמה הגדולה בלוס אנג'לס כדי למלא את חובן למפרסם. רק המצוד אחרי או. ג'יי הכריע אותן. לפני כן הופסק שידור משחק הפתיחה של הגביע העולמי לצורך שידור חי של מסיבת עיתונאים במשטרת לוס־אנג'לס.

סימני התרגשות מכדורגל אותרו רק בשכונות מהגרים, ואלה, כמובן, שמחים בשמחתם של גיבורי מולדתם וכואבים את כאבם. השבוע התפרסם מחקר גדול וחשוב המפריך את הטענה שהאנטישמיות עולה כפורחת. מתברר ש"האשמה" החמורה ביותר שמטילים על היהודים היא שנאמנותם לישראל גוברת על הנאמנות לאמריקה. יוצאי אירלנד או ברזיל, למשל, אינם מתחבטים בחבלים של זהות. הם יצאו בהמוניהם לחגוג את הניצחונות (העלובים) של בני מולדתם השנייה, ואולי הראשונה, במסבאות שלהם וגם בחוצות העיר. אפילו יהודים סעודים יצאו להחוכבת במסעלות מזרחיים. לפני ההפסד להולנדים.

למען ירושלים

לקראת ביקורה בישראל נפגשה קבוצה של עסקנים יהודים עם דיפלומט ישראלי לצורך קבלת עדכון אחרון. הם היו מודאגים במיוחד מהידיעות על הויתורים המפליגים של הממשלה בעניין המוסדות הפלשתיניים בירושלים, והציעו שישראל תיאבק עד חורמה על ריבונותה על העיר. אחר כך סיפרו שנועדה להם בירושלים פגישה עם נציגים פלשתינאים מירחו. הדיפלומט הישראלי אמר שכדי להמחיש את ההפרדה בין ירושלים לשטחי האוטונומיה, מוטב שיקיימו את הפגישה בירחו. שם מטבח מרי – הסביר – בג'רוזלם הרבה יותר בטוח.

תצלום: איי־פי

או. ג'יי סימפסון בשידור חי. בין השידורים זומנו לאולפן מומחים לדון בסוגיה חשובה: האם לנוכח טיפולה הנמרץ של התקשורת בפרשה יש לו סיכוי למשפט הוגן?

אם לא עיתונאי־דיפלומט, אז עיתונאי מרגל

בעונש הכבד שהוטל על כתב עיתון מהונג קונג, שהואשם בריגול, ביקשה ממשלת סין להעביר מסרים – גם לעיתונאי החוץ הפועלים בתחומה וגם לעיתונות במושבה הבריטית העומדת לחזור לידי סין

מאת סמדר כספי

את הודעתו על סיום משפטו של העיתונאי שי יאנג מסר בית המשפט של בייג'ינג ערב חג הצ'ינג מינג. שי יאנג – יליד סין שעקר להונג קונג וכתב בשנתיים האחרונות בשביל העיתון "מינג באו" היוצא לאור במושבה – נשפט בעוון ריגול בשירות העיתון ונידון ל־12 שנות מאסר.

היה היכס אירוני לעיתוי מסירת ההודעה: חג הצ'ינג מינג (החל באפריל), שהסינים נוהגים בו לבקר את קברות אבותיהם ולכבד את זכר המתים, נהפך מאז אירועי טיאנאנמן ב־89' גם ליום התייחדות עם קורבנות הטבח, והתאפיין בכל שנה בפיקוח הדוק של המשטרה על הפעילות בבירה. בדיווחי עיתוני החוץ למחרת התמזגה איפוא הידיעה על העונש הכבד שהוטל על העיתונאי מהונג קונג בידיעות בדבר מעצרם של פעילים מתנגדי המשטר.

אלא שלמרות סמיכות האירועים הם נעים במסלולים שונים: בעוד השפעת אירועי טיאנאנמן הולכת ומתמוססת מן התודעה הציבורית הקולקטיבית (והשקט היחסי ששרר בבייג'ינג ב־4 ביוני, ביום השנה החמישי לטבח, העיד על כך יותר מכל), גוברות החרדות בהונג קונג לקראת החזרת המושבה לריבונות סינית ב־1997.

שי יאנג – שעבד עד לתחילת שנות ה־90 ככתב ספורט בעיתון הסיני "שין סי יו" – עזב את סין ב־1992 ולפני כשנה בא אליה שוב כדי לדווח על השיחות שהתנהלו בינה ובין בריטניה על עתיד הונג קונג. לאחר חודשים ספורים, בספטמבר 93', נעצר והאשם ב"פעילות ריגול בשביל 'מינג באו', שכללה גניבה, איסוף ופרסום של סודות מדינה כלכליים", שנמסרו לו בידי עובד הבנק המרכזי של סין. המידע כלל תוכניות מגירה של הבנק, שינויים עתידיים בשיעורי הריבית והיערכות הבנק למכור זהב בשוק הבינלאומי. שי הוחזק במעצר כשבעה חודשים עד למשפטו.

העונש הכבד שהוטל על שי יאנג נבע, למעשה, ממעמדו הכפול: היותו אזרח סיני העובד כעיתונאי חוץ ומתגורר מחוץ לסין. היה עליו, לפיכך, לציית לחוק משני טעמים: שהיותו בסין כעיתונאי חוץ והיותו כפוף לחוק הסיני כאזרח. בעונש החמור שקיבל אותתה ממשלת סין לכמה מגזרים: לעיתונאי החוץ העובדים בסין, לעיתונות הפנימית בהונג קונג, אך גם לכל אזרחי סין – בכל הקשור לפעילות אנטי ממסדית ולתופעות שחיתות.

כלפי פנים ניסתה הממשלה להציג את העונש כפרק נוסף במסע ההרתעה מפני השחיתות בסין. על כך מלמדת העובדה כי פקיד הבנק – "גנב בתוך המשפחה" כפי שכינה אותו "רנמין ריבאו", עיתונה הרשמי של המפלגה הקומוניסטית הסינית – נידון לעונש כבד יותר, 15 שנות מאסר. הגרסה הרווחת בעיתוני הונג קונג היא, כי להחמרת העונש אחראי סגן ראש הממשלה, ג'ו רונג ז'י, מבצע הרפורמות הכלכליות וראש הבנק המרכזי של סין, שכאמור לפני פרוץ סגור של הבנק הודלפו לשי יאנג.

כלפי חוץ היה בעונש מסר על התייחסותה של סין אל כתבי החוץ המוצבים בבייג'ינג. מאז נפתחו שערי סין לעולם הרחב, בסוף שנות ה־70, היא איפשרה את כניסתם של עשרות עיתונאים לשטחה, אבל ציפתה מהם לנהוג כדיפלומטים: היה עליהם לעבוד על פי כללים נוקשים, לסקר "נושאים חיוביים" ולהעביר מסר חיובי בכתבותיהם. הרפורמות הכלכליות והפתיחות היחסית בעשור וחצי האחרונים הביאו להקלה בהגבלות על הזיהות העיתונאי, שסיאה היה בזמנו של השליטה של בממשלה כך על סיקור הטבח בטיאנאנמן. עם זאת, בשל הפיקוח הממשלתי והאילוץ לפעול על פי הדפוס של עיתונאי־דיפלומט נוצר עיוות בין העיתונאים לרשויות. מאז שנות ה־80 נעצרו בסין עשרות עיתונאים, מערביים ואסיאתיים, וחלקם אף גורשו מסינה.

העונש הכבד שהוטל על שי יאנג חידד את הכבר לעיתונאים, שאל להם לנסות לחרוג מהכללים. אך הוא גם חייב את הממשלה הסינית להגדיר את פעילותו של שי עצמו במונחים אחרים לגמרי. כיוון שפעילות שלא על פי הדפוס של עיתונאי־דיפלומט אינה עבירה פלילית, בנתה הממשלה לשי דימוי של עיתונאי־מרגל. כמאמר אחד שידיעה כתב סוכנות הידיעות הסינית "שינחווה" את דרכי עבודתו של שי. בשל שנות עבודתו הארוכות כעיתונאי בסין, נטען במאמר, הכיר שי את דרכי פעולתן של המערכות הקיימות, והסכים כך מיוזמה אותו "מינג באו" לסקר את הפעילות בבייג'ינג. שי יאנג – נאמר – פעל במרמה. לכאורה בא לסקר את השיחות בין סין לבריטניה, אך למעשה ליקט את מאמציו בכיוון קשרים והשגת מידע סודי בנושאים כלכליים – בהוראת "מינג באו".

"דיווחים הצביעו על כך ששי יאנג ופקיד הבנק נהגו כגנבים בלילה, כאשר פעלו לביצוע בסיסיות", נכתב במאמר. "כדי לא להכתיר תשומת לב הם לא נפגשו במלון אלא בפינת הרחוב: לא לחצו ידיים כשנפגשו ולא בירכו זה את זה לשלום כשנפרדו... באחד הימים, כשנפגשו ברחוב, אמר סיין יה בעצבנות מה כי הבנק המרכזי של סין החל לחקור את פרסום הסודות בעיתון. שי יאנג הגיב: 'אל דאגה, אנו היהודים שיודעים על כך, לא אבגוד בחברי...' מאז התקשר אליו שי יאנג לעתים קרובות, כדי לוודא שלא נתקל בבעיות בבנק".

היכולת לבנות את דמות העיתונאי־המרגל בסין מותנית בעיקר בהגדרה הפרוצה והעמומה של המושג "סודות מדינה". כך יכולה הממשלה, או המפלגה, להתייחס לכל מידע שלא פורסם באופן רשמי, או לא נאסף בידי העיתונאי על פי הנהלים הקיימים, כאל סוד מדינה. על כן דווקא כתבים דוברי סינית מועדים להיחשד כבעלי נגישות למידע חסוי.

כתבים מהונג קונג, מטייוואן וממקאו נדרשים לפיכך לעבוד רישום מיוחד. כתבים מהונג קונג הבאים לסין כדי לדווח על נושאים מוגדרים חייבים להגיש בקשה במשרדי "שינחווה" בהונג קונג, ובה רשימה של הנושאים שהם רוצים לסקר, ולהשיג את הסכמת הגופים או האנשים שהם מעוניינים לראיין באמצעות האיגוד הסיני לעיתונאות. ובכל זאת, למרות הכללים הנוקשים, ההגדרה המעורפלת של המושג "סודות מדינה" עלולה להביא לכך שכל עיתונאי, גם הבקיא בנוהלי העבודה או במערכת החוקים, ימצא את עצמו לכוד בסיטואציה דומה.

בעקבות הפרשה אמר המזכיר לענייני פנים בהונג קונג, כי בריטניה תעלה לפני סין דרישה להבהרה של החוק הסיני בדבר סודות מדינה. ואולם ניסיונותיה של ממשלת הונג קונג, באמצעות שגרירות בריטניה בסין, להתערב בפרשה ולקבל מידע בנושא העלו חרס. השגריר נשמע חסר אונים. מאחר ששי יאנג אזרח סיני, אמר, מוגבלת יכולתה של בריטניה לפעול ולהשפיע. דומה שאיש לא היה מעוניין להחריף את היחסים, המתוחים ממילא, בציר סין־בריטניה־הונג קונג.

לפרשת שי יאנג השפעה על העיתונות הפנימית בהונג קונג ובמיוחד על מעמדה העתידי מ־1997 ואילך. העיתונות בהונג קונג פלורליסטית. מספר העיתונים המופיעים בה הוא על פי פרסומים ממשלתיים 670, ואחוז קוראי העיתונים מציב אותה במקום השני באסיה, לאחר יפאן.

מלבד סוכנות "שינחווה", המשמשת גם נציגות רשמית של סין במושבה, קיימים שלושה זרמים עיקריים בעיתונות הסינית היומית בהונג קונג: עיתונים התומכים במוצהר במשטר הסיני, כגון "וון וויי באו" ו"דה גונג באו", שהביעו התנגדות לניסיונותיה של בריטניה להתערב בפרשה; הזרם הימני: שסני העיתונים הבולטים בו הם "סינג דאו ריי באו" ו"וזה קונג יה בו", המנוהלים על פי דרישות השוק ובעלי נטייה קלה לקו הטייוואני; הזרם המרכזי, המורכב מעיתונים המופנים לקהל הרחב ואינם נוקטים קו פוליטי מובהק. בולטים בזרם זה "מינג באו", "סינג באו" ו"אוריינטל דיילי ניוז", עיתון צהוב הכביא בעיקר חדשות קלילות ורכילות.

לצד העיתונות הסינית קיימים גם עיתונים בשפה האנגלית – הבולטים שבהם הם "הונג קונג סטנדרד" ו"סאות' צ'יינה מורנינג פוסט". לפני ארבעה חודשים נוסף העיתון היומי "איסטרן אקספרס", שהצהיר על אי תמיכתו במשטר בבייג'ינג.

המוקש העיקרי הזה עבר תמורות לא מעטות מאז ההצהרה הסינו־בריטית ב־1984, על חזרתה של הונג קונג לריבונות סינית ב־1997. העיתונות החדלה להתאים את עצמה לשינויים הפוליטיים הצפויים ולמוקדי העוצמה החדשים הנוצרים במושבה. העיתונים המשתייכים לזרם הימני תמכו בהסכם ואף ראו בו גורם היכול להיטיב עם עושרם ורווחתם הכלכלית של תושבי המושבה; עיתוני הזרם המרכזי החלו לתמוך יותר בעמדה הסינית ולאשר עמדות עם הקו הרשמי של בייג'ינג. השינוי הזה משקף את הדילמה שהם נתונים בה – ההכרח לפעול בשוק פלורליסטי ליברלי כנגד הצורך להימנע בכל האפשר מעימותים עם בייג'ינג.

פעם אחת בלבד, באירועי טיאנאנמן, נוצרה חזית עיתונאית אחידה שהתייצבה במוצהר נגד בייג'ינג. בעקבות זאת פוטר ראש נציגות "שינחווה", ועורכי עיתוני השמאל זומנו הביתה, לחקירה. מאז 1989 התהדק הפיקוח על העיתונות בהונג קונג – אף שסין מחויבת על פי ההסכם עם בריטניה לשמור את ההסדרים הקיימים במושבה, ובכלל זה חופש העיתונות – והתחדדה השאלה בדבר יכולתה לשמור על אופיה הפלורליסטי ועל עמדתה העצמאית.

רבים מן העיתונאים רואים כעת בפרשת שי יאנג ניסיון נוסף של ממשלת סין "לאגוף את העיתונות ההונג קונגית מבפנים". החשש הוא שהצנזורה העצמית שכופים על עצמם העיתונאים כאשר הם מדווחים בבייג'ינג תחלחל למושבה. מבחינתם, זהו איום לא רק על חופש העיתונות בהונג קונג, אלא גם על אורח החיים ושיטת המשפט שינהגו בה.

יש חדש בצנטרום... צנטרום פלוס.

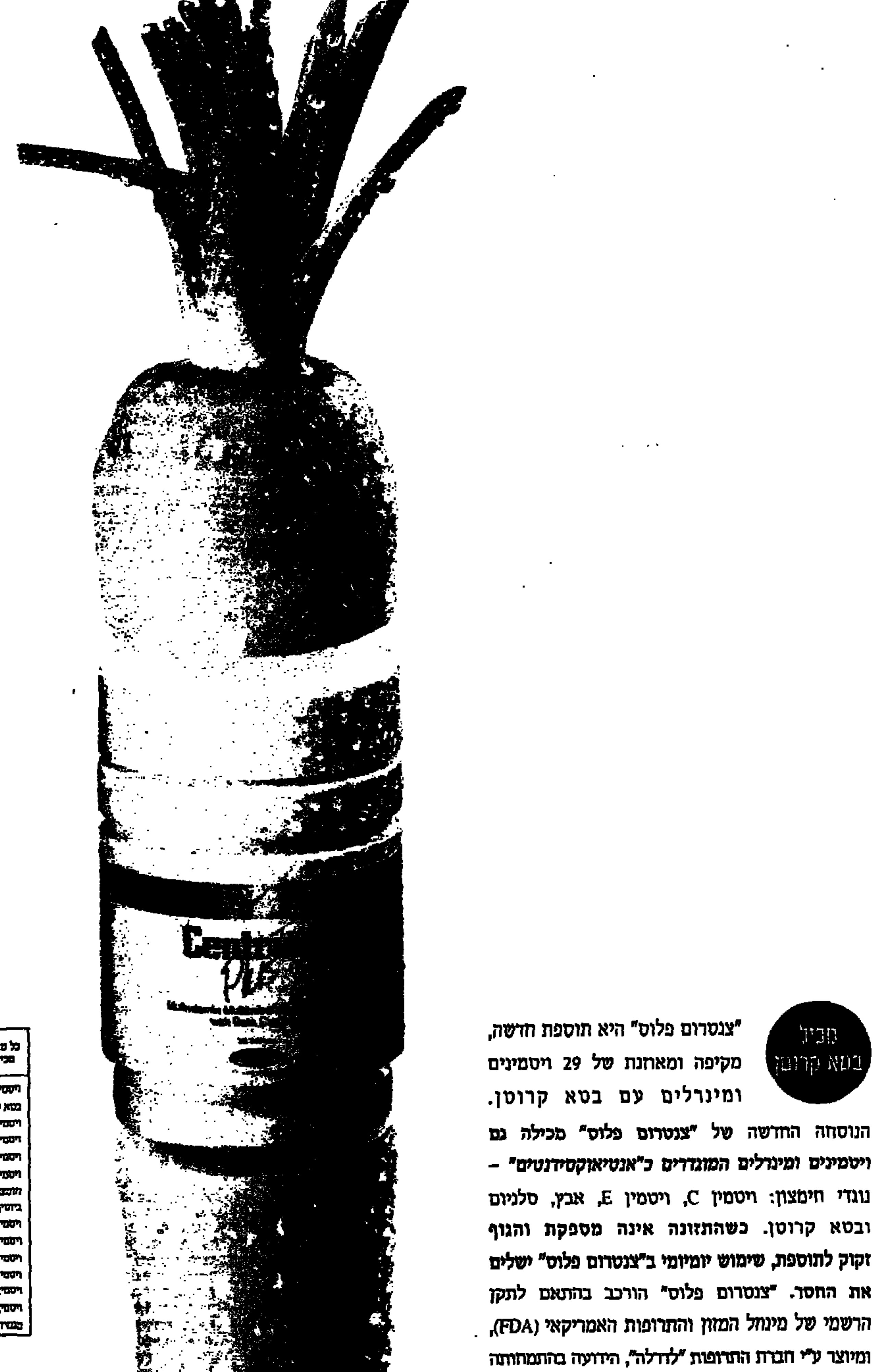

"צנטרום פלוס" היא תוספת חדשה, מקיפה ומאוזנת של 29 ויטמינים ומינרלים עם בטא קרוטן.

הנוסחה החדשה של "צנטרום פלוס" מכילה גם ויטמינים ומינרלים המוגדרים כ"אנטיאוקסידנטים" – נוגדי חימצון: ויטמין C, ויטמין E, אבץ, סלניום ובטא קרוטן. כשהתזונה אינה מספקת והגוף זקוק לתוספת, שימוש יומיומי ב"צנטרום פלוס" ישלים את החסר. "צנטרום פלוס" הורכב בהתאם לתקן הרשמי של מינהל המזון והתרופות האמריקאי (FDA), ומיוצר ע"י חברת התרופות "לדרלה", הידועה בהתמחותה בתחום הויטמינים. אז מעכשיו, כאשר הגוף זקוק לתוספת – השלם את החסר עם "צנטרום פלוס". יש לעיין בעלון המצורף לאריזה לפני השימוש.

מומלץ על־ידי רופאים.

להשיג רק בבתי מרקחת ללא מירשם רופא.

כל טבליה מכילה:	כמות לטבליה	אחוזים מהכמות היומית המומלצת לפי R.D.A	כל טבליה מכילה:	כמות	אחוזים מהכמות היומית המומלצת לפי R.D.A
ויטמין A	4000 IU	100%	ברזל	18 MG	100%
בטא קרוטן	1000 IU		יוד	150 MCG	100%
ויטמין D	400 IU	100%	נחושת	2 MG	100%
ויטמין E	30 IU	100%	זרחן	150 MG	15.6%
ויטמין C	60 MG	100%	קלציום	194 MG	19%
ויטמין K1	25 MCG	25%	אבץ	15 MG	100%
חומצה פולית	400 MCG	100%	מנגן	2.5 MG	
ביוטין	30 MCG	10%	כרומיום	25 MCG	
ויטמין B1	1.5 MG	100%	מוליבדנום	60 MCG	
ויטמין B5	10 MG	100%	סלניום	25 MCG	
ויטמין B2	1.7 MG	100%	סיליקון	10 MCG	
ויטמין B3	20 MG	100%	[illegible]	10 MCG	
ויטמין B6	2 MG	100%	ונדיום	10 MCG	
ויטמין B12	6 MCG	100%	ניקל	5 MCG	
מגנזיום	100 MG	25%			

צנטרום פלוס

29 ויטמינים ומינרלים

עם בטא קרוטן

Lederle

هكذا من الاصل

صكنا من الاهل

מדע / צפריר רינת

החושים החדים של הלוויין

בכנס על חישה מרחוק שייערך השבוע בישראל, ובסדנה שתקוים בעקבותיו, יוצגו מחקרים של יישומי חישה מרחוק ויידון שיתוף הפעולה בין סוכנויות החלל של ישראל וצרפת בתחום זה

חישה מרחוק באמצעות לוויינים היא אחד האמצ־עים היעילים לקבלת מידע מפורט על על יערות, ימים ומדבריות בכדור הארץ, ומידע זה משמש כיום מדענים, חקלאים, תעשיינים וממשלות בעולם וגם בישראל. השבוע ייערך במלון השרון בהרצליה כנס על חישה מרחוק ובו יוצגו שבעה מחקרים יישומיים מהדמאות (אימג'ים) של לוויני ספוט אשר נקל־טות בתחנת הקליטה של סוכנות החלל הישראלית לניצול החלל. התחנה נמצאת במפעל מב"ת של התעשייה האווירית.

הכנס מאורגן במשותף על ידי הסוכנות הישרא־לית לניצול החלל וחברת ספוט אימאז' הצרפתית ובסיוע המרכז הבין תחומי לניתוח ולחיזוי טכנולוגי באוניברסיטת תל אביב. יום לאחר סיום הכנס תיע־רך סדנה משותפת לסוכנויות החלל של צרפת וישראל ובה יידון שיתוף הפעולה ביניהן, הכולל גם שיתוף פעולה בתחום החישה מרחוק.

החישה מרחוק באמצעות לוויינים בוצעה בראשו־נה למטרות צבאיות על ידי לוויינים אמריקאיים וסובייטיים. רק ב־1972 שוגר על ידי האמריקאים לנדסט־1, לוויין החישה האזרחי הראשון. בשנות השמונים שוגרו לוויינים נוספים מסדרה זו והם מקיפים את כדור הארץ בגובה של קצת יותר מ־700 קילומטרים. ב־1986 שוגר הלוויין הצרפתי ספוט־1. לוויין זה נמצא עדיין בחלל, אך הוא אינו פעיל. כיום פעילים רק ספוט־2 וספוט־3 (ספוט־3 נמצא בגובה של כ־830 קילומטרים). גם יפאן, הודו, סין וסוכנות החלל האירופית מפעילות לוויני חי־שה. הרוסים מוסיפים להפעיל לוויני חישה ואף החליטו למכור את תצלומי הלוויין הסודיים שנעשו בעבר למטרות צבאיות בלבד.

חישה מרחוק כוללת את כל אמצעי החישה המא־פשרים איסוף מידע בלא מגע פיסי בין מקור האי־סוף למקור המידע. לוויני החישה מרחוק פועלים באמצעות ניצול הקרינה המוחזרת מכדור הארץ, שאוספת מערכת של עדשות. הקרינה מועברת למ־ערכת של גלאים שממירים את הפוטונים (חלקיקים נושאי האור) בחשמל.

יש יחס ישר בין עוצמת הקרינה הנקלטת על ידי מכשירי החישה לבין עוצמת הזרם שיפיקו הגלאים. המערכת הנמצאת בלוויין ממירה את הנתונים האנ־לוגיים, שנקלטו באמצעות הקרינה, בנתונים ספר־תיים ומשדרת מידע זה לתחנת הקליטה הנמצאת על פני כדור הארץ.

ברוב לוויני החישה מרחוק קיימת מערכת רב ערוצית (מולטיספקטרלית) אשר מפרידה את קרי־נת השמש המוחזרת לתחומים שונים של הספקט־רום, כלומר, לאורכי גל שונים. מאחר שלחומרים שונים יש תכונות ספקטרליות שונות, סוגי שטח שונים יספקו תמונות שונות בהתאם לערוצים. כך, למשל, יש לצמחייה תכונות בליעה והחזרה האופיי־נית לה בתחומי הקרינה התת־אדומה.

ללוויין הספוט יכולת להסיט את הציר האופטי של מערכת החישה שלו מן האנך לזווית של 27 מעלות (פלוס או מינוס). תכונה זו מאפשרת ללוויין לשוב ולכסות אזור אחד בתוך זמן קצר. יכולתו לכסות שטח אחד משתי זוויות שונות (כיסוי סטרי־אוסקופי) מאפשרת להשתמש בו לצורך מיפוי טופו־גרפי.

תכונה חשובה אחרת של לוויני החישה היא יכולת הרזולוציה של המערכת האופטית שלהם. לבד מהרזולוציה של ערוצי הספקטרום, יש ללוויי־נים גם יכולת של רזולוציה קרקעית המבוססת על יחידת שטח בסיסית שממנה מתקבל ממוצע קרינה.

צילום: סוכנות החלל האירופית

מיצר גיברלטר בצילום שנעשה על ידי לוויין מכ"ם. למעלה החוף הספרדי. מימין ניתן לראות תנועת גלים בים התיכון

ללוויני ספוט יכולת רזולוציה קרקעית של עשרים מטרים, או של עשרה מטרים בתמונות בשחור־לבן.

הלנדסט והספוט נעים סביב כדור הארץ מצפון לדרום במסלול קטבי והאלכסוני ומסלולם ורוחב הכיסוי מכתיבים את אופן הסריקה של כדור הארץ. רוחב הרצועה שהלוויינים סוקרים הוא בין עשרות קילומטרים למאות קילומטרים. התיאום בין לוויני החישה הנעים בחלל נעשה רק בין לוויינים השיי־כים לאותה חברה או לאותה מדינה.

ללוויני חישה, אומר אברהם טל העומד בראש תחום החישה מרחוק במרכז הבין תחומי לניתוח ולחיזוי טכנולוגי, יתרונות רבים על ציוד חישה המופעל על ידי מטוסים. הם מסוגלים לכסות שט־חים גדולים ויכולים לעשות זאת גם בתמורות בתוך זמן קצר. יתרון נוסף של הלוויינים הוא הסי־נכרון שלהם עם השמש – כך הם יכולים לעבור את קו המשווה באותה שעת שמש שעברו בה בפעם האחרונה באזור זה. סינכרון זה מאפשר ללוויינים להציג תמונות לוויין מעונות שונות שזווית השמש זהה בהן ולעקוב בצורה אמינה אחר שינויים שהת־חוללו בשטח.

בין התכונות של לוויני החישה אפשר למנות את חוסר יכולתם לפעול ביעילות בתנאי עננות. על המגבלה מתגברים באמצעות לוויני מכ"ם החודרים בעד העננים. לוויינים כאלה יש כיום לסוכנות הח־לל האירופית, ליפאן ולרוסיה. תחנת הקליטה של סוכנות החלל הישראלית תתחיל לקלוט בקרוב גם תמונות מכ"ם של הלוויין האירופי.

היישומים של המידע שמעבירים לוויני החישה הם במגוון רחב של תחומים הקשורים כולם לשימו־שי קרקע, לניצול הטבע ומיפוי. כך, למשל, הצליחה ממשלת הפיליפינים לקבל בפעם הראשונה תמונה מלאה של אלפי האיים הנמצאים בשליטתה הודות למיפוי שהתבסס על לוויינים. אברהם טל ערך בע־בור הקרן הקיימת מיפוי של יערות באזור הרי ירושלים שהתבסס על לוויני ספוט ולנדסט. המיפוי מאפשר גם לבדוק את צפיפות העצים לסוגיהם – צפיפות המשפיעה על יכולת קליטת הקרינה של הצמחייה, שהיא חיונית לקיומה.

את לוויני החישה מנצלים גם למטרות מחקרים חקלאיים, הידרולוגיים ואקולוגיים. בכנס שייערך השבוע יוצגו כמה עבודות בתחומים אלה. ד"ר ארנון קרניאלי יציג עבודת מיפוי של שלגי החרמון שמ־טרתה לאמוד את כמות המים שיגיעו בשל הפשרת השלגים אל נהר הירדן ומשם לכנרת. עבודה אחרת שתוצג היא מיפוי הסדקים באזור בקעת הירדן, שעשויה להיות להם השפעה על אירועים טקטוניים. עבודות אחרות הן של מיפוי האזורים החקלאיים באזור באר שבע ובדיקת איכות המים במאגרים במקומות שונים בישראל.

זכות על תנאי

מאת יובל אליצור

בימה

יש להפריד בין הצורך לסייע לקיבוצים ומושבים במצוקה לבין הפשרת קרקע חקלאית לבנייה

בלהט הוויכוח על המלצות "ועדת פוגל" בדבר שיעורי הרווח שיותר לחקלאים להחזיק בהם בתהליך השינוי בייעוד קרקעו־תיהם, נשתכח משום מה העיקר: לא רק ההסכמים החתומים, אלא גם ההיגיון הציוני הפשוט, אומ־רים שזהוי קרקע הלאום שניתנה לחקלאים לשימוש ברור ומוגדר, ואם מסיבה כלשהי שימוש זה אי־נו עוד אקטואלי, תוחזר הקרקע לבעליה ללא תמורה ולא פיצוי.

החובה להחזיר את הקרקע בעת השינוי בייעוד צודקת גם מנקודת הראות של המתיישבים עצמם. אילו ידע מי מהם בעת העלייה על הקרקע שהם קונים עליה חזקה, כי אז היו הנבונים שבהם מתעקשים להתיישב במר־כז הארץ, מקום שבו הסיכוי לע־ליית ערך הקרקע גדול יותר מאשר בנגב או בגליל.

במבט לאחור אפשר איפוא לו־מר, שמי שהתיישב בגבעת הש־לושה או ברשפון היה "בעל חוש", ואילו מתיישבי בית קשת או משאבי שדה היו, במחילה, "פראי־ירידים".

המתיישבים, גם אלה שהתגור־לו בשפלת החוף וגם אלה שבחרו במקומות הרחוקים, לא העלו על דעתם כי בעוד עשרות שנים הם יהיו אלה שיידרשו להפר את ההסכם עם השלטונות המיישבים בטענה כי "מגיע" להם לקבל חלק מן התמורה בעבור הקרקעות שהם מפנים.

עוד פחות ניתן היה להעלות על הדעת שהממשלה, בעלת הקרקעות, תגלה אוזן לדרישה זאת, לא משום שהיא צודקת, אלא משום שזהוי דרך "אלגב־טית" כביכול למציאת פתרון לחובות הקיבוצים והמושבים.

נכון, זה מכבר הפסיקו קיבו־צים ומושבים לעבד חלק משטחי הקרקע שנמסרו לרשותם, והם העבירו אותם לשימוש אחר, ובכ־לל זה שימוש מסחרי. כשמשכי־רים את חדרי המושב ל"צימרים" ואת הדשא שסביב הבריכה בקי־בוץ כאולם חתונות, יש בכך מש־הו מטוהר קרקע שניתנה לאותם מתיישבים למטרות אחרות. אך משימוש חריג במקצת זה בקרקע חקלאית ועד לדרישה אולטימטי־בית לזכות בשיעור קבוע בעליית ערך הקרקע בעת הפשרתה לב־נייה – רב המרחק.

הצד המביש ביותר במשא ומ־תן המתנהל בימים אלה בעקבות המלצות "ועדת פוגל" הוא שכל הצדדים מתווכחים כאילו היו "בעלי עניין" המגינים על זכויו־תיהם. מדי פעם אף נשמעות מפי החקלאים טענות בדבר "עושק" ו"עושק", בעוד שעל פי ההסכמים שהם חתומים עליהם והאידיאולו־גיה שהדריכה אותם כל השנים אין כל ספק שכל פרוטה שיקבלו במהלך פרידתם מהקרקע שהם מחזיקים תהיה לפנים משורת הדין.

מאז נוסדה הקרן הקיימת, לפ־ני תשעים שנה, מתנהל הוויכוח בדבר החכרה או מכירה של קרקע הלאום. המאמינים באיסור מכירת הקרקע לא עמדו מעולם על קר־קע מוצקה כשהיה מדובר בקרקע עירונית. גם כשבעלי דירות נד־רשים לשלם דמי הסכמה לקק"ל ולמינהל המקרקעין בעת מכירת דירותיהם, לא היה בכך למנוע את העובדה שהרווח העיקרי של עליית ערך הקרקע נותר בידי בעל הדירה או, מה שגרוע יותר, בידי החברה הקבלנית.

חסידי האיסור למכור קרקע לא התעלמו מסכנות אלה כשהמ־דובר בקרקע עירונית, וטענו כי לפחות נשמרת בידם הזכות למ־נוע הפשרת קרקע חקלאית לב־נייה, ואם מחליטים להפשיר קרקע לבנייה כי אז הלאום כולו, שהוא בעל הקרקע, הוא הנהנה מעליית ערכה.

אם יוכר עתה העיקרון שהחק־לאי שעיבד את הקרקע הוא בעל זכות ליהנות מעליית ערכה גם כשאינה משמשת למטרה שלה נועדה, כי אז אין עוד כל בסיס לעיקרון של אי מכירת קרקע.

עלינו להחליט איפוא: או שמ־היום והלאה קרקע הלאום נועדה למכירה ומי שיושב עליה הוא בעל זכויות שהוא רשאי להחזין אותן, או שמצב הבעלות על הקר־קע נשאר כפי שהיה, ויש להפריד הפרדה גמורה בין הצורך לבוא לעזרתם של קיבוצים ומושבים במצוקה לבין הפשרת קרקע לב־נייה. החקלאי מאבד את זכותו על קרקע זו ברגע שהוא מפסיק לע־בד אותה.

הכותב היה עורך משנה ועורך כלכלי של "מעריב"

נרות מצדה

ארכיאולוגיה

מאיר בן דב

במלאות עשר שנים לפטירתו של יגאל ידין, רואה אור הכרך הרביעי בסדרה העוסקת בתגליות מצדה

לפני יותר מ־30 שנה יצאו למדבר יהודה כמה משלחות מד־עיות לחקר מערות המדבר. החב־רה לחקירת א"י ועתיקותיה, האוניברסיטה העברית בירושלים ואגף העתיקות חברו יחדיו ומאות סטודנטים ומתנדבים פשטו על המערות שבמצוקי נחלי המדבר.

עיקר התגליות האפיגרפיות עלו בחלקה של משלחת ארכיאו־לוגית בראשות יגאל ידין. היה זה במערה קשת־גישה בגדה הצפו־נית של נחל חבר, שנודעה לימים בשם "מערת האיגרות". שני תיקי עור שנחשפו בה הכילו, האחד צרור של 14 מכתבים ממפקדתו הראשית של בר־כוכבא למפקדת מחוז עין־גדי, השני כ־80 תעו־דות, ובהן חוזים, כתובות וגטין של אחת הדמויות המרכזיות בנאות המדבר עין־גדי, אשה ששמה בבתא.

מכתבים אחרים של בר־כוכבא למפקדת אזור הרודיון נחשפו עוד לפני כן בתחום ירדן, בנחל דרגות, בידי בדווים, והם מכרו את שללם לחוקרי מגילות בירדן. בין הממצאים הוא נמצא גם "גט על תנאי", שמסר אדם ששמו יו־סי, שישב במצדה; הוא הפקיד בידי אשתו גט למקרה שייעלם במלח־מה, כדי למנוע את עיגונתה.

השם מצד שהופיע במסמך, המזכיר בצלילו את מצדה, הניע את ידין לחפש במצדה שרידים כתובים מתקופת בר־כוכבא, אר־לי – בשל אקלימו היבש של המ־קום שהוא בעל תכונות שימור מובהקות – אף שרידים מתקופת המרד הראשון.

"משלחת מצדה" היתה אחד המפעלים המסובכים ביותר של הקמת משלחת מדעית ארכיאולו־גית כלשהי בזמן מן הזמנים. במשך שנתיים, בשנים 1963–65, עשתה המשלחת, בהנהלת יגאל ידין ובעזרתו של רעייתו כרמלה, את עבודת השדה במצדה, ומדי יום עבדו בה בפועל יותר מ־400 איש, רובם ככולם מתנדבים מן הארץ ומחו"ל.

עם תום החפירות בנה ידין צוות מדעי שהחל בטיפול באלפי הממצאים שנחשפו במצדה, לר־בות השרידים האדריכליים. מלא־כה זו, שכללה רישום, שרטוט וצילום החומר העשיר שנחשף בהר, נמשכה זמן רב. כעבור כמה שנים פרצה מלחמת יום הכיפו־רים שזיעזעה את אושיות המדי־נה. עם תום המלחמה מצא עצמו ידין חבר בוועדת אגרנט לחקר אירועי המלחמה, ועם סיום עבוד־תה פנה לפוליטיקה, ובשיתוף עם אישים מימין ומשמאל הקים את ד"ש, שתרמה תרומה גדולה למה־פך ב־1977. עם פרישתו של ידין מן הפוליטיקה בעקבות התפורר־תה של ד"ש, הוא חזר לעיסוקיו המדעיים ולארכיאולוגיה, אבל לא האריך ימים, וב־1984, בן 67, הלך לעולמו.

כניסתו של ידין לפוליטיקה הרחיקה אותו מעיסוקיו המדעיים ומכתיבת הדו"חות המדעיים, במ־יוחד הדו"ח על חפירתו הגדולה האחרונה – מצדה. מיד לאחר מו־תו יזם יוסף אביב, מנכ"ל החב־רה לחקירת א"י ועתיקותיה ואז גם מנהל המכון הארכיאולוגי של האוניברסיטה העברית, עם כמה מתלמידיו וידידיו של ידין, ובשי־תוף בנותיו, הקמת מערכת לטי־פול בפרסום העיזבון המדעי של משלחת מצדה.

מאז יצאו כבר שלושה כרכים עבי כרס, פרסום משותף של החברה לחקירת א"י ועתיקותיה והמכון לארכיאולוגיה באוניבר־סיטה העברית, בנושאים שונים העוסקים במצדה.

בימים אלה, במלאות עשר שנים לפטירתו של ידין, רואה אור הכרך הרביעי בסדרה. כרך זה המחזיק כ־400 עמודים מביא כמה נושאים: ראש וראשון להם דיווח שלם חשוב על ממצא נרות השמן ממצדה, פרי עבודתם של דן בר"ג ומלכה הרשקוביץ.

בדיווח, המלווה בעשרות רבות של תצלומים, דנים המחברים בקורפוס חשוב ומתוארך היטב של הנרות במצדה. אביגיל שפר והירל גרייננג'ר חקרו את מבחר הבדים והטקסטילים שנחשפו במצדה, ופרסומם עוסק גם בצד הטכני של האריגה והקשירה וגם בהשוואות לאריגים עתיקים.

גם מוצרי העץ וענף הקליעה של סלים, מחצלות ודומיהם זכו להארה חשובה בכרך זה בידי קת־רין ברניק וגילי ליפשיץ. נוספה לכך רשימה חשובה על אבני הב־ליסטראות והקטפולטות, פרי מחקרו של אנדראו הולי. נועל את הכרך מחקרם האנתרופולוגי של ג'ו זייאס ואחרים על 25 השלדים שנחשפו במערה בצוק הצפוני של מצדה.

כרך זה, במסגרת פרסומה המדעי של מצדה, הוא השלמה נחוצה לכרכים שפורסמו בעבר ולכרך האחרון, שנושאו הוא האדריכלות והאמנות במצדה – שכתב וערך גדעון פרסטר – ונכ־נס זה עתה לבית הדפוס.

עם צאתו לאור, תושלם מער־כת הדיווח המדעי על מצדה, מפ־על החפירות יוצא דופן בתולדות הארכיאולוגיה הישראלית והכל־לית. המהדורה יוצאת בשפה האנג־לית כדי להקל על חוקרים בעולם.

גלקסיה קניבלית

מדענים גילו הוכחות עקיפות לבליעה של גלקסיות על ידי שכנותיהן הגדולות

אסטרונומים מאוניברסיטאות בירמינגהם וסאו־תהמפטון דיווחו בכתב העת "נייצ'ר" שהתפרסם בראשית החודש על איתור סמנים לקניבליזם בין גלקסי. מדובר במצב שלפיו גלקסיה גדולה בולעת כמה גלקסיות שכנות, קטנות יותר, ומותירה אחריה רק ענן של גז חם. המוכר כהגדרת העיתון הבריטי "אינדיפנדנט" את החיוך של החתול הצ'שייר המוכר מספרו של לואיס קרול "עליסה בארץ הפלאות". החיוך הוא כל מה שנשאר מהחתול שנעלם לנגד עיניה של עליסה.

לדברי פרופ' צבי פירן מהאוניברסיטה העברית, קניבליזם בין גלקסיות מתרחש כאשר גלקסיה גדו־לה מתנגשת בגלקסיה קטנה יותר וסוחפת אותה לתוכה. הטענה על התנגשויות בין גלקסיות הועלתה בראשונה בשנות השבעים על ידי האסטרו־פיסיקאי אלר טומר מהמכון הטכנולוגי של מסצ'וסטס. ההת־נגשות אורכת כמה מיליוני שנים ולכן אפשר להוכיח את קיומה רק בהוכחות עקיפות.

ענן הגז הוא השריד האחרון של הגלקסיות הקט־נות, אבל לדברי ד"ר לורנס ג'ונס מאוניברסיטת סאותהמפטון, בגלל גודלו לא יכול ענן "מאובן" זה להישאר במקומו, רק באמצעות כח המשיכה של הכוכבים. הגלקסיה הטורפת הבלתי מוכרת עד היום זכתה לשם המדעי RX J 1340.6+4018, אולם המ־דענים מכנים אותה "המאובן של טרבור", על שמו של ד"ר טרבור פונמן מאוניברסיטת בירמינגהם, שעמד בראש הקבוצה שגילתה את הגלקסיה.

התגלית של האסטרונומים האנגלים נעשתה בשיתוף עם חוקרים מפינלנד ומהוואי, וזו עדות נוספת לקיומו של החומר האפל, הבנוי מהאטומים ומהחלקיקים המרכיבים את החומר המצוי על פני כדור הארץ.

על פי התיאוריות המדעיות, גלקסיות מורכבות מכוכבים, מגז ומחומר אפל. האסטרונומים סבורים שרק החומר האפל, שנוכחותו מתגלית באמצעות משיכת הכבידה שלו, יכול להותיר את ענן הגז במקומו. פעולת הכבידה, כך הם סבורים, היא גם הסיבה לכך שהגז כה חם ופולט קרני רנטגן, ולא קרניים בתחום האור הנראה. התחממות הגז נוצרת כאשר חלקי של הענן נע פנימה, לתוכו. לתוך הגלקסיה הטורפת שהתגלתה נסחפו רק הכוכבים מהגלקסיה הנטרפת, ואילו ענן הגז נשאר במקומו, בגלל החומר האפל.

הגלקסיה והענן הסמוך לה נמצאים במרחק של יותר ממיליארד שנות אור מכדור הארץ. הם התגלו באמצעות כמה מתקנים אופטיים, שאחד מהם הוא הטלסקופ הענק במאונה קיאה שבהוואי. טלסקופ אחר נמצא באיים הקנריים. בגילוי סייע גם הלוויין רוסאט, המגלה קרני רנטגן. האטמוספירה של כדור הארץ חוסמת את קרני הרנטגן ולכן גילוים אפשרי רק באמצעות לוויין הנע בחלל מחוץ לאטמוספירה.

תיאור נוסף של התנגשות בין גלקסיות פורסם באחרונה על ידי חוקרים אמריקאים העובדים מאו־ניברסיטאות הרווארד וניו מקסיקו שבארצות הברית ומאוניברסיטת גרונינגן שבהולנד. החוקרים תיארו באמצעות טכניקה של שילוב תמונות מטלסקופים שונים, שהונחו זו על גבי זו, התנגשות בין הגלקסיה האליפטית הגדולה NGC 4472 לשכנתה הגלקסיה הננסית UGC 7636. בעת ההתנגשות נקרע שובל של כוכבים מהגלקסיה הגמדית, שאורכו 100,000 שנות אור ורוחבו 28,000 שנות אור. מהגלקסיה נקרע גם ענן מימן והתמקם במרחק של 45,000 שנות אור ממנה.

כשהתנגשו היתה הגלקסיה הננסית במרחק גדול יחסית מהגלקסיה הגדולה, ולכן לא נטרפה במלואה על ידי שכנתה. גם במקרה זה לא היה לענן המימן די כוח כבידה להמשיך ולהתקיים, אולם בניגוד להסבר של חוקרי הגלקסיה הטורפת, סבורים חוקרי ההתנגשות שהענן הוחזק בזכות השדה המגנטי של הגלקסיה הקטנה, ולא הודות לחומר אפל. החוקרים סבורים שבעתיד ייבלעו שברי הכוכבים של הגלק־סיה הקטנה בשכנתה הגדולה, או ייצטרפו אל ענן הגז שלה. אפשרות אחרת היא ששובל הכוכבים ייגרף לחלל הבין כוכבי וישמש מקור אנרגיה מגנטית.

זרקור

עטלפים ודגים

החברה להגנת הטבע הוציאה באחרו־נה לאור שני פרסומים המכילים חומר מדעי רב ונוח להבנה המאפשרים לקו־רא לערוך היכרות עם שתיים מהאוכלו־סיות המעניינות ביותר של בעלי החיים באזור זה של הים התיכון. את המגדיר "דגי מפרץ אילת" ערך ד"ר מוקי שפי־גל, והוא כולל 166 מינים של דגים מאזור מפרץ אילת וצילומים מרהיבים של כל אחד מהמינים. "עטלפי ישראל" הוא אוסף של מאמרים על אוכלוסיית העטלפים בישראל הנמצאת בסכנת הכחדה, וערכו אותו ד"ר בני שלמון, ד"ר דני סימון ויוחאי ברק.

הדגים של מפרץ אילת חיים ברובם בתוך, או בסמוך, למערכת האקולוגית של שונית האלמוגים. ד"ר אמציה גנין, מהמעבדה לביולוגיה ימית במכון הבין אוניברסיטאי באילת, שכתב סקירה קצ־רה במגדיר על מפרץ אילת וים סוף, מתייחס לכמה שאלות מסקרנות: מדוע הדגים בשונית האלמוגים, המשתייכים ברובם למשפחות טרופיות, צבעוניים כל כך, מהי הסיבה למגוון צורות הד־גים, וכיצד מינים כה רבים גרים בכפי־פה אחת?

גנין מזכיר שתי תיאוריות המנסות לענות על כמה משאלות אלה. אחת מהן היא תיאוריית הזמן והאבולוציה, הגורסת שלאורך עידנים היה האקלים באזור הטרופי יציב יחסית לאזורים צפוניים ודרומיים, ומשום שלא היו בו קטסטרופות אקלימיות התאפשרה הת־פתחותם של מינים חדשים מתגלגלים.

התיאוריה השנייה היא תיאוריית המורכבות הסביבתית, והיא גורסת שיש מתאם חיובי בין המורכבות הפי־סיקלית של האקוסיסטמה (סביבת החי־ים) לבין מגוון המינים המצוי בתוכה. כך, לדוגמה, ככל שהענפים במושבות של אלמוגי השיח מסועפים ומורכבים יותר, כן גדול יותר מספר מיני הדגים השוכנים בתוכם. שונית האלמוגים היא מבנה מורכב ומסועף ביותר ובתוכו נקיקים, כוכים ומערות בגדלים שונים ובצורות שונות, ואלה יוצרים מגוון רחב ביותר של מקומות מסתור.

הפרסום על העטלפים הוא דוגמה למעט המחזיק את המרובה. מדובר בחוברת לא עבה, המכילה שפע של מאמרים מתקופות שונות ומפרסומים שונים על התפוצה, ההתנהגות והביולו־גיה של העטלפים. מעניינים במיוחד הם המאמרים על תעופת העטלפים וזי־הוי אותות על ידי הדים על קליטים בעטלפים. איתי ורבורג, שכתב על זי־הוי האותות, ציין שהזמן החולף מאז השמיע העטלף את הקריאה ועד חזרת ההד והשינוי בעוצמה היחסית של ההד לעוצמת הקול, הם שני הגורמים העיקרי־ים התורמים למידע לגבי המטרה כאשר אינה נעה יחסית למקור גל הקול.

כאשר העטלף נמצא בתנועה ומתק־רב למטרה, תדירות ההד החוזר תהיה גבוהה מתדירות הקול המשודר; ואילו כאשר העטלף מתרחק מהמטרה, תדי־רות ההד החוזר תהיה נמוכה. אם העט־לף סימן לעצמו בדרך כלשהי את הזמן שבו החל לשדר את הקריאה, הוא יכול למדוד את פרק הזמן העובר מרגע שי־דורה ועד קליטת ההד החוזר. פרק זמן זה הוא משך הזמן שבו גל הקול נע למטרה, פוגע בה, וחוזר למשדר. על ידי עיבוד מסוים ניתן לקבל מכך מידע על המרחק מהמטרה. עטלפים מעבדים את הדי הקריאות אולם לחוקרים עדיין לא ברור כיצד מבצע העטלף את העיבוד המורכב של מידע המגיע למוחו.

סוסון ים דורבני. מימין, סוסון זכר בהריון

תצלום: "דגי מפרץ אילת"

75 שנות הארץ / 26 ביוני

1919
הצד המסתרי של ברית־השלום

בנקאי

הנוסחה המלולית של ברית־השלום שהוצעה לגרמניה עדיין איננה ידועה לכל פרטיה, ובכ"ז נוכל לדון במדה ידועה על הצד המסתרי של תנאי ברית־השלום, כפי שהוברר ע"י ידיעות רויטר והעתונים האנגלים (עפ"י הצ־את הTimes המסתרית). הפצוי הכולל שעל גרמניה לשלם לבעלי־הברית יעלה לסך 100 מיליארדים מרק או חמשה מי־ליארדים לירות אנגליות בערך. מזה צריך יהיה לפרוע 20 מי־ליארד מרקים עד חדש מאי 1921: עוד 40 מיליארדים ישול־מו לשיעורין במשך מספר שנים, בתשלום 5 למאה רבית ואחד למאה בחשבון סלוק הקרן. ארבעים המיליארדים האחרונים – ג"כ נושאי רבית של 5 למאה – ישלמו בתנאים מיוחדים שי־קבעו אח"כ. את החוב הענקי הזה לא תוכל, כמובן, גרמניה לשלם בזהב: אין בכל גרמניה זהב אפילו חלק העשרים מזה. ולכן אומרים תנאי־הברית שאת התשלום אפשר יהיה לעשות בצורת נכסים דלא־ניידי, סחו־רות שונות, צרכי־אכל ומנופק־טורה, עסקים, בתי מסחר, זכיות מסחריות וקונצסיות וכדומה. גם באניות ובשורות אניות לא תוכל גרמניה לשלם, אחרי שבעלי־הברית לוקחות את הצי המסחרי שלה ברובו, תמורת האניות שהוטבעו בים ע"י הצוללות בני־גוד לחקים בינלאומיים. נראה אפוא שגרמניה תצטרך לשלם במשך הרבה שנים ע"י סחורות ופרי עבודת ארצה, ומלבד זאת תוכרח למסור לבעלי־הברית את הקונצסיות, הפטנטים והפ־ריבילגיות השונות שיש לנתי־ניה במדינות אחרות.

1961
כווית חלק בלתי נפרד מעיראק – טוען קאסם

לונדון, 25 (ע"ר). ראש ממש־לת עיראק, הגנרל קאסם, הצ־היר הערב, כי מדינת כווית העשירה בנפט והשוכנת על חוף המפרץ הפרסי, שעמדה תחת חסות בריטית עד לפני שישה ימים, מהווה "חלק בלתי נפרד מעיראק". ...ראש ממשלת עיר־אק, שנאם במסיבת עיתונאים שנערכה במיניסטריון ההגנה, אמר שממשלתו איננה מכירה ב"חוזה המזויף" שניכפה על כווית על ידי האימפריאליס־טים... בריטניה סיימה את מש־טר החסות שלה בכווית ביום ב' שעבר, והודיעה על חתימת חו־זה לידידות ולהתייעצות עם כו־וית כמדינה עצמאית וריבונית. קאסם אמר, בהסתמכו על נימו־קים היסטוריים, שכווית היתה חלק ממחוז בצרה בימי הקיס־רות העותומנית, וכי החתימה על "החוזה המזויף" משנת 1899 הושגה על ידי בריטניה תמורת 1,000 רופיות. קאסם טען, כי כווית הוכרה על ידי ממשלת בריטניה, בהודעותיה אחרות, לפני חתימת החוזה ואחריה, כחו־לק ממחוז בצרה. להלן הודיע קאסם, כי בקרוב יפורסם צו בד־בר מינויו של השיך הנוכחי של כווית למושל מחוז כווית העי־ראקי. הוא הוסיף: נרחיב את גבולותיה של עיראק עד לדרו־מה של כווית".

כל הציטוטים נלקחו מגיליונות "הארץ" בתאריך המצוין ומובאים כלשונם בעת הפרסום

עורכת: יעל ארנטר

Sunday Times
מהיום פתוח גם ביום ראשון!
דקוטה
אופי של מסעדה
מבחר ארוחות צהריים עסקיות 39 ש"ח
כולל: מבחר מנות ראשונות * דג, בשר * פרפה
חדר לאירועים פרטיים עד 25 איש * חניה צמודה
פתוח 12:00-24:00 כל השבוע
יהודה הלוי 11 תל אביב
טל. 663527, 5100635

הבימה – התיאטרון הלאומי
אמדיאוס; האב – הבימתי; רוקדים בלונסה; משחק של שני אדונים; העלמה והמוות; מחלת נעורים
03-5266666

הקאמרי של תל אביב
מבקר המדינה; הסוחר מונציה; פנטסיה לפסנתר; רומיאו ויוליה; שיינדלה
קאמריפון 5245211 03-5233335

התיאטרון העירוני חיפה
שיינדלה; שלמה המלך ושלמי הסנדלר; אמדיאוס
04-620670

התיאטרון באר שבע
בית המלאכה; תבית של מרווין; מחלת נעורים
07-238278

בית ליסין
דאוס לפתח; פילומנה; אמנים עולים על הבימה
03-6956653

האופרה הישראלית – ת"א
חלום ליל קיץ
03-6927777

התיאטרון הקאמרי הנשר
דוזנקרנץ וגילדנשטרן מתים; "אדם בן כלב"
03-5382812

גלריה

ועוד לא דיברנו על הבקלאווה

אתמול הסתיימו בסן־פרנסיסקו שני כינוסים בינלאומיים חשובים, ובהם הגיעו האמריקאים למסקנה שסושי זה אולי אופנתי, אבל זיתים ופיתות זה בריא, ולכן צריך לאכול כמו באגן הים התיכון. אבל רגע, ביקשה חוקרת אחת לעצור את חגיגות שמן הזית, תשע קלוריות לגרם זה משמין, לא?

מאת דניאל רוגוב

כבר כמעט חמש שנים שהאמריקאים משוכנעים שכדי להבטיח את בריאותם, הם צריכים לאכול רק מה שאוכלים תושבי אגן הים התיכון, כלומר אנחנו. הם כל כך מוקסמים מהרעיון, עד שארבעה כינוסים מדעיים בינלאומיים עסקו בהרגלי האכילה באזור; אבל – אולי כדרכם של אמריקאים – הם התקיימו באוניברסיטת הרווארד בבוסטון, בהוואי ובסן־פרנסיסקו.

שני הכינוסים האחרונים – הוועידה הבינלאומית לתזונת הים התיכון והוועידה העולמית ליין ובריאות – הסתיימו בסן פרנסיסקו אתמול.

זיתים זה טוב

עוד בשנות החמישים התחילו חוקרים בהרווארד להתעניין למה שיעור מחלות הלב והסרטן בקרב תושבי כרתים וסיציליה הוא מהנמוכים בעולם. הם ציינו גם שיעור נמוך להפתיע של מחלות לב במדינות אחרות סביב הים התיכון.

ב־1959, למשל, שיעור התמותה ממחלות לב ועורקים כליליים בקרב גברים אמריקאים בני 55–59 היה פי 8 מזה של גברים יוונים בני אותו גיל. מחלות אחרות, כמו סרטן השד וסרטן המעי הגס, היו גם הן נפוצות פחות באזור הים התיכון, וביוון ובדרום איטליה תוחלת החיים היתה גבוהה בכארבע שנים מזאת שבארצות הברית או בצפון אירופה.

במשך יותר מ־15 שנות מחקר בידלו האפידמיולוגים גורם אחר גורם. לבסוף, ב־1964, התחילו להתרכז במה שהוגדר "הדיאטה הים־תיכונית המסורתית". המטבח הים תיכוני המסורתי של שנות החמישים והשישים נבנה סביב שפע פירות וירקות, כמויות גדולות של לחם, פסטה, קוסקוס, אורז ושאר דגנים, קטניות ואגוזים. הדיאטה כללה מעט מאוד בשר וכמויות לא מופרזות של דגים, עופות ומוצרי חלב. לדברי מתיקה לא היה חלק גדול בתפריט, ופירות היו הקינוח העיקרי.

כל הגורמים האלה היו אמנם חשובים, אבל שתי התכונות הבולטות ביותר בדיאטה הים־תיכונית היו שמן זית (40% מכלל השומן שצרכו תושבי האזור) ויין, ששתו עם כל ארוחה כמעט. צירוף הנסיבות הוביל את החוקרים לשאול אם יש בכוחם של הרגלי האכילה באגן הים התיכון להנמיך את הסיכון למחלות לב, ואם כן, לאיזה מרכיבים של המטבח הזה יש יותר השפעה.

בכינוס שהסתיים אתמול בסן פרנסיסקו הציגו רופאים, תזונאים ואפידמיולוגים את מה שמכונה "הפירמידה האופטימלית של הדיאטה הים־תיכונית המסורתית". הפירמידה מורכבת אמנם מתשע רמות, שכל אחת מהן מייצגת את הרגש הדרוש על מרכיבים שונים בדיאטה, אבל הכינוס התמקד בעיקר בשמן זית, אגוזים ויין. האם יהיה מפתיע לציין ששלושת נותני החסות העיקריים לוועידות היו מכון היין האמריקאי, המועצה הבינלאומית לשמן זית ומועצת האגוזים הבינלאומית?

פרופ' וולטר וילט, יו"ר החוג לתזונה בבית הספר לבריאות הציבור בהרווארד, הוא אחד התומכים המובילים באמריקה בהגברת השימוש בזיתים ובשמן זית בתפריט היומי. וילט אומר שזיתים ושמן זית מורידים את רמת ה־LDL – "הכולסטרול הרע" – שתורם להצטברות משקעי שומן בוורידים ומעלה את הסיכון למחלות לב. שמן זית גם עוזר לגוף לשמור על רמת ה־HDL, "הכולסטרול הטוב", שמסלק את המשקעים האלה. לדברי וילט, שמן זית מכיל גם כמויות גבוהות של נוגדי־חמצון, הנס התזונתי החדש, שגם הם אמורים להילחם במחלות לב.

אולי הדבר החשוב ביותר, לדברי ד"ר קרטיס אליסון מאוניברסיטת בוסטון, הוא שנוגדי חמצן יכולים למנוע גם סוגי סרטן שונים באמצעות נטרול כימיקלים קליפרודק במחזור הדם. הפרודות האלה, אם לא עוצרים אותן, עלולות לפגוע בתאים ולהוביל לגידולים. גם וילט וגם אליסון מגיעים למסקנה ששמן זית ואגוזים, שבשניהם תכולה גבוהה של נוגדי חמצן, מפחיתים את הסיכון להתקפי לב ולסרטן.

ובעניין שתיית יין, הגורם החשוב הנוסף שיוחדה לו תשומת לב בוועידות: רמה מתונה של צריכת אלכוהול, ובמיוחד יין אדום, מעלה את רמת ה־LDL ומפחיתה את הסיכון למחלות לב. אנדרו ווטרהאוס וארווין פרנקל מאוניברסיטת קליפורניה תמימי דעים שיין הוא מקור עשיר יותר בנוגדי־חמצן מאשר שמן זית, מרבית הפירות והירקות או ויטמין E.

שומן זה רע

"החדשות הטובות בכל העניין", אומרת ד"ר אליזבת הלסינג מארגון הבריאות העולמי, שאימץ רשמית את הפירמידה, "הן ששמן זית משפר את האוכל ויין משפר את החיים". הבעיה, היא מוסיפה, היא שנשאר הרבה בלבול בנוגע להשפעה של כל גורם וגורם בפירמידה על אריכות־ימים ובריאות.

בזה לא נגמרו הבעיות. יש חוקרים שאומרים שקיומה של ריאטה שבה כמעט 40% מתצרוכת הקלוריות באה משמן זית הוא עניין בעייתי. שמן זית הוא 100% שומן, ושומן – יהיו אשר יהיו השפעותיו החיוביות – הוא גם האויב הגדול של בריאות הציבור. למעשה, חלק מהחוקרים סבורים שתצרוכת השומן האידיאלית לא צריכה לעלות על 10% מהתצרוכת היומית.

הלסינג אומרת גם שתוספת שמן זית לדיאטה קיימת, שכוללת מראש כמות גדולה של שומן מן החי, עלולה לשלול את השפעותיו הטובות של שמן הזית. חוץ מזה יש בו תשע קלוריות לגרם, ולכן הוא אולי בריא, אבל משמין, וכך עולה הסיכון ללחץ דם גבוה וסכרת.

אחרים מתנגדים לפירמידה בטענה שהיא לא מייצגת את הדיאטה הים־תיכונית האמיתית. כשמחברת ספרי הבישול קלודיה רודן ביקרה בישראל היא עירערה בכלל על קיומה של דיאטה ים־תיכונית טיפוסית: "הדברים היחידים המשותפים באמת להרגלי האכילה של עמי האזור הם שמן זית ועבודה גופנית מאומצת".

זה קצת אירוני: דווקא מחברים ומדענים שהגיעו מאגן הים התיכון (כמו רודן, שגדלה בקהיר) הם אלה שמעלים את הטענות החזקות ביותר נגד תפיסת הדיאטה. רודן משועשעת, למשל, מתיאורים שמבטיחים לשבוע שכאן לא מרבים לאכול דברי מתיקה. "תחשבו על בקלאווה, וכל דברי המאפה הספוגים דבש וסירופ סוכר", היא אומרת.

פרופ' דימיטריוס טריקופולוס, יליד יוון, ראש החוג לאפידמיולוגיה בבית הספר לבריאות הציבור של הרווארד, מציין שהמדגם במחקרים היה קטן מאוד: 34 גברים מכרתים ב־1964 ו־52 סיציליאנים ב־1968, וזה לא מספיק. ד"ר אנטוניה טריקופולו מוסיפה ש"מדובר גם באוכלוסייה מסוימת מאוד, שהדיאטה שלה התפתחה מתוך עוני ומצוקה". שניהם מפקפקים גם בתבונה שבהכללת יין בדיאטה הבסיסית, ומציינים שרבים מתושבי אגן הים התיכון מוסלמים, ולפיכך אינם שותים אלכוהול בכלל.

ולא מזיק גם לעבוד

נשאלת השאלה אם בשנות התשעים הדיאטה הים־תיכונית מתאימה אפילו באגן הים התיכון. האנתרופולוג רוזייט היית מאוניברסיטת בראון אומר שבגלל הבדלי מזג ומסורת, יש בעיה בסיסית יותר ביישום הדיאטה לתקופתנו: "אנחנו פשוט לא חיים בעולמם", הוא אומר, ומציין שהנבדקים לא רק אכלו מזונות בריאים, אלא גם עסקו בפעילות גופנית נמרצת, ישנו מדי יום בצהריים, וישבו עם בני משפחותיהם פעמיים ביום לסעודות ממושכות.

פרופ' וולטר בלאסקו מאוניברסיטת מרילנד מרחיק לכת עוד יותר. "גם אם אנחנו יכולים להתעמל שעה־שעתיים ביום כדי לפצות על 18 שעות שבהן אנחנו לא חורשים את השדות, וגם אם נשחזר עוד כמה דברים מדרך החיים בכרתים ובסיציליה בשנות החמישים, עדיין צריך להאט את הקצב ולשחזר את מבנה המשפחה של אותה תקופה". בלאסקו סבור שבתוך החבילה הזאת יש כמה דברים שלא כדאי לייבא, "כמו החברה הפטריארכלית הסגורה, העוני הנורא במקומות מסוימים והניתוק הסביבתי".

מחלוקות בלתי פתורות אחרות מתרכזות בהצעה להפחית את צריכת מוצרי החלב (שלדעת רבים הם חיוניים למניעת אוסטאופורוזיס בזיקנה); ההמלצה על יין לנשים (אפילו בכמויות מתונות הוא מעלה את הסיכון לסרטן השד); והצריכה הנמוכה מאוד של דגים (העשירים בחומצות שומניות מסוג אומגה 3, שגם הן אמורות לסייע במניעת מחלות לב). הסתייגות נוספת היא שהדיאטה אמורה למנוע מחלות לב, אבל יש בה מרכיבים שמעלים את הסיכון בסרטן, "ואני מעדיפה למות מהתקף לב על פני כל צורת תמותה אחרת".

צריכת גבינות היא נושא רגיש במיוחד. הפירמידה ממליצה אמנם על כמות מינימלית של גבינות, אבל פרופ' סרז' רנו, אחד ממקימי הפירמידה, טוען שגבינה למעשה מועילה לבריאות, ומציין שבצרפת, איטליה ושוויץ, שבהן שיעור מחלות הלב הוא מהנמוכים באירופה, קיימת צריכת הגבינה הגבוהה ביותר.

הדיאטה הים־תיכונית, אופטימית ככל שתהיה, היא לא הפיתרון לכל התחלואים, אבל גם מתנגדיה הקולניים מסכימים שיש הרבה תבונה בפירמידה. לדוגמה, כמעט כולם מסכימים שצריך לאכול פחות בשר אדום. אבל אפילו תושבי כרתים וסיציליה אוכלים היום הרבה יותר בשר מאשר בתקופת המחקרים הראשונים, ובשני המקומות ממלאים בבשר כל ירק אפשרי.

אין ספק שתזונה וסגנון חיים ממלאים תפקיד חיוני במניעת הרבה מחלות רבות. אולי הדיאטה הים־תיכונית היא הדרך לבריאות יפה ואולי לא, אבל, כפי שמציין וילט, "השאלה שאנחנו צריכים לשאול את עצמנו היא איך הצליחו היוונים הקדומים, לפני אלפיים שנה כמעט, לאכול תפריט טעים להפליא ובריא מכל מה שמוכר לנו היום".

איור: נעם נדב

התעמלות בוקר

1. מי היתה אמילי ראנקין?
2. מי היה הבריטי היחיד שהיה אלוף העולם באיגרוף במשקל כבד?

(התשובות בעמ' 7ב)

נגני הקאמרית מבקשים מהוועד המנהל לחזור בו מהתפטרותו

נגני התזמורת הקאמרית הישראלית פנו בסוף השבוע אל הוועד המנהל, שהתפטר מתפקידו, בבקשה לחזור בו מהתפטרותו. כזכור, התפטר הוועד המנהל ב־13.6 בתגובה לשורת אירועים והתבטאויות של נגני התזמורת נגדו, הקשורים למינויו של מנחם נבנהויז למנהל המוסיקלי.

במכתב נרגש ששיגר ועד הנגנים בסוף השבוע אל הוועד המנהל מתנצלים הנגנים על ההאשמות שהטיחו בחברי הוועד המנהל: "אנו ערים לכך שבלהט הוויכוחים של החודשים האחרונים נאמרו דברים פוגעים. אנו מצטערים על כך (...) אנו מבקשים לקבל את התנצלותנו ופונים אליכם בבקשה לשקול בכובד ראש אפשרות של חזרה מהתפטרותכם".

במכתב מבטיחים הנגנים לדאוג לכך ש"שקט תעשייתי ישרור בתזמורת" וכי הדובר היחיד של חברי התזמורת יהיה ועד הנגנים. "אף נגן בודד לא יפעל בבמה כלשהי כלפי ההנהלה, המנהל המוסיקלי, המוסדות השונים והתקשורת, וזאת על מנת שהעניינים לא ייצאו מכלל שליטה ושאנשים לא ייפגעו". בסעיף אחר במכתב מביע ועד הנגנים את נכונותו להתפטר, אם ההנהלה תדרוש זאת ואם הדבר יסייע להבראה.

הנגנים לא המתינו להוראות ההנהלה, ובצעד עצמאי התכנסו בסוף השבוע ובחרו ועד חדש – בר לברשטיין, שרון אחד חיים סגר (שהיו גם בוועד הקודם), ושני חברים חדשים, אליהו שולמן ואבשלום שריד.

הוועד המנהל טרם השיב לפנייה.

ציפי שוחט

נקבעה תוכנית סיוע לדוד אבידן

השבוע נקבעה תוכנית לסיוע למשורר דוד אבידן, שמאושפז עדיין במחלקה הפנימית בבית החולים איכילוב בתל אביב. פרופ' גבריאל מוקד, האדריכל נחום כהן, המשוררת דפנה שחורי והמבקר מנחם בן מרכזים את כל הפעילויות לעזרתו של אבידן. לאחר שישוחרר מבית החולים יעבור אבידן תהליך של גמילה מכדורי שינה, ככל הנראה בבית החולים תל השומר. אחר כך ישהה בקיבוץ גינוסר לתקופה של החלמה. גם מלון "הילטון" בתל אביב הציע לאבידן אירוח לשם החלמה.

בסוף השבוע שעבר הועברה לידיו של אבידן המחאה על סך 10,000 שקל ממינהל התרבות והאמנות של משרד המדע והאמנויות. בעיריית תל אביב שוקלים עכשיו מימון הוצאת מבחר מכתביו של אבידן לאור, כששכר הסופרים וכל ההכנסות מהספר יועברו לידיו של אבידן. כמו כן נבחנות בעירייה דרכים שונות להעניק לו משכורת קבועה. בקרוב צפוי להתקיים ערב לכבודו של אבידן באולם "צוותא" בתל אביב, כשכל ההכנסות ממנו יועברו אליו. ספרים חתומים על ידי אבידן יימכרו החל מהשבוע ב־100 שקל כל אחד.

שגיא גרין

ג'וזפה טורנטורה, נאני מורטי ואנדרס פייל בפסטיבל הקולנוע

הבמאים ג'וזפה טורנטורה, נאני מורטי ואנדרס פייל אישרו את בואם לארץ ויהיו אורחי פסטיבל הקולנוע הקרוב של ירושלים, שבו יציגו את סרטיהם החדשים. פייל יציג את סרטו "בלגן", העוקב אחר מסעם של דודי מעיין וקבוצת התיאטרון עכו לגרמניה, שם העלו את "ארבייט מאכט פריי". באמצעות תיעוד המסע מנסה פייל גם לשרטט דיוקן של החברה הישראלית מנקודת מבטו של גרמני.

טורנטורה, המוכר בארץ כבמאי "סינמה פרדיסו" ו"הכל בסדר", יגיע עם סרטו החדש "עניין פורמלי", שהוצג לראשונה בפסטיבל קאן. זהו סרט מתח ופשיעה שהופק בקופרודוקציה של איטליה וארצות הברית, ונראה כתפנית בקריירה של הבמאי שכבר זוהה עם סרטי נוסטלגיה משפחתיים. ואילו מורטי יציג את סרטו העלילתי השביעי כבמאי, "היומן של נאני מורטי", מעין יומן אישי וקולנועי שבו מהלך מורטי בין איטליה לארצות הברית.

רוני פרשק

"הגולם" של התיאטרון לילדים ונוער תשתתף בפסטיבל בפולין

הצגת "הגולם" של התיאטרון לילדים ונוער תשתתף בפסטיבל "יאנוש קורצ'אק", שיתקיים בוורשה בחודש ספטמבר, לכבוד מאה שנה להולדתו של קורצ'אק. "הגולם", מאת יוספה אבן שושני על פי ספרו של יצחק בשביס זינגר, בוים בידי ברוך גוטין ומשתתפים בהצגה ג'ק שוויל, ולדימיר פרידמן, אהרון פורשטיין, רפי אזריה, יובל סקר ואיילת לוי.

ההזמנה להשתתף בפסטיבל הגיעה מסניף האסיטג' הפולני (הארגון הבינלאומי לתיאטרוני ילדים). לפני שההצגה תצא לפולין, ישתתף מנכ"ל התיאטרון לילדים ונוער, רזי אמיתי, בפסטיבל תיאטרון גרמני, "הגריפס", שחוגג בסוף החודש 25 שנה.

ציפי שוחט

שתי תוכניות חדשות, אחת בערבית, בחברת החדשות של ערוץ 2

חברת החדשות של ערוץ 2 תתחיל לשדר מתחילת יולי שתי תוכניות חדשות, יומית ושבועית. נחמן שי, מנכ"ל הרשות השנייה ויו"ר דירקטוריון חברת החדשות, מסר על כך למועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו.

התוכנית היומית תיקרא "קו לחדשות" והיא תשודר בימים א'-ה' בין 17:00 ל־17:30. זוהי תוכנית בנושא חדשות ואקטואליה שתכלול עדכונים וראיון באולפן עם אישיות בחדשות, שאליה יפנו הצופים שאלות. ינחו אותה לסירוגין רון בן ישי, אהרן ברנע ורוני דניאל.

בימי שישי ב־13:00 תשדר חברת החדשות תוכנית חדשה בערבית, "היום השביעי". בכך מקיימת חברת החדשות את אחת הדרישות שהוצבו לה בכתב הזיכיון.

עם תחילת הקיץ תוקדם שעת התחלת שידורי ערוץ 2 לשעה 13:00. החלטה על האפשרות להוסיף שעות שידור נוספות תתקבל בימים הקרובים.

עירית רוזנבלום

שידורי הקיץ של הטלוויזיה החינוכית בסימן המאבק באלימות

שידורי הקיץ של הטלוויזיה החינוכית יחלו ב־1 ביולי, עם תחילת חופשת הקיץ, וישודרו בכל יום בין 08:00–15:30. החינוכית 2 בערוץ 2 תשודר בימי הקיץ בין 14:00 ל־15:00, ובין 17:30 ל־18:00.

לב השידורים הוא רצועת השידור "ימבה קיץ" בין 11:00 ל־12:30. היא תכלול שידורים חיים מפארקי מים, מתנ"סים, מרכזי ספורט, בריכות וכדומה, שבהם ישולבו חידונים נושאי פרסים ושעשועונים. ינחו אותה צעירים בני 16, לצד מנחים ותיקים יותר כמו רון לרינסל.

המסר שילווה את ההפקה המקורית לקיץ הוא המאבק נגד אלימות בקרב בני נוער, מסר שישולב בכל התוכניות ב"ימבה קיץ". המנכ"לית החדשה של הטלוויזיה החינוכית, אהובה פיינמסר, ומפיקי התוכניות הציבו לעצמם כמטרה להדריך את בני הנוער בנושא ולהזהיר אותם מפני הסכנות. במקביל ל"ימבה קיץ" תפיק החינוכית עיתון מיוחד, ובו יפורסמו סקירה על שידורי החינוכית, חידונים ושעשועונים ועידוד לפעילויות נוספות.

עוד תשדר החינוכית בקיץ סרטים מצוירים בדיבוב בעברית, סדרות חדשות ("המגינה העליזה", "ילדי הרוח", "מעשיות חיות"), "אוסטר", תוכנית חדשה עם גיא מרוז, ("חרש בעיניים"), תוכנית אקטואליה לילדים.

במסגרת התוכניות לכל המשפחה יובאו סדרות חדשות ("הרוכבים הצעירים", "עשרת בני לאבוק", "בית המטורף"), סדרת קונצרטים לנוער: "צלילים מן ההיכל", סרטי קולנוע, סדרות הנפשה מרובבות ותוכניות הפעלה ומחשב. בתוכניות חינוכית 2 ישולבו תוכניות קיימות והפקות חדשות בהשתתפות כוכבי ספורט כמו יעל ארד.

עירית רוזנבלום

הצעת היום / נירה רוסו

אטריות ביצים עם כרוב

מתכון זה הוא מתוך ספרה של אספית המטבח האמריקאית, רוזאן גולד, "ארוחות קטנות". הוא שייך לזיכרונות הילדות שלה, מן המטבח ההונגרי בבית.

המרכיבים:

1 כרוב לבן
1 כף מלח
70 גרם חמאה או מרגרינה
1 בצל חתוך דק
300 גרם אטריות ביצים, מבושלות ומסוננות
פלפל שחור

ההכנה:

1. חותכים את הכרוב לרצועות דקות, שמים בקערה גדולה ובוזקים במלח.
2. מניחים על הכרוב שבקערה צלחת שתכביד עליו, ומצננים כך לילה במקרר.
3. למחרת, סוחטים את הכרוב לתוך מסננת.
4. ממיסים חמאה, ומוסיפים בצל וכרוב. מטגנים עד שהירקות זהובים ורכים.
5. מוסיפים אטריות והרבה פלפל גרוס. מבשלים עוד דקות מספר, ומגישים חם. אפשר לבזוק קימל על הכל.

אלבומים חדשים / מיכל פלטי

"הוט בוקסינג" – "מגנה פופ" (אקדמוס). המטרה שהציבה לעצמה "מגנה פופ" מאטלנטה היתה לעשות פופ שלא נשמע כמוהו בארצות הברית – הצהרת כוונות טיפוסית לכל להקה, אבל בכיס רצון וקשרים (וכישרון) הרבה דברים יכולים לקרות. את הפקת האלבום הראשון והלא רשמי שלהם לקח על עצמו מייקל סטייפ. כאן כבר הכיוון הוא קלים הרבה יותר, ועכשיו עובד איתם המפיק בוב מאולד, השם החם של הרוק האלטרנטיווי בארצות הברית. "מגנה פופ" הם רות כורים, לינדה הופר, שנון מלוהני ודייוויד בקייר, הם כותבים שירי רוק קליטים אבל לא פשטניים, ויש סיכוי שהם יצליחו מאוד ממש בקרוב.

"הופך את זה" – "ספין דוקטורז" (אקדמוס). מאז הוציאו ב־1991 את אלבום האולפן הראשון שלהם, "כיס מלא בקריפטונייט", הפכו ה"ספין דוקטורז" מניו יורק ללהקה מצליחה. השיר "שני נסיכים" היה להיט, וה"ספין דוקטורז" התפרסמו בעיקר ביכולת שלהם לכתוב רוק קופצני שמחבר בין גראנג' לפאנקי. ה"ספין דוקטורז" מצליחים בעיקר כי הם נשמעים כמו המון להקות אמריקאיות לפניהם, וככל הנראה יש משהו מאוד מרגיע ברעיון ששום דבר לא השתנה במוסיקה מאז שנות השישים, מפני שהמון אנשים עושים עליו קריירה בזמן האחרון. את "הפוך את זה" הפיקו פראנקי לארוקה ופיטר דננברג.

"דוקי" – "גרין דיי" (הד ארצי). ניסיון ראשון של להקות שנות התשעים בארצות הברית להחזיר את הפאנק, ולו לשנה אחת. מסיבה זו בדיוק "גרין דיי" עומדים להיות להקה שהתקשורת תאהב, והיא גם תופיע השנה בפסטיבל "לולה פלוזה". בילי ג'ו ומייק דירנט הקימו את הלהקה ברודיאו, ברקלי, ב־1983 כשהיו בני 11. במקום להפוך לגרסה של "קריס קרוס" או "ניו קידס און דה בלוק" רצו דווקא להיות כמו ה"ראמונס", מה שלפחות מעיד על טוב טעם. בתוכנית "120 דקות" באם־טי־וי אוהבים את הסינגל שלהם "לונג ויו", והירחון "קיו" העניק לאלבום שלהם ארבעה כוכבים.

هكذا من الاصل

صكنا من الاهل

גלריה

ההפוגות נוצלו לנפנופי ידיים

מוצרט – סימפוניה קונצרטנטית לכינור ויולה; רוסיני – סטאבט מאטר. הסימפוני־יטה הישראלית באר שבע, מקהלת הייני־ריך שיץ מגרמניה וסולנים. כינור: פייר אמויאל; מנצח ויולה: אורי מאיר. מוזיאון תל אביב, 21.6

קונצרט
נעם בן זאב

יש משהו מרתק בקונצרט שבו הסולן הוא גם המנצח. בתקופה שבה פולחן האישיות של מנצחים גדול אפילו מזה שהיה בשעותיהם הגדולות בסוף המאה ה־19 ותחילת המאה ה־20, התזמורת נתפסת ככלי בלבד שעליו מנגן המאסטרו, מרענן מאוד לשמוע מוסיקה הבוקעת כאילו בגלמיותה, כמו בתקופה הקלאסית. המנצח־הסולן הוא חלק מן האנסמבל ולא עומד נגדו, האפשרויות הפיסיות שלו להשליט את אישיותו מוגבלות, כיוון שרוב הזמן הוא צריך לנגן – וכך נוצר כר חדש לשיתוף פעולה ולהדדיות שאין עמה ירידות, וכמובן נוצרת דרישה לאחריות מוגברת של הנגנים.

אורי מאיר לא הלך עד הסוף עם הפוטנציאל הזה. ממקומו בקדמת הבמה כסולן בויולה, בסימפוניה הקונצרטנטית של מוצרט, הוא נראה מודאג מאוד: כל הפוגה בתפקיד הסולו שלו נוצלה לשחרור יד ימין מאחיזתה בקשת ולנפנופה לכל עבר, כאילו הכל עומד לקרוס אם הוא לא יראה את הקצב (יותר מזה הוא לא עשה).

הוא לא התפנה לנגן באמת אף לא לרגע אחד, התפקיד הרוחני הגדול של הויולה ביצירה נעשה כדי להיעשות.

התזמורת, מצדה, לא נשמעה כמי שצריכה טיפול אבהי רותם שכזה: בקטעים שבהם מאיר לא היה יכול לנפנף כיוון שהיה עסוק בנגינה, הכל תיפקד מצוין, לא היתה שום בעיה – ואולי אף להיפך, בגלל הקשב העירני שנכפה על כל נגן בהעדר מי שישגיח עליו. אמנם פייר אמויאל, שניגן מצוין, נטה לעתים למהר והנגינה בצוותא נפגמה גם בהרמוניות אחרות, אבל דווקא המרכיב הזה בנגינה ללא מנצח לא צרם כל כך. חבל שהוא לא הוקרב תמורת התרכזות גדולה יותר בדינמיקה המתרחשת בין הסולנים לבין עצמם ולבין התזמורת. וחבל שמאיר לא השאיר את תפקיד התזמורת לנגנים בלבד. אולי אז תחושת הביטחון היתה גוברת, המתח עולה והעשייה הקאמרית אמיתית ומרגשת הרבה יותר.

היצירה המרכזית של הערב היתה הסטאבט מאטר של רוסיני, יצירה לתזמורת גדולה, מקהלה וארבעה סולנים. רוסיני לא הקל על המבצעים ביצירה הזאת: את המלים המביעות עצב עמוק ואבל (מריה מול בנה הצלוב) הוא הלחין, בעל כורחו, במוסיקה שופעת מטבעות לשון אופראיים קומיים, כמו ליווי "אום־פה־פה" בתזמורת ואוניסונו בפתני בין הזמרים הגברים לכלי הנשיפה מעץ.

בקטעים המעודנים יותר של היצירה לא היה שום דבר נועז בניצוחו של אורי מאיר. הוא לא הבליט את הדרמה הגדולה הטמונה במוסיקה הזאת ולא ירד, אף לא פעם אחת, לפיאניסימו אמיתי בליווי כדי לתת לסולנים, שנגררו להפקה קולית רמה מדי, אפשרות לבטא את הדקויות שבתפקידיהם. נראה שהדאגה שלו פלשה מהחלק הראשון של הקונצרט גם ליצירה הזאת וגרמה לחיפזון וללחץ.

בקטעים ההרואיים והגרנדיוזיים, לעומת זאת, היה המנצח במיטבו ושלט בווירטואוזיות באנסמבל הגדול שמולו. ניצוחו של מאיר על המקהלה היה מעולה והפיק ממנה צליל נהדר, במיוחד בקטעי הא־קפלה; גם התזמורת על כל קבוצותיה (במיוחד הקרנות) ניגנה בצליל גדול ויפה. המצו־סופרן הדר הלוי, בקולה היפה והמיוחד, והסופרן לילי טונה, בזמרה דרמטית מרשימה, הצליחו יותר מהגברים – הטנור סמי בכר והבס גדעון זקס – להגיע להבעת הטקסט הדרמטי בהקשר הקומי שלו. בפינאלה הגדול הביא המנצח את כל משתתפי האנסמבל לביצוע סוחף שהתאים מאין־כמוהו להתפקד כאקורד מסיים לעונת הקונצרטים.

"אתניקס". בגרמניה התלהבו מ"ג'סיקה"

כל־כך קל לשכוח שכל־כך קשה להצליח

אלבום חדש ל"אתניקס", הלהקה הכי עסוקה בארץ

מאת מיכל פלטי

במסיבת העיתונאים שנערכה עם לו ריד בשבוע שעבר, הוא הצהיר שהוא שומע בבית עכשיו בעיקר את נוסיראת עלי חאן. ברור שמוטיבים אתניים חודרים עכשיו למוסיקה הפופולרית: בחודש האחרון יצאו בעולם יותר משמונה דיסקים כאלה. תמיר קליסקי, הקלידן וכותב רוב הלחנים של להקת "אתניקס", אומר שבאלבום החדש הלהקה הקצינה עוד יותר את הכיוון האתני. "אני לא אגיד שאני מקשיב כל יום שעתיים למוסיקה הזאת, אבל כשאני מקשיב לה אני לומד המון. זאת מוסיקה מורכבת ותרשנית. אני דווקא מאמין ללו ריד, מפני שכשבן אדם טוחן שלושים שנה מוסיקת רוק של שתי גיטרות, הוא מחפש שינוי, וזה מה שקורה עכשיו להמון אמנים. כמה שינויים הרוק כבר יכול להציע?"

"אתניקס" היא להקת הרוק העסוקה ביותר בארץ, וכל האלבומים שהוציאה הפכו במהירות לתקליטי פלטינה. "בארץ אנשים מולדלים בזה", אומר קליסקי. "לפעמים אני מרגיש בעמדת התגוננות כשאומרים לי, 'נו, טוב, מכרתם 40 אלף עותקים'. לדעתי הרבה יותר קשה לכתוב אלבום שיצליח מאשר אלבום שימכור רק 4,000 עותקים, ואת זה שוכחים פה בדרך כלל. אנחנו משקיעים המון עבודה כדי שאלבום יהיה פופולרי, ולא להיפך".

העבודה על התקליט "אתה" נמשכה ששה חודשים, בהפקה מסובכת יחסית של קולות רקע ונגינה בכלים לא שגרתיים כמו חליל זורנה ותוף דרבוקה. לכבוד הקלטתו דחו חברי הלהקה הצעות להפקת אלבומים לזמרים אחרים, וגם הקלטת אלבום בגרמניה, שם מאוד התלהבו מ"ג'סיקה" וביקשו אלבום שלם בגרמנית. קולות רקע תרמו סילבר דוד, שלישית "ללדיך" וגל אוחובסקי ("הוא עשה עלינו כתבה כשהיינו באולפן, ובתמורה הכרחנו אותו לצעוק ברקע בשיר 'בדרך לפטרה'"). את האלבום הפיק מוסיקלית חברי הלהקה.

תערוכה מושגית על אמן המושג

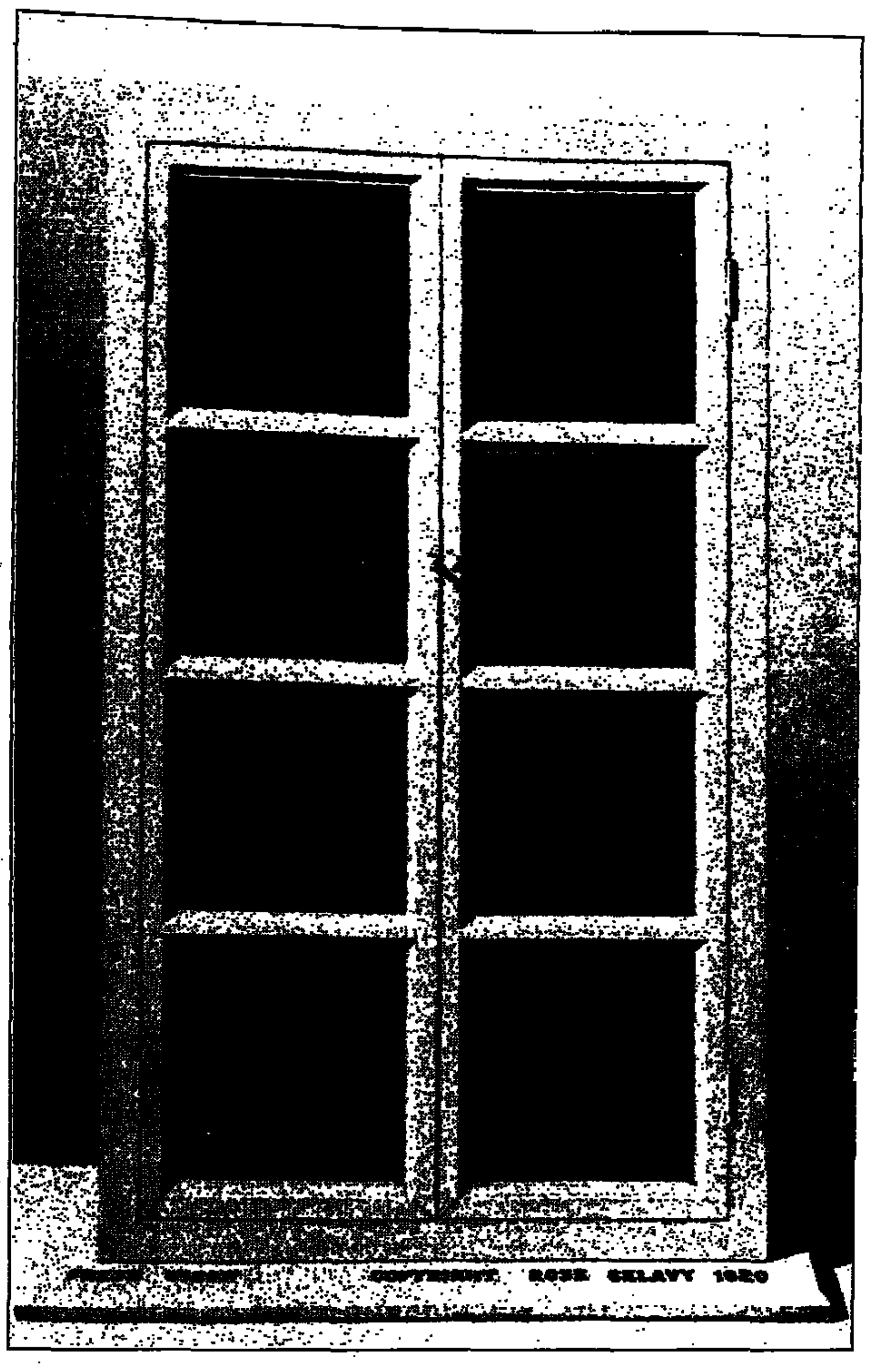

"Fresh Widow": מעשה האמנות הוא ברעיון או בבחירה של האמן

מרסל דושאן – "מן ואל הכוכבית הגדולה". הגלריה האוניברסיטאית בתל אביב

תערוכה
סמדר שפי

במשך שנים היה נדמה שמעמדו של פיקאסו כאמן החשוב ביותר במאה העשרים הוא בלתי מעורער. אבל מאז תחילת שנות השמונים גוברת בחוגי האמנות ההכרה שמרסל דושאן, הפחות תקשורתי והאליטיסטי יותר, ראוי לתואר.

סימן מובהק לכך היה שאוצרי התערוכה הגדולה של אמנות אמריקאית בשנה שעברה בברלין ולונדון, כריסטוס יוכימידס ונורמן רוזנטל, בחרו בשנת 1913 – שנת הצגת העבודות הראשונות של דושאן הצרפתי בניו יורק – בנקודת ההתחלה לאמנות המודרנית האמריקאית.

דושאן (שהתאזרח בארה"ב בשנות החמישים) נפטר ב־1968 בן 81, והניח אחריו מספר קטן של יצירות, שרובן המכריע מתקשר ליצירה "הכלה מופשטת על ידי רווקיה, אפילו (הזכוכית הגדולה)", שעליה עבד בין השנים 1915–1923 והשאיר אותה בלתי מושלמת. העבודה הזאת, שעוסקת בתשוקות בלתי ממומשות, במציצנות, באמנות כמכונה מוסרית ובאסתטיקה שנוצרת מקטלוגים ומקריות כאות, הפכה – כמו דמותו של דושאן – למיתוס באמנות המודרנית.

ניתוח "הזכוכית הגדולה" ובדיקת פעילותו של דושאן בתחום ה"רדי מייד" – מונח שהוא טבע – הם שני הנושאים בתערוכה "מרסל דושאן מן ואל הזכוכית הגדולה". לתערוכה ציבון דידקטי מובהק. לו הוצגה בגלריה אחרת זה היה חיסרון; בגלריה עם דגש מחקרי הוא מתקבל היטב.

דושאן, שתרם הרבה לחיזוק הצד האינטלקטואלי באמנות העכשווית, הוא היום אילן גבוה שקל להיתלות בו, גם לצורך טיעונים סותרים. מבנה התערוכה השיטתי תורם לדה־מיסטיפיקציה של הנושא, אבל הקריאה של דושאן שהמבנה הזה מציע לצופה היא בעיקרה הקריאה של ארתורו שוורץ, שאצר את התערוכה יחד עם פרופ' מרדכי עומר, אוצר הגלריה. שוורץ, שעמד בקשר מתמשך עם דושאן וקידם את עבודותיו בגלריה שלו במילאנו (עד סגירתה במחצית שנות השבעים), נחשב מומחה בינלאומי ליצירתו של דושאן, והוא תרם את רוב המוצגים.

בדברי ההסבר מגדירים האוצרים היטב באילו תחומים בעבודת דושאן התערוכה עוסקת ("הזכוכית הגדולה" וה"רדי מייד"), ומבהירים לצופה שהוא נחשף לזווית פרשנות מסוימת, זו של שוורץ, שפירושיו לדושאן מבוססים על איקונוגרפיה של מסורת תרבות גבוהה, כמו סימבוליזם ואלכימיה. ההגדרה הזהירה מונעת כל ביקורת על כך שהגישה השנייה שהם מזכירים בדברי ההסבר – זו שמייצגת חוקרת האמנות רוזלינד קראוס, שגישתה הפרשנית היא להיבט מדע האופטיקה – אינה מיוצגת. התערוכה מוגבלת תוויתית ומודבכת הרבה פחות ממה שהיתה אילו הוצגה גם היצירה האופטית־מכנית של דושאן (תבליטים מסתובבים, "חצי כדור מסתובב" ועוד). הסבה לכך היא ודאי הקשיים שבהבאת עבודות של דושאן לישראל.

"הזכוכית הגדולה" – היצירה המרכזית שבה התערוכה דנה – אינה מוצגת, וכך נידונה התערוכה, המוקדשת לאמן המושגי המובהק המוקדם ביותר, לאופי מושגי מלכה. העבודה (שנמצאת במוזיאון לאמנות בפילדלפיה) לא הובאה לארץ, אבל את סיפור התפתחותה, התהוותה האיקונוגרפית, מבלולים כבאה מוצגים. ייתכן שיש לראות בשלילת ההוויה החושנית המיידית של צפייה ביצירה סוג של היענות לקריאתו של דושאן "להרים את הציור פעם נוספת לשירות המחשבה".

"הזכוכית הגדולה" עשויה חלל מוגדר בלוחות זכוכית, המונחים בין מסגרות זכוכית. בתוך החלל ציורים של מכונות מורכבות (הולקם לפי מכונות אמיתיות) העשויים בשמן, זיגוג, נייר עופרת וחוט עופרת. אבק מקובע בלק שקוף משמש אף הוא כצבע. הדימויים המכניים המסודרים כ"כלה" בחלק העליון של העבודה ו"מכונת הרווק" בחלק התחתון נעדרים כל גוון נראטיבי, כך שהכרת הפרשנות הכרחית להבנת העבודה. דושאן המשיך במשך כל חייו לעסוק באלמנטים שונים מתוך "הזכוכית הגדולה", כמו מטחנת השוקולד או הכלה.

שרטוט מפורט של "הזכוכית הגדולה", תערוכת־עמכות בתערוכה, נמצא בקומת הכניסה לגלריה. השרטוט אפילו עולה על היצירה עצמה משום שהוא כולל עשרה פרטים שתוכננו ולא הושלמו. ההסברים בתערוכה ניתנים בסדר כרונולוגי, ובחלוקה בין "כלה" ל"רווקים" – שאינם מוחזה דושאן.

הטענה הפרשנית של שוורץ היא שמרכיבי "הזכוכית הגדולה" צצמו מהציור "עלם ועלמה באביב" מ־1911, שדושאן צייר כמתנת חתונה לאחותו סוזן. הציור, שמוצג בתערוכה, הוא אחד הרגעים שבהם יכול הצופה לעבור מקריאה אינטלקטואלית לקריאה חושנית של אמנות. הציור מזכיר אימפרסיוניזם גרמני ומסגיר השפעות של הפוביזם, ומגלה את דושאן המוקדם כצייר מעודכן מאוד, אבל לא מחדש.

בטקסט המלווה את התערוכה (חלקים נרחבים ממאמר הקטלוג של שוורץ) מוצג הנושא כחוזר לסיפור העתיק של הזיווג בין השמים הזכריים לאדמה הנקבית. בכתוב נקבע שבין דושאן לאחותו לא היה גילוי עריות (קביעה מפתיעה בחד־משמעיותה), ושעל אובדן המתח המיני מפצה המציצנות בכלה.

ה"רדי מייד" בתערוכה הם העתקים מורשים של עבודות דושאן. המוצגים האלה מעלים בכל חריפותה את שאלת מעשה האמנות כמקור חד־פעמי, שאלה שהעסיקה רבים מאמני המחצית השנייה של המאה (די להזכיר את העיסוק האינטנסיבי במסה של ולטר בנג'מין "האמנות בעידן השעתוק המכני").

ה"רדי מייד" עוררו בעת הי־הצרתם עניין ציבורי (גדול לאין־שיעור מזה שעוררה "הזכוכית הגדולה"), הם מהווים את תרומתו העיקרית של דושאן. סקנדל גדול עוררה הגשת "המזרקה", "רדי מייד" ממשתנה הפוכה, לתערוכה קבוצתית בניו יורק ב־1917. העבודה נדחתה אחרי ויכוח גדול על מהותה כפסל.

באמצעות החפצים דושאן ניסח את הטענה שמעשה האמנות הוא ברעיון או בבחירה של האמן. ההתנגדות הנמרצת נבעה מכך שהקביעה הזאת עירערה את סולם הערכים הזעיר־בורגני ופגע בערך העבודה כמאמץ או מיומנות ראויים להערכה. ב"רדי מייד" השונים שעשה (רפליקות מאושרות שלהם מוצגות במוזיאון ישראל) הוא בדק הנגדה או שינוי בין ההיבט הפיסי להיבט הלוגי של החפץ – למשל בגלגל האופניים על שרפרף המטבח מ־1913 – ובכך הרחיב כמעט עד־אין גבול את אופקי ההתבוננות הלגיטימיים של האמנות בעולם המודרני. בעבודות אחרות, כמו "Fresh Widow" (חלון צרפתי מיניאטורי ששמשותיו מכוסות עור שחור), דושאן שיחק במשחקי מלים: שם העבודה קרוב בצלילו ל"French Window", כלומר, למהות המעשית של העבודה.

העיסוק המחודש ב"רדי מייד" בשנות השישים, בעיקר של אמנים אמריקאים כמו רוברט ראושנברג, ג'ספר ג'ונס ואנדי וורהול, נעשה במקביל להתעניינות גוברת שלהם בעבודותיו של דושאן, שהחזירה אותו למרכז עולם האמנות, אחרי שנים שבהן הודיע לעסוק בכתיבה ובשחמט ומיעט להציג עבודות חדשות.

והערה בעניין הקטלוג

קטלוג התערוכה חשוב בראש ובראשונה כטקסט בעברית על דושאן, שעל אף חשיבותו, רק מעט משפע החומר שנכתב עליו תורגם. המאמר המרכזי הוא של ארתורו שוורץ, "מרסל דושאן, 'הזכוכית הגדולה' ועבודות נלוות", והוא נכתב בנימה כמעט בלתי מוסתרת של הערצה. ללא היסוס הוא כותב על דושאן כמי ש"שיקם את כבודו האינטלקטואלי של האמן ואת הזכות לחשוב ולפעול", בלי להזכיר שותפים למעשה מאמני האוונגרד של המאה. שוורץ מנתח את "הזכוכית הגדולה" בפרשנות פסיכולוגית־סימבוליסטית, באופן קולח ומעניין. הוא אינו מפנה את הקורא לפרשנויות הרבות והשונות שניתנו לעבודה, ומבחינה זו המאמר הוא שיח עם ציבור קוראים שמכיר היטב את הדיונים הקודמים על דושאן, או לחלופין מיועד לקבע עמדה שאינה מתייחסת כלל לקריאות אחרות.

את המבוא לקטלוג כתב מרדכי עומר, שממקם את דושאן בהקשר האמנותי הבינלאומי והישראלי. חבל שההקשר ניתן במצומצם, כי יש בו עניין. עם זאת, עומר מציין ש"הערות אלה אינן אלא אזכורים ראשונים למחקר מתבקש".

עיצוב הקטלוג מצוין. מיכאל גורדון עיצב את הטקסטים באופן נעים ובהיר לקריאה, וכך גם את צילומי המוצגים (שחבל שכולם בשחור־לבן). הוא גם התגבר יפה על הצורך לתת במקביל את פרטי העבודות באנגלית ובעברית. הקטלוג, על כריכתו הקשה הידרקה ההמונה, מעביר היטב את אווירת התערוכה ובכך משמש לה תיעוד נאמן ביותר. העניין התמוה היחיד הוא הקיצור הנמרץ בפירוש לגבי עבודות בעברית, לעומת ההרחבה הרבה ומאירת העיניים באנגלית.

היינות של מונדבי

לפני שבועות אחדים ביקר בישראל רוברט מונדבי, שנחשב אחת הדמויות המרכזיות בעולם בתחום היין והאיש בעל ההשפעה הרבה ביותר בין בעלי היקבים בארצות הברית. הוא הגיע לכאן כאורח יקבי רמת הגולן כדי לקחת חלק בסימפוזיון על ענף היין בשנות האלפיים. מונדבי אמנם ניסה להתייחס לעתיד, אבל משתתפי הכינוס, ובתוכם נציגי מרבית היקבים הישראלים, העדיפו לבלות את הזמן בססטיסטיקות של שנות התשעים ובחיסול חשבונות עם המתחרים – והאירוע היה רחוק מלהיות מכובד או מרתק.

יין
דניאל רוגוב

בכל זאת, ביקורו של מונדבי הניב יתרון אחד לאוהבי היין בישראל: מעכשיו גם אנחנו נוכל ליהנות מהיינות של יקבי מונדבי, שכמה מהם נמנים עם הטובים שביינות הקליפורניים. עד לפני שנה, מי שרצה לטעום יין מתוצרת מונדבי נאלץ להביא בקבוק מקליפורניה; בשנה האחרונה יבוא היין גם לחנויות הפטורות ממכס בשגרירויות, ועתה, הודות להסכם עם האחים סגל מיינות אשקלון, שהם המפיצים המורשים של מונדבי באזור, יהיה אפשר למצוא מבחר מיינות מונדבי בחנויות יין ברחבי הארץ ובחנות הפטורה ממכס בנמל התעופה בן גוריון.

זאת ההתרשמות שלי מתשעה מהיינות שלה:

● פינו נואר 91', רוברט מונדבי, נאפה ואלי: היין הזה יוצר כולו מענבי פינו נואר שקליפתם לא הופרדה מהפרי במשך 18 יום, ולאחר מכן יושן במשך תשעה חודשים בחביות עץ אלון צרפתי. צבעו בהיר ומושך, צבע שיכהה עם התבגרותו, והבוקה שלו אופייני לפינו נואר. בנוסף לארומה של דומדמניות ווניל, יש כאן גם רמזים לקינמון ולציפורן. ליין יש טעם שנותר בחיך גם לאחר השתייה, הוא צורב במקצת אבל ייעשה חלק וקטיפתי יותר כשיתבגר.

● מרלו 91', רוברט מונדבי, נאפה ואלי: זו השנה הראשונה שבה יקבי מונדבי יצרו מרלו. זהו יין מלא גוף ומאוזן להפליא המיוצר מ־85% ענבי מרלו ו־15% ענבי קברנה סוביניון. קליפת הענבים נותרה בנוזל במשך 29 ימים, ולאחר מכן יושן היין בחביות עץ אלון צרפתי למשך 17 חודשים. ליין יש בוקה מרלו מסורתי והוא עשיר ברמזים של דובדבנים וקאסיס. הוא חלק מאוד וטעמו הפריי מצטיין בגימור קטיפתי.

● קברנה סוביניון 88', רוברט מונדבי, נאפה ואלי: היין עשוי מ־79% ענבי קברנה סוביניון, 14% ענבי קברנה פרנק ו־7% ענבי מרלו, והוא יושן בחביות עץ אלון למשך 20 חודשים. זהו יין קליפורני אמיתי, ומשום כך הוא עז יותר ומתוק פחות מבני מינו האירופיים. למרות שהיין מוכן לשתייה כבר עתה, הוא יתיישן היטב במשך השנים הבאות. זהו יין נעים, אבל לא גדול.

● קברנה סוביניון רזרב 88', רוברט מונדבי: היין עשוי ממבחר הענבים הטובים ביותר בבציר של השנה הזאת. הוא מכיל 83% ענבי קברנה סוביניון, 14% ענבי קברנה פרנק ו־3% אחוזים ענבי מרלו, ויושן בחביות חדשות של אלון צרפתי למשך 18 חודשים. הוא בעל בוקה של דומדמניות שחורות, מנטה ווניל, וטעמו העשיר, הנותר בחיך זמן רב לאחר השתייה, משופע ברמזים של פירות יער ועץ אלון. אפשר לשתות אותו כבר עתה, אבל הוא ימשיך לצבור עושר וחלקות במשך 10–12 השנים הבאות.

● קברנה סוביניון רזרב 78', רוברט מונדבי: היין מיוצר ממבחר ענבים מעולים ויושן בחביות אלון למשך שנתיים. הוא אחד היינות הגדולים שיוצרו אי פעם בקליפורניה. הוא עשוי מ־88% אחוזים ענבי קברנה סוביניון, 6% ענבי מרלו ו־6% אחוזים ענבי קברנה פרנק, והתיישן בחביות אלון למשך 22 חודשים. צבעו ארגמן עמוק עם גוון חום והוא בעל בוקה מסורתי של קברנה, עם רמזים נוספים לדובדבנים בשלים. הוא מצטיין באלגנטיות איזון וטעמו נפלא. לטעמי, היין הוא עתה בשיאו ויש לשתותו בשנה־שנתיים הקרובות.

● היינות הלבנים: השרדונה 91' של יקבי מונדבי, המבוסס כולו על ענבי שרדונה, יושן בחביות עץ אלון למשך שבעה חודשים. זהו יין רענן ומלא חיים, בעל בוקה מקסים של מלון בשל ואגסים, פריות מושכת לב ורמזים לוניל בטעם ואיזון מצוין. השרדונה 92' של מונדבי, תחת המותג יקב וודבריג', הוא קל יותר, וגם הוא יין נעים, אם כי מחיר מעט.

הטוב מארבעת היינות הלבנים שטעמתי היה פומה בלאן 91', מסדרת רוברט מונדבי. היין עשוי מ־90% ענבי סוביניון בלאן ו־10% ענבי סמיון, והוא יושן במשך חמישה חודשים בחביות עץ אלון צרפתי. זהו יין מורכב, בעל בוקה של פרחים ומשמש, ובטעמו רמזים של תבלינים ועץ אלון. היין מאוזן וטוב וכדאי לנסות אותו.

היין הפחות מוצלח מהיינות הלבנים היה סוביניון בלאן וודבריג' 92', שלטעמי היה קצת מימי מדי, למרות הבוקה הנעים של פירות הדר ומלון.

"המנוי הפופולארי" קונצרט מס' 6
יום שלישי, 28.6 סדרה ד' ● יום רביעי, 29.6 סדרה ה'
"המנוי הקלאסי" קונצרט מס' 8
יום חמישי, 30.6 סדרה ג'

היינריך שיף
מנצח וסולן
מוצארט הפתיחה "דון ג'ובאני"
היידן קונצ'רטו בדו מג'ור לצ'לו ותזמורת
בטהובן סימפוניה מס' 5

2 קונצרטים מיוחדים
ערב סיור התזמורת לאירופה:
יום שני, 11.7 ב- 8:00 בערב
דוד שלון, מנצח ● נועם בוכמן, סולן
מוצארט קונצ'רטו בסול מג'ור לחליל, ק. 313
שולמית רן קונצ'רטו לתזמורת
ברהמס סימפוניה מס' 4

יום חמישי, 14.7 ב- 1:00 בצהרים
"אולפן פתוח"
דוד שלון, מנצח ● טביאה צימרמן, סולנית
מנדלסון "ים שקט ומסע צלחי"
קופיטמן "קנטוס V" לויולה ותזמורת
שומאן סימפוניה מס' 2

שירה - עקלוניק
קופת התזמורת טל. 611498-9 ימים א-ה 16-19 ששי 10-13

התזמורת הקאמרית הישראלית

"גוונים" 6, "קולות וגוונים" 12
פיליפ אנטרמון מנצח ופסנתרן
שוברט: QUARTETSATZ למיתרים
שוברט: סימפוניה מס. 8 ("הבלתי גמורה")
מוצארט: קונצ'רטו לפסנתר מס. 21

ת"א-נגה, יום ב' 27.6.49 סד' 2+1
ת"א-נגה, יום ד' 29.6.94 סד' 4+3
אודיטוריום חיפה, יום ג' 28.6.94
התאריכים מתחילת יוני תקפים לתאריכים הנ"ל

"מימד חדש" 4
פיליפ אנטרמון, פסנתרן
סולני התזמורת
דביסי: סונטה לכינור ולפסנתר
פולנק: שישיה לפסנתר ולכלי נשיפה
שוברט: חמישית דג השמך
מוזיאון ת"א, יום ה' 30.6.94

הקונצרטים מתחילים בשעה 20:30
כרטיסים: ת"א-03-6961167, ירושלים-02-610011
חיפה-04-662244 ובערב הקונצרט בקופה
נמשכת מכירת המנויים - מהרו והרשמו!!!

אופנה / שירה ברויאר שטרית

העיקר שתיהני, אומר אייזיק מזרחי

ה"גירלי לוק", מראה הילדה המפונקת, היה מוטיב חוזר בתצוגות הסתיו של מילאנו ופאריס

אנה סואי לקיץ. שמלות בייבי־דול וכתרי נוצות

מראה הילדות הוא מוטיב חוזר בתצוגות הסתיו של מילאנו ופאריס וממשיך דרך שנייה במחלוקת של יצירת דמות נשית חדשה. דמות שיותר משהיא לוליטה מפתה, היא הילדה שאוהבת לשחק בארון הבגדים של אמה, להתגנדר, להלביש בובות הברבי ולחלום על בגדים כמו שלהן.

ג'יאני ורסאצ'ה, מעצב שבודק תמיד את גבולות המשיכה לקיטש, הוא, כצפוי, ממקדמי המראה הזה, שנפרש בקולקציות החורף שלו בצבעי תכלת, ורוד וצהוב, בשמלות פיירטי קצרות ובמוצרים הפורליים שמהם עשויות חליפות המיני שלו. בגדים שמי שהיה לה טעם גנדרני כשהיתה ילדה קטנה, עוד לפני שידעה מה נכון ומה נחשב טעם טוב, יחזירו אותה למחוזות הילדות ולאותה נקודה בהתפתחות שקבעה אם בגדים והתגנדרויות ימשיכו למשוך את לבה גם כשתתבגר.

השיבה למחוזות הילדות מוסיפה לאופנה מה שהיה חסר בה בזמן האחרון – קלות דעת, הומור וצבע.

ברשימת הפוליטיקלי קורקט האופנה לא מדורגת במקום גבוה במיוחד, אבל האינסטינקט האופנתי, שפועל במחזוריות ומזין את הצורך בשינויים, עונה כרגע על הצורך בתענוגות אופנה ופנטסיות.

כך עיצבה אנה סואי בניו יורק שמלות ורדרדות לקיץ עם נצנוצי כסף וכתרים מנוצות. ובתצוגת החורף הופיעו קישוטי ראש, כמו קשתות וסרטים לשיער, גרביים קצרים, נעלי עקב, תיקים קופסתיים, צעיפים מנוצות ומפרווה מלאכותית, שמלות בייבי־דול, פריטים מקסימים מטאסן, סריגים מאנגורה ומוהר במראה של צמר גפן מתוק – תהלוכה שלמה של צבעי פסטל וגזרות קצרות וילדותיות.

שאנל, ג'ון גאליאנו, מרטין סיטבון, קלואה, דונה קארן, אייזיק מזרחי וורסאצ'ה הם רק אחדים מהמעצבים שנרתמו להחזרת המראה. ולמרות מחאות כנגד האינפנטיליזציה של האשה, קשה לא להיענות למראה המלבב. זו העונה המתאימה למי שתמיד חיכתה לפורים כדי להתחפש לבלרינה או בובה.

"הפנטסיות שלך בבעלותך", הצהיר אייזיק מזרחי ב"ווג" האחרון. "אם הדבר הטוב ביותר בלהיות אשה זה לנעול עקבים גבוהים – תנעלי עקבים גבוהים. מדובר כאן ביכולת ליהנות, ולא בהיותה של האשה קורבן. פתאום עקבים גבוהים הם סמל של כוח, כמו גם כובע מרהיב, טוטו של בלרינה וגוון יפה של ורוד. אף אחת כבר לא רוצה להיראות כמו גבר. הגבר הזה ואת המסיבה שלי ואני שולטת".

לא רק המעצבים אוהבי הקוקטיות עוסקים העונה בהגדרת הנשיות החדשה. גם המעצבים הצנועים יותר הציגו גרסאות באותו נושא: לארמאני יש שמלות קטנות עם קו אמפייר מתחת לחזה וסיומות של וולאנים; קלווין קליין המינימליסט גזר שמלות צמר בקו אלכסוני; ג'יל סנדר, עוד מינימליסטית תמורת טעם שמעדיפה מכנסיים, הציגה שמלות מתנפנפות; הלמוט לאנג הדה־קונסטרוקטיביסט עיצב שמלות ארוזות קטנות ונוצצות.

הרבה מחוכים, הכובעים והמעילים לחורף עשויים מחומרים רכים ופרוותיים שמזכירים חיות צעצוע מחדר המשחקים.

הלקטים עם השיער הארוך והצבעוני של שאנל או המעילים הדובוניים של ויוויאן וסטווד הדורשים התייחסות הומוריסטית, כמו הגרביים הלבנים, מגפי הברבי ונעלי העקב שהוזכרו, כביכול, את האיזון המקובל והנבון כשנועלים אותן עם חליפה.

המרכיב העיקרי במראה הנוכחי הוא דווקא מה שלא מתאים לכללים. מותר לשחק עם הבגדים, לאמץ נעלי עקב לא פרקטיות, לכופף את חוקי הטעם שקבענו לעצמנו ולהתגבר בכל הקישוטים שאיתם נהגנו לשחק כשהיינו ילדות.

כתר, מעיל מסטן, פרוות ונוצות של קלואה

יורוסיי של ג'יאני ורסאצ'ה. עקבים עם גרביים, מיני מפרווה ותופיה עם נוצצים

מלפון צעצוע, זקטים וכובעים שעירים אצל שאנל

1. השופטת הראשונה בבריטניה (התמנתה לתפקיד ב־1913).
2. נבב פיצסימונס (1897).

קול המוסיקה הקאמרית בגליל העליון

כפר בלום 1994

23.7-30.7 חגיגות עשור

תאטרון־מוסיקה, מבחר הפקות מן העשור

להפקות אלו לא תהיינה חזרות פתוחות לקהל!

א. שינברג: "פיירו הסהרורי" אופ. 21, לקול ולאנסמבל קאמרי
ג'. ק. מנוטי: "הטלפון", אופרה קאמרית לסופרן, לבריטון ולאנסמבל קאמרי
יום ג' 26.7 שעה 11:00 (קונצרט מס' 4) ● יום ו' 29.7 שעה 17:00 (קונצרט מס' 10)

פ. מקסוול־דייויס: "שמונה שירים למלך משוגע" לזמר־שחקן ולאנסמבל קאמרי
וו. וולטון: "פאסאד", שעשועים לזמרים־שחקנים ולאנסמבל קאמרי
יום ג' 26.7 שעה 17:00 (קונצרט מס' 5) ● יום ו' 29.7 שעה 21:00 (קונצרט מס' 11)

א. סטרווינסקי: "מעשה בחייל" לשחקנים, לרקדנית ולאנסמבל קאמרי
ל. בריו: סקוונצה V לטרומבון סולו
ל. בריו: עיבודים לשירי עם למצו־סופרן ולאנסמבל קאמרי
יום ג' 26.7 שעה 21:00 (קונצרט מס' 6) ● יום ו' 29.7 שעה 11:00 (קונצרט מס' 9)

נותרו מספר כרטיסים לקונצרטים הקאמריים, לשיר האמנותי ולמופעי הג'ז

רכישת כרטיסים:
"קסטל" טל' 03-5467085, "קופת חיפה" טל' 04-662244, "בימות" טל' 02-240896
"כלכיים" טל' 02-256869, "סיאסטה" טל' 06-959777
פרטים בטלפון: 06-947311 24 שעות ביממה ובמשרד כרטיסים "קסטל" תל אביב, טל: 03-5467085
מידע מעודכן בטלטקסט דף 478

"קול המוסיקה הקאמרית בגליל העליון" מתקיימים בחסות:
עיתון הארץ · ויטה
ובסיוע:
קרן תרבות אמריקה ישראל
משרד התיירות
אמנות לעם
המרכז לתרבות ולחינוך של ההסתדרות
הסוכנות היהודית
סולבנה נאלטאוס
"גלקיא" – עסקים למען אמנות
קול ישראל · רשות השידור · משרד המדע והאמנויות מנהל התרבות המחלקה למוסיקה · מועצה אזורית הגליל העליון

תזמורת סימפונית חיפה

HAIFA SYMPHONY ORCHESTRA

העונה ה־44 תשנ"ד 1993–1994
מנהל מוסיקלי: סטנלי ספרבר

קונצרט למנויים מס' 12

מנצח: סטנלי ספרבר
סולנים: מישה מאיסקי – צ'לו
שריל פאריש – סופרן
זהבה גל – מצו סופרן
פטר ג'פס – טנור
מיכאל בורט – בס בריטון

שנת הקונצרטים ה־44 תשנ"ד 1994-1993

בהשתתפות:
המקהלה הפילהרמונית
מקהלת הקיבוץ הארצי
מקהלת הגליל העליון

בתוכנית:
בלוך: "שלמה" רפסודיה עברית לצ'לו ולתזמורת
מוצרט: מיסה ב־דו מינור "הגדולה" (K.417a)

מוצ"ש	2.7.94	סדרה 3	בית גלר ק. חיים בשעה 21:00
יום א'	3.7.94	סדרה 1	אודיטוריום חיפה בשעה 20:30
יום ב'	4.7.94	סדרה 2	אודיטוריום חיפה בשעה 20:30
יום ד'	6.7.94	סדרה 4	אודיטוריום חיפה בשעה 20.30
יום ה'	7.7.94	סדרה 5	אודיטוריום חיפה בשעה 20:30

קונצרט מיוחד בתל־אביב
יום א' 10.7.94 אולם "נוגה" בשעה 20.30

משרדי התזמורת – רח' מבזר 50, טל. 04-621973
ימים א'–ה' 8.30–13.00, 16.00–18.00, יום ו' 8.30–12.30

הקונסרבטוריון הישראלי למוסיקה תל־אביב

הרשמה לשנת הלימודים תשנ"ה

לימודי נגינה, פיתוח קול, כל הכלים הקלאסיים
מקצועות תיאורטיים, ג'אז, סדנאות,
תזמורות, מקהלות, והרכבים קאמריים
לימודי טרום־כלי לגילאי 4–7, ההרשמה ללא מבדקים

* חדש אצלנו
* מחלקת ויולה לגיל הרך – בחסות טבאה צימרמן
* כלי הקשה החל מכיתה ד'

בחינות קבלה לכל המסלולים בתאריכים: 3.7.94–8.7.94
נא לתאם מועד בטלפון: 03-5460524
המשרדים פתוחים בין השעות 10:00 – 18:00
הקונסרבטוריון סגור בתאריכים: 17.7.94–14.8.94

רח' סטריקר 19, תל־אביב,
טל': 03-5460524, פקס: 03-6055169

רדיו

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה
07.07 לקום עם מוסיקה. סליירי: הפתיחה לאופרה "דון קישוט". ויוואלדי: קונצ'רטו בדו מז'ור לגיטרה, ל־2 כינורות ולבאסו קונטינואו. היידן: סימפוניה בלה מז'ור. בוקריני: סימפוניה במי־במול מז'ור, אופ. 5/35
08.05 לקום עם מוסיקה. קטעים מתוך אופרטות של יעקבי, סטפורד, מנקסון, מילקר, ציונה, גלדמן, להאר, סטולץ וממאוה
09.00 תוכנית הבוקר של קול המוסיקה. פרנץ רוזלר־רוזטי: קונצ'רטו במי־במול מז'ור ל־2 קרנות ולתז'. באך: סוויטה אנגלית מס' 5 במי־מינור. שטמיץ: סונטה במי־במול מז'ור לחליל ולנבל, אופ. 114
10.05 מבחר: ויוטי: סימפוניה מס' 11 ברה־מז'ור, ק. 251. ויניאבסקי: קונצ'רטו מס' 4 ברה־מינור לכינור ולתז'. אופ. 37. שוסטקוביץ': שלישיית פסנתר מס' 3 בסול־מינור, אופ. 110
11.30 בריטן: פנטסיה־רביעייה לאבוב ולכלי קשת, אופ. 2. אלגר: קונצ'רטו בסי־מינור לכינור ולתז'. אופ. 61. אדולף פון הנסלט: וריאציות קונצרטיות על נושא של מאיירבר, אופ. 11
12.50 שוברט: סימפוניה מס' 9 בדו־מז'ור, ד. 944, "הגדולה"
13.57 בימת שיר
14.06 מוסיקה לשעת צהריים
16.00 מוסיקה ליום ראשון. בתוכנית: "סונטת מאסו" ברה־מינור. בוקסטהודה: סונטה ברה־מינור, לנוגב. בהתזכן: מיסה ברה־מז'ור, אופ. 86. הינדמית: סונטה מס' 2, לעוגב
18.00 מאולפן ההקלטות. רוחי זן – חליל. ברוס לוי – פסנתר. דוד זן – כינור. ויינקה: סונטה "אונדין" לחליל ולפסנתר, אופ. 167. פ. מרטין: בלדה לחליל ולפסנתר. ז. קנטלובה: סונטה לחליל ולפסנתר, אופ. 140. אברהם אמזלג: "טרברית" לחליל סולו. ק.פ.ע. באך: רונדו בסול־מז'ור לחליל ולכינור. איבר: שלישייה לכינור, לצ'לו ולנבל דוד זן עם עמנואל גרובר ורות מעיין
19.05 צלילים בין ערביים. ראוול: "קברו של קופרן". בריטן: המנון לצצ'יליה הקדושה. ארון איזאה: פואמה אלגית לכינור ולתז'. ברוך: סרנדה למיתרים
20.00 בימת שיר
20.03 מאולמי הקונצרטים שלנו. התז' הפיל' הישראלית, מנצח: ג'פרי טייט. היידן: סימפוניה מס' 95, בדו־מינור. ברוקנר: סימפוניה מס' 4 במי־במול מז'ור, "הרומנטית". התזמורת הקאמרית הישראלית/ בלוך: סונטה. מוצרט: קונצ'רטו מס' 25 לפסנתר ולתז'. ארג'ו ופוגה בדו־מינור, ק. 546. שוברט: "ליל זוהר", אופ. 4
23.00 צלילים לסיומו של יום

רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 שורשים
09.05 פתוח. חיסכון השקעות. רם תירוש
10.05 סלולרדיו. משה טימור
11.05 חיים, בריאות, רווחה ופנאי
12.05 עיתונות במוקד
13.00 חדשות ותוכניות באנגלית בצרפתית
14.05 בראש צעיר
15.05 פנים אל פנים. עם שמעון שגל
16.05 מה קרה לי
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 צלצל שלישי. יובל מסקין
18.05 מבית ערב. אקטואליה תורנית
20.00 מבט לחדשות
20.50 כלים שלובים. ייעוץ משפטי
22.05 אומר בשבוע. פיוטים ופרקי חזנות
23.05 עיתונות בבוקר. (ש.ח)

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר. וליה יאירי
09.05 עשר עד עשר. מיכאלי/ מגוד
10.05 הכול דיבורים. שלי יחימוביץ'
12.05 בחצי היום
14.05 רגעי קסם
15.05 זמן חוץ
15.45 עיתונות חוץ. יואל רפל
16.05 צבע הכסף. ענת דוידוב
17.05 חמש אחרי הצהריים. צבי ליכד
18.05 היום הזה
19.05 שירים עבריים
21.05 כותרות מבט היום הזה
21.15 שירים עבריים
23.05 אהבה עברית. מיכאלי ומגוד
01.05 לתוך הלילה. מנחם פרנית

רשת ג'

06.06 סע לאט
07.09 מעורב ישראלי
09.05 בוקר בוקר. מנחם פרי
10.05 תוכנית עשר. אורנה יקיר
11.05 כל יום הוא יום יפה. יוסי סיאס
12.05 אהבה עצמית. גיל קמר
13.05 להתג. שש עשרה
14.05 חדש, חדיש ומחודש
15.00 חולה דרין. דידי הררי
16.05 קופסת הלהיטים
17.05 מקום במצעד
20.05 פופ '94
21.05 בתל המזרח. שעה עם אמן
22.05 שיר לאחותי. מנחם פרי
23.05 חולם בהקיץ. גאמה סביון

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת. זרמים ותפיסות ביהדות העתיקה. אסכולת הקדושה. מרצה: ד"ר ישראל קנוהל
06.30 בוקר טוב ישראל
07.15 בוקר חדש. רזי ברקאי
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 עברית על הבוקר
10.05 גבון לקיץ
12.50 בילוי היום. גיא פינס
13.15 היום בטל. טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר. יעקב אחימאיר
16.00 שעה לפני. רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 שעה קלה על כלכלה. צבי רובנגר
18.30 סוף היום. דידי פייר ואייל פירטמן
20.00 מבט לחדשות
20.30 מסק זמן מוסיקלי
21.05 פרטיזה. עם נויה עינב
22.05 תוכניתו האישית של דני קרמן
23.05 – 24 היום שהיה. ירון וילנסקי
24.10 יומן מבריאל
24.15 צלילי לילה משותפים. ברעון ריינר
02.00 לא רוצים לישון

גלגל"צ

07.05 מרינה ברוך. אמיר אשר
09.05 גלגל הצלה
11.05 שמש. אלי ישראלי
13.05 מיתוג אוויר. אבי שבאר
14.05 זרעי קיץ. סיוון רווזן
15.05 שבוע רוב. רובי לבן
16.05 הכם בכביש. רון לוינטל
18.05 גלגלאצ. לאה עז
20.05 דרייב אין. גבע רביד
22.05 לילה טוב

קולנוע

תל אביב

גורדון המחודש – האמת שלא תיאמן. 18.30, 22.00. אמנון הדרי. 20.00
הוד 1 – גבירת ראשמייר. 14.20, 16.40, 19.20, 21.50
גן העיר 2 – בדרכה קצן. 14.30, 16.50, 19.30, 22.00
גת – תעצרו את העיר מקום שנייה. 17.00, 19.30, 21.50
דיזנגוף 1 – הבריחה. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
דיזנגוף 2 – ברכה – שלום מהולא. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
דיזנגוף 3 – לבן – שלושת הצבעים. 11.00, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50. הפתעה: הבי יפה של היום. 13.05
הוד 1 – קצר בזמן. 17.00, 19.30, 22.00
הוד 2 – העיתון. 17.00, 19.30, 22.00
הוד 3 – זקנים חסרי מנוח. 17.00, 19.30, 22.00
הוד 4 – ללא פחד. 16.45, 19.30, 22.00
חן 1 – מלך האריות. 19.35, 21.50. סיבוב עברית 17.00
חן 2 – מאהב אחד יותר מדי. 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – עירה באפלה. 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – אנגי. 17.00, 19.25, 21.55
רב גת 1 – תעצרו את העיר מקום שנייה. 16.45, 19.00, 21.20
רב גת 2 – מרדף בשידור ישיר. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 1 – עירה באפלה. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 2 – מאהב אחד יותר מדי. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 3 – חקירה תוקפנית. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 4 – תעצרו את העיר מקום שנייה. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 5 – מרדף בשידור ישיר. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 6 – כן, גבירת הנשיא. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 7 – בגרות זרון. 16.45, 19.00, 21.30
מילנו 2 – מקס ומוריס. 17.00, 19.30, 22.00
מילנו 3 – תיק שקאפר. 17.00, 19.30, 22.00
לב 1 – קליפורניה. 12.15, 14.20, 17.00, 19.40, 22.00
לב 2 – קיקה. 12.00, 14.10, 16.50, 19.30, 21.50
לב 3 – שלוש לסילגם. 14.10, 19.20. קיקה. 12.05, 14.15, 17.00, 22.00
לב 4 – תמונה אחת, ארבע חתונות. 12.10, 17.00, 19.50, 22.00
מודיאן – האשה שיצרה שמן שומשום. 17.00, 19.45, 22.00
מקסים – שירן התמימות. 19.15, 21.40
סינמטק – אורלנדו. 17.30, 19.45, 21.45
צפון – הבריחה. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 1 – אריך הצללים. 16.40, 19.20, 21.50
רב־אור 2 – התמונות קטנות. 17.30, 21.00
רב־אור 3 – כן, גבירת הנשיא. 21.50
רב־אור 4 – שירן התמימות. 16.35, 19.15, 21.50
רב־אור 5 – שאריות היום. 16.35, 19.15, 21.50
שחף 1 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.45
שחף 2 – קצר בזמן. 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 1 – קוראים לי בטהובן 2. 17.00, 19.45, 21.45
תל־אביב 2 – האקדח מת מצחוק 33 ושליש. 17.00, 19.45, 21.45
תל־אביב 3 – בשם האב. 17.00, 19.30, 22.00

ירושלים

אור 1 – אורלנדו. 17.00, 19.30, 21.45
אור 2 – האשה שיצרה שמן שומשום. 17.00, 19.30, 21.30
גיל 1 – קוראים לי בטהובן 2. 13.30, 17.00, 19.30, 21.30
גיל 2 – הבריחה. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00
גיל 3 – העיתון. 13.30, 17.00, 19.45, 22.00
גיל 4 – קליפורניה. 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5 – רשימת שינדלר. 13.30, 17.00, 20.30
גיל 6 – קצר בזמן. 13.30, 17.00, 19.30, 21.50
גיל 7 – האקדח מת מצחוק 33 ושליש. 13.30, 17.00, 19.30, 21.30
גיל 8 – בשם האב. 13.30, 16.30, 19.15, 21.45
חן 1 – עירה באפלה. 19.30, 21.50. בעברית 17.00
חן 2 – תעצרו את העיר מקום שנייה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – כן, גבירת הנשיא. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – מרדף בשידור ישיר. 17.00, 19.30
חן 5 – אריך הצללים. 16.40, 19.15, 21.50
חן 6 – קיקה. 16.50, 19.25, 21.50
חן 7 – בגרות זרון. 17.00, 19.30, 21.50
רון 1 – כל מה שתרצי. 17.00, 19.15, 21.30
רון 2 – פילדלפיה. 17.00, 19.15, 21.30
תיאטרון ירושלים – שלושת הצבעים – לבן. 19.00, 21.30

חיפה

גורדה – קליפורניה. 19.30, 21.50
סינמה קפה 1 – פורגו. 19.00, 21.15
סינמה קפה 2 – שלושת הצבעים – לבן. 19.15, 21.15
עצמון 1 – הבריחה. 16.30, 19.00, 21.15
עצמון 2 – בשם האב. 16.15, 18.45, 21.15
עצמון 3 – ללא פחד. 16.30, 19.00, 21.15
עצמון 4 – העיתון. 16.30, 19.00, 21.15
עצמון 5 – האקדח מת מצחוק 33 ושליש. 16.30, 19.00, 21.15
פנורמה 1 – קוראים לי בטהובן 2. 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 2 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
פנורמה 3 – ברכה – שלום מהולא. 16.30, 19.00, 21.30
רב אור 1 – עירה באפלה. 16.40, 19.00, 21.20
רב אור 2 – אנגי. 16.40, 19.00, 21.20
רב אור 3 – קיקה. 19.00, 21.20. אריך הצללים 16.45
אורדי – שאריות היום. 18.45, 21.15

אור-יהודה

גיל 1 – קוראים לי בטהובן 2. 17.00, 19.45, 21.45
גיל 2 – מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 21.45
גיל 3 – זקנים חסרי מנוח. 17.00, 19.30, 21.45
גיל 4 – העיתון. 17.00, 19.30, 21.45

אשדוד

גיל 3 – קצר בזמן. 17.00, 19.30, 21.50
גיל 4 – אריך הצללים. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5 – כל מה שתרצי. 17.00, 19.50, 22.00

אשקלון

חן 1 – פילדלפיה. 16.45, 19.20, 21.50
חן 2 – מרדף בשידור ישיר. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – תעצרו את העיר מקום שנייה. 17.00, 19.50, 21.50
חן 4 – שירן התמימות. 16.35, 19.15, 21.50
חן 5 – הבריחה. 17.00, 19.30, 21.50

באר-שבע

רב נגב 1 – תעצרו את העיר מקום שנייה. 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 2 – מרדף בשידור ישיר. 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 3 – אריך הצללים. 16.40, 19.15, 21.50
רב נגב 4 – הבריחה. 17.00, 19.30, 21.50

בת-ים

חן 1 – האקדח מת מצחוק 33 ושליש. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – תעצרו את העיר מקום שנייה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – הבריחה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – עירה באפלה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 5 – מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 21.50
חן 6 – מרדף בשידור ישיר. 17.00, 19.30, 21.50
חן 7 – רשימת שינדלר. 17.30, 21.00

הרצליה

אודיטוריום דניאל – האשה שיצרה שמן שומשום. 19.15, 21.30
מודיין 1 – אריך הצללים. 19.30, 22.00
מודיין 2 – בשם האב. 19.30, 22.00
סטאר 1 – קוראים לי בטהובן 2. 19.40, 21.45
סטאר 2 – הבריחה. 19.30, 22.00
סטאר 3 – בשם האב. 19.20, 21.50

חדרה

לב 1 – קוראים לי בטהובן 2. 17.00, 19.30, 21.50
לב 2 – קליפורניה. 17.00, 19.40, 22.00
לב 3 – פילדלפיה. 17.00, 19.30, 22.00
לב 4 – מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 21.50

חולון

גל 1 – קוראים לי בטהובן 2. 17.00, 19.45, 22.00
גל 2 – האקדח מת מצחוק 33 ושליש. 17.30, 20.00, 22.00
גל 3 – הבריחה. 16.45, 19.30, 22.00
גל 4 – ברכה – שלום מהולא. 16.45, 19.30, 22.00
גל 5 – רשימת שינדלר. 20.30

כפר-סבא

גיל 1 – קוראים לי בטהובן 2. 17.00, 19.45, 21.45
גיל 2 – תעצרו את העיר מקום שנייה. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3 – קליפורניה. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4 – הבריחה. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5 – קצר בזמן. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 6 – בשם האב. 16.45, 19.30, 22.00
גיל 7 – האקדח מת מצחוק 33 ושליש. 17.30, 20.00, 22.00
עמל – תמונות קטנות. 20.30

כרמיאל

סינמה 1 – רשימת שינדלר. 17.30, 21.00
סינמה 2 – כן, גבירת הנשיא. 19.00, 21.30
סינמה 3 – האקדח מת מצחוק 33 ושליש. 19.00, 21.30

מגדל העמק

רב חן 1 – חקירה תוקפנית. 19.00, 21.30
רב חן 2 – רשימת שינדלר. 17.30, 21.00
רב חן 3 – אנגי. 19.00, 21.30

נס-ציונה

גיל 1 – קוראים לי בטהובן 2. 17.00, 19.45, 22.00

נהריה

הוד – אריך הצללים. 19.00, 21.30

נצרת-עילית

גיל 1 – זקנים חסרי מנוח. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2 – אנגי. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3 – קוראים לי בטהובן 2. 17.00, 19.30, 21.30
גיל 4 – עירה באפלה. 17.00, 19.30, 21.45
גיל 5 – מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 6 – הבריחה. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 7 – פילדלפיה. 17.00, 19.30, 22.00

נתניה

גיל 1 – קוראים לי בטהובן 2. 17.00, 19.45, 22.00
גיל 2 – קצר בזמן. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3 – ברכה – שלום מהולא. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4 – הבריחה. 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5 – בשם האב. 17.00, 19.30, 22.00
חן 3 – 19.30, 21.50
חן 4 – התמונות קטנות. 17.30, 21.00

פתח-תקוה

היכל 1 – קוראים לי בטהובן 2. 17.00, 19.30, 21.30
היכל 2 – הבריחה. 17.00, 19.30, 22.00
היכל 3 – קצר בזמן. 17.00, 19.30, 22.00
רם 1 – קיקה. 17.00, 19.30, 22.00
רם 2 – זקנים חסרי מנוח. 17.00, 19.30, 22.00
רם 3 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30

קרית-מלאכי

הקריה – זקנים חסרי מנוח. 19.30, 21.30
היכל התרבות – מאהב אחד יותר מדי. 19.45, 21.45

קריות

קריון 1 – מאהב אחד יותר מדי. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 2 – זקנים חסרי מנוח. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 3 – בשם האב. 19.00, 21.30
קריון 4 – סוד הגן הנעלם. 16.45. בשם האב. 19.00, 21.30
קריון 5 – האקדח מת מצחוק 33 ושליש. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 6 – קוראים לי בטהובן 2. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 7 – קצר בזמן. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 8 – 16.45, 19.00, 21.30
קריון 9 – הבריחה. 16.45, 19.00, 21.30

ראשון-לציון

הזהב 1 – בשם האב. 16.45, 19.30, 22.00
הזהב 2 – קצר בזמן. 17.00, 19.30, 22.00
הזהב 3 – קליפורניה. 17.00, 19.30, 22.00
חן 1 – תעצרו את העיר מקום שנייה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – חקירה תוקפנית. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – מרדף בשידור ישיר. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – עירה באפלה. 17.00, 19.30, 21.50
עתון – זקנים חסרי מנוח. 19.30, 21.45
סטאר 1 – כן, גבירת הנשיא. 20.00, 22.00
סטאר 2 – קיקה. 19.30, 22.00
סטאר 3 – פילדלפיה. 19.25, 22.00
סטאר 4 – כל מה שתרצי. 19.30, 22.00
ראשון – העיתון. 19.30, 21.45
רון 1 – האקדח מת מצחוק 33 ושליש. 17.00, 19.30, 21.30
רון 2 – עירה באפלה. 17.00, 19.30, 21.30

רחובות

חן 1 – בטהובן 2. 11.00, 17.15, 19.30, 21.45
חן 2 – אריך הצללים. 19.00. תכנית קצרה. 21.30
חן 3 – קיקה. 19.30, 21.55
חן 4 – הבריחה. 11.00, 17.00, 19.20, 21.50

רמת-השרון

כוכב – שאריות היום. 19.15, 21.40

ר"ג-גבעתיים

אואזיס 1 – הבריחה. 17.00, 19.30, 21.50
אואזיס 2 – חקירה תוקפנית. 17.00, 19.25, 21.50
אואזיס 3 – עירה באפלה. 17.00, 19.30, 21.50
רב־חן 1 – תעצרו את העיר מקום שנייה. 17.00, 19.30, 21.30
רב־חן 2 – אנגי. 17.00, 19.30, 21.50
רב־חן 3 – מרדף בשידור ישיר. 17.00, 19.30, 21.50
רב־חן 4 – בשם האב. 16.30, 19.15, 21.55
שבים – רשימת שינדלר. 19.30

רעננה

פארק 1 – פילדלפיה. 19.30, 21.50
פארק 2 – תעצרו את העיר מקום שנייה. 19.30, 21.45
פארק 3 – כן, גבירת הנשיא. 19.30, 21.45
פארק 4 – קוראים לי בטהובן 2. 19.30, 21.30
פארק 5 – הבריחה. 19.30, 21.30

صكنا من الدحل

מכתבים למערכת הארץ

אין לעמוד על הקווים האדומים

בתגובה על מכתב למערכת "בכל זאת תוכנית אלון" ("הארץ", 17.6)

בתגובה למאמרי "הפזיאתה של תוכנית אלון" ("הארץ", 27.5) מקשה ראובן לסקוב ושואל "מדוע עלינו לסגת מדרישתנו לפשרה טריטוריאלית ולגבולות בני הגנה", וקובע כי "לדעת חלק גדול של הציבור הישראלי תוכנית אלון היא החלופה הטובה ביותר לפתרון הסכסוך".

לא גרסתי שעלינו לסגת מדרישתנו לפשרה טריטוריאלית (המושג גבולות בני הגנה לא יהיה קיים כלל במלחמה העתידית). השאלה היא מה טעם בהעלאת דרישה זו כיום, שנתיים לפני התחלת המועד שבו יחלו השיחות על הגבולות? אם ישראל תעמוד על קווים האדומים כבר היום, כי אז יטורפד הסכם הביניים ולא נגיע כלל לדיון על השלום והגבולות.

באשר לתוכנית אלון, אין חשיבות אם חלק גדול מהציבור הישראלי תומך בה, כי הרי גם לתוכנית אף שעל יש תמיכה של ציבור גדול. השאלה היא, אם התוכנית מקובלת כיום או עשויה להתקבל בעתיד, גם על הערבים. מאחר שאין שום סיכוי שהצד השני יקבל אותה הרי היא בחזקת אופציה חד צדדית, ולא תוכנית לפתרון הסכסוך, שמטבע הדברים חייבת להיות מקובלת על שני הצדדים גם יחד.

שמואל טולידאנו
ירושלים

גם המערכת הרפואית שותפה לשתיקה

בתגובה על מכתב למערכת "איך זה שהמערכת המשפטית שותקה" ("הארץ", 14.6)

צודק אלי אוקון בדבריו על הסכמתה של המערכת המשפטית לשיטות העינויים הננקטות בידי שירותי הביטחון. בעניין זה ברצוני לציין, כי לא רק המערכת המשפטית שותפה לביצוע מעשים אלה, אלא גם המערכת הרפואית.

בכלאות הביטחון משרתים רופאים המודעים היטב לנעשה בין כותלי חדר החקירות, ומסוגלים לזהות פצעי מכות וסימני מכות חשמל. מובן שחובתם היא לטפל בנחקרים ולהקל את סבלם, אך חובתם היא גם בראש ובראשונה לעשות כל אשר לאל ידם למנוע את "הטיפול" הזה בנחקרים ובאסירים. גם קולם של הרופאים לא נשמע.

משה אוקן
ירושלים

תתייבש הכביסה בשמש

באחד מתשדירים האחרונים ברדיו ובטלוויזיה חברת החשמל מציעה למשק הבית לעבור לשימוש בחשמל לייבוש כביסה. הצעה זו רעה גם מבחינת איכות הסביבה וגם מבחינה כלכלית. משמעות ההצעה היא לוותר על השימוש בשמש, שהוא ידידותי לסביבה, ולהחליפו בחשמל שייצורו לא ידידותי.

ייצור החשמל מחייב שימוש בחומר בעירה שכמותו על פני כדור הארץ מוגבלת והובלתו כרוכה בפגיעה בסביבה. כמו כן הוא כרוך בזיהום אוויר ובמפגעי רעש ופסולת פחם. הולכת החשמל לבתים מחייבת רשתות, שגם אם הן תת קרקעיות, בעת הקמתן נעשית פגיעה בנוף.

מבחינה כלכלית משמעות ההצעה היא להחליף מקור אנרגיה שעלותו למשק אפס באנרגיה שיש לה עלות גבוהה. ישראל תיאלץ לייבא יותר דלק, והדבר יפגע במאזן התשלומים.

יובל קרנגולי
חולון

צלילי כל השפות בעולם

בתגובה על "בעיות מושב, כתב ותעתיק" מאת עדי אורדן ("הארץ", מוסף "מושבים ומולטימדיה", יוני 94')

מתוך קריאת מאמרו המעניין של עודי אורדן ודיווחו על ועידת ISO בשטוקהולם (סטוקהולם) עשוי להתקבל הרושם כאילו בעיית התעתיק והתכתיב של שמות גיאוגרפיים משפה לשפה ומכתב אחד למשנהו, ומיחושבם, זוכים רק לאחרונה לטיפול ממוסד, ואין הדבר כך.

באו"ם קיים, מאז שנות החמישים, גוף מיוחד, שהוסמך לטפל בתקינה (סטנדרדיזציה) של שמות מקומות – קבוצת מומחי האו"ם לשמות גיאוגרפיים (U.N. Group of Experts onGeographical Names). פתרון הבעיות שאותן מעלה אורדן אינו כה פשוט כפי שניתן לחשוב, והגוף הנ"ל מתחבט בהן זה שנים.

אבל דווקא לגבי הכתב היווני, המצוטט על ידי אורדן, אישר האו"ם עוד בשנת 1987 בוועידת מונטריאול (מונטריאול) שיטה אחידה ומקובלת על ממשלת יוון (שיטת ELOT 743), שעל פיה הגנה הכפר לה אבן תועתק agn.

עד היום אושרו 12 שיטות תעתיק אחידות ל-12 סוגי כתב. ובאשר להסכמה בין מדינות עם כתב אחד – אין צורך להרחיק אל קוריאה: מדינות ערב (המהוות בגוף האמור חטיבה אחת, שכנגדה ישראל מהווה חטיבה עצמאית השווה לה בכוח ההצבעה) אינן יכולות לבוא לידי הסכמה בדבר הלטיניזציה של הערבית, בעיקר בגלל האות שי"ן – sh בארצות האנגלופוניות, ch בפרנקופוניות.

החלום על שיטת תעתיק עולמית אחת האחידה "באמצעות כתב פונמי, שיתורגם אחר כך לשפת המקום" הוא, לדעת רבים, אוטופי פשוט משום שבלי מערכת מסובכת ביותר של סימנים דיאקריטיים (סימנים גרפיים המשנים את ערכה הפונמי של אות), ואפילו עמם, אין כל אפשרות לבטא את צלילי כל שפות העולם בכתב אחד. הראיה הטובה ביותר לכך היא "האלפבית הפונטי הבינלאומי" (IPA), אשר נכשל במשימה זו.

ובאשר למחשב: בין חמש הוועדות הבינלאומיות של הגוף הנ"ל עוסקת אחת במחשב בתחום האמור, ואחרת (שהכותב עומד בראשה) בסטנדרדיזציה במינוח בטופונימיה (תורת השמות הגיאוגרפיים). ויזכור גם שישראל היתה המדינה הראשונה בעולם אשר יצרה גזטיר (רשימון שמות) לאומי ממוחשב דו כתבי, עברי–לטיני.

נפתלי קדמון
המחלקה לגיאוגרפיה באוניברסיטה העברית

ירושלים האחת והיחידה

בני ירושלים, ולא רק הם, ידעו תמיד כי "חלקה המקודש ביותר הוא העיר העתיקה על אתריה הנערצים במסורת ישראל", ככתוב אצל זאב וילנאי בספריו על ירושלים. כאשר יצאו היהודים מבין החומות הוגדר גידול העיר כירושלים שמחוץ לחומות.

לאחר מלחמת ששת הימים הופיע המושג "מזרח ירושלים" בשמה של חברה שהוקמה על ידי עיריית ירושלים ועסקה בפיתוח העיר העתיקה.

דומני שלא אטעה, אם איחס "זכות ראשונים" של חלוקת העיר המאוחדת ונקיטת השם "מזרח ירושלים" למי שקבע את שם החברה הזאת. מה שמדאיג הוא, שאותה חברה עוסקת בשיפוצים של אזור שנקרא עכשיו "לב העיר ירושלים". הגם השם הזה, הנגדר גם לירושלים שמחוץ לחומות, אינו יכול להרחיב את תביעותיהם של אלה הרוצים לחלק את העיר?

יונה אבן
ירושלים

פקקים עצומים, ומשטרת התנועה נאלמת

ערב אחד בשבוע שעבר שמעתי ברדיו כי "קיימת תנועה כבדה באזור תל אביב". בזה הסתיימו הודעותיה של המשטרה. איש המשטרה שהודיע על כך לא מצא לנכון לייעץ לנהגים באילו דרכים וחלופיות אפשר לנסוע צפונה, וכך לא חסך מהנהגים את הסבל במשך זמן רב.

לאחר ההודעה הזאת לא יצאתי ממשרדי, וחיכיתי שעה בערך, בהיותי בטוח שזו תקלה זמנית "כרגיל". כשיצאתי מהעיר לכיוון צפון נתקלתי בסתימה מוחלטת, ולא נראה אפילו שוטר אחד בשטח. פתחתי את הרדיו – אולי הישועה תבוא משם – אך דבר לא נאמר בנדון. כאילו סבלם של אלפי נהגים תקועים במשך שעות אינו נוגע לאיש במשטרת התנועה.

בארצות מסודרות כלי התקשורת משדרים בכל שעה או שעתיים הודעות לנהגים על מצב התנועה בדרכים. הגיע הזמן שגם בארץ יתחשבו בנהגים.

אברהם פישמן
תל אביב

עמותה ישראלית לכל דבר

בתגובה על "מלבינים את עזה" מאת שמואל רוזנר ("הארץ", 20.6)

בהמשך לנאמר בכתבה ברצוני לציין, כי סדרת הסמינרים של עורכי דין פלשתינאים הם בנושא המעבר משיפוט צבאי לשיפוט נוער, ממערכת של ממשל צבאי לממשל אזרחי, המיישם את אמנת האו"ם בדבר זכויות הילד. הפרויקט הוא יוזמה משותפת של "אב"י" – האגודה הבינלאומית לזכויות הילד, D.C.I. – ישראל", שהיא עמותה ישראלית לכל דבר, ושל "עורכי דין פלשתינים למען זכויות האדם" מרצועת עזה.

נותנות החסות לפרויקט הן השגרירות הקנדית בישראל, באמצעות הקרן לדיאלוג ופיתוח שלה, והקרן האירופית למען זכויות האדם.

פיליפ ויימן
מתאם אב"י-ישראל

טלוויזיה

ערוץ 1 (11)

06.30 חדשות בעברית
06.31 מהדורת חדשות בערבית
06.45 כיף והלתול
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 פרדס שידורי הבוקר
08.05 שפת בוקר
08.15 חבורה. סיפורים מהודים. משפחה ודרשנ: בנו של הקסם
08.35 אנגלית
08.50 הבנת הנקרא. בסוד העניינים 24. עבר מסור
09.05 יהדות. קשה הענן. תן לי את יבנה
09.40 הגיל הרך. פרפר נחמד. אלמא – ביתא
10.05 פשוט אמרו לא. טוק טוק
10.10 מלטקסט
10.15 קשר משפחתי. להתמודד עם סכל
10.45 צעד בינהל בנות. בעקבות העדיפה
11.10 בעין מתמטית. מושגים ומיומנויות. מדידות
11.30 אנגלית
12.05 פרקי המדע. תהליכי חיים בטבע. שם ושם בטבע
12.20 מתמטיקה. וקטורים
12.30 מתמטיקה לבגרות. הסתברות
13.00 צרפתית
13.15 מוסיקה
13.40 סיפורים מן החיים. נפילתו של פרדי הגולה
14.00 רחוב סומסום. סליחה, אני עסוק
14.30 כגבעולות הים עם דולפי. פרק 17. פלישת הנמלים
15.00 זמבזיט
15.30 גביע העולם בכדורגל. ארה"ב 94. תקציר משחקי אתמול
16.00 חדשות
16.05 קפטן פלאנט. העלולות הפרות
16.30 השבוע היי. ים המלח – חלק ב'
17.00 ערב חדש. אמנון לוי
17.30 תוכנ. מבזק לצעירים
18.15 חדשות באנגלית
18.30 מבזק למשפחה. על נושא הסמים
19.00 חדשות
19.30 משפחת סימפסון. הרומן של ברנז
20.00 מבט שבועות
21.00 לא רק כדורגל. יאיר לפיד. תוכנית ראיונות ובידור בשידור חי
22.00 סיבוב שני לפסות. מתמק. חלק אחרון
22.50 חדשות
23.00 גביע העולם בכדורגל. ארה"ב 94'. שידור ישיר מסאן פרנסיסקו. שווייץ – קולומביה
01.10 פסוק של מקום. מבט אל שקופה

ערוץ 2 (22)

14.00 פלטספם. עידן אלתרמן ואבי גרייניק
14.05 מסע בין כוכבים – הדור הבא. יוסי הצודה
15.01 אמת או חובה. הדבר הטוב ביותר שקרה והטוב ביותר שלא קרה
15.30 שריף הלורד. סדרה מצויירת
16.00 הימים האמצעים
17.00 החדשות
17.05 דאג. סדרה מצויירת לילדים. המהגה של ראג מועדון המעריצים של ראג
17.30 מקש – אח"נים על האש. אחד ציבלין הצות מנוים צעירים. אורח: אבי פרץ
18.01 חלום עליבה. עוזי חיטמן. ילדים מבשימים חלומות
18.30 חוף מרדיים
19.00 סמרק. שעשועון עם אקי אבני
19.30 מיסמר בין
20.00 החדשות
20.30 הגן הנתן. חגי גולדבלט ונתן ביננון מגישים בדיחות מסומנות
21.00 בידה המבצ רתה. יעקב אגמון
22.00 אין עם מי לדבר. יאיר גרבוז
23.00 רצח באמפילה. פרק 2
23.30 החדשות
23.35 רצח באמפילה. המשך
24.00 התמונה

כבלים

ערוץ 3 (03)

08.00 שידור מקומי/ הגבורה הצעירה
09.00 לחיות את החיים. פרק 10 (ש.ח)
09.45 צעירים חסרי מנוח. פרק 1087 (ש.ח)
10.30 אדוזים בטלון
11.00 לוסי אהבתי
11.35 אגמולה. פרק 87 (ש.ח)
12.20 מרפי בראון
12.45 פלקון קרסט. פרק 42 (ש.ח)
13.35 המאמן
14.00 הקופסה. קליפים עבריים (ש.ח)
14.10 נשים מסוכנות
15.00 טרפו. פרק 7
15.50 נוטס לנדינג
16.40 שלושה בדירה אחת
17.05 ספינת האהבה
17.55 הקופסה. קליפים עבריים
18.05 לחיות את החיים. פרק 11
18.50 צעירים חסרי מנוח. פרק 1088
19.35 שידור מקומי/ בון אפטיט
20.00 אגמולה. פרק 88
20.50 פלקון קרסט. פרק 43
21.40 המשפי על הכר
22.10 פרטנו. מיני סדרה. פרק 2 האחרון
24.25 רדיו סינגוגר החדש
24.50 דינק לאחמול
01.35 קזואק

סרטים (04)

10.30 "שכנו אותי בבית". ארה"ב 90'
12.15 "החלקה לניצחון". ארה"ב 86'. נער מקליפורניה מגיע ללוס אנג'לס כדי להשתתף בתחרות גלישה על סקייטבורד. עם ג'וש ברולין ושרלין פן
14.00 "בחזקת אשר". ארה"ב 91'. אמן שכבו באשם ברצח על לא עוול בכפו, יוצא למאבק למען הבן. עם פרסיז שין
15.30 "הופעת ריגול". ארה"ב 91'
17.00 "אור השקר". סרט עיבוי
19.10 "התחלות ראשונות". אנגליה 86'. בלונדון של שנות ה-50, משתתף זוג צעיר במאבקם של מהגרים שחורים בכנופיות. עם דיוויד בואי ופטסי קנזיט

21.00 והלאה

21.00 "קומנדו עירוני". ארה"ב 91'. יצר מחלל הדורון היוצא לנפוש על פני כדור הארץ, מגלה שהמחבלים האמריקאים אינם מקום שליו. עם הלק הוגן, כריסטופר לויד ושלי דובאל
22.30 "נתבי הנבואה". איטליה 89'. מרס המשורר במלודיה, מתערבב בהתרוממת הקטנות אחרי ללא הדף וחדירתם של הנוסים. במאי: מאוריציו ניקטי. 81 ד'
23.55 "להט ארקטי". ארה"ב 86'. שלושה בעדים אמריקאים חוצים בטעות את הגבול לברית המועצות, באזן חופשה בפינלנד, ונבלאים. עם מייק נוריס
01.30 "בלשית ושמה סילק". ארה"ב 90'

הצגה שניה (06)

22.00 "הבאשטים". ארה"ב 88'. סיפורה של צעירה פרוטסטנטית המוקלת קודם לאנגן קבוצתי בשבא, לעיני קהל צופים משולהב. עם ג'ודי פוסטר וקלי מקגיליס. במאי: ג'ונתן קפלן. 105 ד'
23.50 "מלאך על כתפי". ארה"ב 46'. גנגסטר משיקנו של שנות הארבעים מוצא להורג ומופיע שוב על ארמות בשליחות השטן. עם פול מוני, קלוד ריינס ואן בקסטר. במאי: ארצ'י מאיו

ספורט (05)

16.00 הוקי קרח מליגת ה-NHL
16.50 מבזק הכדורגל העולמי
17.40 רגעים גדולים מליגת הכדורגל האנגלית
19.15 רוגבי עולמי
19.45 פוטבול אוסטרלי
20.30 היומן הבינלאומי
21.30 מירוץ אופנועים "הגומר קרוס"
22.10 כדורעף חופים מארה"ב

ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש. מצוירים
09.30 המחנך של כוילו (ש.ח)
10.05 ההתולים הסמוראים. פרק 12 (ש.ח)
10.30 שיגעון הכדורסל. פרק 9 (ש.ח)
11.05 בוורלי הילס 90210. פרק 97 (ש.ח)
12.00 שנות הקסם. פרק 89 (ש.ח)
12.30 הרפתקאות בארץ אבודה. פרק 22
13.00 מאמרי הקליפים. פרק 4 (ש.ח)
13.30 המחנך של כוילו
14.05 סנדוקן. פרק 19
14.30 איק התחול. פרק 12
15.05 גיבי הכבשי. פרק 23
15.30 אחותי פגו. פרק 24
16.00 מקס גליק. פרק 6
16.30 פרקר לואיס. פרק 38
16.50 אולפן חי. האנציקלופדיה הקטנה
17.30 המחנך של כוילו
18.05 ההתולים הסמוראים. פרק 12 (ש.ח)
18.30 שיגעון הכדורסל. פרק 9 (ש.ח)
19.00 שרדים הוציקים מסד. פרק 81
19.30 שכנים, שכנים. פרק 561
19.55 נשאים פלוס
20.20 משפחת סימפסון
20.45 הכל נשאר במשפחה
21.10 האשנר

תרבות מדע וטבע (08)

06.00 אנציקלופדיה פתוחה. תרבות האמנות
11.00 דיסקברי. מסעות ג'ליר במעמקים
12.00 בעקבות ההרפתקה. הגדיב האסור
13.00 שורשים. הארדיה וקיוה
13.30 שוברים שיאים. פרק 11
14.00 אנציקלופדיה פתוחה (ש.ח)
16.00 מסעות ג'ליר במעמקים (ש.ח)
17.00 בעקבות ההרפתקה. הגדיב האסור
18.00 אנציקלופדיה פתוחה. ארבעה אמנים
18.50 נוף ילדותי. אמנותו של משיצ'לי
19.10 מאוריציו גוטלים
19.45 אנציקלופדיה פתוחה. הלזור
20.00 טבעות קלאסיות
20.30 על גג העולם. ג'מאיקה
21.00 נוף בריא. מבזק לעבייני בריאות
21.30 אוצרות חיים. המראון הציבורי העתיק באירופה
22.00 דיסקברי. מעבר ל-2000. פרק 316
23.00 שורשים. הארדיה וקיוה (ש.ח)
23.30 שוברים שיאים. פרק 11 (ש.ח)
24.00 אנציקלופדיה פתוחה (ש.ח)

הום סינמה (42)

ביתזה אישה. 09.30, 22.30
זר במצרים. 12.15, 03.15
סלקור של חיין. 14.15, 20.30
בלאריג מר. 16.15, 01.15
השגן של לחרטנזר. 18.15

הום סינמה (43)

הצעה מגונה. 09.00, 13.00, 17.00, 21.00, 01.00
כומרנג. 11.00, 15.00, 19.00, 23.00, 03.00

הום סינמה (44)

ברוך לגמה. 09.00, 19.30, 01.45
מגיקים. 11.00, 23.30
סופרסטר. 13.15, 21.30
משוקים פטריוטים. 15.15
הקרנן השמיני. 17.15
צעיר לבנות. 03.45

הארץ ממליץ

תיאטרון

◆ מבקר המדינה. אילן הגור העביר את "הרביזור" של גוגול לעיירה ישראלית, בדרום, והי השתלה כמעט הצליחה, אם היה לו ולבמאי אילן רונן האומץ להיצמד למחזה ולא להתאמץ כל כך להצחיק. יוסי גרבר הוא ראש העיר, רמי ברוך הוא הרביזור והי הצגה מצחיקה למדי. הקאמרי. תל אביב, 20.30

חלון קליל סופרטרמי משאיר את מזג האויר בחוץ

החלון הסופרטרמי של קליל הוא משהו מיוחד.
הוא מבודד ומגן על המשפחה מחום, קור, רעשים ומונע בחורף עיבוי (קונדנסציה).
הוא חוסך בהוצאות מיזוג וחימום.
חלון קליל סופרטרמי – לבידוד והגנה בכל ימות השנה.

קליל פרופילי אלומיניום
קליל תעשיות בע"מ ■ ת.ד. 210, קרית מוצקין 26114 טל: 753044, 757914, 2-789110-04 ■ פקס: 04-757799

בתי חולים

תל אביב – הדסה-איכילוב, טל' 6974504 (ילדים: איכילוב, טל' 6974444 (פנימית, כירורגית)
ירושלים – שערי צדק, טל' 555111 (פנימית, ילדים); הדסה עין כרם, טל' 427427 (כירורגית, אורתופדית, נשים, עיניים, א.א.ג)
באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה, טל' 400111
שבת
תל אביב – כמו ביום שישי
ירושלים – שערי צדק (עיניים): ביקור חולים, טל' 701111 (נשים, ילדים); הדסה עין כרם (פנימית, כירורגית, אורתופדית, א.א.ג)
באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה, טל' 400111

בתי מרקחת

תל אביב – פארמקס, יהודה הימית 61, יפו, 6822973; אורות, דיזנגוף 165, 5224717
ירושלים – שעראטס א', אביגדורי 3, 706660
חיפה – הבשיא רניה, אבא חושי 99, 341113
באר שבע – סופר פארם הקניון, קניון הנגב, 281373
רמת גן – יהלום, קריניצי 63, 6721968
חולון – מור, הכינה רייך 20, בת ים, 583360
בת ים – מור, הכינה רייך 20, 583360
נתניה – קניון השרון, רח' הרצל, 617766
רחובות – כללית, רמז 8, 456456
הוד השרון – מגריאל, דרך מגריאל 54, 915567
שבת
תל אביב – סופר פארם, איינשטיין 40, רמת אביב, 6413730 (מוצ"ש): שלמה המלך, שלמה המלך 78, 5246461; בבלי, עוזיאל 1, שכ' בבלי, 6040552
ירושלים – ארנונה, לייב יפה 9, 731901 (מוצ"ש) המשוררת 3, 246244
חיפה – נורדאו, נורדאו 13, 664039
באר שבע – סופר פארם המשחררים, המשחררים 70, 424313; סופר פארם הקניון, קניון הנגב, 281373; ירושלים, הרצל 34, 277034; הנגב, קק"ל 94, 277016; הנשר, מרכז מסחרי ה', 422274
רמת גן – פינבי, חיבת ציון 43, 6182821
חולון – חורי, סוקולוב 70, 5042433
בת ים – מור, הכינה רייך 20, 583360
נתניה – הנשיא, שד' ויצמן 36, 823639
רחובות – רודה, משה ויטנבסקי 67, 451449
רעננה – מרכז בולן, אחוזה 198, 449702 (מוצ"ש) אורתו, אוסטרובסקי 36, 431613

עזרה ראשונה

מד"א – עזרה ראשונה (פעילות 24 שעות ביממה). ירושלים 610303; תל אביב 5461111; ילדים 6961113; חיפה 672222/3; נתניה 625110; באר שבע 281128; כרמיאל 988419; כפר סבא 974555; חדרה 333453
יד שרה השאלת ציוד רפואי תל אביב 813501, ירושלים 244242, חיפה 381704 בימים א'-ה' 09.00–11.00
אומבודסמן ארצי לילדים ולנוער תלונות על פגיעות בזכויות ילדים ובני נוער. המועצה לשלום הילד. טל' 02-256099
מרכז סיוע לנפגעות אונס (24 שעות ביממה), תל אביב טל' 5234819. קו טלפון מיוחד לסיוע לגברים ולנערים נפגעי תקיפה מינית טל' 5449191 בימים א', ג' וה' בשעות 18.00–22.00. ירושלים טל' 514455; חיפה טל' 382611, מנוף 1991
אוזן קשבת לילדים ולבני נוער מטעם ארגון הורים הארצי. טל' 03-621515
קו פתוח לנפגעות אלימות מינית, משפחת נפגעת במרכז לסיוע לנשים מוכות. טל' 07-74907, בימים א'-ה' 08.30–12.00
קו חירום לנשים במצוקה 09-505720
ויצו 24 שעות קו חירום לנשים מוכות, טל' 03-5461133, 08-550506, 02-514111, 07-376510
מרכז סיוע לנפגעי לחץ מטעם "מעגלים" א'-ה' 11.00–13.00, ב' וד' 16.00–18.00, רח' מאפו 13 תל אביב. טל' 5220031
האגודה למניעת אלכוהוליזם 24 שעות. 724128
האגודה לזכויות האזרח בישראל תל אביב, ביאליק 12, טל' 5254162/3; ירושלים טל' 243984/5; חיפה טל' 346217; באר-שבע טל' 239094. בימים א'-ה' מ-09.00 עד 14.00

חירום

שירות רפואי בבית לקשישים חולים כרוניים ע"י המחלקה לשיקום בית ביה"ח איכילוב ת"א. טל' 6974628; 6974627
מוקד לב במד"א שירות לחולי לב 177-0226699

שיניים

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל אביב: איכילוב, מרפאת שיניים לטיפולי חירום, רח' ויצמן 6. בימים א'-ה' מ-19.00 עד 24.00. בימי שישי מ-15.00 עד 24.00. בשבת מ-08.00 עד 24.00; ירושלים: הדסה עין כרם מ-16.00 עד 22.00

24 שעות

חברת החשמל ירושלים: 513188; תל אביב: 5683777; חיפה: 647647
מודיעין אגד 03-5375555, 02-3045555, 04-5495555
מודיעין דן 03-6394444
מסופים בתחנות עבדיות: 039731111; 039731122
רכבות: מרכזים ודמי נסיעה: 04-585133; 03-5652200
תחזית מזג האוויר 03-9668855

למרות התערבות הבנקים המרכזיים המשיך הדולר לרדת ביום ששי

בסיכום שבועי ירד הדולר ב-1.7% מול המארק, ב-2.4% מול הין וב-1.3% מול הליש"ט

מאת טל הראל

הבנקים המרכזיים של 16 מדינות, בראשות הפדרל רזרב האמריקאי, כולל "שבע המדינות המתועשות", שיתפו ביום ששי פעולה ורכשו על-פי הערכות 5 מיליארד ד', בניסיון להעלות את שערו.

הניסיון נכשל לאחר שמשקיעים (בעיקר קרנות גידור סיכון – Hedge) המשיכו להיפטר ביום ששי מהמטבע האמריקאי, ששערו ירד אל מתחת לשער הנגידה של יום חמישי: 100.45 ין (0.20 ין מעל לרמתו הנמוכה ביותר זה 50 שנה), ו-1.5845 מארק (רמתו הנמוכה ביותר זה 15 חודש).

הבנקים המרכזיים התערבו כדי לתמוך בדולר שירד בסיכום שבועי ב-1.7% מול המארק, ב-2.4% מול הין וב-1.3% מול הליש"ט.

זו הפעם השלישית השנה שהבנקים המרכזיים משתפים פעולה כדי לתמוך בדולר. הפעם האחרונה היתה ב-4 במאי. השתתפו בה בנקים מרכזיים של 19 מדינות. השווקים שוכנעו כי הבנקים הללו עומדים מאחורי הדולר, ושערו עלה.

חוסר רצונם של המשקיעים להחזיק במטבע האמריקאי משקף את חוסר הוודאות השורר כיום לגבי שיעורי הריבית בארה"ב ולגבי מדיניות הסחר של הממשל האמריקאי כלפי יפאן.

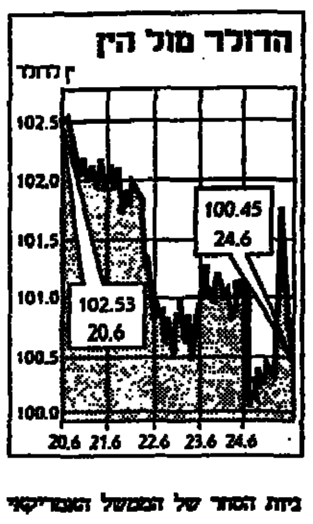

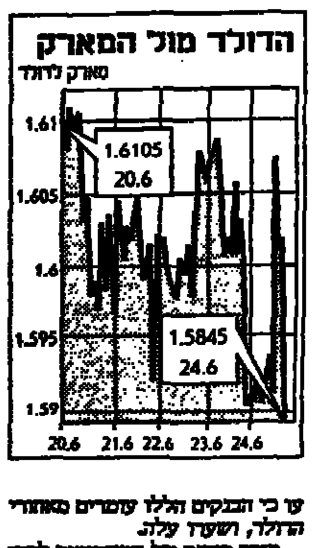

קרוב לוודאי שרבים עדיין סבורים כי ממשל ארה"ב מעוניין בהחלשת הדולר מול הין, כאמצעי לצמצום הגירעון המסחרי של ארה"ב מול יפאן. בשבוע שעבר פורסם הגירעון המסחרי של ארה"ב באפריל, שעלה ב-22% לעומת מארס – כפול מהצפוי. הגירעון הגדול ביותר של ארה"ב מול מדינה יחידה הוא עם יפאן, ומאז פברואר חלוקות שתי המדינות בבירור הדרכים לצמצומו.

ראו עמוד 6ג

התפטרותו של ראש ממשלת יפאן, טסוטומו האטה, ביום ששי, עלולה לתרום לאווירת חוסר הוודאות לגבי פיתרון משבר הסחר בין שתי המדינות.

ניסיון הנפל של הבנקים הביא ביום ששי לירידות חדות בבורסות המרכזיות באירופה, בארה"ב ובמזרח. בוול סטריט נסגר מדד דאו ג'ונס בירידה של 1.68%; בלונדון ירד מדד פיננשל טיימס ב-2.24%; ומדד ניקי בטוקיו צנח ב-1.3%.

כעת סבורים אנליסטים כי בפגישה הבאה של ועדת השוק הפתוח, שתיערך ב-5 ביולי, לא יהיה לפדרל רזרב מנוס מלהעלות את הריבית בפעם החמישית השנה, כדי להעלות את ערך הדולר עבור המשקיעים, משום שהיחלשות הדולר מורידה את ערכן של החזקות דולריות (כולל מניות ואג"ח אמריקאיות), ומעלה את מחיר היבוא לארה"ב. דבר זה יוצר לחצים אינפלציוניים.

האפשרות שהריבית תעלה מעוררת דאגה בשוקי ההון האמריקאים וביום ששי צנחו מחירי [illegible] לנקודות שפל חדשות.

התעשיות הביטחוניות ינסחו אמנה מחמירה לתחרות הוגנת בחו"ל

מאת שרון שדה

הפורום הביטחוני באיגוד תעשיות האלקטרוניקה, שבו חברות רוב התעשיות הביטחוניות בישראל, יגבש בקרוב נוסח חדש של אמנה לתחרות הוגנת בחו"ל, לאחר שהוחלט לפסול נוסח קודם. בנוסח הקודם לא הוגדרו האמצעים לאכיפת האמנה, כגון הקמת מוסד בוררות לבירור תלונות בין תעשיות, שיוכל, במידת הצורך, לקנוס תעשייה שהפרה מתנאי האמנה. את הנוסח החדש מגבש מנכ"ל אל"אופ, יעקב תורן, תוך התייעצות עם מערכת הביטחון.

הצורך באמנה נדון בשנתיים האחרונות לנוכח ריבוי מקרים שבהם חברות ישראליות התחרו זו בזו במכרזים בינלאומיים, תוך פגיעה במוניטין של הריב. מעשים אלה הזיקו, לדעת בכירים במערכת הביטחון, לתדמיתה של ישראל ולסיכויי התעשיות הביטחוניות שלה לזכות בעסקות. הניסיונות ליצור שיתוף פעולה בין התעשיות הישראליות על התמודדות בחו"ל, עלו בתוהו.

בין המקרים שבהם התחרו תעשיות ישראליות זו בזו: המאבק בין תע"א ואלביט על השבחת מטוסי מיג 21 לרומניה ראו"פ לסינגפור (על פי מקורות זרים), שבהן זכתה אלביט; רפא"ל ואלישרא התחרו בהצעות על התקנת ציוד לחומה אלקטרונית ימית, יחד עם חברות זרות, ואלישרא זכתה (העסקה הוקפאה משיקולים כלכליים פנימיים); בתחרות בין אלביט ואסטרונאוטיקס, זכתה האחרונה בקבלנות משנה להשבחת מטוסי אף-5 לצ'ילה (התע"א היא הקבלנית הראשית). תע"א ואלביט מתמודדות, בנפרד, על אספקת מערכות אוויוניקה למיג-21 של הודו ומדינות אחרות.

הקושי העיקרי בניסוח האמנה נעוץ באופן שבו יוכח כי חברה חרגה מתנאיה, משום שרובן מפעילות סוכנים ומתווכים מקומיים הפועלים באופן עצמאי.

מערכת הביטחון הביעה את שאיפתה כי התעשיות הישראליות יתמודדו במשותף על מכרזים בחו"ל, ואילו בארץ יוסיפו ויתחרו ביניהן, כדי שמשרד הביטחון יקבל הצעות מחיר זולות ככל האפשר. בתעשיות הביטחוניות אומרים, כי בגישה זו טמון פרדוקס: תעשייה המתמודדת על מכרז צריכה להשקיע בפיתוח מוצר, שהסיכוי ליצאו קטן אם לא תזכה במכרז. התמודדות משותפת על מכרזים בחו"ל, כאשר כל חברה תקבל נתח קטן יחסית בעסקה שאין ודאות כי תבוצע, עלולה להפחית את המוטיבציה להתחרות בנפרד על מכרזי משרד הביטחון, ולא להיפך.

30 אלף ראשי צאן שנפגעו מקדחת מלטה – יישחטו

מאת עמירם כהן

מבדיקות שקיימו השירותים הווטרינריים במבצע הולקי לביעור קדחת מלטה (ברוצלוזיס) מגדלי הצאן, עולה כי כ-6% מהצאן בארץ נגוע במחלה. עד כה נשחטו כ-5,000 ראשי צאן ולפי הערכה ייאלצו השירותים להורות, עד סיום מבצע הביעור, על שחיטתם של כ-30 אלף מתוך 250 אלף ראשי הצאן במדינה.

בסוף השבוע סוכם בין מנכ"ל משרד החקלאות, יהונתן בשיא, לבין אגף התקציבים באוצר להמשיך את מבצע ביעור המחלה בחודשים נוספים תוך הזרמת תקציב של 400 אלף שקל.

ההחלטה על הזרמת התקציב המשך המבצע תמנע פיטורי 11 וטרינרים מעובדי השירות, ותאפשר את המשך שחיטת הצאן הנגוע ותשלום פיצויים לבעלי העדרים, בגובה 400 שקל לראש.

לפני כשבועיים החלו בשירותים הווטרינריים לפטר את כל העובדים העוסקים במבצע לאחר שהופסקה העברת התקציב.

השירותים הווטרינריים יגישו תוך שבועיים תוכנית פעולה ותוכנית תקציבית להרחבת מבצע ביעור המחלה לכל אזורי הארץ. האזורים שבהם נערך המבצע עד כה הם באר שבע, נצרת, המשולש ועכו.

במשרד החקלאות נמסר, כי השינוי בעמדת האוצר נבע מכך, שבאוצר שוכנעו בחומרת הפגיעה והצורך להרחיב את מבצע הביעור לכל הארץ. זאת לאחר שנמצא, כי המחלה פגעה גם באזורים שנחשבו "בטוחים".

בין היתר נמצא כי 11 מתוך 12 העדרים בחוות המכביתה נגועים, וכי 50 בני אדם חלו במחלה כתוצאה מאכילת גבינות שהוכנו מחלב של עדרים אלה.

העלות של המבצע הארצי מוערכת ב-12 מיליון שקל. עד כה הוקצו למבצע הביעור 2.5 מיליון שקל.

התמ"ס ידון במתן מעמד של אזור פיתוח א' לאזור התעשייה ארז

מאת זוהר בלומנקרנץ

שר המסחר והתעשייה מיכה חריש וסגניתו, מאשה לובלסקי, יזמו היום בתביעה להכיר באזור התעשייה ארז כאזור פיתוח א'. היום מוכר המקום כאזור פיתוח ב'. יש בו מפעלים בבעלות תושבי רצועת עזה לצד מפעלים של ישראלים.

אזור פיתוח א' מקנה מענק של 38% מערך ההשקעה למפעלים חדשים והקלות למפעלים מתרחבים.

בפגישה שקיימה לובלסקי עם יזמים תעשיינים לפני שבוע באזור מחסום ארז, אמרו אלה כי יש התעניינות גדולה מאוד מצד יזמים ממצרים או מעזה ברכישת מפעליהם.

לדברי לובלסקי "אזור התעשייה ארז הפך היום לאזור התעשייה הדרומי ביותר של ישראל והינו כאזור ספר. העובדה שההכרעה בידי מי יישאר אזור התעשייה נדחתה לפי שעה בחמש שנים, מצריכה גם היא החלטה של קביעת עובדות בשטח."

רבין: לא יוטל מס על רווחים בבורסה

מאת צבי זרחיה

"כל עוד אני ראש ממשלה לא יוטל מס על הרווחים בבורסה. אמרתי זאת בעבר ואני אומר זאת שוב". כך הבהיר בסוף השבוע ראש הממשלה, יצחק רבין, בכינוס בקיסריה, שבו דנו ראשי המשק וראשי האוצר במצב המשק.

"אין טעם לטשטש דברים שלא הצלחנו לעשות. עדיין לא הצלחנו לפתור את בעיות הדיור ולמתן את השכר במגזר הציבורי, ועדיין איננו בטוחים ביכולתנו להשיג שיעור אינפלציה בו אנו מעוניינים. באופן כללי מצבו של המשק איתן, אך אין ספק שאסור לוותר והדיבים להמשיך בכיוון הזה", אמר ראש הממשלה.

מבוזק

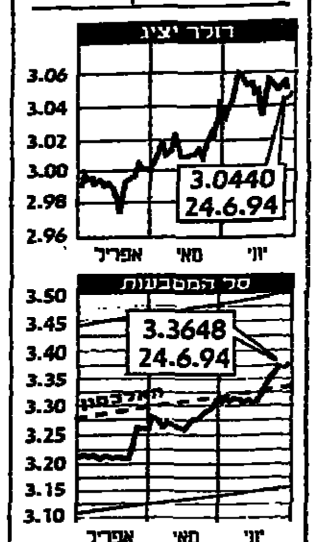

בעולם

שערי המטבעות העיקריים כלפי הדולר אתמול בניו יורק:
מארק – 1.5845, +1.17%
ין – 100.45, +0.81%
ליש"ט – 1.5535, +0.92%

מדורים

שוק ההון
הירידה של 1.68% בדאו ג'ונס השפיעה על המניות הישראליות בוול-סטריט, הדוכן רשמו ירידות בסוף השבוע. (עמוד 4ג)

יומן

דרוש: ג'וב להברפלד

הברפלד. ריב ומדון

למי להאמין? לחיים הברפלד, שהודיע בשבוע שעבר כי רק כהן חיים אורון הציעו לו קואליציה בהסתדרות עם מרצ או לכהן, שהגדיר את ההודעה של הברפלד כ"פתות מבהול" ולאורון שהגדירה כ"קשקוש מקשקש בלבוש"? קשקוש או לא קשקוש, עצם העובדה שהברפלד מצא לנכון לצאת עם הודעה כזאת לרשות הרבים, מוכיחה סופית את מה שהיה ברור גם קודם: לא יהיה שיתוף פעולה מתקבל על הדעת בין סיעת רם בראשות חיים רמון לבין סיעת העבודה בהסתדרות, כל עוד הברפלד בראשה.

מהתגובות והתקיפות של כהן ואורון ברור, שהברפלד לא הצליח הפעם להתקע טריז בין מרצ לבין רמון, אבל אין ספק, כי הוא לא איבד את התקווה לעשות כן בעתיד. מהרגע שנודעו תוצאות הבחירות הכל עוד הברפלד יעמוד בראש סיעת העבודה בהסתדרות, הוא לא יחדל ולא יחדל מניסיונות לנתק את הקשר בין מרכיבי סיעת רם, במטרה להחזיר את עצמו בתרגיל עסקני אל כס המזכ"ל, שהפסיד בהצבעת האי אמון של הבוחרים.

בפרוצת הזמן, עלולות להיווצר מחלוקות בין מרכיבי סיעת רם. אחרי הכל, זו אינה סיעה אורגנית המחשבת לכל אורך הדרך בראש אחד. אפילו בין מפם לבין רצ אין תמימות דעים גמורה, ואילו בין אנשי רמון וש"ס מה וכן מרצ מה יש פוטנציאל לא מבוטל של חילוקי דעות בעניינים מהותיים. על כך ורק על כך בונה הברפלד: הוא מאמין בוודאי, בסתר ליבו, כי ביום מן הימים ובעניין מן העניינים תתעורר בסיעת רם מחלוקת עמוקה, ואם הוא, הברפלד, יהיה אז בעמדה מתאימה, אולי יעלה בידו לשפוך שמן על המדורה ולגרום לתבערה רבתי. זה עשוי להיות היום המיוחל בו ישוב אל כס המזכ"ל.

סיעת העבודה, כנראה בתמיכת ראש הממשלה, דורשת בשביל הברפלד את תפקיד מ"מ מזכ"ל ההסתדרות ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי. קבלת הדרישה כמוה כמרשם לפיצוץ מהיר של הקואליציה. גם בתנאים רגילים קשה לצפות שמספר 1 שהובס בבחירות, יפעל באופן תקין כמספר 2 תחת המנצח. במקרה של הברפלד, השונא את רמון שנאת נפש, הסיכוי שיהיו ביניהם יחסי עבודה תקינים – אפסי. במשק בית כזה לעולם לא ישרור שלום, אלא תככים, ריב ומדון בלבד.

הברפלד הובס בבחירות, ומן הראוי שיכיר בעובדה זו ויסיק את המסקנות: יחפש לעצמו ג'וב מחוץ להסתדרות, וראש הממשלה ייטיב לעשות אם יעזור לו למצוא ג'וב כזה.

מפלגת העבודה עשתה השנה שגיאות חמורות, כשהברפלד ברקע: סיכלה את קבלת חוק ביטוח בריאות בסיבוב הראשון, הביאה להתפטרותו של חיים רמון מתפקיד שר הבריאות, אילצה אותו להקים סיעה מתחרה – שסילקה אותה מהנהגת ההסתדרות. הניסיון להלביש את הברפלד על סיעת רם ולהניח בכך מוקש על דרך הרפורמה בהסתדרות, הולך להיות הכישלון הבא. הבוחרים רואים את המתרחש מול עיניהם, ולא ישכחו עד הבחירות הבאות את התרגיל המסריח הזה.

אברהם טל

צווארון לבן / צבי הראל

עו"ד זוהר, בינקין ואלשייך יעידו

שופט בית המשפט המחוזי בחיפה דחה את בקשתם של עו"ד אלי זוהר, איש העסקים דניאל בינקין והכלכלן יוסף אלשייך – לזכותם בשלב של סוף ראיות התביעה, וקבע כי על הנאשמים להעיד כדי לנסות ולסתור את ראיות התביעה, המסבכות אותם בעבירות המיוחסות להם

הרחק מההמולה המשפטית הרגילה מתנהל בבית המשפט המחוזי בחיפה דיון מעניין לגבי שבו מאשימים שלושה נאשמים לא אלמונים במיוחד: איש העסקים דניאל בינקין, עו"ד אלי זוהר והכלכלן יוסף אלשייך. המשפט היה צריך להתקיים בתל-אביב, אולם הוא הועתק לחיפה מפני שאשתו של אלשייך, ורדה, משמשת כרשמת בית המשפט המחוזי בתל-אביב.

המשפט לא זכה לסיקור עיתונאי רציף, עד שלפני כחודשיים עלתה האפשרות שעו"ד זוהר ימונה על-ידי בית המשפט לתפקיד של מפרק תשלובת שטיחי כרמל. התנגדה למינוי עו"ד זוהר היתה פרקליטות מחוז תל-אביב לעניינים אזרחיים, עו"ד נעמי שטרן. בעקבות מאמר שפירסם ב"הארץ" יונתן אהרונסון, הוסרה מועמדותו של זוהר לתפקיד חשוב זה. אהרונסון הסב את תשומת לב הנוגעים בדבר, לרבות בית המשפט, כי לאור הפסיקה בעניינים של השר לשעבר אריה דרעי וסגן השר רפאל פנחסי, לא ייתכן למנות את זוהר לתפקיד ציבורי רגיש כל עוד לא זכה בדיון המשפטי האמור.

שלושת הנאשמים ביקשו מבית המשפט לזכותם בשלב של "אין מקום להשיב על האשמה". לאמור: לזכותם בתום שמיעת ראיות התביעה עוד לפני שמסרו את גרסתם בבית המשפט. לטענתם, הראיות לכאורה שהגישה התביעה אינן מגלות עבירה כלשהי. לפני שבועיים דחה השופט חיים פיזם את בקשתם, וקבע כי בנסיבות העניין, אם הנאשמים רוצים לצאת זכאים, הם צריכים להעיד כדי לנסות לסתור את ראיות התביעה.

על שלושת הנאשמים מגינים עורכי-דין המטפלים בתיקי צווארון לבן מובהקים: עו"ד ד"ר אמנון גולדנברג מייצג את עו"ד זוהר; עורכי-דין ישראל קסטר וגיורא אדרת מייצגים את אלשייך; ועו"ד [illegible] מייצג את בינקין. כטעם הפרקליטות מופיעה עו"ד חוה שניר, המרבה להופיע בתיקי של הרשות לניירות ערך.

ארבעת הנאשמים מואשמים בארבע העבירות הבאות: קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; מרמה והפרת אמונים בתאגיד; עבירות מנהלים בתאגיד – ועבירות על חוק ניירות ערך. החלטתו המנומקת של השופט פיזם נותנת הזדמנות להציץ לא רק לראיות התביעה, אלא גם לכתב אישום מלולי מעניין במדור זה.

כתב האישום נוגע לפעילותה של חברת "קונסורטיום החזקות בע"מ" שהתאגדה לחברה ציבורית באוקטובר 1981. תחום פעילותה של החברה – אלקטרוניקה. בינקין היה מנהלה ובעליה; עו"ד זוהר היה דירקטור, מנהל ויועץ כספי שלה; ואלשייך – יו"ר הדירקטוריון. בכתב האישום, מקורי האשמה גם החברה, אולם היא הודתה והינה נגזר כבר בינואר 199[illegible]. יצוין כי החברה הודתה לאחר שהשלד הבורסאי שלה נרכש על-ידי אחרים.

זוהר. גם הוא שותף

בינקין. מנהל בפועל

אלשייך. קיבל מכונית

באוגוסט 1987 פירסמה החברה תשקיף על פיו הציעה לציבור לרכוש ניירות ערך בהתאם למפורט בתשקיף. עוד קודם לכן, אשר התשקיף לפרסום על-ידי דירקטוריון החברה וכל הנאשמים חתמו עליו.

בתשקיף פורט, כי תמורת ההנפקה יועדה להון חוזר, לשיווק, להרחבת המחשוב ולפיתוח עסקים נוספים של החברה – אך בעיקר להקמת חוברה של החברה. עוד צוין בתשקיף, כי אין חוב לבעלי עניין של החברה.

500 אלף ש' מכספי ההנפקה שולמו לבעלי עניין שלא לפי המוצהר בתשקיף – "לתועלתם האישית של הנאשמים"

החברה גייסה מהציבור 911 אלף ש'. אולם 500 אלף ש' מתוך סכום זה שולמו לבעלי עניין שלא לפי המוצהר בתשקיף – לתועלתם האישית של הנאשמים, כטענת התביעה. להלן התפלגות העברת הכספים לבעלי העניין כמתואר באישום:

● 172 אלף ש' למשרד עו"ד זוליגמן והשות' שהוא שותף בכיר בו.

● 170 אלף ש' בעבור ציוד מחשוב באנגליה שלא נרכש כלל. על כך העידו שני עדים מאנגליה. לטענת התביעה, כספים אלה הגיעו בסופו של דבר לבינקין.

● מכונית שברולט שנרכשה על ידי החברה והועמדה לשימוש בלעדי של בינקין – בסכום 44,900 ש'.

● מכונית פג'ו שנרכשה על ידי החברה והועמדה לשימוש בלעדי של אלשייך בסכום של 41 אלף ש'. כמו כן שולמו דמי ייעוץ להנפקה בסכום 10,000 דולר, שלא מופיע בתשקיף. לפני פרישתו של אלשייך מהחברה, טוענת התביעה, רכש אלשייך את המכונית במחיר מוזל לאחר שקודם מכרה החברה כלפיו ערכי הייעוץ ודיסיינר עד מועד עזיבתו.

לטענת התביעה, על-ידי הכללת הפרטים המטעים בתשקיף ופרטים שלא תוארו באמנות את פעילות החברה וכוונותיה, קיבלו הנאשמים במרמה, בנסיבות מחמירות, היתר של הרשות לניירות ערך לפרסום התשקיף בציבור, ואת כספי תמורת ההנפקה מציבור המשקיעים.

השופט: כאשר נעברה עבירה על-ידי תאגיד לכאורה, אחראים בפלילים גם מנהליו

בפתח מסקנותיו כתב השופט פיזם, כי הובאו ראיות לכאורה, על-ידי עדויות והמשמעויות – ולא עתה יוחלט עד כמה הן מהימנות ואם בכלל – כי רכישת ציוד המחשב "לא היתה ולא נבראה והמסמכים הקשורים לרכישה זו הם מסמכי מרמה שלכאורה מטרתם היתה לשלשל לכיסו של בינקין את השווי הכספי של כ-170 אלף ש'. מותר להניח שעסקה זו נעשתה באישורם, או לפחות בידיעתם, של המנהלים זוהר ואלשייך. נכון אמנם, כי ייתכן שהם לא ידעו על כך ואף היו קורבנות של מעשה מרמה לכאורה זה, אבל לשם כך צריכים זוהר ואלשייך להעיד, או להביא ראיות או לעורר ספקות במהימנות הראיות שסיבכו אותם בעבירה זו" – לשון השופט.

השופט פיזם מתעכב בהחלטתו על פן משפטי העולה מהודאתה באשמה של "קונסורטיום" בינואר 1992. באותו עניין כתב השופט, כי כל הנאשמים מודים שהחברה ביצעה את העבירות. ולכן, כתב השופט, לפי סעיף 53 (ג) לחוק ניירות ערך, כאשר נעברה עבירה מסוג העבירות שיוחסו לנאשמים בכתב האישום על-ידי תאגיד "לכאורה, אחראים בפלילים גם מנהלי התאגיד (הנאשמים), זולת מנהל שהוכיח שנקט בכל האמצעים כדי למנוע את העבירה. לפיכך, אין מנוס מהמסקנה, כי על הנאשמים להתייצב כאן ובמיוחד לנסות ולהפריך ולהוכיח שהודאת 'קונסורטיום' בעבירות שיוחסו לנאשמים אינה ראיה שנעברה עבירה על ידה, או, שלפחות יוכיחו כי נקטו על ידם או על-ידי מי מהם, כל האמצעים למנוע את העבירה".

השופט מתייחס לטענות הסניגורים המנוסים וכתב, כי למרות כל מאמציהם הראויים לשבח, להראות כי התשקיף היה כדין והנאשמים תמים מכל פשע הרי אותו תשקיף "נערך, תוכנן ופורסם בהסכמת הנאשמים כולם".

השופט מתייחס גם לטענה אחרת של ההגנה, לפיה הניהול המעשי של החברה היה של בינקין. ועל כך כתב "נכון שהניהול המעשי של 'קונסורטיום' היה בידי בינקין, אך מתוך מסמכים והן מתוקף מעמדם של זוהר ואלשייך בחברה, והתחשב בכך שלא היה מדובר בתאגיד שיש לו עסקים רחבים ושהעוסק בו עובדים רבים, לא מתקבל על הדעת שיתבצעו העברות כספים ומניפולציות, מבלי שזוהר ואלשייך היו מודעים לכך. אשר על כן, ולאור האמור לעיל, דוחה אני את הבקשה לזכות את הנאשמים כבר בשלב זה".

זוהר, בינקין ואלשייך יעלו לדוכן העדים בדצמבר.

31 דצמבר, 93: מי שקרא טלגרף ידע שצריך לצאת מהבורסה.

הון חוזר פנחס לנדאו
31.12.93

בשווקים בעלי סיכון [illegible] לו היו הבעלים של הכסף הזה, המוני הסיכון [illegible] לרמת הסיכון שאליה הם נחשפים, הם [illegible] בכלל. אולם הם מונעים על-ידי [illegible] או ראו שניתן [illegible] מטמטמת אותם. באיזשהו שלב הם יכירו בחשיפתם, אך לדאבוננו, ובעצם לדאבון כל המערכת, הנסיון מלמד שההכרה הזאת תבוא לרובם בבת אחת ובעוצמה רבה.
לאור כמות הטיפשים, התוצאות של ההתפכחות הזאת יהיו קטסטרופליות.
[illegible] כמובן, אין טיפשים, שורי רוליי יהודים חכמים [illegible]

27 ינואר, 94: מי שקרא טלגרף ידע שפברואר השחור מתקרב

הון חוזר פנחס לנדאו
27.1.94

[illegible] הלא-תיאור של מצב תיאורטי. זהו תיאור מדויק למדי של המצב העכשווי בשווקים [illegible] הם משתבע שניתן להרוויח [illegible] את מצבנו בטיעון שהדי כולם [illegible] הסכנות סולידיים לאפיקי השקעה ממוכ[illegible], איך אפשר [illegible] עולמית, הם חסרי כל [illegible] העולם יהיה בדיוק לפי כל התקדימים של כל הסיחרופים הפיננסיים המתועדים בהיסטוריה: יהיה סבת עצום בשווקים, שבמהלכו יפסידו רוב המתמודדים חלק זה או אחר מכספם, תקום צעקה גדולה, ולבסוף [illegible] ההשפיות תחזור. עד הפעם הבאה.

7 מרץ 94: מי שקרא טלגרף ידע שהירידות עוד יימשכו

הון חוזר פנחס לנדאו
7.3.94

[illegible] את זה – בשוקי הגלית. עכשיו, כשאנחנו כבר בצד השני של ההר, צריך שיהיה ברור לכל מי שאינו מעריך את העלייה המטורפת יכול לאפיין את הירידה. אין כל סיבה לשער שהירידה תיפסק באותו קו, שלגביו הויה שהוא קונצנזוס של מומחים שקיים "שער כלכלי". כל [illegible] "שער כלכלי" אינו אלא סוג של [illegible]

בפעם הבאה אל תישאר בלי טלגרף!

טלגרף

צלצל ואתה מנוי:
03-638-3434

מורל

אנשים ועסקים

אורמן. ייזום פרויקטים

בנימין. מונה למנכ"ל

ארדון. נציג מכירות

אורמן נבחר בשנית

דירקטוריון חברת עזרא ובצרון, בחר בסוף השבוע את דוד אורמן, לתפקיד יו"ר החברה. אורמן מכהן גם כחבר מועצת עיריית תל אביב-יפו, וזו תהיה הקדנציה השנייה שלו בתפקיד היו"ר.

החברה העירונית עוסקת בין השאר בייזום פרויקטים: שיקום שכונות ודוגמת שכונת פלורנטין בת"א; שיפוץ והרחבת בתים; בניית מבני ציבור, בתי־ספר וחניונים.

אורמן כיהן בעבר כמשנה ליו"ר רשות השידור.

זוהר בלומנקרנץ

אות חיים מנאסר

אות חיים מיחזקאל (אזי) נאסר התקבל בימים האחרונים בבנק אקסל בסאן פאולו, ברזיל.

בשלב זה לא ברור לאן תתפתח הפרשה, ומה בדיוק מבקשים החוטפים תמורת שחרורו.

אולם, עתה משוכנעים ראשי בנק אקסל כי נאסר, יושב ראש מועצת המנהלים של הבנק, שנחטף לפני כחודשיים מסביבותיו, אכן נמצא בחיים.

חיים הנדווקר

יריד נופש לקבוצות מאורגנות

היריד השנתי לנופש, תיור ובילוי לקבוצות מאורגנות ייערך בראשית השבוע במרכז הקונגרסים בגני התערוכה בתל אביב. ביריד שמאורגן על ידי העיתון "ועדים", המגזין המקצועי ליחסי עבודה בישראל, ישתתפו השנה 72 גורמי תיירות ישראליים וחמישה סוכני תיירים מחו"ל, המבקשים להתעורר על ליבם של ועדי העובדים במפעלים גדולים.

לוועדי העובדים יוצעו טיולי טבע, טיולים רגליים, טיולי סוקטורים, סיורי ג'יפים, סיורי גבלים, וכדומה.

מסקר שערך עיתון ועדים על הרגלי הנופש של הישראלי הבמוצע עולה, כי 70% מהעובדים מעדיפים נופש משולב עם טיולי טבע או ביקור באתרים.

עוד עולה מהסקר, כי 22% מהנופשים שנפשו לטורקיה וקפריסין, עשו זאת באמצעות ועדי העובדים של מקום עבודתם.

אילן שחורי

מינויים

- דוד בנימין, חבר מועצת עיריית רמת גן והנהלתה מונה לתפקיד מנכ"ל עיריית רמת־גן.
- עמרם צור, מונה על ידי חברת הנסיעות פלתורס לנציג ישראל לצפון־אמריקה.
- קובי ארדון, מונה כנציג מכירות למגזר המסחרי בחברת תים מחשבים.
- דני משיח, מונה למנהל החטיבות המרכזיות של חברת ארטא.

שוחט ישקול הפרטת לשכת הפרסום הממשלתית

מאת זוהר בלומנקרנץ

משרד האוצר יבדוק אפשרות להפריט את לשכת הפרסום הממשלתית. שר האוצר, אברהם שוחט, אמר את הדברים בכנס האיגוד הישראלי לפרסום, שהתקיים בסוף השבוע שעבר, במלון הילטון בתל אביב. כיום פועלת לשכת הפרסום הממשלתית כאגף במשרד הממשלתי ו"מגלגלת" 30 מיליון דולר בשנה.

את ההצעה להפרטת לשכת הפרסום העלה היו"ר היוצא של האיגוד, מורי כידון, ממשרד גיתם.

"שר האוצר", אמר כידון, "כמי שתומך בהפרטה, זה המקום לשקול לסגור את הלשכה. אנו, משרדי הפרסום, מוכנים לקלוט את כל העובדים." שוחט התייחס בהרצאתו להצעה, והתחייב לבדוק אותה ברצינות כאשר יקבל לידיו מסמך מסודר בנדון.

סוכני הנסיעות: מבצעי ההוזלות של אל על הורסים את הענף

מאת אילן שחורי

עימות חריף התקיים שלשום בין ראשי ענף סוכני הנסיעות לבין צמרת אל על, לגבי ההוזלות שמנהיגה אל על בכרטיסי הטיסה.

הפגישה נערכה בתל אביב, והשתתפו בה יותר מ-30 סוכנים מראשי ענף הנסיעות.

סוכני הנסיעות טענו נגד אל על, כי במדיניותה היא גורמת להרס ענף הנסיעות. עיקר טענתם היתה נגד מבצעי ההוזלות שמנהיגה אל על, בין היתר עם חברות כרטיסי האשראי ועם בתי מלון שונים, תוך התעלמות מקיומם של סוכני הנסיעות. לדבריהם, גם חברות תעופה אחרות נגררות לנהוג באותה צורה.

עוד טענו הסוכנים, כי אל על פועלת להרס המסגרות הבלבליות, שהיו קיימות בשנים האחרונות בינה לבין הסוכנים, כמו למשל גבייה מרוכזת באמצעות הבנקים, שאל על הפסיקה. הם הוסיפו, כי לבד מטיסות השכר באמצעות [illegible] דור", משתמשת אל־על [illegible] חברות שכר אחרות, ואף מספקת להם מטוסים.

מנכ"ל אל על בישראל, יצחק מאירוביץ', אמר בדיון, כי הוא לא מוצא כל פסול בתחרות. "אנחנו תחרותיים, כי אנחנו לא רוצים לאבד את התנועה שלנו. אנחנו רוצים לקבל את חלקנו בשוק. כל מצב תחרותי משפיע על צורת העבודה, ואין אפשרות לעשות דבר שיסייע לסוכני הנסיעות."

בפגישה סוכם על התכנסות נוספת להמשך הדיון בנושא.

עו"ד רו"ח
שירותי המעגל לשרותך
(1962 [illegible])
בכל הקשור ברשם החברות
רישום חברות ושותפויות רשומים
במחשב הרשם + מידע ממחשב
מרכז כלל חדר 1227 מוסמך
למשרדי רשם החברות ירושלים
טל' 02-249[illegible]
פקס 02-2[illegible]

מת"ב – קוצרים את פירות ההשקעה

הרווחיות גדלה אבל מספר המנויים החדשים פחות ולא ברור אם הירידה נובעת ממיצוי הפוטנציאל או מתחרות מצד הערוץ השני

מת"ב עוסקת בעצמה ובאמצעות חברה בת בבעלות מלאה, בהעברת שידורי טלוויזיה בכבלים באזורים שונים בארץ, על פי זיכיונות משר התקשורת. החברה נוסדה ב-'87 ע"י דנקנר השקעות, חנניה גיבשטיין, פיטר גילברט וצבי דינשטיין. בהמשך הצטרפו לבעלות על החברה מעריב תקשורת אלקטרונית, עלי ושמעון הפץ, קבוצת שטרוק והחברה להשקעות של בנק הפועלים.

מבנה הבעלות הנוכחי הוא: שטרוק הולדינגס, החברה להשקעות של בנק הפועלים, דנקנר השקעות, וגיבשטיין – 18.09% כ"א; "מעריב" – 12.39%; שמעון ועלי הפץ – 5.7%; דינשטיין – 2.03%; הציבור כ-7.5%.

באוקטובר '93 הנפיקה החברה 7.5% ממניותיה לציבור. ההנפקה נסגרה במחיר המרבי של 30 ש' למניה. בשבוע שעבר נסגרה המניה בשער של כ-26 ש' (המשקף שווי שוק של כ-180 מיליון ד") לאחר שבנובמבר קבעה שיא של 48.55 ש'.

החברה מפעילה שידורי טלוויזיה בכבלים באזורי בת ים וחולון, בכל האזור שבתחומי הקו הירוק בין ראש־פנה לבין חיפה, ואזור הגליל המזרחי. בסך הכל, מונה האוכלוסיה באזורי הזיכיון של הקבוצה כמיליון ורבע תושבים (כ-375 אלף בתי אב). הזיכיונות ניתנו בין '90-'92 ל-12-15 שנה, וניתן להאריך אותם ב-4 שנים.

התעריפים המרביים שמשלמים המנויים קבועים בתקנות וצמודים למדד המחירים לצרכן. העדכון מותאם לעליית המדד. בעלי הזיכיונות משלמים למדינה דמי זיכיון בסכום שנתי קבוע ובנוסף תמלוגים מההכנסות בשיעורים שבין 3% מההכנסות בשנה השנייה שלאחר קבלת הזיכיון ל-5% בשנה הרביעית שלאחר קבלת הזיכיון.

על פי החוק, הכללים ותנאי הזיכיון, לא רשאי בעל הזיכיון לכלול פרסומת מסחרית בשידורים העצמיים ב-5 השנים הראשונות ממועד קבלת הזוק (יולי '91). ביולי '93 עברה בכנסת בקריאה טרומית הצעת חוק פרטית להתרת שידורי פרסומת בטלוויזיה בכבלים. בנוסף, תלויה ועומדת בבג"ץ עתירה בנושא התרת שידורי פרסומת בכבלים. אין ספק כי למתן אישור לפרסום בכבלים יכולה להיות משמעות מאוד בעתיד.

התוכניות המשודרות ע"י הקבוצה נחלקות ל-3 סוגים, ועלותו של כל סוג שונה בשיעור משמעותי:

א) ערוצי "OFF AIR" – החברה קולטת באמצעות אנטנות שידורי טלוויזיה ורדיו המשודרים בארץ ובארצות שכנות ומעבירה אותם באמצעות רשת הכבלים למנויים. הקבוצה אינה חייבת בתשלום תמלוגים בגין העברת השידורים שמקורם בארץ ושכלולים בין היתר את שידורי רשות השידור – טלוויזיה ורדיו והערוץ השני.

ב) ערוצי לוויין – החברה מעבירה למנוייה שידורים של תחנות טלוויזיה זרות באמצעות לוויינים. החברה קשורה בהסכמים עם מקצת מאותן תחנות, ומשלמת לתחנות תמלוגים. שידורי התחנות האחרות מועברים בלי אישור. (נגד החברה הוגשה בהקשר זה תביעה שטרם נתבררה). לאחרונה החל בעולם תהליך של קידוד שידורי לוויינים, באופן שאינו מאפשר לקלוט שידורים שקודדו אלא ברשות. תהליך זה עלול לגרום להקטנת מספר תחנות השידור שישידוריהן יועברו במסגרת הכבלים.

ג) ערוצי PLAY BACK – ערוצים ייעודיים שבמסגרתם משודרות בדרך כלל תוכניות מוקלטות שמופנות לקהל מסוים, כגון ערוץ המשפחה, ערוץ הספורט, ערוץ ילדים, ערוץ טבע. היקף המזערי של שעות שידור אלו מוגדר בתקנות ובכללים. רכישת התוכניות לערוצים אלו היא רוב ההוצאה לרכישת תוכניות.

חלק משמעותי מהתוכניות המשודרות בערוצי הPLAY BACK נרכשות מאי.סי.פי, אשר החברה מחזיקה ב-20% ממניותיה. אי.סי.פי הוקמה ע"י בעלי הזיכיונות במטרה לרכוש במשותף זכויות בתוכניות טלוויזיה. אי.סי.פי פועלת כ"הסדר כובל" במסגרת הסדר פשרה שהושג עם הממונה על ההגבלים העסקיים. הסכם אמור להסתיים בסוף '94. בינואר השנה נתן בית הדין להגבלים עסקיים פסק דין שמכוחו לא אושר הסכם הפשרה הנ"ל. אי.סי.פי עירערה לבית המשפט העליון וביצוע פסק הדין של בית הדין להגבלים עסקיים נדחה עד מתן החלטת בית המשפט העליון. אם יידחה ערעורה של אי.סי.פי יגרום הדבר בעתיד לגידול מסוים בהוצאות החברה.

דו"ח רווח והפסד מאוחד לשנה שנסתיימה ב־ 31.12.93

(באלפי ש"ח מותאם לדצמבר 1993)

	1993	1992	1991
הכנסות ממנויים	125,003	66,876	32,511
הוצאות תפעול	75,138	41,811	21,022
רווח גולמי	49,865	25,065	11,489
הוצאות מכירה הנהלה וכלליות			
מכירה	13,130	8,007	4,680
הנהלה וכלליות	16,034	11,935	8,378
	29,164	19,942	13,058
רווח (הפסד) מפעולות רגילות	20,701	5,123	(1,569)
הוצאות מימון נטו	(8,508)	(9,672)	(4,034)
הכנסות (הוצאות) אחרות נטו	119	68	(122)
רווח (הפסד) לפני מס	12,312	(4,481)	(5,725)
מסים על הכנסה	1,172	0	0
יתרה רווח (הפסד)	11,140	(4,481)	(5,725)
חלק בתוצאות חברה כלולה	(1,472	(580)	(1,412)
חלק המיעוט בהפסדי חברה מאוחדת			940
רווח (הפסד) נקי	12,612	(5,061)	(6,197)

התשתית הנדרשת להפעלת טלוויזיה בכבלים כוללת מוקדי שידור אזוריים ומערכות הפצה שכוללות מערכות מיקרוגל, סיבים אופטיים ומערכות של כבלים תת קרקעיים. מערכת ההפצה מסוגלת לשמש לשימושים אחרים בתחום התקשורת (כגון טלפונים, מידע, משחקי מחשב וכו'). לעובדה זאת עשויה להיות חשיבות בעתיד.

השקעותיה של החברה, מאז תחילת פעילותה, בפרישת רשת הכבלים וברכוש קבוע, מסתכמות ביותר מ-400 מיליון ש', מתוכם כ-127 מיליון ש' ב-'93. מרבית ההשקעה, כ-300 מיליון ש', היא בהקמת רשת כבלים. השקעות משמעותיות אחרות הן במוקדי שידור ובממירים. על פי הנתונים הכלולים בתשקיף, המתבססים על תוכניותיה העסקיות, מתכוונת החברה להשקיע בהשקעות הוניות כ-60 מיליון ש' ב-'94, כ-35 מיליון ש' ב-'95 וכ-10 מיליון ש' בכל אחת מהשנים 1996–2003.

מעניין לראות את השלכות של ההשקעות שנעשו ע"י חברות הטלוויזיה בכבלים על החברות אשר פעלו כקבלנים/ספקים שלהם. חברות אלה "נהנו" מההשקעות האדירות שביצעו מת"ב וחברות הכבלים הנוספות, וחלק מהחברות (ת. מר, גילתק, טל כבלים) ניצלו את הגאות לצורך הנפקה בבורסה. מכיוון שחלק הארי של ההשקעות כבר נעשה, דיווחו חברות אלו לאחרונה על ירידה בפעילות וברווחיות. "נפגעת" נוספת מההאטה בקצב התקנות למנויים החדשים היא תדיראן, שציינה את הירידה במכירות של ממירים לטלוויזיה בכבלים כאחת הסיבות לירידה ברווחיות ברבעון הראשון של '94.

התוצאות העסקיות של מת"ב ב-1991-1993 מלמדות על צמיחה מרשימה בהכנסות וברווחיות. ההכנסות צמחו בכ-95% בממוצע שנתי ועלו מכ-32 מיליון ש' ב-'91 לכ-125 מיליון ש' ב-'93. רוב ההכנסות (יותר מ-90%) הן מדמי מנוי והיתר – מדמי התקנה ומפיקדונות בגין ציוד. מכיוון שהוצאות התפעול גדלו בשיעור נמוך במקצת מהגידול בהכנסות, הוכפל גם הרווח הגולמי משנה לשנה ושיעורו עלה מכ-35.5% מההכנסות ב-'91 לכ-40% ב-'93.

בניגוד לעלות המכר בחברות מסחריות או חברות שירותים אחרות, רוב הוצאות התפעול אינן פונקציה של היקף ההכנסות הישירות וניתן להבחין בשני רכיבים עיקריים: א) הוצאות הקשורות לרכישת הסרטים, דמי שימוש בסרטים ורכישת תוכניות ושירותים אחרים. רוב ההוצאות האלו אינן מושפעות ממספר המנויים הצופים בהן. ב) הוצאות הפחת וההפחתות המהוות כ-40% מהוצאות התפעול. הוצאות אלו הן פונקציה של כמות ההתקנות ומשך תקופת הזיכיון. במונח הקצר, שני רכיבים עיקריים אלו של הוצאות התפעול אינם משתנים בהתאם לשינוי בהכנסות. לפיכך, שינוי במספר המנויים בהכנסות מדמי מנוי ישפיע במעט במלוא סכומו (לטובה או לרעה) על הרווח הגולמי.

הוצאות מכירה, הנהלה וכלליות גדלו בכ-50% בממוצע ב-'91-'93 מכ-13 מיליון ש' ב-'91 לכ-29 מיליון ש' ב-'93. למרות הגידול במונחים אבסולוטיים בהוצאות מכירה, הנהלה וכלליות, ירד שיעורם מתוך ההכנסות באופן דרסטי. בעוד שב-'91 היו הוצאות מכירה הנהלה וכלליות אלו כ-40% מהמכירות, ב-'93 הן היו כ-23% בלבד.

הודות לגידול בהכנסות ולירידת חלקן היחסי של הוצאות המכירה, הנהלה וכלליות, עברה החברה ב-'92 לרווח תפעולי וב-'93 גדל הרווח מפעולות רגילות בכ-300% לעומת '92 והסתכם בכ-20.7 מיליון ש'.

בבחינת התוצאות העסקיות ניתן לבדוק מספר פרמטרים נוספים הבבאים את הפעילות הריאלית של החברה.

בתום הרבעון הראשון של '94 הושלמה פרישת הכבלים בכ-76% מהשוק הפוטנציאלי. אותו הזמן, המבטא את מספר המנויים מכלל בתי האב שלגביהם הושלמה פרישת הכבלים, עלה מ-57% בסוף '92 לכ-63% בתום '93 ולכ-64% בתום הרבעון הראשון של '94.

כיוון שלחברה יש מונופול באזורי השידור שלה, הרי התחרות הפוטנציאלית היא מול הטלוויזיה הכללית הערוץ השני שהחל לפעול בנובמבר '93. בסקירת הנהלה המצורפת לדו"חות השנתיים, מצוין כי הפעלת הערוץ השני לא השפיעה באופן מהותי על שיעור הגידול של החברה באזורי הזיכיון שלה. אך הצמיחה המוחדה שהייתה במספר המנויים בתחילת '93 נבלמה לקראת סוף '93 והרבעון הראשון של '94. בכל '93 הצטרפו לחברה כ-76 אלף מנויים חדשים (בשני הרבעונים הראשונים הצטרפו כ-22 אלף מנויים לרבעון, ברבעון השלישי כ-20 אלף וברביעי כ-12 אלף) ואילו ברבעון הראשון של '94 הצטרפו כ-5,000 מנויים חדשים בלבד.

לא ניתן לדעת האם הירידה הנ"ל נובעת מהתגברות התחרות או ממיצוי פוטנציאל הלקוחות.

ברבעון הראשון של '94 גדלו ההכנסות ביותר מ-60% לעומת הרבעון המקביל אשתקד (אך בשיעור של כ-5% בלבד, לעומת הרבעון האחרון של '93) ותרמו לגידול של יותר מ-70% ברווח הגולמי ברבעון הראשון, לעומת הרבעון המקביל אשתקד. הוצאות המכירה קטנו בכ-20% לעומת הרבעון המקביל ומבטאות בין השאר את הירידה בכמות המנויים החדשים. ברבעון הראשון החלו הוצאות המסים על הכנסה להשפיע על הרווח הנקי והיוו כ-30% מהרווח לפני מס. שיעור המס השנתי ב-'93 היה נמוך (פחות מ-10%) ונבע מניצול הפסדים לצורך מס, אך מכיוון שבחברות האם נוצלו הפסדים אלו גדל שיעור המס האפקטיבי ושיעור צפוי לגדול בעתיד. התוצאה של המתואר לעיל היתה גידול ברווח הנקי ביותר מ-65% לעומת אשתקד אך בשיעור של כ-25% בלבד לעומת הרבעון האחרון של '93.

מאזן מאוחד לשנה שנסתיימה ב 31/12/93

הנתונים באלפי ש"ח

	31/12/93	31/12/92
רכוש שוטף		
מזומן	56	42
חייבים ויתרות חובה	24,535	17,437
	24,591	17,479
רכוש קבוע		
עלות	392,838	265,052
פחת שנצבר	59,283	28,298
רכוש קבוע נטו	333,555	236,754
רכוש אחר	26,215	24,579
	384,361	278,812

	31/12/93	31/12/92
התחייבויות שוטפות		
אשראי לז"ק	139,896	115,889
חלויות שוטפות של הלוואות לז"א	32,762	4,148
זכאים והצטברויות	31,013	46,367
	203,671	166,404
התחייבויות לז"א		
הלוואות	78,921	77,321
הלוואות מבעלי מניות	15,626	34,440
פקדונות לקוחות בגין ממירים	26,328	17,314
עודף הפסדים בחברה כלולה	650	938
	121,525	130,013
הון (גרעון בהון)	59,165	(17,605)
	384,361	278,812

הרכוש הקבוע נטו, בסך של כ-333 מיליוני ש', המופיע במאזן החברה לתאריך 31/12/93, מהווה כ-87% מנכסי החברה, ואילו הרכוש השוטף מהווה כ-6% בלבד מנכסי החברה. לפני ההנפקה היה לחברה גירעון בהון שנבע מההפסדים בשנות הפעילות הראשונות, אך לאחר שבעלי המניות המירו חלק מהלוואות הבעלים שלהם להון, ולאחר גיוס ההון מהציבור ב-'93, גדל ההון של החברה לכ-59 מיליון ש' המהווה כ-15% מהמאזן. המנוף הפיננסי שבו פועלת החברה גבוה וטומן בחובו סיכון.

סך התחייבויות החברה הן כ-325 מיליון ש', או כ-85% מהיקף המאזן. יתרת האשראי הבנקאי של החברה בסוף '93 היתה כ-278 מיליון ש', לעומת כ-230 מיליון ש' בתום השנה הקודמת. להבטחת חלק מהתחייבויות, מישכנו החברה והחברה הבת את נכסי הנדל"ן שלהן ורשמו שיעבודים על נכסים וזכויות. כמו כן התחייבו החברות שלא לחלק דיווידנד בשיעור העולה על 20% מהרווח השנתי וכי רווח זה בניכוי הדיווידנד לא יפחת מסכום של כ-14 מיליון ש'. היקף של האשראי לזמן קצר מהווה יותר ממחצית האשראי הכלל. בדרך כלל, נהוג לממן פרויקטים ארוכי טווח שההכנסות מהן צפויות להתקבל תוך שנים מספר באמצעות אשראי לזמן ארוך. בתנאי שוק ההון ששררו במשק ב-'92-'93 העדיפה החברה לקבל אשראי שקלי לזמן קצר בעלות נמוכה לעומת עלותו של האשראי לזמן ארוך מהבנקים, שעלותו לחברה היתה כ-4.2%. רוב האשראי הקצר נשא ריבית על פי תנאי המכרז של בנק ישראל בתוספת עמלת בנק, ועלותו היתה נמוכה מהעלות הממוצעת של האשראי של החברה, שהיתה כ-3%-3.5%. יתר על כן, בחלק מהתקופה נוצרו כנראה לחברה גם הכנסות מימון בדו"חות המותאמים, שאף הקטינו את הוצאות המימון הכוללות של החברה. השימוש באשראי לז"ק היה כדאי כאשר שערי הריבית היו נמוכים, אך לאור העלייה בריבית צפוי שהוצאות המימון יגדלו ויש לבחון בכל עת את עלות המימון באשראי לזמן קצר לעומת אשראי לזמן ארוך.

כמו כן, לחברה יש גירעון בהון החוזר של כ-179 מיליון ש', אך מכיוון שהחברה בחרה לממן חלק משמעותי מהשקעותיה ברכוש קבוע באמצעות אשראי לזמן קצר, הרי האבחנה בין התחייבויות שוטפות להתחייבויות לזמן ארוך מיטשטשת.

בדצמבר '93 הודיעה החברה על כוונתה להנפיק אג"ח להמרה כדי לשפר את מבנה ההון, אך היא לא הספיקה לנצל את הגאות בבורסה באותה תקופה והנפקה לא בוצעה.

דו"ח תזרימי המזומנים מלמד על מקורות המימון של החברה שאיפשרו לה להשקיע יותר מ-350 מיליון ש' ב-'91-'93, כאשר כ-330 מיליון ש' שימשו לרכישת רכוש קבוע.

מימון הפעילות נעשה בעיקרו באמצעות גידול באשראי בנקאי (כ-200 מיליון ש' אשראי מבנקים לזמן קצר וזמן ארוך), מפיקדונות מלקוחות בגין ממירים, כ-30 מיליון ש' וכן מהלוואות בעלים. מקורות נוספים הם תזרים המזומנים החיובי מפעילות שוטפת של כ-52 מיליון ש', שנוצר לחברה ב-'92-'93' וגיוס של כ-45 מיליון ש' בהנפקה לציבור.

תזרימי המזומנים נטו, שנבעו מפעילות שוטפת (כ-26.5 מיליון ש' ב-'92' וכ-25.5 מיליון ש' ב-'93') גבוהים באופן משמעותי מהרווח הנקי בשנתיים האחרונות. הסיבה העיקרית לכך היא הוצאות הפחת הגבוהות של החברה. וכנראה המצב שבו תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת יהיו גבוהים מהרווח הנקי, יימשך גם בשנים הבאות. התזרים החיובי מפעילות שוטפת יאפשר לחברה בעתיד, לאחר שישלמו ההשקעות ההוניות להקטין את התחייבויותיה הכספיות.

לתזרימי המזומנים העתידיים של החברה יש חשיבות בהערכת שוויה של החברה ובמקרה הנדון יש להביא בחשבון את הפער הגדול בין תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת לבין הרווח החשבונאי כפי שמוצג בדו"חות הכספיים.

ב-'94 ובשנים הבאות, על החברה להשלים את פרישת רשת הכבלים על פי הזיכיון. עד כה השלימה החברה את פרישת הכבלים ליותר מ-75% מבתי האב שבאזורי זיכיונה. מכיוון שבאזורים העירוניים המרכזיים (חולון, בת ים, חיפה וכו') בוצעה כבר חלק ניכר מהעבודה, יוקדשו המאמצים לרישות אזורים כפריים ואזורים דלי אוכלוסים שהיו בעדיפות משנית.

במקביל להקמת התשתית, צריכה החברה לנסות להגדיל את ציבור המנויים בכל אחד מהאזורים הנ"ל.

במקביל לפעילות העיקרית של מתן שירותי טלוויזיה בכבלים, מנסה החברה לפתח כיווני פעילות נוספים:

א) מתן שירותים נוספים, על בסיס התשתית שהקימה החברה באזורי הזיכיון השונים. פעילות זו היא חלק מתהליך המתפתח בארה"ב ובאירופה ויביא לניצול יעיל יותר של התשתית הקיימת.

ב) פיתוח שירותים נוספים כרונימת שידורי רדיו ספרתיים, שירותי שידור של סרטים ואירועים לפי הזמנה PAY PER VIEW, שירותי תקשורת נתונים ושירות של ערוץ מכירות. אין ספק שהתשתית שהקימה החברה ומאגר הלקוחות הגדול שלה מעמידים אותה במצב טוב לקראת ההשתתפות העתידית בתחום של "אוטוסטרדת המידע", אחד התחומים "החמים" מבחינה טכנולוגית בארה"ב ובעולם, וסביר שישפיע גם על אורח חיינו.

ג) טלוויזיה בכבלים במדינות אחרות. החברה פועלת בספרד ובארצות אחרות באירופה.

מאידך גיסא, יש לזכור, כי בנוסף לסיכונים התפעולים והפיננסים בפעילותה של החברה, קיים הסיכון הנובע מכך שהחברה פועלת על־פי חוק ותקנות ספציפיים ומעמדה הוא של מונופול ולכן היא חשופה להחלטות שלטוניות ומשפטיות שעשויות להיות בעלות השפעה כלכלית משמעותית לחברה (כגון שידור פרסומות, שירותי טלפון ומידע וכו').

הכותב הוא רואה חשבון

משרד הכלכלה והתכנון
וג'וינט ישראל
מזמינים את הציבור ליום – עיון
מטעם המועצה לפיתוח חברתי
על הנושא:
אחריות חברתית של המגזר העסקי
במעמד:
פרופ' שמעון שטרית
שר הכלכלה והתכנון

09:00 – התכנסות
חלק א'
10:00 פתיחה
מר אריה אמיר – מנכ"ל משרד הכלכלה והתכנון
מר גבי סבג – יו"ר המפעל לפיתוח חברתי
מנחה – מר אילן סודרי, מנהל המפעל לפיתוח חברתי
חלק ב'
10:30 הצגת פרוייקטים
פעילות חינוך יהודי ערבי – מר האדי פריג, מנכ"ל העמותה
חינוך למצויינות – גב' גליה אלבין, מנהלת חברות
בי"ס תעשייתי – מר מיכאל ניל, מנהל פרוייקטים מיוחדים "אורמת"
מפעלות דסקונט – מר יגאל ששון, סגן מנהל מחלקת פרסום
מר יאיר ורדי, מנכ"ל "סונן דלל"
יזומים צעירים – מר יוסי גביר, מנהל
מחשב אישי – מר מאיר זורע, מנכ"ל "אומניטק"
בתי זיקוק – מר יעקב הדסי, מנהל אגף משאבי אנוש
12:30 הפסקת צהרים
חלק ג'
14:00 פתיחת יום העיון
בנושא "אחריות חברתית של המגזר העסקי"
שר הכלכלה והתכנון – פרופ' שמעון שטרית
נשיא המפעל לפיתוח חברתי – מר יולי עופר
ד"ר ישראל סלע – תפקיד המלכ"רים במגזר העסקי
גב' טובה סגול, נשיאת אגודת "ניצן"–פרוייקט דגל המדינה כמימוש האחריות החברתית של המגזר העסקי
מר איברהים בולוס, איש עסקים – אחריות חברתית של המגזר העסקי הערבי בשינויים החברתיים הנוכחים
רו"ח דניאל דורון, נשיא לשכת רואי החשבון – הצעת חוק לעידוד הפיתוח החברתי – הרפורמה במיסוי תרומות
מנחה מר יעקב בן שמעון, סמנכ"ל משרד הכלכלה
חלק ד'
16:00 חלוקת תעודות הוקרה מטעם המפעל לפיתוח חברתי.
חלוקת אות הפיתוח החברתי של משרד הכלכלה והתכנון.
יום העיון יתקיים ביום חמישי, כ"א תמוז תשנ"ד, 30.6.94
במכון "ון ליר" רחוב ז'בוטינסקי 43, ירושלים
הציבור מוזמן
עסקים למען החברה

נפטא חברה ישראלית לנפט בע"מ
הודעה על ביטול אסיפה כללית שלא מן המניין של בעלי מניות הרגילות בחברה
ניתנת בזאת הודעה לבעלי המניות הרגילות בחברה כי האסיפה הכללית שלא מן המניין שנועדה להערך ביום 12.7.94 בשעה 11.30 מבוטלת וכן מבוטלת האסיפה הנידחית שנקבעה בהתאם.
בפקודת הדירקטוריון
יונה ליבוביץ
מזכיר החברה
23 ביוני 1994

נפטא חברה ישראלית לנפט בע"מ
הודעה על ביטול אסיפה כללית שלא מן המניין של בעלי מניות יסוד בחברה
ניתנת בזאת הודעה לבעלי מניות יסוד בחברה כי האסיפה הכללית שלא מן המניין שנועדה להערך ביום 12.7.94 בשעה 12.00 מבוטלת וכן מבוטלת האסיפה הנידחית שנקבעה בהתאם.
בפקודת הדירקטוריון
יונה ליבוביץ
מזכיר החברה
23 ביוני 1994

נפטא חברה ישראלית לנפט בע"מ
הודעה על ביטול אסיפה כללית שלא מן המניין
ניתנת בזאת הודעה לבעלי המניות בחברה כי האסיפה הכללית שלא מן המניין שנועדה להערך ביום 12.7.94 בשעה 11.00 מבוטלת וכן מבוטלת האסיפה הנידחית שנקבעה בהתאם.
בפקודת הדירקטוריון
יונה ליבוביץ
מזכיר החברה
23 ביוני 1994

"אורות אדומים"®
מפעל קוואלטק למוצרי בנייה בבעלות נסים גאון - בקשיים
גם הפלץ ידענו בזמן!
רוצה לדעת ממתי?
נא התקשר לטל. 03-5433777
או בפקס. 03-5444199

שרות התראות ייחודי על חברות ועסקים בקשיים שוב הוכיח כי ניתן לאתר קשיים בזמן ולהמנע מחובות אבודים
ידענו בזמן גם על:
● ש. שבח
● מחסני חשמל
● י.ב.ס. תכנה
● מסדה הוצאה לאור
● רובי אסא
● נרגילה
● י.ש. אברמוב
בזקוהב goldnet
AT&T EasyLink Services
B.D.I

צרכנות

עורכת לאה פורת

מכל קוראי השכלתי

חור בכיס

אברהם טל

אולי בכל זאת אוצר

לפני זמן מה השתתפתי בטור זה בצערם של בעלי מניות ישנות שגילו כי האוצר שחשבו כי טמון בבוידם או במגרה נשכחת אינו אוצר ("מניה ממש לא אוצר", 15.5). בעניין זה קיבלתי מצבי ברלב מרמת השרון מכתב, שממנו אפשר להסיק כי לא פסה תקווה.

"כתבתך משקפת היטב מציאות הקיימת באשר לפדיון מניות שהונפקו טרם הקמת המדינה ובשנות ה־50 וה־60. עם זאת, לתעודות המניות קיים לעתים ערך אספני. בעולם המערבי קיימים אספני תעודות מניות ("סקריפופילים"), שתמתום מסה נמנה עמם, המוכנים לשלם עבורן סכום העולה בהרבה על אותם 'סכומים מגוחכים' המוצעים לבעלי התעודות על ידי הבנקים, או על ידי חברות ציבוריות אחרות.

"להערכתי, שווי תעודות המניות, במצב מצוין, של 'אוצר החייל' בע"מ בקרב סקריפופילים הוא כ־25 דולר. סכום זה, לפי חישובי, זהה לסכום ההשקעה, בתוספת הפרשי הצמדה. למיטב זיכרוני, תעודות מעין אלה לא הועמדו למכירה פומבית זה לפחות 10 שנים, ולכן קיימת אפשרות שערך התעודה אף גבוה יותר.

"אני אחד משניים־שלושה אספנים בארץ של תעודות מניות ואיגרות חוב ואני מוכן לרכוש תעודות מניות מהסוג המוזכר בכתבתך ואחרות הקשורות לפלשתינה־א"י, למדינת ישראל ולנושאים יהודיים בכלל." (מספר הטלפון של ברלב 03-5494828).

שמונה יצרני תנורים

הטעתי בהגזמה בפסימיות כאשר כתבתי בטור זה ("תנור שכיט לא מחליפים", 22.5) כי מאז נסגר המפעל של משפחת שכיט בשנת 1983 לא מייצרים בארץ תנורים, והשוק מוצף בתנורי יבוא. ליתר דיוק הארץ אמנם מוצפת בתנורי יבוא, אבל יש ויש ייצור תנורים בארץ, כפי שעולה ממכתבו של שרגא ברוש, בעצמו יצרן תנורים ביבנה ויו"ר ארגון יצרני תנורי בישול ואפייה בהתאחדות התעשיינים:

"... כיום קיימים בארץ שמונה יצרני תנורי בישול ואפייה, המייצרים ומשווקים כ־50% מהתנורים הנמכרים בארץ, ורק 50% הנותרים הם מיבוא מתחרה, כאשר לתנורים מתוצרת הארץ יש יתרון יחסי, הן באיכות והן במחיר".

כיצד בא שם אותי ברוש במקום ומוסיף: "אין כל חדש בעובדה שציינת, כי תנור מתוצרת הארץ משרת אותך כ־15 שנה, ובעלות תיקון נמוכה ימשיך לשרת עוד שנים רבות. עובדה זו ידועה לנו, יצרני התנורים, וגם לארגוני הצרכנים, ואנו מנסים לשכנע בזאת גם את ציבור הצרכנים הפוטנציאלי... רק הפיתוי לרכוש שמות מותג 'מפוצצים' גורם לצרכנים הלא־מבוססים להתפתות ולרכוש תנורים מתוצרת חוץ...".

קנאת אשת היועץ

אורה גוית היא אשת יועץ מס מאשקלון, שלא נראו לה הדברים שכתבתי בטור זה בעניין טופס הדו"ח השנתי למס הכנסה ומילויו ("אירוע טוטו מוח", 1.5). להלן קטעים ממכתבה המאלף:

"... הטופס אכן מסובך, והמודך לפשט אותו הגיוני. נכון גם שיש הרבה אנשים משכילים דיים כדי למלא את הטופס השנתי בעצמם, בפרט אם עסקיהם אינם מסובכים מדי עם מלאי, התאמה לאינפלציה וכו'.

"באחת הפעמים שהייתי בשליחותו של אישי במשרד מס הכנסה הייתי אצל מפקח־מבכר, שניסה לקבסר ושאל אותי שאלה ברוח זו: בשביל מה צריך בכלל יועצי מס למילוי הטופס השנתי? הרי הטופס כתוב עברית, ומי שיודע קרוא וכתוב יכול בקלות למלא אותו בעצמו. תשובתי היתה: למלא את הטופס לא קשה. הבעיה היא לקרוא ולנתח את השומה המתקבלת ממס הכנסה ולראות אם היא אכן נכונה.

"מניסיונו של אישי ביותר מ־20 שנות ייעוץ מס מתברר, שהיו שנים ש־90% מהשומות שהתקבלו (גם אם הטופס מולא על ידי יועץ מס) היו שגויות, והבודד כלל לדעת הנישום. נקודות התורפה היו הפקידים, שהעתיקו את הנתונים מהטופס הידני למחשב ואי הדיוק שינה לגמרי את התוצאה הסופית של השומה. בדיקת נכונות השומה דורשת כבר ידיעת החוק, ואת לא יוכל הנישום לעשות בעצמו.

"קרה לנו מקרה של לקוח, שהחליט שנה אחת לפנות ללשכת הייעוץ של מס הכנסה, הנפתחת מדי שנה סמוך למועד הגשת הדו"חות ומומלצת בשידורי הרדיו והטלוויזיה. הפקיד שם מילא את הטופס חינם, אבל טופס 106 של הנישום לא היה די מפורט והתקבלה תוצאה של חיוב מס באלפי שקלים. האיש בא מבוהל ליועץ המס, שבודק גם את המסמכים הנלווים, במקרה זה טופס 106, שלח דו"ח חדש, שביטל כמובן את החיוב. אין צורך לתאר את עוגמת הנפש שהיתה לאדם זה מה'תרגיל' שניסה לעשות. את זה הוא קיבל חינם.

"לסיכום הייתי אומרת: את הטופס יש לפשט, אבל את החוק על מרבית סעיפיו סבירים ראוי הושכן ויועצי המס טוב יותר, והאמרה הפשטה, גם אם הוא משכיל".

ואני הייתי מסכם קצת אחרת: את הטופס יש לפשט, וגם את החוק, כדי שאורח מן השורה, שאינו מנהל עסקים מסועפים ומסובכים במיוחד, יוכל למלא אותו גם בלי עזרת רואי חשבון ויועצי מס.

זהב נוזלי לפנים

מאת אלעורה שפי

ביקור בחנות תמרוקים בארץ יכול להיות מביך, בעיקר למי שמכיר את מחיריהם של מוצרי קוסמטיקה בחו"ל. למראה המחירים של חלק מהמוצרים יחזו גם מי שישאלו את עצמם, אם מוכרים כאן מים כבדים או מי פנים, זהב נוזלי או קרם לחות. זה לא כבר יצא לשוק קרם פנים חדש, מלווה בפרסומות גדולות, שמחירו לצרכן 390 שקל ל־50 מ"ל. חישוב פשוט מראה, שמחיר גרם אחד הוא כ־8 שקלים. גרם זהב אפשר להשיג ב־9 שקלים.

אבל אין צורך להרחיק לכת: גם תכשירי קוסמטיקה המוגדרים כעממיים בארצות מוצאם נמכרים בארץ במחירים לא עממיים. לדוגמה, מוצרי NO.7, המיוצרים על ידי חברת Boots האנגלית ומיובאים לארץ, נמכרים כאן במחירים הגבוהים עד פי שבעה ממחיריהם בחו"ל. תכשירים נוספים של חברת Boots, בתחום האמבטיה, המשווקים תחת השם Natural Collection, נמכרים בישראל במחירים הגבוהים עד פי שניים וחצי ממחיריהם באנגליה.

כפי שאפשר להיווכח מן הטבלה, צלליות עיניים שנמכרות באנגליה ב־1.25 ליש"ט, כלומר, 5.75 שקלים, נמכרות בישראל במחיר הגבוה פי שבעה: ב־40 שקל; תחליב ניקוי באריזה של 200 מ"ל, שמחירו באנגליה 3.95 ליש"ט (18.17 שקל), נמכר בארץ ב־52.89 שקל – כלומר, כמעט פי שלושה; סומק, שמחירו בלונדון 3.75 ליש"ט (17.25 שקל), עולה בארץ 40 שקל – פי 2.3. לעומת זאת נמצאו עיפרון עיניים שמחירו באנגליה 2.75 ליש"ט, כלומר, 12.65 שקל, ואילו בארץ מחירו 15 שקל, כלומר, רק ב־19% יותר.

הדוגמאות מראות שהפערים בין מחירי המוצרים בארץ למחיריהם בבריטניה לא רק גדולים, אלא גם אינם עקביים, מה שמעורר שאלה בעניין האופן שבו המחירים נקבעים. מתקבל רושם שהיבואנים אינם מסתפקים בהעמסת כל ההוצאות על המוצר המיובא, אלא הם משווים אותו עם מחירי מוצרים דומים הנמכרים בארץ. בחלק מהמוצרים המיובאים, כשנדמה להם שהם זולים מדי, הם מעלים את המחיר בלי כל קשר להוצאות.

בטבלה נכללו גם דוגמאות מחירים של מוצרי "מקס פקטור", שרק באחרונה התחילו לייבא לארץ. גם כאן קיימים פערים, אבל הם אינם גדולים כל כך כמו אלה שבמוצרי "בוטס".

מיקי שטטוביץ, המנכ"ל של חברת "ש. שטטוביץ בע"מ", המייבאת את מוצרי "בוטס", תולה את הסיבות לפער המחירים בהוצאות בלבד: מס קנייה בשיעור של 27% ומיסוי נוסף, המסתכם בתוספת נוספת, הובלה המייקרת את המוצר ב־10%–15%. כמו כן יש הוצאות על עובדי מחסן, דיילות, פרסום ושיווק ומס ערך מוסף בשיעור של 17%.

עוד הוסיף שטטוביץ, כי מאחר שהשוק קטן, המחירים אינם גבוהים די הצורך. העלות הכללית של פרסום, למשל, מתחלקת על מחזור קטן יחסית.

אבל גם בלונדון יש מע"מ (VAT) ויש דיילות, ויש פרסום. נכון אמנם שאין שם גורמים כמו הובלה ומס קנייה, אבל לעומת זאת, היבואן אינו קונה את המוצר במחיר המוצג בחנות, אלא במחיר סיטוני.

אין ספק שבמצב הפער כלשהו בין המחירים בארץ לבין המחירים בחו"ל, אבל פער של יותר מפי שניים אינו מוצדק. ההוכחה לכך היא, שיש מוצרים שפערי המחירים בהם הם בשיעור של כמה עשרות אחוזים בלבד.

שם המוצר והחברה	תכולה	המחיר באנגליה בליש"ט	המחיר באנגליה בשקלים	המחיר בישראל בשקלים	הפער ב־%
צלליות לעיניים No.7	3 יחידות	1.25	5.75	40.00	595
תחליב ניקוי No.7	200 מ"ל	3.95	18.17	52.89	192
סומק No.7		3.75	17.25	40.00	132
אודם No.7		3.75	17.25	27.00	57
עיפרון עיניים No.7		2.75	12.65	15.00	19
שמפו Natural Collection	200 מ"ל	1.45	6.67	12.99	95
סבון נוזלי Natural Collection	200 מ"ל	1.85	8.51	19.99 במבצע 14.99	135 76
קצף לאמבטיה Natural Collection	250 מ"ל	2.09	9.61	16.99	77
קצף לאמבטיה Natural Collection	500 מ"ל	3.15	14.49	22.99	59
סומק עם מברשת Max Factor	7 גרם	3.79	17.43	39.00	124
מייקאפ, היידרפינישן Max Factor		4.99	23.00	48.00	109
פודרה קרים פאף Max Factor		3.29	15.13	31.00	105
לק לצפורניים Max Factor		2.99	13.75	19.90	45

המחירים בארץ נאספו בפרפומריות בקניון רמת גן ובחנות הבוטיק בחברה המייבאת ב־18.5.94. המחירים בלונדון נרשמו בחנויות Boots ברחוב אוקספורד בלונדון, בתחנת הרכבת ויקטוריה ובלייסטר סקואר, שבועיים לפני כן. אין שם הבדלים בין חנות לחנות.

חמאה או מרגרינה?

מחקרים חדשים מלמדים שיתרונות המרגרינה לבריאות אינם כה גדולים כפי שהאמינו בעבר, אבל גם החמאה לא קיבלה עדיין חנינה מכל ההאשמות שטפלו עליה

מאת רות קייצר־דביב

עד לפני כמה שנים נחשבו חמאה, ביצים, גבינות עתירות שומן, ומצרכי מזון נוספים מן החי, למגבירי סיכון למחלות לב בשל השומנים הרוויים, המלווים בכולסטרול, שהם מכילים. בצד האזהרות מסכנות חשר מן החי עלתה קרנה של המרגרינה, שמקורה צמחי, אין בה כולסטרול והיא נוחה לתעשיית המזון, למריחה, לאפייה ולבישול. אולם, עם התקדמות המחקר התברר כי חומצות שומניות רוויות, גם ללא הכולסטרול שבהן, מעלות את רמת הכולסטרול בדם פי כמה מאשר עושה הכולסטרול עצמו הנמצא באותו מזון. זה חל גם על חומצות שומניות ממקור צמחי, שנעשות רוויות כתוצאה מהתהליך התעשייתי (שמנים ניגרים שהופכים למוצקים).

הרכיב העיקרי של שומנים ושמנים הוא שרשראות של אטומי פחמן, שביניהם שלובים אטומי מימן. רוב סוגי המרגרינה עשויים שמן סויה, תירס או חמניות. כדי להקנות לשמנים הניגרים האלה את תחושת המוצקות של מרגרינה, היצרנים דוחסים אטומי מימן נוספים אל תוך שרשראות החומצות השומניות הלא־רוויות, בתהליך שנקרא הידרוגנציה. כך הן הופכות רוויות יותר, אך לא רוויות לחלוטין. שמנים שעברו הידרוגנציה אפשר למצוא גם בממתקים, במטוגנים, בציפויי עוגה מוכנים, בקצפות צמחיות ועוד.

שרשראות בסדר חדש

תהליך הייצור גם מסדר מחדש כמה משרשראות החומצות השומניות ומיישר את צורתן דמויית הבומרנג. השרשרת המיושרת, שאינה רוויה עדיין, קרויה חומצה שומנית "טראנס". היא מסוגלת להיצמד לשרשראות סמוכות וליצור שומן חלק, המיקשה, ובעל נקודת התכה גבוהה יותר מאשר חומצות שומניות אחרות. המרגרינה שנוצרת היא איפוא קשה דיה למריחה, אך לא קשה מדי. סוגי מרגרינה רבים מכילים יותר "טראנס" – 17%–25% – מאשר חומצות שומניות רוויות, כמו שומן חמאה, המכיל רק 2% עד 7% "טראנס".

עד 1985 העלו החוקרים ממצאים סותרים בדבר הקשר שבין "טראנס" לבין רמת כולסטרול בדם ומחלות לב. ב־1985 הורתה רשות המזון והתרופות של ארה"ב (FDA) על ביצוע מחקרים בנושא זה, אך התוצאות לא היו חד־משמעיות.

במחקר שנעשה בהולנד לפני כשלוש שנים הוכח כי דיאטה עתירת שומנים רוויים מעלה את רמת הכולסטרול הרע (LDL) בדם ב־18 מ"ג לדציליטר, ואילו דיאטה עתירת שומני "טראנס" מעלה אותה ב־14 מ"ג לדציליטר. כלומר, ההבדל בין שתי הדיאטות אינו גדול. מכאן, שלפי המחקרים אין למרגרינה יתרון בולט על החמאה לפחות בעניין אחד – ההשפעה על רמת הכולסטרול בדם.

עם זאת, גם אם ניחוס ל"טראנס" את התכונה הגרועה ביותר – העלאת רמת הכולסטרול "הרע" והפחתת רמת הכולסטרול "הטוב" – עדיין עדיפה המרגרינה על החמאה כשמדובר בסיכון למחלות לב, משום שבסך הכל יש בה אחוז נמוך יותר של חומצות שומניות רוויות. ההבדל בין החמאה למרגרינה מסתכם איפוא במספר השווה של הקלוריות בהן – כ־740 קלוריות ב־100 גרם. מעבר לזה, ההבדלים עדיין משמעותיים: בחמאה – 41% מהחומצות השומניות הן שומנים רוויים שמעלים כולסטרול בדם. במרגרינה – 11% בלבד מהחומצות הן רוויות. בין החומצות השומניות הרוויות בחמאה מצויה חומצה סטיארית, שאינה משפיעה על רמת הכולסטרול.

כדאי לציין שיש בשוק מרגרינות רכות שבהן אחוז גבוה יחסית של מים, ואחוז נמוך יותר של שומן שלא כולו עבר תהליך של הקשיה (הידרוגנציה). כלומר, במרגרינה הרכה יש פחות "טראנס" מאשר במרגרינה קשה, והודות למים שבה אפשר להסתפק בכמות קטנה יותר למריחה על פרוסת לחם.

עוד ראוי לציין שבמרגרינה מסוג קלורינה, למשל, יש רק 360 קלוריות ב־100 גרם לעומת 740 במרגרינה רגילה. אין הבדל בין מרגרינות בעלות אחוז שווה של מים, אם מקורן בשמן סויה, או חמניות. בשתיהן יש אחוז דומה של שומנים רוויים ו"טראנס". לכן קשה לקרוא למרגרינה משמן חמניות "מוצר בריאות" ואין להגיזו במדור הבריאות בחנויות.

במרגרינה, כמוצר צמחי, אין כולסטרול, ואילו בכף חמאה יש 25–30 מ"ג כולסטרול (ב־100 גרם יש 280 מ"ג). עם זאת, לרוב האנשים אין סיבה לדאוג מצריכת כולסטרול במישרין מהמזון. רק אדם אחד מכל ארבעה הוא בעל נטייה להעלות כולסטרול בדם כתוצאה מאכילת מזון עתיר כולסטרול (כמות הכולסטרול המותרת לאכילה מהמזון היא כ־300 מ"ג ליום). מומחי תזונה אחרים, שמעדיפים מזון טבעי על מזון מתועש, גורסים שחמאה היא מוצר טבעי ועולה בערכה התזונתי על המרגרינה המתועשת.

כל מה שנאמר עד כה התייחס לנזק של השומנים הרוויים לעורקים וללב. אך צריך להדגיש גם את הנזק של השמן הניגר (הבלתי רווי) ביצירת "רדיקלים חופשיים", אותם כימיקלים מסוכנים המעוררים תהליכים סרטניים. אלה נוצרים כשהשמן מתפרק בעת טיגון ובישול וכן בתהליכי חילוף החומרים בגוף. ההתפרקות פירושה חמצון, שגורם נזק.

תהליך החמצון אטי

ככל שהשמן רווי יותר, תהליך החמצון שלו אטי יותר ונוצרים פחות "רדיקלים חופשיים" מסרטנים. זהו יתרון נוסף של השומנים הרוויים שנחשבו רעים. הם אמנם רעים ללב, אך טובים יותר במה שנוגע לסרטן ומחלות כרוניות אחרות. כלומר, כשחמאה מתפרקת היא יוצרת פחות "רדיקלים חופשיים" מאשר מרגרינה.

עד שייקבע אחרת, כשאין בעיית כולסטרול אפשר לבחור בין מרגרינה לחמאה לפי הטעם האישי, ולהקפיד על כמויות סבירות. מי שסובל מעלייה בכולסטרול כתוצאה ממזון עתיר כולסטרול, טוב יעשה אם לא ימרח על הלחם לא מרגרינה ולא חמאה, ויסתפק בגבינות כחושות. בכלל, רצוי להקטין שומנים במזון עד כדי 25% מסך כל הקלוריות. תוספת של 1–2 כפיות שמן למזון היומי ותפריט שבו כלולים מוצרי חלב ומוצרי בשר דלי שומן, ולעתים תפריט צמחוני, נותנים כמות שומנים מספקת, בייחוד אם יש בהם מזונות מתועשים. מי שמחפש חלופה למרגרינה, ישתמש בשמן לאפיית עוגות וביוגורט להכנת רטבים.

איך לטגן

עד 1990 נהגה תעשיית המזון המהיר בארה"ב לטגן את המוצרים בשומן בקר. עם התגברות מודעות הציבור לבעיות בריאות עברה התעשייה לטיגון בשמן צמחי, אך בכך עוד לא נפתרה הבעיה. הסגנים של "מקדונלד'ס", "בורגר קינג" ואחרים, שטוגנו בשמן צמחי ניגר ומוצק, הכילו שומן "טראנס" חוסם עורקים. חברת "רוי רוג'רס" מטגנת בשיטה שונה, שבה המוצר סופג פחות שמן. בהוראת משרד הבריאות האמריקאי עובדות עכשיו עוד חברות לטיגון בשמן שאינו יוצר "רדיקלים חופשיים". בישראל, היתה "בורגר ראנץ'" הראשונה שהחלה לטגן את הצ'יפס בשמן כותנה שלא עבר הידרוגנציה.

טעויות שצריך להימנע מהן

לפי מספר הפונים לבית המשפט לתביעות קטנות – ב־1993 הוגשו כ־50,000 תביעות – אין כנראה צורך להכיר לישראלים את קיומו של בית המשפט הזה. אבל יש צורך להדריכם בהליכים: איך להגיש תביעה וכיצד לנסח אותה? איך להגיש כתב הגנה וכיצד לנסח אותו? אילו מסמכים לצרף? מה עושים אם רוצים לשנות את כתב התביעה, או ההגנה, לאחר שכבר הוגשו? איך להתמודד עם טיעוני הגנה שונים? והעיקר – מאילו טעויות להימנע, שבעטיין עלול דווקא הצד הצודק להפסיד במשפט.

תשובות לבעיות אלה ולרבות אחרות אפשר למצוא בספר המקיף (228 עמודים) הראשון שיצא לאור בשבוע שעבר, הנקרא בפשטות "תביעות קטנות". אמנם הרשות להגנת הצרכן, המועצה הישראלית לצרכנות וכן התנועה ליהדות מתקדמת הוציאו מדריכים לבית המשפט לתביעות קטנות, אבל אלה היו למעשה עלונים (התנועה ליהדות מתקדמת הוציאה גם קלטת), שנגעו רק בנקודות הבסיסיות. מחבר הספר "תביעות קטנות" הוא שופט השלום דניאל ארנסט, אשר לפני מינויו לשופט הרבה לטפל בענייני צרכנות, בין השאר כיועץ משפטי למועצה הישראלית לצרכנות.

מאחר שסדרי הדין בתביעות קטנות שונים בהיבטים רבים מסדרי דין רגילים, יש תועלת בספר לא רק למי שמתעתדים להגיש תביעות או נאלצים להתגונן מפניהן בבית המשפט לתביעות קטנות, אלא גם לעורכי דין שעמם מתייעצים הצדדים (עורכי הדין עצמם אינם אמורים להופיע בבית המשפט לתביעות קטנות). כך, למשל, כתב הגנה חייב להגיע למזכירות בית המשפט בתוך 15 יום מתאריך קבלת כתב התביעה, ואם מדובר בכתב הגנה לתביעה שכנגד, יש להגישו בתוך שבעה ימים. איחור בהגשת כתב ההגנה עלול לגרום להפסד במשפט.

יש להימנע מאיחור או מהיעדרות במועד שנקבע לדיון, שכן הדבר עלול לגרום להפסד במשפט. צריך גם להקפיד להצטייד בכל המסמכים הרלוונטיים: אם אחד הצדדים הזמין עדים שיעידו לטובתו, חשוב שיהיו נוכחים במועד. אם העדים אינם מופיעים ומבקשים לדחות את הדיון לישיבה נוספת, ייתכן שמבקש הדחייה יחויב בהוצאות, או שבקשת הדחייה לא תיענה. האל"ף־בי"ת: כלל: גם שמירה על קור רוח במשפט – יש לדבר בתור, לא לשסע את הצד האחר, לא להתווכח עמו, אלא לפנות לשופט. לא לצעוק, ואף לא לדאוג שאורחיך יהיו שקטים. וכן, לא להכחיש עובדות שהצד האחר יכול להוכיח בנקל.

פרקים נוספים בספר דנים בשלבים של קדם־משפט והדיון בבית המשפט – הצגת ראיות, עדויות, כתבי טענות, סדר העלאת טענות, ראיות הנתבע, ראיות התובע, שלב הסיכומים, בוררות ופסק הדין. ערעורים, בקשות שונות לבית המשפט, וקריה נבדיית הסכמי פשרה הם עוד נושאים הנדונים בספר. פרק אחר יוחד לתביעות נזקים בגין תאונות רכב בתביעות של עד 5,000 שקל (סכום התביעה המרבי שאפשר להגיש לביהמ"ש לתביעות קטנות).

הצימוק שבספר הוא 20 דוגמאות של פסקי דין בתחומים שונים שניתנו בבית המשפט לתביעות קטנות. נושאיהם מעסיקים כמעט כל אחד מאתנו: ביטוח, בנייה, נופש בחו"ל, אחריות למוצר, אובדן מזוודות בטיסה, דודי שמש, החזרת מוצר לחנות, הטעיית הצרכן בפרסום, מקררים, תיווך והרבה תאונות רכב.

הספר יצא בהוצאת א. אילן ומחירו 39 שקל.

איור מתוך הספר "תביעות קטנות" מאת דניאל ארנסט

חדש

משביר לכולם

"מוסבי אופנה", חנות של המשביר המרכזי (לא להתבלבל עם "המשביר לצרכן") ברחוב יגאל אלון 76 בתל אביב, שהיתה במשך שנים ספקית של ההתיישבות העובדת בלבד, עברה באחרונה שינוי. העיצוב שונה והתערך, והיא נראית עכשיו יותר כחנות מאשר כמחסן, והעיקר – היא פתוחה לכל. אמנם מי שיש לו כרטיס חבר (באמצעות מקומות עבודה שהתארגנו או ועדי עובדים, ובמובן חברי ההתיישבות העובדת) זוכה בהנחה של 10%, אבל גם בלי כרטיס חבר המחירים סבירים מאוד.

לדברי מנהל השיווק של המשביר המרכזי, אלברט בן הרוש, המחירים אצלם זולים ב־15% עד 20% בהשוואה למחירים בחנויות רגילות. ייתכן שבשווקים הפתוחים המחירים קצת יותר נמוכים, אבל חסרה בהם הנוחות שבחנות: תאיה בשפע, מיזוג אוויר, שעות פתיחה ארוכות (מ־7 בבוקר עד 8 בערב, רצוף) ומבחר הצורך – עזרה של זבניות.

הנה כמה מחירים לדוגמה: חולצות לגברים מויסקוזה: 59.90 שקל; מכנסי גברים מויסקוזה ופוליאסטר מתוצרת איטליה: 59.90 שקל; חולצות קורדרוי לגברים: 69.90 שקל; בלייזר קיצי לגברי מבחר נקי, תוצרת איטליה: 199 שקל; חולצות משי לנשים: 49.90–59.90 שקל, שמלות לנשים מויסקוזה: 39.90–79.90 שקל; מכנסי ג'ינס: החל ב־59.90 שקל; חולצות ריטטי מטריקו לילדים תוצרת ביזה"ר לבינוך: 11.90–17.90 שקל; גופיות לילדים: 9.80 שקל; מכנסיים לילדים: 9 שקלים; חליפות לילדים ולילדות: החל ב־19.90 שקל; נעלי עור לגברים מאיטליה: 120 שקל.

החנות הבאה של הרשת תיפתח בתל חנן. יש כוונה לפתוח שבע חנויות בתוך שנתיים. הבעלים של הרשת הם המשביר המרכזי (70%) ובעל רשת "כודי אנד מודה" באיטליה (30%).

למבקשים לערוך קנייה מרכזית: עדיף לעשות זאת בשעות הבוקר המוקדמות, או בשעות הצהריים. השעות העמוסות ביותר הן אחרי הצהריים והערב. החנות פתוחה גם במוצאי שבת (מ־8 עד 11 בערב); ביום ששי – מ־9 בבוקר עד 2 אחרי הצהריים.

אחד אחד

מבצרכי המזון המיובאים באחרונה ראוי לציון האורז התפרי מוכן, הידוע בכינוי "אנקל בן" ומיובא לכאן מארצות הברית. מחירו גבוה יחסית, אבל הוא נוח מאוד להכנה, וטעים, ואם מכינים אותו לפי ההנחיות (הפשוטות), הוא תמיד יוצא "אחד אחד".

סדרת אנקל בן נמכרת באריזות של 397 גרם (14 אונקיות), והיא כוללת: אורז ארוך חלוט, מחיר הבנה (מאסט קיק) – 6.30 שקל לאריזה, בזיל אין זה באג – אורז לבן ארוך חלוט בתוך שקית מיוחדת לבישול של עשר דקות בתוך השקית הסגורה – 7.70 שקל לאריזה, אורז לבן חלוט עם אורז בר בתוספת תבלינים ועשבי תיבול בתוך שקית, לבישול רגיל של כ־20–25 דקות – 5 שקלים לאריזה, אורז חום – 7.20 שקלים לאריזה.

נעלי ספורט זולות

בתוך שפע היבוא של נעלי ספורט יוקרתיות ויקרות, שמחירן בין 200 ל־400 שקל, אפשר להשיג גם נעלי סניקרס זולות ונוחות, הן מתוצרת הארץ והן מתוצרת חוץ. לדוגמה, סניקרס "סודבון" של "דפינה", העשויים מבדים טבעיים כגון פשתן, רפיה, כותנה, ג'ינס וחבל, עולים בין 49.90 ל־65 שקל הזוג. סניקרס מתוצרת "קאפל" הצרפתית, המיובאת לארץ על ידי חברת "באטי אוניברסום בע"מ", עולות בין 69 שקל לנעלי בד ו־139 שקל לנעלי עור.

למי שמעריך אופנועים

מי שמעריך את אופנועי הארלי דייווידסון ואינו יכול להרשות לעצמו לקנות אחד, יתנחם אולי בסיגריות בעלות אותו שם, שהתחילו לייבא באחרונה לארץ. הסיגריות, באריזה שחורה ועליה סמל נשר הזהב של האופנועים, הן מתוצרת "קרולינה סיגריות" האמריקאית. החברה התחילה לייצר את הסיגריות לפני חמש שנים, ולפני שנתיים התחילה לייצא אותן ליפאן. ישראל היא המדינה השנייה שאליה הסיגריות מיובאות, אומרת היבואנית, חברת דניקו סחר בע"מ.

"קרולינה סיגריות" היא בבעלות קונצרן Loews, השולט גם על חברת הטבק "לורילארד", יצרנית קנט ובעלת מותגים אחרים כמו חברת ביטוח, רשת מלונות, תקשורת (CBS), שעונים ועוד. הרווח הנקי של הקונצרן בשנה שעברה היה 122.6 מיליון דולר.

אזהרה: משרד הבריאות קבע כי העישון מזיק לבריאות.

מחירון אולמות שמחה

כ־300 מקומות שאפשר לקיים בהם אירועים נסקרים במחירון אולמי השמחה, שיצא לאור באחרונה ונקרא "דואיט אולם". במחירון, המחזיק 80 עמודי כרומו צבעוניים, מופיעים מחירים של תעריפי המינימום למנה באולמות, בבתי מלון, בקיבוצים ובגנים בכל הארץ.

המחירים מעודכנים לעונות: קיץ '94 – חורף '95, כפי שנמסרו על ידי נציגי האולמות. על פי הצילומים ומחירי המינימום אפשר לסווג מראש את המקומות הבאים בחשבון, וכך לחסוך הרבה טלפונים – אף כי לא את הריצות לאולמות עצמם. את החוברת ניתן להשיג רק בהזמנה טלפונית (03-9269244). המחיר: 15 שקל ו־5 שקלים דמי משלוח.

כשא' מתקשר לב', וג' צריכה להמתין

דין פרוטה / לאה פורת

הרשות להגנת הצרכן טוענת, שרוב לקוחות בזק מראים חוסר ידע בקשר לשירותי בזק. כדי להוכיח את הטיעון הזה הזמינו סקר אצל מכון גיאוקרטוגרפיה בקשר לשני השירותים הבעייתיים שיחה ממתינה ושירות 056. השאלה הראשונה שהוצגה לנשאלים התייחסה לחיובים בגין שיחה שמעורבים בה שלושה משתמשים: א' מתקשר לב', ובאמצע השיחה מתקשרת ג' לב'. ב' מבקש מא' להמתין כדי שיוכל לברר מי מתקשר אליו. הוא עובר לג' ומבקש ממנה להמתין עד שיגמור את השיחה עם א'. כשהוא גומר את השיחה עם א' הוא חוזר לג' ומשוחח אתה. השאלה היא: מי מחויב בתשלום על השיחות ועל זמן ההמתנה?

התשובה הנכונה היא: א' וג', שיזמו את השיחות (הם היו אלה שחייגו), מחויבים בעד השיחות וגם בעד ההמתנה. א', שהמתין עד שב' יגמור את השיחה עם ג', וג', שהמתינה עד שב' יגמור את השיחה עם א'. מסובך? לא פלא שרוב הנשאלים לא ידעו את התשובה הנכונה.

על פי ממצאי הסקר, רק 12% ידעו להשיב נכון. 37.9% מהנשאלים השיבו שרק היזום הראשון חייב בתשלום; 16.2% אמרו ששני היזומים מחויבים בעבור השיחה בלבד; 7.8% קבעו שכל השלושה חייבים בתשלום, ו־26.2% השיבו שהם לא יודעים את התשובה הנכונה.

השאלה השנייה התייחסה לשירות 056. 47.9% חיוו את דעתם שיש לחבר את השירות הזה רק למנויים המעוניינים בכך; 24.1% סברו שצריך בכלל להפסיק את השירות; 7.4% השיבו כי לדעתם צריך לחבר את השירות לכולם, עם מתן אפשרות לניתוק (כמו המצב היום); 1.9% חשבו כי צריך לחבר את השירות לכולם בלי אפשרות ניתוק; ל־18.8% לא היתה דעה בעניין.

במלים אחרות, רוב הנשאלים היו בדעה כי המצב היום אינו משביע רצון. אכן, באחרונה, לאחר מאבק ממושך שניהלה הרשות להגנת הצרכן, החליטה שרת התקשורת כי החל ב־1 ביולי תבוטל ההצמדה האוטומטית של בעלי הטלפון לשירות זה, ורק מי שיבקש יקבל אותו.

עם זאת, היה גם ממצא חיובי בסקר. המשתתפים נשאלו גם לדעתם על רמת השירות הכללית של בזק והתברר, לפי התשובות, כי רוב הציבור מרוצה בהחלט מהשירות: 25.7% הגדירו את השירות טוב מאוד; 35.6% הגדירו אותו טוב ו־24.4% הגדירו אותו כמשביע רצון. כלומר, 85.7% היו מרוצים. רק 10.3% תיארו את השירות כטעון שיפור, ו־4% אמרו שהשירות גרוע.

תרומה ומע"מ בצדה

בעניין שירות 056 הגיעה למערכת תלונה מסוג לא שכיח, ששלח הקורא ש"ס. לפני כשלושה חודשים הוא תרם סכום של 18 שקל למרכז למען העיוור באמצעות שירות 056. כשהגיע החשבון התברר לו, שחויב גם במע"מ בסך 3.06 שקלים. מדובר אמנם בסכום זניח, אמר, אבל הוא מבקש לדעת, מדוע מחייבים תרומה במע"מ.

על שאלה זאת השיב דובר בזק, זכריה מיודוצקי, שכל החיובים בשירותי 056 מחויבים על ידי שלטונות המס בתשלום מע"מ. והגם שיש מקום לפטור תרומות ממסים, לא בזק היא הכתובת לכך, שכן כל חלקה של החברה בשירותי 056 הוא במתן התשתית הטכנית.

עם זאת הציעה בזק למרכז למען העיוור לפנות לרשויות המס כדי לקבל פטור. עד לקבלת פטור הוצע למרכז למען העיוור לפרסם, לידיעת התורמים ולכל המעוניין, כי כל עוד לא קיבל אישור לפטור מחויבת התרומה בתשלום מע"מ.

על קיבה רכה

יבואנים חייבים על פי החוק לתרגם במדויק את הוראות השימוש של היצרן בחו"ל. נאמן לחוק תירגם היבואן של טבליות ויטמין סי טבעי 500 מ"ג (מנוף בע"מ) את הוראות השימוש של היצרן "טבליות דואג" מונקובר, קנדה.

הבעיה היא, שאחרי התרגום קשה קצת להבין למה התכוון היצרן: האם נטילת הטבליות "על קיבה רכה", דורשת עיסוי של הקיבה על מנת לרכך אותה, או שהוא מתכוון לקיבה רכה במובן צואה רכה, כמו שנהגו לכתוב לפני שנים רבות? עניין אחר הוא צורת נטילת הטבליות: שם המוצר – טבליות למציצה, אבל בהוראות נאמר "ללעוס הכדור לפני הבליעה". והשאלה היא, האם צריך למצוץ את הטבליות ואחר כך ללעוס אותן, או קודם ללעוס ואחר כך למצוץ?

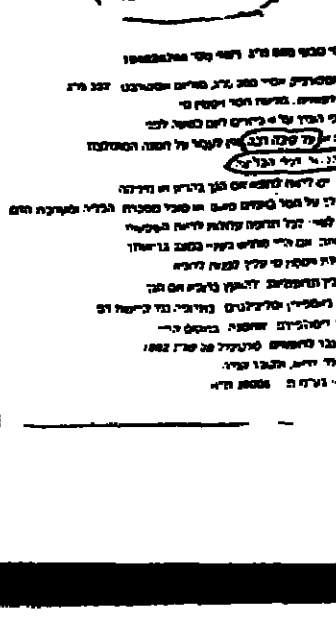

هكذا من الاصل

صكنا من الاعمل

שוק ההון

עורך גיא רולניק

לידר

קפיטל תנסה לגייס 15 מיליון שקל פחות מחודשיים לאחר שהנפיקה מניות יוצאת השבוע קפיטל עם הנפקה נוספת, הפעם של אג"ח להמרה. ביום חמישי, 30 ביוני, תנסה החברה לגייס 15 מיליון שקל לפי מחיר המינימום. האג"ח צמודות לדולר ונושאות ריבית של 7%. הן מונפקות בפרמיה של 67%, בהתבסס על שער המניה ביום חמישי האחרון.

לאומי: ירידה ניכרת ברווחיות החברות. אחת הסיבות שמציינים כלכלני בנק לאומי לירידות השערים בשבוע שעבר היא החשש כי רווחיות החברות תהיה נמוכה גם ברבעון השני. הסקירה כוללת השבוע טבלה של יחסים פיננסים, שחושבו מתוך מדגם רחב של חברות נסחרות:

יחסים פיננסיים

	רבעון ראשון 1993	רבעון רביעי 1993	רבעון ראשון 1994
מספר חברות במדגם	512	533	495
שיעור רווח גולמי	27.7%	26.3%	25.5%
שיעור הנהלה וכלליות	16.2%	16.2%	15.8%
שיעור רווח תפעולי	10.4%	7.6%	8.7%
שיעור הוצאות מימון	1.4%	0.5%	3.3%
שיעור רווח נקי	8.6%	6.3%	4.7%
שיעור הכנסות אחרות	1.4%	1.2%	1.1%
התחייבויות להון עצמי	64.6%	59.8%	64.7%
סך הכנסות במש"ח	19,733.3	22,846.7	21,952.9
הכנסה ממוצעת לחברה במש"ח	38.5	42.9	44.4

מהטבלה אפשר לראות כי למרות עלייה בסך ההכנסות וההכנסה הממוצעת לחברה, נרשמה בחברות ירידה ניכרת בשיעור הרווחיות הגולמית ברבעון הראשון של 94'. גם בשיעור הרווח התפעולי נרשמה ירידה, בהשוואה לרבעון המקביל ב-93'.

פועלים: השוק ימשיך בתנודתיות. גם כלכלני בנק הפועלים מתייחסים לתוצאות הרבעון השני: "האם תיתכן הפתעה מסוימת לחיוב בדו"חות המספים לסיכום הרבעון השני של השנה, בעיקר בחלק התפעולי? הסיכויים לכך אינם רבים... לפיכך נשאלת השאלה האם ירידות השערים המתמשכות כוללות כבר את כל הנתונים האלה במלואם? תשובה חד משמעית לכך אין בנמצא. לכן, בינתיים נראה כי השוק ימשיך בתנודתיות וזה הזמן לבחון מחדש את גודלו הרצוי של החלק המנייתי".

מועדים בבורסה

תאריך	נייר	אירוע
26.6	פרטנטיקה	אקס הטבה 20%, הקצאה 30.6.94.
27.6	כמיפל	אקס דיוידנד 7.71%, תשלום 18.7.
28.6	משכן אג"ח 40	אקס פדיון חלקי, תשלום 27.7.94.
	יום מסחר אחרון באופ'	עשות 1, לניק בניין 1, פמס 1, מפעיל 1, אינטרסקל 1, לידר א, אמת 1, אלוני חץ 2, כיתלאמבי 1, רסקו 2, ירושלים 3, צור 3, צור 6. יום מימוש אחרון 30.6.94.
30.6	פועלים הנפקות 18	אקס פדיון חלקי, תשלום 29.7.94.
	תדיראן צריכה אג"ח א	פדיון סופי.
	דוניץ	אקס דיוידנד 16.885%, תשלום 15.7.94.
1.7	פיתוח תעשייה	אקס דיוידנד מבכורות 2%.
		ג, גג, גגג – 1.5%. תשלום 15.7.94.
3.7	אקס פדיון חלקי באג"ח	ביג'ל משכנתאות אג"ח 44, אלרוב ב,
		אלרוב ב, רלוהא 1, לאומי מימון 168,
		כלל הנפקות יא, תשלום 25.7.94.
	פמס	אקס דיוידנד 70%, תשלום 25.7.94.
4.7	מפעיל	אקס דיוידנד 10%, תשלום 7.8.94.
5.7	שוק משני אג"ח 81	פדיון חלקי, תשלום 12.7.94.

* מקור: בנק המזרחי

על המפולת, החיים הקלים ודעיכת זוהרם של כוכבים

השבוע בבורסה

גיא רולניק

1. אחת הנחמות הבודדות שנותרו לנו בימים אלה היא ש"הרבה יותר גרוע זה כבר לא יכול להיות". בימים כתיקונם גם בוודאי היו הנפילות של סוף השבוע בוול סטריט מדאיגות מאוד את המשקיעים במניות הישראליות בניו יורק בפרט, ובבורסה בתל אביב בכלל.

מדד הדאו ג'ונס ספג ביום ששי ירידה חריפה של 1.7% והשלים ירידה שבועית של 3.7%. מדד הנאסדא"ק – הבורסה הממוחשבת שבה נסחרות מרבית הישראליות – ספג ירידה של 1.3% והשלים ירידה של 5.3%.

> קטונו מלהכריע בוויכוח האם פני המשק למיתון או לצמיחה. אבל ככל שנוקפים הרבעונים מתחזקת בנו ההערכה כי אחת הסיבות העיקריות לנפילת שוק המניות היא ההתנפחות של המניות במחצית השנייה של 93'

אלא שלאחר שמרבית ה"ישראליות" כבר נחתכו בכ-70% ממחירי השיא שלהן – כמה גרוע יותר זה כבר יכול להיות? מעמק הבור שבו המניות בתל אביב למשקיעים בחצי השנה האחרונה – הנפילות של סוף השבוע בניו יורק נראות כבר פחות מאיימות.

2. בדיעבד הכל נראה כל כך פשוט. פתאום – ברור לנו שהירידות היו מתבקשות. עכשיו – מובן מאליו שמכפיל ממוצע של 25 הוא גבוה, היום זה ברור – ויאלי שמכפילים של 40 לחברות בכר"ם הן טירוף. בניתוח לאחור ברור גם מה איפשר למניות להתנפח למחירים המטורפים ששררו כאן בסוף 93'. כן – עכשיו, כשכל חברה בורסאית ופרטית בישראל מוצגת בחצי מחיר – הכל כל כך פשוט, הגיוני, מתבקש וכלכלי.

3. גם אם הצמיחה במשק תראה בצורה משמעותית, גם אם יתגשמו התחזיות השחורות ביותר ואכן אנחנו מתקרבים ל"מיתון", גם אם כל התחזיות האופטימיות של בנק ישראל המוצגר יתבדו – עדיין ברור שהמפולת בשוק המניות לא נגרמה רק כתוצאה מצפייה לשינוי בתנאי הצמיחה של המשק. אם נפרוק חברות רבות בבורסה פרטנית, נגלה כי במקרים רבים לא היתה הצדקה למחירן גם על פי התחזיות האופטימיות ביותר שהיה אפשר להמציא בינואר.

קטונו מלהכריע בוויכוח האם פני המשק למיתון או לצמיחה. אבל ככל שנוקפים הרבעונים מתחזקת בנו ההערכה כי אחת הסיבות העיקריות לנפילת שוק המניות היא ההתנפחות של המניות במחצית השנייה של 93'. היו שורה של פרמטרים אחרים שהשתנו – כמו השלום שקצת התרחק – אבל לא הם אחראים לנפילה של 40% בשוק המניות.

אז אל נא נעשה לעצמנו חיים קלים. המפולת בבורסה לא הגיעה רק בגלל שינויים מקרו כלכליים ואירועים חיצוניים. הכתובת היתה

> כמעט כל ה"כוכבים" בעולם העסקים, וה"הכוכבות" בזירות המניות בשנים 92' ו-93' הם גם אלה שנפלו השנה הכי עמוק

על הקיר. הכתובת הזאת הורכבה מהרבה מאוד מניות מנופחות של חברות קטנות ומניות יקרות של חברות גדולות. הכתובת היתה על הקיר – אלא שאנחנו, כרגיל, מיאנו לקרוא אותה. והמפולת למפולת ברמה שזה בלתי נמנע.

4. ככל שהן מצליחות יותר – כך הנפילה תהיה כואבת יותר. החודשים האחרונים לימדו אותנו כי הכלל הזה עובד בבורסה בשיטתיות. כמעט כל ה"כוכבים" בעולם העסקים, וה"הכוכבות" בזירות המניות בשנים 92' ו-93' הם גם אלה שנפלו השנה הכי עמוק.

הנה, למשל, הגרף של ענף הנדל"ן. אינטואיסיזיות נדל"ן מתקשר אצלנו כהשקעה סולידית. בפרט, מגזר הנדל"ן בבורסה בתל אביב התגלה כמסוכן ביותר. בשנה שעברה שעטו המניות במהירות, על רקע עליות המחירים במגזר הקרקע. המחירים עוד לא ירדו – הם עדיין עולים – אבל בבורסה כבר חוששים.

סנטימנט שלילי במיוחד רווחים היום המשקיעים לכל היזמים ואנשי העסקים שהצטיירו כ"מצליחנים" בבורסה. כאלה שידעו להשתמש בבורסה הגואה לקידום עסקיהם. מריו לניק נחשב ליזם האגרסיבי ביותר בתחום הנדל"ן, וכמי שיודע להשתמש במנוף הבורסה. הוא הנפיק כל חודש, הרוויח על עסקות ענק כל שבוע. המניות רצו והמשקיעים מחאו כפיים. החודש התרסקו המניות ולניק הכוכב מוצא עצמו עוסק בהסברים.

מוטי גורה היה סמל הזריזות בבורסה. גורה, כך אמרו, מסמל את הדור הבא של יזמי הטכנולוגיה. מבין לא רק ברכות תקשורת, ב"האבים", ב"נתבים" ובצ'יפים אלא גם במניות, בהנפקות ובמכפילים. היום גורה מנסה להסביר לכולם שהוא לא פושט רגל. אבל – לפי התשואה שבה נסחרות איגרות החוב שלו בבורסה – ברור כי מעטים מוכנים להמר עליו היום.

אליעזר פישמן נחשב בקרב שורות גדולות של הקהילה העסקית לגורו של הנדל"ן. באפריל 94' – לאחר המפולת הראשונה בשוק המניות – העריכה חברת אנ.סי של בנק לאומי את חברת דרבן שבבעלותו ב-200 מיליון דולר – כפול ממחירה בבורסה. אז: היום השוק בורח מה"גורואים". ביום חמישי ירדה המניה ב-9% נוספים, לאחר שסבלה מהיציעים כל החודש. נכון להיום היא נסחרת בשווי שוק של 43 מיליון דולר.

5. המפולת הזאת משנה את כל דרכי החשיבה של השחקנים בשוק ההון ומסביב לו. מושגים של סיכון, מחיר, תשואה, מנהלים, אמינות, פשיטת רגל, שכר – מקבלים היום תוכן חדש. כולם חושבים אחרת, מי יותר בקיצוניות ומי פחות בקיצוניות. מניות, איגרות חוב להמרה, אופציות – על כולן מסתכלים היום המשקיעים מזווית חדשות לחלוטין. בינואר מכפיל 12 היה זול, מגוחך. גם היום הוא עדיין נמוך מהממוצע. אבל איש לא יקפוץ בהתלהבות כשיציעו לו לרכוש מניה במכפיל 12. שום דבר כבר לא ברור. הכל חשוד.

> מושגים של סיכון, מחיר, תשואה, מנהלים, אמינות, פשיטת רגל, שכר – מקבלים היום תוכן חדש. כולם חושבים אחרת

6. פשיטת רגל, למשל, היא נושא שאליו לא נדרשו מרבית השחקנים בשוק ההון כבר זמן רב. הכל גדלים, כולם עשירים וכולם רק קונים ומתרחבים. כך התרגלנו בשנים האחרונות.

הנה – כלי שכמעט הרגשנו – יש לנו לפתע שורות ארוכות של חברות שאיגרות החוב שלהן נסחרות בתשואות כפולות, משולשות ומרובעות מהתשואה של איגרת חוב ממשלתית. כן – תשואות אלה לא משקרות – מישהו כאן הפסיק לחשוב רק על "אופציית ההמרה" הוא גם לא כל כך מתעניין בריבית. הקרן. הקרן היא שמדאיגה אותו.

7. חוץ מפומפים כלכליים כמו דולרן, גבינגטר, תפן ועוד קומץ מניות בודדות שהצליחו לעלות השנה – יש רק אפיק אחד גדול בשוק ההון הישראלי שהניב למשקיעים בו תשואה ריאלית מ-1 בינואר 94' – איגרות החוב הקצרות.

בחודשים האחרונים יש מנהלי תיקים רבים בעיר שמחסלים את תיקי המניות שלהם ומעבירים את הכספים לאיגרות חוב קצרות. אחת הסיבות לכך עשויה להפתיע אולי: מנהלי התיקים מרגישים מחויבות להחזיק ניירות ערך מכל סוג שהוא בתיקים. "בשביל תפ"סים הלקוחות לא צריכים אותי. הם יעזבו", הסביר זאת אחד הברוקרים.

צוחק אותו ברוקר. גליל 3751 אכן נראה הרבה יותר מתוחכם ומקצועי כשהוא מופיע בתדפיס של החשבון ניירות הערך, מאשר תפ"ס, פר"י או פק"ע. אבל – אם החלטתם כי רב לכם משוק המניות וכבר עשיתם את ההחלטה לחסל את תיק המניות – אולי אתם לא חייבים להמשיך לשלם את ה-1%, 2%, או 3% השנתיים למנהל התיקים. אג"ח קצרות או תפ"ס אפשר באמת לקנות לבד.

> יש לנו לפתע שורות ארוכות של חברות שאיגרות החוב שלהן נסחרות בתשואות כפולות, משולשות ומרובעות מהתשואה של איגרת חוב ממשלתית. כן – תשואות אלה לא משקרות – מישהו כאן הפסיק לחשוב רק על "אופציית ההמרה" הוא גם לא כל כך מתעניין בריבית. הקרן. הקרן היא שמדאיגה אותו

דרבן – אפילו פישמן איבד 70% מהשיא

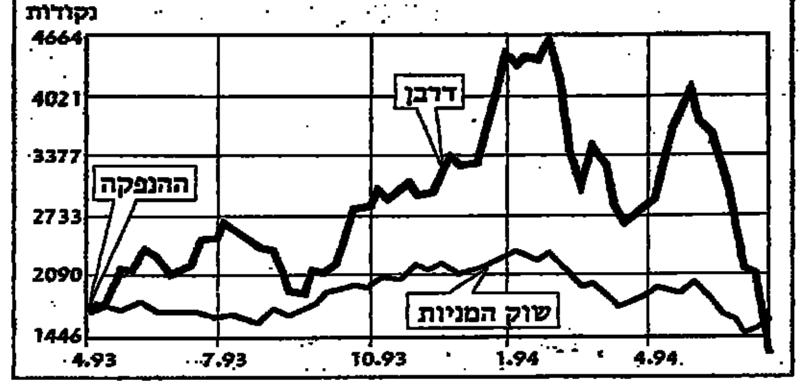

נוהרים בנדל"ן, מפחדים ממנופים

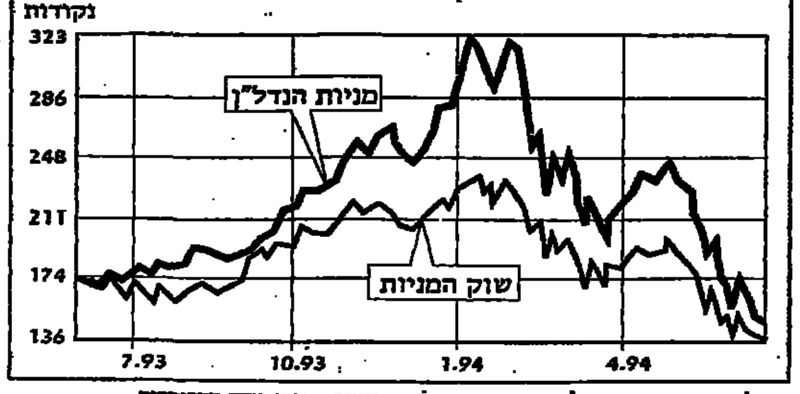

השבוע שעבר – נתונים עיקריים

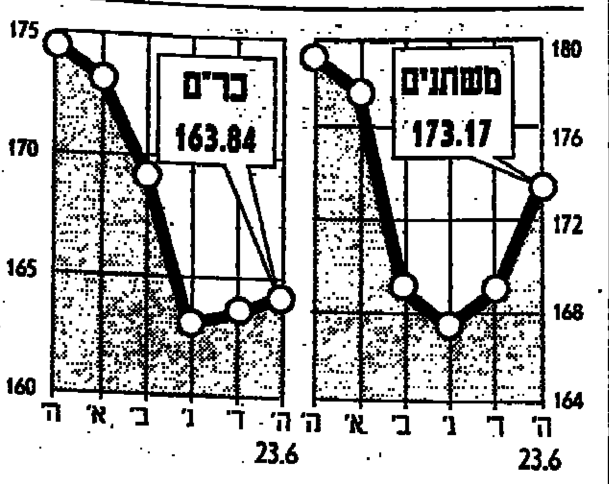

סנטימנט שלילי לנדל"ן ממונף

ישג'ו, אחת החברות שיצאו לאחרונה בהנפקה ללא חיתום, הלכה בשבוע שעבר בדרכן של רוב ההנפקות בחודשים האחרונים ואיבדה אחוזים ניכרים ממחירה בימים הראשונים למסחר. מניות ישג'ו החלו להיסחר ביום שלישי בשבוע שעבר, ובשלושת ימי המסחר הראשונים זימנו ביש גד למשקיעים איבוד 37% ממחירן. הנפקת מנתור דינמי, שיצאה אף היא ללא חיתום החלה להיסחר יום קודם כן, ירדה בארבעת ימי המסחר הראשונים שלה ב-23%.

מניות אראקום המשיכו להישחק בשבוע שעבר. שער המניה הגיע ביום חמישי לשפל של 94 נקודות – 93.6% מתחת לשער השיא של 1,460 נקודות. את הירידות בשבוע שעבר אפשר אולי להסביר על רקע דחיית האסיפה הכללית של החברה.

האסיפה המקורית, זו של בעלי המניות וזו של בעלי איגרות החוב של החברה, היתה מתוכננת ל-24 ביוני, אולם היא נדחתה למועד מאוחר יותר. ללא קשר לאסיפות, ביום חמישי הוגשה תביעה ייצוגית נגד מנכ"ל אראקום, מוטי גורה, ונגד החברה האם שלה – הארים אריקום. התביעה, בסכום של 55.5 מיליון שקל, הוגשה על רקע ביטול ההחלטה להכניס לאראקום את החברה הבת של הארים – האגס – תמורת הקצאת מניות.

ניירות הערך של קבוצת מריו לניק ירדו בשבוע שעבר חזות. הירידה הגדולה ביותר היתה של החברה הבת – לניק מסחר – שנפלה ב-34%. החברה האם, לניק בניין, ירדה ב-28% והחברה הבת השנייה, לניק תעשיות, ירדה ב-24%. ירידות אלה נבעו, ככל הנראה, מסנטימנט שלילי לחברות העוסקות בענף הנדל"ן – ובמיוחד לחברות ממונפות בתחום זה. בשוק נשמעות יותר ויותר הערכות שלפיהן מחירי הנדל"ן צפויים לשנות כיוון ולרדת. חברה נוספת, שאינה קשורה ללניק אך קשורה לענף הנדל"ן, היא דרבן שבשליטת אליעזר פישמן. דרבן ירדה בשבוע שעבר ב-29%.

מניות ציקלון ירדו בשבוע שעבר ב-32%, אף על פי שבשוק הופרחו שמועות עקשניות על פיהן החברה מנהלת משא ומתן עם מקדונל דאגלס.

בין העולות ניתן לציין את אורביט, שעלתה בשבוע שעבר ב-15%. אורביט מסרה לפני כשבוע הודעה חיובית על פרויקט גדול שקיבלה. בשבוע שלפני ההודעה הספיקה אורביט לרדת ב-20%. מניה נוספת שעלתה – בשיעור 7% – היא אלעד מלונות (לא מופיעה בטבלה). עלייה זו נבעה מהערכת שווי שביצעה חברת מ.ש.ק.

20 המניות הטובות והגרועות בשבוע שעבר

המניות הטובות	העלייה ב-%	המניות הגרועות	הירידה ב-%
1. חסין אש	+29%	1. יש גד	-37%
2. רובוטרום	+15%	2. ברוך 1	-37%
3. אורביט	+15%	3. ים תיכון	-36%
4. כנרת	+15%	4. אראקום	-35%
5. יוניבאר 1	+14%	5. לניק מסחר	-34%
6. ישרס 5	+13%	6. קומפיולייט	-33%
7. נקה	+12%	7. אופמן	-32%
8. בולוס שיש	+11%	8. ציקלון 1	-32%
9. ישראמקו	+11%	9. דרידה	-31%
10. גרופית	+9%	10. דרבן	-29%

* מקור: בנק הפועלים

יוני השחור – לא רק אצלנו

השבוע בעולם

טל הראל

קרוב לוודאי שחודש יוני ייזכר כחודש שחור לא רק עבור שוק ההון הישראלי ומשקיעיו, אלא גם עבור שוקי ההון בעולם ובמיוחד באירופה. בחודש זה נפלו המחירים בבורסות המרכזיות באירופה לשפל שגם הפסימים מבין האנליסטים לא חזו.

כבר מראשית החודש סבלו הבורסות משחיקה במחירים, בעיקר על רקע חוסר הוודאות לגבי מדיניות הריבית בגרמניה, החשש לאינפלציה והעלאת הריבית בארצות הברית וההיחלשות בשוקי האג"ח האמריקאים והאירופים.

המגמה השלילית הוחרפה לפני שבועיים, כאשר מחירי הסחורות המאמירים בארצות הברית הגבירו את החשש לאינפלציה שם ולחצו עוד יותר על מחירי האג"ח בארה"ב ואירופה – ובעקבותם גם על הבורסות. סוף השבוע שעבר נחתם בירידה של כ-4% עבור מדד דקס בפרנקפורט ומדד סי.איי.סי בפאריס, וכמעט 5% בציריך.

את להחרפת הירידות בשבוע החולף ניתן ביום ששי הקודם, כאשר שער הדולר החל לצנוח בעקבות הודעתו של הכלכלן הראשי של הקונפרנס בורד, כי הוא צופה שהמטבע האמריקאי יירד בעוד 10% לפחות מול המארק עד סוף 95'.

במהלך צניחתו חצה הדולר את רמת ה-1.627 מארק – רמת תמיכה טכנית חשובה – והדבר נתן אות למשקיעים להתחיל להיפטר מהמטבע האמריקאי במהלך השבוע. להיחלשותו של הדולר תרמה גם הידיעה כי הגירעון המסחרי של ארצות הברית עלה באפריל ב-22% – כפול מהגירעון הצפוי.

בנוסף לכך, העלייה התלולה במחירי הסחורות (במיוחד נפט, גרעינים, נחושת ואלומיניום) הגבירה את החשש מאינפלציה והביאה את מחירי האג"ח בארצות הברית ביום ששי לשפל חדש.

בעקבות זאת ירדו ביום ששי שעבר המחירים בוול־סטריט. מדד דאו ג'ונס נחלש ב-0.92% – ועם פתיחות המסחר ביום שני, כשניכר היה שצניחת הדולר נמשכת, ניתן האות גם לירידות באירופה: המחירים בבורסות פרנקפורט, פאריס, בריסל וציריך הגיעו לרמתן הנמוכה ביותר ב-94'.

גם בוול־סטריט נמשכו ביום שני ירידות המחירים שהחלו ביום ששי, ומדד דאו ג'ונס נחלש ב-1.2%: המשקיעים האמריקאים, בנוסף לצרת האינפלציה והדולר, נבהלו גם מהיקף הירידות באירופה.

המצב לא השתפר ביום שלישי, כשהדולר המשיך לצנוח והגיע במהלך המסחר באירופה לרמתו הנמוכה ביותר מול הין מאז מלחמת העולם השנייה – 98.85 ין, וירד אל מתחת לשער 1.59 מארק. בעקבות זאת המשיכו גם המחירים באירופה לרדת, אם כי במידה מתונה יותר.

יוצאת דופן לטובה (כרגיל בזמן האחרון) היתה הבורסה במילנו, שהתאוששה ב-1.16% לאחר פרסום נתוני אינפלציה טובים (מילנו גם היתה הבורסה היחידה מבין הבורסות המרכזיות באירופה שסגרה את השבוע שעבר בעלייה).

גם בוול־סטריט נמשכו ביום שלישי הירידות ומדד דאו ג'ונס נחלש ב-0.94%, עם התגבשות ההכרה כי עליית מחירי התשומות וההיחלשות הדולר לא יותירו בידי הפדרל ריזרב ברירה אלא להעלות את שער הריבית בארה"ב.

במיוחד סבל מירידות מחירים מגזר מניות ההייטק, בשל הודעת חברת לוטוס על רווחים נמוכים מהצפוי עבור הרבעון השני של 94'.

ביום רביעי נרגעו קצת הרוחות הבורסות באירופה, כמו גם בוול־סטריט, נסגרו בעליות קטנות. גם ביום חמישי היו הבורסות באירופה רגועות, אך היחלשות מחודשת בשער הדולר לקראת סיום המסחר באירופה, והירידה שולה בעקבות זאת במחירי הסחורות בטרם גררו גם את וול־סטריט, ומדד דאו ג'ונס נסגר בירידה של 0.75%.

עתה ברור היה מה יקרה עם פתיחת המסחר באירופה ביום ששי, אך אף אחד לא צפה את ניסיון הנפל של הבנקים המרכזיים לתמוך בשער הדולר – ואת תוצאותיו:

הבנקים המרכזיים של 16 מדינות, בראשותה של ארה"ב, רכשו יותר דולרים בסכום משוער של 5 מיליארד דולר, אך ללא הועיל. הקרנות הגדולות המשיכו להיפטר מהמטבע האמריקאי ובסוף המסחר בניו יורק נסגר הדולר בשער נמוך מזה של יום חמישי.

בעקבות זאת שוב התמו כל הבורסות האירופיות את המסחר בירידות (חוץ מהבורסה של מילנו). מדד פייננשל טיימס בלונדון ירד ב-2.24%, מתחת לרמת התמיכה החשובה של 2,900 נקודות, ובפאריס ירד מדד סי.איי.סי ב-1.65%.

בניו יורק ירד מדד דאו ג'ונס ב-1.68% לאחר שמחירי האג"ח הגיעו שוב לשפל היסטורי חדש.

מדד	מניה יום ו'	שינוי שבועי ב-%	שינוי מ-1.1.94 ב-%
דאו ג'ונס (ניו יורק)	3,636.94	-3.20	-3.12
אס אנד פי (ניו יורק)	442.8	-3.41	-5.06
אימקס (ניו יורק)	426.3	-3.17	-10.67
נסד"ק קומפוזיט (ניו יורק)	703.27	-5.3	-9.47
פייננשל טיימס (לונדון)	2,876.6	-4.84	-15.85
דקס (פרנקפורט)	2,005.31	-2.21	-11.53
ניקיי (טוקיו)	20,766.75	-3.45	+19.23
האנג סנג (הונג קונג)	8,881.6	-2.56	-25.29
סי.איי.סי (פאריס)	1,907.82	-1.49	-15.92
מיבטל (מילנו)	11,199	+0.92	+11.99
אס.אם.איי (ציריך)	2,577.2	-1.92	-12.87

בסיכום שבועי התמונה עגומה ביותר: בלונדון נחלש מדד פייננשל טיימס ב-5%, בפרנקפורט ב-2.2%, בציריך ב-2% ובפאריס ב-1.5%. אמנם, הנפילות של השבוע החולף אינן חדות כמו אלה של השבוע הקודם, אך הן חמורות במיוחד משום שהן הורידו את המדדים בבורסות כמו לונדון ופרנקפורט מתחת לרמות תמיכה חשובות, בהן קיימות פקודות מכירה אוטומטיות רבות. פירוש הדבר הוא שקשה יהיה עוד יותר לבורסות להתאושש מהירידות במחירי המניות.

בנוסף לכך, חודשי הקיץ היו אמורים להיות תקופת ההתאוששות של הבורסות מהמגמה השלילית שאחזה בהן מאז סוף 93'.

התחזית לשבוע הנוכחי עגומה אף היא, לאור ניסיון הנפל לתמוך בדולר והתפטרותו של ראש ממשלת יפאן ביום ששי. למעשה, כבר עתה מביעים האנליסטים לעבר הרבעון השלישי של 94', כמקור היחיד לתקווה ששנת 94' לא תיחתם בירידות מחירים.

במזרח היתה השבוע מגמה מעורבת. בראשית השבוע העיקה על טוקיו, ובעקבות זאת גם על בורסות אחרות, היחלשותו של הדולר. מדד ניקיי ירד בין יום שני ורביעי ב-4.3%, כאשר ביום שלישי חצה את רמת ה-21 נקודות, אותה עבר בראשית החודש במגמת התאוששות חזקה.

ביום חמישי החל השוק להתאושש, עם התייצבות שערו של הדולר, ומדד ניקיי עלה ב-2.2%. אך ביום ששי שוב נפלו המחירים (מדד ניקיי נחלש ב-1.3%), עקב הידרדרותו של הדולר.

קרוב לוודאי שירידות המחירים בטוקיו יימשכו גם מחר, לא רק בשל משבר הדולר, אלא גם בשל התפטרותו של ראש ממשלת יפאן עקב הצבעת אי האמון במפשלה. למרות זאת, נראה כי המגמה בטוקיו, המבוססת כולה, חיובית יותר מאשר באירופה וארצות הברית.

ניו־יורק / 24.06.94

שם המניה	מחיר מניה	שינוי יומי	שינוי יומי ב-%	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה ב-94'	נמוך ב-94'	% שינוי מ-1.1.94	במיליוני דולרים: הון עצמי	רווח שנתי	מכירות	שווי שוק	מכפיל
מדד ד"ג	3637	-62	-1.7	3705	3617			3979	3552	-3					
מדד נ'	1005	-4	-0.4					1676	1005	-40					
אינטסיקס	4 1/4	—	0					14	4 1/8	-69	15.9	-0.1	8.7	26	
אירוטפס	7 1/4	-1/4	-3.3	7 3/4	7 1/4	5700	41325	19	6 1/4	-49	15.3	1.6	9.6	34	21
אורוטק	7 3/8	-3/8	-4.8	7 5/8	7 3/8	100	738	14 1/2	7 1/4	-45	32.8	4.9	102.0	94	19
אי.סי.איי	16 1/2	-3/8	-2.2	17	15 1/2	410600	6774900	28 1/2	14 3/4	-36	268.6	66.1	316.7	1255	19
איי.אר.אס	5 1/8	-1/4	-4.7	5 3/8	5 1/8	14500	74313	26	5 1/8	-80	76.0	9.1	105.5	67	7
אי.אם.בי	2 1/2	—	0	2 1/2	2 1/2	14000	35000	45 1/2	1/2	-73	11.8	1.5	3.9	11	8
אינדיגו	14	-1 1/2	-9.7	15 3/4	14	137800	1929200	20 3/4	14	-30	50.0	-21.0	30.8	700	
אינטרפרם	18 1/4	+1/4	+1.4	18 1/4	18	500	9125	23 1/2	11	-13		4.3	51.4	114	27
אלביט	21	+1/4	+1.2	21	21	500	10500	44 1/4	20 3/4	-51	283.3	35.9	638.8	391	11
אלארין	5 1/8	-1/8	-2.4	5 1/4	4 1/2	14300	73288	10 1/4	55/64	-36	11.1	1.6	4.8	22	14
אלסינט	2	—	0	2	1 7/8	32800	65600	5 1/8	1 3/4	-58	167.0	24.9	235.1	159	6
אלרון	10 1/8	-1/2	-4.7	10 5/8	10 1/8	1400	14175	21 1/4	10 1/8	-51	162.4	8.7	636.9	176	20
אלקו' פול	8	—	0	8	8	400	3200	12 7/8	6 1/2	-38	23.5	0.2	3.7	63	264
אנדיסטס	3	—	0	3	2 7/8	3800	11400	14	2 3/4	-78	7.6	-2.8	1.5	17	
אמפל	7 1/4	—	0	7 1/4	7 1/4	4200	30450	13 1/8	7 1/8	-37	173.0	5.7	77.1	133	23
ארית	2 1/8	—	0					6 3/4	2 1/8	-64	8.3	-4.0	17.8	17	
א' חנוסק	3/4	—	0					3 1/4	11/16	-77	10.2	-0.5	7.9	8	
בי.טי.אר	5 3/4	—	0	5 7/8	5 5/8	7600	43700	19 5/8	5 3/8	-70	14.7	0.8	17.4	34	43
בת טכנול'	2 5/8	-1/8	-4.5	2 11/16	2 5/8	175600	460950	5 7/8	2 5/8	-50	21.7	-19.5	14.3	97	
באוסק	8 1/2	-1/8	-1.4	8 3/4	8 1/4	99800	848300	16	7 3/4	-46	96.3	-64.7	55.6	412	
גילת	9 1/8	-3/8	-3.9	9 1/8	9	4100	37413	15	8	-32	35.6	4.6	18.4	76	17
די.אס.פי.ג'י	7 1/2	—	0	7 1/2	7 1/2	4900	36750	13 3/4	6 3/4	-41	31.2	1.8	66.1	47	26
הכי חשוב	12 1/16	+5/16	+2.7	12 1/16	12 1/16	2400	28951	30 1/4	11	-54	124.1	3.8	156.0	110	29
הלתי קר	2 5/16	—	0	2 3/8	2 5/16	11000	25443	3 5/8	1 3/4	-23	10.2	0.1	6.5	34	306
הטימרא	3 3/4	-1/8	-3.2	4	3 3/4	14000	52500	24 1/2	3 3/4	-84	42.3	-3.4	22.8	41	
טבע	24 1/4	+1/8	+0.5	24 3/8	23 3/4	186700	4527475	34 1/2	22 5/16	-20	283.9	61.0	520.2	1334	22
סי.די.בי	1 1/2	—	0	1 1/2	1 1/2	2900	4350	4 5/8	1 3/8	-61	7.0		0.4	8	770
טכנומטיקס	4 1/4	+1/8	+3.0	4 1/4	4 1/8	38000	161500	12 3/4	3 5/8	-51	29.9	-1.1	17.7	34	
טלגרף	2 1/2	-1/4	-9.1	2 5/8	2 3/8	22500	56250	10	2 3/8	-74	7.0	-0.1		8	
טלדטה	13	-1/2	-3.7	13	13	2700	35100	18	12	-26	51.5	9.8	39.0	135	14
ישטק	5/8	-1/32	-4.7	11/16	5/8	24400	15250	2 7/16	9/16	-70	10.3	1.2	0.9	6	5
כיתל	9		0					11 7/8	8 1/2	-11	13.7	1.9	68.5	23	12
לדטס	6 3/4	-3/8	-8.5	7	6 5/8	23500	158625	12 3/4	6	-42	73.1	4.9	54.9	74	15
לאנופטיקס	7	—	0	7	7	1000	7000	18 3/4	7	-61	32.5	3.8	16.5	42	11
מג'יק	7	—	0	7 1/4	6 1/2	8600	60200	17 3/8	6 1/2	-51	19.3	2.0	18.4	28	14
מגל	5 1/8	—	0	5 1/2	5 1/8	6300	32288	9 5/8	4 7/8	-41	13.0	1.0	11.3	24	24
מריסל	4 3/4	—	0	4 3/4	4 3/4	7500	35625	13 5/8	4 1/2	-60	5.1	-2.2	0.7	40	
בייר חדה	42	—	0	42	42	700	29400	46 5/8	7/8	-2	139.1	10.6	249.5	160	15
סאיטקס	16 1/2	+1	+6.5	17	15 1/2	472900	7802850	26 7/8	15 1/4	-33	731.0	74.4	643.9	705	9
סיליקום	3 5/8	—	0	3 5/8	3 5/8	100	363	6	3 5/8	-26	6.2		1.2	15	363
סאפיאנס	3 1/2	-3/8	-9.7	3 7/8	3 1/2	83700	292950	23 1/4	3	-82	34.8	-1.8	48.3	43	
עוסט	2 3/8	+1/8	+5.6	2 3/8	2 3/8	1000	2375	6	2 1/4	-49	10.2	-1.3	27.9	16	
עידן	17/32	+1/32	+6.2	17/32	1/2	13900	7381	1 15/16	7/16	-67	14.5	-0.2	12.2	14	
עץ לבוד	7 3/4	-1/8	-1.6	7 3/4	7 3/4	500	3875	15 3/4	7 1/8	-46	21.1	2.6	100.2	23	9
עץ לבוד א	6 1/2	-1/8	-1.9	6 1/2	6 1/2	300	1950	11 7/8	7/8	-39	21.1	2.6	100.2	23	9
פי.אי.סי	25 3/4	-1/2	-1.9	26	25 1/2	6800	175100	34 3/4	25 1/4	-18	326.9	42.1	60.9	484	11
קומברס	8 9/16	-3/16	-2.1	8 3/4	8 1/4	53800	460689	15 3/8	8 1/8	-39	93.3	12.8	77.4	177	14
קיו.אס.אל	12 5/8	-3/8	-2.9	12 5/8	12 5/8	500	6313	20 1/4	12	-19					
רדא	3 1/8	+1/4	+8.7	3 3/8	2 3/4	18700	58438	10 1/8	2 7/8	-67	13.0	0.2	33.0	18	115
רובומטיקס	2	—	0	2 5/16	2	1500	3000	8 3/4	1 5/8	-74	2.7	-3.1	9.4	9	
תארפ	2 1/4	—	0	2 1/4	2 1/4	10300	23175	3 7/8	5/16	-38	42.6	-2.6	130.9	53	
תאת טכנול'	3 1/8	-1/8	-3.8	3 1/4	3 1/8	2600	8125	8 5/8	2 7/8	-62	11.4	2.4	16.1	28	11
תדיראן	15 3/8	+1/4	+1.7	15 1/2	14 1/2	50500	776438	26 1/2	14 1/2	-42	200.8	46.9	766.4	302	6
ת' ליויר	5 1/2	-1/8	-2.2	5 3/8	5 1/2	9200	50600	9 3/4	5 1/2	-41	7.3	2.8	33.2	33	12
תארוכים	5 3/8	—	0	5 1/2	5 1/4	4500	24188	8 5/8	4 1/2	-31	18.3	0.7	30.8	55	82

הנתונים מבוססים על הדו"חות של ארבעת הרבעונים האחרונים שפורסמו.

אינטרנשיונל פייפר, דסק"ש ופי.אי.סי ירכשו עד כ-2 מיליון מניות סאיטקס

וול סטריט

צבי רבין

ביולי 93', לפני כשנה לערך, הודיעה סאיטקס כי תירשם לה ירידה חדה ברווחיות. תגובת השוק היתה מכת מכירות מאסיבית ומחיר המניה ירד מ-37 דולר ל-28 דולר בין לילה. המחזור באותו לילה הסתכם ב-200 מיליון דולר. בעקבות המחזור הגבוה נפוצו הערכות בשוק כי בעלי המניות של סאיטקס – דיסקונט השקעות, אינטרנשיונל פייפר, ופי.אי.סי קנו מניות במהלך המסחר. ואכן, כעבור מספר ימים דיווחו אלה לבורסה על רכישות. בסוף השבוע הודיעו שלושת החברות כי בכוונתם לרכוש עד ל-2 מיליון מניות נוספות של סאיטקס במהלך המסחר בבורסה.

בהודעה נמסר כי הסכם הרכישה נחתם ב-23 ליוני וכי הרכישה תתבצע בתנאי השוק. כמו כן, אם תצא הרכישה הזו אל הפועל, הצי מנה תיועד לאינטרנשיונל פייפר.

חשוב להדגיש, שכלל אלקטרוניקה, שגם היא בעלת מניות גדולה בסאיטקס, התנתה את אישורה להסכם שנחתם באפשרות שבעתיד היא תוכל לרכוש כמות מניות זהה לזו שתרכוש אינטרנשיונל פייפר.

בתגובה להודעה טיפסה סאיטקס ב-6.5% למחיר של 16.5 דולר במחזור גבוה של 472 אלף מניות. אינטרנשיונל פייפר מחזיקה ב-11.89% ממניות סאיטקס, אותם רכשה במחיר של 44 דולר למניה בפברואר 92'.

חמש המניות הפעילות ביותר

שם המניה		מחיר מניה בדולרים	שינוי באחוזים	מחזור במיליוני דולרים
סאיטקס	▲	16.5	+6.5%	7.8
אי.סי.איי	▼	16.5	-2.2%	6.7
לננט	▼	6.75	-8.5%	1.5
טלגרף	▼	2.5	-9.1%	0.5
סאפיאנס	▼	3.5	-9.7%	2.9
מדד דאו ג'ונס	▼	3636.9	-1.7%	
מדד נאסד"ק	▼	703.3	-1.3%	

מסחר סוף השבוע היה סוער מאוד בבורסות בארה"ב, שרשמו ירידות חדות בעקבות הדולר הנחלש. ביום ששי, עם תחילת המסחר, החל הדולר ליפול וירד ל-1.6 דולר למארק.

בשלב זה החלו מרבית הבנקים הגדולים בעולם להתערב בשוקי המטבעות, כשהם משקיעים 5 מיליארד דולר מבסיס כדי לנסות ולמנוע את הידרדרות הדולר. אולם, התערבות מלאכותית זו של הבנקים הצליחה לאושש את הדולר לזמן קצר בלבד. הוא עלה ל-1.61 דולר למארק אך צנח לאחר מספר דקות שוב ל-1.585 דולר למארק.

בין הבנקים הבולטים שתמכו בדולר היו אלה של ארה"ב, אנגליה, גרמניה, יפאן וצרפת. הבציות בדולר גרמו כאמור ירידה של 1.68 במדד דאו ג'ונס. הבורסה שמעבר לדלפק ירדה ב-1.3% כדי למסד בירידה שבועית מצטברת של 5.3% – וכמו תמיד, הובילו את המגמה מניות הטכנולוגיה.

יציבות בכבדות וירידות בקלילות

למרות הירידות בדאו נסחרו המניות הישראליות בנו"י ביציבות, עם נטייה לירידות בקלילות. לצידה של סאיטקס בלטה טבע בעלייה של 0.5% ואילו תדיראן טיפסה במחזור בולט של 58 אלף מניות.

בצד הירידות היתה אי.סי.איי, שאיבדה 2.2% במחזור גבוה של 410 אלף מניות. ירידה בולטת נרשמה גם בטלדטה שהגיעה ל-13 דולר במחזור נמוך.

מחירים נמוכים היו גם מנת חלקה של איי.אר.אס שנגעה במחיר של 5.12 דולר. ירידות בולטות נוספות נרשמו בלננט שחזרה ל-6.75 דולר ובטלגרף שהמשיכה להדים בעוד 9% למחיר של 2.5 דולר.

חייג
02-254245-8
03-5121333/44
04-623166/7
הארץ

הנפק חברתך בארה"ב: מדריך קצר להנפקת חברה בבורסה שמעבר לדלפק

נכון, ביחס לשנתיים האחרונות, ימים אלו הם אולי הגרועים ביותר להנפיק חברה ישראלית בארה"ב. אבל בשוק הגדול והמשוכלל של ארה"ב לחברות טובות – במחיר הנכון – תמיד יהיה ביקוש. כתבה ראשונה בסדרה

שוק זר

איתן אבריאל

מעבר לרצון בעליהן של חברות לבצע הנפקה כדי להכניס שותפים במחיר טוב, גיוס כספים מהציבור הוא קודם כל מהלך עסקי, הבא לשרת את מטרות הפירמה ושאיפותיה לצמיחה. במרוצת השנתיים האחרונות עלה בישראל הביקוש למניות על ההיצע, ונראה היה כי ניתן להנפיק כמעט כל חברה.

ב-94' השתנה המצב – מטרה לא חסר, ולא ברור אם שוק ההון הישראלי יכול או מעוניין לספוג כל הנפקה. מה לעשות, בהתפתחות של 94' כרגע, כי אנחנו במצב של דבר מדינה קטנה עם כמות כסף מוגבלת.

שוקי ההון של ארה"ב, לעומת זאת, הם הגדולים בעולם. שם, במובנים ישראליים, כמות הכסף המחפשת השקעות אטרקטיביות היא בלתי מוגבלת. היקף ההון במניות בארה"ב מגיע לכ-5 טריליון דולר, כאשר מחציתו מנוהל על ידי גופים מוסדיים ומחציתו בידי משקיעים בודדים.

ההשקעות של אמריקאים בחברות זרות מסתכמות בכ-7% מסכום זה, או כ-180 מיליארד דולר, כשמעבר אל השקעות בחברות לא אמריקאיות נמצא בגידול מתמיד וצפוי להגיע לכדי 500 מיליארד דולר עד סוף המאה.

כתבה זו מתרכזת באפשרויות ההנפקה בבורסה שמעבר לדלפק, ה-NASDAQ. בורסה זו היא השנייה הגדולה בעולם במונחי מחזור (אחרי בורסת ניו יורק, ה-NYSE), אך יש בה יותר חברות רשומות לעומת אחותה הגדולה, והיא גדלה בקצב מהיר יותר – גם במונחי הנפקות וגם במונחי רישום של חברות זרות.

מספר עושי השוק משתנה ממניה למניה. כדי לרשום מניה למסחר נדרש מינימום של שני עושי שוק. במניות גדולות ונזילות יכול להגיע מספר עושי השוק לכ-40

בתחילת 94' היו רשומות למסחר בנאסד"ק לא פחות מ-322 חברות זרות, מתוכן כ-100 בדרך של ADR והשאר במניות רגילות; מהן חברות ענק זרות כמו יצרן המכוניות היפאני טויוטה, חברת אריקסון השוודית וחברת רויטרס הבריטית.

בורסת הנאסד"ק היא חברה בת של ארגון הברוקרים האמריקאי. זוהי בורסה ממוחשבת, והיא מבוססת על קיומם של עושי שוק – בדרך כלל חברות ברוקרים המוכנות להחזיק בכמות מסוימת של הון כדי "לעשות שוק" – למכור ולקנות מניות מסוימות, תמורת רווח באמצעות ההבדל שבין מחיר הקנייה למחיר המכירה.

מידע על המחירים בנאסד"ק מופיע בזמן אמת על פני יותר מרבע מיליון מסכים – בעיקר של ספקי מידע כמו רויטרס ובלומברג. המסחר בפועל מתבצע באמצעות תקשורת מחשבים אל המחשב המרכזי של הנאסד"ק. מספר עושי השוק משתנה ממניה למניה, כאשר מינימום של 2 עושי שוק נדרש כדי לרשום מניה למסחר. במניות גדולות ונזילות יכול להגיע מספר עושי השוק לכ-40, אך הממוצע עבור חברה לא אמריקאית הוא כ-11 עושי שוק.

המסחר בפועל מתנהל כך: לקוח או ברוקר רואה מחיר על אחת ממערכות המחשב, מתקשר טלפונית לאחד מעושי השוק הפעילים במניה בה הוא מעוניין לסחור, ועושה השוק מבצע עבורו את הפעולה מתוך מבחר מניות שיש בידיו או לאחר שרכש או מכר את המניה משחקן אחר בשוק – עם דיווח תוך 90 שניות למחשב המרכזי. הפעולה המדווחת מופיעה אז על כל המסכים סביב העולם.

חברה זרה יכולה לרשום את מניותיה למסחר בשתי דרכים: על ידי ביצוע הנפקה וגיוס הון חדשים בארה"ב – בין אם החברה ציבורית במדינת המקור ובין אם לאו – או, אם החברה כבר נסחרת בארץ המוצא, בישראל למשל, ניתן לרשום את מניותיה הישראליות למסחר ללא הנפקה, בדרך של ADR.

ה-ADR הוא חבילה של מניות לא אמריקאיות, אשר אוגד לחבילה הנקובה בדולרים בטווח המחירים המקובל בארה"ב (בין 10 ל-50 דולר), כאשר בנק אמריקאי משמש כנאמן לצורך יצירת החבילות, חלוקת דיווידנדים, פיצולים, הודעות לבעלי המניות וכדומה.

רוב החברות הישראליות בארה"ב ביצעו הנפקת מניות מלאה, אך יש גם יוצאים מהכלל כגון טבע והכשרת הישוב. הבחירה בין הנפקה מלאה לבין רישום למסחר ללא הנפקה בדרך של ADR, צריכה להיקבע על ידי מטרות החברה.

אם הדרישה הבסיסית היא גיוס כסף – ברור שצריך להנפיק. ואולם, אם מניות החברה כבר נסחרות, למשל בתל־אביב, יהווה הרישום דרך יעילה "להציג" את החברה לשוק ההון האמריקאי, לאפשר לעובדים או בעלי מניות שאינם מתגוררים בישראל לסחור במניות, ו"להכין את השטח" להנפקה מלאה בעתיד – אשר עשויה להיות מוצלחת יותר מאשר הנפקה ראשונה של חברה זרה ובלתי מוכרת למשקיע האמריקאי.

ההשקעה של אמריקאים בחברות זרות נמצאת בגידול מתמיד. עד סוף המאה צפויה ההשקעה בחברות הזרות להגיע לכדי 500 מיליארד דולר

כלליה, ה-ADR מתאים לחברות גדולות ומבוססות, בעוד חברות צמיחה צעירות יבחרו בדרך כלל לבצע הנפקה מלאה. חברות כגון בזק, כי"ל, מיקלים לישראל והבנקים הם מועמדות טובות לרישום ADR, בעיקר על רקע תקוות מצד האוצר להנפקתן בשוקים בינלאומיים.

רשימה עיקרית ורשימה מקבילה

בנאסד"ק, כמו אצלנו, ישנן שתי רשימות מניות – רשימה ראשית ורשימה מיוחדת עבור חברות קטנות, המבדלות בדרישות המינימליות להנפקה. הדרישות המינימליות עבור כל אחת מהרשימות מרוכזות בטבלאות המצורפות, כאשר חברות מו"פ זוכות להקלות מיוחדות להנפקה לרשימה הראשית.

מעניין לציין כי לאחר "העלאת הרף" המינימלי לרישום על ידי הבורסה הישראלית לפני כחצי שנה, דרישות הבורסה הישראלית גבוהות יותר מזו האמריקאית.

חברת הייטק צעירה יכולה, למשל, להנפיק בנאסד"ק עם הון עצמי של 2 מיליון דולר, מול מינימום של 3 מיליון דולר בישראל, ואין לה חובת הצגת עוד ספי בהיקף הרווח בתל־אביב. זוהי אחת הסיבות הבולטות מדוע עשויה חברה להנפיק מניות דווקא בחו"ל על חשבון תל־אביב. נכון לתחילת השנה נסחרו ב"רשימה הראשית" של הנאסד"ק 3,148 חברות, ואילו 1,308 חברות נסחרו ב"רשימה המקבילה".

כמו בכל בורסה אחרת, גובה הנאסד"ק עמלות רישום מחברות המבקשות להיסחר בה, אך אלה אינן גבוהות. בשלב הרישום תלויה העמלה במספר המניות המונפקות, אך בכל מקרה הסכום אינו עובר את ה-50 אלף דולר במקרה של הצלחה. עמלת רישום ראשית בסך 5,000 דולר אינה מוחזרת גם במקרה של אי־ביצוע ההנפקה. כמו כן נגבית עמלה שנתית בהיקף שלא עולה על 10,000 דולר.

הכתבה השנייה בסדרה תתפרסם מחר

תנאי מינימום להנפקה בנאסד"ק – רשימה ראשית

	חברה רווחית	חברה ללא רווח (מו"פ)
סך מאזן (ללא מוניטין)	4 מ' ד'	12 מ' ד'
רווח נקי	400 אלף ד'	
רווח לפני מס	750 אלף ד'	
מספר מניות מונפקות	חצי מ'	מיליון
שנות פעילות	3 שנים	
שווי שוק המניות המונפקות	3 מ' ד'	15 מ' ד'
בעלי מניות:		
פחות ממיליון מניות	400	800
יותר ממיליון מניות	400	400
מספר עושי שוק	2	2

תנאי מינימום להנפקה בנאסד"ק – רשימת משנית

סך מאזן	4 מ' ד'
הון עצמי	2 מ' ד'
מספר מניות מונפקות	100 אלף
שווי שוק המניות המונפקות	1 מ' ד'
מספר בעלי מניות	300
מחיר מינימלי למניה	3 ד'
מספר עושי שוק	2

אפיקים וקוטליצקי והפעם – הסיפור המלא

מאת גיא רולניק

ביום ראשון שעבר פורסמה כאן בהרחבה בקשה לתיקון כתב תביעה של משפחת קוטליצקי נגד חברת הברוקרים אפיקים, של יעקב ויינשטיין. התיקון לכתב התביעה כלל חוות דעת מומחה של ד"ר אריה עובדיה, חבר רשות לניירות ערך. בחוות הדעת פורטו שורה ארוכה של פעולות קנייה ומכירה במניות ישראליות בוול סטריט שביצעה אפיקים בתיקים של קוטליצקי. המסקנה של עובדיה היתה שאפיקים נהגה שיטתית למכור מניות לפני שהן עלו בחזקה, ולרכוש אותן בעלייה ובמחירי השיא. הפעולות, הוא קבע, "נעדרות כל טעם כלכלי, מנוגדות לטובת הלקוח ואינן עולות בקנה אחד עם סטנדרטים מקובלים של מיומנות ומקצועיות". כמו כן קבע עובדיה כי יש אינדיקציות ברורות המעלות חשש לביצוע של מניפולציות.

בשל בעיה טכנית לא הצלחנו להשיג את תגובתו של ויינשטיין כשפירסמנו את הדברים. אבל ויינשטיין מוכן להגיב לכל אחת מהטענות של עובדיה. וכשוויינשטיין הציג לנו את המסמכים המלאים של כל פעולות הקנייה והמכירה שבוצעו במניות הישראליות בתיקים של הקוטליצקים – התמונה נראית שונה מזאת שעולה לנו מחוות הדעת של עובדיה.

בגרפים המוצגים למטה, למשל, אפשר לראות כיצד נראו הפעולות במניות בי־וי־אר בחוות הדעת של עובדיה, ואיך הן נראות כאשר בוחנים אותן לכל אורך התקופה. עובדיה הצביע על תקופה שבה ויינשטיין מכר בזול וקנה ביוקר. אבל מהגרף המלא אפשר לראות כי ויינשטיין מכר תוך מימוש רווח, את הפעולות האחרונות של ויינשטיין קשה לשפוט, משום שהקוטליצקים עזבו אותו באוקטובר 93'.

מאחר הנושא כולו יידון ויוכרע בבית משפט (יתרה מזאת: אפיקים טוענת כי היא מתכוונת לתבוע לא רק את הקוטליצקים, אלא גם את עובדיה, על נזק התדמית שגרם לה) – לא ננסה לקבוע מי הצודק כאן. מה שברור הוא שמחוות הדעת של עובדיה נשמטו, במקרה או בכוונה, עובדות רבות שמאירות את הסוגיה באור שונה לחלוטין. להלן תגובתו של ויינשטיין:

"בימים 17.6.94 ו־19.6.94 התפרסמו במדור 'שוק ההון' בעיתונכם שתי כתבות הנוגעות לאפיקים, בקשר לבקשה שהוגשה לבית המשפט לתיקון כתב תביעה שהגישו האחים קוטליצקי נגד אפיקים, נגדי ונגד בנק מזרחי. הכתבות הציגו את הנושא הנדון באופן חד צדדי, מוטעה ומטעה, כפי שיפורט להלן:

" חוות דעתו של ד"ר עובדיה, המצורפת לבקשה לתיקון כתב התביעה, נכתבה על ידו שלא בתוקף תפקידו הציבורי כחבר הרשות לניירות ערך, אלא כמי ששירותיו נשכרו באופן פרטי תמורת שכר. עובדה זו נעלמה מתוכן הכתבה, ובמיוחד מכותרתה המובלטת, שממנה השתמע כאילו הדברים שכתב ד"ר עובדיה נכתבו במסגרת ובתוקף תפקידו הציבורי.

"הצגת הדברים באופן כזה יצרה מצג אצל הקורא כאילו הרשות לני"ע, כגוף, מעורבת בחקירה כביכול של פעולות אפיקים – ולא היא. המדובר במסמך בסכסוך אזרחי בין התובעים לנתבעים, ולרשות לני"ע אין כל נגיעה לפרשה זו. על פניו נראה כי יש טעם לפגם בעובדה שד"ר עובדיה, כמי שנושא תפקיד ציבורי, מעורב באופן פרטי במתן חוות דעת בנושאים שיש להם קשר למילוי תפקידו הציבורי.

"חוות דעתו של ד"ר עובדיה הינה שגויה מיסודה, מעוותת, מגמתית ונטולת כל בסיס עובדתי. כל מי שיעיין בחוות הדעת יוכל ללמוד על הדרך הפסולה שבה נקט – מתוך הדברים עצמם:

"● ד"ר עובדיה מגיע למסקנה כי לתובעים נגרם נזק בגין פעולות אפיקים בני"ע זרים. מסקנה זו מנוגדת לעובדות, מאחר וכלל הפעולות בני"ע זרים בעבור התובעים הניבה רווחים עצומים, לרבות בני"ע הנזכרים בחוות הדעת. במקרים ספורים אמנם לא הניבה הפעילות רווחים, אולם גם במקרים אלה ההפסדים נמוכים בצורה משמעותית מאלה הנזכרים בחוות הדעת. בניגוד לנטען בחוות הדעת, התובעים הרוויחו כתוצאה מהפעילות שבוצעה עבורם בני"ע זרים כ־9 מיליון שקל. יש לזכור שגם באותם מקרים ספורים שבהם השקעה כלשהי בנייר ערך לא הניבה רווחים, צריך לבחון את התמונה בכללותה על רקע תוצאות הפעילות לאורך זמן.

"● העובדה שד"ר עובדיה 'הצליח' להציג מצג של הפסדים/נזקים כביכול קשורה לשיטה המתודולוגית המקורית שהגה, שלפיה הצליח להציג – על ידי משחק מעוות בנתונים מספריים – נזק גם במקום שבו היה רווח. שיטה זו מנוגדת לכל שיטה חשבונאית מוכרת ומקובלת לבחינת תוצאות פעילות בניירות ערך, והיא ייחודית לד"ר עובדיה. על פי השיטה הידועה והמקובלת לבחינת תוצאות פעילות בנייר ערך מסוים, יש להשוות את עלות הרכישות לתמורת המכירות. עובדיה, לעומת זאת, בחר כאמור בשיטה מקורית הלוקה בפגמים מהותיים ועקרוניים כדלקמן:

" תכונה משותפת לחלק ניכר מ'הסיבובים' הנזכרים בחוות הדעת היא זיהוי תאריכי מכירה לפני רכישה של נייר ערך מסוים. כלומר, עובדיה מכמת הפסד מדומה (שלא היה ולא נברא), על ידי הצמדת מכירה לקנייה מאוחרת יותר, תוך שהוא מתעלם במכוון מן השאלה מתי ובאיזה מחיר נקנו או נמכרו ניירות הערך האמורים.

"כתוצאה מהצגת הדברים בדרך זו עולה, לשיטתו, כאילו אפיקים, באופן שיטתי, מכרה 'בזול' וקנתה 'ביוקר', בעוד שבמציאות לא כך היו הדברים. על פי שיטה זו אפשר לומר כי כל מכירה שבוצעה מאז אמצע שנות ה־80 בני"ע בארץ ובחו"ל הסבה נזק למשקיע. מובן שזה נזק תיאורטי ומדומה.

" נקודת המוצא בחוות דעתו של ד"ר עובדיה בנויה כי לאפיקים היתה כביכול יכולת ניבוי של נקודות 'שיא' או 'שפל', או של שינוי מגמה בנייר ערך – קודם להתרחשותו בפועל. העיוות נגרם כתוצאה מכך ש עובדיה מנתח בדיעבד את גרף הפעילות בנייר ערך מסוים לאחר שהאינפורמציה הגלומה בו הפכה לנחלת הכלל, בעוד שהוא מתעלם מחוסר הידיעה ואי הוודאות לגבי הצפוי בעתיד, שהם מנת חלקו של מקבל ההחלטות בזמן התרחשות אמיתי.

" פגם מהותי נוסף שבו לוקה חוות הדעת נובע מכך ש עובדיה מחשב ('מכמת') את הנזק כביכול על ידי השוואת כמות גדולה של מניות שנמכרו לעומת כמות קטנה בהרבה של רכישה מאוחרת למכירה באותו נייר. וחישוב הנזק מבוסס על הכפלת כל הכמות שנמכרה בהפרש בין השער הגבוה – שבו נרכשה כמות קטנה – לשערים הנמוכים יותר של המכירה.

"בכל המקרים שבהם מתבצעת השוואה של כמויות לא זהות, משמיט ד"ר עובדיה מחוות דעתו את ציון הכמות הקטנה. אין ספק כי הדבר הוא שיטתי ומכוון. לדוגמה, בנספח י"ח לחוות הדעת, בבחינת הפעילות במניית עוש"פ בפברואר מאי 91', משווה ד"ר עובדיה מכירות בע.נ. של 60,800 מניות שנמכרו בין פברואר לאפריל 91' לרכישה של 05,000 ע.נ. שהתבצעה כחודש וחצי לאחר המכירה האחרונה.

"לעתים מצאנו שעובדיה בוחר לכמת נזק על בסיס השוואה של רכישות בכמות מצטברת גדולה לעומת מכירה בכמות קטנה (ראה דוגמת עוש"פ – נספח ד' לחוות הדעת – פעילות ביולי־אוגוסט 90').

" בחירת הפעולות לצורך בחינת הנזקים כביכול היתה שרירותית ומקרית, תוך הוצאת פעולות ספורות מתוך פעולות רצופות לאורך זמן ממושך.

"● בכתבה מ־19.6.94 הוצגו בצורה בולטת שני גרפים של מניות עוש"פ ובי־וי־אר, שבהן נגרמו הפסדים כביכול לתובעים. בחינת הפעילות בני"ע אלה מגלה מצב הפוך. מן הגרף המובא בכתבה בהתייחס למניית עוש"פ ביולי־אוגוסט 90', אפשר ללמוד עד כמה פגומה שיטת החישוב של ד"ר עובדיה.

"המכירות הנזכרות בגרף – במחירים שבין 5.5 דולרים למניה ל־6.6 דולרים למניה (בסך הכל 24,000 ע.נ.) – הן מכירות שבהן מומשו רווחים של קניות שבוצעו בחודשים קודמים במחירים שבין 3.5 דולרים למניה ל־4.5 דולרים למניה. לאחר מכירות אלה עדיין נשארה במלאי יתרה של 26,000 ע.נ. מניות שנרכשו במחירים זולים. מחיר הנייר הנ"ל המשיך לעלות, וב־20.7.90 קנתה אפיקים עוד 9,000 ע.נ. מאותה מניה. קשה להאשים את אפיקים באי ידיעה מראש של כוונתו של סדאם חוסיין לפלוש לכווית באוגוסט 90' – פלישה שבעקבותיה ירדו המניות.

"המכירה הנזכרת ב־20.8.90 היתה של כמות קטנה יחסית של 3,200 ע.נ. (לתיק), כאשר לאחר המכירה עוד נשארה יתרה של 52,300 ע.נ. (לתיק). יתרה זו נמכרה לאחר סיום מלחמת המפרץ בשערים שבין 4.75 דולר למניה ל־6.875 דולרים למניה. סך הפעילות ל'סיבוב' זה, שהחלה באוקטובר 89' והסתיימה באפריל 91' (ביתרה 0 באותה מניה), הניבה רווח של כ־600 אלף שקל לשני התובעים (כאן הובא גם ניתוח של ויינשטיין לפעילות במניות בי־וי־אר, שמפאת קוצר היריעה לא הבאנו – ג"ר).

"אחת הנקודות התמוהות המופיעות בחוות דעתו של ד"ר עובדיה והמצוטטת בכתבות בעיתון, היא העובדה שלאפיקים מיוחס ביצוע מניפולציה בחלק מן המניות, בדוגמת מניות אינטרפארם וישטק. דברים אלה הם השמצות חסרות שחר, ויש בהם משום הוצאת לשון הרע. אפיקים מעולם לא ביצעה פעולות מניפולציה (השפעה בתרמית על שערי ניירות הערך). כל פעולות אפיקים בוצעו בשוק החופשי, כדרך העסקים הרגילה ומתוך שיקולים כלכליים מקצועיים שהיו נכונים ברגע קבלת ההחלטה והושפעו בין השאר ממצב הבורסה בארץ, הבורסה בארה"ב, אירועים אחרים הקשורים לפעילות בניירות הערך – ותמיד כשטובת הלקוחות לנגד עיני אפיקים. סקירת כלל הפעילות של אפיקים בכל המניות (לרבות אלה הנזכרות בכתבה כמו אינטרפארם וישטק), תגלה שאפיקים ביצעה פעילות בורסאית רגילה של קניות ומכירות. גם בחוות הדעת עצמה לא ניתן למצוא כל סימוכין לכך שבוצעה פעילות מניפולטיבית.

"נקודה תמוהה נוספת הנזכרת בחוות הדעת ובכתבות בעיתון היא ייחוס חשד לכאורה כי אפיקים הפרה הוראות מן התחום הפלילי כהעדר דיווח תקין לרשויות בארה"ב. גם בכך יש משום הוצאת לשון הרע נגד אפיקים. ד"ר עובדיה מתעלם בכוונה ובחוסר תום לב מכך שלאפיקים לא היתה שליטה על מחיר העסקה, על יום רישום העסקה בדיווח המתקבל מהבנק או על דיווח על מחזור העסקות. אפיקים אינה גוף שיכול ו/או צריך לדווח לרשויות כלשהן על ביצוע עסקות. כל פעולות אפיקים מתבצעות דרך הבורסה בחו"ל באמצעות ברוקר בורסאי. רישום העסקות נעשה על ידי הבנק, בשליטתו ובאחריותו בלבד.

"לדוגמה: בחוות הדעת נטען שאפיקים ביצעה עסקה במניות סאיטקס ביום א' (שבו הבורסה סגורה), מבלי שדיווחה על כך לרשויות. בגין כך מטיל ד"ר עובדיה דופי באפיקים ומייחס לה חשד לעבירות פליליות.

"בדיקה פשוטה עם הבנק, שד"ר עובדיה יכול היה לבצע קודם הטלת הרפש באפיקים, היתה מגלה לו שהבנק טעה בהקלדת יום הערך לפעולה ורשם כאילו בוצעה הפעולה ביום א' 19.1.92, במקום ב־16.1.92. תשובה דומה היה מקבל ד"ר עובדיה לו היה מנסה לברר 'תמיהות' נוספות שהוא מעלה טרם שהיה מייחס לאפיקים חשדות שוא.

"במקום אחר שנזכר בכתבה מציין ד"ר עובדיה כי רכישת מניות עידן לתובעים בשנת 93' היתה בניגוד למגמה בקרן הנאמנות אפיקים חו"ל. גם מתשקיף אפיקים שפורסם מצוין במפורש (בעמ' 16 לחוות הדעת המשפטית שצורפה לתשקיף), כי במקביל לרכישה בעבור התובעים בוצעו, באותו יום, רכישות של מניות עידן ללקוחות אחרים ולקרנות אפיקים.

"אפיקים רואה בחומרה רבה את תביעת הקוטליצקים וחוות הדעת של ד"ר עובדיה. נראה כי האחרון לא בחל בשום אמצעי כדי להשביע את רצונו של מי ששכר את שירותיו, והיה מוכן להוציא תחת ידו חוות דעת שקרית ומוטעית מיסודה. על רקע דברים אלה מובן מדוע בכוונת אפיקים להגיש כנגד המעורבים בדבר תביעה שכנגד, לפיצוי על כל נזקיה".

בי.וי.אר. – ויינשטיין: הרווח 340 אלף שקל

בי.וי.אר. – עובדיה: "ההפסד לקוטליצקי 742 אלף שקל"

הנגיד מאיים בהעלאת הריבית; האוצר ממשיך בקצב גיוסים נמוך

מחיר הכסף

מרית גילת

חלוקת התפקידים בין בנק ישראל ומשרד האוצר גרמית באחרונה לחלוקת התפקידים בין השוטר הרע והשוטר הטוב – לפחות בכל הנוגע לשוק האג"ח. בחצי שנה האחרונה ייקר בנק ישראל את הריבית פעם ופעמיים ושלוש וארבע. בה בעת דווקא האוצר מחודש לחודש את ההוצאה בגיוסים בשוק הראשוני – מדיניות שבסוף השבוע יוחסה בחלקה ע"י מנכ"ל האוצר למאמצים למנוע עלייה מקבילה בריבית הארוכה.

בסביבת האינפלציה הנוכחית, הריבית היא כבראה ריאלית שלילית – מה שעלול להחריף את בעיית עודף הכסף

בשל התמוטטות הבורסה, האפקטיביות של אסטרטגיה זו היתה חלקית בלבד. עם זאת, אילו גייסה הממשלה בקצב המתוכנן, הירידה בשערי האג"ח היתה תלולה יותר.

תיקון תחזית האינפלציה ב-94' ל-12% פלוס הבריחה את השוקים חזרה לתמונה המצורה. אולם, עד לסוף השבוע שכבה ההתלהבות על רקע שני מרכיבי אי הוודאות: ההנפקות בשוק הראשוני ביולי, וחשוב מזה – רמת הריבית.

האוצר, לפי שעה, דבק בתפקיד של השוטר הטוב. התחזית המעודכנת לשבוע הקרוב מדברת על גיוס של 200 מיליון שקל, 40 מיליון שקל בכל סוג אג"ח – קצב שישמר ביולי. זאת, לעומת גיוס של 140 מיליון שקל בשבוע החולף. פירוש הדבר שבחודש הקרוב יונפקו בסך הכל מיליארד שקל בהשוואה ל-700 מיליון שקל ביוני.

קצב הגיוסים הנמוך בחודשים האחרונים היה למעשה תולדה של עלייה חדה בתשלומי מס חברות בשל רווחי בורסה בתוצאת השנייה של 93'. בשל תקבולי המס העצומים, גם מעט האג"ח שהנפיקה הממשלה הספיק כדי ליצור עודף ספיגה גדול, שהסתכם בסוף מאי ב-1.6 מיליארד שקל.

החודש יוני אמור להוות תפנית: על־פי הערכות מוקדמות נראה כי החברות סיימו לשלם את ההשלמות, וההכנסות ממסים התמתנו בהתאם. בנוסף, יוני ידוע כחודש של הזרמה קופתית גדולה בשל מימוש התחייבויות של הממשלה. את המספרים הסופיים נדע רק בשבוע הבא, אבל הערכה באוצר היא שהממשלה תסיים את יוני בגירעון של מיליארד שקל. כלומר, עודף הספיגה יצטמצם ל-600 מיליון ש'.

בתנאים אלה, לו רצתה בכך, היתה יכולה הממשלה להאריך את הגיוסים. יש לזכור כי בתום חצי שנה הנפיקה פחות מחמישית מתוכנית: 3 מיליארד שקל לעומת 16 מיליארד שקל. כל זאת, בשעה שבאוצר צופים כי הממשלה תידרש לכל הסכום, בשל 3 משתנים שרותמים בכיוונים מנוגדים:

תקבולי המסים המגולים מחד גיסא; ההוצאות הלא מתוכננות דוגמת קופת חולים, כמו גם מצב הבורסה שהכניס חלק מתוכניות ההפרטה למקפיא – מאידך גיסא.

מכאן, שמה שהממשלה איננה מנפיקה היום, היא תנפיק מחר. או במלים אחרות: כדי לעמוד בתחזית הגיוס לשנה כולה, יהיה עליה להציע החל מאוגוסט 2.4 מיליארד שקל באג"ח סחירות מדי חודש.

אך, כאמור, סימן השאלה הגדול יותר קשור לנושא הריבית: האם בנק ישראל יעלה אותה שוב בשבוע הבא, ואם כן – בכמה?

מענה מושלם יכול לתת רק מי שהוא איש סודו של נגיד בנק ישראל או מאומן בקריאת מחשבות. במאמץ לספק ניחוש משכל נתייחס למספר נושאים רלוונטיים:

ראשית, הריבית הריאלית. כיום מוכר בנק ישראל את מקורותיו לבנקים בריבית של 11.5%. בסביבת האינפלציה הנוכחית, זוהי כבר אה ריבית ריאלית שלילית, שלא זו בלבד שלא תסייע לפתור את בעיית עודף הכסף שעדיין מאיימת על היציבות – היא עלולה להחריף אותה.

מי שיצר את הבעיה מלכתחילה היה הבנק המרכזי בעצמו, שהוריד את הריבית בשלהי קיץ 93' והציף את המשק בכסף זול. כאשר ראה הנגיד מה עלול למצרפים המוניטריים פתח בפעולות הצלה והעלה את הריבית חלק מהדרך חזרה כבר בנובמבר ושב בדצמבר.

כשהתברר כי הגידול בכמות הכסף נמשך ברבעון הראשון של 94', חזר הנגיד על הפעולה פעמיים במאי. אלא שגם כיום קצב הגידול במצרפים המוניטריים עדיין גבוה מדי. ומכאן ניתן להסיק כי ההולקה המוניטרית תלחץ על הנגיד להעלות את הריבית.

שנית, צריך להתייחס לקונטקסט הפוליטי. את הבימה שניתנה לו בכנס קיסריה בסוף השבוע האחרון ניצל פרופ' פרנקל כדי להתריע שוב מפני מפלצת האינפלציה.

הוא הצביע אצבע מאשימה כלפי הממשלה על "הכשל המוסרי" של הסכמי השכר הגורפים שחתמה במגזר הציבורי. לדבריו, כאשר המדיניות הפיסקלית איננה מושכת בעול, היא מחייבת את המדיניות המוניטארית להילחם בלחצים האינפלציוניים בנשק שעומד לרשותה: הריבית.

מאחר והממשלה עומדת לפתוח בדיונים בתקציב 95' ב-10 ביולי, העלאת הריבית בשבוע הבא יכולה להוות מבחינתו של הנגיד איום אפקטיבי, לאמור: כבה יעשה למשק שממשלתו לא מרסנת את הוצאותיה.

שלישית, מי שמחפש אותות וסימנים יכול למצוא רמז בשוק המק"מ. לכל אלה שראו את הפירות המגאץ בימים האחרונים והסיקו מכך שהמגמה עומדת להתהפך, שולח הבנק המרכזי מסר חד־משמעי: כאשר יש כוונות שוק לתיסוף ריאלי, אין טעם לפתוח את שער החליפין מאחר והתוצאה היחידה תהיה הגברת האינפלציה. מצד שני, בוכיח כי גם להעלאת הריבית במאי קדם תיקון בשע"ח, שנועד כנראה למנוע הפרה בוטה מדי של שיווי המשקל בין השוקים השונים.

אבל, גם לצד השני, המתנגד נחרצות להעלאת הריבית, טיעונים משלו, שהראשון בהם הוא הטיעון של הנגיד עצמו אי אפשר לעשות שימוש עודף בריבית כנשק יחיד במלחמה נגד האינפלציה. או כפי שהגדיר זאת מנכ"ל טבע, אלי הורוביץ – הפעלה להוצה מדי של ארטילריה שאיננה מכוונת על היעד, מגדילה מאוד את מספר הנפגעים.

ההערכה הרווחת בשוק היא שהירידה ברווחיות ובפעילות של החברות ברבעון הראשון החמירה ברבעון השני. בתנאים כאלה – ולנוכח המשבר בבורסה – ייקור עלויות המימון של החברות עלול לדכא את פעילותן, ולפגוע בטווח הקצר – את היקף ההשקעות במשק ואת הצמיחה.

המסקנה המתבקשת? יש סיכוי רב שבנק ישראל ייקר את הריבית, אם רק על מנת להדגים את נחישותו. אבל אין לצפות לדרמות. כפי שאמרנו בשבוע שעבר: שיעור ההעלאה הצפוי הוא כחצי אחוז.

ריבית בנק ישראל	
מרכז מוניטרי שבועי לבנקים (ממוצע)	11.51%
ריבית דביטורית	
מכרז מוניטרי לציבור (ממוצע, לא כולל עמלות בנקים)	11.71%
מכרז מוניטרי לציבור (ממוצע, כולל עמלות)	13.11%
אשראי בריבית קבועה, אפקטיבי	14.50%
חח"ד – חשבון חוזר דביטורי, אפקטיבי	18.00%
ריבית קרדיטורית	
פז"ק ליום – 50 עד 100 אלף ש"ח	8.92%
פז"ק ליום – חצי מליון ש"ח	9.31%
פק"מ לחודש – 50 עד 100 אלף ש"ח	9.78%
מק"מ לחודשיים	10.00%
מק"מ לשנה	12.00%
תשואה ריאלית	
אג"ח צמוד מדד לשנה (נטו)	0.80%
אג"ח צמוד מדד ל-5 שנים (נטו)	2.00%
אג"ח צמוד מדד ל-10 שנים (נטו)	1.90%
ריבית בינלאומית	
דולר – ליבור – ל-3 חודשים	4.641%
שטרלינג – ליבור – ל-3 חודשים	5.188%
מארק – ליבור – ל-3 חודשים	5.000%

מה עשתה הבורסה מתחילת השנה

	נומינלי	ריאלי
מניות הבריים	-48.87%	-51.86%
מניות המשתנים	-30.08%	-34.17%
אג"ח צמוד מדד	3.39%	-2.65%
אג"ח צמוד מטח	0.99%	-4.91%

(מדד המחירים לצרכן עלה מתחילת השנה ועד היום (הערכה) ב-6.21%)

Canon Canon Canon Canon Canon Canon

לתקופה מוגבלת, 'קרט' נותנת לך קו טלפון חינם (בשיתוף 'בזק') בעת רכישת מכשיר פקס*. וזוהי הנחה משמעותית (690 ש"ח!) ההופכת את הקניה לכדאית יותר. לכן–

זה כן לטלפקס

ובמיוחד ל- Canon פקס

כי Canon מציגה משפחה שלמה של מכשירי פקס מושלמים. לכל מטרה ולכל תקציב. ותמיד באיכות הגבוהה ביותר שתוכל להשיג:

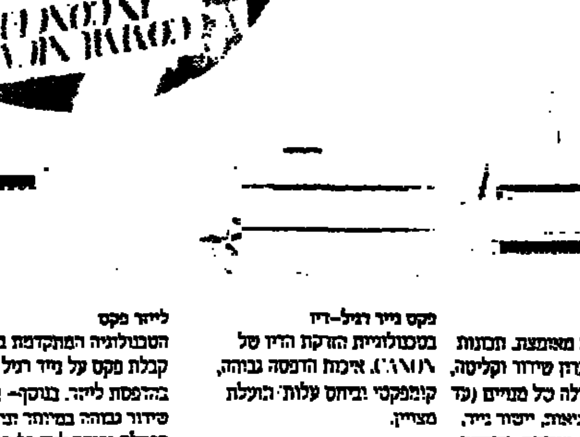

פקס אישי: לבית ולמשרד הקטן. כולל מכשיר טלפון, גוף קומפקטי, רק בי הכל – גליל נייר 100 מ', מזין 10 דפים, זכרונות ועוד.

פקס משרדי: פקסים לעבודה מאומצת. תכונות מתקדמות – זכרון שידור וקליטה, חיוג לכניות גדולה כל מנויים (עד 140), תיקון שגיאות, ייעור נייר, דו"חות פעילות מגוונים, מהירות שידור גבוהה במיוחד.

פקס נייר רגיל–דיו: בטכנולוגיית הזרקת הדיו של CANON. איכות הדפסה גבוהה, קומפקטי וביחס עלות תועלת מצויין.

לייזר פקס: הטכנולוגיה המתקדמת ביותר. קבלת פקס על נייר רגיל בהדפסת לייזר. בנוסף – מהירות שידור גבוהה במיוחד ותכונות הפעלה גבוהה לצד כל התכונות של פקס משרדי איכותי.

השנה יהיה לך עסק עם קרט KARAT

מרכז מידע ומכירות ארצי: 03-661456

*המבצע על פי תקנון 'קרט' ו'בזק'.
המבצע מ-15.6.94 – 15.7.94

קרט KARAT 50

כל הדגמים באישור משרד התקשורת.

Canon Canon Canon Canon Canon Canon

هكذا من الاصل

שווקים בעולם

שער הדולר ממשיך לרדת

למרות הניסיון של הבנקים המרכזיים של 16 ממדינות ה-OECD לתמוך בדולר ביום ששי, המשיך שערו לרדת וסחף אחריו את שוקי ההון באירופה ובארה"ב

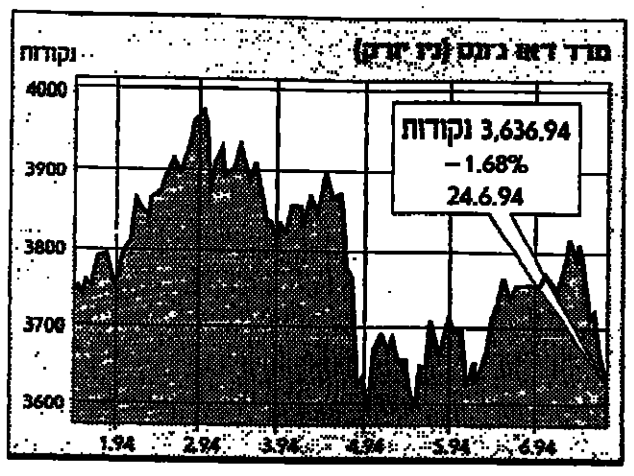

מאת טל הראל

וול סטריט

ירידות המחירים המשיכו ביום ששי בוול סטריט לאחר שניסיון משותף של 16 בנקים מרכזיים להד-רים את שערו של הדולר נכשל, והביא לירידות תלולות במחירי הטרז'רי בונדס.

מדד דאו ג'ונס נסגר בירידה של 1.68% ומדד סטנדרד אנד פורס נסגר בירידה של 1.58%. מדד נאסד"ק נחלש ב-1.3%, מה ששיקף התאוששות מסויימת עבור המניות הטכנולוגיות שסבלו מהיחלשות חדה ביום חמישי (ירידה של 1.6%). בסיכום שבועי נחלש המדד ב-5.3%.

יחס המניות העולות ליורדות היה 4 ל-19 ונפח המסחר היה מצ-מצם – רק כ-261 מיליון מניות החליפו ידיים.

היחלשותו של הדולר משפיעה לרעה על שוק ההון האמריקאי מכ-מה סיבות. ראשית, ירידת שער הדולר מורידה את ערכן של החז-קות הדולריות, כולל מניות אמריק-איות. שנית, היא מעלה את מחירי היבוא לארה"ב, וזה יוצר לחצים אינפלציוניים ומגביר את הסיכוי להעלאת הריבית בארה"ב. היחלש-ות הדולר עלולה גם לדחוף את הפדרל רזרב להעלות את הריבית, כדי לעשות את הדולר ליותר אטר-קטיבי עבור המשקיעים. שלישית, יש כלכלנים הסבורים כי כבר עתה ניכרים סימנים להאטה בקצב הצ-מיחה בארה"ב, ועליית הריבית עלולה להאט את הצמיחה עוד יו-תר.

בהתאם לכך ירד מחירן של מני-ות רגישות לריבית, כמו מניות של שירותים ובנקאות.

אירופה

גם באירופה התחדשו ביום ששי ירידות המחירים לאחר שביום חמי-שי ניכרה התייצבות מסויימת. בלונדון ירדו המחירים לרמתם הנמו-כה ביותר השנה ומדד פיננשל טיי-מס נסגר בירידה של 2.24%, מתחת לרמת התמיכה החשובה של 2,900 נקודות.

לדברי המתווכים, אם לא יתייצב הדולר עתידות נפילות המחירים להימשך. ירידת שער הדולר שיתקה כמעט לגמרי את הפעילות של המש-קיעים. [illegible] – רק כ-450 מיליון מניות החליפו ידיים. [illegible] העתי-דיים נראה כי המשקיעים אינם אופטימיים לגבי המשך ביצועי הבור-סה בחודשים הקרובים: חוזה ספטמ-בר צנח ב-2.2%.

היחלשות בלונדון משקפת גם את בריחת המשקיעים מבנות לכסף מזומן, בשל התחזקות הריבית של הלישט בשבועות האחרונים. ייתכן שגם הצורך של קרנות להראות מאזן גים טובים בדו"חות הרבעון השני של '94, תרם למגמה זו.

בפרנקפורט ירד מדד דקס ב-0.83%. המסחר נפתח בעליות אך לאחר ניסיון הנפל של הבנקים לת-מוך בדולר, שוב ירדו המחירים. על פרנקפורט העיק ביום ששי גם מס-פר נתוני אינפלציה אזוריים, שהראו כי שיעור האינפלציה נותר ברמה של 3.1%, למרות הציפייה לנתון נמוך מזה. ידיעה זו הכבידה על מחי-רי האג"ח הממשלתיות, והביא לירי-דות בבורסה של פרנקפורט.

במאריס ירד מדד סי.איי.סי ב-1.65%. מילאנו היתה קרן האור הי-חידה ביום ששי, כאשר למרות היחל-שות המחירים לאחר ניסיון הנפל של הבנקים, נסגרה הבורסה בעליות מחירים מועטות – מדד מיבטל נס-גר בעלייה של 0.08%. רוב הביקוש-ים זרמו לקראת סגירת המסחר, בעיקר על רקע כיסוי עמדות לקראת סוף השבוע.

מזרח רחוק

גם במזרח סבלו ביום ששי הבור-סות מהניסיון הכושל לתמוך בדו-לר. בטוקיו שוב צנח מדד ניקיי מתחת לרמת ה-21 אלף נקודות, כשנחלש ב-1.3%. למגמה השלילית בטוקיו הוסיפו גם הערות של מושל הבנק המרכזי של יפאן, כי התערבות הבנקים המרכזיים בשוקי המטבעות אינם יכולים להשפיע לאורך זמן על מגמות השוק.

קרוב לוודאי שירידות המחירים בטוקיו יימשכו גם מחר, לא רק בשל משבר הדולר, אלא גם בשל היתפט-רותו של ראש ממשלת יפאן עקב הצבעת אי האמון בממשלה.

מטבעות

ביום ששי נעשה ניסיון של בנ-קים מרכזיים להעלות את שער הדולר, אך הוא נכשל. הפדרל רזרב הוביל בנקים מרכזיים של 16 מדי-נות, כולל אלה החברות בארגון שבע המדינות המתועשות, ברכישה של דולרים בהיקף משוער של 5 מיליאר-רד דולר. הדבר נעשה במטרה לנסות ולהעלות את שערו מול הין והמארק.

במהלך השבוע שעבר נחלש הדו-לר לרמתו הנמוכה ביותר מול הין זה חמישים שנה וביום ששי הגיע לרמ-תו הנמוכה ביותר מול המארק זה 15 חודשים. בניו יורק נסגר הדולר ביום ששי בשער של 1.5845 מארק ו-100.45 ין. מוקדם יותר בטוקיו נסגר הדולר בשער של 100.40 ין, ירידה של 0.91 ין לעומת יום חמישי.

רכישת הדולרים על-ידי הבנקים עזרה להעלות את שער הדולר לזמן קצר בבוקר המסחר באירופה, אך מהר מאוד נשחקו העליות כאשר קר-נות (בעיקר לגידור סיכון) המשיכו להיפטר מהמטבע האמריקאי.

זו הפעם השלישית השנה שהבנ-קים המרכזיים משתפים פעולה כדי לתמוך בדולר. הפעם האחרונה היתה ב-4 במאי והשתתפו בה בנקים מרכ-זיים של 19 מדינות.

לדברי אנליסטים, חוסר רצונם של המשקיעים להחזיק במטבע האמ-ריקאי מבטא את אווירת חוסר הווד-אות החריפה לגבי התנאי העתידי של שיעורי הריבית בארה"ב, וכן גם לגבי המדיניות בה ינקוט הממשל האמריקאי כלפי בעיית הסחר עם יפ-אן.

האנליסטים מוסיפים, כי קרוב לוודאי שרבים עדיין מאמינים כי ממשל ארה"ב עדיין מעוניין בהיח-לשות הדולר מול הין, כאמצעי לצמ-צום הגירעון המסחרי של ארה"ב מול יפאן. בשבוע שעבר התפרסם הגיר-עון המסחרי של ארה"ב באפריל, שעלה ב-22% לעומת מארס – כפול מהצפוי. הגירעון הגדול ביותר של ארה"ב מול מדינה בודדת הוא עם יפאן.

בנוסף למארק ולין התחזק גם הלישט הבריטי בצורה משמעותית, בהמשך להתחזקותו במשך כל הש-בוע שעבר. ביום ששי נסגר שערו בלונדון על 1.5525 דולר ללישט, לעומת 1.5415 ביום חמישי.

במסגרת המסחר הצולב באירופה התחזק המארק, כתוצאה לוודאי להתח-זקותו מול הדולר. המארק קיבל עי-דוד גם מהחלטתו של הבונדסבנק ביום חמישי לא להוריד את הריבית בגרמניה.

ריביות

הטרז'רי בונדס ספגו עוד נפילה חדה במחירים ביום לששי לאחר ניסיון הנפל של הבנקים המרכזיים לתמוך בשער הדולר.

היחלשות הדולר הורידה את בר-אשית היום את מחירי הטרז'רי בונ-דס לשפלים חדשים: התשואה על אג"ח לשלושים שנה זינקה ל-7.53%, מ-7.41% ביום חמישי, כאשר מחירה צנח בקרוב ל-1.3 נקודות ל-85 נקודות.

בשוקי ההון בארה"ב מתגבשת הדיעה כי לפדרל רזרב לא יהיה כעת מנוס מלהעלות את שער הרי-בית בארה"ב בישיבת ועדת השוק הבאה, שתיערך ב-5 ביולי.

היחלשות הדולר ביום ששי, למ-רות הניסיון של הבנקים המרכזיים להעלות את שערו, פירושה כי הפדרל רזרב יהיה חייב להעלות את הריבית כדי להפוך את הדולר ליותר אטרקטיבי עבור המשקי-עים, וכן כדי למנוע לחצים אינפ-לציוניים שעלולים להיווצר בעקבות ייקור היבוא לארה"ב.

כרגע פער הריביות בין ארה"ב ואירופה אינו פועל לטובת הדולר, בייחוד לאחר שבפגישת הבונדסב-נק האחרונה, שנערכה ביום חמישי שעבר, החליט הבנק לא להוריד את הריבית. זאת, בשל קצב גידול ה-M3, הגבוה מהמטרה שהציב הבנק ופרסום נתוני אינפלציה אזוריים בג-רמניה, שהיו גבוהים מהצפוי.

מטבעות

שערי חליפין במערכת המוניטרית האירופית

מטבע	שער מול המארק	מצב לעומת המטבע החלש
לירה אירית	2.4250	5.13%
גילדן הולנדי	1.1206	5.11%
פרנק בלגי	20.60	4.68%
מארק גרמני	1.000	4.53%
פרנק צרפתי	3.422	2.45%
כתר דני	3.9230	1.64%
אסקודו פורטוגלי	103.30	0.09%
פזטה ספרדית	82.70	0.00%

שערי חליפין ניו יורק
סגירה: 22:00 שעון ישראל

מטבע	קנייה / מכירה
מארק	1.5845/45
פרנק שווייצי	1.327/28
לישט*	1.5525/35
ין	100.35/45
דולר קנדי	1.3899/04
פרנק צרפתי	5.426/31
אקו*	1.209/10
ד' אוסטרלי*	0.7270/75
ד' הונג קונג	7.7275/85
ד' סינגפור	1.524/25
באט תאילנדי	25.07/09
לירטה	1562/64
כתר שוודי	7.690/95

*במונחי דולר אמריקאי

ריביות

ליבור – לונדון
סגירה: 20:00 שעון ישראל

	3 חוד'	6 חוד'	שנה
דולר	4.688%	5.000%	5.625%
שטרלינג	5.188%	5.490%	6.188%
ין	2.163%	2.250%	2.500%
פר"ש	4.313%	4.438%	4.667%
מארק	5.000%	5.009%	5.241%
אקו	6.000%	6.056%	6.375%
פר"צ	5.609%	5.738%	6.105%
גילדן	5.010%	5.060%	5.240%
ד' קנדי	6.727%	7.534%	7.065%
ד' אוסט	5.278%	5.764%	

ריבית ניו-יורק
פריים רייט: 7.25%

יורודולר – פרנקפורט
סגירה: 20:00 שעון ישראל

פיקדונות	דולר	מארק
3 חודשים	4.68%	5.050%
6 חודשים	4.96%	5.050%
1 שנה	5.63%	5.200%
3 שנים		6.375%
5 שנים		6.938%

תשואה על שטרי אוצר האג"ח בניו יורק

3 חודשים	4.27%
שנתיים	6.08%
10 שנים	7.21%
30 שנה	7.53%

בורסות

בורסה	מדד	סגירה	שינוי
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	3,636.94	-62.15
	S&P 500	442.80	-6.83
טוקיו	ניקיי 225	20,766.75	-273.46
הונג קונג	האנג סנג	8,881.00	-85.79
לונדון	פיננשל טיימס 100	2,876.6	-65.8
פרנקפורט	דקס	2,005.31	-16.79
פאריס	CAC 40	1,907.02	-32
מילנו	MIBTEL	11,119	+9

סחורות

מתכות וסחורות רכות – לונדון
סגירה: 20:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
נחושת ספוט (דולר לטונה)	2,442	-46
בדיל ספוט (דולר לטונה)	5,510	-65
עופרת ספוט (דולר לטונה)	543	-5
אבץ ספוט (דולר לטונה)	981	-8
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	1,471	+10
ניקל ספוט (דולר לטונה)	6,340	-100
קפה ספטמבר (דולר לטונה)	2,255	+15
קקאו ספטמבר (לי"ש לטונה)	966	-10
גומי יולי (פני לק"ג)	78.50	–

מחיר חבית נפט בדולרים

	מחיר	שינוי
ברנט (ספוט)	17.45	+0.10
ברנט (אוגוסט)	17.45	+0.15
דובאי (אוגוסט)	16.20	+0.05
מאיין (ספוט)	15.60	+0.10

מוצרים מזוקקים
דולרים לטונה. איכות ים תיכון.
(מקביל לאיכות להדרה:)

	מחיר	שינוי
בנזין (עופ' 0.15)	195	+2
נפטא פ"ב	154	+1

מתכות יקרות – לונדון
סגירה: 20:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
זהב (דולר לאונקייה)	392.60	+2.00
כסף (סנט לאונקייה)	547.00	+5.00
פלטינה (דולר לאונקייה)	403.00	-2.50
פלדיום (דולר לאונקייה)	138.75	-0.50

מתכות יקרות – ניו יורק
סגירה: 22:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
זהב יולי (דולר לאונקייה)	391.1	+1.4
כסף יולי (סנט לאונקייה)	539.7	+1.5
פלטינה יולי (דולר לאונקייה)	403.7	-1.9

סחורות רכות – ניו יורק
סגירה: 22:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
רכז תפוזים ספטמבר (סנט לליברה)	89.80	-1.45
כותנה יולי (סנט לליברה)	73.48	+0.34
קפה ספטמבר (סנט לליברה)	128.10	-0.60
קקאו ספטמבר (דולר לטונה)	1,302	-14
סוכר יולי (סנט לליברה)	12.14	+0.06

גרעינים שיקגו
סגירה: 22:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
פולי סויה ספטמבר (סנט לבושל)	650.00	+2.50
חיטה ספטמבר (סנט לבושל)	322.50	-1.25
תירס ספטמבר (סנט לבושל)	250.50	+0.25

שערי מטבע חוץ / 24.6.94

המטבע	בנקאיים: לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות: לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג	שינויי באחוזים: שינוי יומי	מתחילת חודש	מתחילת שנה נומינלי	שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.97	3.11	2.98	3.12	2.98	3.11	3.0228	3.0655	3.0256	3.0683	3.0250	3.0670	3.0440	-0.43%	0.23%	1.94%	-4.04%
1 מארק גרמני	1.86	1.95	1.88	1.96	1.87	1.96	1.8959	1.9227	1.9010	1.9279	1.9014	1.9279	1.9130	0.59%	3.46%	11.16%	4.63%
1 לירה שטרלינג	4.59	4.81	4.62	4.83	4.66	4.88	4.6862	4.7524	4.6791	4.7452	4.6911	4.7563	4.7115	0.77%	2.82%	6.76%	0.49%
1 פרנק צרפתי	0.54	0.57	0.54	0.57	0.54	0.57	0.5547	0.5625	0.5555	0.5634	0.5555	0.5632	0.5587	0.45%	3.31%	10.28%	3.81%
100 יין יפני	2.96	3.10	2.97	3.11	2.97	3.11	3.0168	3.0594	3.0201	3.0628	3.0222	3.0643	3.0390	0.65%	4.62%	13.82%	7.14%
1 גילדן הולנדי	1.66	1.74	1.67	1.74	1.67	1.75	1.6928	1.7167	1.6943	1.7183	1.6967	1.7203	1.7062	0.52%	3.49%	10.91%	4.40%
1 פרנק שווייצי	2.22	2.32	2.23	2.34	2.25	2.35	2.2575	2.2894	2.2633	2.2953	2.2643	2.2958	2.2742	0.61%	4.82%	12.80%	6.18%
1 כתר שוודי	0.39	0.41	0.39	0.41	0.39	0.41	0.3955	0.4011	0.3954	0.4010	0.3957	0.4015	0.3984	0.28%	2.00%	11.13%	6.61%
1 כתר נורבגי	0.43	0.45	0.43	0.45	0.43	0.45	0.4367	0.4428	0.4366	0.4428	0.4371	0.4432	0.4395	0.53%	3.07%	10.65%	4.16%
1 כתר דני	0.48	0.50	0.48	0.50	0.47	0.50	0.4837	0.4905	0.4846	0.4915	0.4832	0.4900	0.4867	0.41%	3.25%	10.31%	3.84%
1 מארק פיני	0.56	0.59	0.56	0.59	0.56	0.59	0.5718	0.5798	0.5714	0.5796	0.5726	0.5806	0.5759	0.33%	3.08%	11.50%	4.96%
1 דולר קנדי	2.14	2.24	2.14	2.24	2.14	2.25	2.1751	2.2059	2.1759	2.2067	2.1815	2.2119	2.1921	-0.73%	0.09%	-2.47%	-8.19%
1 דולר אוסטרלי	2.17	2.29	2.15	2.30	2.15	2.28	2.2160	2.2473	2.2197	2.2511	2.2151	2.2460	2.2296	-0.50%	-0.31%	10.20%	3.73%
1 ראנד דרא"פ	0.66	0.83	0.71	0.86	0.49	0.65	0.8389	0.8507	0.8393	0.8512	0.8405	0.8522	0.8461	0.07%	1.34%	-3.71%	-9.36%
10 פרנק בלגי	0.91	0.95	0.90	0.96	0.90	0.95	0.9218	0.9348	0.9233	0.9364	0.9234	0.9363	0.9283	0.56%	3.39%	12.29%	5.78%
10 שילינג אוסטרי	2.65	2.78	2.66	2.78	2.68	2.81	2.6986	2.7367	2.7038	2.7420	2.7040	2.7416	2.7192	0.60%	3.42%	11.88%	4.56%
1000 לירטה איטל	1.88	1.99	1.89	2.01	1.91	2.00	1.9251	1.9523	1.9273	1.9545	1.9267	1.9535	1.9382	0.10%	1.68%	11.06%	4.54%
100 פזטה ספרדית	2.23	2.38	2.27	2.42	2.28	2.39	2.2924	2.3248	2.2954	2.3278	2.2975	2.3295	2.3079	0.66%	2.95%	10.26%	-3.79%
1 (ECU)	—	—	—	—	—	—	3.6345	3.6857	3.6403	3.6917	3.6469	3.6976	3.6679	0.54%	3.11%	10.02%	3.56%
1 דינר ירדני	4.25	4.51	4.24	4.53	—	—	—	—	—	—	—	—	4.3073	-0.45%	1.31%	3.04%	—
10 לירה לבנונית	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.0179	-0.56%	0.00%	1.70%	—
1 לירה מצרית	0.87	0.92	0.86	0.92	—	—	—	—	—	—	—	—	0.9474	-0.43%	0.63%	0.72%	—
1 סל מטבעות	—	—	—	—	—	—	3.3400	3.3880	3.3440	3.3912	3.3447	3.3854	3.3648	0.05%	1.69%	5.69%	-0.51%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהרים / 24.6.94

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפני	פרנק שווייצי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	—	0.6461	1.5912	1.0016	1.3385	5.4484	1.7841	1.5705	3.2791
1 לירה שטרלינג	1.5478	—	2.4629	1.5503	2.0717	8.4330	2.7614	2.4309	5.0754
1 מארק גרמני	0.6284	0.4060	—	0.6295	0.8412	3.4240	1.1212	0.9870	2.0608
100 ין יפני	0.9984	0.6450	1.5886	—	1.3363	5.4394	1.7812	1.5679	3.2737
1 פרנק שווייצי	0.7471	0.4827	1.1888	0.7483	—	4.0705	1.3329	1.1734	2.4499
1 פרנק צרפתי	0.1835	0.1186	0.2921	0.1838	0.2457	—	0.3275	0.2883	0.6019
1 גילדן הולנדי	0.5605	0.3621	0.8919	0.5614	0.7502	3.0539	—	0.8803	1.8380
1000 לירטה איטל	0.6367	0.4114	1.0132	0.6378	0.8523	3.4691	1.1360	—	2.8879
10 פרנק בלגי	0.3050	0.1970	0.4853	0.3055	0.4082	1.6615	0.5441	0.4789	—

ח"ג
02-254245-8
03-5121333/344
04-6231666-7
ואתה מנוי על הארץ

משרד האוצר

הועדה הציבורית לקביעת יעודם של עזבונות לטובת המדינה

הודעה נוספת בדבר הגשת בקשות לועדה הציבורית

1. הועדה פונה בזה לציבור, בהודעה שניתן להגיש שוב בקשות להקצבות מקרנות העזבונות לטובת המדינה. הועדה תדון בשלב נוסף זה בכל הבקשות שתוגשנה עד יום 30.9.1994.
2. את הבקשות יש להגיש על פי הכללים שנקבעו וכפי שנתפרסמו בילקוט הפרסומים מס' 3162 מיום 21.2.1985, בילקוט הפרסומים מס' 3800 מיום 19.9.1990, ובילקוט הפרסומים מס' 3986 מיום 26.3.1992.
3. מבלי לגרוע מהפרטים הדרושים על פי ההוראות הנ"ל שבילקוט הפירסומים, מבקשת הועדה להביא לידיעת הציבור את הדברים הבאים:
   (א) בקשות יש להגיש למנהל הכללי של המשרד הממשלתי הממונה על הנושא והוא יביאנה לפני "ועדת תמיכות" שבכל משרד. אין להגיש בקשה ישירות לועדה הציבורית.
   (ב) ועדת התמיכות תעביר לועדה הציבורית כל בקשה שהוגשה אליה, לאחר שתעיר את הערותיה, וכן לאגף התקציבים במשרד האוצר שאף הוא יוכל להעיר את הערותיו לגבי הבקשה. לאחר קבלת חוות דעת המשרדים, תדון הועדה ותחליט בבקשות.
4. העזבונות העומדים לחלוקה בידי הועדה הציבורית, מורכבים בחלקם מעזבונות מיועדים למטרות שנקבעו ע"י מי שהנחילם למדינה, ובחלקם עזבונות שלגביהם לא נקבע יעוד מוגדר. הסכומים מפורטים בסעיף 7 להלן.
5. בקשות הנוגעות לנשאים הכלולים בעזבונות המיועדים יתיחסו למטרות והיעדים שצוינו בעזבונות אלה.
   נושאי הבקשות המתייחסות לעזבונות לא מיועדים חייבים להיות בתחום החינוך והתרבות, הדת, המדע, האמנות, הרווחה, איכות החיים והסביבה, הבריאות והספורט וכן לקידום מטרות הומניטריות אחרות.
   ניתנת בזה הודעה כי בתחומים הבאים תיתן הועדה הציבורית עדיפות לבקשות שמטרתן:
   א. קליטת עולים.
   ב. עזרה לחיילים משוחררים בעיקר בלימודים ורכישת מקצוע.
   ג. עזרה לילדים במצוקה.
   ד. עזרה לקשישים חסרי ישע.
   ה. פרויקטים בתחום הפיתוח החברתי.
   ו. פרויקטים בתחום הפיתוח החינוכי (כולל ספריות וספרים, סרטים וכד').
6. בקשה יכולה להיות מוגשת רק על ידי תאגיד הפועל שלא למטרת רווח.
7. הועדה הציבורית מביאה לידיעת הציבור כי לרשותה עומד כיום סך של 150 מיליון ש"ח לפי החלוקה הבאה:
   1. עזבונות ללא יעוד מוגדר - כ-53 מיליון ש"ח.
   2. עזבונות עם יעוד מוגדר - כ-97 מיליון ש"ח.
8. ברשימת העזבונות עם יעוד ניתן יהיה לעיין החל מיום 1.7.1994, בלשכות המנכ"לים של משרדי הממשלה.
9. ניתן להשיג את כללי עבודתה של הועדה בלשכות המנכ"לים של משרדי הממשלה.
10. כאמור, ניתן להגיש עתה שוב בקשות כנ"ל ואלה צריכות להגיע למשרד הממשלתי הנוגע בדבר עד ולא יאוחר מיום 30.9.1994.
11. הועדה הציבורית תמשיך לפרסם מעת לעת, כפי שעשתה במהלך שנה זו, את רשימת מקבלי ההקצבות בצרוף יעדי ההקצבות והסכומים שקיבל כל אחד ממגישי בקשות אלה.

השופט מרדכי בן דרור
נשיא בית משפט מחוזי (בדימוס)
יו"ר הוועדה הציבורית לקביעת יעודם של עזבונות לטובת המדינה

יום עיון
בעקבות החלטת ממשלת ישראל
יום ה' 14.7.94 בשעות הבוקר, בת"א
בהשתתפות שר הבינוי והשיכון
מר בנימין בן אליעזר
האם ניתן להוזיל את מחירי הדירות בישראל וכיצד?
הנושאים:
מדיניות ותכנית הממשלה להוזלת מחירי הדירות בישראל.
הצעדים להוזלת מחירי הדירות.
הפיכת קרקע מתוכננת לקרקע זמינה לשיווק
המרצים (לפי סדר א"-ב"):
■ מר איתי אייגס, מרכז צוות שיכון באגף התקציבים, משרד האוצר ■ מר רפי ביסקר, מנכ"ל דנקנר השקעות בע"מ ■ מר עמוס ברעם, מנכ"ל התאחדות הקבלנים ■ מר אבי דוקסלר, עו"ד ■ מר אורי וירצבורגר, מנכ"ל בנק טפחות ■ מר מיכאל ודיי, מנכ"ל מינהל מקרקעי ישראל ■ מר עוזי ורדיזר, מנכ"ל שיכון עובדים ■ מר ברוך יוסקוביץ, מהנדס העיר ת"א ■ מר אליהו סויסה משנה למנכ"ל וממונה על מחוז ירושלים, משרד הפנים.
מנחה יום העיון: מר אורי דורי
יו"ר חב' הבניה א. דורי
המרכז הישראלי לניהול
פרטים והרשמה: טל' 03-6957202 פקס. 03-6953104

כנס מיוחד
ההסכם הכלכלי בין ישראל ואש"ף בשטחי האוטונומיה
יישומו והשלכותיו הצפויות על המשק הישראלי
יום ה' 30.6.94 בשעות אחה"צ, בתל-אביב
הנושאים שידונו
■ מיכלול ההיבטים והמשמעויות של ההסכם
■ יישומו והשלכותיו הצפויות על ענפי המשק הישראלי השונים.
המרצים
(לפי סדר הופעתם)
■ מר דוד ברודט- הממונה על התקציבים, משרד האוצר ■ מר יורם גבאי- הממונה על הכנסות המדינה, משרד האוצר ■ מר אבי בן בסט-מנהל מח' המחקר וחבר הנהלת בנק ישראל ■ מר דני גילרמן-נשיא לשכת מסחר ■ מר אורי מנשה-יו"ר ועדת האוטונומיה, התאחדות התעשיינים בישראל ■ מר יונתן באשי-מנכ"ל משרד החקלאות ■ מר אריה זייף-מנהל המכס, משרד האוצר ■ ד"ר גבריאלה כהן-סגן מנהל מינהל סחר חוץ, משרד התמ"ס ■
■ מנחה ומרצה: מר יורם בליזובסקי-מנכ"ל התאחדות התעשיינים בישראל
המרכז הישראלי לניהול
התאחדות התעשיינים בישראל
פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול טל' 03-6957202 פקס. 03-6953104

אל-בן חברת רכוש והשקעות בע"מ

הזמנה

(לפי סעיף 108 לפקודת החברות (נוסח חדש), התשמ"ג - 1983)

של בעלי המניות לאסיפה הכללית השנתית של אל-בן חברת רכוש והשקעות בע"מ שתתקיים ביום 26.07.94 שעה 12.00 במשרד הרשום של החברה ברח' בן יהודה 1 תל אביב.

על סדר היום:

1. דו"ח מועצת המנהלים.
2. אישור המאזן ליום 31.12.93 ודו"ח רווח והפסד לשנה שנסתיימה ביום 31.12.93.
3. בחירת חברי מועצת המנהלים.
4. מינוי רואה חשבון.
5. שונות.

אם כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא ימצא מנין חוקי, תדחה האסיפה ליום 03.07.1994 בשעה 12.00 לפני הצהריים באותו המקום. אם באסיפה השניה לא ימצא מנין חוקי, יחשבו החברים הנוכחים כעבור חצי שעה למנין חוקי.

אל-בן חברת רכוש והשקעות בע"מ

הערה: בהתאם לתקנות 80-78 בתקנון החברה, רשאי כל בעל מניה למנות מיופה כח באסיפה וכתב מינוי יופקד במשרדי החברה לא פחות מארבעים ושמונה שעות לפני התקיים האסיפה ואם לא יעשה כן לא יהיה לכתב המינוי תוקף חוקי.
טופס של כתב מינוי אפשר לקבל במשרדי החברה בשעות העבודה הרגילות.

מדינת ישראל
רשות ההגבלים העסקיים
רחוב המלך דוד 8, ירושלים 94010
טלפון: 02-233682-5, פקס: 02-233687

הודעה על מיזוג חברות לפי חוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988

תיקון טעות

בהתאם לסעיף 21(ב) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988(1) אני מודיע כי הסכמתי בתנאים למיזוגים של החברות כמפורט להלן:

מספר	שמות החברות המתמזגות	העיסוק העיקרי של החברות המתמזגות
מ"מ 200	מטרוקסיד (1993) יצור ושיווק בע"מ; מקסימה - המרכז להפרדת אויר בע"מ	גזים רפואיים; גזים תעשייתיים

התנאים למיזוג מפורטים בתיק לעיון הציבור.

המרשם של מיזוגי החברות פתוח לעיון הציבור במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב המלך דוד 8 ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

ירושלים, כ' אייר התשנ"ד
4 במאי 1994

ד"ר יורם טורבוביץ
הממונה על ההגבלים העסקיים

(1) ס"ח התשמ"ח, עמ' 128

רוחות קרטגנה

Newsweek

האם היו רפורמות השוק של שנות ה–80 באמריקה הלטינית שוות את המאמץ הגדול שהושקע בהן?

לפני כ–10 ימים התכנסו למשך יומיים מנהיגי האר־צות המכונות איברו–אמריקניות (ספרד, פורטוגל והמ־דינות שלהן לשעבר בחצי הכדור המערבי) והתנהגו כאילו יש להם הרבה דברים משותפים. להוציא את השפה, הדת והמורשת, יש למעשה לשותפים הוותיקים בקולוניאליזם רק מעט מן המשותף. אבל מדינות אמ־ריקה הלטינית אכן עומדות בפני סוגיות דומות רבות, אף שעמדותיהן כלפיהן שונות.

בחזית הפוליטית תפסו שני אישים קטנים זמן רב בדיונים: האיטי וקובה. פידל קסטרו גנב שוב את ההצ־גה, כפי שעשה בועידת הפסגה הראשונה בגוואדאלח־רה ב–1991 ובמדריד בשנה שאחריה. איש לא העלה את שאלת האמברגו האמריקני עד שפידל עשה זאת, אבל אז היא עוררה את אותו סוג של מבוכה שהביא את האחרים לנסות ולהימנע ממנה. איך יכולים מנהיגי אמריקה הלטינית של ימינו לקיים את עקרונות אי־ההתערבות והסחר החופשי, ובה בעת לא לומר דבר על החרם האמריקני על קובה?

התשובה ברורה מאליה, אבל אי אפשר להודות בה: משום שנראה שלאיש זה לא אכפת יותר. בסופו של דבר השיג קסטרו הרבה ממה שרצה: ביקורת ברורה על החרם האמריקני.

האיטי היא מקרה חמור, אבל עדיין יותר. גם במקרה זה לאיש לא אכפת ורק מעטים רוצים בסכסוך עם וושינגטון בשל המדינה העניה ביותר בחצי הכדור המערבי.

כאן הבעיה היא פעולה, לא אינרציה. ברזיל ומקסיקו יצאו בחריפות נגד כל שימוש בכוח נגד הגנרלים שהדיחו את הנשיא ז'אן ברטראן אריסטיד. מרבית האח־רים לא הביעו כל דעה של ממש, אף שארגנטינה ונצואלה נראו מוכנות להצטרף לכל פעולה שוושינג־טון תבחר בה, אם תגיע אי־פעם לכלל החלטה.

היתה עוד נקודה של חילוקי דעות חריפים: הפלות, עד כמה שזה נשמע מוזר. קרלוס מנם מארגנטינה ביקש תמיכה לעמדתו של האפיפיור לגבי הזכות לחיים. ספרד, פורטוגל ומקסיקו, עד כמה שזה נשמע מפתיע, יירטו את ההצעה.

אבל הנושאים העיקריים שבהם דנו בקרטגנה היו כלכליים – והם לא סיפקו סיבות רבות לאופטימיות. אות אזהרה רציני החל להבהב בכמה משקים של אמרי־קה הלטינית, אות שהחל במקסיקו. מ–1982 ועד ראשי־ת שנות ה–90, בעיקר בשל משבר החובות שנשכח כמעט, היתה אמריקה הלטינית יצואן נטו של הון. באופן אבסורדי לגבי אזור מתפתח בעולם, היא שלחה הרבה יותר כסף לחוץ לארץ מאשר הכספים שקיבלה באמצעות הלוואות, השקעות זרות והון שהוחזר הביתה. זו היתה אחת הסיבות לסטגנציה הכלכלית של האזור בשנות ה–80.

הרפורמות יצאו לדרך

אחר, לפני שנים אחדות, התחילו שיעורי הריבית לרדת, החובות למדינות זרות נפרסו מחדש ורפורמות מאקרו־כלכליות יצאו לדרך. פתיחת השערים לסחר, הפרטות, רפורמות בתקציבים הציבוריים והירידה באינפלציה שבאה כתוצאה מכך ציירו תמונה שונה של מצבו הפיננסי של האזור.

הכסף התחיל לזרום פנימה. מדינות כמו מקסיקו, ארגנטינה, ונצואלה ובמידה פחותה יותר קולומביה וצ'ילה קיבלו סכומי כסף גדולים בהשקעות והלוואות פרטיות. הבורסות שלהן שגשגו, מרבית החברות המ־משלתיות שנמכרו הביאו כמויות עצומות של מזומנים והחברות שבבעלות פרטית לוו שוב בשיעורי ריבית סבירים בשווקים הבינלאומיים. אמריקה הלטינית שבה ומצאה את עצמה כאזור המייבא הון, והמשקים שלה התחילו לצמוח, אם כי באטיות.

הסברים אחרים הוצעו להתעניינות הרבה במה שמ־כונה השווקים המתעוררים של האזור: פתיחת הכלכ־לות, יציבות בשערי החליפין וניהול בריא של התקציבים הציבוריים היו יוצרי הנסים. גורם אחר היה ככל הנראה החשוב ביותר: השוני העצום בשיעורי הריבית ובתשואות בין השווקים המתעוררים לבין אלה של ארצות הברית או אירופה.

באורח היסטורי שיעורי ריבית נמוכים בארצות הב־רית, יחד עם שיעורים גבוהים מבטחים כמעט באמרי־קה הלטינית, היוו צירוף שאי אפשר לעמוד בפניו. הוא גרם לכך שיהיה זה מן ההיגיון שחברות ביטוח, קרנות פנסיה, משקיעים רגילים וספקולנטים ישקיעו חלק מכספם במניות של ארגנטינה או ברזיל או איגרות חוב ממשלתיות של מקסיקו, שהציעו תשואות דולריות של 20%, 30% ואפילו 40%.

אבל במוקד משיכה זה היתה טמונה גם סכנה. כאשר ההבדלים בשיעורי הריבית יתחילו להצטמצם והעתיד הפוליטי ייעשה מעורפל, אותו כסף שזרם פנימה יתחיל לזרום החוצה.

זה מה שהתחיל לקרות בחודשים הראשונים של שנה זאת, כאשר סדרה של מקרים בישי מזל אירעה בעת ובעונה אחת.

הפדרל ריזרב העלה את שיעורי הריבית לטווח קצר בארצות הברית. ההתקוממות במדינת צ'יאפאס במקסי־קו, יחד עם רציחתו של המועמד לנשיאות מטעם המ־פלגה השלטת, לואיס דונלדו קולוסיו, וחטיפתם של שני מיליארדרים מקסיקניים, הגבירו את הדאגה בדבר יציבותה הפוטנציאלית של המדינה.

פשיטת הרגל של בנקו לטינו בוונצואלה, יחד עם ספקות לגבי מדיניותה הכלכלית של הממשלה החדשה של הנשיא רפאל קלדרה באו אחרי מקרים אלה והסיטו עצבנות לשווקים שהקשר ביניהם גדל והלך.

היום, בהשוואה לשיאה, הפסידה הבורסה של מקסי־קו כמעט 30% משוויה, הבורסה של ארגנטינה הפסידה 25%, הבורסה של סאו פאולו הפסידה כמעט 40% וזו של ונצואלה יותר מ–30%.

אם בוחנים את ההתפתחויות של השנה שעברה במונחים דולריים, היתה הירידה פחותה, אבל עדיין דרמטית. השקעה השנה בבורסות אלו אינה צורה נאותה של ניהול עסק.

לא יכולים לעשות הרבה

אנשי ועידת הפסגה בקרטגנה מודאגים בוודאי ממצב זה. מנהיגי אמריקה הלטינית אינם יכולים לעשות הרבה: הם שבויים בידי שוקי ההון הבינלאומיים. אבל כאשר אחדים מהם – קרלוס סלינאס ממקסיקו, איטמר פרנקו מברזיל, צזאר גאביריה מקולומביה – חזרו מוועידת הפסגה האחרונה שלהם, ייתכן שהם חשבו גם אם כל ניסיונותיהם למשוך הון היו שווים את המאמץ, אם הוא יכול להיעלם במהירות ובקלות כזו.

נמל קרטגנה עצמו, בתוך חומות הקאריבי של קולומ־ביה, יכול להיות סימפטומטי בצורה טראגית. תזכורת לזמנים הקולוניאליים הישנים המתוארים ברומן הנודע של גבריאל גרסיה מרקס, כאשר האזור שגשג בשל הפירטיות והעבדות, הסחר בסוכר ובתבלינים, אבל היה תמיד נתון לחסדי הרוחות המצויות והמתין עד אין סוף שאנייותיו יגיעו לנמל.

בעולם

איך להימנע ממלחמת מחירים

אי אפשר להצליח פשוט באמצעות קיצוץ במחירים או בעלויות. הדרך להתעלות היא באמצעות מציאת דרכים חדשות לעשיית עסקים

FORTUNE

אין דבר הרסני יותר לעסק מאשר מלחמת מחירים. הדבר גורם להרס חברות ומשאיר צלקות בענף למשך שנים רבות. רשימת הנפגעים עלולה להיות איומה. נאמנות הלקוח: מתה. רווחים: גוססים. תכנון: עלה בלה־בות. בהתחשב בצבאות הגדולים של הון וכושר ייצור שבבעלות מרבית החברות היום, התקווה לניצחון במ־לחמת מחירים קלושה מאשר בעבר. אולי אפשר להחזיק מעמד, אבל לא לנצח במלחמה.

צריך ללמוד מערכת כללים חדשה. כלל מספר 1: מלחמות מחי־רים, שהן עובדות חיים בעסקים כמו חברות תעופה, טבק ושירותי טלפון של שיחות חוץ, עלולות לעבור גם לענפים אחרים בעידן זה של תחרו־תיות־על. קשה הרבה יותר להבדיל את המוצר שלך מזה של המתחרה (כמו להבדיל בין שיחת טלפון אחת לשנייה). כך גם הטכניקה המכוונת להיות היצרן הזול ביותר באמצעות קיצוצים במבנה העלויות הנוכחי, משום שבכוונתה של כל חברה להיו־ת היצרן הזול ביותר.

הדרך היחידה להביס מתחרים בעי־לי ארנקים גדושים בכסף היא לחשו־ב מחדש על הדרך בה עושים את העסקים. קומץ החברות שזכו במלח־מות הללו – בחזיתות מרוחקות זו מזו כמו מזון לחיות מחמד, מוצרי צריכה אלקטרוניים ומוצרים רפוא־יים – מציעות מערכת חשובה של תוכניות מלחמה לעשיית עסקים בשנות ה–90.

הן ייצרו מוצרים מעולים במקום שאלה לא היו קיימים, מצאו את יתר־ון העלות באמצעות אינטגרציה אנכית, יצרו שותפויות עם ספקים, גילו חומרי גלם זולים שאינם זמינים למתחרים, או יזמו צורות חדשות של הפצה.

משמעות הדבר היא לחשוב מחדש על תהליך הייצור כפי שעשתה חב־רת היינץ, או להמציא מחדש את הדרך בה קונים הלקוחות את המוצ־רים כפי שעשתה חברת הקמעונות בסט ביי. או לחקות את יצרני השטי־חים שאו אינדסטריז, שיצרו לעצמם פלח שוק לאחר ביצוע אינטגרציה אנכית ויצרו לעצמם עמדה רבת כוח בענף.

לבצע מהפכה במוצר ולכרות ברי־תות, כפי שעשתה בקטון דיקינסון, או למצוא גומחה רווחית כמו חברת סטרי טכאר קומפיוטרס, למרות שהיא מצויה בענף התקף במהירות להיות ספק מחירים.

הסיבות למלחמות המחירים לא ייעלמו בקרוב. אף שניצול כושר הייצור עולה בענפים רבים, הוא עדי־ין רחוק מרמות השיא שלו. למשל, ענף עיבוד המזון פועל כבר זמן מה ב–80% מכושר הייצור, כמעט 6% מתחת לשיא ההיסטורי שלו. שוק האלומיניום, המוצף בכושר ייצור עולמי, פועל גם הוא בכ–80% מכו־שר הייצור שלו, כמעט 9% מתחת לרמת השיא ההיסטורית. ובינתיים כל אותם אנשים המשפרים את הפ־ריון במפעלים הישנים מוסיפים למ־עשה לכושר הייצור.

אף שהבנק המרכזי האמריקני, הפדרל ריזרב, העלה את שיעורי הריבית לטווח קצר כדי להאט את קצב הצמיחה הכלכלית, מתקשות מרבית החברות, בעיקר מצד הצרכ־נים של הכלכלה, להעלות את מחירי מוצריהן. הקמעונאים נאבקים בדיס־אינפלציה כאשר הלקוחות משחקים במשחק של נראה עד כמה אתם מסוגלים להוריד מחירים עם חנויות בהנחה, מועדוני מחסן וחנויות ייעו־דיות. אלה האחרונות מפנות את כלי נשקן לעבר הספקים.

יש עסקים הרגישים במיוחד למל־חמת מחירים. שוק בעל אחוז גבוה של מוצרים ברמה נמוכה – למשל גלידה – מצוי באזור הסכנה. החברה במצב הגרוע ביותר היא חברה המוכ־רת את המוצרים הזולים ביותר בשוק הנשלט על ידי מוצרים זולים, מאחר שקשה ביותר להשיג יתרון במצב כזה.

מלחמה אפשרית גם בענפים שב־הם יש פער מחירים גדול בין מוצרים בעלי מותגים לבין מותגים פרטיים, כמו ההפרש של 70% כמעט בקרייק־רים ויותר מ–45% בעוגיות. חברות בענפים חסרי מחסומי כניסה מגיעות אף הן, וכן אלו בעלות מקורות קלים של הון זול.

עד כמה יכולה מלחמת מחירים להיות רעה? נוראה. הרסנית. קחו לדוגמה את ענף הטבק. באפריל בש־נה שעברה הורידה פיליפ מוריס את מחיר סיגריות מלבורו ב–40 סנט לחפיסה, ל–1.80 דולר. אר־ג'יי־אר מיהרה להשוות את ההורדה. עד סוף השנה ירד הרווח התפעולי של שתי החברות בארצות הברית בפעם הרא־שונה אי־פעם. כמה? הרבה. מ–2.1 ל–1.2 מיליארד דולר לגבי אר־ג'יי־אר ומ–5.2 ל–2.8 מיליארד דולר לג־בי פיליפ מוריס. מחיר המניה של פיליפ מוריס ירד מ–64 דולר לפני ההולה לסביבות 50 דולר, השווה להפסד בסך 12 מיליארד דולר בשו־וי השוק.

פיליפ מוריס טוענת שניצחה. נכון, חלק השוק של מלבורו הוא עכשיו 37.3%, לעומת 22.1% בשנת 1993, ואילו חלק השוק של וינסטון של אר־ג'יי־אר עלה רק מעט, מ–5.9% ל–6.2%. אבל האם אלה תוצ־אות כל כך טובות? ההכנסה התפעו־לית של פיליפ מוריס ירדה ברבעון הראשון בכ–25%, ממיליארד ל–769 מיליון דולר. קרוב לוודאי שלבעלי המניות אין כל סיבה לפתוח את בק־בוקי השמפניה.

הפגם בתוכניתה של פיליפ מו־רים, ובתוכניות דומות אחרות, הוא שאינך יכול לאזן מיד מחירים נמו־כים יותר בנפח מכירות גדול יותר. הגמישות של הביקוש אינה מספיקה לכך. לפי מחקר של חברת הייעוץ מקינזי, תזדקק חברה גדולה טיפוסית לעלייה של 12% במכירות כדי לאזן הורדת מחירים בשיעור של 5%. זה בשל עלויות משתנות המופיעות יחד עם גידול בנפח המכירות ומחסלות את הרווח. באופן טיפוסי לא תרד עלות היחידה לפני שהמכירות יעלו ב–20%. למעשה, הורדת מחיר בשי־עור של 3% מספיקה בדרך כלל לעלייה של 5%–6% בנפח המכירות. נחזור לפיליפ מוריס. היא הורידה את המ־חירים ב–18%. לדברי החברה עלה נפח המכירות ב–12.5% ברבעון הרא־שון השנה. אבל יש לזכור שהרווח ירד ב–25%. לפיכך האסטרטגיה שלה נכשלה.

מלחמת מחירים עלולה לפגוע בעסק למשך שנים, משום שהיא מעודדת את הלקוחות להתמקד רק במחיר של מוצר, לא בערכו או בהנ־אה ממנו. הצרכנים זוכרים את המחיר הזול ביותר. כאשר חברות התעופה הורידו בקיץ של 1992 את מחיר הטיסה הלוך וחזור בין ניו יורק ללוס אנג'לס ל–199 דולר, הן יצרו במוחו של הלקוח מחיר בסיסי חדש, ושם הוא נשאר.

אפשר להימנע ממרבית מלחמות המחירים. רבות מהן מתחילות בט־עות, בשל קריאה לא נכונה של צעד של מתחרה או אי הערכת השוק. מלחמת מחירים אחת בענף האלקט־רוניקה התחילה כאשר כתב עת של הענף ניפח בטעות את נפח השוק הכללי ב–15%. ארבע החברות הגדו־לות בשוק חשבו שהפסידו חלק ממנו והורידו את המחירים כדי להחזיר לעצמן את מה שלא איבדו.

הבנת מניעי המתחרים היא בעלת חשיבות עליונה. להוציא ענפים כמו מחשבים אישיים, שבהם המחירים יורדים ללא הרף בשל טכנולוגיות זולות יותר, הורדות מחירים הן לעי־תים קרובות תגובות המכוונות ללקו־חות או שווקים מסוימים, או מבוצעות כדי למכור מלאי עודף. הורדת מחירים נראית כמו הגנה טב־עית, אבל האסטרטגיה יכולה בקלות לגרום לאדמה חרוכה.

חברת היינץ, המייצרת בין היתר מזון לחיות מחמד, ניסתה להוריד מחירים. היא גם ניסתה להעלות מחירים, וגם זה לא פעל. לבסוף הו־ציאה החברה את עצמה ממלחמת מזון החתולים באמצעות בניית מחל־קת המזון לחתולים מסביב ליתרונות הייחודיים לעמדותיה האסטרטגית.

מאז 1984 נאלצה היינץ לקצץ ב–22% את המחיר של ארגז מזון חתולים ניין לייבס, מ–6.77 ל–5.25 דולר, כאשר המתחרות נכשלו. מאו־רס ותרבו מטרופולינים ניסו לתפוס ככה חלק שוק זו מזו. אין פלא שמו־רים, הסמל המסחרי של ניין לייבס, נעשה כועס לפעמים. כאשר נאבק־ה להוריד את המחירים, פנתה היי־נץ ב–1991 נגד כיוון השוק והעלתה את מחיריה.

"זה היה אסון", אומר מנהל מוצרי חיות המחמד של היינץ, ביל ג'ונסון. "מתחרינו לא הלכו בעקבותינו וחלק השוק שלנו נפל מ–23% ל–15%".

אז הבין ג'ונסון שעליו לחשוב מחדש על העסק שלו. "החלטנו לנ־הל את מזון החיות שלנו בהנחה שמ־לחמות המחירים לא יסתיימו לעולם", הוא אומר. כדי לעשות זאת הוא הפך בראש את משוואת המחי־רים. "במקום לחשב כמה עולה ייצור מזון החתולים ולקבוע מחיר בהתאם, שאלנו את עצמנו מה מוכנים הצרכ־נים לשלם", מסביר ג'ונסון. הצוות שלו החליט שהלקוחות הבודדים של ימינו מוכנים לשלם עד 33 סנט לקופסת מזון. אחר התחיל ג'ונסון לשנות את התהליכים כדי להגיע למחיר הזה. השלב הראשון היה לד־חות את היתרונות התחרותיים של החברה, כלומר מותג חזק וחומרים זולים כמו קרביות הטונה ממפעל סטארקיסט שלה – הנכנסות ליותר מ–15% מתוצרת מחלקת המזון לחי־ות – וכמה תהליכי ייצור בלעדיים שלה. "השלב השני", אומר ג'ונסון, "היה צמצום דראקוני בעלויות".

ג'ונסון סגר 8 מפעלים וריכז את הפעילות במפעל החברה בבלומסבר־ג, פנסילבניה, שהורחב מ–23,000 מ"ר ל–90,000 מ"ר היום. אף שמן המפעל נודף סירחון נורא, הוא יעיל מאוד. התפוקה עלתה מכ–3 מיליון ארגזים לשנה ב–1987 ל–65 מיליון. קווי ייצור מהירים שולחים מדי דקה 1,500 קופסאות אל [illegible] שבו מעבדים את הבשר. "הוצאנו מן התה־ליך כ–30% מעלויות הייצור", אומר מנהל המפעל סליך קורבט, המצפה עכשיו לחסוך עוד 20%.

היינץ גם ביצעה אינטגרציה אנ־כית והגיעה לשותפויות עם ספקית. פלדה בשביל הפחיות, המיוצרות בב־לומסבורג, מגיעה ממפעל של היינץ בווירג'יניה המערבית. ספקית העטיפות כיימן מקרישה להיינץ חלק מן המפעל שלה בריצ'מונד.

כל השינויים הללו יגדילו את הרווח במחלקת מזון החתולים של היינץ ל–55 מיליון דולר השנה. נפח המכירות גדל ב–5%–6% לשנה, והר־ווח התפעולי השולי גדל מעבר ל–13% – נפלא בענף זה – שיפור של לשנות 20%. חלק השוק עבר את ה–25% וממשיך לגדול.

המחירים התייצבו היום ולמרות שהמתחרים הצטרפו להורדה של היי־נץ, רק מעטים מהם מרוויחים היטב. אחד מהם, אלפו, כבר על הקרשים. היום פעילותו של ג'ונסון היא המובב של היינץ.

צריך להיות מוכשר כדי לעבוד ברשת מכירות קמעונית למוצרי אל־קטרוניקה, שם מלחמות המחירים לא נפסקות לעולם. וכך גם הקטל הנובע מהן. רק בשנה שעברה הת־מוטטה המחולה רשת במישיגן, שהתכוונה להיות רשת כלל ארצית. שתי חברות כל נגדי מגד יותר מ–20% מהכנסותיהן. זה מותיר את המו־ליכה בשוק, סירקוויס סיטי ואת בסט ביי החדשה, הנראות כמו שתי המכו־ניות המודרנות בתאונת שרשרת. שתיהן ישרדו, אבל בסט ביי נראית בעלת פחות פגיעות.

מה האסטרטגיה של בסט ביי? לחשוב מה הלקוחות לא רוצים ולס־לק את זה מן המלאי, יחד עם העלוי־ות הגלומות. "אנחנו הבנו שמחירים נמוכים הם רק הצעד הראשון, נתון, בעסק הזה", אומר ריצ'רד שולץ, 53, המנכ"ל של בסט ביי. "ידענו שמחי־רינו צריכים להיות דומים לאלה של מוכרים בהנחה אחרים, אבל ידענו גם שעלינו להציע משהו שונה". אח־רי סבב של קבוצות מיקוד וסקרים, גילה שולץ מה הלקוחות שונאים ביותר לגבי חנויות של מוצרי צריכה אלקטרוניים. 1: אנשי מכירות העוב־דים לפי עמלות ומנסים לדחוף את הקונים למוצרים בעלי רווח שולי גבוה. 2: נקודות ביקורת רבות. "אמרנו לעצמנו, בסדר, ניפטר משני הדברים", אומר שולץ.

היום בנויות 150 ויותר החנויות של בסט ביי כמו מחסנים קטנים, והסחורות מסודרות על מדפים תעשייתיים. הלקוחות מסיעים את המוצרים בעצמם על עגלות גדולות. עובדים בשכר אינם דוחקים ודוחפים את הלקוחות – אף שהם זמינים מאוד לענות על שאלות – והקופות הרושמות הגדולות נראות כמו אלו של טויס אר אס. החנויות מוארות היטב ונראות ידידותיות כמו מרכו־לים.

החברה גם מערבת מחדש את קו המוצרים שלה, כדי להיות מטרה קטנה יותר במלחמות האלקטרוניקה. בעוד שלפני 4 שנים 60% מן המכי־רות נבעו ממוצרי צריכה ביתיים, הם מהווים עכשיו רק 38%. היום תקלי־טורים במחיר עד 11.98 דולר – ומוצרים למשרד הביתי מהווים 47% מן ההכנסות.

התוצאה? ההכנסה לחנות של בסט ביי הוכפלה בתוך 3 שנים ל–23 מי־ליון דולר. המכירות עלו בשנה שעברה ב–19%, ואודסולה מוראן מחברת סנפורד ברנסטין צופה עלי־יה שנתית ברווח בשיעור של 20% ב–4 השנים הקרובות. הממוצע של חנות בסט ביי הוא יותר מ–500 עס־קות ליום במחיר של 119 דולר לעס־קה, לעומת 190 עסקות ליום במחיר של 250 דולר בסירקוויס סיטי. זו מתמטיקה פשוטה. לסירקוויס סיטי, שכבר זמן רב היא המוליכה בענף, יש כמה נתונים לטובתה: רווח שולי גולמי של 27%, או כ–10% יותר מזה של בסט ביי. אבל הרווח הגולמי נתון למתקפה בערים כמו אטלנטה, שם פתחה באחרונה בסט ביי 6 חנוי־ות חדשות והילצה את סירקוויס סי־טי להוריד את מחיריה. השוליים נטו של סירקוויס סיטי יורדים, ואילו אלה של בסט ביי עולים. "הורדות במחירים מביאה אותך בסופו של דבר לשום מקום", אומר שולץ. "אתה יכול לומר שאתה זול יותר, אבל יותר ממי, ולמשך כמה זמן?"

כמו תמיד, הדרך אחת לצאת ממ־לחמת מחירים היא החדשנות. לדוג־מה המחטים של בקטון דיקינסון. החברה מייצרת יותר ממיליארד מד־סי מזרקים לשנה, שאפילו בסכום הזעום של 10 סנט ליחידה שווים יותר מ–100 מיליון דולר לשנה. המ־חירים דשדשו במקום או ירדו בעשור האחרון. בעת תקופה מכאיבה במיו־חד לקראת סוף שנות ה–80, התחיל מתחרה יפאני למכור את מזרקיו ב–7 סנטים ליחידה. במלים אחרות, לא כדאי להיות תקוע בעסקי המח־טים. אחר הצטרפה בקטון דיקינסון לבקסטר אינטרנשיונל, שפיתחה את אינטרלינק, המזרק ללא מחט.

חשוב לזכור שהמחטים שרופאים תוקעים בגופכם הן רק 50% מן השו־ק. בבתי החולים משתמשים כדי לחבר צינורות של עירויים לעירויים אח־רים, ושם היה ההישג של הצוות של בקסטר. אינטרלינק נראית כמו מזרק רגיל, אבל המחט מוחלפת בחתיכת ציוד פלסטיק קשה המסתיים בקצה קהה. בקסטר יצרה סוג חדש של אט־ם עשוי פלסטיק וגומי שאפשר לעשות בו חור ואחר הוא נאטם שוב מסביב לפלסטיק הקהה. בקטון התב־קשה לייצר את התהליך למחט.

בתי חולים משלמים בשמחה יותר תמורת אינטרלינק, משום שהמחט ללא חור מפחיתה את הסיכון לדקי־רות מקריות במחט. בשנה שעברה דיווחו עובדי מערכת הבריאות האמ־ריקנית על יותר ממיליון דקירות, שעלו לבתי החולים יותר מ–400 דו־לר למקרה, בזמן אבוד ובבדיקות, בלי להביא בחשבון עבודה משפטית ועל־ויות סיפול. "זאת האסטרטגיה", אומר גרי כהן, סגן הנשיא לשיווק של בק־טון דיקינסון. "אף שמחט אינטרלי־נק עולה כ–25 סנט, בתי החולים חוסכים כסף".

ההכנסות ממכירות אינטרלינק עשויות לעבור השנה בבקטון דיקינ־סון את אלו מן המכירות של מחטים מסורתיות, כאשר רק 30% מן השוק המקומי כבר נכבשו ואילו החברה עוד לא פנתה לשווקים זרים. מחלקת המחטים של החברה, שפעם היתה לה צמיחה חד ספרתית, פורצת עכשיו קדימה עם צמיחה דו־ספרתית נמוכה ולקיחת חלק שוק מן המתחרה, אמ־ריקן הום פרודקס.

נראה שעד לפני זמן לא רב התג־או חברות בכך שהן בעלות המחיר הגבוה ביותר בסוג המוצר שלהן. מחיר גבוה היווה אות לאיכות. עכש־יו הוא לעתים קרובות נטל. תשאלו את ב–מ–וו או את אמריקן אקספרס. ויש לצפות שהלחץ הזה יימשך. הצ־רכנים דורשים מחירים נמוכים, ואפי־לו כלכלה אמריקנית משופרת לא תעזור הרבה, משום שבמקום כלשהו ירצה מתחרה לתפוס את חלק השוק שלכם בצורה הגרועה ביותר. אבל זכרו, אין דרך גרועה יותר להי־גע מאשר לצאת למלחמה. חישבו בדרך שונה וגדולה יותר.

תגיד לה WINDOWS
ותראה איך היא רצה...

מדפסת הלייזר LZR888 של DATAPRODUCTS,
המהירה, החזקה והאיכותית ביותר בשוק

המדפסת הייחודית בעלת המהירות הגבוהה ביותר לסביבת WINDOWS (עד פי 10 מכל מדפסת אחרת) בזכות טכנולוגיית GDI.

המדפסת מציעה פלט באיכות של 1200X1200 DPI בזכות טכנולוגיית PHOTOTONE.

הזכרון הבסיסי שלה מספיק לרוב סוגי ההדפסות בזכות טכנולוגית ה-RAM SAVER.

ובנוסף היא חסכונית בהוצאות חשמל (ENERGY SAVE MODE)

היא מצטיינת בתקשורת המקבילית המהירה ביותר וכוללת תוכנה מיוחדת ל"חלונות" המודיעה על תקלות במדפסת מעל מסך המחשב.

תוכנת "דגש אישי" הינם לכל הרוכש מדפסת.

אז מה עוד אפשר לבקש ממדפסת!

צלצל עוד היום
03-5340962
וקח אותה לתקופת נסיון

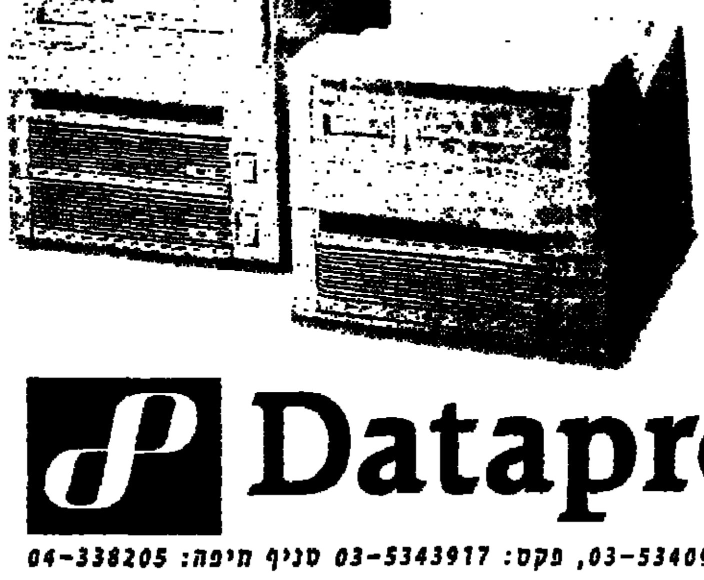

Dataproducts® team תים

תים מחשבים ומערכות בע"מ מרכז מסחרי רמת אילן, גבעת שמואל 51905 טל: 03-5340962, פקס: 03-5343917 סניף חיפה: 04-338205

هكذا من الاهل

صكنا من الامل

בעולם

עבר שבוע / רפי פרסיק

מרחץ דמים בשווקים

חששות אינפלציוניים, הערכות כלכליות סותרות ואי־ודאויות באשר לכיוון־שיוטם של שערי־ריבית זעזעו את שוקי איגרות־החוב, המניות והמטבעות ברחבי העולם

שוקי העולם מסוגלים לעכל בשורות רעות ביתר קלות מאשר אי־ודאויות. לפיכך, בעוד שתריר אין נודעת לבשורות רעות (או טובות) אלא השפעה שולית על השערים ("המתוסכים" מפניהם), עשויות להיוודע דווקא לאי־בהירויות ולסימני־שאלה השפעות יתר מפליגות (המזיקות) מאשר לנתונים שליליים.

אי־בהירויות לרוב עיצבו את תנודות השערים התלולות, שלהן היינו עדים במרכזים הפיננסיים המובילים לאורך השבוע שעבר. גרמו להן תחושות־בטן עמומות שהבנק המרכזי בארה"ב עשוי ליזום העלאות־ריבית נוספות – בין כדי לקטום את רוחיל האינפלציה, בין כדי לתמוך בשערו של הדולר הנצור.

דאגות וספקות

לחששות אלה נלווים פקפוקים באשר לאיכות־מנהיגותו של נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, וספקות באשר לסיכויי יישובה של מחלוקת הסחר הנצחית בין יפאן לארה"ב יודעי־דבר ביפאן משווים את הסיכויים להתרת סוגיה זו לסיכוייה של רעיית הקיסר להרות.

אגב, על אף התרחבות הגירעון במאזן הסחר של ארה"ב (שתפח בחודש האחרון מ־7.5 ל־8.4 מיליארד דולר), הצטמק הגירעון החודשי בסחרה עם יפאן מ־5.8 ל־5.5 מיליארד דולר. גם העודף הכולל בסחרה של יפאן פחת ל־6.5 מיליארד דולר בחודש שעבר.

לא העילו הצהרות מרגיעות מפיהם של נגידי הבנקים המרכזיים בגרמניה ובארה"ב, שהביעו שביעות־רצון ממצב הצמיחה ומשיעורי האינפלציה במשקיהן; גם לא הועילו (לדולר) המשבר המשלתי ביפאן, או התייצבות שעריו של המדד המשוקלל של 21 הסחורות: השווקים דבקו בדעה שאינפלציה אורבת בשעה שתם, או קרב לקצו, עידן קיצוצי הריבית ביפאן ובאירופה וכי אין מנוס מייקור נוסף בשערי הריבית הדולרית – שנעשה יותר רווח, בגלל רפיונו של המטבע האמריקאי.

הערכות סותרות

לפתרים אלה הצטרפה תחזית של אחד ממכוני המחקר בארה"ב, שקבעה כי הדולר עשוי להשיל כ־10% משוויו בשנה הבאה. תחזית זו נסמכת על הנוהה שקצב הצמיחה בארה"ב מתמתן – והתמתנות העשויה לשכנע את הבנק המרכזי להשאיר את שערי הריבית הדולרית על כנם, ואולי אף לקצצם. מן הסתם, לא תוסיף השתלשלות כזו חוסן לדולר.

כך או כך, גורר הצפי לעלייה בריביות הדולריות כרסום בשעריהן של איגרות־חוב. התשואה השנתית על איגרות־החוב הדולרית הארוכה טיפסה מ־7.45% ל־7.53% בחישוב שבועי. הוא הדין לגבי איגרות־החוב הליש"טית הארוכה, שתמה את השבוע בתשואה שנתית של 8.67%; ולגבי איגרות־החוב המארקית הארוכה, שנבעלה בתשואה שנתית של 7.09%.

תבכות לבורסות

השחיקה בשעריהן של איגרות־החוב הביאה לנפילות חדות בבורסות־המניות. בלונדון הסתכם הנזק השבועי ב־4.8% (18% מאז פברואר), בניו יורק ב־3.7%, בטוקיו ב־3.4%, ביוהנסבורג ב־3.3%, באמסטרדם ב־2.9%, בהונג־קונג ב־2.6%, בפרנקפורט ב־2.2%, בציריך ב־1.7%, ובפאריס ב־1.4%.

הירידות במדדי המניות היו אמורות לנגוס בשעריהם של כל המטבעות המובילים. מאחר שנבצר מכל המטבעות המובילים להישחק בהרמוניה זה נגד זה, נפל בגורלו של המטבע האמריקאי (השמיש והמוזיר במטבעות) לשאת את צער־העולם על כתפיו הרחבות.

הנסיגה בשער הדולר הורידה את מערכת הבנקאות המרכזית ממנוחתה. הבנקים הממלכתיים הגיחו ממגדלי השן שלהם ונרתמו לפעילות־הולך מאסיווית, שהתעצמה לקראת סוף השבוע. אבוי, התערבויותיהם המתואמות, שנועדו לתמוך בדולר הנבול, לא נחלו הצלחה יתרה, והמטבע האמריקאי חתם שבוע־מסחר סוער ברמות־שפל: 1.5840 מארק (1.6%- בחישוב שבועי), שערו הנמוך זה כשנה, 1.3280 פרנק שווייצי (שחיקה שבועית ב־2%), 100.60 ין (2%-), אחרי שהידרדר במשך השבוע לרצפה טרום־מלחמתית של פחות מ־100 ין לדולר, ו־1.5530 לערכת הליש"ט (1.2%- בחישוב שבועי).

ירידות בדגנים וברכות

המתח בשוקי האג"ח, המניות והמטבעות פסח על רוב שוקי הסחורות. שערי הנפט התייצבו ברמותיהם הגבוהות: 17.38 דולר לחבית ברנט למסירה באוגוסט ו־19.35 דולר לחבית מתוצרת טקסס למסירה באוגוסט.

הוא הדין לגבי המתכות התעשייתיות, ששעריהן מובאים בעמוד 63. בלטו בהן האלומיניום, שטיפס לפסגה בת שלוש שנים (נבעל ב־1,471 דולר לטונה); הנחושת, שנבעלה בניו יורק ב־1.1235 דולר לליברה. לעומתן, רשמו שערי המתכות היקרות נסיגה, למעט הכסף, שנשחק מרמה של 5.60 ל־5.40 דולר לאונקייה (בחישוב שבועי).

ירידות תלולות נרשמו בשערי הדגנים והסחורות הרכות, המושפעים מ מזג האוויר. פולי־סויה למסירה בנובמבר שקעו מ־6.95 ל־6.40 דולר לבושל, ושערי החיטה והתירס נפלו במידה פחותה.

בקרב הסחורות הרכות, נסוג שער הקפה למסירה בספטמבר מ־1.3450 ל־1.2850 דולר לליברה; קקאו למסירה בספטמבר צנח מ־1,402 ל־1,300 דולר לטונה; רכז־תפוזים למסירה בספטמבר נפל מ־92.25 ל־89.80 סנט לליברה; וסוכר למסירה באוקטובר – מ־12.35 ל־12.11 סנט לליברה.

שער הכותנה למסירה באוקטובר הצטמק מ־77.72 ל־75.44 סנט לליברה, ושער הבקר למסירה באוגוסט – מ־63.97 ל־62.95 סנט לליברה.

ג'ון סקאלי, לשעבר יו"ר אפל, ייעץ לעסקי ההדמיה של קודאק

רוצ'סטר, ניו־יורק (אי־פי). חברת איסטמן־קודאק הודיעה שלשום כי היא הולכת להעסיק את ג'ון סקאלי, לשעבר יו"ר ומנכ"ל אפל, כיועץ לעסקי ההדמיה הממוחשבת שלה.

סקאלי יקדיש כרבע מזמן עבודתו לקודאק. הוא מגיש שירותי ייעוץ טכנולוגי וייעוץ בענייני שיווק לגופים אחרים בניו יורק.

יו"ר אפל לשעבר נחשב לאחד המועמדים לתפקיד מנכ"ל קודאק בסוף השנה שעברה, אך אמר באותה עת כי החברה לא פנתה אליו.

האדם שמונה לסוף כמנכ"ל קודאק, ג'ורג' פישר, לשעבר יו"ר מוטורולה, אמר כי סקאלי יסייע לקודאק בניהול המותג.

"ג'ון ואני עבדנו בשיתוף פעולה הדוק בעשר השנים האחרונות, ואני מעריך גדול של המיומנויות שלו בשיווק ובבניית מותגים", אמר פישר. "אני בטוח שג'ון יכול לסייע לקודאק לפתח גישת שיווק אגרסיבית יותר".

סקאלי התפטר מאפל באוקטובר 1993, כמה חודשים לאחר שוויתר על תפקיד מנכ"ל החברה, יצרנית המחשבים האישיים מספר 2 בארה"ב, בעת שנקלעה לקשיים כלכליים.

לאחר מכן כיהן סקאלי כמה חודשים כיו"ר חברת ספקטרום אינפורמיישן טכנולוגי'ס, חברה שמרכזה בלונג איילנד, המחזיקה בפטנטים על העברת נתוני מחשבים בקווי טלפון סלולאריים.

סקאלי התפטר בפברואר, והאשים את נשיא ספקטרום כי הוליך אותו שולל לגבי בעיותיה של החברה. לאחר מכן הגיעו הוא וספקטרום לפשרה בתביעה המשפטית שהגיש סקאלי.

איי־טי־אנד־טי תשתף פעולה עם חברות טלפון אירופיות

ניו־יורק (אי־פי). חברת איי־טי־אנד־טי עשתה ביום חמישי צעד נוסף להרחבת השירותים שהיא מספקת ברחבי העולם, כשיצרה שותפות עם חברות הטלפון של שווייץ, שוודיה והולנד.

הודעה זו באה בעקבות עסקה שנחתמה באחרונה לשיתוף פעולה בין חברת ספרינט האמריקאית לבין חברות הטלפון של צרפת ושל גרמניה, וכן לאישור שהעניק משרד המשפטים האמריקאי לשיתוף הפעולה בין MCI לבין חברת בריטיש טלקומיוניקיישנס שרכשה חלק ממניותיה.

אף שביצוע שיחות טלפון בינלאומיות התאפשר לפני זמן רב, ההתקדמות בטכנולוגיית המחשוב בתקשורת, שאיפשרה העברה סימולטנית דו־צדדית של קול, מראות ונתונים בטלפון, מציגה הזדמנויות עסקיות חדשות, שחברות הטלפון מגלות כי הן אינן יכולות להציע לבדן.

איי־טי־אנד־טי כבר נמצאת בשותפות בחברת וורלדפרטנרס, תאגיד בינלאומי המספק שירותי תקשורת מתקדמים לחברות רב לאומיות בצפון אמריקה ובאסיה, אמרה דיאן ברגן, דוברת וורלדפרטנרס, במסיבת עיתונאים.

העסקה שהוכרזה ביום חמישי מתירה ליוניסורס, השקעה משותפת בין חברות הטלפון של שווייץ, שוודיה והולנד, להציע שירותים של וורלדפרטנרס, אמרה ברגן. לדבריה, כחלק מההסכם תשקיע יוניסורס בוורלדפרטנרס. ברגן הוסיפה כי פרטי ההסכם עדיין לא הושלמו. וורלדפרטנרס נוסדה לפני שנה על ידי איי־טי־אנד־טי, חברת KDD היפאנית וחברת סינגפור טלקום.

דוברת יוניסורס אמרה כי איי־טי־אנד־טי חיפשה שותפים באירופה וקיימה דיונים עם חברות צרפתיות וגרמניות.

באמצע יוני התמה ספרינט על הסכם לשיתוף פעולה עם פראנס טלקום ודויטשה טלקום להקמת שירות כולל למוצרי טלקומוניקציה בינלאומיים.

כמעט באותו זמן זכתה השותפות בין MCI לבין בריטיש טלקום להתקדמות רבה, כשקיבלה את אישורן של רשויות הפיקוח האמריקאיות.

ירידה של 35% בייצור התעשייתי בבלארוס בינואר־מארס השנה

מינסק (ע"ח). כלכלתה של בלארוס, שזועזעה עקב התמוטטותה של בריה"מ, נפגעה בצורה קשה עוד יותר עקב העדר רפורמות וכתוצאה מצעדים שנועדו להגביר את סיכוייו של ראש הממשלה ויאצ'סלאב קביץ' בבחירות לנשיאות.

סיכומים שפורסמו במערכת הבחירות, שיתקיימו ביום חמישי, מצביעים על כך שהכלכלה של אחת המדינות השמרניות ביותר בבריה"מ לשעבר עומדת על סף התמוטטות.

סטטיסטיקה רשמית קובעת כי הייצור התעשייתי ירד בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב־35% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. נגיד הבנק המרכזי של בלארוס, הרפורמיסט בוגראנקביץ', מסר כי 35% נוספים של הייצור נעצרים במתכונת, בשל העדר ביקוש.

במארס אשתקד היה רובל רוסי שווה 1.33 רובלים בלארוסיים. בראשית השנה ירד המטבע המקומי ל־4.51, וב־1 ביוני הוא צנח ל־11 לכל רובל רוסי אחד.

הרובל הרוסי ירד בהתמדה לעומת הדולר ברוסיה, אך הוא מבוקש בבלארוס. אזרחים רבים של בלארוס נוסעים לרוסיה כדי למכור שם את תוצרתם החקלאית.

ממשלת איטליה מחפשת 5.5 טריליון לירטות

מאת תולדה ליברנומה

רומא (מיוחד ל"הארץ"). סילויו ברלוסקוני זכה בבחירות הכלליות בסוף מארס ושוב בבחירות לפרלמנט האירופי ב־12 ביוני, תוך שהוא מבטיח לבוחר האיטלקי פחות מסים ויותר תעסוקה. אתמול הוכח שממשלתו לא תוכל לעמוד לפי שעה בהבטחותיה לנוכח העלייה בגירעון התקציבי שתוכנן ל־154 טריליון לירטות וכבר הגיע, לפי האומדן האחרון, ל־159 טריליון לירטות.

עוד בטרם נכנסה הממשלה לתפקידה החליטו עקרונית מפלגות הקואליציה מהימין לא להעלות את המסים הישירים אלא לנסות להקטין את הגירעון התקציבי בעזרת היטלים והחשת קצב ההפרטה.

על רקע העלייה בגירעון הוחלט אתמול על היטלים חדשים, ש ייקבעו בימים הבאים.

קו"ג
02-254245-8
03-5121333/344
04-623166-7

איטליה מס' אחת בעולם בהשתמטות ממסים ישירים

מאת תולדה ליברנומה

רומא (מיוחד ל"הארץ"). הסכום הכולל של השתמטות ממסים ישירים באיטליה הגיע ב־1991 ל־170 טריליון לירטות (106.25 מיליארד דולר), סכום העולה על הגירעון התקציבי לאותה שנה. מאז התמיד המצב ושיעור ההשתמטות ממסים מוערך ב־15% מהתוצר הלאומי ברוטו. אילו היה הממוצע האיטלקי של השתמטות זהה לאמריקאי, היה הגירעון בתקציב האיטלקי מגיע ל־80% מהתוצר ברוטו במקום 120% כפי שהוא עכשיו. משלם המסים האיטלקי רשם בכך שיא עולמי, שעה שרשמית נטל המסים עולה רק במעט על הממוצע הנהוג בארצות המתועשות בעולם.

לפי נתונים שפורסמו בשבוע שעבר ר' אלסינה, פרופ' לכלכלה באוניברסיטת הארווארד, רמת ההשתמטות הגבוהה נובעת ראשית ממבנה הכלכלה האיטלקית, שבה מספר גבוה יחסית של עצמאים, בעלי מקצועות חופשיים, ושבה מפעלים ועסקים משפחתיים רבים. לדעתו, לרמת ההשתמטות הגבוהה תורמות מורכבות הצהרת המסים הישירים, חוסר יעילות של רשויות הבקרה ומסורת ארוכה של השתמטות. אילו הצליחה ממשלת איטליה להתמודד עם הבעיה, סבור אלסינה, היה מצטמצם משמעותית היקף הגירעון האיטלקי, שהוא היום הגדול בין המדינות המתועשות בעולם. אלסינה אינו אופטימי לגבי יכולתם של השלטונות האיטלקיים לשנות את התמונה.

יותר מ־50% מהפרסום באיטליה – בטלוויזיה

מאת תולדה ליברנומה

רומא (מיוחד ל"הארץ"). איטליה שברה אשתקד שיא לפרסומת בטלוויזיה – קבע מחקר שפירסם מכון EUROSPES למחקר כלכלי. לפי המחקר, הכספים שהושקעו בפרסומת בעיתונים היומיים הגיעו ב־93' ל־23.5% מסך ההשקעה בפרסומת באיטליה, שעה שהטלוויזיה זכתה בקצת יותר מ־50% – 15% לטלוויזיה הממלכתית ו־34.5% לרשתות הפרטיות המשדרות בערוצים כלל ארציים. רק 2.5% מהסכומים נועדו לאמצעי תקשורת זרים.

בקטרפילר מפירים את השביתה

פאוריה, אילינוי (אי־פי). כמה עובדים בחברת קטרפילר הפרו את השביתה ואנשים אחרים, המשתוקקים למצוא עבודה בחברה הגדולה ביותר בעולם לייצור ציוד לעבודות עפר, עומדים בתור לנסות להתקבל לעבודה.

מאות אנשים הגיעו ביום חמישי בתגובה על מודעות של קטרפילר, שבהן נאמר כי החברה מחפשת עובדים חדשים. החברה אומרת כי אינה מתכוונת להעסיק עובדים אלו במקום עובדים שובתים השייכים לאיגוד העובדים יונייטד אוטו וורקרס. צעד כזה יפר את חוקי העבודה הפדראליים.

"איני נמצא כאן כדי לנצל את האיגוד", אמר לסטר ורנבסקי, רתך בן 35. אך ורנבסקי אמר כי משמעותה של עבודה בקטרפילר תהיה "חיים טובים יותר לי ולמשפחתי".

נשיא קבוצת קטרפילר, ג'רי פלאהרטי, דיווח על מספר רב של עובדים המפירים את השביתה, וטען כי מספרם מגיע ל־2,300, או 16% מכלל כוח העבודה בחברה, המונה 14 אלף עובדים.

איגוד העובדים יונייטד אוטו וורקרס חולק על דברים אלה. הנשיא המקומי של האיגוד, ג'רי בראון, טען כי רק מעטים מהעובדים הפרו שביתה. לא ניתן היה לאמת את טענות הצדדים. לדברי בראון, ביורק, פנסילווניה, הביאה קטרפילר עובדים ממפעל בג'ולייט, אילינוי, כדי למלא את מקומם של העובדים השובתים המאוגדים ביונייטד אוטו וורקרס.

חברים ביונייטד אוטו וורקרס באילינוי, יורק ודנוור שובתים מאז יום שלישי, בטענה כי קטרפילר מנצלת אותם ומעסיקה אותם בתנאים בלתי הוגנים.

ג'י־אי קפיטל ויתרה על רכישת קמפר

ניו יורק (אי־פי). חברת ג'י־אי קפיטל ויתרה ביום חמישי על הניסיון לרכוש את חברת הביטוח וקרנות ההשקעות קמפר, לאחר שחברת הביטוח קונסקו הציעה לרכוש את קמפר תמורת 3.25 מיליארד דולר, הצעה הגבוהה בהרבה מזו של ג'י־אי קפיטל – 2.4 מיליארד דולר.

"לנוכח הצעה של קונסקו, העומדת על 67 דולר למניה, החליטה ג'י־אי קפיטל, לאחר שיקולים מעמיקים, כי היא מושכת את הצעתה לרכישת קמפר", נאמר בהודעה שפירסמה ג'י־אי קפיטל.

הצעתה של ג'י־אי, שהוגשה לפני זמן רב, ולפיה הציעו לקמפר 60 דולר למניה, היתה נמוכה ב־850 מיליון דולר מערכה הכולל של ההצעה שהגישה קונסקו ביום חמישי, תוך שהיא לוקחת על עצמה את חובותיה של קמפר לזמן ארוך. ההערכה של ג'י־אי כללה רק את הסכום שהיא תשלם בשביל מניות קמפר.

קונסקו, חברה לביטוח חיים ולביטוח בריאות, מציעה לשלם לבעלי המניות של קמפר 56 דולר במזומן ו־11 דולר במניות קונסקו. האיחוד בין שתי החברות יהווה אחד מהמיזוגים הגדולים ביותר בעולם החברות לשירותים פיננסיים.

נסיגתה של ג'י־אי קפיטל מהמירוץ לרכוש את קמפר נתפסת כמכה לחברה הבת של ג'נרל אלקטריק. ההצעה הבלתי משתלמת של ג'י־אי אילצה את קמפר להעמיד עצמה למכירה בתחילת השנה.

לדברי אנליסטים, החלטה זו היא עדות לכך שהחברה האם עסוקה אף היא בבעיות של חברת הברוקרים קידר פיבודי השייכת לה, ואינה יכולה להשתתף במכרז על רכישת קמפר.

שערוריית מסחר במניות בקידר פיבודי גרמה לחילופי גברי בהנהלה הבכירה של החברה ביום רביעי. ג'י־אי, שהזרימה 200 מיליון דולר לקידר פיבודי בחודש שעבר כדי לכסות הפסדים מן השערורייה, פיטרה את המנהל הבכיר בחברה והציבה במקומו בראש החברה שני מנהלים מג'י־אי.

"ג'נרל אלקטריק מרכזת את תשומת הלב בקידר", אמר לארי מיוזוסקי, סגן נשיא בכיר בחטיבת ביטוחי חיים ובריאות בחברת א־אנדרבסט. "במידה מסוימת זה מסיח את דעתם".

ייתכן גם שג'נרל אלקטריק החליטה כי רכישת קמפר, על כל בעיותיה, לא תהיה צעד נבון בעת שהיא מנסה לטפל בבעיותיה שלה. הזרוע של קמפר שבה פעלו ברוקרים של מניות היתה מעורבת בכמה תביעות משפטיות בשנים האחרונות. יתר על כן, 57%, או 1.3 מיליארד דולר, מתיק ההשקעות של קמפר בהלוואות נדל"ן לא נפרעו.

לדברי לארי מיוזוסקי, אף שג'י־אי הוציאה עצמה מן המירוץ, בעלי המניות של קמפר יכולים לדחות את הצעתה של קונסקו ולבקש מג'י־אי להעלות הצעה נוספת. מיוזוסקי ציין, שאף שההצעה של ג'י־אי נמוכה יותר מזו של קונסקו, היא כולה במזומנים, ואילו בהצעה של קונסקו יש חלק במזומנים וחלק במניות. החברה האם של ג'י־אי קפיטל מגמדת את קונסקו בכל הנוגע למשאבים פיננסיים. ג'נרל אלקטריק, תאגיד תעשייתי־פיננסי הידוע כאחת החברות בעלות הניהול הטוב ביותר בעולם. הרוויחה בשנה שעברה 5.177 מיליארד דולר. רווחיה של קונסקו ב־1993 הסתכמו ב־297 מיליון דולר.

אך אנליסטים אחרים חלקו על דברים אלה, באומרם כי עקב העדר הצעות נוספות במכרז, יציאתה של ג'י־אי קפיטל מהמירוץ מפנה את הדרך לעסקה בין קונסקו לבין קמפר.

"נראה כי מדובר בעסקה מוגמרת", אמר דונאלד פרנק, אנליסט בחברת ארווסט.

סטיב ראריס, דובר קמפר, אמר כי החברה אינה רוצה להגיב על יציאתה של ג'י־אי קפיטל מהמכרז. לדברי ראריס, כמה חברות אחרות, שהוא סירב לנקוב בשמן, בוחנות אף הן את ספריה של קמפר.

סטפאן הילברט, יו"ר חבר המנהלים בקונסקו, אמר: "אנו מרוצים שג'י־אי פרשה מהמכרז. "אנו חושבים כי צעד זה פועל לטובת האינטרסים של בעלי המניות של קמפר ושל קונסקו".

בדומה לג'י־אי קפיטל, גם קונסקו רוצה לרכוש את קמפר בשל עסקי ניהול הכספים וקרנות ההשקעות של חברה זו. קמפר היא חברת קרנות ההשקעות השביעית בגודלה בארה"ב בנוסף על עסקי הביטוח שלה.

סטפאן הילברט אמר כי אם תרכוש קונסקו את קמפר, החברה שתיווצר ממיזוג זה תיקרא קמפר ומרכזה יהיה בכרמל, אינדיאנה – המיקום הנוכחי של מטה קונסקו.

קונסקו נתנה לקמפר רק ארבעה ימים לקבל את הצעתה, שתוקפה יפוג היום. הילברט סירב לומר מה תעשה החברה אם קמפר לא תגיב עד אז.

"טסתי אל על פעמיים לניו יורק ופעם אחת לאיסטנבול וקיבלתי את לונדון חינם!"

נוסע מתמיד באל על.

נוסעי חוג "הנוסע המתמיד" באל על יודעים למה הם מתמידים. הם נהנים מהטבות על כל טיסה ומחידושים בלתי פוסקים - אל כל מקום - בכל המחלקות. אתה מוזמן לעשות השוואה:

	EL AL אל על	חברות בינלאומיות אחרות
מס' הטיסות המזכות בכרטיס בונוס חינם ליעד באירופה	4½ טיסות לאירופה	7-20 טיסות לאירופה
מס' הטיסות המזכות בכרטיס בונוס חינם לארה"ב	3½ טיסות לארה"ב	4½-18 טיסות לארה"ב
מימוש כרטיס בונוס חינם	ללא הגבלה. חברי החוג יכולים לבחור בדיוק את הטיסה המתאימה להם לניצול כרטיס הבונוס.	בכל טיסה מוקצה מספר קבוע ומצומצם של מקומות לטיסות הבונוס של חברי החוג.
שידרוג עסקי (ללא תשלום)	הטבה בלעדית ללא תשלום. אם התפוסה במחלקת עסקים מאפשרת זאת, אנו מתקשרים לחבר החוג לביתו ומודיעים לו כי עלה למחלקה גבוהה יותר.*	אין
קניית נקודות להשלמה לכרטיס בונוס	אפשרי. אם חסרות נקודות לקבלת כרטיס בונוס, ניתן לרכשן.	לא אפשרי
בחירת מקום הישיבה מראש	אפשרי	אפשרי
כרטיס בונוס חינם לילד	2/3 מהנקודות הדרושות לכרטיס בונוס חינם למבוגר	לא אפשרי

* הטבה זו אינה עולה בנקודות ומותנית במספר הנקודות הצבורות בחשבונו, בהופעת מס' החבר ע"ג ההזמנה ובכירטוס של עד 72 שעות לפני הטיסה.

לקבלת עלון מפורט צלצל 24 שעות ביממה לתיבת יורונט 03-5760011 או פנה לסוכן הנסיעות שלך

הנוסע המתמיד

EL AL אל על